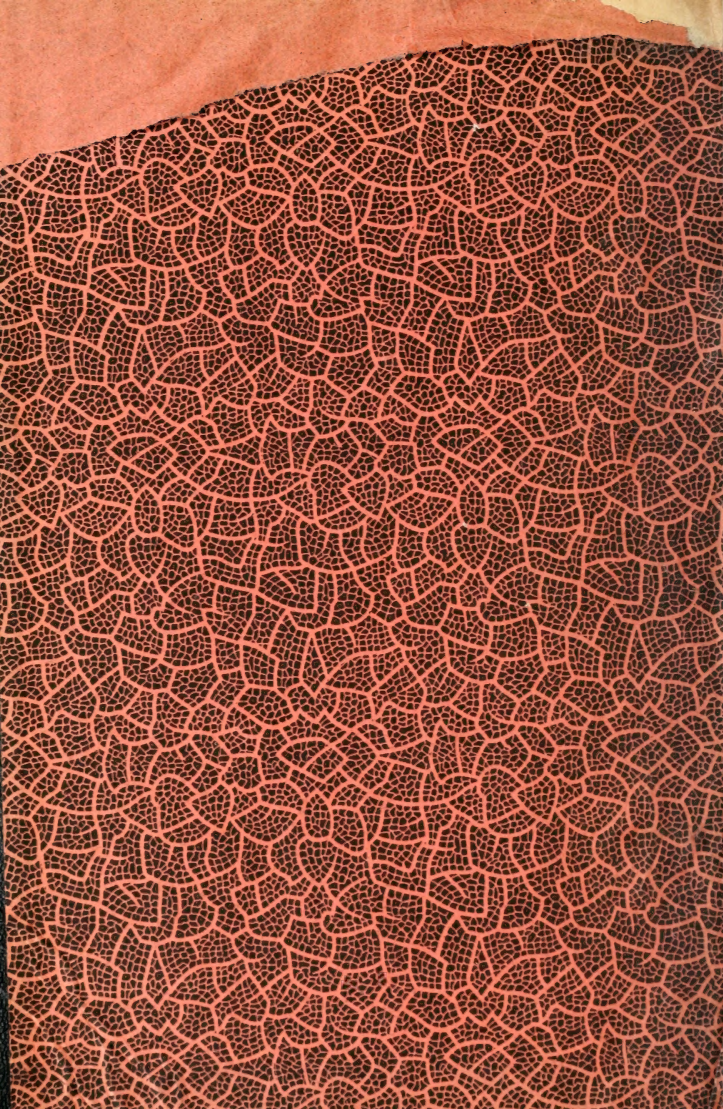

3 1761 05277670 5

دنیان حملہ سندیاہ (قونشمتو) تعبیر اولنان مقبوض علم و خبریدر
ثانیاً — بالعموم اشیا دنکلری و صندوقلری و سائر ظرفلری، بر
بر کشاد ایدیلہرک مقتدر مبصرلر طرفدن معاینہ و تعداد ووزر
و مبصر دفترلینہ قید اولنور .

ثالثاً — مقدرلر (استیاتورلر) معرفتبلہ امتعہنک بین التجار
النوب صائلیغی رایج اوزرینہ قیمتی تقدیر ایدیلہرک مبصر دفترندہ
قیدی استیاتور طرفدن امضا و ما فوقندہ کی مدیر ویا ناظر طرفدن
تصدیق اولنور .

رابعاً — بو قیمتہ کورہ کمرک رسمی حساب ایدیلہرک وزہ
تسلیم ایتدیریلوب صاحبہ مقبوض سندی ویریلور .

خامساً — استیاتورلر طرفدن تقدیر اولنہ جق قیمت خصوصاً
تجار ایلہ اویشیلہ مدینی صورتدہ رسمہ مقابل عیناً اشیا النور .

سادساً — اشیا عینہہ حین اخذندہ تقدیر ایدیش اولان و
مالک اوزرلرینہ یا شدیریلان فیأت پوصیلہ لرنده کوستریلان قیمتلر
اشیا عینہہ مغازہ لرنده پارچہ ، پارچہ ویا خود برقرار مخصوص
طوپدن صائیور .

سابعاً — تعلیماتی موجبنجہ کمرک انیارلرنده واسکلہ و صوندر
و حولیلرندہ برہفتہ دن زیادہ براغیلان اشیا ایچون قاب ویا قطار
حسابیلہ یومی اون پارہ دن ایکی غر و شہ قدر ارضیہ رسمی استیفا اولنور .

ثامناً — معاهدات موجبنجہ ممالک عثمانیہ یہ ادخالی ممنوع اولار
طوز ، دخان ، باروت ، کمرجلہ ، اسلحہ ممنوعہ ضبط و مصادر
ایدیلہرک دوائر جائدہ سنہ عیناً تسلیم اولنور .

تاسعاً — كمر كردن عن قصد قاجير بلان اشيا ضبط و مصادره
ايديله رك اشياى عينيه كبي صايلور .

عاشراً — مقدار محررندن فضله ظهورايدن امتهه و اشيا اوزرندن
ايكى قات رسم النهرق برقانى فضله ني طوتانلره ويريلور .

صوك بش سنه لك تحصيلات مقدار لرينه كوره ادخالات رسمنك

وسطيسى ۳,۷۲۱,۶۷۵ اخراجات رسمنك وسطيسى ۱۶۸,۵۸۷

وارضيه ايله رسوم سائرهنك وسطيسى ۵۵,۹۸۲ كه عموم كمرنك رسمنك

مقدار وسطيسى ۹۴۶,۲۴۴ ليرادر .

بو تحصيلاتنك اينچنده يوزده اوچ حسابيله اخيراً وقوعبولان ضمك

يالكنز ايكي بچق سنه لكي داخلدر .

مطالعات اقتصاديه

كمرنك رسمى ، بالواسطه النان تكاليف دولتك اك مهميدر . بلا
واسطه النان تكليف لر يميز مياننده اعشارك موقعى نه ايسه بالواسطه لر
اره سنده كمرنك رسمنك موقعى ده اودر .

بالواسطه النانلرك عادتاً يوزده طقسائى حاصلات رسوميه تشكيل
ايدز . مقدار سنويلى اليوم مع ضم بش مليون ليرا درجه سننده
و واردات عموميه دولتك سدسى راده سنده در .

كمرنك رسمنى ادخالات و اخراجات رسمى نقطه سندن دائماً ايكيه
آيره رق اكا كوره محاكمه ايتك لازمدر . ادخالات رسمنده قاعده
اقتصاديه ، داخل مملكده حصوله كليوب احتياجات عموميه دن اولان
وكليت اوزره استهلاك اولنان اشيا دن زياده جه رسم آلمقدر .

۶ — تداولی ممنوع اولیان مسکرات ؛

۷ — معاوله نامه ویا امتیاز نامه ویا برقرار نامه ایله نائل معافیات اولان هر نوع معمولات و مصنوعات ؛

۸ — فابریقه لرك برنجی دفعه تأسیسی ایچون خار جدن کتیر یله جك ماکنه لرله الات و ادوات سائره ؛

۹ — اولجه رسمی ویریلوب ادخال و استعمال اواندقدن صکره فابریقه سنه تعمیر ایچون کوندر یله رک تکرار جلب اولنان اشیا ؛
بونلردن سفیر و قونسولوسلر اشیا سیله مسکوکاتک معافیاتی عهدوده مستند و دیگر لرینک معافیاتی قوانین و نظاماته مبتیدر .

قواعد طرحیه و تخصیصیه-ی

کمرک رسومنک طرح و تخصیصینده جاری اولان قاعده ، تجارت معاهده لرینک مدتلری تماماً ختام بولدقدن صکره دول معظمه یه اجرا ایدلدیکنی بالاده بیان ایلدی کمز ۱۷ مایس سنه ۱۲۹۸ تاریخی تبلیغات موجبجه رایج اوزرینه قیمت تقدیر ایدیلرک ادخالات امتعه و اشیا سندن یوزده اون بر و اخراجات امتعه و اشیا سندن یوزده بر و اوانی سیم و زر ایله مجوهراتدن یوزده بردن درده قدر رسم کمرکی المقدن عبارتدر .

ادخالات و اخراجات امتعه سی حقنده جاری اولان قواعد شونلردر :
اولا — کرك بحرآ ، کرك برآ کمر کلره ورود ایدن اشیا حقنده تحقیقات اولیه اجرا اولنور . تحقیقات اولیه نک وثیقه سی (مانیفستو)

سكزك يوزده اون بره ابلاغنه دول معظمه نك موافقتلری استحصالی
ایدیله بیلمشدر .

محرم قرارنامه سنك سكزنجی ماده سنك اوچنجی فقره سنكده
« تجارت معاهده لرینك یكیدن تدقیقی حالنده مقدار رسومك »
« تعدیلندن كمرك وارداتندن حاصل اوله جق فضلنه نك دیون عمومیه »
اداره سنه ترك ایدیله جکی « محرر و مصرح اولمغله بوضم اداره مذكوره یه
ویرلمش و توحید دیون قرارنامه سی موجبنجه خزینه یه رجوع ایدیه جك
یوزده یتمش بشده روم ایلی ولایات نلثه سی بودجه آچیلرینی قباتمغه
تخصیص قلمشدر .

مستثنالر

رسم كمرك النیمان اشیا شونلردر :

- ۱ — سفرا ایله قونسولوسلر و وکیللرینك ذاتلرینه و اقامتگاهلرینه
مخصوص اشیا ؛
- ۲ — دوائر عالیه و میریه و مؤسسات مذهبییه مخصوص اشیا ؛
- ۳ — كمركلردن كلوب كچنلرك البسه و ما كولات و اشیا ی
ذاتیه سی ؛
- ۴ — واپورلرك صائمق ایچون اولمیسوب احراق ایچون بولندیره
جققری كمورلرایله واپورلرك ویلكن سفینه لرینك ما كولات
و مشروبانی تشکیل ایدن قومانیه لری ؛
- ۵ — ممالك اجنبیهیه امرار اولنان توتون و طوزلر ؛

تیمور یوللرله نقل اولنه جق امتعه تجاریه ویولجی اشیا سی حقنده کی معاملات مقصدی تأمین ایده جک بر انتظام ایله اجرا اولنق لزومی چوقدن بری تحقق ایتمکه ۲۹ صفر سنه ۱۳۰۹ تاریخنده بونک ایچون مخصوص بر نظامنامه [۱] نشر اولندی .

المانیا دولتیله عقد اولنان تجارت معاهده سی ارززینه اصل کمرک معاملات عمومی سنه دائر ۲۴ ربیع الاول سنه ۱۳۰۹ تاریخلی نظامنامه نشر ایلمشدر . [۲]

بو نظامنامه ده کمرک خطری سواحل دریا دن ودول متجاوره اراضی سنه ملاصق قره حدود دن عبارت اولدیغی و ادخالات و اخراجات و ترانسیت و اقطار مه اشیا سی حقنده نه معامله اجرا ای دیله جکی تمامیه ایضاح ایلمش و رسم کمرک دن معاف طوتیلان و ادخالی منع ای دیلان اشیا ایچون بر جدول تنظیم و ربط ایلمشدر . ادخالات رسمی ، ادخالات تعرفه سنه توفیقاً اله جفی و اشیا ی داخلی دن صرفیات و اخراجات رسمی الیمه جفی و اشیا ی اجنبیه دن ترانسیت رسمی اخذ اولیمه جفی و رسم کمرک فی میرسیله التون ولدی الحاجه مع فرق سیم مجیدیه اوله رق اله جفی تصریح ایلمشدر .

دولت عثمانیه دول معظمه یه تجارت معاهده لرینک عقدی حقنده حال وزمان مساعد کورلدکجه مراجعت دن خالی قالمش و صوک تشبیلر میاننده الحق ۱۳۲۳ سنه سی تشبلی موفقیته تتوج ایتمشدر . سنه مرقومه جزیران دن اعتباراً ادخالات رسومنه یوزده اوچ ضم ای دیله رک یوزده

[۱] مابعد لاحقاً قوانین ص ۷۵

[۲] مابعد لاحقاً قوانین ص ۹۸

- ۱ — ادخالات امتعه و اشیا سنك ثقتی و یا حجمی اوزرندن كمرک رسمی آلمق ؛
 - ۲ — ادخالات ایچون متنوع و متعدد تعرفه لردن صرف نظرله عمومی بر تعرفه یابلق ؛
 - ۳ — حلیات و مجوهرات کبی قاجیرلمسی قولای اشیا دن یالکیز یوزده اوچ و یا دها دون رسم التلق ؛
 - ۴ — اشیا و امتعه ایکیه آریلوب بری خفیف [حد اصغر] دیکری یوکسک [حد اعظم] رسمنه تابع اولمق ؛
 - ۵ — یوکسک رسمک درجه سی یوزده یکریمی کچمامک ؛
 - ۶ — مسکرات ایله ممائلی ممالک عثمانیه ده حصوله کلن اشیا به (آقسین) درجه سنده رسم ضم اولمق ؛
 - ۷ — اویون کاغدلری ، سیغاره کاغدلری ، کبریت ، پترول تحت انحصاره آلمق ؛
 - ۸ — ترانسیت رسمی ایله یوزده یدی رد رسوم اصولی لغو ویرینه انتره پو اصولی وضع اولمق ؛
 - ۹ — تحمیل و تخلیه مصرفه مقابل بشقه جه بر رسم آلمق ؛
 - ۱۰ — كمرک رسمی التون اچه اوله رق تحصیل ایدنك ؛
- ایلك اجتماع ۱۳۰۲ تاریخنده المانیا مرخصلریله باشلامش و مذاکرات جاریه ۱۳۰۷ سنه سنده ختامه ایره رك تنظیم ایدیلان معاهده نامه امضا و تعاطی قلمش ایسه ده بو معاهده نك تطبیقی دیکر دولترله ده عینی اساسلره مستند بشقه معاهده لرك عقدینه بو صورتله (موحد تعرفه) وجوده کتیرلمسنه معلقاً تأخر و توقف ایتشدر .

موجود تعرفه لرك يكرمى بر سنه حسابيله اوچنجى تعديل مدتلىرى
۱۲۹۸ - ۱۲۹۹ تاريخلرنده منقضى اولدى . دول معظمه ، تجديد
معاهده و تعديل تعرفه يه موافقت ايتدكلارى حالده . دولتجه رايچ
اوزرينه قيمت بالتقدير رسم التملك اصولنده خزينه يه منفعت حاصل
اوله جنجى دوشونيه لرك ۱۷ مایس سنه ۱۲۹۸ تاريخنده موجود تعرفه لرك
احكامى كلیاً منفسخ اولديغى و بكيدين اتخاذا اولنه جق قراره قدر
ادخالندن يوزده سكر حسابيله قيمت اوزرندن رسم التهجنى دول
معظمه يه تبليغ ايدلى .

الحق اوستريا و مجارستان تعرفه سى هنوز ختام بولمديغى و ادخالانك
برقسمندن تعرفه اوزرينه ديكر قسمندن قيمت رايجه اوزرينه رسم التمسى
قايتولاسيونلر يمزك (ان زياده مظهر مساعده اولان دولت معامله سى) قاعده
اساسيه سنه مغاير و معاملاتجه ده بر چوق قاريشيقانى موجب كور و ملكه
ديكر لريله منعقد منسوخ تعرفه لرك مدتلىرى دخى اوستريانك تعرفه سيله
برابر يتمك اوزره ۱۲۹۹ سنه سى حزرانى ظايقنه قدر تمديد اولدى .
بو مدتك نهايتنده دولت عثمانيه استيقاي رسوم امرنده سربستى
حركتى محافظه ايدجكنى بيان ايتش ايسه ده دول معظمه معاهدات
تجاره ، قايتولاسيونلرى موقتاً منسوخ ايتديكندن ، معاهداتك انقضاي
مدتنده ينه قايتولاسيه نلر حكمتك عودتى ضرورى بولنديغى درميان
ايدرك دولتك سربستى حركتى قبول و تصديق ايتماش لدر .

بونك اوزرينه باب على ۱۲۹۹ سنه سنده دول معظمه يه بوجه
آتى اساسلر دائره سنده تجديداً معاهده عقد و تعرفه تنظيم ايدملك
اوزره مرخصلر اعزامنى تبليغ و التماس ايتمشدر :

معرف اولمیان اشیا دن صرفیات داخلیه ایچون النان مکړک رسمی تعرفه لرده
محرر قیمتلر اوزرینه التمقده اولوب حالوکه بو تعرفه لعلی الا کثربدایه
درسعادت رایجی نظر اعتباره التهرق ترتیب ایدلمش اولمسنه ومروور
زمان ایله اشیا نك قیمتلری ازمسنه مینی ۱۲۸۲ سنه سندن اعتباراً بونلرک
مکړک رسملرینک ده علی العموم محللری رایجاری اوزرینه تقدیر قیمت
ایدیله رك استیفا ایدلمسی تحت قراره النوب تطبیق ایدلمشدر .

تجار مکړکاره کلن ماللرینی وقتیله قالدیرمدقلرندن معاملات سکتهدار
اولیوردی . مهمجه برارضیه رسمی وضع ایدیلهرک بونك چاره سی بولندی .
ارضیه رسمی نظامنامه سی ۵ رمضان سنه ۱۲۸۶ تاریخلورد [۱]

قره مکړکارنده التمقده اولان رسوم ایله اشیا ی متحولهدن النان
رسمك تطبیق اتنده دوام ایدن مشکلاته برابر بونلرک تجارت داخلیه
ایراث ایتمدیکی مضرات کلیه علم ثروت ملل قوانین وقواعد نجه اثبات
ایدیلهرک بونلرک بر آن اول رفعی لزومی ۳۰ ایلول سنه ۱۲۸۹ تاریخلی
بر لایحه ایله رسومات امانندن باب عالییه تکلیف واورا جهده تدقیق
وتصویب ایدیلهرک ۱۲۹۰ سنه سی مارتندن اعتباراً لغو ایدلمش وبونك
صور تطبیقیه سی ۱۱ محرم سنه ۱۲۹۱ تاریخلی نظامنامه ایله تعیین
قلمشدرکه [۲] بوده امور رسومیه ده دردنجی برخطوه صلاحدر .

بوزوق و معامله سی ناقص رسومات تذکره لری حقنده اجرا
اولته جق معاملات بر ضابطه تحتنه التمق اوزره ۳ ذی الحجه سنه ۹۵
تاریخنده بر نظامنامه نشر ایدلمشدر . [۳]

[۱] دستور ذیل ۲ ص ۶۰۴

[۲] دستور جلد ۳ ص ۳۲۳

[۳] دستور جلد ۴ ص ۴۲۲

کبی تاریخ مالی عثمانینک الی الابد مهره مالیونی میننده یتشمش اولمسیله
افتخار ایدجکی غیور و مقدم بر ذات تعیین اولندی .

مشارالیهک قلمه آلدیغی ایلک تعلیمات [۱] موجبجه ولایاتده کمرک
امانتلری کمرک مدیرلکنه ، مملجه مدیرلکبری مملجه مأمورلغنه ،
دخان نظارتلری دخان مدیرلکنه تحویل و بو اوچ اداره بی اون
یدی نظارته بالتقسیم هر نظارته (رسومات ناظری) عنوانیه
بررحیثتلی مأمور نصب و تعیین و مرکز امانتده بر مجلس اداره تنظیم ،
برده محاسبه تشکیل ایشدرکه کمرکارده مشارالیهک هممات مجددانه سیله
وجوده کان شو تنظیسات و تشکیلات الحق . اصلاحات و تجدیدات اساسیه دن
صایبق لازم کلور .

اصلاحات واقعه متمماتندن اولدرق اشیا قچیرانلر ایله قورشون
مهرلر حقتده کی ۱۵ و ۲۳ جمادی الاول سنه ۱۲۸۰ [۲] تاریخی
نظامنامه و کمرکارجه حیلله و خدعه نک منعی حقتده بر نظامنامه [۳]
ورهبان و ساثره اشیا سنک معافیتی حقتده دیکر بر نظامنامه [۴] و هیئتلری
تبدل ایدن اشیا حقتده بر نظامنامه [۵] و داخلی صرفیات مقبوضلری
حقتده بر تعلیمات نشر [۶] اولندی .

[۱] دستور جلد ۲ ص ۵۴۶

[۲] دستورک جلد ۲ ص ۶۰۸ ۵۸۴

[۳] دستور جلد ۲ ص ۵۸۶ و ۶۱۰

[۴] دستور جلد ۲ ص ۵۹۷

[۵] دستور جلد ۲ ص ۶۰۲

[۶] دستور جلد ۲ ص ۵۹۹

یوزده سکنزه ایتدیرلمش وفضله اوله رق یوزده بر راده سنه واصل اولنجیه قدر هر سنه یوزده بر نسبتنده تنقیص ایدیه جکی ده شرط اتخاذ قلمش و معاهداتله برابر یکیدن تعرفه لر وجوده کترلمشدر .

(ترانسیت) رسومی ایلاک سنه ایچون یوزده ایکی اعتبار ایدلمش فقط معاهده لرك تاریخ عقدندن اعتباراً سکنزنجی سنه نهایتنده یوزده بره تنزیل ایدیه جکی شرائط مذ کوره میانسه علاوه قانمشیدی .

ایشته بواساسلر اوزرینه عقد ایدیلان معاهده لرك مدتی بکرمی سکنز سنه اولوب طرفین معاهدیندن هر بری بالتجربه لزومنی حس ایده جکاری تعدیلاتی یدنجی واون دردنجی و بکرمی برنجی سنه لرك نهایتنده تکلیف ایده بیه جکلردی .

تجارت معاهده لرینک عقد و تعاطیسی اوزرینه تنظیم ایدیلان تعرفه لره طوز ودخان انحصارلری حقدنه مجدداً قامه النان نظامنامه لرك ۱۲۷۷ سنه سندن اعتباراً موقع اجرایه وضعی وغروش کسرلری ایچون پاره و آقچه یرینه سائیم حسابنک قبولی و معرف اولمیان امتعه ایه معاهده عقد و تعرفه تنظیم ایدلمیان دولتلر ادخال تنک رسم کمرکی، مقدرلر (استیماتور) لر واسطه سیله قیمت تقدیر ایدیه لرك بدلاً و تقدیر قیمت خصوصنده تجار ایه او یوشیله مادیعی خالده عیناً اشیا اخذی تقرر ایتمشیدی .

هر برینک اهمیت وجسماتی معلوم اولان بو اوچ نوع وارداتک بحق تأسیسی ایه نظامات مخصوصه لرینک تطبیق واکالی ایچون نظارت عمومیه سنک برید اقتداره تودییی لازم کلمشدر .

ایشته بولزوم اوزرینه درکه (استانبول امتعه کمرکی اماتی) عنوانی (رسومات اماتی) عنواننه تحویل ایدیه لرك رأس اداره سنه کافی پاشا

دو تترله تجارت عهدنامه لرینک مذاکره سنه کیریشلمش بولنسی، کمرکارک اصلاح احوالده جدی بعض تشبثات اجراسنه خزینہ بی سوق ایتشدی. بناء علیه ۱۲۷۶ سنه سی مارتندن اعتباراً سواحل و حدود وقره کمرکارینک بر طاقم امانتله تقسیمیه جمله سنک امانه اداره یه النسی قرارلشدیرله روق. اون یدی (کمرک امانتی) تشکیل وهر امانته بر (امین) بر (محاسبه باش کاتبی) بر (تحریرات باش کاتبی) تعیین و بونلرک طوته جتلمری دفترلرک تعلیمات و نمونه لری استانبول امتعه کمرکی دفترلرینه تطبیق ایدلمشدر.

ایشته شو تشکیلاتک موقع اجرایه وضعندن اعتباراً دولت، کمرکارک واردات و مصارفات حقیقیه سنی و معاملات رسومیه نك درجات انتظامیه سنی کورمکه و مطلع اولمغه باشلامشدر که بو صورت کمرکار ترقیاتنک ایکنجی خطوه سی اولمشدر.

۱۲۷۷ و ۱۲۷۸ سنه لرده انکلتره، فرانسه، بلجیقا، دانمارقه، ایتالیا، فلمنک، اوستریا، روسیه، اسوچ، اسپانیا، آمریکا دولتریله تجارت معاهده لری عقد ایدلدی. مؤخرأ پروسیا، پورتگیز دولتریده التحاق ایتدی.

بومعاهده لر موجبینجه ادخالات رسومی سویاً یوزده سکنز اوله روق قبول ایدلمش و شوصورتله ادخالات رسمنه یوزده اوچ نسبتنده برضم اجرا قلمش اولدیغی کبی یوزده اون ایکی درجه سنده اولان اخراجات رسمنکده دفعه یوزده دردی تنزیل و معرف ایسه قیمت معرفه سندن و رایجه تابع ایسه قیمت رایجه سندن، یوزده اون (اسقونطو) ایدلمسی قرارلشدیرلمش و بوضورتله صرفیات داخلیه قسمنک کمرک رسمی دخی

بوظایف نامه، بر مقدمه، ایکی مقاله اوزرینه ترتیب اولمشدر. مقدمه سی، درت نوع کمرکارک حدودینی ووظائفی کوسترر. مقاله اولاسی، - کراسته ودخان وانقیه ومسکرات کمرکاری خارج اولمق اوزره - کراک استانبول کمرکی ایله عموم سواحل کمرکارینه ادخال واخلراج اولنه جق، کراک حد ودخاقانی کمرکارینه قدیم قره کمرکارندن امرار ایدیه جک، داخلی وخارجی بالعموم امتعه واشیادن نه حساب وقاعده اوزرینه نه قدر کمرک رسمی الیه جغنی حاکی وعمومه راجع احکامی محتویدر. مقاله نانیه سی، کمرکارک معاملات داخلیه سنی ومأمورینک وظائف مخصوصه لرینی ناطق تنیهاث وتعلیمات مهمه یی جامعدر.

بوظایف نامه دن صکره استانبول امتعه کمرکی امانتک تکلیفی اوزرینه ۱۲ ربیع الاخر سنه ۱۲۷۶ تاریخلی برنظامنامه [۱] ده نشر اولندی. مندرجاتی، صاحب لری معلوم اولیه رق کمرکارده قلمش ویاخود اصحابی طرفندن قالدر لریوب براغلمش اشیا حقمنده یا ایله جق معامله به داآردر. بعده در سعادت کمرکیه ملحق تانک تنظیم معاملات یچون ۱۲ ربیع الاخر سنه ۱۲۷۷ تاریخنده بر معاملات داخلیه نظامنامه سی [۲] نشر اولندی که مأمورینک وظائف وحرکاتی ومجازات ومکافاتی تعیین ومعاملات قیدیه وحسابیه یی تنظیم وعیناً النان اشیا نک صورت محافظه ومزاید سیله فروختی واقطارمه معاملاتتی وسفارتلر اشیا سی احکامنی بیان ایدر.

واردات رسومیه نک التزاماتنده دوام ایدن یولسز اقلر کیتدکجه مالیه نظارتنک نظر دقتنه چارپه جق درجه ده تزايد ایتمش واواننده بالعموم

- ۱ — محصولات داخلیه زریه کوتوریلورسه کوتورلسون ، کمرک رسمی مخرجنده آله جقدر .
- ۲ — قره کمرکاری مستنادر . اورالردن نقل اولنه جق اشیا کمرکی ، ایلك اسکله ده تحصیل ایدیله جقدر .
- ۳ — اشیا ، قره کمرکارندن سوا حله تنزیل ایدلیوب بر آخر قضایه نقل اولنورسه کمرک رسمی ، مخرجنده کی قره کمرکنده آله جقدر .
- ۴ — رسمک ائدیغنی مین تدره ویریله جک وبوتد کرده هر یرده معتبر اوله جقدر .

- ۵ — بالعموم کمرکارده قورشونلی مهر قوللانیله جقدر .
- ۶ — یالکیز تدره اعتبار اولنیموب قورشونلی مهرله مهور اولیانلر قاجاق طانیله جقدر .
- ۷ — کراسته ، دخان ، انفییه ، مسکرات کمرکاری بو نظامدن مستنادر .

شونظامنامه نك تطبیق کمرکارنا اصلاح احوالجه برنجی خطوه یی تشکیل ایشدر .

بدايت تنظيماتدن بری اصلاحنه چالیشلمقده اولان معاملات رسومیله ده هر درلو مساعی بهرغم بر طاق مشکلات وشکایات واشعارات واستشعارات زیاده لشه رک قواعد موضوعه نك تطبیق نتیجه تجارب واقعه متوالیه کوره پی در پی برطاق مقررات تالیه اتخاذ ایدلدیکندن بونلر تماماً بریره جمع ایدیله رک ۱۹ ذی الحججه سنه ۱۲۷۵ تاریخنده مفصل بر نظامنامه [۱] نشر ایدلشدر .

بعداً التزبل واحدینک مقیاسی اوزرینه النهجق کمرک رسمنک مقدار صافیسی اشارت ایدلمشدر .

ایکنجی قسم امتعه واشیایه (تعرفه سز اشیا) دینامش و قیمتلی رایجہ براقلمش ونصل تقدیر قیمتہ حساب واستیفای رسم ایدیله جکی کذلک تنبہ نامہ ده کوسترلمشدر .

ایسته بوصورتہ طرز استیفاسی قرارلشدی لمش اولان کمرک رسمنک محصلار ومأمورلر یدیله امانتہ اداره سنده ایکی سنہ بویوجک برفدا کارلقله اصرار ایدلمش ایسه ده خزینہ جه تزايد واردات نقطہ نظرندن مأمول اولان فائده حاصل اولمامشدر . بناءً علیہ ینہ حالہ صورتیله ملتزم لره ویرلمسنہ قرار ویرلمش وکار وضرر لری کندیلرینہ عائد اولمق اوزره عموم واردات رسومیہ نك خزینہ مالیه ده بالمزایده صرافان تعهد لریله برر ، ایکیشر ، اوچر سنه لک اوله رق حالہ سنہ باشلامشدر . بواحالہ اصولی ، صورت محرره دائره سنده اولمق اوزره ۱۲۵۸ سنه سی ابتدا سندن ۱۲۷۵ سنه سی اوخزینہ قدر اون سکیز سنہ دوام ایتمشدر . کمرک معامالاتنده ، داخلده بریردن دیکرینہ نقل اولنسان امتعه واشیادن رسم استحصالی بر چوق مشکلات وشکایاتی استلزام ایتمکده اولدیغندن ۱۵ رجب سنہ ۱۲۷۳ تاریخیه بر (مخرج نظامنامه سی) [*] قلمه النهرق نشر ایدلمش و ۱۲۷۳ سنه سی مارتندن اعتباراً موقع تطبیقه وضع ایدلمشدر .

بونظامنامه نك حکمی شویله خلاصه ایدیله بیلور :

[*] دستور جلد ۲ ص ۶۰۲

ایکنجی قسمه داخل اولانلر تعرفهده قیمتلی تعیین ایدلمیوب رایجه. بر اقلمش اولان و یا خود یکیدن ظهوری ملحوظ بولسان محصولاندرکه بونلرک قیمتلی رایج اوزرینه مأمورین رسومیه تعیین و رسم کمرکاری یعنی آمده ورفیته سنی بشقه بشقه حساب ایتمکده مأمورلر بویوک بر کلفته و زیاده سیاه اضاعه و قته دوچار اولمشلردر . حتی بومشکالاتی ازاله ایچون ۱۲۵۷ سنه سندن اعتباراً تطبیق ایدلمک اوزره اون درت بندی شامل بر تنبیه نامه قلمه الهرق بونده معامله و محاسبه نیک نصل اجرا و معرف اولمیان امتعه و اشیانک نه صورتله قیمت رایجه لری تقدیر ایدیله جکی ایضاح ایدلمشدر .

ادخالات تعرفه سی

۱۲۵۴ سنه سنده عقد اولنان تجارت معاهده سی موجبجه تنظیم اولنان تعرفه لرده مملکت اجنیه سندن مملکت عثمانیه یه ادخال اولنه جق هر نوع امتعه و اشیانک نصل کمرک آله جکی تعیین ایدلمشدر . بونده کی اساس. ادخالات اشیانک کما فی السابق یوزده بش رسم کمرک آلتیق و فقط رسمک اثنای حساب و تحصیلنده مصرف مقابلی یوزده یکر می تغزیل ایدلمک صورتنده در .

بونلر دخی ایکی قسمه تفریق ایدیله رک بر قسم امتعه و اشیایه (تعرفه لی اشیا) دینلمش و بونلرک قیمتلی عدد و وزن و مئرو و یازده و سائر مقیاسلر اوزرینه تعرفهده معین اولوب یوزده بش حسابیله ایچه اوله رق کمرک رسمی مقداری اراؤد و مصرف مقابلی یوزده یکر می سی

ممالک اجنبیه به چیه قاریله جق امتعه ایچون بر (اخراجات تعرفه سی)
وممالک اجنبیه دن ممالک عثمانیه به کتیریه جک امتعه ایچون بر (ادخالات
تعرفه سی) ترتیب اولندی .

اخراجات تعرفه سی

امتعه و اشیا ی داخلیه ایچون یا ایلان بوتعرفه اشیا نك اسامیسنه کوره
(حروف هجا) ترتیبی اوزره تنظیم ایدلمشدر .

اخراجات ایچون قبول ایدیلان اساس یوزده طقوز حسابیله (رسم
کمرک) یعنی (امدیه) رسمی و یوزده اوچ حسابیله (رفیته) رسمیدر که
یوزده اون ایکی به بالغ اولور .

ممالک اجنبیه به کوندریله جک اشیا و امتعه داخلیه اساس اعتباریله
ایکی قسمه آیریلوب برنجیسنه (دولت علیه تعرفه سی) . ایکنجیسنه
(ممالک شاهانه محصولی) عنوانلری ویرلمش و بروجه آتی رسم الخمسی
تقرر ایتمشدر :

برنجی قسمه داخل اولانلرک اول زمانکی رایج اوزرینه قیمتلری ،
قنطار ، قیه ، عدد ، طوب ، اندازه کبی مقیاسلر اوزرینه بوتعرفه ده
کوسترلمش وزیرینه یوزده طقوز حسابیله رسم کمرکی (امدیه سی)
اقچه اوزرینه تعیین و یوزده اون اتی حسابیله مصرفی تنزیل ایدلدکن
صکره یوزده اوچ حسابیله (رفیته) سی ضم اولمشدر . بصورتله
کسرک معاهه سی و کونک مأمورلرینک و مصرفلرک ایشی سادد لشدیریلرله
اعمال ارقام و تضییع اوقاته محل پراقلامشدر .

رسومات حاصلاتنك دخى خزينه حسابنه محصلار و كمرک مأمورلری معرفتیه بروجہ امانت اداره وجبایت ایدلمسی تقریرایتدی .

شکل ادارہی تنظیم و کمرکار حقنہدہ معاملہ متساویہ اجرا ایچون داخلی کمرکارہ آیری و خارجی کمرکارہ آیری اولق اوزرہ تعرفہ لر تنظیم ایدلدی .

درسعادت ایله توابعی کمرکاری (استانبول امتعه کمرکی امانتی) نامیله تشکیل ایدیلان اداره واسطه سیله و طشرہ کمرکاری محصلارک نظارتی تحتندہ اولق اوزرہ معاشلی ویمینلی کمرک مأمورلری معرفتیه اداره ایدیلهرک معاش و مصرفلری چیقدقندن صکرہ بقیه وارداتک استانبولده خزینہ یه و طشرده مال صندوقلرینه تسلیم ایدلمسی اصولی قبول اولتدی .

بوندن بشقہ ۱۰ شوال سنہ ۱۲۷۸ تاریخی نظامنامه [۱] موجبجه برقصاده حاصل اولوب یه اول قضا ایچنده صرف اولنان و کمرکی اولمیان قضایه کیدن اشیانک قیمت رایجہ سندن غروشدہ برپازہ حسابیله و مأمورلری معرفتیه تحصیل ایدلمکده اولان تمغا رسمی و سائرہ ایله کمرکی اولان قضا لرده کمرکارله برابر جبایت ایدلمکده اولان (رسوم متفرقه) معاملاتی کاملاً تفریق ایدیلهرک درسعادتده (احتساب نظارتی) نه و طشرده کذلک محصلارک نظارتندہ اولق اوزرہ معاشلی ویمینلی مأمورین مخصوصیه تودیع قلندی .

بالاده بیان اولنان تعرفہ لردہ قبول اولنان نسبت و اساسلر تنظیماتدن اولکی درجهده اولوب یالکیز ممالک عثمانیه محصلواتندن

توتون بايعلى حقنده موضوع رسم درجه سنده اوله رق بروجه آتى
درت قسم اوزرينه ترتيب اولمش بييعه تاديه ايدر لر :

	اوليني	ايكيني	دري
	صنفر	صنفر	صنفر
	شهرلرده	شهرلرده	شهرلرده
	غروش	غروش	غروش
يالکيز تنبا کو ساتانلردن	٥٠	١٠٠	١٥٠
تنبا کو وتوتون ساتانلردن (تنبا کو ايچون)	١٢-	٢٥	٣٧-
کزکنجيلک صورتيه تنبا کو ساتانلردن	١٥٠	١٥٠	١٥٠
توتون و تنبا کو » »	١٥٠	١٥٠	١٥٠

ساتانلردن (تنبا کو ايچون)

بوشهرلرک هانكى شهر اولديغى توتون بييعه سنده كوريله جكدز .
بوراده تكدزاره حاجت يوقدر .

تنبا کو بييعه سنك صوك بش سنه لك تحصيلاتى (٢٠٥٣) ليرادر .

درس : ٦٦

٣ - كرك رسومى

صفحات تاريخيه سى

تنظيماتك اعلا تى متعاقب ١٢٥٦ سنه سى مارتندن اعتباراً يدا واحد
والترام واحاله اصوللرى لغو ايديبهرك عموم مقاطعات والتزامات كپى

مسکرات رسمنک صوک بش سنه لک تحصیلاتنک حد وسطیسی
۱۹۰۳، ۲۸۳ لیرادر .

۲ — تنباکو بیعیه سی صفحاتی

تنباکو تاریخی توتون ایله مترافتمدر . توتون ایچون سسویلنان
وسویلنه جک سوزلر تنباکو ایچون آبروجه صفحات تاریخیه تقریرندن
بزی اغنا ایدر .

نظامنامه لرده ایلاک دفعه تنباکو صراحتی کوسترن فی ۱۹ رجب
سنه ۱۲۷۹ تاریخی [۱] اولاندر . بونده تنباکو وانفییه و آغز توتونی
بایعلردن دکان و سغازه ایجارینک یوزده اوتوزینه معادل رسم آله جفی
ویوزده اوتوزی یوز غروشدن دون اولانلر ایله سییار بایعلردن
در سعادتده متطوعاً یوز و طشره ده الی غروش آله جفی مندر جدر .
تنباکو بیعیه سی حاصلاتی صید ماهی استقراضی دینیلان ۱۹۰۳
تاریخی استقراضمزلک فائض و رأس المال تأدیاتنه قارشولق اوله رق ۱۷
ذی القعدة سنه ۳۰۵ تاریخی اراده سنیه موجبجه جبایتی دیون عمومیه
اداره سنه تودیع ایدلمشدر .

قواعد طرحیه و تحصیالیه سی

۶ کانون ثانی سنه ۱۲۹۸ تاریخی قرار موجبجه تنباکو بایعلری ده

ایسته بو حالک نتیجه سی اوله رق محصولاتمز داخل مملکتده محصولات اجنبیه ره رقابت ایده میور. وممالک اجنبیه ده موضوع شو آغر کمرکار سبیله اجنبی مراکز استهلاکیه سنه سوق ایدیله میور. وطنم زده باغجیلیق کیتدکجه محو ومنقرض اولیور ومیلونلرجه باغجیلر من سفیل و پزیشان آغلیور.

بوکا چاره بولمق آز حمیتی اولان بر مقتصد ایچون بیله فرض عیندر. حق حیات طالیله وقوع بوله حق ندای استمداد عالم مدنیت وانسانیتجه دریغ ایدلمز. یالکمز طابک، استدعای حقک یولنی بیلمه لیدر.

اسپرتو قانونی لایحه سنده اولدینی کبی یا کلش یولدن حرکت ایتمک صورتیله دکل، سیاسی، عهدی، اقتصادی طریق اوزرندن یوریه رک مقصده وصول تأمین ایدلملیدر.

مسکرات رسمی وارداتک تزیاندنه دیون عمومیه اداره سی علاقه داردر. یکر می طقوز سنه در، نظاماتک تطبیقاتی، مأمورلرک حرکاتی حقنده بعض اصلاحات تکلیف واجرا ایتمش وسنوی تشویق مقصدیله اوتوز، قرق بیک لیرا درجه سنده آچقه ده صرف ایتمکده بولنمش ایسه ده حاصلاتی حریر عشری وسائر مرته سنده اصلاح ایده مامشدر. بناء علیه معاهدات جدیده عثمانیه عقد و کمرک تعرفه لری تطبیق اولتجه یه قدر دیون عمومیه اداره سیله بالندا کره مسکرات رسمتک ممالک متمدنه ده کی اساسلره ومملکتتمزک حال اقتصادی واحتیاج اجتماعیه سنه موافق صورتده بر قانون تنظیم ایدیلرک اصلاح تزییدی لازمدر.

بعض مطالعات اقتصادی

اوزوم عشری ، یخشنده و مسکرات رسمنک مقدمه سنده سویله دیکمز وجهله ممالک عثمانیه ، اداره ، سیاست اقتصاداً مسکراتدن الک یوکسک رسم آلمق مجبوریتنده بولنان مملکتلردن اولدیفی حالده آتیده کی خلاصه دن دنیانک هیچ بر یرنده ایشیدلماش ، کورولماش دینه جک قدر دون رسم آلدیفی تین ایدر ،

اسپرتونک یوز کیلوسندن آلدقیری کمرک رسمی حد اصغر :

غروش —	آلتون
۴۸۴	اوستریا
۱۷۹۰	روسیه
۶۸۶	یونانستان
۶۶۰	رومانیا
۱۸۳۰	آمریقا
۱۳۲۰	آلمانیا
۲۱۸۶	انگلتره
۱۱۴۴	اسپانیا
۵۴۰	صربستان
۲۸	دولت عثمانیه

کورینیورکه ممالک عثمانیه کایتلی کئول و مسکرات ادخال ایدن مملکتلرک یالکز کمرک رسمی اوله رق آلمقده اولدقیری مبالغه کوره بزم آلمقده اولدیغیز رسم ا- چوق آلانک یوزده بری ، الک آز آلانک یکر میده بری درجه سنده بیله دکلدور .

ذیلاً بر نظامنامه [۱] نشر ایدلدی . بوذبلده بعض اصلاحات اجرا ایدیلوردی .

از جمله انز یزاده مستلزم شکایات اولان تقدیر فیات مسئله سی ایچون کچن بش سنه نك فیات وسطیسی قونیه جق ، کسر یازم پاردهن نقصان ایسه طی ، فضلہ ایسه برپاره یه ابلاغ ایدیله جک ایدی .

نظامنامه ده شراب اخراجاتی تشویق وحمایه ایدیلوردی . ممالک اجنیه یه ۲۰۰ قیه دن زیاده شراب اخراج ایدن کیمسه یه اوجه ویردیکی رسم میرینک نصفی رد ایدیلور اووقته قدر مملکتدن اجنبه اخراج ایدیلان شرابلردن آله کلان یوزده برکمرک رسمی لغو اولتیوردی . اقتصاداً شایان تقدیر و تعقیب بر تدبیردر . مسکرات نظامنامه ۲۲ اگستوس سنه ۳۰۴ تاریخنده آلی ماده لی بر ذیل نشر اولندی . [۲]

بو نظامنامه مسکرات اعمالاتی و رسم میری معاملاتنی بر مضبوطیت آلتنه آیلوردی : انیقلمر مهر رسمی آلتنده بولنه جق . خبر و یروب مهرلندیر میانلر انیق باشنه درت ، تکرار ایدر سه سکیز ، اون ، ایرا و اعمال و فروخت ایدیش ایسه ایکی قوت رسم میری تأدییه ایده جکاردر . پکمزده اضافه اولنان اسپرتولرک بهر قیه سنندن ۴۸ پاره رسم آلتمله برابر بهر قیه سی اوچ بچق قیه شراب قیمتی اوزرندن دخی بشقه جه یوزده اون بش رسم آلتمی ۳۰ تموز سنه ۳۰۷ تاریخلی قرار عمومی اقتضاسنندر .

[۱] مجمع لاحقه قوانین ص ۱۷۷

[۲] مجمع لاحقه قوانین ص ۱۸۰

میاننده داینلره وبعده ۲۸ محرم سنه ۱۲۹۹ تاریخی قرارنامه ایله
سائر واردات مخصوصه میاننده دیون عمومیه اداره سنه ترك اولندی .
اداره جه تنظیم معاملات ایچون رسم میری نظامنامه سی ۱۳ اغستوس
سنه ۹۷ تاریخنده تعدیل ایدیلهرك بکیدن نشر اولمشدر . [۱]
بو نظامنامه تعدیل اولنان نقطه لر شونلردر :

اولا — رسم میری مأموری معرفتیه اوج تقسیطده شباط نهایته
قدر تحصیل اولنه جقدر .

ثانیاً — ممالک اجنبیه دن عرق اعمالی ایچون ورود ایدن اسپرتولرک
ادخالنده رسم کمرکسندن ماعدا برقیه سی ایکی قیه عرق اعتباریه
قیه سندن پشین اوله رق اوتوز ایکی پاره ، پشین ویرمک ایستیلنلردن
— حکومتک کوسرتدجکی ایکی آناختاریلی بر مغازدهده بولندیزمق
شرطیه — حین اعمالنده آلتش پاره رسم میری آلتنه جق .

مؤخرآ اتخاذ اولنان ۱۰ مارت سنه ۳۰۴ تاریخی قرارموجنبجه
۲۴ دن ۳۰ غرادویه قدر اجنبی روم ووقفه لرندن برقیه سندن برقیه
اعتباریه رسم آلتسی ۲۴ دن آشاغی اولنلردن عرق چکیلیر ایسه
رایج بلدییه کوره فیأت کسبلهرک رسم آرتسی و غرادوسی ۲۴ ودها
یوقاری اولان اسپرتولردن بهر قیه عتیقه سندن قرق سکیز و ۲۴ دن
آشاغی اولانلردن یکرمی پاره اخذ اولمتسی تعمیم ایدلمشدر .

بونظامنامه نك دردنجی و بشنجی ماده لرینه ۱۴ تموز سنه ۳۰۴ تاریخنده

۳ — قدح و قیہ ایله مسکرات ساتانلر، مغازه و دکانلری ایجارینک یوزده بکرمی بشی نسبتنده بیعیه رسمی ویره رک زجریه نظارتندن تذکره آله جکلردر .

۴ — مسکرات ایله برابر اشیای سائرده ساتانلر، مسکرات ساتیشی دیگرلرندن نقصان ایسه ؛ ثابث ، مساوی ایسه نصف ، فضله ایسه تام ایجار اوزرندن بیعیه ویره جکلردر .

۵ — مسکرات اعمال ایدن فابریقه لر طوبدن آلیش ویریش ایدرلرسه رسمدن معاف اولوب قدحله ساتانلرسه ایجارک ربعی و آیروجه بر محل وار ایسه آنک ایجارینک تمامی نسبتنده رسم تأدیه ایده جکلردر .

۶ — ایجاره نسبتله آله جق رسم درسعادته یوز و طشرده الی غروشدن نقصان طوتارسه او مقدارلره ابلاغاً استحصال ایدیله جکلدر .

۷ — بیعیه رسمی مارت و ایلول ابتدالرنده مناصفه ایکی تقسیطله تحصیل اولنه جکلدر . برنجی آلی ایدن سوکره مسکرات دکانی آچانلر آلی ایلق رسم تأدیه ایده جکلردر .

فی ۷ اغستوس سنه ۱۲۹۴ تاریخده عمومی تلغرافله [۱] تبلیغ اولنان قرار موجبنجه حاصلات واقعه سی قوانین تقدیه نک اخراجنه قارشولق اولمق اوزره شراب و عرقدن آلتان رسمه یوزده بش ضم اولنهرق رسم میریلر یوزده اون بشه ابلاغ ایدلمشدر .

مسکرات رسمی ۳ ذی الحججه سنه ۹۶ تاریخده رسوم سته

بوظایمانامه رسم میری بی یوزده اونه تنزیل و اصول استماره بی تنظیم
ایشدر . باغ بوزومندن سوکره مأمورلر و هیئت اختیاریه معرفتیه
عامللرک محل اعماللرنده خروعرقلری معاینه و تخمین و تخریرایدیه جک ،
کفاف نفس ایچون ۲۰۰ قیه ترک اولنه جق ، ماعداسنک مجلس اداره جه
تقدیر اولنه جق فیات اوزرندن یوزده اون حسابیه رسم میریسی تعیین
وصاحی الیه برپوصه اعطاقلنه جق . وشباط نهایته قدر جسته جسته
تحصیل اولنه جقدر .

فابریقه لرده قورو اوزوم و اینجیردن اعمال اولنه جق شراب
وجبره سندن چکیلان عرق و سائره نك دخی تخمین و رایج بلده یه کوره
تقدیر اولنه جق قیمتندن یوزده اون حسابیه رسمی استیفا اولنه جقدر .
یالکنز آرپه صوی ایچون تخمینده تلفات مقابلی یوزده یکرمی تنزیل
اولنه جق و حقیق مسکراتدن ایکی قات رسم میری آله جقدر .

رسم بیعیه

۱۶ اغستوس سنه ۱۲۸۳ تاریخنده (رسم بیعیه) نظامنامه سی [۱]
نشر اولمشدر . بوظایمانامه شویله خلاصه ایدیه بیلور :
۱ — ممالک عثمانیه ده قدح و قیه ایله مسکرات ساتانلر عثمانلی
اولسون ، اجنبی اولسون رخصت رسمیه استحصال ایدیه جکلردر .
۲ — معابد و مدارس اسلامیه یه وقره غو خانلره و ضابطه و آداب
عمومیه و عادات بلده جه محذور کوریلان یرلره یقین مسکرات دکان
ومغازلری آچامیه جقدر .

نظارتی) طشمرده (زجریه محصلبری) معرفتلیله امانه اداره ویاخود ملتزمله احاله ایدلمشدر .

کدک معاملاتنی جریان ایتمهک باشلا دینی زمان راقی ، شراب ، قونیاق کبی مسکرات صانان کیمسه لره میخانه ، وشربخانه وپونچخانه کدکبری یوکسک فیأتلرله حکومتجه ساتلدی . تصرف سندلری ویرلدی . املاک کبی معاملات تصرفیه سی قید واجرا اولندی .

قواعد طرحیه و تحصیلیه سی

تنظیمات خیریه نك اعلانندن صکره نشر اولنان ایلك نظامنامه فی ۱۹ ذی الحججه سنه ۱۲۷۵ [۱] تاریخلیدر . بونک حکمنجه ممالک عثمانیه ده اعمال ویا خارجدن ادخال اولنان خمر و عرق وشامپانیه مثللو انواع مسکراتدن زجریه ، رفتیه ، ادخالیه کبی متفرق ناملرله آنمقده اولان مختلف رسملر توحید ایدیلهرک (رسوم مجتمعه) نامیله بر رسم آنوردی .

بورسم معمولات داخلیه ایچون علی العموم یوزده یکریمی اولوب خارجدن کاهجک مسکرات ایچون تعرفه سی موجبجه مختلف نسبتلرله استیفا ایدیلوردی .

(رسوم مجتمعه) نظامنامه سی ۷ صفر سنه ۱۲۷۸ تاریخلی (رسم میری) نظامنامه سیله فسخ اولمش [۲] ویوزده یکریمی حسابیله آلنان رسوم مجتمعه الغا ایدلمشدر .

[۱] دستور جلد ۲ ص ۵۵۱

[۲] دستورک جلد ۲ ص ۷۰۹

اوتقریره بر شیء علاوه ایتک ایچون شونی سوبلیهلم : قانوننامه
قدیم موجبنجه تبعه غیر مسلمه باغلرندن شیرده استحصال ایدیه جکی
زمان (صاحب ارض) دن رخصت آنور . بورخصت مجانادر .
اوزوملر طوبالانوب تکنه لرده ، باصقیلرده ، منکنه لرده صیقلهغه
باشلادقلری زمان (صوباشی) لر چیقار . مال صاحب لرینک فوجیلرینی
مهرلر بعده ایکی آی مدت ظرفنده رسمی تحصیل ایدرلر .

قانوناً شیردهه ، یوز مدره [مطردهن مخفف بر تعبیر واولوقت
مستعمل بونوع اولچک] ده اون مدره اوندهلر ، و اوچ مدره سالارلق
اوله رق عیناً شیرده آنوردی . و صو باشیلرک آلدینی شیرلر صاتیله منجه
بشقه لرینک شیرده صاتمسنه قطعاً مساعده اولمازدی .

بیك تاریخندن سوکره بر آرالق (زجریه) نامیه مسکراته
بر رسم وضع ایدلمک ایسته نیلدی . فقط تطبیق تاتده رعایایه پک چوق
راحتسزلقلر ویرلدیکندن چوق سورمیوب متضرر اولانلر شکایاته
باشلادیلر . و بورسم مقداری بر آقیچهنک جزیه لرینه ضم اولمسنی
تکلیف واستدعا ایتدیلر . بوسورتله اورسم او عصرده آلمقده اولان
جزیه لره یوزده الی ضم اولنه رق لغو ایدلدی .

مؤخرآینه احداث اولندی وحتی سلیم ثالث (نظام جدید)
عسکرینی و بونلرک مصرفی ایچون (ایراد جدید) خزینه سنی تأسیس
ایتدیکی زمان یکیدن وضع ویا موجودینی بالاصلاح او خزینه یه
تخصیص ایتدیکی واردات میاننده (زجریه رسمی) ده تجدید
ایدلی .

اولوقت بورسم مرکزده (زجریه کمرکی امانتی) ومؤخرآ (زجریه

قسمنده کمرکارله رسومات سائره مندرج و ترتیبده کمرکار مقدم ایدی .
فقط بز بوراده مشروطیتدن صکره کی بودجه لریمیزک صره سنه رعایت
اساسنی قبول ایتدی کمزدن انواعی آکا کوره تقریر ایده جکیز .
بوسببله بوفصلده بیان ایده جکمز رسملر (۱) مسکرات رسومی ،
(۲) تنباکو بیعیه سی ، (۳) کمرک رسومی ، (۴) رسوم بحریه (۵)
رسوم صحیه حیوانیه (۶) رسوم صیدیه دن عبارت اوله جقدر .

۱ — مسکرات رسومی

صفحات تاریخیه سی

انسانک شرفی اولان عقلی ازاله ایتدیکی وهر نوع جرم و جنایاتک
و فساد اخلاقک سبب اولینی اولدیغی ایچون شریعت اسلامیه ده شراب
ام الحبائث و انواع مسکرات حرام واندن انتفاع ممنوعدر .

بوسببله دول اسلامیه جه مسکراتک استعمالی شدتله منع و زجر
ایدلمش و خلافتده حرکت ایدنلره آغر جزالر تشریح اولنمشدر .

یالکیز غیر مسلم تبعه سی اولان دولتله جه آنلرک استعمال
و انتفاعلرینه بعض قیود و شروط تحتنده مساع کوسترلمشدر .

دولتمیزک بدایت تشکیکنده اتخاذا ایله بش یحقوق عصر ادا مه ایتدیکی

اصول موجینجه اراضی تیمار و زعامت اصحابنه و خواص وزیریه تخریص
ایدلیکی زمان آنسان رسملردن بریسی ده (شیریه رسمی ایدی .

تبعه غیر مسلمه باغلرینک شیرهلر محصولاتندن آلتلریدی . موسم
حصادی و صورت استحصالی تنظیلاتدن اولکی قسمده سویلندی .

پك قولای بر صورتده وحتى خلق حس ائمه جق بر طرزده آندینی
نفوس و ثروت تزايد ایتدجکه حاصلات آرتدینی و بیوک بودجه لره
اك زیاده وارداتی بوقسم حاصلات تأمین ایتدیگی ایچون اداره مالیه
وسیاسیه جه پك مهم وعادتا برنجی قسمه مرجحدر .

یالکیز تکالیفك کافه سنده رعایت ایدلمسی ایجاب ایدن اعتدال
نسبت، بونده دها زیاده آرانملی وهیچ رزمان آغر دینیه جك درجه به
کثیرلما میدر . چونکه بوقسمده داخل اولان استهلاکات علی الاکثر
حوایج ضروریه ولوازم حیاتیهدندر . احتیاجات ایسه عمومیدر .
فقرا و اغنیانك صرفیائجه آریله مادینی برچوق نقطه لره واردر .

بونلرده اصل دقت ایدیله جك نقطه لره ارباب ثروت طرفه دن
زیاده جه استهلاک ایدیلان و مزینات و مکیفاته عائد اولان اشیائی
مهما ممکن واضح بر صورتده تعیین ایدرک آنلردن فضلّه؛ و حوایج
حیاتیّه عمومیّه متعلق اولانلرندن خفیف ویرکو آلق، عین زمانده
مملکتك اقتصادیانّه، اولان تأثیراتی کوزتمک . تجارت و صنعتك
ترقیاتی منع ائمه جك درجه ده بولندیرمق، الحاصل برنجی فصلاک
احکام عمومیه سنده تکالیفك مقبولیت و مضبوطیتی ایچون بیسان
ایلدیکمز بش قاعده به رعایت ایدلمک اساسلیدر .

۲ : انواع نظایف

تکالیفك تصنیفنده نه کبی صفحات کچیلدیکنی . نهایت ۳۲۴
سنه سی بودجه سنده آلتی قسمه فصل آرتدینی سوبله مش و بونلره
مقابل افاد آتمزی آلتی فصله آیرمش ایدک . او تصنیفك اکینچی

تأمینی ایچون انلری فصول آتییه تأخیر وبالعکس دواثر ملکیه
وارداتی میاننده اولان اورمان . معادن خرج ، قیدیہ ، حاصلاتی
ورسوم میاننده بولنان تمغا حاصلاتی ده بوفصلده تقریر ایلدک .
شوقدر جزئی بر تعدیل ایله درساریمزده کی صره یی ایوم مبرعی
اولان بودجه لریمزک ترتیلرینه توفیق ایلش اولدق .

درس : ۶۵

ایکنجی فصل

بالواسطه آلمان تکالیف

۱ — اصطلاح عمومیہ

برنجی فصلک مقدمه سنده بیان ایدلدیکی وجهله بالواسطه آلمان
تکالیف اصل مکلف اولان شخص مستحصل نظر اعتباره آلمیوب
مالدن استیفا اولمان ومستهکاره انتقال ایدن ویرکولردر . پک بدیمیدرکه
برصایجی ویرکو ویا رسم اوله رق نه ویرر ایسه ، آنی حسابنه کچیرر ،
ومشتریدن آلیر ، اوله حرکت ایتمزسه مصرفنی چیقارمامش ، ضررینه
مال صائمش اولور .

بوندن شو نتیجه چیقارکه بونوع تکالیف هر هانکی نوع اموال
وامتعه ویا محصولاندن آنه حق اولور ایسه فیأتی یوکسلده چکندن
مبايعات ومبادلاتی تضییق وتجارت وصنایعک ترقیاتی تحدید ایدر .
آنحق بلا واسطه آلمان تکالیفه نسبتله بالواسطه آلمان تکالیف

۵۰	۲۵	سندسز تصرف؛ (بر دفعه لوق)
۳۰	۰	حق قراريله تفويض اراضى؛
		رسملر :
۳۰	۰	رسم توسيع؛
۱	۱	مساحه رسنى؛
۲۵	۲۵	رسم تحصيل؛
۲۰	۲۰	دلاليه؛

قيديه لر :

۴	۴	تقسيم وافراز مامالاتنده؛
۴	۴	محولات احالاتنده؛
۴	۴	قيد تصحيحنده؛
۲	۲	قيد اخراجنده؛

قيديه لرك صوك بش سنه لك تحصيلاتنك حد وسطيسى ۲۶۸.۵۸۸

ايرادر .

برنجى فصلك خاتمه سى

برنجى فصلى بوراده بتيربورز . گرچه مقدمه ده قبول ايتديكمز تقسيماته كوره برنجى فصل اولوق اوزره تمقيب ايتمكده اولديغمز بلا واسطه تكاليف ميانمه املاك اميريه معجلات و حاصلاتى و رسوم متنوعه كبي بعض وارداتكده ادخالى و بيمده فصلك ختامه ايرديرلمسى لازم كاورسده انجق مشروطيتدن صكره بودجه رژيمزده قبول ايديلان تقسيم و ترتيبدن بحث ايدلديكى زمان مقايسه و استفاده نك شميدن

۴ — دائمی معاملاتن . وقوع بوله جق تحصیل اتدن دفتر خاقانی مدیر و مأمور و کتبه سنه بعد ازین عائدات و کاتبیه و یرلیه جکدر .

۵ — هر سنه جق دفتر خاقانی مأموری سنه ده لاقول اوچ آی ملحق قضالره نواحی و قرایی کشت و کنار ایدرک یوقلمه اجرا ایدرک و خرج و رسموی تحصیل اموال نظامنامه سنه توفیقاً تحصیل ایتدیره جکدر .

۶ — یوقلمه معاملاتن ایچون مأمورلره و یرمک اوزره مخصوص اولان یوزده اون سکر عائدات کماکان اعطا قلنه جق و بونک یوزده الیسی مصارف تحصیلیه اوله رق و یرلیه جکدر .

قیمتارندن بیکده

خرچلر :	املاک صرفه ایله زمینلری	مقاطعه و املاکدن	اراضی امیرییه و موقوفه ایله	مسقات و مستغلات و ققیه دن	بازر
بدل مقابلنده بیع و فراغ ،	۱۵		۳۰		
هبه و یا مجاناً فراغ ؛	۱۵		۳۰		
مبادله بیع و فراغ ؛	۱۵		۳۰		
ارثاً و قانوناً بالعموم انتقال ؛			۲۰	۱۵	
ترهین ، وفاء فراغ ، استغلال ؛		۲	۲۰	۵	

مقدار لر آیریدر. حد اصغر بیکده ۱۲ ، حد اعظم بیکده ۵۰ غروشه قدر خرج استیفا ایدیلور .

مؤخرأ آنخاذا اولنان ۲۳ ربیع الاول سنه ۹۳ تاریخی قرار موجبجه حق انتقاللری توسیع ایدیلان مسققات و مستغلاتک قیمتلرندن بردفعهیه مخصوصاً (خرج توسیع) اوله رق یوزده اوچ آلیردی . قیدیه لر ، خرجلر ، رسملر ، ابتدا وزنه لره ویامال صندوقلرینه تسلیم ایتدیرلرلکدن صکره تقریرلر استماع و سند اعطا اولنوردی .

ولایاتده دفتر خاقانی اداره لرینک تنسیقات و تشکیلاتنه دائر ۱۷ تموز سنه ۲۳ تاریخی نظامنامه ایله آلنه حق قیدیه لره دائر برعمومی تعرفه نشر اولنمشدرکه الیوم احکامی مرعی الاجرا اولمغله بوجه آتی خلاصه ایدلمشدر :

۱ — املاک غیر منقوله نك انتقال و بیع و فراغی معاملاتنی دفتر خاقانی اداره لرنده اجرا اولنه جقدر . عادی سندلرله آلم ، صاتم منوعدر . و محاکم و دوائر رسمیه ده دعوالری غیر مسموعدر .

۲ — توارث و انتقال و توسیع حد انتقال معاملاتنده بر کونه تکالیف و مرتبات امیریه ازانیه جقدر . فقط بیع و فراغ معاملاتنده متراکم ویرکو وار ایسه اول امرده انک استحصالی شرطدر .

۳ — سند خاقانییه مربوط اولمیان اموال غیر منقوله حقنده دوائر رسمیه جه بر کونه معامله اجرا ایدلمیه جک و عمر هانکی دائره ویا مأمور بومقوله محالیر حقنده معلومات آلورسه درحال دفتر خاقانی اداره لرینه تودیع و تبلیغ ایده جکدر .

قواعد طرحیه و تحصیلیه سی

بو قانوننامه و نظامنامه و تعلیماتنامه و تعریفنامه لر حکمنجه ،
 اراضی امیریه دن بر محلك كرك مجاناً ، كرك بدل مقابلنده اولسون
 قطعاً فراغنده ، انتقالنده ، مبادله سنده قیمتدن بیکده ۵۰ ، وفاء
 فراغنده بیکده ۲۵ ، سندسز تصرف و حق قراردن بیکده ۵۰ ، استیفا
 اولنوردی . املاك صرفه دن فراغنده بیکده ۲۵ انتقالنده ۵ ، ترهیننده
 وفکننده ۱ ، و سندسز تصرفلردن بش بیک غر و شدن اون بیکه قدر
 قیمتدن بیکده ۵ و هر اون بیکی تجاوز ایتدکجه یوزده ۵ غروش ضم
 ایدیلهرک آلنوردی .

مستغلات و مسقفات و ققیه نك فراغ و انتقالنده بیکده ۵۰ ،
 استغال و فك استغالنده بیکده ۲۵ ، حق قراردن بیکده ۵۰ ،
 واجارینلی مسقفات موقوفه دن فراغنده بیکده ۳۰ ، انتقال و استغال
 و فك استغالنده بیکده ۱۵ ، و توسیع انتقال معامله سی ایفا قلمش
 اولان و باطاپو تصرف ایدیلان اراضی امیریه و موقوفه دن اولاده
 انتقالنده بیکده ۱۵ ، احفاده ایسه بیکده ۳۰ ، ابویننه بیکده ۴۰ ،
 لابوین ارقرنداشلرده و زوج و زوجه یه بیکده ۵۰ غروش استیفا
 قنوردی .

رسومات متفرقه اوله رق طشره سنداندن مع ورقه بها کاتبیه ۳ ،
 درسعادت سنداندن مع ورقه بها کاتبیه ۶ غروش و کدکارک فراغ
 و انتقال و استغال و وفکننده رسوم مختلفه آلنور .

بو یاجی ، او توجی ، قوری قهودجی ، انفیجی ، حمام کدکارنده

ویرکولردند. آغز اولورسه مملکتک معموریتنه، زراعتک ترقیسنه ،
ثروت عمومیه نك تزايدینه مانع اولور. بزده ، بو اساس کوزه دیلهرک
نسبتلر پك معتدل اوله رق تعیین ایدلمشرد.

قیدیهرک تعیین مقداریحون ایلک وضع اولنان نظاملر رمضان
سنه ۱۲۷۴ تاریخی اراضی قانونی [۱] و ۸ جمادی الاول سنه ۱۲۷۵
تاریخی طابو نظامنامه سی [۲] و ۷ شعبان سنه ۱۲۷۶ تاریخی طابو
سنداتی حتمده تعالیمات [۳] و ۱۵ شعبان سنه ۱۲۷۶ تاریخی تعریفنامه
[۴] و باطابو تصرف اولنان اراضی امیریه و موقوفه نك توسیع
انتقالاتی حتمده کی ۱۷ محرم سنه ۱۲۸۴ تاریخی نظامنامه [۵] و
مسققات و مستغلات وقفیه نك توسیع انتقالته دائر ۲ ذی القعدة سنه
۱۲۸۵ [۶] و تعدیلاً نشر اولنان ۴ رجب سنه ۱۲۹۲ [۷] و املاکه
ویاییله حق سنداته دائر ۲۸ رجب سنه ۱۲۹۱ [۸] و اراضی موقوفه
سنداته دائر ۶ رجب سنه ۱۲۹۲ [۹] تاریخی نظامنامه لردز .

[۱]	جلد ۱	ص ۱۶۵
[۲]	جلد ۱	ص ۲۰۰
[۳]	جلد ۱	ص ۲۰۹
[۴]	جلد ۱	ص ۲۱۶
[۵]	جلد ۱	ص ۲۲۳
[۶]	جلد ۱	ص ۲۲۵
[۷]	جلد ۱	ص ۲۲۵
[۸]	جلد ۳	ص ۴۴۷
[۹]	جلد ۳	ص ۴۵۵

تعرفه ده اساسلی رسملر تغییر ایدلیوب رسوم سائرہ دنیلان متفرق رسوم تفصیل ایدلدیکندن و بونلر معاملات خارجیه متعلق اولمغله برابر ذاتاً ذیل دستورده مندرج بولدیغندن بورایه درج و تقریرندن صرف نظر ایرلدی.

مرور و پاسا پورطک بش سنه لك حاصلاتنك حد وسطیسی ۱۲۳،۱۴۳

لیرادر .

درس : ۶۴

۳ — قیدیه لر

صفحاتی

قیدیه ، باجمله اراضی و مسقفات و مستغلات و قفیه ایله کدکلر کبی اموال غیر منقوله نك فراغ و انتقال و استغلال و فکی و ترهین و فکی و افراز و تقسیم و قید اخراج و تصحیحی معاملاتنده آلمان رسومدر . اراضی امیره نك رقبه سی بیت الماله و مستغلات و قفیه نك رقبه سی جانب وقفه عائد اولدیغندن تنظیماتدن اول اراضینك حقوق عشریه و رسومیه سی قوانین قدیمه موجبجه تیمار و زعامت و خواص اصحابنه تخصیص ایدلدیکی و آنلر (صاحب ارض) طانلدیغنی حالده بعد تنظیمات بو حقوق ، خزینیه یه عودت ایتمش و اذن احاله و تفویض معامله سی دفتر خاقانی مأمور لرینه تودیع ایدیلرک آنلر (صاحب ارض) حکمنی آملردر .

قیدیه لر ، خفیف اولمق شرطیله اخذینه اقتصاداً جواز ویریلان

پاساپورتمز ممالک عثمانیہ د خول ایدوب بر سبب مقنع ارانہ
ایدہ میانلردن یوز غروش پاساپورت بدلی اخذ ایدیلور .

خامساً — شہیندر خانہ وقتجاریہ خر جلیری

قواعد طرحیہ و تحصیلیہ سی

سلطنت سنیہ شہیندر لری حقندہ کی ایلاک نظامنامہ [۱] موجبہ
شہیندر لک پول یاپیشدیرہرق مقابلندہ آلہ جقاری خر جلا شونلردر :

غروش

۵۰ پاساپورت ایچون

۲۰ ویزہ ایچون

۱۰ الی طونیلاتہ دن دون سفینہ لک صحیہ پاتنتہ سی ایچون

۲۰ فضلہ سی ایچون

۱۰ رسوم سائرہ نک تعرفہ لردہ محرر مقدارینہ ضمیمہ یوزدہ

پوللر ورسوم سائرہ تعرفہ سی خارجیہ نظارتدن شہیندر لره

کوندر لشددر .

فخری شہیندر لر کندیلرینہ نظارتدن کوندر یلان جدول موجبہ

عائداتلرینی آلوب بقیہ حاصلاتی کوندر لر .

بو نظامنامہ نک رسومہ دائر اولان قرق بشنجی مادہ سی ۱۹

حزیران سنہ ۹۸ تاریخندہ تعدل [۲] و خر جلا ایچون مفصل بر

تعرفہ ربط اولتمشددرکہ الیوم احکامی مرعیدر .

[۱] دستور ذیل ۲ ص ۱۹۲

[۲] دستور ذیل ۳ ص ۱۲۴

۲۷ ربیع اول سنه ۱۳۰۱ تاریخندہ ایکنجی نظامنامہ نشر ایدلدی [۱] بوندہ اولکنہ نسبتلہ احکام و معاملات دہا زیادہ توسیع و تنظیم و پاساپورت خرجی الہی ، ویزہ خرجی یکرمی غروش اولہق تعیین اولمشدر . فمتر و ضرورتلرینی علم و خبرلہ اثبات ایدنلرہ مجاناً پاساپورت ویرلسنہ جواز واردر .

پاساپورتسز طوتیلان اجنبی ایسہ اخراج و تبعید اولنور . بوکا قیجالازیہسندن مصدق بر وثیقہیہ مستند بر سبب مشروع ارانہ ایدرسہ معذور کوریلوب پاساپورت اعطا و ویزہ اجرا ایدیلور . فقطت خرجلرایکی مثلی اولہرق استحصال قنور .

بعده ۷ جمادی الآخر سنہ ۳۱۲ تاریخندہ اوچنجی نظامنامہ [۲] نشر ایدلدی کہ الیوم مرعی الاجرا اولان بودر . بوندہ احکام و معاملات تعدیل ایدلشدر .

قواعد طرحیہ و تخصیصیہ سی

پاساپورت الہی و ویزہ یکرمی غروش در . مکہ مکرمہ ، مدینہ منورہ ، قدس شریف ایلہ عتبات عالیاتی (کربلا نجف ، مشهد ، کاظمیہ دہ بولنان مقامات مبارکہ) بی زیارت ایچون عزیمت ایدنلردن یالکزر یکرمی غروش آنور . فقیر اولانلر مجاناً ویزہ ایدیلور .

[۱] ذیل دستور ۴ ص ۴

[۲] قوانین مالیہ مجموعہ سنہ ۱۳۰۴ قونیلہ چندر .

۲. یندنه بولنوبده عزیمت وعودتده قید اولنه جقلردن معاینه
پولی مقابلنده ؛
۳. مرور تذکره سی ایچون امام و مختار لر ورؤسای روحانیه نك
علم و خبر مقابلنده آله جقلری ،
- ۲۵-۵. تذکره سفر سیاحت ایدنلردن جزای نقدی ؛
۱۰۰. علم و خبر لره زیاده اقیچه طلب ایدنلردن جزای نقدی ؛

رابعاً — پاساپورت [۱] خرجلری

عثمانلی حدودی داخلنه کیرن و یا حیقان و یا داخلده کشت و گذار
ایدن تبعه عثمانیه و اجنبیه برپاساپورتی و یا اقامت کاغذینی حامل
اوله جقدر . بونك اعطاسی و یا خود ویزه (معاینه) سی ایچون
خرجلر آلتور .

تنظیماتدن صکره بزده بونك ایچون ایلاک یا بیلان نظامنامه
۹ شوال سنه ۱۲۸۳ تاریخلیدر . [۲] بونظامنامه ده پاساپورته ، ویزه یه ،
اقامت کاغذینه ، مرور انهارینه ، یول تذکره لرینه دائر اولان احکام
عمومیه تفصیل ایدلش اینسه ده خرجلرک ، رسملرک ، جزای
نقدیلرک مقدارینه دائر صراحت یوقدر .

بونظامنامه نك توسع ایدن مناسباته قارشی عدم کفایتی اوزرینه

[۱] یول تذکره سی ، یول فرمانی ، یول امری ، ممالک اجنبیه یه کیدنلره
و کاندلره و بیلان مرور تذکره سی دیمکدر .

[۲] دستور جلد ۱ ص ۷۷۶

ثالثاً - مرور تذکره وعلم و خبر لری خر جلری

ممالک عثمانیه داخلنده سیر و سیاحت ایدہ جک تبعہ عثمانیه واجنبیه نیک
حامل اولسی لازم کان تذکره لردن النان بدلرله خر جلردر .
۱۲۷۷ تاریخی نظامنامه موجنبجه نفوس تذکره سی اولیانلره
یول تذکره سی ویرلمیوردی . ۹ کانون ثانی ۱۲۸۶ تاریخی تشکیل
ولایات نظامنامه سی [۱] موجنبجه نفوس مأمور لری تذکره لک اعطاسی
وبدلرینک تحصیلی وظیفه سیله مکلف طو تیشلردی . بر آزالق نفوس
مقیدلرینک لغونده تحریر املاک کاتبلرینه بعده ۱ کانون ثانی سنه ۹۵
تاریخندن اعتباراً ضابطه مأمور لرینه، بعده ینه نفوس مأمور لرینه تودیع
ایدلی .

خاقی تضییق التنده بولندیر مق ایچون مرور معاملاتنه اهمیت
مخصوصه ویریلهرک ۲۷ تموز سنه ۳۰۴ تاریخنده بالحاصه بر نظامنامه
نشر اولندی [۲]

یکرمی یاشنی تجاوز ایدنلر مطلقاً بر تذکره آلمغه مجبور ایدی .
تذکره نیک حکمی بر سنه در . طلبه ودوریشان و فتمرایه مجانا ویریلور .
النان خر جلر

غروش

۵ بهر مرور تذکره سی ایچون ؟

[۱] دستور جلد ۲ ص ۶۲۵

[۲] مجمع لاحقہ قوانین ص ۱۵۸

تذکره سی اولیائیلر نفوس مکتومه دن عد ایدیلوب حبس وبر
مجیدیه دن بر التونه قدر جزای تقدی اخذ اولتور .

بونظامنامه یه ۹ حزیران سنه ۳۰۳ تاریخنده بر ذیل نشر
ایدلمشدر . [۱] بوزیل موجینجه نفوس وقوعاتی خبر ویرمیان امام
وختارلره رؤسای روحانیه دن ایکی چاریک جزای تقدی آلتور .
بعده ۱۲ اغستوس سنه ۳۰۳ تاریخنده [۲] نظامنامه نك دردنجی
ماده سی تعدیل اولنه رق نفوس مکتومه دن اله حق جزا سوبأبرمجیدیه
ایندیرلمشدر .

سجل نظامنامه سی ۲۹ مایس سنه ۳۱۸ تاریخنده نشر اولتان بر
نظامنامه ایله تعدیل اولندی [۳] الیوم احکامی مرعیدر . بونده خرچلر ،
ینه سابق کییدر . یالکز اقوات یومیه سنی تدارکدن عاجز اولنلره مجاناً
نفوس تذکره سی ویریه چکی مندر جدر . جزای تقدیلر تعیین ایدلمشدر .
بونلر محکمه لرحه تحصیل اولنوب نفوس اداره سنه تسلیم ایدیه جکدر .
تبدیل مکان علم و خبرلری یالکز بر خانه خلقنه مخصوص اولوب صاحب
عائله دن بر غروش آله جقدر . بش سنه لک تحصیلاتنک وسطیسی
۶۵۳۴ لیرادر .

[۱] بجم لاحقه قوانین ص ۱۳۳

[۲] بجم لاحقه قوانین ص ۱۳۸

[۳] قوانین مالیه مجموعه سنه درج ایله جکدر .

یوریدلمکده ایکن معاملات عسکرینه نک توسعنه نفوس ایشنک
عسکرلکه شدت تعلقه منبی جهت عسکرینه ره ربط اولندی .

بو حال طشره لرده وقوعاتک یوریدیلهمامسنی موجب اوله رق باش
کوسترن شو محاذیرک اوکنی آلمق مقصدیله ۸ شوال سنه ۱۲۹۸
تاریخنده بر نظامنامه و تحریر نفوسک طرز اجرا سنه دائر بر تعریفنامه
نشر ایدی . [۱]

قواعد طرحیه و تحصیلیه سی

بو نظامنامه موجبجه نفوس معاملاتندن النهجق خرجلر
شونلردر :

غروش

- ۱ عن العموم نفوس تذکره لرندن ،
- ۱ موالید ایچون ویریله جک علم و خبرلردن ،
- ۵ مناسکات علم و خبرلردن برنجی قسم باکرلر ؛
- ۳ » » » ایکنجی قسم ثیلر ؛
- ۱ » » » اوچنجی قسم طلاق رجعیلر ؛
- ۱ تبدیل مکان علم و خبرلردن ،
- موالید و مناسکات و نقل مکان علم و خبرلرینک نصفی خزینیه
و نصفی ائمه و رؤسای روحانییه عاقددر .

محلّه ایله تیماردفتردارلری طرفدن اجرا ایدیلور. و مرکزده روزنامه
و جریده قلملرده طو تیلوردی .

تنظیماتک اعلانی متعاقب محصللر یدینه ویریلان ۱۹ ذی القعدة
سنه ۲۵۵ تاریخلی تعلیماتک [۱] ایکنجی بندی موجبجه کافه ممالک عثمانیه ده
نفوس و املاک و اموالک تحریری ایچون محصللر معیتنه بر مال و بر
نفوس کاتبی ویرلدیکی کبی دردنجی بندی موجبجه ده هر کسک بلا
استنا اسم و شهرتی ونه قدر املاک و اراضی و حیواناتی و بر سنه ده نه
مقدار تمتعاتی اولدینی تحریر ایدلش و تکالیف عرفیه رفع ایدیلرک
یرینه موحد ویرکو قونلشیدی. بو ائساده ایالاتده نفوس ناظرلری
و سنجاقلرده نفوس مأمورلری ده احداث ایدیلرک مرکزده دخی
(جریده نظارتی) تشکیل قلمشیدی .

ویرکو قسممزده مندرج ۱۶ جا سنه ۱۲۷۷ تاریخلی تحریر املاک
و نفوس نظامنامه سنک [۲] ایکنجی فصلنک یدنجی بندی موجبجه
تنظیماتدن یکریمی سنه صکره ممالک عثمانیه ده بولنان ذکور وانات ،
کبیر و صغیر بالعموم نفوسک تحریری اجرا ایدلدی. تولدات و وفياتک
صورت اخبار و قیدی قانونه ربط و کتم نفوس ایدنلره اوچ سنه
پرانقه جزاسی وضع اولندی. و کافه تبعه عثمانیهیه قوچانلی نفوس
تذکره لری اعطا قلندی. و بو تذکره لری ابراز ایتمیانلرک محاکمه
دعوالری دیکله نمامک و بول تذکره لری ویرلامک قاعده لری قونلدی.
نفوس معاملاتی ابتدا مأمورین مخصوصه سی واسطه سیله آرو

[۱] تکالیف قواعدی قسم ۲ ص ۷

[۲] تکالیف قواعدی قسم ۲ ص ۸۴

رمضان سنه ۱۲۸۶ [۱] تاريخی تذکره ساميه ايله بو خرج تأسيس ايدلمشدر. الهجق خرجك نسبتی علی العموم دعاويده حقسنز چيقان طرفه عائد اولمق اوزره يوزده ايکی در.

مؤخرآ ديوان محاکمات ماليه لغو ايدلمش ، انك رؤیت ايتديکی دعوالرده محاکم نظاميه وياشورای دولته حواله ايدلمشدر.
محاکم نظاميه و محاکم تجاريه و محاکم اداره حاصلاتك بش سنه لکنك مقدار وسطیسی ۲۰۵,۴۱۴ ليرادر.

ثانياً — نفوس خرجاری

صفحاتی

بو حاصلات ، تبعه عثمانیه نك تولدات و مناحات کبی وقوعاننده النان رسملردن و شرف تابعیتك وثیقه سی ديمك اولان تذاکر عثمانیه بدلاتندن عبارتدر.

دولتک بدایت استقلالندن تنظیماته قدر تأسيس ايتديکی قاعده موجبنجه ممالک عثمانیه الحاق اولنان قطعه نك اراضیسی و نفوسی برلکده تحریر اولنور ، و تیمار وزعامت اصولی اوزره تقسیم ايدیلوردی. هر تیمار داخلنده کی قریه و محله لرده بولنان اهالی ، اورایه رعیت قید اولنور. و شخص اوزرینه رسم مجرد ، رسم بناك ، رسم عروس کبی تیمار صاحبنه رسوم رعیتی تأديه ايدرلردی. بونلرک قیدلری محاکم

ومهلك اولان شو تدبيرك سببى اراشدیردیغمزده غریب بر منظره قارشوسنده قالدق. ۱۲۸۷ تاریخنده ممالک شاهانده آچیلان محکمهلرک عددی ۱۱۰ ومخصصات سنویهلری ۲,۶۳۷,۵۰۰ غروش ایمش. بو محکمهلرک ایرادلری مصرفلرندن دوزقالدیغی. خزینهدن اوسته ۹۷,۰۰۰ غروش قدرده پاره ویرلدیکی حساب ایدلمش. بونی ویرمامک ایچون تبعه ایله اجانب بیننده کی مساوات قرارینی بوزارق تعرفه نی اویله تنظیم ایتمش. کویا تجارت محکمهلری برچفتلک، بر فابریقه کبی منبع واردات عد ومصرفی قیامدیغی حالده سد ایدلک لازمکلورمش. بو، مناسب وخزینهدن فضله تخصیصات ویرلمسی جائز اولیه جقمش. ایشته کندی تجارمنزه کندمزک بیلیمه رک اوره کلدیکمز ضربهلرک بریسی ده بودر. تمتع ویرکوسی بختنده سویدلدیکمز مطالعه لر تماماً بوراده دخی وارددر. تکرارینه حاجت یوقدر. برملتی یاشاته جق، اعلاواغنایده جک تجارلریدر تجار تیدر. آنلری حمایه ایتمیان حکومت کندی حیاته قصد ایدیور دیمکدر. مع مافیه صکرده دن بو شکل تعدیل ایدلمشدر.

۴ — محاکم اداره خرچلری

خزینه ایله ماترمومتعمهلر بیننده تخدمت ایدن دعوالرک محل رؤیتی دیوان محاکمات مالیه وحکومت ایله اشخاص بیننده کی دعوالرک مرجع رؤیتی شورای دولت ومجالس اداره در. ۸ ذی الحجه سنه ۱۲۸۴ [۱] و ۲۵ محرم سنه ۱۲۸۶ [۲] تاریخلی شوری دولت نظامنامه سی و ۱۹

[۱] دستور جلد ۱ ص ۷۰۳

[۲] دستور جلد ۱ ص ۷۱۵

۱۶ ربیع الاول سنه ۱۲۸۵ تاریخی نظامنامه‌یه [۳] مربوط رسوم
تعارفہ سندہ محرر در .

طرفیندن بری تبعه اجنبیہ دن اولدینی صورتده خرجلر ۲۹
ذی القعدہ سنه ۲۸۷ تاریخی تعارفہ موجبنجه اخذ اولتور [۴]

قواعد طرحیه و تحصیلیه سی

خلاصہ سی شویله در :

غروش	
۲	تبعه دولت علیه دن اعلام خرجی یوزده؛
۱	تبعه اجنبیہ دن اعلام خرجی یوزده؛
۱۰	تمغالی اعلام کاغدلرندن؛
۵۰	وظیفه خارجنده کوریلہرک دیگر محکمہ یه حواله مضبطه لرندن؛
۵۰	اعلامات قیدیہ سی؛
۲۰	یمین تذکره لر یله ممیزلره یازیلان تذکره لر ایچون؛
۲۰۲۰	دعوت یوصله لرندن؛
۵	افلاس اعلام لرندن؛

بر مطالعه

کوریلدیورکه بوراده تبعه دولت علیه تبعه اجنبیہ نك ایکی مثلی
خرج اعلامه تابع طوتیلیور. تجارت و اقتصاد نقطه سنندن پک مضر

پاره غروش

- ۱ شرکت مقاوله لرنده سرمایه دن یوز بیک غروشه
قدر یوزده؛
- ۲۰ • فضله سی ایچون یوزده؛ (یوز غروشون دون اوله ماز)
- ۱۰۰ • فسخ شرکت مقاوله لرندن مقطوعاً بهر نسیخه سندن؛
- ۱۰۰ • تحکیم نامه لردن؛
- ۱۰۰ • وکالت نامه دن؛
- ۵۰ • خصوصی وکالت نامه دن؛

۸ اغستوس سنه ۳۲۳ تاریخی ذیلده تعرفه نك بعض موادینی
تعديل ايدر، مواد جزائیه نك قید وحواله معاملاتنه عائد خرچلری ده
مواد حقوقیه کبی اولوب یالکیز جزا اعلام لرندن مقطوعاً یکر می بش
غروشون اوچ یوز اللی غروشه قدر خرچ آلمقده در .

۳ — محاکم تجارت خرچلری

صفحاتی

بزده تجارت نظارتی ۱۲۵۵ ده احداث ایدلمش و تجارت محکمه لرینک
آیروجه تاسیسی ۹ شوال سنه ۱۲۷۶ سنه [۱] ۱۰ ربیع الاول سنه
۱۲۷۸ تاریخی قانونلر ایله وقوعبولمشدر . ۶ ربیع الاول سنه ۱۲۸۰
تاریخی [۲] تجارت بحریه قانونی آنک متممیدر . کرك تجارت بریه
و کرك تجارت بحریه دعوالرنده النهجق خرچلرک مقدار و مفرداتی
[۱] الی (۴) درستورک جلد ۱ ص ۳۷۵ - ۴۶۶ - عن ۷۸۰

ضبطنامه لردن ؛	۱۰
رد اعضا قرار لردن ؛	۵۰
استنطاق نامه دن ؛	۲۰
قباحتك بدايت اعلامندن ؛	۲۵
قباحتك استيناف اعلامندن ؛	۱۰۰
» تميز اعلامندن ؛	۲۰۰
جنجه نك بدايت اعلامندن ؛	۵۰
» استيناف	۱۰۰
» تميز	۲۰۰
» جنایتك بدايت	۱۰۰
» تميز	۲۰۰
غروش	پاره
• ديپوزيتودن يوزده ؛	۲۰
• بر سنه يي كچر سه بهر سنه ايچون فضله يوزده ؛	۱۰
• ايجار واستيجار مة اوله لرنده ايجار دن يوزده ، [اللى	۲۰
غروش دن دون اولماز]	
• مقالات سندن لرندن يوزده ؛	۲۰
• دين سندی مقالات محررنجه تنظيمنده يوز بيك	۲۰
غروشه قدر يوزده ؛	
۲ فضله سي ايچون بهر بيكده ، (اللى غروش دن	
دون اولماز)	

۵۰	افلاس قرارنامه لرندن مقطوعاً ؛
۲	قوتقورداتو اعلام لرندن یوزده ؛
۲	غرامه تقسیم اولنان مالدن یوزده ؛
۵۰	شرکا دعواسنک حکمه حواله سی قرارینی حاوی اعلام لرندن مقطوعاً ؛
۵۰	منازعه ظهوریله رؤیت دعوی قرار لرندن مقطوعاً ؛
۱۰۰	اعتراض علی الحکم اعلام لرندن مقطوعاً ؛
۱۰۰	اعاده محاکمه استدعاسنک قبولنده مقطوعاً ؛
۲۵	تعیین مرجع قرار لرندن ۵۰۰۰ غروشدن دون ایسه مقطوعاً ؛
۵۰	فضله ایسه ؛
۱۰۰	استینافاً فسخ واعاده اولنان اعلام لرندن مقطوعاً ؛
۱۰۰	استینافاً ویریلان اجرای موقت قرارندن « ؛
۲۰۰	تمیزاً نقض اولنان اعلام لرندن « ؛
۱۰۰	« « « دعوا ایچون محکمه سندن تکرار ویریلان اعلام لرندن مقطوعاً ؛
۳۰	بر اعلامک تبلیغ اولنه جق هر صورتندن ؛
۱۰	بعد تبلیغ ایستینه جک صورتک هر صحیفه سندن ؛
۳۰	اوراق سائره صدر تلرینک بهریوز اللی کله سندن ؛
۲۵	تذکره خرجی ؛
۱۵۰	بر شخصک حجزی و حجزک فیکلی قرار لرندن ؛
۱۰۰	اموال و املاکک حجزی ویا فیکلی قرار لرندن ؛
۱۰	اعلان ورقه سی ویا صورتی خرجی ؛

تعرفه نشر ایدلشیدی [۲] بو تعرفه ابتدا ۲۹ ایلول سنه ۳۰۲ بمده
۱۰ نیسان سنه ۳۲۱ تاریخی تعرفه وتذکره سامیه ایله [۳] تعدیل
ایدلی که مشروطیته قدر جاری اولان صوکنجی تعرفه بودر.
غروش

۵ قیدیه خرچلری محاکمه اعطا اولنه جق هرورقه دن؟
۰ ربع اعلام خرچلری مبلغ مدعاهک زبعی؛
۲۰ مقطوع ربع اعلام خرچی مبلغ مدعی به ۲۵۰۰ غروشدن
دون ایسه؛

۱۰ اخضار وتبلیغ خرچی
۱۰ اعلام خرچلری بشیوزه قدر حکمی حاوی ایسه
۲۰ » » ۵۰۰ — ۱۰۰۰
۴۰ » » ۱۰۰۰ — ۲۰۰۰
۶۰ » » ۲۰۰۰ — ۳۰۰۰
۱۰۰ » » ۳۰۰۰ — ۵۰۰۰
۲۰ » » ۵۰۰۰ غروشدن ۵۰۰۰،۰۰۰

غروشه قدر بهر بیک غروشده
[یوقاریسی ایچون یوزده بر ربع
علاوه اولنه جقدر .]

غروش
۱۰۰ قرار قرینهیه وامثالی قرار لره دأثر اعلاملردن مقطوعاً؛

[۲] جمع لاحقه قوانین ص ۴۳
[۳] قوانین مالیه بموسسه قونیه جقدر

درس : ۶۳

۲ — محاکم نظامیه خرجلری

صفحاتی

محاکم نظامیه ابتدا سلخ شوال سنه ۱۲۸۸ تاریخلی نظامنامه ایله [۱] تشکیل اولندی. قائم مقام مرکزی اولان قضاالرده دعاوی مجلسلری بدایت محکمه سی ولوا وولایت مرکز لرلنده تمیز مجلسلری هم بدایت هم استیناف محکمه سی وولایت دیوان تمیزلری یالکیز استیناف محکمه سی وظیفه سی کورورلردی

بو نظامنامه یه برده خرج تعرفه سی مربوط ایلمه ده صکره کی تشکیلات و نظاماته ایله کلیاً تغیر ایتدیکنندن بوراده ایوم حکمی جاری اولان تعرفه خلاصه ایدیه جکدر.

ایلك قانون اساسینک اعلانندن صکره نشر اولنان ۵ حزیران سنه ۲۹۵ تاریخلی محاکم نظامیه تشکیلاتی قانونی موجبجه [۲] ایوم موجود اولان تأسیسات عدلیه وجوده کلشدر.

قواعد طرحیه و تخصیصیه ی

بو قانونه ۹ حزیران سنه ۲۹۵ [۳] تاریخلی اولدوق عدلیه نظارتنه مربوط محاکم نظامیه و دوا ائرده النسی لازم کان خرجلره دائر برده

۱	دستور جلد ۱ ص ۳۵۲
۲	دستور جلد ۴ ص ۲۳۵
۳	دستور جلد ۴ ص ۳۱۹

پاره غروش

- ۹ ادانه اولنان مبالغه مقابل املاك صرفه ترهين ايديلور
ايسه قيمتندن بيكده ؛
- ۵ كدكات ومسقات و اراضى اميريه وموقوفه استغلال
ايديلورسه قيمتندن بيكده ؛
- ۱۰ بالكز كفيل كوستريلورسه بيكده
- ۱ ادانه حجتلرينك قيديه سى بيكده ؛
- ۱ ترهين و فراغ و فك معاملاتنده كاتيه ؛
- ۱ خرج محاسبه سنده فضله و اردادن غروشه ؛
- ۱۰ خرج محاسبه سنده اللى بيك غروشه قدر اجرت قاميه ؛
- ۲ خرج محاسبه سنده اللى بيكدن يوز اللى بيكه قدر هر
اون بيكده ؛
- ۵ اموال ايتامك نما و عقار لرى تحصيلاتندن يوزده ؛
- بوخر جلرك درسعادتده النان قسمى تماماً مأمورين و كتبه يه
و طشرده النان قسمندن خرج محاسبه و خرج ادانه نك ثلثى ايتام
مدير ليله معيته و ثلثانى مال صندوقلرينه و رسم قسمت ايله سائر
خرجلر يوقا ريده بيان اولنان و ثائق شرعيه خرجلر يله برلشدير يله جكدر ،
صوك بش سنه لك حاصلاتنك حد وسطيسى ۳۵۰۳۷ ليرادر .

ورقم وکله ایله اشارت ایدیلرک دعاوی مجلسنه کوندریله جکدر .

۲ — مجلسلرده اشارت موجبجه خرج النهرق دفترینه قید ایدلکدن صکره نائب افدینک اشارتی ذیلینه (خرجی النمشدر) دیه تخریر و محاس مهربله تمهیر و دفترده کی صره نومروسی ده ترقیم و نائبه اعاده ایدیلرک جکدر .

۳ — محاس دعاوی خرجی تسلیم ایده جک یدینه ده بشقه جه بر مقبوض ویره رک اعلام و سندی المق اوزره نیابته کوندره جک و بعده نائب افدی طرفندن اعلام و یاسند مهرلنرک سجله قید و صاحبنه اعطا اولنه جقدر .

۴ — مقبوضلر محکمه ده جمع و حفظ اولنوب آی باشنده حاصلات شهریه نك بردفتری تنظیم و مجلسجه تصدیق ایتدیریلرک بعده حاصلات مذکور نك خمسی کتبه و خدمه یه هیئت مواجبه سنده تقسیم ایدیلرک ماعداسی دفتریه برابر مال صندوقه تسلیم قلنه جقدر .

۷ ربیع الاول ۲۸۶ تاریخی ایتم نظامنامه سی ایله [۱] ۱۶ ذی القعدہ سنه ۲۸۶ تاریخی ایتم صندوقلری نظامنامه سی [۲] عموم اموال ایتمک صورت ادارسنه دائر اولان ۱۵ نیسان سنه ۳۲۲ تاریخی نظامنامه [۳] تعدیل ایتمش اولدیغندن انک مواد مخصوصه سی موجبجه آله جق خرجلرک خلاصه ایدلمسی تأمین مقصد ایچون کافیدر .

پاره غروش

۳ تخریر اولنان ترکه لردن رسم قسمت و قیدیه دفتر بیکده؛

[۱] دستور جلد ۱ ص ۲۷۰

[۲] دستور جلد ۱ ص ۲۷۶

محاکم شرعیہ دہ قالان وظائف طلاق، نکاح، فقہ، خزانہ، حریت، رقیّت، دیت، ارش، غرہ، حکومت عدل، قسامہ، غائب، فقود، وصیت، میراث دعوالریدر.

بونلردن ماعداسندہ طرفین راضی اولدقلری خالدہ محاکم شرعیہ دہ اولدقلری خالدہ محاکم نظامیہ دہ رؤیت ایدیلور. وخرجلردہ او محکمہ نك تعرفہ سی موجبنجہ آلتور.

مضمونی اثبات اولنان حجتلرک عندالمحاکمہ تصدیق وامضاسندہ بر چاریک مجیدیہ خرج النسی تقرر ایدہرک ۲۰ ربیع الاول سنہ ۹۱ تاریخندہ باتذکرہ سامیہ تبلیغ ایدلمشدر. [۱]

۱۲۹۰ تاریخندہ محاکم شرعیہ نظامنامہ سنک ۵۷ نجی مادہ سی تعدیل [۲] ایدیلہرک تحریر ترکہ خرجلری بیکدہ بکرمی بش غروشہ چیقارلمش وبعض شرائطہ ویکدہ حسابیلہ اجرت قدیمیہ النسنہ جوازورلمشدر. محاکم شرعیہ نظامنامہ سنک ۳۸ نجی مادہ سی ۲۹ جمادی الاول سنہ ۹۹ [۳] تاریخندہ تعدیل ایدیلہرک اثبات وارثت اعلاملرندہ حصہ اریشدن غروشده یازم پارہ، نصب وکیل واثبات وکالت حجتلرندن قیمتہ باقلمیہرق مقطوعاً قرق غروش، النسی تقرر ایتشدر.

قواعد طرحیہ و تخصیایہ نی

۱ — کافہ واثاق و سندات شرعیہ نك حین تنظیمندہ التہجق خرج ورسومک مقداری ظہرینہ نائب افندی طرفندن کیندی قلمیایہ

[۱] دستور جلد ۳ ص ۱۵۵

[۲] دستور جلد ۴ ص ۲۳۷

[۳] ذیل دستور ۲ ص ۹۵

۵	اموال ایتم محاسبه‌سندہ خرج محاسبہ کیسہ‌دہ ؛
۵	مفقود ، معتوہ ، مجنون اموالک تحریرندہ دفتر خرجی کیسہ‌دہ ؛
۱۰	با کرلر ایچون اذنامہ خرجی
۵	تیلر ایچون « »

خدمتہ محکمہ

۳۰۰-۰۰	محکمہ دن استماع و فصل دعوی و اقرار و سائرہ ایچون کوندریلان کاتب و امینلرہ مخصوص خرج خصوص ؛ (محکمہ ایشک تحملنہ کورہ تقدیر ایدر) ؛
۲۵۰-۲۵	ترکیہ شہود ضمنتہ کوندریلانلر ایچون خرج ترکیہ (کندک)
۵۰	بونلر کیتدکلری یرلردہ اوچ کوندن زیادہ قالیرلرسہ یومیہ ؛

بو نظامنامہ ایله نظامات و مقررات عتیقہ کاملاً فسخ و مأمورین شرعیہ مغیر نظام فضلہ خرج آلمقندن مجازات شدیدہ ایله منع ایدلمشدر .
زیردہ بیان اولنہ جنئی اوزرہ ۱۲۸۸ تاریخندہ محاکم نظامیہ و تجاریہ تشکیلاتی اجرا اولندیغندن محاکم شرعیہ دن او محکمہ لره انتقال ایدن خصوصاً تہ متعلق خرجلر او محکمہ لرنک تعرفہ لری موجبجه المنفعہ باشلامشدر .

ضایعندن تمسک اعطاسیچون ویریله جک اعلاملردن	}	۴۰
خرچ ؛		
تبرع اعلاملردن یوزده ؛		۵۰
خزینهدن رد مبلغ اعلاملردن غروشدہ ؛		۱
خام اراضی اوزرینه ابنیه انشاسیچون رخصت	}	۲۰
اعلاملردن اراضی قیمتہ کورہ بیکدہ ؛		
اجازة واحده لی وقفلرک اجارتینہ تحویلی اعلاملردن	}	۱
غروشدہ ؛		
استبدال اعلاملردن ملکک قیمتہ کورہ غروشدہ ؛		۱
قصاب کدکاری ایچون ویریلان انہلردن مقطوعاً ؛		۴۰
تعداد اولتان وثائق شرعیہ نک نسخه ثانیہ لری ایچون اصلنک نصفی		
قدر خرچ آلنور .		
فتواخانہ دن تصدیق اولنمیان ؛ قیودہ ، نظاماتہ ، اصولہ موافق		
اولمیان اعلاملردن النان خرچلر محانبجہ اصحابنہ رد اولنور .		

تحریر ترکیه

پاره غروش		
بین الورثہ تقسیم اولنہ جق اچقہ دن رسم قسمت غروشدہ ؛	۰	۱
کذلک بوندن قیدیئہ دفتر نامیلہ بیکدہ ؛	۱	۲۰
۳۰-۱۰ ایتامک وصایت و تقدیر نفقہ و اثبات رشد حجتلردن قلمیہ ؛		
ایتام و اوقاف و کبار اموالنک ادانہ حجتلردن کیسه ده ؛	۵	
تجدیدندہ هامش حجت خرچی کیسه ده ؛	۲	۲۰

اثبات وراثت حجتلرندن حصه ارثيه نك مقداريته كوره بيكده ؛	۲۰
وكالت وبيع و فراغ حجتلرندن قيمته كوره بيكده ؛	۱۵
اقرار وصايت حجتلرندن قيمته كوره بيكده ؛	۲۰
مبايعه حجتلرندن مبيعك قيمته كوره بيكده ؛	۲۰
بيع بالوفا ، استعلال ، استحكام حجتلرندن بيكده ؛	۱۰
افراز و تقسيم و مهياؤه سندلرندن بيكده ؛	۱۵
اذن حجتلرندن بيكده ؛	۱۵
وقفه لردن وقف اولنان شيك قيمته كوره بيكرمى بيك غروشه قدر غرو شده ؛	۱
فضله سى ايچون كيسه ده ؟	۲ ۲۰
مدرسلك ، درس عاملق ، مشيخت ، امامت ، خطابت ، مؤذناك ، دورخوانلق ، قيملق جهاتى ايچون محكمه تفتيشده و طشره محكمه لرنده ويريلان اعلاملردن (محكمه جهاتك ايرادينه كوره تعيين ايدر)	۲۰۰-۲۵
توليت ، زاويه دارلق ، مزرعه دارلق ، چفتلك ، مالكانه متصرفلى ، كبي جهات اعلاماندن بر سنهك منافعه كوره يوزده ؛	۲۵
جهات ايچون ويريه جك مقتضا اعلاملرندن قلميه حد اعظم ؛	۵۰
امرعالى اعطاسيچون ويريه جك مقتضا اعلاملرندن خرج حد اعظم ؛	۵۰۰

	پازه	غروش
فضله سی ایچون یوز غروشده؛	۴۰	
بلا نییه معارضه دن منع سندات شرعیه سنده مدعا بک قیمتدن یکر می بیک غروشه قدر غروشده؛	۱	
فضله سی ایچون یوز غروشده؛	۲۰	
مصالحه شرعیه نی حاوی سنداتده مدعی به ویریلان بدل صلحدن غروشده؛	۱	
مدعی علیه ویریلان بدل صلحدن یکر می بیک غروشه قدر غروشده؛	۱	
فضله سی ایچون یوز غروشده؛	۴۰	
محکوم به دینلردن غروشده؛	۱	
عقد نکاح، اثبات نکاح، مخالطه، تطایق سندلرنده، مهر مؤجل و معجلده غروشده؛	۱	
بین الورثه تقسیم اولنه جق ترکه دن خرج قسمت غروشده؛	۱	
ادا اولنان دیت وارث جنایات ایچون غروشده؛	۱	
اثبات حریت سند اتندن	۲۲۵	
اثبات عتق سند اتندن	۷۵	
اقرار عتق، تدبیر، عتق کاتب، وصایت و نفقته حجتلرنده مع ورقه بها قلمیه و قیدییه (تخلنه کوره محکمه تقدیر ایدر)	۳۰-۵	
هبه، ابراء، اقرار مالک حجتلرنده قیمتنه کوره بیکده؛	۲۰	

	آقچه
باکر نکاح لردن	۲۵
۲۰ قاضی ایچون ۵ خدمه ایچون	۲۰
» » ۱۵ » » ۵	۲۵
رسم کتاب	۷
رسم سبج	۶۶
۵۰ قاضی ۱۰ نائب ۶ کاتب و امین ایچون	۱۲
امضالردن	۶
مراسله دن	۱۵
رسم قسمت [بهر بیک آقچه ده]	

بعده زمان ، زمان مسکوکات و معاملاتک تحولاتنه تابع اوله رق
یوزده حسابیه المنغه باشلامش و تنظیماه بو صورتاه کیرلمشدر .

تنظیلات خیره یی متعاقب پی در پی وجوده کتیریلان نظامات
صره سنده محاکم شرعیه و قضاة و نواب حقنده ۱۷ رجب ۲۷۱ تاریخلی
اوله رق اوچ نظامناغه نشر ایدلمشدر . [*]

بونظامنامهلر موجببنجه انه جق خر چار شویله خلاصه ایدیلور .
اعلامات و حجج شرعیه

	غروش	باره
اعلامات شرعیه ده محکوم به مبلغدن غروشده ؛	۰	۱
بی وجه شرعی معارضه دن منع سندات شرعیه سنده ؛ مدعا به مبلغدن بکرمی بیک غروش قدر غروشده ؛		۱

[*] دستور جلد ۱ ص ۳۰۱ - ۳۱۵ - ۳۲۱

۱ - محاکم شرعیہ خر جاری

صفحاتی

بدایت استقلال مزدن تنظیمات خیریہ یہ قدر بش بچق عصر ظرفندہ
بلا تغییر تعقیب ایتدی کمز قواعد مدنیہ واداریہ من موجبجہ تشکیلاتمز
هر قضاده هر شیدن اول بر محکمه تأسیس وبر قاضی نصب ایدرک
عدالتی توزیع ایتک ایدی .

بناءً علیہ بو مدت ظرفندہ ملکمزده محاکم شرعیہ دن بشقه محکمه
یوقدی . تاریخده مضبوط (سکسان قاضی) وقعه مشهورده سی اوزرینه
ایلاک محکمه خر جاری (سلطان بایزید ثانی) زماننده بر مجلس
مشورتنک قرار یله احداث ایدلدی .

(اجرت صکوک) نامیله النان حاصلات حکام ایله معیت مأمور لرینه
معاش اوله رزق تخصیص اولندی .

قرار ویریلان ابتدائی خر جاری شونلردی :

آچه

۲۵ حجتلردن

۷ سجاللردن

۱۲ نکاحلردن

۳۰ رسم قسمت [بهر بیک آچهده]

اونار یخندن صکره نوعلری ، نسبتلری کاه تراید ، کاه تناقص ایتدی .
فاتح زماننده التقدیه اولان خر جاریدن باشلوجهلری ونسبتلری شویله
ایدی :

قانونیه ایله تأیید ایدلدیکندن اصحاب مصالح بایلردن پوللری اشترا ایدرک اوراقه یاپیشدیرمقله ایش بیتمش و رسم طرح و تحصیل ایدلمش اولور. بشقهجه قواعد طرحیه و تحصیلیه وضعنه محل یوقدر.

تمغا رسمنک صوگ بش سنهک تحصیلاتنک حد وسطیمی
۱۶۰ و ۴۲۵ لیرادر .

درس : ۶۲

۲ — خرجلر

بو عنوان التنده طویلانمش اولان واردات باشلوجه بش منبعدن حاصل اولور. اولاً — محاکم خرجلری؛ ثانیاً — نفوس خرجلری؛ ثالثاً — مرور خرجلری؛ رابعاً — پاساپورت؛ خامساً — شهیندر خرجلری در . هر برلری برر مقالهده آیری آیری تدقیق ایدلمک لازمدر .

اولاً — محاکم خرجلری

محکمه لریمز شمدی به قدر اوغرادینی تحولات و تکملات اعتباریه باشلوجه درت قسمه منقسم در .

- ۱ — محاکم شرعیه ، ۲ — محاکم نظامیه ، ۳ — محاکم تجارت
- ۴ — محاکم اداره ؛ در . تسهیل افاده ایچون بشقه بشقه تقریر ایده جکیز .

ایکی بیله مؤخر آفدا ایلدیکی حالده بوقانون توتون وسائر اخراج آتمزه سند طریق ایله رسم قومقده در . بصورت ، اخراج آتمزك نصفی تشکیل ایدن توتون ایشلرنده کی مقاصد معلومه بی تأمین ایچون تطبیق ایلمشیدی دینله بیلور .

بوندن بشقه قانونک موقع اجراییه وضعی متعاقب هر طرفدن شکایتلر توالی ایتدی . مأمورین و حکام تطبیقاتنده تصادف ایتدکبری مشکلاتدن دولایی برچوق استیضاحلرده بولنمغه باش-الادیلر . تطبیقی تسهیل ایچون تعلیماتلر ، ایضاحنامه لر ، تعمیملر ، تکثیر ایتدی . یازانلرک بیله اکلایه میه جغی بر-شکله کیردی . بو حال ، طبعی قانوندن منتظر اولان فوایدی تأمین ایدمدی . واردات خزینسه مأمول و منتظر اولدیغی وجهله تراید ایتدکدن بشقه برازده تدنی واردات یوزندن ضرر کور وادی . ترتیب و تطبیقنده کی یواسنزلقلر ازاله ایدیلور ، بولارک انواعی آزالتیلور ، علی الخصوص صورت ابطال حقنده موضوع اولوب واضعک بیله اکلایه میه جغی برشکلده اولان قیود زانده و مشکلات بی فائده رفع ایدیلورسه معاملات ناسک درجه حاضرده سنه کوره بیله کلی فضله تأمین ایدمکک بر منبع وارداتدر .

بناء علیه شروطیت ادارهیه و احتیاجات حاضرده کوره سهل التظییق ، مرتب ، مهذب و حیات اقتصادیه مزله متناسب یکی بر قانونه احتیاج وارددر .

تمغا رسمنک وضعندن مقصد ، معاملات و تصرفات خلقی تأمین ایتدکدن عبارت اولدیغندن و پولسز اوراقک دوائر و محاکمه قبول ایدلمه جکی و ابراز ایدنلرک علی الدرجات دوچار مجازات اوله جغی احکام

موقت و قطعی تحوالاتدن قیمت اعتبار به لری اوزرینه یوزده اون پاره آلنور. فوق العاده تمغا، اون ایکی قلم اوراق، اوزرینه قونیور و اون ایکی نوعدر. پوللرک تاریخ و امضا ایله نصل ابطال ایدیله جکی نمونه لره کوسترلمش ورنکلریله نوع و شکلیری میین برده بر تابلو الحاق ایدلمشدر.

منضم پوللرک انواعی الی به چیقاریلدرق یکیدن برخیلی اوراق و سندات علاوه ایدلیکی کبی بونوع پوللردن مستثنا اولانلر دخی الی نوع تحتنده جمع اولنهرق کوسترلمشدر.

تبعه اجنبیه حقنده اداره و محاکمه اجرا ایدیله جک معامله احکام عهدیه و اصول مرعیه به توفیق ایدیله جکی تأکید و تصریح ایدلمشدر. بوقانونده الکیزاده مجازات و تدقیقات و تعقیبات جهتنه اهمیت ویریلوب بونلر ایچون آری آری فصللر علاوه ایدنش و جزای نقدینک، اوراقک نوعه و رسمنه کوره الخمسنه قرار ویرلمشدر. و حصه سنداتیه شکل ایدن انونیم شرکتلره سائر بالجمله شرکتلرک اداره خانه و شعبه لرنده دیون عمومیه واردات مخصوصه اداره سنجه تدقیقات اجرایی ایچون صلاحیت ویرلمشدر.

مع مافیه قانون معاملاتی پک زیاده اشکال ایتمشدر. اکثر موادی مهم و غیر صریحدر. پک چوق تفسیر لرلده اغلاق ایدلمشدر. دولتک مسالک اقتصادیسنه توافقی ایتیمان نقطه لری ده واردر. مثلاً: خزینه، اقتصادی بر فدا کارلق اولدرق بودجه سنده اولدیقه مهم بر بکون تشکیل ایدن اخراجات کمرکنی پی در پی عنو و لغو و حتی تجهیزات عسکریه و مدافعه ملیه ایچون التقدده اولان یوزده

ایدلمشدر . اولجه انواعی یکریمی بیکه میان رسم مقطوعه تابع اوراقک
انواعی یوز اون اوچه چیقارلمش و مستئالرده سکسان سکر. نوعه ابلاغ
ایدلمشدر . مقطوعلر و مستئالر میاننده داخل اولمایان و مبلغ معینی حاوی
اولان کافه اوراق و سندات ایله توتون وامتعه سائره اخراجات
سنداتک ناطق اولدیغی یا خود حاصل ایدهجکی مبالغ نسبتنده رسم
نسبی یه تابعدر . و رسم نسبی بروجه آتی تعیین اولمشدر :

پاره غروش

- ۱۰ . یوز غروش و اندن دون مبالغ ایچون ؟
- ۲۰ . یوز غروش یوقاری بیک غروش قدر ؟
- ۱ . بیک غروش یوقاری ایکی بیک غروش قدر ؟
- ۱ . ایکی بیک غروش اون بیک غروش قدر بهر ایکی بیک
غروش و کسوری ایچون ؟
- ۲۰ . ۲ . اون بیک غروش یوز بیک غروش قدر بهر بش بیک
غروش و کسوری ایچون ؟
- ۵ . یوز بیک غروش فضله مبالغک بهر اون بیک غروش
و کسوری ایچون ؟

ممالک اجنیه دن و یا ممالک عثمانیه نک بوقانون حکمی جاری اولمایان
بریرندن کلوب قانونک مرعی اولدیغی محالرده موقع تداوله وضع اولنان
اوراق و سندات نصف رسم نسبی یه تابعدر . حصه لی شرکتلرک حصه
سنداتی واجبی استقراض اسهامی ، قیمت اعتباریه لری اوزرینه یوزده
یکریمی پاره نسبتنده رسمه تابعدر . کسورات یوز غروش اعتبار
اولنور .

و نوعه کوره نه ایچون استعمال اولنه جغی اوزر لرینسه یاز یله جقدر .
بونلره « رسم منضم پولاری » دینلوب ۱۹۰۳ سنه سی استقراضنه
قارشولوق اوله رق جبایتی دیون عمومیه اداره سنه تودیع اولمشدر .
رسم تمغا قانونی احکامنجه المسی لازم کان جزای نقدینک صورت
تحصیلی ایله اولباده وقوعبوله جق اعتراضاتک مرجع فصل ورؤیتی
حتمده اون بر ماده لی بر نظامنامه نشر ایدلمشدر که اجرایی مأمورین
عدلیه ایله حکامه عائددر . (*)

تطبیق ایدلکجه قانوننده کوریلان نقصانلر ذیللر ایله اکیمال
ایدلمکده دوام اولمش ۲۸ اغستوس سنه ۳۱۶ تاریخنده صادر اولان
براراده سینه ایله غزته لر پول رسمندن معاف طوتمشدر .
رسم تمغا قانونی تکرار دیکشدر یله رک ۲۸ نیسان سنه ۳۲۰ تاریخنده
بر قانون نشر ایدلمش ایسه ده بونک مقصدی تأمین ایدمه جکی پک
چابوق اکلاشیله رق نهایت ۶ شیط سنه ۳۲۱ تاریخنده الیوم احکامی
صرعی اولان تمغا قانونی نشر و اعلان قلمشدر . [۱]

قواعد طرحیه و تحصیلیه سی

بوقانونده تمغار سمنک استیفاسی دیون عمومیه اداره سنه عائد اولدینی
تصریح ایدلمش وقواعد اصنیه تغیر ایدلمیوب انجق اول زمانه قدر رسمه
تابع اولیان بر چوق معاملات ایله سیغورطه لر سنداتی و اوراق سائر
پول رسمنه تابع طوتمش و تمغار سمنک ساحه سی شو صورتله توسیع

(*) (قوانین مالیه مجموعه سنه در دست ادخالدر)

[۱] رهبر معاملات جلد ۱ ص ۵۱۴

اول سنه ۱۲۹۸ و ۶ صفر سنه ۳۰۰ تاریخی (رسم تمغا قانونی) نشر
ایدلمشدر . [*] که بوقانون اوتاریخه قدر نشر اولان کافه نظامات
ومقرراتی فسخ ایتمشدر .

بونظامنامه احکام اساسیه جه همان اولکینک عیندر . یالکنز ورقه
صحیحه کلیاً ترک و رفع ایدیلوب پول استعمالی تقرر ایتش و بناء علیه
معامله ساده لشمشدر . نسبی قسمنده جرئی بر درجه تبدل واردر . بوده
یوزبیک غروشدن یوقاری اولان مبالغدن هر نه مقدار اولورایسه
اولسون بهر اون بیک و کسوری ایچون بشر غروش آلمق صورتیه
حد اعظمنک اختصار ایدلمسندن ایلو و کلمشدر . یکر می التی نوع پول
واردر .

مقطوع قسمی ده اسکینک عیندر . یالکنز قامیو : بوردو ،
حساب پوصله سی علاوه ایدلمشدر .

بوقانونه ۱۴ تموز سنه ۱۳۰۴ تاریخلو اوچ ماده لک بر ذیل نشر
ایدلمشدر . [۱] بوذیل موجبجه بالجمله املاک و عقار و فراغ وانتقال
معاملاتنه دائر تنظیم اولنه جق ضبطنامه لر ، بیکده یکر می پاره رسم نسبی به
و پسا پور طرله صید بری و بحری تذکره لر ، برر غروشلق رسم
مقطوعه و دوائر رسمیه دن و ماترملر طرفندن افراده و یریله جک
مقبوض سندلرینک یوز غروشه قدر اولانلری ، اون و اندن زیاده سی ،
یکر می پاره لقمقبوض پوانه تابع طوئمشدر .

بونلر ایچون استعمال اولنه جق پوللر آرو شکلده اوله جق

[*] ذیل دستور ۳ ص ۱۰۳

[۱] رهبر معاملات دیون عمومیه جلد ۱ ص ۵۱۱

آلنه جقدر. تمغاسز، تذکره، تقریر، عرضحال قبول ایدنلردن جزای
نقدی یارم لیرادر. شرکاتلر، تمغاسز تحویل نشر ایدرلرسه، مقدار
اعتباریسنگ یوزده آلتیسی جزا اوله رق آلتور.

۸ — ساخته پول یاپان، بیله رک صاتان، سورمکه چالیشان کیمسه لر
اون سنه کورک و مستعمل پوللری تکرار بیله رک قوللانلر اوچ سنه
حبس جزاسی کوره جکلردر. فی میریسندن زیاده صاتانلر اوچ آلتون
وتکرری حالده ایکی مثلی جزا ویره جکلردر.

کوریلیورکه بو نظامنامه ایله تمغا معامله سی ده ا زیاده مضبوطیه
آلتش وتنظیم معامله ایله تشدید جزانک تزیاد حاصلاتجه فائده سی
کورولمشدر.

ورقه صحیجه حاصلاتی (۷۹) سنه سنده ۳۰۰۰۰۰ کیسه ایکن (۹۰)
سنه سنده ۶۰۰۰۰۰ کیسه یه بالغ اولمشدر.

تعلیمات موجبجه باعلره مجاناً رخصتیه تذکره سی و (ورقه صحیجه
وپول) لوحه سی ویرلمش و بیعیه نك متمداری تزیید ایدیله رک درسعات
وملحقاتنده یوزده بش و طشره لرده یوزده یدی ویرلمشدر.

روسیه محاربه سی اثناسنده استیلا کورن محللرده کی رسومات
اداره لرنده قالان اوراق صحیجه و پوللر بعض کسان یدلرینه کچه رک
خفياً ساتلرله باشلادینی کورلمش و بو حال اکلایشلوب اوکی آلتیجه
قدر خزینه جه کلی ضرری مؤدی اولمشدر. بوسبیله بونلری تجدید
وتنظیم ایچون بر مجبوریته حاصل اولدینی کبی بو واردانک دیون
عمومیه مزك تسویه سی ایچون ترکیده تقرر ایده چی اکلایشلدیغندن
نظامنامه نك تعدیلنه بوسورتله دخی بر لزوم کورلمش و بناء علیه ۵ کانون

۳ — تمغا رسمی سابقی کبی نسبی ، مقطوع دیه ایکی قسمه آیرلمشدر . فقط نسبی قسمی ورقه صحیحجه و پول اوله رق ایکی نوعدر .

ورقه صحیحجه لر یکرمی بش و پول لر یکرمی بدرجه اوزرینه ترتیب ایدلمشدر . هر ایکی درجه بینده کی کسر لر یوکسک درجه بی ا کمال ایتمش عد ایدیلرک پول یاپیشدیریله جقدر .

رسوم مقطوعه اون بش نوع ودرجه اوزرینه در . هر ایکی قسمک درجاتی تعرفه سنده کوسترلمشدر .

۴ — خارجه تنظیم اولنان اوراق وسندات ، ممالک عثمانیه بدخولنده تمغالمدقجه و پول یاپیشدیرلمدقجه هیچ بر معامله اجرا ایدلمیه جکدر .

۵ — یوز غر و شلقدن دون معامله لر ایچون اونر باره لاق پول لر استعمال اولنه جقدر .

۶ — هر نوع شرکت لک قطعی وموقت حصه سند لر یله در سعادت بورسهنده تداول ایده جک عثمانی واجنبی شرکت واستقراض سندات وتحویلاتنک مقدار اعتباریسی اوزرندن بر دفعه لاق یوزده بر رسم تمغا آلهرق تمغا ایتدیریله جکدر .

۷ — مجازات نقدیه نظامیه ، ینه اولکی نظام کبی نسبی ایسه یوزده اوچ ومقطوع ایسه یارم لیرادن اوچ لیرایه قدردر . انجق کیک نظاماً النه جق رسم ، کیک جزای نقدی سند النده بولنان کسه دن آلنه جقدر . بورسهنده طوتیلورسه ، مایعه جی و سمسارلردن ده بشقه جه بوجزانک بر مثلی جزای نقدی اخذ اولنه جقدر . شاید حکومتک حاکم ومأمورلری جزای نقدی استیفا ایتماش ایسه آندن اصل جزانک اوچ مثلی جزا

اولندی وعتیق اوراق استعمالدن ساقط اولمغه اوچ آی ظرفنده
اوراق جدیده ایله صورت مبادله سنی ویکی اوراق صحیحجه ایله پوللرک
اشکال وانواعنی وطرز استعمالنی مبین ۶ شباط سنه ۱۲۹۰ تاریخی
(اعلان رسمی) نشر اولندی . [۱]

بونلردن بشقه افراد اهالیدن ورقه صحیحجه وپول صانه جق اولنلره
رسومات مأمورلرینک وظائفنی کوسترر ۲۰ تموز سنه ۲۹۱ تاریخی
برده تملیات نشر اولندی [۲]

بونظامنامه واعلان رسمی وتعلیماتک احکام موجوده نی تعدیل
ایدن نقاط مهمه سی شونلردر :

۱ — اولکی ورقه صحیحجه نظامنامه سنک خلاصه سنده برنومرودن
درت نومروه ندر کوستریلان هر نوع اوراقه ضمیمه ، مصالح ذاتیه
ایچون مقامات رسمیه یه ویریه جک تذکره وتقریر وعرضحاللر
واذنامه ومراسله لر وقیدیه وسائر علم وخبرلری ودوائر حکومتدن
افراده ویریلان اوراق وسندات وقید صورتلری وهر نوع اعلاننامه
وغزته لر، تمغا رسمنه تابع طو تیشدر.

۲ — مستمالر میاننه محتاجین وفقرایه ومکتبلره عبادت محاللرینه
وتأسیسات خیریه یه مخصوص اعانه علم وخبرلری وبرشخصک فقرحالی
میین ویریه جک علم وخبرلر وجنحه وجنایت مضطه واعلاملری
ومعارفه منحصر مطبوعات موقوته علاوه ایدیه رک تمغا رسمندن
مخاف طو تیشدر .

[۱] دستور جلد ۳ ص ۳۱۷

[۲] دستور جلد ۳ ص ۲۱۴

بو نظامنامه نك حكمنى تطبيق وتمغا امور شعبات سائرہ كہي اداره ايجون ماليہ خزینہ سندہ بر (اوراق صحیحہ مدیریتی) تأسیس ورفاقتہ بردہ محاسبہ قلمی ووزنہ دار وتمغا خانہ مأموری ویرلمش وحتی بر کاغذ فابرقہ سی انشاسنہ دہ باشلانمش وهر بردہ بايع بواندیرمق ايجون یوزدہ اور بیعہ ویرلمش ومعاملات اون برس نہ بلا تعدیل بویلہ دوام ایتمشدر .

درس : ۶۰

اوراق تجاریہ نك یکیدن یکیه تحدث ایدن بر قسمی نظامنامہ دہ مصرح دکلدی . علی الخصوص تجارت بحریہ بہ متعلق قونشمتو ، مانیفستو وسائرہ کہي اوراق هیچ ذکر اولنمامشدی . اوراق صحیحہ نك شکلی ونوعی دہ ہر ایش ايجون کافی کلیوردی .

نظامنامہ نك بونقصاندیری نظر اعتبارہ التہرق وتمغا ادارہ سنك خزینہ مالیدن بالتفریق رسومات امانتہ الحاقی دہا زیادہ انتظامی تأمین ایدہ چکی دوشونیلہرک ایجابی اجرا واولکی ورقہ صحیحہ نظامنامہ سی یرینہ قائم اولمق اوزرہ ۲۰ تشرین ثانی سنہ ۱۲۸۹ تاریخی وبش فصلی بر (رسم تمغا نظامنامہ سی) نشر اولندی [*]

بونظامنامہ نك ۳۶ نجی مادہ سی موجبنجہ (۱۲۹۰) سنہ سنیدن اعتباراً موقع اجرایہ وضعی مقرر ایکن اوراق وپلار احضاروا کمال ایدیلہمدیکندن (۱۲۹۱) سنہ مالیه سی ابتداسندن موقع اجرایہ وضع

(خزینہ ووزنہ و مال صندوقلرندن بری برینہ وناسہ ویربلان علم
وخبیرلر و صورت و سائر سندلر مستثنادر.)

۳ — محاکم شرعیهدن اعطا اولنه جق هر نوع حجتلر و اعلاملر
وقسام دفترلری و سائر سندات شرعیه ؛

۴ — تجارت مجالسلیریله مجالس سائرهدن و مملکت مجالس لرندن اشخاص
بیننده حاکم اولنان دعوائی متضمن ویربلان اعلام و مضبطه لری ؛

۵ — قسم نسبی، یکریمی پاره دن باشلا یه رق بهر بیک غرو شده
بر غروش حسابیه و بر نسبت متزایده ایله ایکی ملیون بش یوز بیک
غروشه قدر اولمق اوزره محاکم نظامیه ایچون (۴۸) و ایکی یوز الی
بیک غروشه قدر اولمق اوزره محاکم شرعیه ایچون (۲۸) که جمعاً (۷۵)
نوع ورقه صحیحه ترتیب ایدلمشدر.

۶ — قسم مقطوع ، قیه تلی و نوعلری تعرفه سنده کوسترلدیکی
وجهله یکریمی پاره دن اون غروشه قدر محاکم نظامیه ایچون (۷) و
محاکم شرعیه ایچون (۵) که جمعاً (۱۲) نوعدر.

۷ — شرکتلرک حصه سنداتی و پولیچه، بونو، امره محول سندلر
کبی اوراق تجاریه بی علاقسه داران طولدیر مزدن و طولدیر مش ایسه
و عدده سی حلول ایتمزدن اول تمغا اداره سنه کتیروب حاوی اوله جقلری
مبالغک مقدارینه کوره رسمنی ویره دک تمغالتیره بیلورلر.

۸ — نظامک تعیین ایتمدیکی معاملات ، اوراق صحیحه اوزرینه
یا زماز و یا خود نسبت و مقداری دون ورقه یه یا بیلور ایسه . امضا ایدنه لرله
النده بولنانلردن رسم ایله برابر، اگر ورقه نسبی ایسه قیمتدن یوزده
اویچ و مقطوع ایسه ۵۰ — ۳۰۰ غروش جزای نقدی آلنور.

(خنكاری) دنیلان قسمی عتبه علیایه ویریله جك استدعالره (بطل)
 دنیلان قسمی ده سائر مقامات رسمیه یه ویریله جكلره مخصوصدر .
 یولسزلق ، واسطه سزلق ، سبیله بو اوراق صحیحه کویلرده ، قصبه لرده
 معاملات ناسه کفایت ایده جك مقدارده بولندیریله میور ، اهالی ایسه
 مزاحم و مشکلات واقعه قارشوسنده متمادیاً باغیر یوردی .

بوکا چاره اولمق اوزره ۱۲۶۹ تاریخنده برقرار نامه نشر اولنه رق
 اوراق صحیحه نك طشره ایچون غر ووشده بر پاره استانبول ایچون
 یوزده بر بیعه ایله باعبلره صاندرلمسی وقسم نسبیسنك حد اعظمی
 مقدارینك یوز اللی بیکدن بش یوز بیک غر ووشه ابلاغ ایدلمسی قبول
 و تطبیق ایدلدی .

مؤخرأ حاصل اولان تجارب و اتخاذا اولمان مقرر اته کوره ۴۷
 ربیع الاول سنه ۱۲۷۸ تاریخی ایلك ورقه صحیحه نظامنامه سی وعین
 تاریخده مأمورینك وظائف ایله حساباتك صورت رؤیتتی کوسترر بر
 تعلیمات نشر اولندی (۵)

نظامنامه نك احکام اساسیه سی شویله خلاصه ایدیلور :

۱ — اقراض و استقراض و سائر اخذ و اعطا معاملاتنه و شرکات
 و سائر کونا مقاولات و تعهداته دائر النوب ویریلان هر نوع دین و
 مقبوض و پولیچه سندلری و الحاصل محاکم و مجالس دولت علیه ده لاجل
 الاحتجاج ابراز اولنه بیله جك کافه سندات ؛

۲ — خزینه یه ووزنه و مال صندوقلرینه و علی العموم حکومت
 و مال مأمورلرینه ویریله جك تعهد و مقبوض سندلری ؛

تعارفده اوراق صحیحہ ایک قسمہ آیرلمشدر :

برنجیسی ، مقدار تصریح ایدیلن سندانه مخصوصدرکہ یکرمی
 پارہدن یوزاللی غروشه قدر التمش ایک نوع اوزرینه مرتب ونسیدر.
 دروننده قیمتلیله نسبتلری محرر اولان اوراق یوز غروشدن
 باشلار . اندن آز مبلغی ناطق اولانلر رسمدن معافدر . یوزدن بیکه
 قدر اولانلر ایچون برغروشلق و صکره هر بیک ایچون برغروش
 ضمایله حد اعظمیسی یوزاللی بیک غروشه قدر یوزاللی غروشلق اولمق
 اوزره تعیین ایدیش و آندن یوقاری قیمتی حاوی معاملات ایچونده
 یوزاللی غروشلق کاغدلرک استعمال اوله جعی کوسترلمشدر .

ایکنجیسی ، دروننده قیمتلی ونسبتلری معین ومصرح اولیان
 اوراقه مخصوصدرکہ درت نوع اوزرینه مرتب ومقطوعدر .
 بودرت نوع بروجه آتیدر :

پارہ غروش

۱ / مقالات و کتبات و ساثرهیه دائر سند لفظی اطلاق

۱ / اولنان مواد یازلمق اوزره رسمی کاغذ ؛

۳ / بالجمله وقفلر طرفندن ویرلمکده اولان خانه و دکا کین

۱ / اوبساتین تمسکلری و ساثره یازلمق اوزره رسمی کاغذ ؛

۱ / مصلحتلو عرضحاللر یازلمق اوزره رسمی کاغذ ؛ (خنکاری)

۳۰ . کذلک بونوع عرضحال ایچون رسمی کاغذ ؛ (بطل)

بین الناس برنجی نوعه (مواد کاغدی) ایکنجیسنه (تمسک کاغدی)

اوجنجیسنه (عرضحال کاغدی) دینلمشدر . عرضحال کاغدینک

« ربطايه اول سندك صورتى كشيده اولمقدقچه اراؤه اولنه جق محللردن »
 « قبول اولنماسى؛ والحاصل ممالك محروسه شاهانده تداولى و صنوف »
 « تبعه سلطنت سنيه ميانه لرنده تعاطيسى ايجاب ايدن اوراق ذكرا اولنان »
 « كاغدلره يازمادقچه معتبر طوئلماسى؛ و سندات مذكوره به مجالس »
 « و محاكمه دقت اولنه جنى جهتله تزويرات و افساداتك او كى »
 « كسديرلك اوزره هر كس ابتدائى امرده ايشى صاغلا بجه طوتوب »
 « اصول شرعيه و قانونيه به توفيق ايلسى؛ خصوصلى متفرعاتيله »
 « قرار كير اوله رق و كيفيت با و امر عاليه هر طرفه و بامدا كرات رسميه »
 « سفرايه بيلديرلديكى كى نوع و جنسى ميين تنظيم اولنان، تعرفه »
 « ولايحه نك طبعى و اوراق لازمه نك اعمالى ضمننده تقويم خانه عامره »
 « و ضرب تمغا اولنسى ايجونده ضربخانه معموره طرفلرينه و سائر »
 « لازم كلن محللره علم و خبر و يرلديكى بيان اولنور . »

كوريليور كه بو علم و خبر حكمنجه اعلام و حجت كى سندات شرعيه
 قوانين قديمه سنه تابع اولديغندن مستثنا طوئلمش و تاريخ علم و خبردن
 مقدم تنظيم ايدلمش اولان سندات حقه برديه جك اوليه جغى ده
 تصریح ايدلمشدر . بو اوراق صحیحه تقويمخانه عامره ده طبع ايديلوب
 ضربخانه عامره ده اوزرلرينه تمغا ضرب اولنمش و معاملات عموميه سى
 اولوقت هنوز موجود اولان (احتساب نظارتى) نه؛ يرلمشدر .
 كافة اوراق و سندات تجاريه و متداوله مطبوع تمغالى كاغدلره يازيله جق،
 بو كاغدلر مال مأمورلرى طرفندن صائيله جق . بوتلره يازيليان سندات
 محاكم و مجالسده معتبر طوئليه جق و بو يوزدن تحدث ايدم جك دعوالر
 رؤيت و استماع اولنميه جقدر .

« ترتیبیله طاقم طاقم طبع و تمثیل اولنه رق در سعادتده « احتساب نظارتی »
« و طشره لرده دفتر دارلرله مال مدیرلری و مستثنا محللرده دخی و الیر »
« طرفندن تعیین اولنه جق مأمورلر معرفتیله بدلی النهرق مناسب »
« دکانلرده صاآدی رلمسی ؛ و هر محله اول باول هر جنسندن مقدار کافی »
« تمغالی کاغدلر اسراسیله آنلره یازلمسی ؛ و تاریخ مذ کوردن مقدم »
« تنظیم اولمش بولنان سندات حقننده بر دیه جک اولیه جغه مبنی کرک »
« بونلرک و کرک مستثنا اولان سندات شرعیهنک حکمی کما کان باقی »
« و مرعی اوله رق حاوی اولدیغی مواددک اصولی و جمهله بالجهله »
« محاکمه رؤیت و استماع قلمسی ؛ و بر منوال محرر تعیین اولنان »
« کوندن صکره هر بر محاکم و مجالسده واصناف لونجه او طه لرنده »
« وقوعبولان دعاوینک حین رؤیت و استماعنده درپیش اولنان »
« خصوص سنده مربوط ماده اولدیغی حالده ، اولا ابراز اولنان سنده »
« نظر قیلنوب ، اکر اول سند سندات شرعیه و یا خود قبل اتاریخ »
« اولان سندات عتیقه دن و بونلردن اولیوب مذ کور تمغاسز کاغده »
« یازیلان سنداتندن ایسه بالاعتبار اومقوله سنداتده مندرج بولان »
« دعاوینک رؤیت و استماع اولنمسی ؛ و تمغاسز کاغده یازلمش سندات »
« دعاوینک استماعی امر ولی الامر منوط اولان دعاوی ممنوعه یه »
« قیاساً امر عالی شریف صدور ایتمدکجه رؤیت و استماع اولنمسی ؛ »
« و تعهدات و مقاولاتی شامل و مقبوضاتی مشتمل خزینه شاهانه یه »
« تقدیم قلمه جق بالجهله سندات دخی یوم مذ کوردن صکره تمغالو »
« کاغده یازلمدیغی صورتده اقلامدن و دیار اجنیه دن توارایدن »
« سنداتک نمی مقدارنجه احبابی طرفندن مارالذ کر تمغالو کاغده »

زده ورقه صحیحہ اٹمانی نامیلہ ابتدای احدائی (۱۲۶۱) تاریخندہ در
و دیگر بر تکلیف و رسم مقابلی وضع ایدلیوب مجدداً تأسیس
ایدلشدر . مرکز ادارہ سی جریدہ محاسبہ سی ایدی .
اوتاریخہ قدر دفتر لیمزده ورقه صحیحہ اٹمانی نامیلہ برکونہ
واردات یوقدی . بین الناس تعاطی قلنان سندات نہ درلو اوراقہ
یازلمش بولنورسہ بولنسون ، ہیچ بریسنہ کرک محاکم ، کرک
دواڑ دولتندہ ایلشلمز ایدی . ۱۲۶۱ سنہ سندن اعتباراً اول وقت
متشکل بولنان مجلس زراعتک تصویبی و مجلس والانک تنسیبی موجبہ
ورقه صحیحہ اصولی دولتجہ قبول و احداث اولمش و بونک ایچون
نظامنامہ قوتی حاز بولمق اوزرہ ۱۵ جمادی الاولی سنہ ۱۲۶۱
تاریخی اولہرق ملغی جریدہ محاسبہ سندن اقلام مالیه ویریلان
علم و خبرلہ احکام مقررہ تبلیغ ایدلشدر . بو علم و خبر ایلک نظام دیمک
اولدیغندن صورتی بروجہ آتی درج اولنور :

۱۵ جا ۱۲۶۱ تاریخی علم و خبر صورتی

- « کافهٔ اخذ و اعطا و معاملۂ بای و کدنانک هر برکونہ »
- « فساددن قور تارلمسی ضمنندہ بین الناس استعمال اولمقندہ اولان »
- « سندات متنوعهٔ نك بر حسن صورته ربط و ادخالته لزوم کور نمکدن »
- « ناشی بعدازین اعلام و حجت مثللو سندات شرعیہ دن ماعدا »
- « اخذ و اعطایہ دائر کافهٔ سندات متنوعهٔ و اوراق متداولهٔ ایچون »
- « هر کاغذک نہ مقولهٔ شیء تحریرینه مخصوص ایدوکنی متضمن بمغالر »

درس : ۵۹

ایکینجی قسم

قیدیہ ل	—	خرچلر	—	تمغا
۳		۲		۱

بلاواسطہ تکالیف دن معدود اولمدقلری حالده انلره ملحق صاییلان
وبودجه لریمزدہ تکالیف مذکورہ نك قسم ثانیسی عد ایدیلان رسماری
بزده اوصورتہ برنجی فصلك ایکنجی قسمی اوله رق قبول وتقریر
ایده جکیز .

۱ — تمغا رسمی صفحاتی

تمغا رسمی ، معاملات ومقاولات ناس اوزرنده حکومتك حق
نظارتی تأمین وتحکیم ایچون جانب میریدن تمغالی ، مطبوع ، متنوع
اوراق صحیحہ ویاپول احداث ایدیهرك انی استعماله هر کسك مجبور
طوتلسی طریقیه النان ویرکودر .
اقتصاد نقطه نظرندن ، ترقی تجارته وسربستی مبادلاته مانع بر
ویرکو ایسهده برنسبت معتدلهده موضوع اولوق اعتباریه هر یرده
النه کیش ومعاملات تجاریه واقتصادیه لری کثیر اولان یرلرده
بودجه لرینك اونده برنی تشکیل ایده جك قدر دولته واردات تأمین
ایتمش مهم بر رسمدر .

بزم حالمز ایسه برنجی قوتی مهما امکان تنظیم واکال ایتمش ،
ایکنجی بی احیایه هنوز باشلامش ، اوچنجی ایله دردنجی یالکنز فکر
تجدد و تشبثله یانوب طوتوشان ارباب حمیتده (غایه خیال) اوله رق
بسنه مکده بولمشدر . بناء علیه بواعتراض اساس اعتباریله پک نابجادر .

بوراده برده تطبیقات و معاملات عائد اعتراض واردرکه اوده ، بویه
برشیدن آنه جق تکلیفک متعدد نامرله تأسس ایتمش نسبتلری قالدر رق
ایشی و حسابی ساده لشدیرمک و عملی برحاله کتیرمک لزومیدر .

اوت ، بواعتراض تماماً وارددر . هیچ برمنتظم ملت مثلاً محصولات
ارضیه اوزرندن برتکلیف شکننده آله جنی شیئی ، عشر ، حصه منافع ،
حصه معارف ، تجهیزات عسکریه ، اراضی ویرکوسی کبی بیک درلو
اسمرله آماز . دنیاک هیچ بریرنده بویه تکلیف قاعده سی یوقدر .
بونلری قالدیرمق الزمدر . دولتجهده بواساسلر دوشونش یکی
ویرکو قونونده مسقفاته عائد قسمی قالدیرلمش واعشار واغنام اچونده
او اساسدن تدقیقات اجرا ایدیلرک رفعه تشبث ایدلمشدر .

بوتجهزات عسکریه ترتیبی مشروطیتک برنجی بودجه سی
اولان ۳۲۵ موازنه عمومیه سنده وارداتک سکنرنجی قسمنده اولان
(حاصلات متفرقه) میاننه قونش اولسی اعتباریله ایضاحتاتک اورایه
تأخیری ممکن ایدیسده صکره کی بودجه لره بو واردات هانکی
تکلیفلرک یوزده آلتیسنی تشکیل ایدیورسه آنره ضم ایدیلرک
کوسترلیدکندن ذاتاً تمم اعظم و مهمنی بلا واسطه تکالیف تشکیل
ایتدیکندن زده بوفصا ک نهایته علاوه سنی تقریر و تفهیم نقطه سندن
پک مناسب کوردک .

۶ — هیچ بر تکلیف میری ایله مکلف اولمانلر بو ترتیدن دخی مستثنا طوتیله جقدر .

۷ — ویرکو قوچانلرینه و سائر تذکره و اوراقه یوزده آلتی حسابیله تجهیزات ترتیبی علاوه ایدیله جک و اعشاردن آله جق قسمنک ، خزینه ایچون ملتزلردن آله جق سندده برنجی و ایکنجی تقسیطرده تأدیله ایدیله جکی درج اولنه جقدر .

بو تعلیمات اون طقوز ماده لی اولوب احکام سائرده سی مأمورلرک تسامح و تکاسلارنده اولکی تعلیماتده محرر مجازات شدیدله اجرا اولنه جغه و معاملات ایجابنه کوره مالیه و ملکیه و عدلیه مفتش لری واسطه سیله تفتیش ایدیله جکنه و حساباتک ینه ایکی دفعه ده کوندریله جکنه و نظارتله قومیسوونک معاشری و مصرف لری نصل و یریله جکنه و نظارت آبلق حسابی ، هر آی پادشاهه و آتی آیده بر حساب رسمینده ، باب عالی یه و یره رک مجلس و کلاجه بعد التصدیق عتبه علیایه عرض ایدیله جکنه دائردر .

مقتصدیندن بعضیلری بونک اساسی عسکرک تجهیزاتی ایچون بر اعانه اوله رق مرتب اولدیغنی و (ا) احتیاجاتجه استغنا حاصل اولنجه یه قدر (قیدیله مقید اولدیغنی بیان ایدرک تکلیف حالی آلمسنه اعتراض ایتمک ایسته دیلر . حال بوکه هر کون یکی بر شکلده تجلی ایدن احتیاجات عسکریه مزجه استغنا حاصل اولمق شویله طورسون ، شمدی یه قدر بری ، بحری دیه ایکی قسم اوله رق طانیدیغمز قوه عسکریه یه شمدی تحت البحر ، و فوق الهوا دیه ایکی قسم ده التحاق ایتمش و بوسبیلله احتیاجات عسکریه اولکنه کوره یوزده یوز آرتمشدر .

۱۳۱۸ سنهسى ابتدا سنده تجهيزات عسكريه ترتيبك جبايت و صرفنه و مبايعاتك اجرا و عقدينه، منحصرآ مأمور اولمق اوزره آیری بر نظارت (تجهيزات عسكریه نظارتی) تأسیس ایدیهلرک خزینهجه ماملات تماماً نظارت مشارالیهیه دور اولمشدر .

نظارت جدیده نك تشكيلی ملابسہ سیله تعلیمات دخی تعدیل ایدیهلرک ۴ مارت سنه ۳۱۸ تاریخده نشر ایدلشد . [۱] بوتعلیایته موجود احکام زائده شو صورتله خلاصه ایدیلور :

۱ — ناظرک ریاضتی تختنده درت اعضا و بر باش کاتبدن مرکب بر قومیسون تشکیل ایدیهلرک دولتجه سپارش و مبايعه اولنه جق مهمات و لوازم عسكریه نك دائره لر نجه یا پيله جق قونظراتولری قومیسونجه کورلدکن و اراده سنهسی آلدققدنصوکره اثماني نظارتجه تأديه و لوازم عسكریه تعقیب و جلب ایدیهلرک .

۲ — کرک تأسیسات عسكریه ، کرک تجهيزات عسكریه وارداتی تزیدایدیهلرک اسباب و تدابیر تدقیق و مذاکره ایدیهلرک قرارلشدیريله جق و اراده سنیه ایله تطبیق اولنه جقدر .

۳ — برنجی تعلیایته تعداد ایدیلان یوزده آلتیدن بشقه داخلی کرک رسمنک لغوینه مقابل اخراجاندن تجهيزات عسكریه ایچون یوزده ایکی رسم آله جقدر .

۴ — مستنا اولان ولایتلر اهالیسی اختیاری اوله رق مشارکت و اعانه برشی اعطا ایدرلر ایسه قبول قلنه جقدر .

۵ — نصونی بلدیهلرک آلمده اولدقلری رسوم اربعه یه تجهيزات ترتیبی شمديلك ضم اولنیه جقدر .

ارادهٔ سنیة پادشاهی تعلق ایتمسند متوقف بولنه جق وهرسنه مقبوضات و مدفوعات ایله موجودك مقدارینی مبین حسابی مالیه دن باب عالی واسطه سیله عتبهٔ علیایه تقدیم اولنه جقدر .

۶ — بوترتیک تحصیلاتنده مسامحه کوسترنلر، شدیداً مسؤل طوتیله جق ، بر آقچه سنه طوقونانلر ، آز ، چوق صرف ایدنلر ، ذمته کچیرمکه جسارت ایلیانلر اولورسه مع فائض ایکی مثلی درحاک تضمین ایتدیریله جك وحققرنده بشقه چه جزای قانونی ده اجرا اولنه جقدر .

۷ — مأمورین مالیه قیدلرینی ، تشکیلات حسابیه سی وجهله طوته جقدر ، سنه ده ایکی دفعه تحصیلات جدوللری کوندره جکلر ، قصور ایدنلر متسلسلاً مسؤلیت آلتنه آلتنه جقدر ، توزیعات و تحصیلاتنده یولسزلق ایدنلر ، مجازات شدیدیه دوچار ایدیله جکلر در .

۱۳۱۶ و ۱۳۱۷ سنه لرنده مالیه تظار تنجه بوصورتله معامله ایدلمش و ترتیلرک اصلی بدایهٔ آلتی یوزبیک لیرا درجه سنده تخمین ایدلمش ایکن ایلت سنه نك تحصیلاتی اوچ یوزبیک لیرا درجه سنده قالمشدر . سببی : مارتدن اعتباراً تحصیلنه باشلانله جق برتکیلیتک شباطک ۲۹ نجی کونی قرارلشدیرلمسی و مملک عثمانیه نك هر طرفنه تبلیغ ایدیلوب تطبیقات و تحصیلاتنه ابتدار ایدیلنجیه قدر آرادن لیرا کچمسی کبی بزه مخصوص احوال و مواعددر .

بوتکلیفدن ولایات ممتازه و مختارده ایله طرابلس غرب و حجاز ولایتلری وجبل لبنان متصرفانی استنا اولنوب ولایات سائر نك کافه سنده تطبیق و تحصیل ایدلمشدر .

تاریخی تعلیمات ۱۵ ماده‌لی ایدی . [۱] بونک احکامی قواعد طرحیه
وتحصیلیه‌سنی کو سترمکله شو صورتله خلاصه ایدیله بیلور :

قواعد طرحیه و تحصیلیه‌سی

۱ — ۱۳۱۶ سنه‌سی مارتندن اعتباراً عموم افراد مکلفه‌نک
برسنده ویرمکده اولدقلری اراضی و املاک و عقار و تمتع و بدل
عسکری و سائره ویرکولریله اغنام و دوه و جاموس و سائره رسومی
و اعشارک غیراز حصهٔ منافع و معارف مقدار اصلیه‌سی اوزرندن حساب
ایدیلهرک یوزده آلتی آله‌جق و بوباره منحصراً تجهیزات عسکریه‌یه
صرف اولنه‌جقدر .

۲ — بوتربیک یاریسی نیسان و مایس و یاریسی تشرین اول و ثانی
ایچنده منافع و معارف حصهٔ اعانه‌لری حقنده جاری قواعد توقیفناً
تحصیل ایدیله‌جکدر .

۳ — تحصیلات واقعه‌دیگرام و اله‌قارش‌دیرلمه‌رق زراعت بانقه‌لری ،
بانق عثمانی شعبه‌لری ، کمرک و زنه‌لری ، تجار پولیچه‌لری کبی وسائط
سریعه و مؤتمنه ایله مالیه خزینه‌سنه کوندریله‌جکدر .

۴ — مالیه خزینه‌سی کرک و لایادن کلان ، کرک مرکزده تحصیل
ایدیلان تجهیزات عسکریه تربیتندن بر آقچه‌سنی توقیف ائیمه‌جک
و بانق عثمانیده بر حساب مخصوص آچدیره‌رق اوراده تراکم ایتدیره‌جکدر .

۵ — مبلغ متراکه‌دن مخصوص لمنه آقچه‌صرفی ، مطابقاً بالاستیدان

ایده گمشدر . تنظیمات خیریه نك اعلان و تطبیق نمودن صکره مختلف نامرله
بالدفعات اعانات جمع و صرف ایدلمشدر . بونلرک ایچنده اعانات حربیه ،
تأسیسات عسکریه اعانه سی مثللو پک مهم و جسم اولنلری بواندینگی کبی
قحظزدکان ، سیلاب زدکان ، حریق زدکان ، حرکتزدکان اعانه لری کبی
ایکنجی درجه ده قالانلری ده واردر . بونلر بعضاً اختیاری ، بعضاً
هرکسک ایرادینه ویا ویرکوسنه کوره نسبی اوله رق ترتیب واخذ
اولمشدر .

بونلرک هیچ برسی بودجه لره ادخال ایدلمیوب دائماً موازنه دولت
خارجنده جریان ایتدیرلدیکندن بوراده آنلرک صورت جمع وجبایتلرینه
داثر ایضاحات اعطاسنه لزوم کورمیورز .

فقط سرلوجه اتخاذ ایتدیکنمز (تجهیزات عسکریه اعانه سی) ، عثمانلی
اردولرینه مکرر آتشی تفنک و سریع آتشی طوپ کبی اسلحه جدیده
تدارکی ایچون مقتضی مبالغت خارجدن استقراض طریق مهلمکنه
کیدلمکسزین واردات عمومیه نك یکونی ویا برقیم مهمی اوزرینه ضم
اجراسی صورتیله - احتیاجاتجه استثناً حاصل اولنجه به قدر - دائمی
اوله رق بهرسنه استیفا ایدلمک اساسی اوزرینه و (تجهیزات عسکریه
ترتیبی) نامیله وضع و تأسیس ایدلایکنندن و بودجه لره ده ادخال
اولندیغندن بونک تدقیق و تقدیرینی وجیه دن کورمیورز .

تجهیزات عسکریه ترتیبی ایکی سنه (مالیه نظارتجه) وسکیز سنه
صورت مخصوصه ده تشکیل ایدیلان (تجهیزات عسکریه نظارتجه)
اداره ایدلمشدر . وبعده ینه مالیه نظارتنه عودت ایتمشدر . اراده
سنیهیه اقتران ایدوب ایلمک دفعه تطبیق ایدیلان ۴۹ شاط سنه ۳۱۵

دوام ایدن طلبه دن ایکی ولوا مرکز لر نده کی اعدادی طلبه سندن بر بچق عثمانلی آلتونی استیفا قیلنور .

لیلی قیز صنایع مکتب بنده اغنیا اولادندن لیلی اولورسه ۱۵ ، نهاری اولورسه ۷¼ لیرا اجرت آلتور .

بولنر شمدی یه قدر هپ بودجه خارجنده تحصیل و صرف اولنوردی . مسووبینی مه ددن حده قدر تحصیل علم ایله مأمور اولان ، علم ایچون چینه بیله کیمکه مکلف بولنان دین اسلامک قانون اساسی ایله حامیسی طانیلان خلافت کبرای اسلامییه و دولت معظمه عثمانیه نك بودجه سنی اله آلتانر ، آنده معارف عمومیه نامه برپاره ایراد و مصرف کورمز لر ایسه پکر منجی عصر عرفان و مدنیتده بویله بر حکومه قارشی منور عالمک نه نظرله باقرق ، نه حکم ویره چکنی پک قولای کس دیر لر ونه ایچون بودر که لره دوشدیکمزی آ کالار لر .

دائرة عا ئده سندن آلتان حساب لره نظرأ معارف حصه سی وذبجیه رسم منضمی و مکاتب حاصلاتی برابر اولدینی حالده صوک بش سنه لک وارداتک وسطیسی ۳۵۸۰۵۵۳ لیرا درجه سنده در .

درس : ۵۸

۳ — تجهیزات عسکریه اعانه سی

صفحاتی

دولت بهض مصارف فوق العاده قارشوسنده قالب بده بودجه سنده داخل واردات عادیه سی کفایت ایتمدکجه ملتک اعاناتنه مراجعت

ذبحیه — مذبحه لرده ، سلخخانه لرده کسیلان حیوانا تندن بلدیه نك
آلدینی مقداره ضمیمه بوجه آتی آلتان رسمدر :

پاره غروش

مانده ودوه نك بهر رأسندن	۵	
صیغیرك بهر رأسندن	۳	
قویونك « «	۱	
كچینك « «	۰	۳۰
قوزواوغلاغك « «	۰	۸

بورسم ابتدا ۱۳۱۳ سنه سنده کربد محتاجینی منفعتی ایچون پای تختده
وضع ایدلمش ، صوکره مکاتبه مخصوص اولمق اوزره روم ایلی ولایاتنه
وبده شام مکتب طیبه سنه مخصوص اوله رق آناطولی ولایتارینك بر قسمنه
دها صوکره معارف وازداتی اوله رق عموم ولایاته تعسیم اولمشدر .
مکاتب حاصلاتی — مکاتب عالییه واعدادیه طلبه سندن آلتان
اجرت قیدییه و تحصیلیه ایله امتحان وشهادتنامه خرچلرندن عبارتدر .
دارالفنون ، مکتب مالکیه . تجارت مکتب عالیسی طلبه سندن
حین دخول و امتحانده یارمشر وهر اوچ آیده بر دفعه تجدید قید
معامله سنده برر چاریك وشهادتنامه اعطاسنده ایکیشمر عدد عثمانلی
آلتونی آلتور .

مکتب سلطانی طلبه سندن بر دفعه یه مخصوص اون بش لیرالبسه
بدلی ، لیلی طلبه دن ۴۰ ، نصف داخلی طلبه دن ۲۵ ، اوکله یمکنی
بیان طلبه دن ۱۵ ، نهاری طلبه دن ۱۰ عثمانلی لیراسی تحصیل ایدیلور .
استانبول ایله ولایات مرکز لرنده کی اعدادی مکتبلرینه نهاری

استیفا قلنان یوزده بش مالصندقلرندن مفردات دفتربله برابر معارف اداره لرینه تسلیم اولنه جقدر .

تاسماً — منافع و معارف حصه اعانه لرینک تسلیمنده تأخر و وقوعه کتیر لر سنه مأمورین مالیه دن ایام متأخره ایچون گذشته اخذ ایدیله جقدر .

بر آراق شهر و قصبات املاک ویرکولرینه ضمیمه منافع حصه اعانه سی نامیلده بشقه جه یوزده بش استیفا سی تصور ایدلمش ایسه ده املاک ویرکوسنک مسقفاتک حال حاضرینه کوره آغیر بولنمی و ذاتاً قرق الی بیگ لیرانی تجاوز ایتیمه جکی آ کلاشلمسی اوزرینه بوتصوردن واز کچلمشدر .

صوک بش سنه لک تحصیلاتک مقدار وسطیسی ۴۸۲,۰۰۰ کسور لیرا درجه سننده در . مشروطیته قدر بوتحصیلات بودجه خارجنده جریان ایتمشدر .

۲ — معارف حصه اعانه سی

بونک ایچون اعشار ایله برابر آ انسان یوزده یارمک و مسقفات ویرکوسنه ضمیمه استیفا قلنان یوزده بشک صفحات تاریخیه و قواعد طرحیه و تحصیلیه سی منافع حصه اعانه سی بختنده بالا طرف سویلندی . بومیانده داخل اولوبده قواعد طرحیه و تحصیلیه سی سویلنمیان ایکی قسم واردات واردر . بری ذبحیه رسمی ، دیگر می مکاتب حاصلاتی در .

اولاً — اعشار نظامنامه سنك كافه احكامى منافع و معارف حصه اعانه لرى حقننه دخی جارى اوله جقدر .

ثانياً — منافع و معارف حصه اعانه لرى چون ملتزملردن آبرى و زراعت بانقه سى نامنه سندلر آله جقدر .

ثالثاً — امانه اداره اولنان يرلرده اعشارايه برابر تعشير و تحصيل و نقده تحویل ايديله جك و تحصيلاتك اون بر بچتمده بر بچنى زراعت بانقه لرينه تسليم ايديله جقدر .

رابعاً — تحصيلات عينيه نك بر بچنى انبارلره حين ادخارنده تفريق اولنوب زراعت بانقه سى مأمورلرى معرفتيله بالمزايدة فروخت اولنه جقدر .

خامساً — مصارف تعشيريه به زراعت بانقه لرى اون بر بچتمده بر بچنى نسبتنده اشراك و ختام تعشيرده حصه موارفى مالصندوقلرينه نقداً تأديه ايده جقدر .

سادساً — توتون و ايبك عشرلرينك حصه اعانه لرى رضى و ديون عموميه اداره لرى طرفندن مركززده نافع و معارف نظارتلرى و زنه سنه تسليم اولنه جقدر .

سابعاً — زراعت بانقه لرى، معارف حصه سنى معارف اداره لردن طاب و افغ اولدجه باطاب تسليم ايده جكار و تعشير و محاكمه مصرفلرى، آرالرنده نك و نائلان نسبتنده تسويه ايديله جقدر .

ثامناً — مستغفات و يركوسنه ضميمه معارف اعانه سى اوله رق

۱ — منافع حصه اعانه سی

صفحاتی

قبل تنظیمات بوکی اعانه لر (تکالیف عرفیه) میاننده بولنیوردی. اعلان تنظیماتی متعاقب بونلر کاملاً الغا ویرلرینه (موحد ویرکو) اقامه ایدلمشیدی. منافع صندوقلرینک تاریخ و صورت تشکلی وابتدا عشرک عشری، صوکره عشرک سبع و برربی نسبتنده اعانه لک زمان و کیفیت طرح و جباتی و نهایت منافع صندوقلری رینه زراعت بانکهلرینک نه وقت ونه وجهله قائم اولدیغی، طریق بدل تقدیمی بختنده سویلنمشیدی.

۱۳۰۳ سنه سندن اعتباراً عشرک بریجی درجه سنه ابلاغ اولنان حصه اعانه نک بری، زراعت بانکهلرینه و یازمی، معارف اداره لرینه و یرمک صورتی تقرر ایدی. فقط اولوقته قدر اتخاذ اولسان مقررات درجه کافیده اولمادیغندن منافع و معارف حصه اعانه لرینک صورت استحصالنه دائر ۲۲ نیشان سنه ۳۰۵ تاریخی بز نظامنامه [*] نشر اولندی.

قاعدہ طرحیه و تحصیلیه سی

مذکور نظامنامه نک احکام اساسیه سی شویله خلاصه ایدیله بیلور:

[*] ذیل لاحقه قوانین جزؤ (۲) ص ۲۷۴

هر حالده رفی لازم کلور . فقط بودجه نك آچینی بویولده علمی تدبیرلرک اتخاذینه و بویوزدن وارداتک تنقیصنه مساعد اولماسی غیر فی اولان بوویرگونک رفعه مانع اولمقددر . بوتذ کردلرک یرلرینه بشر سنه لک برر جزو دان ترتیب ایدلک صورتیله معامله نك هر سنه املا و اخبار و توزیع ایشلرندن تصفییه ایدیلرک ساده لشدیرلمسی و فیئاتنك ده بش سنه ده بش غروش یرینه یوز پاره یه ایندیرلمسی جهتی بر آزلق تأمل ایدلش ایسه ده بوده وقوعات اعتباریله معامله یی براز کوچلشدیردجکی و یازم عصر اول تجربه ایدیلن اوچ و بش سنه لک تذ کره لرده کوریلان مشکلاته اوغرائیله جفی تأمل ایدلدیکندن تطبیقی جهته کیدیله مامشدر .

تذ کره اثمائی مقدملری تذ کردلرک مکلفینه حین تسلیمینده بشقه جه تحصیل اونوردی . صکره لری ویزگولر کبی تذ کردیه ادخال ایدلدی .

ویرکو تذاکرینک صوک بش سنه لک تحصیلاتنک حد وسطیسی ۵۶,۶۰۱ لیرادر .

حصه اعانه لر

بو بؤجده (۱) منافع حصه اعانه سی ، (۲) معارف حصه اعانه سی ، (۳) تجهیزات عسکریه اعانه سی تقریر ایدیله جکدر .

بولمق مقصدیه ۹ حزیران سنه ۳۲۱ تاریخلی بیورلای سامی ایله تبلیغ اولمان قرار اوزرینه ۳۲۲ سنه سندن اعتباراً املاک و اراضی و تمتع ویرکولریله بدل عسکری و ویرکوی شخصی تذکره لرینه بروجه آتی قیمت قونلدی :

تذکره نك ناطق اولدیغی مقدار	اٹمانی	غروش
غروش قدر ۲۰,۰۰۰	۱	
غروش قدر ۴۰,۰۰۰	۲	
غروش قدر ۸۰,۰۰۰	۵	
غروش ودها زیاده ۶۰۰,۰۰۰	۱۰	

۱۳۲۴ سنه سندن اعتباراً بواصول لغو ایدیله رک تمتع ویرکوسی و بدل عسکری ایچون آیری تذکره لر ویرمک شرطیله مکلفیندن تذکره اٹمانی اوله رق ینه برر غروش آلمغه باشلامشیدی .

بوندن بشقه ویرکو تذکره لری مقبوض حکمنده طانیلدیغی ایچون تمغا قانونی موجبنه برتذکره یه یکر می پارداک پول و بر غرو نالمقده حجاز اعانه علم و خبری یاشدی ریلوردی .

بونو اکثر محالرده تحصیلدارلر بیعیه سنی قزاق اوزره جیلرندن پارده سنی ویره رک دیون عمومیه اداره لرندن مباحه و الصاق ایدرلردی . ویرکو تذکره لری مکلفینه حکومتک ویرکولری مقداری اخبار ایچون ویردیکی بروقیقه دن عبارت ایکن بونک ایچون آروجه بریدل آلمسی علماً موافق بر تکلیف اولدیغنده شهه یوقدر .

تحصیل اولمق اوزره اون ایکی قوپونلی اوله رق ترتیب ایدلمش ایسه ده بوسورت قابل تطبیق اوله مامشدر . زیرا ارالقده هیج رؤیت وقطع حساب ایچون وقت یوقدی . ۱۳۱۸ تاریخی تحصیل اموال نظامنامه سنده ویرکونک تقسیطی درت اولدینی حالده تذکره لره ینه اون ایکی قوپون قونلشدر . مکلفین ایسه ویرکولرینی علی الاکثر دفعه ویا خود بر ایکی تقسیطده ویرمکده اولدقلرندن اون ایکی قوپون قوللانیله مامش وبوش قالان قوپونلر بعض سوء استعمالته ده قیو آچمشدر .

بوسبیله تذکره لره تکرار تبدیله لزوم حس ایدلدی . بودفعه مکلفینک املاک وعقار وراضی وتمتع ویرکولریله بدل عسکریدن مکلف اولدینی مقدارک یکوننی وتقاسیطنی محتوی اولمق و مفرداتی ظهرنده کوسترملک اوزره ترتیب قیلندی . اثمائی ینه یکرمی پاره ایدی .

فقط بویله مختلف و متمدد ویرکولرک بر تذکره ده طوبالانسی و مفرداتنک هر تذکره ظهرینه قید و تحریر ایدنسی پک فضله اشتغالاتی و امر توزیعده تأخراتی موجب اولدی .

حکومتجه اولی ویرکو تذکره لری اوچ پاره اجرتله املا ایدیله کلدیکی حالده بر آراق برحق پاره ده ایندیرلمشدی .

فقط یازینک بویله چوغالمسندن طولانی وسائط موجوده تذکره یی یازوب یتشددیره مدیلر . بر چوغی ده امتناع ایتدیلر . باججوریه حکومتده تذکره املائییه سنی اون پاره ده چیقاردی .

وبوفضله املائییه یی قارشولامق ایچونده تذکره لر اثمائی برغروشه ابلاغ ایتدی .

۱۳۲۱ سنه سی بودجه مقرراتی جمله سندن اولد رق فضله واردات

۹۵ قرارنامه‌سی موجب‌بنجه املاک و تمتع ویرکوسی ایچون ویرکویی ویره‌جک اشخاصه نومرولی ، قوچانی ، مطبوع ، هر تقسیطه مخصوص قوپونلی ، هر سنه ایچون بشقه اوله‌رق ویرکو تذکره‌سی توزیع اولغسی تقرر اتمش و ۱۲۹۶ سنه‌سندن اعتباراً تطبیق واستعمال ایدلمش و مکلفینه ویریلان بهر تذکره‌دن یکریمی پاره آلتغه‌باشلانمشدر .
بعده ۲۴ تموز سنه ۱۳۰۲ تاریخی نظامنامه‌ایله بوا حکام تعدیل ایدلمشدر .

بونظامنامه حکمنجه هر سنه املاک و تمتع ویرکوسی ایچون ویرکویی ویره‌جک کی‌مسه‌لرک نام‌لرینه قوچانی و قوپونلی مطبوع تذکره‌لر مارت ابتدا‌سنده ویریه‌جکدر . حصه‌لی املاکه حصه‌ شایعه‌نک هر برلری ایچون آری آری تذکره املا ایدیه‌جکدر .
ضایعدن تذکره ویرلمک مجبوری حاصل اولور ایسه مکلفیندن بش غروش خرج آلتغجی کبی نزدنده بوانان خلاصه دفترینی ضایع ایدن مختارلردن اون پاره‌سی مصارف املائییه و اون پاره‌سی ده کاغذ بهاسییه مصارف طبیعه اولان اوزره دفترک بهر ورق ایچون یکریمی پاره اخذی مقرردر .

نظامنامه‌نک بوکا دائر اولان اون ایکنجی ماده‌سی یوقاریده کورلیدیکی وجهله (۲۹ اغستوس سنه ۳۰۴) تاریخنده تعدیل ایدیه‌لرک مکلفیندن ضایع اولان بهر تذکره ایچون یوزپاره و مختارلردن بهر خلاصه دفتری ورق ایچون یکریمی پار آلتغسی تقرر اتمشدر .

۱۲۹۶ سنه‌سنده نشر ایدیلان تحصیل اموال نظامنامه‌سییه تذکره‌لرک شکلی تبدیل ایدیه‌لرک نمونه‌سنده ویرکو اون ایکی تقسیطده

مقصد تحریر نظامنامه لری موجب چه بش سنه ده بر تعدیل عمومی اجرا
ایدنك قرارینك تطبیقی تسهیل و تذکره لری ده تعدیلات سنه لری نه
توفیق ایتنك ایدی .

فقط هیچ بر سنه تعدیلات یا پندی و بش سنه نك تذکره لری ده
مکلفیندن پک آزی کله چک سنه یه قدر صاقلایه بیلدی .

بونی حسن محافظه ایتدیرمک و کله چک سنه نك تسلیماتی
ینه اوتد کرده یازمق ممکن اوله میسه جغنی آکلایان حکومت مجلس
عمومینك اجتماعنده قانونیتی تکالیف اولتمق اوزره نشر ایتدیکی ۴
شباط سنه ۹۵ تاریخی قرارنامه [**] ایله بوقراری و ۲۴ تموز
سنه ۳۰۲ تاریخی نظامنامه [***] ایله ده انك احکامنی تعدیل ایتدی.
الیوم بونظامنامه نك حکمی مرعیدر .

قواعد طرحیه و تحصیلیه سی

مکلفینه تذکره و مقبوض اعطاسی ۱۲۸۲ تاریخی امور مالیه
نظامنامه سیاه باشلار . چونکه آنک برنجی ماده سی موجب چه هرکیم
مال دولتی قبض ایلرسه آلدیغی یزه سنند ویرمکه مجبوردر . ابتدا
احداث اولسان رینکلی ادا تذکره لری نك امانی یوقدی . هرکیم
ویرکوسنه محسوباً قاچ غروش ویررسه او قدر ادا تذکره سی
قابض مال مهرلیوب آکا مجاناً ویرردی .

[**] دستور جلد ۴ ص ۸۱۰

[***] تکالیف قواء ی ایکچی قسم ص ۱۰۹

معدن و طاش اوجاقلری رسومنک بش سنه‌لک تحصیلاتنک حد
وسطیسی ۵۵,۵۵۸ لیرادر .

درس : ۵۷

ویرکو تذاکری اثمائی

صفحاتی

ویرکو تذاکری اثمائی — حکومتک مکلفینه لازم التادیه
ویرکولرینک مقدرینی ، زمان و صورت تادیه‌سنی و تقاسیطنی اخبار
ایتمک ایچون ویرمکده اولدیغی سنه‌لک بهاسی اوله‌رق آلان بررسمدر .
بناءً علیه بوده بلاواسطه آلان ویرکونک لوا حقندن معدوددر .

عن جماعه توزیع اولان موحد ویرکو ایچون مال مأمورلری
محلّه و کوی نامنه سند ویا مضبطه ویررلر و تحصیلات واقعه‌نک
مفردات دفتری مختارلر طوتوب تسلیات واقعه‌لرینی کوی نامنه
اولان سند ویا مضبطه‌نک تسلیات خانه‌سنه یازدیرلردی .

ویرکو تذکره‌لری ۱۴ جا سنه ۱۲۷۷ تاریخی تخریر نفوس و املاک
نظامنامه‌سنک [*] بشنبی فصلی موجبجه ابتدا اوچ سنه‌لک اولمق
ویالکیز املاک ویرکوسنی مشعر اولوب هر سنه‌یه مخصوص قوپونلری
برابر بولمق اوزره ترتیب واحضار ایدلمش ودها صوکره‌لری
بش سنه‌لک اوله‌رق طبع وازسال قیلنمشدی . بش سنه‌لک یاقندن

[*] تکالیف قواعدی ایکنجی قیم ص ۸۴

تحصیل اولنور . اعمالات تعطیل ایدلسه بیله احواله نك فسخ اولندیغی
ویا ماترم طرفدن رسماً ترك اولندیغی تاریخه قدر تأدیسه سی مجبوریدر .
رسوم نسییه ، معدنلرک حاضلات غیر صافیہ سندن آلنور . یعنی
معدنلر آوروپایه نقل اولنق اوزره حاضر لائمش ویا خود ممالک
شاهانه ده قال واذابه ایدلمک اوزره کسر و تفریق اولنوب جنسنه
کوره ییقامش اولان جوهرک مواد صافیہ سنک آروپا فیآسندن
اسکله دن آوروپایه قدر اولان نقلیه سیله قال واذابه مصارفی تنزیل
اولندقدن سوکره باقی قیمت اوزرندن تعیین واستیفایا قلدنور . ممالک
عثمانیه ده قال واذابه اولنور ایسه نقلیه مصرفی تنزیل اولنوب یالکنز
قال واذابه مصرفی تنزیل ایدیلور وینه آروپا فیآئی اوزرینه آلنور .
نسبت معینه ، بیغین حالنده بولنابلردن یوزده بردن بشه قدردر .
حد اصغرله حد اعظم آراسنده کی فرق نسبتی . معدنلرک ثروت
وجسامتنه وجنسنه واسکله یه اولان وبعد مسافه سنه واعمالانک صعوبت
وسهولتیه محروقاتک اهوینتنه کورد معدن ادره سنجه بالتعین فرمان
عالیه درج اولنه جقدر .

طاش اوجاقلری رسومی دخی سنوی مارت ابتدا سننده معدن
رسوم مقرده سی کبی تحصیل اولنور .

ملک اولان محارله اوقاف صحیحهدن اولان اراضینک رسوم
مقرده سی ، احسابنه ووقفنه و اراضی امیریه اینه تخصیصات قبیلندن
اولان اراضی موقوفه نك رسوم مقرده سی ، خزینیه عأددر . بناء عایه
بو قبیل ایکنجی قسم رسملر مأمورین معدنیه واسطه سیله استیفایا
اولنور . قچاق اوله رق طوتیلانلردن ایکی قات رسم آلنور .

۲ — سنوی آلنه جق رسملر :

پاره

۱۰ رسم مقرر ، اراضی خالیه و امیریه و متروکه ده اعمال
اولنه جق اوجاقلرک بهر دوئی ایچون ؛

یوزده :

۵ رسم نسبی ، مصارف نقلیه و اعمالیه سی چیققدن صکره
عموم طاشلرک اسکله قیمتندن ؛

یوزده :

۱۰ — ۲۰ رسم نسبی ، آبیانت و صباقی کبی طاشلرک کذک
نقلیه و اعمالیه چیققدن صوکره اسکله قیمتندن ؛

برنجی قسمدن معدود اولان رسومدن تحری علم و خبرلری ایله
تحری رخصتنامه لری خرچلری بونلرک حین اء-اسنده ؛ فراغ و دور
خرچلری ، معدن تجریسنه مأذن اولان شحصک ینه مأذونیت
مخصوصه ایله بو حقی شحص آخره فراغ ایتمک ایستدیکنده ؛ فرمان
خرچلری ، فرمان عالیئک صدورنده جزای تقدیلر ، قانونک کوستردیکی
احوالده نقداً استحصال اولنور . بونلرده کوریلان درجاتک مقیاسی
معدنک درجه ثروت و اهمیتی در .

ایکنجی قسمدن معدود اولان رسومدن رسوم مقرر ، بر معدنک
فرمانده معین بولمان حدودی داخنده کی اراضینک سطح مستوی افقی
اعتباریله بهر جری ایچون آنور . بو پاره هر سنه مارت ابتداسنده

۲ — سنوی استیفا اولنه جق رسملر:

بهر جریب ایچون

غروش

رسوم مقررہ ۱۰

رسوم نسیبہ :

صاتیش فیأ تندن یوزده

غروش

بیغین حالنده بولنان مصرفلردن؛ ۲۰ — ۱۰

طمار حالنده بولنان مصرفلردن؛ ۵ — ۱

احکامی مرعی بولنان ۹ تشرین ثانی سنه ۳۱۸ تاریخلی طاش

اوجاقلری نظامنامہ سی موججه آله جق رسوم دخی ایکی قسمدر :

۱ — بردفءیه مخصوص اولان خرجلر و رسملر:

غروش

یکرمی بش سنه ودها دون مدتلی امتیازلرده
علم و خبر و رخصتنامه لر ایچون؛ } ۲۵۰۰ — ۵۰۰

یکرمی بش سنه دن زیاده مدتلی امتیازلرده
علم و خبر و رخصتنامه لر ایچون؛ } ۱۰,۰۰۰ — ۲۵۰۰

(شرکت عزیزیه مصریه) به ، وایکنجی اوله رق ۱۲۸۸ تاریخنده
 سیروزده کی لیکنیت معدنی ایچونده (شرکت معدنیه عثمانیه) به
 ویرلمشدر . آندن سوکره شرکتلر توسع و تعدد ایتمه باشلامشدر .
 ممالک عثمانیه ده موجود فرمانلی معادنک عددی ایکی یوزه قریب
 ایسه ده بونلردن آنجق یتشه قریب مقداری ایشاه دلمکده در .

قواعد طرحیه و تخصیصیه سی

احکامی مرعی اولان صوگ نظامنامه موجبنجه معادن احالاتندن
 استیفا ایدیلان رسوم ایکی قسم اولوب بر قسمی بر دفعه یه مخصوص
 اوله رق آلتان خرج و رسملر، دیکری سنوی ودائی آلتان رسملردر که
 شونلردر :

۱ — بر دفعه یه مخصوص استیفا اولنان خرجلر و رسملر:

	آلتون آقیجه	
	غروش	
تجری علم و خبری خرجی	۳۰۰	۴۰۰ — ۵۰۰
تجری رخصتنامه لری خرجی	۵۰۰	۱۰۰۰ — ۱۵۰۰
فراغ و دور خرجی	۲۵۰	۵۰۰ — ۷۵۰
فرمان خرجی	۵۰۰۰	۲۰,۰۰۰ —
نظامنامه نک تعیین ایتدیگی احوالده	۵۰۰	۲۵۰۰ —
جزای نقدی		

نظارتك تنسيب ايده چكي مدت اساسلري قبول اولمش وطاش
اوجاقلري ايجونده آيري برنظامنامه [۱] نشر ايدلمشدر .

اولجه دونم اوزرينه آلمقده اولان رسوم مقررده جريب اوزرينه
تحويل اولنمشدر . بر جريب اون ايكي دونمدر . يعنى ۱۰,۰۰۰ ذراع
اعشاري مربعدر . حفرياتله چيقاريان معدنلردن ده آز ويغين
حالنده بولنان معادن دها چوق اولمق اوزره حاصلات غير صافيه دن
رسوم نسيبه اخذى مقرردر . معادن سطحيه دن يالكز فرمان
خرجلري ورسوم نسيبه آلتوب رسم مقرر و بدل عشر يوقدر .

طاش اوجاقلري، امحابتك تحت تصرفنده اولان اراضيده ظهور
ايدر ايسه حكومه اخبار اتمكه وبركونه خرج وويركو ويرمكه
مجبوريت يوقدر . اراضى ميريهده اوجاق كشاد ايديله چك اولور ايسه
حكومتدن رخصت استحصالى لازمدر . بونده خرج ايله رسوم نسيبه
آلتور .

معادن حقنده اك صوك نشر اولنان واليوم احكامى مرعى بولنان
نظامنامه [۲] ۱۴ صفر سنه ۳۲۴ تاريخيدر . برنظامنامه حكمنجهده
معادنك اقسامى ومدت امتيازيه وشرايط احاطهسى اولكى نظامنامه نك
عينيدر .

طاش حقنده اك صوكره نشر اولتوب احكامى مرعى اولان
نظامنامه نك [۳] تاريخى ۹ تشرين ثانى سنه ۳۱۸ در . ايلات معدن
امتيازى ۱۲۸۳ تاريخنده قترين قضااسنده كي ليكنيت معدنى ايجون

[۱] جمع لاحته قوانين ص : ۵۲۶

[۲] قوانين مجموعهسى جلد . ص . [در دست طبعدر]

[۳] قوانين ماليه مجموعهسى جلد . ص . (در دست طبعدر)

موجبجه اعمال واداره لری نظر اعتباره آلنه رق اوچ قسمه تقسیم
و برنجیسی معادن اصلیه، ایکنجیسی معادن سطحیه، اوچنجیسی اوچاق
اسملریله توسیع اولمشدر .

یر آلتنده طمار ویا طبقه ویا ارضک درینلکنه طوغری بر جسم
هیئتنده واقع اولان آلنون، کوش، پلاتین، جیوه، قورشون کی معادن
معادن اصلیه، یر یوزنده شوراده بوراده بولنان معدنی قوم سولفاتلی،
شابلی، طوپراق، کی آز عملیاتله استحصالی قابل اجسامه معادن سطحیه،
مرمر، صاکی، چاقاق و قالدیرم طاشلرینک اخراج اولندقلری
محلرده اوچاق دیرلر .

معادن اصلیه ۹۹ سنه مدت امتیازله احاله و معادن سطحیه بلا
مدت اخراج و اعمال اولنور. حاصلات غیر صافیة سنویهدن معدن
مجالسارنجه تعیین ایدمک اوزره رسم نسبی و دونم باشنه بر رسم مقرر
و معدنک ثروت و جسامته کوره برفرمان خرچی اخذ اولنور .

بو نظامنامه یکریمی سنه قدر موقع مرعیتده قالمش وبعده امور
معدنییه یی براز دهات تحت انتظامه آلمق ورسومی تزید ایتمک مقصدیه
فی ۱۸ ذی الحجه سنه ۱۳۰۴ تاریخنده یکی بر نظامنامه [۱] ایله بونک
حکامی فسخ ایدلمشدر .

یکی نظامنامهده معدنک تقسیماتی یینه اولیکی کی اوچ و معادن
صلیهنک امتیاز مدتی طقسان طقوز سنه و معادن سطحیه ایچون
ولکننده مدت اولسادینی حالده بونده ۴۰ ایله ۹۹ بیننده معادن

وسائر اراضیده ظهور ایدہ جک معدنلرک یالکیز خمسی دولته و باقیسی بولان کیمسه یه عائد اوله جغی و ملک عرصه لرده بولنان معادنک تمامی صاحبک مالی اوله جغی کوسترلمشدر .

معدنلر شو صورثله ایکیه انقسام ایدرلر: بریسی حکومتک مالی اوله رق امانه^۱ ایشله دیلنلر، دیکری بافرمان عالی و بامقاوله مخصوصه ایله ایشله دیسی برشخص و یا برشرکته احاله اولنان لردر . برنجی قسمدن ایلروده محلنده بحث ایدلک اوزره بوراده یالکیز شخص و یا شرکت عهده سننده اولوب رسومه تابع اولانلری بیان ایدہ جکیز .

معدن ایشلمک معامله سنی تنظیم ایچون وجوده کتیریلان ۹ محرم سنه ۱۲۷۸ تاریخلی نظامنامه [۱] قریم محاربه سنی متعاب نشر ایدلمشدر . بو نظامنامه حکمنجه معادنک ایشلمسی ایچون اون سنه مدت امتیازیه ویریله جکی وهر معدنک ثروتنه کوره خزینہ یه یوزده حسابیله عیناً و یا بدلاً حاصلات آلمه جغی و بونک معدن اداره سنجه تعیین ایدیله جکی و اراضی^۲ امیریه ده بهر دوئم ایچون سنوی بر مقدار رسم مقرر و بر دفعه یه مخصوص اوله رق مقطوعاً خرج فرمان اخذ اولنه جغی کوسترلمشدر .

بو نظامنامه نک عدم کنفایتی تحقیق ایتسنه بناءً معدن معاملاتنده اساسلی بر انتظام وضعی مقصدیله فرانسه معدن قانونی تدقیق ایدیلرک ۲ شعبان سنه ۱۲۸۵ تاریخلی معدن نظامنامه سی نشر ایدلمشدر . [۲] کرک سطح ارضده کرک زیر زمینده بولنان معدن بو نظامنامه

[۱] بو نظامنامه دستور عتیقه مدرجدر .

[۲] دستور جلد ۲ س : ۳۱۸

اورمانلر حقمده آلتنجی قسم میاننده کی میری اورمانلر فصلنده ایضاحات لازمه و معلومات مالیه و یریه جکندن بوراده بوقدرله اکتفا اولندی .

خصوصی اورمانلر حاصلاتندن آلتان وارداتک صوک بش سنه لک تحصیلاتی مقداری وسطی اوله رق « ۱۲۶۸۶۱ » لیرا درجه سنده در .

معادن رسومی

صفحات و تقسیماتی

معادن دخی فیض لایفناسیله امور مالیه و اقتصادیه مزئی احیا ایده جک دفائن و خزائن طبیعیه مزنددر . بو منبعندن ده هنوز استفاده ایده میوز . چونکه ملک سزده یول یوق . واسطه یوق ، ثروت یوق ، علم یوق ، قوه بخاریه و الکتریقیه و مایه دن استفاده طریق یوقدر . ایشاه دیلن قسملری کله نسبتله جزؤدر . انکشافی ، دور ترقی بی بکلیمان ثروت منبعلری بزده هنوز با کردر .

بدایت تنظیماتدن اراضی قانوننامه سنک نشرینه قدر کچن مدته دخی معدنلردن خمس آلتق اصولی دوام ایتشددر . ۱۲۷۴ تاریخنده بوقانون نشر ایدیلهرک هر کیمک عهده سنده اولورایسه اولسون اراضی امیریه و موقوفه ده ظهور ایدن معدنلرک تمامی جانب بیت المساله عائد اولدی بی و اراضی متصرفلرینک ویا وقتک چیقان معدندن حصه آنغه صلاحیتاری اولمیوب بوزلره یالکیز معدنک ایشله دلمسی صورتیه تصرفدن و زراعتدن تعطیل ایدیله جک مقدار محکمتی قیمتیه یریه جکی

قواعد طرحیہ و تحصیلہ سی

۷ نیاں سنہ ۱۲۹۲ تاریخندہ نشر اولان نظامنامہ [۱] موجبجہ خصوصی اورمانلردن اعجابنک قطع واعمال ایدہرک صاۓہ جقلری اودون و کموردن دخی میری اورمانلری حقندہ کی مقرراتہ توفیقاً خطبک بہر یوز قیہ سندن یکر می پارہ و کمورک یوز قیہ سندن برغروش پول رسمی و کراستہ لردن کڈنک اسکہ ، استاسیون و بازار یرلرنده کی قیمتلردن اولجہ یوزده اون و شمده یوزده اون ایکی بحق حسابیہ عشر آئندہ ومقابلندہ تذکرہ و یرلرکدہ در .

تذکرہ سز طوتیلان ویاجنس ومقداری تذکرہ سنہ موافق اولیان کراۓتہ و خطب و کمورلردن قاجاق نضریہ باقیلوب تمامندن ویافضلہ نندن ایکی قات رسم آنور . شاید بونک طوتسی ایچون مأمورلردن بشقہ خارجدن هرکیم اولور ایسہ اولسون بومقوله قاجاق کراستہ و خطب و کمور اخبارده بولنور سسہ اخذ واستیفا قبلنہ جق ایکی قات رسمک خمسی مخبرینہ و یریلہ جکدر .

کڈنک جویرز آغاچلرینک اورلرندن و کتوکارلرندن اورلرک برنجی درجہده اولنلری ایچون بہر کیلو غرامہ یدی ، ایکنہ جیارہ درت ، و اوچن جیارہ ایکی غروش و کتوکارک بہر مترو مکعبنہ درت یوز غروش قیمت وضع ایدیلہرک عشرینک اخذی ۱۵ حزیران سنہ ۱۳۶۱ تاریخلی قرارنامہ اقتضاسنددر .

اورمانلر ایچون ایلك وضع اولنان نظامنامه ۱ کانون ثانی سنه ۸۵ تاریخلودر [۱] یالکیز برنجی وایکنجی و اوچنجی قسم اورمانلرک تنظیم معاملاتنی ایچون نشر ایلمشدر . بونظامنامه نیک یکریمی بشنجی ماده سی موجبجه هر قصبه وقریه اها لیسنگک بالطه لقلردن تجارت ایچون قطع ایده جکلری کراسته دن معاملات مرعیه سنه توفیقاً عشر آله جقدر . بوعشر ؛ میری اورمانلری حاصلاتی اولمادیغی ایچون اشبو خصوصی اورمانلر حاصلاتی میاننه کچمکده در .

. ترسانه و طوپوخانه اداره لری شیخص مالی اولان اورمانلردن آخاج قطعنه مجبور اولدتلری زمان اداره و اورمان مأمورلری حاضر اولدینی حالده صاحبی بالجب استیلان کراسته نیک اورمانده کی دکرینه کوره ائمانی قرارلشدیریلوب اورمان اداره سی طرفدن تأدیه ایدیله جکی ده بو اداره لره مقتضی کراسته لرک صورت تدارک واعطاسی حقنده ۱۱ شوال سنه ۱۲۸۶ تاریخده نشر اولنان نظامنامه نیک [۲] اون بشنجی ماده سی احکامنددر .

خصوصی اورمانلرک تعیین و تحدیدی و متصرفلرینک یدلرنده بولنان سندانک معاینه و تدقیقی ایچون ۷ شباط سنه ۱۲۹۱ تاریخده برتعلیبات [۳] نشر ایلمش و ولایاتده قومیسو نلر تشکیل ایدیله لرک تعلیباتک احکامی تطبیق اولمشدر .

[۱] قوانین مالیه مجموعه سی	جلد ۴	ص ۲۲۹
[۲] قوانین مالیه مجموعه سی	جلد ۴	ص ۲۴۱
[۳] قوانین مالیه مجموعه سی	جلد ۴	ص ۲۵۷

بو اساس اوزرینه وضع اولمشدر . مؤخرأ اصحاب اراضینک توسیع حقوقی مقصدیله بو احکام فی ۱۶ شوال سنه ۱۲۸۶ تاریخی قرارنامه [*] ایله فسخ اولندی و خدای نابت اشجارک دخی اراضی متصرفه عائدتی تقرر ایتدی .

اورمانلره قوریلردن آلمان رسم محصولات ارضیه دن آلمان عشر دیمکدر . قانون قدیم موجبجه کرک خصوصی اورمان وقوریلردن و کرک جبال مباحه دن کسیلان بیوک کراسته لردن اونده بر و کوچک کراسته لردن اونده ایکی کراسته رسمنی تیارلورلر و زعیملر جبسایت ایدردی . محروقات ، حواج ضروریه دن عدایدله رک پاقیله جق اودون و کموردن بر شی آلتازدی . کوریلورکه کوچک کراسته لردن ایکی قات رسم (عشر) آلتی اورمانلری یاشدیرمک و کوچک ایکن قطع ایتدیرمامک مقصد اقتصادیسنه مستددر .

اراضی قانوننامه سنک نسرندن سوکره اراضی میریه و موقوفه دن باطابو متصرف اولدقلری محملرده یکیدن اورمان وقوری اتخاز ایدهلردن اراضینک نوعه کوره عشره معادل سنوی بر مقاطعه زمین ویا اجاره زمین آلتغه باشلادی .

بو محمللر اراضی امیریه و موقوفه دن ایسه (مقاطعه سنویه سی) خزینیه و اوقاف صحیحهدن معدود اراضی و مستغلات و قشیه دن ایسه (اجاره زمین) ی وقفه عائد اولور . بو احکامده کوسترکه اورمان وقوریلردن آلمان رسم عشر حکمنده در .

بودجه مزك آچيغنه اك زياده يارده ايده جك خزان طبيعه دن اي دوكني بوملكده آرتق آ كلامدق كيمسه قلامشدر .

دولتجه بر چوق دفعه لار بويابه اصلاحاته تشبث ايده لمش ، قانونلر وجوده كتير لمش ، آوروپادن اورمان علمنه آشنامهندسلر جلب ايده لمش ، اورمان مکتبی تأسيس اولمشدر كه بونلر صره سيله سويلنه جكدرد .

ممالك عثمانيه ده اورمانلر درت قسمدر : بري حكومه عائد ميری اورمانلر ، ايكنجیسی اوقافه مربوط اورمانلر ، اوچنجیسی قصبات وقرایه مخصوص بالعه اولقلر ، دردنچیسی احبابی تصرفنده بولان خصوصی اورمانلردر .

بوراده يالكز خصوصی اورمانلردن بحث ايديله جكدرد . بونلر يا اراضیء مملوكده ، يا خود اراضیء ميريه ده اولور .

اراضیء مملوكده ايسه ، صاحبي احكام قانونيه موجبجه كافه اشجار مشمره وغير مشمره سنه متصرفدر . مجله نك ۱۳۴۴ نجی ماده سی موجبجه بر كيمسه نك ملكنده خدایي نابت آغاچار كنديس نك ماليدر . آنلك اذنی اولدجه بشقه سی آنلری احتطاب ايده مز . ايدر ايسه ضامن اولور .

اراضیء ميريه ده ايسه ، احكام قانونيه ابتدارنده خدایي نابت اشجار ، ميری يه عائد عد اولمق وبا طاپو اراضیء ميريه ني تصرف ايده نلر يالكز اشجار مشمره ومغروسه سنه صاحب طابلق صورتنده ایدی . حتی بو حكمك ايجابی اوله رق خدایي نابت اشجاری قطع ايدنلر قیستی ميری يه تأديده مجبور طوتيلور ایدی . ۱۲۷۴ تاريخلی اراضی قانوننامه نك يكرمی سكرنجی ماده سی ايله سائر ماده لری

حریر و قوزہ و تخمیر ایچون تجارب واقعہ اوزرینہ حاصل اولمش
بر نسبت حسابیہ دها واردرکہ شایان قیددر. اودہ درت یوز قیہ
قوزدند یوز قیہ حریر و بکرمی بش قیہ قوزدند بر قیہ تخم حاصل
اولسیدر .

حریر عشرینک صوگ بش سنه لک حاصلاتنک حد وسه ایسی
۲۱۲,۵۱۰ لیرا درجه سنده در .

درس : ۵۶

خصوصی اورمانلردن آلتان رسوم

صفحات و تقسیماتی

جناب حقک بو وطنه احسان بیوردینی ثروت طبیعیه نیک بیوکلرندن
برسیده اورمانلردر . پک چوق یرلرده منافی احتیاجات عمومیه
اهالی یه تخصیص اولمانلردن بشقه منافی قانوناً دولته عائد پک جسم
وقدیم اورمانلر واردر . بونلرک حسن محافظه و تمیسه سنه اعتنا ایتمیوب
عامک وقتک هیچ بریرده وقوعه جواز یرمیه چکی صورتده قطعنه
وبویوزدن بر چوق مهم اورمانلرک آز وقتده یاشدیرلمسی قابل اوله میه جق
صورتده محوینه میدان یروشمزدر ،

نه دیلم ! اولان اولمش . فقط بوندن صکره ضررک اوکنی آملق
نصل لازم اولدیغنی ، اورمانلرک اک مهم منابع ثروتزدن بولندیغنی ،
اصلاحات فنیه و علمیه ایله ایشله دیله جک اولورسه فقر مایملرک تهویننه ،

عمومیه اداره سنجه بر نظامنامه [۱] نشر ایدلمشدر که حریر تخمی استحصال و فروختی ایشنی تنظیم و تأمین ایتمشدر . بونظامنامه حکمنجه ایپک بوجکی تخمی یتشدیروب صاتمق ایستیانلر اول امرده زراعت مکتبلرندن ویابروسه حریر دارالتعلیمندن ویاممالک اجنبیه دن برنده بوفنی تحصیل ایدرک شهادتنامه آلمش اوله جق ، بونی میعادنده اداره به بالارائه قید ایتدییره رک علم و خبر آله جق ، یتشدیره جکی تخملری یکرمی بش غرا بدن فضله اولماق اوزره قوطیلره وضعله اداره دن باندیرو للاتدییره جق ، تخمه حصر ایدله جک قوزه لرک عشرینی صوک فیئات اوزرندن تقدأ تأدییه جک ، خلاقنده حرکت ایدنلر دن قوطی باشنه بش غروش جزای نقدی آله جق ، بوجزانک نصفی طوتان و خبر ویرنلره ویریلوب دیکر نصفی دیون عمومیه اداره سنجه ایراد قید ایدله جکدر .

۳۲۱ سنه سی بودجه سی حتمده کی مقررات جمله سندن اولمق اوزره ۸ حزران سنه ۳۲۱ تاریخی قرار موجبنجه [۲] حریر عشرینه قوزه رسمی نامیله یوز غرونده بر غروش ۶۰ سائیم ضم ایدله رک ۳۲۲ سنه سندن اعتباراً موقع اجرایه وضع اولمشدر .
میزان محتمده قوزه و تخمدن جنس ونوعی تفریق ایدلدکن صکره عیناً عشر اخندی ده جائزدر . بوصورتله عیناً آلسان عشرلرینه میزانه بالمزایده ساتیلوب نقه تحویل اولنور .

[۱] قوانین مالیه مجموعه سی جلد ۴ ص ۲۰۶

[۲] قوانین مالیه مجموعه سی جلد ۴ ص ۲۱۰

یازیلوب نصف دیگرى طوتان و خبر ویرنلره ویربلور . بوندن بشقه کندیلرندن کمرکلردن مال قاچیرانلر حتمنده کی نظامه توفیقاً ضبط ایدیلوب ساتیلان مالک یوزده اون آلتیسی درجه سنده جزای نقدی آلتور .

سابعاً — منجیق و دولاب رسماری تعامل قدیمی درجه سنده آلتوب ایراد قید ایدیلور .

ثامناً — الزان دلایه نك ثلثانی ادارهیه عائد اولوب ثلثی دلالتاره توزیع اولتیق اوزره باند دلال باشییه ویریلور .

۲۲ تشرین ثانی سنه ۹۵ تاریخلی مقاله موجبجه مقاله دهده صرح محللر حریر محسولنك رسم کمرکلدن ماعدا عشری رسوم سسته اداره سنه ترك و ۲۸ محرم سنه ۹۹ تاریخلی قرار نامه ایله ده مجال مذکوره حریر عشرینك جبایتی دیون عمومیه اداره سنه ترك ایدلدی . وانلردن ماعدا محللر حریر عشری ده ۲۱ شباط سنه ۱۳۱۸ تاریخلی مقاله موجبجه دایجه بانق استنراضی قارشولغی اوله رق اداره مذکورهیه تودیع اولندی .

دیون عمومیه اداره سنجه ده عینی قواعد عشریه و تحصیلیه جاریدر . بالکیز توزه یتشدیرمکه و ایپک بوجکی تخمی اعمالنه متعلق قواعد فیه ، اداره جه رساله لر نشری ، دارالتعلیملر تأسیسی ، پاستور اصولنک تطبیقی ، اربابی حتمنده تشویقات متنوعه اجراسی ایله تعمیم وتوت اغاجی زراعتی توسیع ایدلمکده و حریر عشری تدریجاً تریید اولتمقددر .

بومقصدی تأمین ایچون تعدیلاً ۱۰ مایس ۱۳۲۲ تاریخنده دیون

حرکتلرنی مبین ۱۵ مارت - سنه ۲۹۲ تاریخنده [*] برتعلیمات نشر
ایدلمشدر .

بو تعلیمات، حریر عشرینک قواعد عشریه و تحصیلیه سنجه ضوابط
مهمه بی محتوی اولدیفندن شو صورتیه خلاصه ایدیه بیلور :
اولاً — رسوماتدن محصول تذکره سی آله دن تخم آچق و بوجک
طومتق ممنوعدر .

ثانیاً — تذکره نیسانده آنور. قوزنه نک موسم حصولنده
مأمورین رسومیه اعزامیه هر کسک تذکره لری و محصول لری یوقلمه
ایدیه رک تحریر ایدیلور .

ثالثاً — قوزده و تخم اخذ و اعطاسی میزان محالرینه منحصردر .
غیری یرلده آنوب صائلسی ممنوعدر . خلافی حرکت ایدلره
قاچقچی نظریه باقیلوب ماللری مصادره اولنور .

رابعاً — میزان محالرنده هر کون معین ساعتده دلالر معرفتیه
علناً مزایده اولنه رق قوزده و تخم صایلور . تقرایدن فیأندن بالحساب
عشری و عشرک یوزده بری حسابیه دلایه سی آنور .

خامساً — برقیه یاش قوزده دن یکرمی درت درهم تخم چیقارلدیفندن
دیلکلی قوزده لرنک بهر قیه سندن یکرمی درت درهم تخم اعتباریه قیمت
مقدره سی اوزرندن عشر استحصال ایدیلوب عشر تذکره سی و یریلور .
سادساً — عشر تذکره سی اولمیان قوزده لری فابریقه جی، مانجنتجی،
طولانجی اولانلر قبول ایده منزلر . ایدر لره قاچقچی نظریه باقیله رق
حریر لر تماماً ضبط و فروخت اولنور . ائمانندن نصفی رسوماته ایراد

[*] د-تور جلد ۳ ص ۲۷۰

طوتانلرک قوزه لرینی میزان محللرنده بالمزایده تجاره صاتماری قاعده سی وضع ایدلشددر .

دولتجه حریر محصولک ترقیسنه اوتهدنبری غیرت ایدیله کمشدر .
تشیویقات واقعه دن برنجیسی یکیدن یتشدیریلان توتلقلر حقیقده کی

۱۲ محرم سنه ۱۲۷۹ تاریخی نظامنامه در . [*]

بونظامنامه حکمنجه اصولی دائره سنده بالاستدعا مأذونیت
وتذکره آلوب یکیدن توتلق یتشدیرنلر بروجه آتی معافیت ومکافاته
نائل اوله جقلردر :

اولاً — بوسورتله یکی توتلق یاپانلر توت فدانلرینی غرس
ایتدکاری سنه دن اعتباراً اوچ سنه مرورندن صکره محصول آلمغه
باشلایه جقلری دردنجی - سنه دن اعتباراً اوچ سنه حریر عشرندن
معاف اوله جقدر .

ثانیاً — قرق قیه یاش قوزه، یاخود درت قیه حریر خام، بردونم
توتلغک یپراغنک محصولی عد ایدیله رک قاچ دونم توتلغی وار ایسه
بهر دونمی ایچون اول مقدار قوزه وحریر معافیتی حساب ایدیله جقدر .
ثالثاً — صبان کیرمامش وایشلنماش اراضی خالیده اللی دونم
توتلق یتشدیرنلر ، مذکور معافیتدن بشته باقر ویوز دونم یتشدیرنلر ،
کوموش ویش یوزدونم یتشدیرنلر التون مدالیه آله جقلردر .

قواعد تعشیرییه و تحصیلیه سی

حریر عشری حقیقده رسومات مدیر ومأمورلرینک صورت

حریر حتمندہ ایلیک نشر اولنان احکام نظامیہ ۱۵ رجب سنہ ۱۲۷۳ تاریخلی نظامہ در [۱] بو مختصر و مادہ سز نظامنامہ نک خلاصہ مآلی :

اولاً — ممالک محروسہ دہ حصولہ کلن حریرک عشری و رسم کمرکی میزان محلندہ عیناً و یابدلاً استیفا اولنہ جغی ،
ثانیاً — قاچیر بلان حریرک مصادره ایدیله جکی ،
ثالثاً — مکرر لک نالی مصادره اولنقلہ برابر حق لرنده بشقہ جہ تأدیبات قانونیہ دخی اجرا اولنہ جغی ،

رابعاً — حریر محصولی منجیلقمده [۲] ایکن اصحابنک اسم و شهرتیلہ محللرینہ ثبت دفتر ایدیله جکی ،
خامساً — عشر و کمرکی تأدیہ اولندیغنی مبین اصحابی یدندہ ملتزمینک مہور و معمول بہ تذکرہ سی اولسادقجہ بر محلدن حریر مرور ایتمامنہ اعتنا اولنہ جغی مرکزندہ در .

بو نظامنامہ حکمنجہ حریرک ہم عشری ، ہم رسم کمرکی ماترملردہ حالہ ایدلمکدہ و هر طرفدہ قاچاچیلر حتمندہ ضبط و مصادره و مجازات سائرہ تطبیق ایدلمکدہ در .

حریر محصولی کلیتلہ یتشن بروسہ ، ایزمیت ، ادرنہ ، سلانیک ، اماسیہ ، حلب کبی یرلردہ میزان محللری کشاد ایدلمش و بوجک

[۱] جلد ۲ ص ۵۷

[۲] منجیق ، علی الاطلاق بیوک نکرلک و چرخ معناسنہ ایسده اپیک طرلابنہ ، فابریقہ لرہ قولالایلان چرخلرہ علم اولمشدر . غلط اولهرق منجیق صورتندہ استعمالی زبانزددر .

۲ — حریر عشری

صفحاتی

قوانین قدیمه موجبنجه «ایک عشری» و «رسم حریر» و «میزان حریر رسومی» و «میزان شاهی رسمی» عنوانلری آلتده حریر محصولدن عشر و رسم آنور ایدی. عشر اعتباریله موسم حصادی، ایک قوزهلرینک قایناتمق وچلهیه صارلمق زمانیدر. بر چله ایک قرق صاپدر. رسم اخذی موسمی، صائمق اوزره میزان محالرینه کتیرلیدیکی وقتدر.

بورسم ایکی درلو آلتیردی. بریسنه «دوسر» دیرلردی که [ایکی باشلی] دیمکدر، هم آاندن، هم ده صااتاندن قیه باشنه اللی آچقه آلمق اصولیدر. دیکرینه «یک سر» دیرلردی که [برباشلی] دیمکدر. یالکیز بر طرفدن آنور. یعنی قیه باشنه یوز آچقهیی بعض محالرده یالکیز آان و بعض یالکیز صااتان تأدییه ایدر. هر یک قانوننه تابعدر. رسمدن بشقه هر یرده تیمار اولر طرفدن عشرده لیدیغی و رسمک مقاطعه صورتده التزامه ویرلیدیکی ثابتدر. بو قسم ایضاحات قبل تنظیمات کچن زمانه عائد اولدیغی حالده محالده سویلنه مدیکندن بوراده تقریر ایدلدی. بعدال تنظیمات عشر حقدده کی حکم عمومی حریرده تطبیق ایدلمش یعنی میزاناره کتیرلیدیکی زمان عیناً ویا صااتش قیمتندن نقداً عشر آلمق و برده داخلی کمرک رسمی دوام ایتدیکی مدیجه رسم کمرکی ده اوراده عیناً ویا بدلاً استیفا ایدلمک اصولی دوام ایتمشدر.

۱۳۱۱ سنه سنده ديون عموميه ايله رژی اداره سی بیننده خزینه نك اطلاعی اولمق سزین طقسان بیک لیرا مفضوع بر مقدار عشر ویرمک اوزره خصوصی بر مقاولده یاپیش ایسه ده خزینه آتی طانیماش و فضله سنی طلبنده دوام ایئشده . حتی حکمه کیدمک جہتی بالدفعات باب عالی یه یازلدینی حالده ایش نتیجه لئمامشدی . نہایت توحید دیون مقاوله نامہ سی اوزرینه وارداتک فضله سی میاننده بونک ده یوزده یمش بشی خزینه یه عودت ایده جسکی نظر اعتباره آله رق حکمه کیدمک جہتندن خزینه جه صرف نظر ایدلدی .

توتون عشری ، رژی ایشنه مربوط بر ماده مهمه در . پک چوق تدقیق ایدیله جک جہتلی وارددر . رژی بچشنده ایضاحات لازمه ویریله جکدر . قیمت مسئله سی ایسه آلیجی ایله صایجی بیننده برسر اولدیغندن بوکا حکومت ویا رژی مأمورلرینک واقف اوله ماملری غایت طبیعی و ضروری بر کیفیتدر . التمش میلیون کیلو توتون حاصل اولان ویا لکز اخراجاتی مقدار طقوز ، اون میلیون لیرا طوتون بر مملکتده بو عشرک مقدار بر میلیون لیرا طوتمق ایجاب ایدرکن رژی اداره سنک ویردیکی حسابره و عشر اوله رق تحصیل و تسلیم ایتدیکی پاره لره کوره ۳۲۵ بودجه سی موجبجه صوک بش سنه لک تحصیلاتک حد وسطیمی ۱۸۰۰۰۰ و صوک سنه نك تحقیق ۲۲۲۰۰۰ لیرا درجه سنده در .

بومیانده ۳۳۸ لیرا قدر تنبا کو عشری وارددر بوده توتون معامله سنه تابعدر .

اولا — رژی و دیون عمومیہ مأمورلرینک متقابلاً ایفا ایده جکی
معاملاتی تعریف ایدر .

ثانیاً — توتون زرعی ماللرینی تجاره صاتارلرایسه صاتیش
فیآندن اونده برحسابیله عشری تجاردن دیون عمومیہ مأمورلری
طرفندن اله جغنی بیان ایدر .

ثالثاً — توتون رژی طرفندن اشترا اولنورسه رژی اداره سی
آلدیغی فیئات اوزرینه عشرینی هر آی صوکنده دیون عمومیہ مأمورلرینه
تأدیہ ایده جکی وزراعدن هانکیلرینه عائد اولدیغی اسملریله بیله بره جکی
کوسترر .

رابعاً — زراعدن غیری کیمسه لر رژی انبارینه مال قویه جق
اولورلر ایسه دیون عمومیہ مأمورلری واصحابی طرفندن بالاتفاق
قونیه جق فیئات اوزرینه عشرینی درحال نقداً ویرمکه واتفاق حاصل
اولزسه عشرینی عیناً ویرمکه مجبور اوله جقلرینی احتوا ایدر .
خامساً — عشر ویرلمدکجه انبارلردن توتون اخراجنه مساعده
ایدلیه جکی قطعاً سویلر .

۲۹ اگستوس سنه ۳۰۵ تاریخی تحریرات عمومیہ موجبنجه قابل
شرب واستعمال اولماسندن طولایی زراع طرفندن رژی اداره لرینه
ترک اونان وقاچاق اوله رق ضبط و صادره اولنوب ایشه یازامیان
توتونلر حکومت ورژی و دیون عمومیہ مأمورلری مواجهه سنده
یاقله جنی فقط ایچنده ایشه یازار توتون کورولورسه دیون عمومیہ نك
عشرینی عیناً آلوب رژی یه صاته جنی حقنده برقرار اتخاد ایدلمشدرکه
اقتصاداً بک غریب برقراردر .

بعده ۲۰ رجب سنه ۱۳۰۰ تاریخی رژی شرطنامه سنک [۱]
یکرمی آلتنجی ماده سنده محرر شرائط دائره سنده اداره نک کرک
زراعدن مبايعه ایده جکی و کرک اخراجات ایچون تجاره فروخت ایده جکی
توتونلر ائماندن اونده برینی حکومت حسابنه توقیف و دیون عمومیه
عثمانیه اداره سنه تسلیم ایتمی تقرر ایتمدی . و ۲ نیسان سنه ۳۰۰
تاریخندن اعتباراً رژی اداره سی توتون معاملاتنه ایتدار ایلمدی .

رژینک تشکلنک ایکنجی سنه سی توتون عشری یوزبیک لیرایی
تجاوز ایتمدی . خزینه قبریس فضله و ارداتنه مقابل رسومات وارداتی
اوزرینه قامبیل و یردک اوده مکده اولدیغندن یوزبیک لیرادن
فضله سنی طلب ایتمدی . فقط دیون عمومیه اداره سی بوفضله یی یوزبیک
لیرادن دون طوتان سنه سابقه نقصاننه قارشولق طوتدیغنی بیان ایله
فضله یی تسلیم ایتمدی .

حالبوکه دیون عمومیه نظامنامه سنک پروتوقولی موجبجه دخان
عشری یوزبیک لیرادن نقصان اولورسه اوست طرفنک خزینه جه
اکالی لازم کلیه جکدی . ذاتاً فضله سنک قبریس فضله و ارداتنه مقابل
تسلیم ایدیه جکنک نظامنامه ده مصرح اولمی دخی یوزبیک لیرادن
فضله سنک دیگر جهته محسوب ایدیه میه جکنه بر دلیدر .

قواعد عشریه و تحصیلیه سی

دیون عمومیه اداره سی دخان عشرینک عشر و تحصیل معاملاتنه دائر
۱۸ کانون اول سنه ۳۰۰ تاریخنده بر تعلیمات نشر ایتمشدر [۲] بوتعلیمات:

[۱] ذیل دستور ص ۳۳۴

[۲] قوانین مالیه مجموعه سی جلد ۴ ص ۲۱۵

طوپلامغه باشلامزدن اول تخمین و تحریر اولنه رق صاحبزینه سرکی ویریه جک وبعده محصولات صیريقده وهونکده قوریدلقدن صکره تکرار هیئتجه کیدیه رک توتونلرک دیب و بیوک واورته و کوچک آنا و اوچ توتونلردن برر صیريق انتخاب ووزن ایدیه جک و دیگر صیريقارده بولان توتونلر بونسبت اوزرینه بالحساب یکونی تعیین اولنه جق وبعده برنجی تحریرده بالتخمین ویریلان سرکیده محرر مقداره ضم ویانزویل ایدیه جکدر .

صاحب محصول نه وقت تجاره توتون صاته جق اولور ایسه سرکی بی مشتری ایله برابر رسومات اداره سنه کوتوروب صایلان سرکی بی مشتری ایله برابر رسومات اداره سنه کوتوروب صایلان مقداره تزیل و محسوبی اجرا و سایر معامه نظامیه بی ایضا ایتدی ره جک و عشرینی ده اوراده نقداً صاندیغی فیأت اوزرندن تأدییه ایله جکدر .
۱۰ تشرین ثانی سنه ۱۲۹۵ [۱] تاریخی مقاوله موجبجه توتون رسمی رسوم سته اداره سنه ترک اولندیغی زمان دخان عشری بینه خزینیه عائد اولوق اوزره محافظه ایدلمشیدی .

محرم سنه ۱۲۹۹ تاریخی [۲] قرار نامه موجبجه دیون عمومیه اداره سی تشکیل اولندیغی زمان بو قرار نامه نك سکزنجی مده سنك بشنجی فقرده سی موجبجه بلغارستان ویرکوسنه مقابل دخان عشرینك یوزبیک لیراسی والتنجی فقرده سی موجبجه ده قبریس فضله وارداتی حکومتک النده اولمازسه اکا مقابل دخان عشرینك بقیه سی ترک و تخصیص اولنمشدر .

[۱] ذیل دستور ۲ ص ۱۳۲

[۲] ذیل دستور ۲ ص ۱۸۵

وارمغله ۱۱۰۳ سنه سندن اعتباراً [توتون مقاطعه جيلغى] احداث و آنك واسطه سيله اداره ايدلدى .

مقاطعه صورتيله اداره تنظيماتك اعلاننه قدر دوام و توتون استحصال و اخراجى ترايد ايتمش ايدى . تيمار اصولنجه محصولات ارضيه نك هر نوعى عشره تابع اولوب تنظيماته قدر توتون عشرى تيمار صاحبلى طرفندن آئنه كلكشدر . شو ايضاحات تنظيماتدن اولكى قسممزده سويله مديكى ايجون بوراده تقرر ايدلدى .

تنظيماتده محصولات ارضيه دن اونده برعشرك دولنجه اخذى تقرر ايتديكى زمان سائر محصولات كى توتون عشرى ده تعامله توفيقاً تعشير و تحصيل ايديلوردى .

۱۲۷۷ تاريخنده دول معظمه ايله تجديد اولنان معاهدات موجبجه ممالك اجنبيه دن ممالك عثمانيه يه توتون ادخالى منع ايديله رك اخراجا تمزك نصفى تشكيل ايدن و سنوى اون مليون ليرا مملكته ادخال ايليان يكانه محصولز بر درجه يه قدر حمايه ايدلمشدر .

۲۵ مارت سنه ۹۱ تاريخلى دخان رسمى نظامنامه سنك [*] اون برنجى ماده سى زراعدن يتشديرديكى توتون ايجون عشرى غيرى حبه واحده رسم و هيچ بركونه و يركو النيه جغى تصريح ايديله رك توتونك انشاي فروختنده كمركارجه استيفاسى اساسى وضع اولندي .
بوظاامنامه موجبجه زراعتك محصولاتى رسومات مأمورلى و كاتبى وايكى نقرى حكومت وايكىسى زراع طرفندن منتخب اولمق اوزره دوت مخمندن مركب بر فرقته تحريره طرفندن محصول

[*] دستور جلد ۳ ص ۲۲۹

بورايه قدر بودجه مزده اعشار فصلانك برنجي ماده سنى تشكيل
ايدن عموم اعشارك يعنى امانت واحاله وبدل تخميس صورتلر يه
انواع محصولاته و اراضى به كوره صورت طرح و تخميسانى ايضاح
ايتدك . بونك صوك بش سنه لك تخميسانك حر وسطيسى
۹۹۲,۹۸۸,۹۹۲ ليرادر .

۲ — دخان عشرى

صفحاتى

توتون استعمال واستحصالى ممالك عثمانيه ده ۱۰۱۴ تاريخندن
سكره اولوق اوزره مضبوطدر . بردنبره تعمير ايتمش و آرزمانده هر طرفى
استيلا ايلشدر . حتى ۱۰۴۳ تاريخنده وقوعه كلن مشهور (جبالى)
يانغينى اداره مملكتده باش كو — تون قانونسز اعك ، عدالتسز لكك ،
« القاي دهشت » پولتيقه سنى يوروتمك مقصديه اجرا ايديلان
خونريز لكك نتيجه سى ايكن بو ، توتون استعمال ايدن بر سرخوشه
عطف ايدلى . قهوه خانه ، ميخانه ، اسرار خانه لر كاملاً سد
وبونلك استعمالى كايا منع ايدلى . بيكرجه آدم توتون وقهوه
ايچون قتل ايدلى . مع مافيه بونلر حقيقتده ينه منع ايديله مدى .
يكيجه وقرجه على طرفلرنده زراعت تكثر ايتدى .

۱۱۰۰ تاريخنده ايلك دفعه يكيجه توتونك قيه سندن اون وقيرجه
على توتونك قيه سندن سكر آچقه رسم زجر يه اخذى تقرر ايتدى .
حاصلات سنويه سى بر ايكي سنه ده ۵,۵۰۰,۰۰۰ آچقه درجه ستمه

اعلان ایله طقسان برنجی کونی موقت قرار داده سی ، اوتوز برکون
صکره احاله قطعیه سی اجرا اولمق اوزره مزایده قونیلور . قرار داده
کشیدسندن صکره مزایده نك تکرار آچلمسی یوزده بش ضم وقوعه
منوطدر .

(۲) — ختام مزایده قدر هیچ طالب ظهور ایتدیکی ویا
ویریلان بدل قیمت حقیقه سندن پك دون اولدیغی حالده ختام
مزایده دن اعتباراً اون کون طرفنده قیمت حقیقه حاضر لرینه کوره
مجلس اداره ایله محکمه نظامیه طرفندن متفقاً تقدیر اولنه جق
قیمت ، مزایده پوصله سنه وضع اولنه رق برهفته طرفنده بشقه طرفدن
ضم وقوع بولورسه درحال طالبنه احاله اولنور . طالب ظهور ایتدیکی
حالده هفته نهایتده دولت نامه معامله نفوضیه سی اجرا واملاک ،
حکومه تسلیم و کیفیت تفصیلات لازمه سیله خزینه اشعار و طابو
سندلری تسیار قلنور .

(۳) — تفوض اولنان املاک بر سنه طرفنده صابامش اولدیغی
وصاحبی اوسنه ایچنده بدل تفوضی تأدیه ایلدیکی حالده حین تأدیه قدر
منافعی خزینه حاد اولمق اوزره بلااستیدان صاحبنه تفویض اولنور .
رابعاً — اعشارک اراضی اوززیدن استیفاسی صورتنده بدل
تخمیس محصولاتک ایرکن ویا کچ یتشمسی نظر اعتباره الهرق
اغستوس ابتداسندن تشرین اول نهایته قدر یاخود ایلول ایتداسندن
تشرین ثانی نهایته دکن برز ماه فاصله لی اوج تقسیطده ویرکو
تحصیلدارلری معرفتیه تحصیل اموال قنوننه توفیقاً تحصیل اولنور .
تقسیطلری تأخیر ایدنلردن فائض نظامی دخی آلنور .

عیناً کرک بدلاً اخذ و قبض ایدہ جکی ذخائر و نقودہ مقابلہ زراعت
مقبوض علم و خبری و یرمکہ مجبوردر .

(۲) — اہالی اوزرنده ملتزملرک عینیات و بدلاتدن مطلوبلری
قالبرسہ ختام تعشیردن اعتباراً اوچ آی ظرفندہ دفترلری مجلس
اداریہ و یرجکلر و مجلسجہ سختی اکلاندقدن صکرہ اونبش کون
ظرفندہ تحصیل اموال نظامنامہسی احکامنہ توفیقاً تحصیلدارلر
معرفتیہ استیفا ایدیلہ جکدر .

(۳) — عینیات و نقدیانک یوزده بشی عائدات اولہرق تحصیلدارلرہ
وقصوری ملتزملرہ و یریلہ جکدر .

(۴) — زراع بودفترده محرر بقایایی طوغری کورمدیکی
حالدہ مجلس ادارہیہ مراجعتلہ اعتراض ایتمکہ حقلری واردر .

(۵) — دفترلری نظامی دائرہسندہ طوتمیان ملتزملرک بقایاسنی
تحصیلہ حکومت توسط ایدہ من .

(۶) — عیناً آلنہ جق ذخائری ماتزم آلیوب اہمال ایتمش
ایسہ کذلک حکومت تحصیلنہ قارشماز .

ثالثاً — ماتزم تقاسیط عشریہ بی نصل تادیہ ایدہ جکی مباحث
مخصوصہسندہ ذکر اولندی . بورادہ یالکیز تقسیطی تادیہ ایدہمدیکی
صورتدہ تأمینات اولہرق کوستردیکی املاکنہ نصل مراجعت اولنہ جنی
ذکر اولنہ جقدر . بوبادہ کی احکام نظامیہ شویہ خلاصہ ایدیلہ بیلور :

(۱) — بورجنی و یرمیان ملتزملرک ویا کفلالرینک صاتیلہ جق
املاکی مأمورین مالینک محکمہ ریسنہ تحریراً مراجعتی تاریخندن
اعتباراً اون بش کون ظرفندہ مزاد قائملری تنظیم و علی الاصول

بصره نخلستانلرینک یکیدن مساحه و تحریری ایله بدل مقطوعه مربوط اولیانلرینک ربطی ایچون صـوك زمانلرده اورایه برهیت مخصوصه اعزام ایدمش والدرینه بر تعایمتده ویراش ایسهده انی تدقیق ایدلمدن یازلمش ، عجله تطبیقنه قالدیشلمش اولدیغی ایچون نتیجه سز قالمش ، هیئت جلب اولمشدر . بناءً علیه ذکره دکری یوقدر .

درس : ۵۵

اعشارک تحصیل و نقده تحویل قواعدی

مکلف نقطه نظرندن عشر ، تحصیل دیمکدر . قواعد عشریه حفته یوقاریده هر قسم محصولات ایچون ویردی کمز ایضا احتدن بوجهت تامیله اکلاشمشدر . فقط خزینه نقطه نظرندن النهجی عشرک نقده تحویلی ایله تحصیل تمام اولور . بناءً علیه پاره خزینه یه کیرنجیه قدر کچه چک صفحاتی بوراده اجمال ایدیله چکدر :

اولا — امانهٔ اداره طرزنده معشرلرک واعشار مأمورلرینک وظیفه لری ومیری انبارلرینه نقل وادخار ایدیله چک ذخائرک زمان وصورت فروختی یوقاریده سویلنمش اولدیغندن ذخائرک نقده تحویلی ، امانت صورتده کی تحصیل معامله سنک ختامی دیمک اولور .

ثانیاً — مقطوعاً ماترملره احاله شکلنده دخی آروجه بعض معاملات اولدیغندن بوجه آتی اجمال ایدیلور :

(۱) — ماترم هرکوی ایچون بر عشریه دفتری طوتهرق کرک

بوتعلیمات موجب‌جه نخلستان ایکی نوعدر . برنجیسی ، تمامیه
مالکیتی میری‌یه عائد اولان مقاطعاتدر که حاصلاتندن ربی فلاح‌لرینه
ویریلوب بقیه‌سی جانب میری‌یه آلتور .

ایکنجیسی اصحاب‌نک مالی اولنلردر که بونلراوچ صنفه آیریلوب برنجی
صنفدن جریب باشنه یوز سکسان ، ایکنجیدن یوز اللی اوچنجیدن
یوزغروش بدل مقطوع استینا ایدیلور . بوندن بشقه بردرنجی صنف
واردر که املاک امیریدن ایکن مؤخرأ صاتیلان غیرمکمل خرماقلردر .
بونلرک بهرجری ایچون آلتش غروش بدل مقطوع اخذ ایدیلور .
خرما عشری مقاطعات ونخلستان نوعلرینه کوره بالتفریق ملتزملره
احاله اولندیفی کی امانهٔ دخی اداره اولنور .

بصره وبغداددن ماعدا خرما محصولی آز اولان یرلرده اغاج
اوزرینه بر بدل آلتقی ویاخود محصول نخلستانده ایکن نخللر معرفتیله
تخمین ایتدیریلرک قطع ایدیله‌جک فیأت موجب‌جه نقدأ جبات
ایدلک صورتلری ده متعاملدر .

خرما عشری میاننده ذکر ی لازم ، برده (لاکی) عشری
واردر که طراباس غربه مخصوصدر . اوراده خرما اغاجنک تپه‌سنی
کسه‌رک صوینی قابلره آلتورلر وشیره کی ویاخود اختار ایتدیره‌رک
مسکرات کی ایچرلر . بوصورتله قطع ایدیلان اغاج علی‌الاکثر
قورور . شاید قورومازسه بش التی سنه صکره انجق محصول ویرمه
باشلار . بناءً علیه دولت ضایع ایتدیکی عشره مقابل اصحابندن
یوزیکرمی غروش درجه‌سندده بر رسم آورکه اوده اعشار وارداتی
میانندهدر . بو عادت غیر مستحسنه بصره وبغداد جهتنده یوقدر .

اولاماز « قاعدہ اساسیہ سنہ مغایر اولمی و محصولک سکزده برینی
الده طوتدیغندن ناشی پیاسهده تجاره مدهش بر رقابتده بولنهرق
عمداً و سهواً برطاقم خساراته سدیت ویرمیدر .

۵ — فندق عشری

قواعد تعشیریہ و تحصیلہ سی

محصولک جزئی اولدیغی یرلرده میوه عشری حقننده کی قواعد
عمومیہه تابعدر . الحبق طربزون ولایتده بو محصول کاملاً اخراج
اولندیغندن محصول اسکلهیه ایندیردلکجه عملارنده جاری اولان فیات
اوزرینه عشری نقداً آلتور .

۶ — خرما عشری

قواعد تعشیریہ و تحصیلہ سی

خرما پک مهم منابع وارداتمزدن و اخراجاتمز میاننده بر موقع
ممتاز احراز ایتمش محصولاتمزدندر . عمومیتله محل حصولی و اخراجی
بصره و بغداد ولایتلریدر . کرچه طرابلس غرب و سائر ولایتلردهده
حاصل اولورسهده اقل قلیلدر . سنوی سکسان بر ملیون کیلو خرما
اخراجاتمزدن سکسان ملیون کیلوسی بصرهیه عائددر .

خرما عشرینی تحت انتظامه المق ایچون نشر ایدیلان تعلیمات ۳
مایس سنه ۸۶ تاریخلی [*] اولوب ایوم احکامی مرعیدر .

[*] قوانین مالیه مجموعه سی جلد ۴ ص ۱۸۶

بونده اهاينك شكايي عشرک محانده النمامسي وديکر شهر و قصبه لرده اعماله مساعده ايدمامسي کيفيتدر . شکايت محق و ازاله سي لازمدر .

۴ — پلاموط عشری

قواعد تعشيريه و تحصيليه سي

بو محصول همان کاملاً اخراج اولمقدمه و هر يرده عشری امانه اداره ايديله رک اخراج اولنه جني اسکله لرده عيناً آلمقدمه در .

فقط بز محصولک کلديکي مسافه يه کوره معلوم و حکومتجه مصدق اولان مصارف نقايه سي طرف حکومتدن نقداً انتخابنه تأديه ايديلور . بونکده قسم اعظمی ازميردن اخراج ايدلديکي ايچون اک بيوک پياسه وده پولر اوراده در . حتی خداوندکار ولايتيله جزائر بحر سفيد ولايتی اطه لرندن دخی پلاموظلر ازميره کتيريلوب اعمال و فروخت ايدلمکده در .

اهالی ، بوشکل تعشيردن نموندر . يالکيز تجار دن بعضيلری بر قاچ کرده محالدرنده استيفاسنی ابتدا ايتمشلر سده حکومت استدعالرینی ندهاينک نه خزينه نك منافعه موافق بولمدينی ايچون قبول واصولی تغير ايتامشدر .

حکومت عيناً آلدیغی پلاموظلری عادتاً تجار کبی مغازه لرده ، ده پولرده ايشله تير ، آيرتديرير ، پياسه ده موسم و منفعت کوزه تهرک صانار ، نقده تحویل ايلر .

بونده بعض محذورلر واردر « حکومت تجار و فابريقه جي

بوندن بشقه بزم مسائل اقتصادیه ده کیویک نقصانمز ، ملیت نامنه
عفو ایدلمز بویوک خطامنز ، کنیدی محصولاتمزه رغبت ایتمیشمز ،
زردن کلوب زویه کیتدی کمزی بیلمیشمز ، الان مستی جهل و اهمال
ایچنده پویان اولیشمزدردر .

دنیا ناکه مکمل اوزوملرینی بتشدیرن برطوپراغه مالک اولدیغمز
و خارجه اوزوم و شراب صاتمق استقلال اقتصادیسندن محروم ایدلدیکمز
حاله الان مالک اجنبیه دن اون یدی ملیون کیلو مواد کنولیه آلوب
ایچیورزده انکله کندی میزی سرخوش ایدیوروز . یرلی محصولاته
رغبتمز ایسه آنجق آنک نصفی درجه سنده در . یاشامق حقی آرایان
بر ملت ابتدا ، نه ایچدیکنی ، پاره سنی زردیه ویردپکنی بیلملیدر .

۲ — انجیر

قواعد عشریه و تحصیلیه سی

یاش انجیر محصولنک عشریه سار یاش میو دله حقنده جاری اولان
قواعده تابعدر .

قوری انجیرک باشلیجه محل استحصالی آیدین ولایتی اولدیغندن
بونک ایچون اوراچه متخذ قاعده شو یله در :
بومحصول اعمال و اخراج اولتمق اوزره از میره کتیر بلور . اوراده
انبارلر ، اعمالا تخانه لر ، مأمورین و اطبانک نظارتی تحتنده در . بشقه یرده
بوکا مساعده اولتماز . حکومت عشری محصولک شهره و صوانده
وازمیر پیاسه سنده صالمدینی فیئات اوزرندن مصارف نقلیه بعدالتنزیل
بدلاً آلور .

مملکتلرده علی الاکثر رضای طرفین ایله قوری اوزومدن بدلا دخی
عشر استیفاسی جائزدر .

بالجمله محصولی شراب وراقی اعمالنه حصر ایدیلان بعض محللرده
عشردن بشقه برده معمولات قیمتک یوزده اون بشی راده سنده رسم
میری استیفا ایدیلور .

بر مطالعه

بعض مقتصدین ، باغلیمیزک خرابیسنی باغجیلیمیزک فقرتی بوکا
عطف ایتمک ایسترلر . حالبوکه ایش بویله دکلدر . بوکرن بالعموم
ممالک متمدنه تعرفه لری تدقیق ایدلسون . بزم مسکراتدن آلدیغمن
رسم قدر آزرسم آلان هیچ بر دولت یوقدر . بزم رسمک مقداری
انلرک الدقلرینه نسبتله عادتاً یوزده بر وایکی درجه سنده قالور .

بزم باغجیلرمنزک فقیر ، باغلیمیزک خراب اولسنه سبب رسم
دکلدر . بالعکس قاپیتولاسیونلردر . وقتیله کلیتلی اوزوم وشراب اخراج
ایتدیگمنز مملکتلر (اصول حمایه) بهانه سیله ویا سائر مقصدلرله بزه
پیاسه لرنی قادیلر . بزنی ، باغجیلریمیزی هر سنه ملیونلرجه لیرالضررلره
اوغر ائدیلر . محوایتدیلر . بز آنلره قارشو پیاسه مزنی قپایه مادیق .
قاپیتولاسیونلرله الجز ، آیاغمنز باغلی قالدی ، قملدانه مدق . یالکنز
آیدین ولایتنه باغجیلرمنز برسنه ده یدی ، سکنز ملیون لیرا ضرر کوردیلر .
حتی اوراده پک چوق باغلی سوکدیلر ، انکمنارلق ، سبزه لک یا یلر .
براللق بوکا چاره اولمق اوزره داخل مملکتده اسپرتو قابریقه لری
یا مق تصمیم وانشا آته ده تشبث ایدلدی . فقط بزم ضررمنزدن منفعتدار
اولانلر آنی ده عقیم بر اقدیلر .

صاحب‌دین استیفا‌ایدر. بو تخمینلرده باغجیلرجه بادی شکایت حاللر واردر. بونلردن بریسی مجلسجه فیئاتک اکثر محللرده ملتزم تعین ایتدکن صکره یوکسک اوله‌رق تعین ایدلمس‌ایدر. حالبوکه روح قانون بوکا جواز ویرمزر. قطع فیئات ایشنده سوءاستعمال اولماق ایچون فیئاتک مطلقاً قبل المزیاده قطع و مزایده پوصله‌سنه درج اولنمسی الزمدر. عکس حال، سوء استعمال صایلیدر، دیگر شکایت، تازہ اوزوم نازک بر محصول اولوب بعض محللرده کاه کلدکن صکره فضلہ بر قاچ کون تغیرات هوایه معروض قالمسی باغجیلری عظیم خسارلره اوغراتور. حالبوکه علی‌الاکثر معشر و ملتزم دعوتی متعاقب کلزلر. باغجیلرده باغلری بوزامازلر. بویوزدن ناقابل تلافی ضرر کورورلر. قانونک تعین ایتدیگی بش کون چوقدر. آنک مقداری تنزیل ایدلیدر.

تخمینک ایکنجی طرزى، باغلرک دونملری اوزرینه محصولک حد متوسطنه کوره بر بدل مقطوع وضعی و بونک اوچ سنهده بر عمومیتله تعدیلی صورتیدر. ادرنه باغلرنده ایوم بوشکل جاریدر. آرزو صرفلی بر شکل تعشیردر. باغجیلر بو صورتدن بیان نمونیت ایدرلر. ارضاع واضرار یوقدر. بو اصولک ممکن مرتبه تعیمی چاره‌سنه باقلم‌ایدر. قوری اوزوم - مستحصلاک کلیتله قوری اوزوم یتشدیردکاری محل آیدین ولایتدر. محصول قوریدقدن صکره عشری عیناً آنور. ملتزم‌لره صالیوب دائماً امانه اداره اولنور.

استیفا اولنان عشر اوزومی از میر پیاسه‌سنده موسم ونفع خزیننه کوزه‌تیلهرک صالیوب نقده تحویل ایدیلور. آیدین ولایتدن ماعدا

سفره‌اق اوزوم ، ترازىلك اوزوم نامى وىربلان اوزوملردر. بونلرك
عشرى هر یرده بدلاً استيفا اولنور .

يالکز عشرىنك طرح و تعیننده و صورت تخمیننده متعامل
ومرعى اولان قاعده لرحه براز تفاوت واردر .

بعض محللرده وزن اصولى جاریدر. بوده ایكى درلودر . برى
باغچیلر محصولارینى ایسته‌دکارى زمان طوپلامغه ، صاتمغه مأذوندرلر.
پى درپى شهره کتیردکجه شهرک قپوسنده ویا بازار محاننده بوانه جق
معشرلر اوزوملرى وزن ایدرک کیمک مالی ولدیغنى قید و پوضله
اعطا ایدرلر . محلی مجلس اداره‌سى ده هر سنه تازه اوزوم ایچون قیه
اعتباریه فیئت قطع ایدر. ماتزم ویا مأمور او فیئات اوزرندن عشرینى
جسباب ایدرک مال صاحبندن بدلاً استيفا ایدر . دیکرى ، باغچیلر
محصولارینى مال مأمورینک ویا ماتزمک ورودندن اول طوپلايه مازلر .
بوصورت منتظم باغ بوزومى اصولى جازى اولان یرلرده تطبیق ایدیلور .
اهالی محصولارینک ککاه کلدیکنى : محصولارینى طوپلايوب باغلرینى
بوزد جقلرینى خبر ویرلر ، معشرلر کیدر ، محصولى وزن ایتدیرر .
وهر باغچینک اسمنه تحریر ایدرلر . بوشکلده دخى مجلسجه قیه
اوزرینه کسیلان فیئات اوزرندن بالحساب عشرى نقداً آتور .

بعض محللرده ایسه تخمین اصولى جاریدر. بوده ایكى طرزده‌در .
برنجى طرزى ، محصولک ادرا کيله برابر على الاصول تخمینلر چیتاريله رت
هر باغک اوزومى دونم اوزرینه تخمین وهر بردونمندن حاصل اوله جق
اوزومک قیه اعتباریه مقدارى تعیین ایدیلرک قید ایدیلور . بعده
ماتزم ویا معشر مجلسجه قطع ایدیلان فیئات اوزرندن شرینى باغ

خامساً — کویلرده عشر زيتونلری هر کویک دکر مننده تعصیر ایدیلهرک بوصورتله یاغی دستیلره النوب مهرلنهرک قصبه یه ، میری انبارینه نقل اولنور .

سادساً — عشر مالندن بوصورتله استحصال اولنان یاغلموسه منده محلی حکومتلری ومجلس ادره لر قرار یله موسم و پیاسه کوزد تیلهرک پارچه ، پارچه و یا خود موسم کچمکه بانالار سه بالمزاید طوپدن مشتریلرینه صاتیلور . بونلردن بشقه بعض محملارده زيتونلر اغاج اوزرنده ایکن تخمین صورتیله مجلس اداره جه ویر یله جک فیأت اوزرندن نقداً و یا خود هر اغاج اوزرینه یاغ اولهرق تخمین ایدیلهرک مقدار موجبجه عیناً یاغ و یا خود زيتون تخمین ایدیلهرک عیناً زيتون النان یرلرده وارد .

بعض محملارده طوزلی و یا یشیل اولهرق استهلاک ایدیلهرک زيتونلر بازار یرلرنده صاتمق معناد اولدیغندن اورالره برر مأمور تعیین ایدرک زيتونلرک بازارده صاتیله جق قیمت رایجهلری اوزرندن نقداً عشر التمی دخی متعاملدر .

۴ — اوزوم عشری

قواعد عشریه و تحصیلیه سی

اوزوم عشرینه عاقد قواعدی ایکی یه تقریب ایدرک یاش وقوری اوزوم نامیله تدقیق ایتمک ایجاب ایدر .

یاش اوزوم — تازه اولهرق صرف واستهلاک اولنان، بعض محملارده

۹ حزران سنه ۳۲۱ تاريخلى نظامنامه ده بالاده بيان اولنان حكملر
ابقا ايدلمشدر.

بونلرك اصول مزايده واحاله لرنده مدتئر دها زياده واعلان دها
واسع وبرنجى قرار داده دن صكره يكيدين ي آچق ايچون ضم ايه جك
مقدار يوزده بردر .

بوندن بشقه آيواق وملحقاقى زيتون عشرى ايچون ۹ كانون اول
سنه ۱۲۹۴ تاريخنده برتعاليمات نشر ايدلمشدر. احكامى الان مرعيدر. [*]
بو تعلياتنامه حكمنجه :

اولاً — اوچ درت كوى ايچون برقول اعتباريه برمفتش برقاچ
معشر وقطارچى وقولجى ودكرمنلره تعصير خانلره لزومى قدر
مامور وكاتب تعيين ايديلور .

ثانياً — ذكرمنلره تعصير خانلره كتوريله جك زيتونلر وزن
ايديله رك عشر زيتونلرى عيناً ميرى انبارلرينه نقل اولنور .

ثالثاً — يمك ايچون حفظ اولنان زيتونلر محلا لرنده وزن ايديله رك
عشرى يا عيناً ويا مجلسك كسه جكي فيأت اوزرندن بدلاً تحصيل
اولنور .

رابعاً — عشر زيتونلرى انباردن تعصير خانه ودكرمنلره كوندريله رك
مامورلرك نظارتى وانضباط تام تحتنده اولدرق تعصير ايديلوب ياغى
دستيله النهرق آغزلرى مهرلنور وختام تعصيرده ميرى انبارينه
نقل ايديلور .

[*] (قوانين ماليه مجموعەسى جلد ۴ ص ۱۴۴)

اولنانلر اون اوچ؛ ايكيدن بش سنه ليكه قدر آشيلي اوله رق ديكي لانلر اون؛ بش سنه دن زياده آشيلي اوله رق اكيانلر يدي؛ يباني زيتون اورماني اولوب آشيلايانلر اون؛ سنه مدته عشر دن معافدر. بونك چوق فاندسي كورلمش، مملكتتمزده زيتون وزيتون يانغى محصولى بويوزدن ترايد ايتمشدر.

۲۴ ميس سنه ۸۸ تاريخلى نظامنامه دخى زيتون عشرى حقه ده كى بوقاعده نى تغيير ايتيوب اللى بشنجى ماده سنك فقره آخيره سنده قاعده جازيه و اصول موضوعه يه توفيقاً معامله ايديله چكى بيان ايدلمشدر.

۲۷ نيسان سنه ۳۱۳ تاريخلى نظامنامه نك اون دردنجى ماده سنك فقره آخيره سى موجبجه زيتون اعشارينك پلاموط، افيون، ميان كوى وبالى و حرير اعشارى كى حبوبات اعشارندن بالتفريق آروجه و طوبدن قضا و سنجاق اوزرينه مزايده و احاله سى تجوز ايدلمشدر. صور تعشيريه نى كوسترتمك ايچون مذكور نظامنامه يه ربط اولسان تعريفنامه ده زيتون ايچون بروجه آتى اوچ تعامل ارئه ايديليوردي:

اولا — زيتون دانه لرى احمابى طرفندن منكنه و دكرمن

و فابريقه لره كوتورلا كجه اوراده بالوزن عشرى دانه اوله رق المنق؛

ثانياً — اهالى انبارلرنده طوپلاندىقن صكره اورالده وزن ايديله رك كذلك عيناً دانه المنق؛

ثالثاً — طوزمه زيتون لرى محفوظ اولدقلى رلرده تخمين ايدرك عيناً تعشير ايتك.

بوتظامنامه نى تعديلاً نشر ايديلان ۱۰ حزينان سنه ۳۰۵ تاريخلى نظامنامه ايله اندن صكره نشر اولنوب اليوم احكامى مرعى اولان

تعمیری قواعد مخصوصاً به تابع محصولات

۱ - زیتون عشری

قواعد تعمیری و تحصیلیه سی

زیتون عشری اوتهدنبری اهمیتنه مبنی مقداری کیتلوجه اولان محللر ایچون احاله وادارهسنده آیری قاعدهلره تابع طوتیه کلدیکندن بزده بالئفربق سوپلمکی مناسب کوردک. تنظیماتدن صکره ابتدا ۱۱ ربیع الاخر سنه ۲۷۲ تاریخی نظامنامه نک بشنجی مادهسنده زیتون اعشاری سنن اولهرق مزایده واحاله ایدیه جکنی بیان ایدیه رک دیکرلرندن تفریق ایدلمشدر .

بونده کی حکمت ایسه زیتون اغاجلری برسنه ائی ، برسنه فنا محصول ویردکی ایچون فیضلی سنه ، فیضسز سنه دیه تفریق ایدلمشدر. مقایسه و حسابی ده دائماً چفت یوریدمک معتاددر . یعنی بوسنه برکتلی سنه ایسه آئی کچن سنه یه مقایسه طوغری اولیوب ده اولکی سنه ایله مقایسه ایتمک لازمدر .

زیتون اغاجلری نک مالکتمزده اورمان حلدنه یتشمس بیانلری پک چوق اولوب بوزلردن استفاده بی تأمین ایچون دولتجه وقتیه برده تشویقاً معافیت نظامنامه سی نشر ایدلمشدر [*]

بونظامنامه موجبنجه بیانی فدان وکوک وچایک اولهرق غرس

[۷] دستورک ایکنجی جلدینک ۴۴۰ نخی صحیفه سنده در .

هانکی تقسیمی ویره من ایسه ارتق مهلت ویرلمه ریک در حال صاتیلوب
تقسیطلر آنور. بوکنایت مسئلهسی مجلس اداره و محکمه معرفتیله
تعین اولنور .

رابعاً — ملتزم احاله دن اون کون صکره یه قدر مصدق ، پوللی
سنداتی ویرمز لسه بدل التزامی بلا تقسیط دفعه تأدییه مجبور اولور
وفائض تاریخ احاله دن ایشلمکه باشلار . ذخائر ی حجز واجرای موقت
قراریله تحصیل اولنور .

خامساً — محاربه ویا عصیان حدوثی کبی اسباب مجبره دن ناشی
حاصلات عشریه نیک مقدار کایسی استحصال اولنه میوب ملتزم فوق العاده
ضرره اوغرادینی تقدیرده محکمه معرفتیله تحقق ایده جک و حکم
ایدیلوب قطعت کسب ایلیمه جک مقدار ضرری باراده سنیه بدل
التزامدن تنزیل ایدیلور . ایشته احکامی مرعی الاجرا اولان نظامنامه ده
مندرج قواعد اساسیه بونلردر .

بونظامنامه نیک نشرندن بر سنه صکره ۳۳۱ سنه سی بودجه سنه
عائد تدابیر اصلاحیه دن اولمق اوزره اعشارک الی تقسیطی بشه تنزیل
اولمشدر . سببی الی تقسیطده استیفا ایدلمکده اولان عشرک صوک
تقسیطی سنه آتیه مارتنه مصادف بوایسه تقسیط مذکورک بقایا عدادینه
دخوانی مستلزم اولمسی وبالنتیجه بوجه احکامی و حساب قطعیلرک
صحتی اخلال ایتسدر . صوک تقسیط شباط ابتدا سننده حلول ایتک
اوزره تقسیطلر بشه قصر ایدیلیمه جک اولور ایسه بونک نه زراعه
نده ملتزمه تأیری اولیمه جنی درکار ایدی . بوجهت تقرر ایدرک تعمیماً
تبايع اولندی .

ملتزم اردن بدلاتك صورت استيفاسنه عائد اولانلر

اولا — حبوبات اعشارينك بدلاتى يرينه كوره حزينان ويا تموز ويا اغستوس ويا ايلول ابتداسندن باشلامق اوزره آلتى مساوى تقسيطده و ميوه و سبزه و بوستان عشرلرى موسم ادرا كه كوره مبدأ نعين اولئق اوزره اوچ تقسيطده و اوزوم و مصر كې محصولرشباطده ختام بولق اوزره درت تقسيطده التمق شرطيله مقاولات محرلكنندن مصدق سنده ربط اولنور. مصر ايچون بعض محللرده التى تقسيطده تجويز ايدمئشدر. ملتزم هر تقسيطى آى باشلردن نهائنه قدر فائضنر اندن صكره قاچ كون كچرسه مع فائض تأديه مجبوردر .

ثانياً — تقسيطى شهر غايه سنده و يرميان ملتزم لره كفيللره ابتدا محكمه رئيسك قرارى اوزرينه مقاولات محررى واسطه سيله برحجز نامه تبليغ و اموال منقولهسى حجز و توقيف اولنور . تاريخ تبليغدن اعتباراً اون كون ايچنده تقسيط تأديه اولنمازسه رئيسك امرى اوزرينه اجرا مأمورى معرفيله اجرا قانوننه توفيقاً نظاماً فروختى مجاز اولان و حجز ايديلان اموال منقولهسى و ذخيرهسى و كفايت ايمزسه اموال غير منقولهسى صاتيلور . بو اجرا آته ملتزم و كفيلي محكمه ده اعتراض ايدم بيلور .

ثالثاً — ملتزم و كفيلنك صاتيله جق املا كنك درت سنه لك اجاره و حاصلاتى تأديه دينه كفايت ايدم بيلورسه فروختدن صرف نظر اولنهرق او مدته اوده مك اوزره بورجى تقسيطه ربط اولنور . هر

رابع عشر — احاله اولنان کویلرله ملتزملرک اسملرینی وتاریخ
احاله لرینی مبین پوصلاهی حکومت قوناغنه تعلیق اولنور. بر صورتی ده
در حال قریه لره کوندریلور. بوتأخرک ویا عدم تبلیغک مسؤولیتی ملکیه
مأمورینه عائددر .

خامس عشر — ملتزم وقتنده کیدرک ویا آدم لرینی کوندره رک
تعشیره مجبوردر . کوی اهالیسی محصول لرینک ادراک ایتدیکنی
وخر منلرینک حاضر اولدیغنی خبر ویردکلرندن اعتباراً اون کون
ظرفنده تعشیر ایتدیرمدیکی حالده مصرفی ملتزمه عائد اولقی اوزره
اختیار مجلسی طرفندن محصول تعشیر ایدیلهرک اهالی یه مالنک قالدیرلمسی
ایچون رخصت ویریلور. ملتزم بونی قبوله مجبوردر .

سادس عشر — طولو اورمق ، صوباصمق ، چکرکه دوشمک
کبی احوال حدوثیه محصولک یوزده اونندن زیاده سی محو اولورایسه
ماترم وکفیلی پیدن نکول ایده بیلور. اصولی دائره نده مضبطه لری
تنظیم ایدیلهرک او کوی یکیدن مزایده ایدیلور. ملتزمدن تضمینات
آرناماز . بویاه بر سببه مستند اولقمسزین ملتزم وکفیلی پیدن نکول
ایدر ایسه ک حکومت آنی تکرار مزایده ویا امانه اداره ایدر. بدلدن
تقصان طوتان مقداری و مصرفی ملتزمه ویا کفیله تضمین ایتدیرر .

سابع عشر — دلایه ، کویلر اعشارنده درجات معینه سی اوزرینه
وقضا وسنجاق اوزرینه صاتیلانلرده بیکده بر حسابیه ملتزملردن
آلنوب دلالره ویریلور. ضبطنامه خرجی وسائر نام ایله بشقه بر رسم
وخرج آلماناز .

حادی عشر — قرق سکز ساعتك انقضاسنده یعنی ایکنجی کون
اقشام ساعت اون برده کویلرک اسملری و بدل مزایدلری مجلس
ادارده وجهه مواجهه سنده علناً قرائت اولنور و دلالة تکرار ندا
ایتدیریلور . فقط ایرتسی کونه قطعياً تأخیر اولنماز . او اقشام ضمك
آرقه سی کسلدکن صکره مزاد قائمه سنك زیری « شو قدر غروش
بدل ایله احاله سی قرار کیر اولدی » عبارده سی یازیلوب مجلس اداره
هیئتک ذات مہر لر یله مہر لندکن صکره رئیس طرفندن (احاله اولندی)
اشارتی ترقیم اولنور . بواحاله قطعیدر . بوندن صکره هر نه قدر ضم
اولنور ایسه اولنسون قطعياً قبول اولنماز .

ثانی عشر — صاتیله میان کویلرک مجلس قرار یله بش کویہ قدر
برمزاد قائمه سنده برلشدیریلهرک مزایده حاله سی جائزدر . اولکی
مزاد بوصله لر یده بوکا مربوط اوله جقدر .

ثالث عشر — قضا اوزرینه صاتلمسی جائز اولان زیتون ،
افیون ، پلاموط و سائر دنک اعلان و مزایده واحاله سنده بو اساسلر
مرعیدر . یالکیز آندہ (قرارداده) چکلدیکی تلغرافله محال متجاوزده
بیلدیر یله جکدر .

آصقی مدتی ایام تعطیلیه دن ماعدا اتی کوندر . ضم ایچون یوزده
بر قبول اولنور . نتیجی کون اقشام ساعت اون برده احاله قطعیه سی
اجرا اولنور . مخابره تلغرافک جوابلری بکلنمز . یالکیز اسباب
مجبوره مبنی اوکون صباحدن اقشامه قدر هیچ مخابره ایدیله ماش
بولنور سه مزایده بالطبع تمتد اولور . اسبابک زائل اولمسندن یکر می
درت ساعت صکره قراردادده واحاله معامله سی اجرا اولنور .

تاسعاً — مزایده مدتک ختامنده دیکر طالبره تماماً کفید
وامضا ویا تمهیر ایتدیردکن ورغبت منقطع اولدقن ودلال واسطه سیله
حکومت قوناغی صغه وحوایسنده ندا واعلان ایتدیرلدکن صکره
ینه ضم ایدن بولنغزه صوک طالبه وکفیل وار ایسه کفیله ده « شوقدر
غروشه قبول ایلدم » دیه امضا ویا تمهیر ایتدیر بلوب الک بیوک مأمور
طرفدن (قراردادده) ترقیم اولنور . [۱]

قرارداده ساعتده حاضر بولمیان طالبلرک حقلری ساقطدر . انلرک
صوک پیلری حداسنه بولندقلری اشارتله ایکی اعضا طرفدن تمهیر
اولنور . کلیان کویلیلر ایچونده بویله یاییلور . جوار مملکتدرده کی
طالبلر ایچون تلغرافله مخابره اولنور .

عاشراً — برکونده قاج کویه (قراردادده) چکیلورسه برپوصله سی
یاییلور اقسام ساعت اونبرده حکومت قوناغنک قپوسی طیشاروسنه
آصیلور . (بوکا آصقیه چیقارمق دنیلور) . مدتی قرق سکیز
ساعتدر . بومدت ظرفنده یوزده اوچ ضم ایده جک طالب آصقیدن
ایندیره بیلور . بریسی یوزده اوچله پی آچدقن صکره او مجلسده
بولان دیکر لری ده آز چوق ضم ایده بیلور لر . ضمک آرقه سی کسلدکن
صکره ینه دلال واسطه سیله بعدالاعلان قراردادده چکیلوب تکرار
آصیلور . قرق سکیز ساعت ایچنده قاج کره تکرر ایدرسه معامله
بویله در .

[۱] ب بر تعبیر قدیمدر . نتیجه قطعی ده مأمور مسئول طرفدن وضع امضا
زماننده قونیلور . (داده) (سرکی داده) (صورت داده) (سند داده)
(برات داده) کبی اشکالی واردر .

طلب ایده جککدر در. شرائط قانونیه دائره سنده تأمینات اوله بیلجه جک
املاک، دوائر عائدہ سنجہ تدقیق ایدلدکن صکره تعین ایده جک قیمتک
یوزده اونی احتیاطاً بالتزبل قصورینک ایکی مثلی درجه سنده اعتبار
مالی ویریله جکدر. شو حسابجه اللی بیک غروشلق املاک کوسترنلر
طقسان بیک غروشه قدر پی سوره جکدر.

اعشار واموال سائرهدن میری یه وقت تأدیسه سی حلول ایتمش
بورجی اولنره اعتبار مالی ویرلمز. استدعالری رد اولنالرک احالهدن
اول اعتراضه حقلری واردر. نقد دیپوزیتو ایدنلره تجار و معروف
اولق شرطیله اوچ مثلی اعتبار مالی ویریلور. تحویلات عثمانیه دیپوزیتو
ایتمک ایستیانلردن استانبول بورسہ سی فیأتندن یوزده یکر می تنزیلیله
قبول اولنور. اهالی یکدیگرینه کفیل بانال اوله رق کندی کویلرینک
اعشارینی آله بیلورلر، انلردن کفیل آلتماز.

کفیللر اتنای مزایدده یالکنز مزاد پوصله سنی مہرلر. احاله واقع
اولورسه اولوقت پولالی کفالت سندی آلنور. دیپوزیتو آقچہ سی
صوک تقسیطه محسوب اولنور.

ثامناً — بر قضاده بولان املاک و اراضی سنی تأمینات کوستردک
بشقه قضاده اعشار المق ایستیان ملتزم و کفیللر یوقاریده بیان اولنان
طرزده استدعا ویردک بر اعتبار مالی مضبطہ سی آلیرلر. مایکلرینک
آخره فراغ اولنه، مہمی ایچون قیدینه شرح ویربلرک اوراده ایلدیشیکنی
کسدیکنه دائر مضبطه کتیردکن صکره او شرح رفع اولنور.
کفیلی برابر کوتورده مزلرسہ نظامی نمونہ سی موجبجه کفالتنامه
کوتوررلر.

معادل جزا کورمامش کیمسه لر اولور . مأمورین و مجالس و محاکم رؤسا و اعضای و بونلرک اقرباسی ماتزم و کفیل و شریک اولامازلر .
ثالثاً — اعشار کوی، کوی مزایده اولنور . کویلرک توحیدی ممنوعدر . یالکنز اراضیسی مخلوط اولنلره لضرورة مساع قانونی وارددر . زیتون ، پلاموط ، آفیون ، حریر ، میان کوی ، میان بالی کبی آریجه ویاطوپدن صاتیله بیانلر قضا اولوا اوزرینه مزایده ایدیله بیلور . ایرکن ویا کچ یتمک اعتباریله بعض محصولانک حبوباتدن تفریق ایله مزایده سی ده جائزدر . دولنجه لزوم کوریه چک حال و محله عیناً ذخیره التیق اوزرده اعشار مزایده واحاله اولنور .

رابعاً — بر قضا ده عموم مزایدنک مدتی یکر می واحاله نک مدتی اون کوندن دون اولاماز . بعض محصولده بونک بعض شرائط تحتنده تعدیلی ده ممکندر . زمان ادراک و سائر اسباب طبیعی و ضروریه مبنی مزایده واحاله مدتلرینک تقدیم و تأخیری و قضا اوزرینه معین مدتک تمدیدی ده جائزدر .

خامساً — مزایده مدتلری ولایت غزنه سیله اعلان و جوار قضا ولوالر مرکز لرینه تبلیغ وقریه لره اخبار اولنور .

سادساً — مزایده لر مجلس اداره لرده علنی اجرا وقرارداده واحاله اشارت لری ولی و متصرف و قائم مقام لر طرفندن تحریر اولنور . عندالایجاب صورت مخصوصه ده مأمور لرده تعیین ایدیله بیلور .

سابعاً — ماتزم ویا کفیل اولوق ایستیانلر احاله مدتندن بر هفته اول استدعا ویره چکار و قاج غرو شلق اعشار درعهده ایتمک ایستدکلرینی بیلدره رک قارشو اقلرینی کوستره چکار و کندیلرینه اعتبار مالی تقدیرینی

ثانیاً — تخمینارده او یوشیله مازسه محصول میدانده ایکن مجلس اداره جه وقوفی ، اعتمادلی ، و یمینلی ایکی تخمین اغرام اولنور . راضی اولمیان ، مجلس اداره یه مراجعتله اعتراض ایدیه بیلور . مجلس ایکی اعضاسنی محلنه کوندروب تدقیق ایدرک قرار قطعی بی ویرر .

ثالثاً — بدلاً انه جق محصولات ایچون یاپیله جق قطع فیات مضبطه سی رایج بلده اوزرینه یاپیلوب بر صورتی کوی مجلسرینه دیکریده احاله حالنده ماترزه و امانه اداره حالنده مال مأمورینه ویریلور .

رابعاً — قضا مرکز لرنده قطع فیات مضبطه سی بلدییه مجلسنجه یاپیلور . علاقه دار اولانلر اون کون ظرفنده ملکیه مأمورینه عرضحال ویرمک صورتیه اعتراض ایدیه بیلورلر . اوچ کون ظرفنده اعتراضاری دیکر طرفه تبلیغ و بر هفته ده جوانی آلوب مافوقی مجلس اداره یه کوندریلور . اوراچه یا تصدیق و یا تعدیل ایدیلور . مستقل لوا و ولایت مرکز لرنده اورانک مجلس اداره لری بوقراری ویررلر .

درس : ۵۳

اعشارک مزایده واجاله سنه داتر اولانلر

اولا — اعشار علی مزایده ایدیلور . برسنه لک اوله رق مقطوعاً احاله اولنور . یا لکنز زیتون عشری ایکی سنه لک احاله ایدیه بیلور .

ثانیاً — ماترزه و کفیلاری ، تبعه دولت علیه دن یکر می یاشنی اکمال ایتمش و اولجه فضله عشر المغله محکوم اولماش ، و برسنه حبس واکا

۱۹ — شعیر ، حنطه ، چاودار ، داری کبی ذخائر عشریه دن
عسکر معینانته مرتب و یامقتضی مقداری تفریق ایدلدکن صکره باقیسی
آمانی پشین التوق ویا کفالت معتبره ایله مقسطاً ویرملک شرطیله جنس
ولبره و نمونه سی کوسه تریله رک پارچه ، پارچه و یا خود طوپدن مزایده
علنیه سی اجرا وهر طرفه اعلان و محلی مجلسه نجه پی قطع و مرکز
ولایتدن استیدان ایدلدکن صکره طابلیرینه صاتیله جقدر . تعلیماتک
احکام سائره سی تعشیر مأمورلرینک وظائف قیدی و مختصات شهریه
ویومیله لرینه و مجازات و مکافات لرینه دأررد .

بویاه قدر بیان ایدبلان احکام اعشارک زراع اوزرینه نصل طرح
ونه صورتله تعشیر ایدلدیکنی کوسه تردی . اعشار ، کرک امانه اداره
اولسون کرک ملتزمله حاله ایدلسون اهالی نقطه سندن قواعد تعشیریه
بونلردن عبارتدر .

احاله قواعدی

ملتزمه حاله صورتنده دخی قواعد طرحیه به بعض اصول و شرائط
علاوه سی ایجاب ایدر . انلری ایوم احکامی مرعی اولان ۹ خزیران
سنه ۳۲۱ تاریخی اعشار نظامنامه سندن شویله خلاصه ایده بیلوروز .

عشرک صورت استیفاسنه عائد اولانلر

اولا — آلتنجی مادهیه مربوط تعریفنامه موجبنجه و محملنده
جاری تعامله رعایت شرطیله یوقاریده سویلیلان قواعد دأرده سنده
محصولات تعشیر ایدیلور .

مسافهده بولنان عشر انبارينه مجاناً نقله مجبوردر. اندن فضله مسافهده مجلسك كسه جي اجرتله نقل اولنور .

۱۳ — انبار مأمورلری انباره کلان ذخاړی الیرکنده ویررکنده تمغالی کیله ایله سیلمه اوله رق اولچه جکله و ذخاړك حسن محافظه سیله موظف و ضیاغندن مسؤل اوله جقدردر .

۱۴ — کوی انبارلرنده کی ذخیره لر نهایت قاسمه قدر کویلی طرفدن اداره مجلسنك ساعت باشنه بهر کیلو ایچون كسه جي اجرتله استاسیون واسکله و بازار یرلرینه نقل ایدیله جك، اهالینك طلیله تشرین ثانی نهایته تأخیری ده جائز اوله بیله جك و فقط اندن صکره نقل ، مطلقاً کویلونك رضاسنه معلق اوله جقدردر .

۱۵ — اوت ، جهری ، تتره ، مرجمك ، نخود ، باقله ، کتان تخمی ، فوون ، قارپوز و انواع فواكه و اثمار و باغ و قووان و عشر آلتان سائر محصولات معشرلر طرفندن یازیلوب عشرلری محلك تعاملی وجهله عیناً و یا بدلاً اخذ اولنه جقدردر .

۱۶ — زیتون ، اوزوم ، انجیر ، پلاموط ، فندق ، خرما عشرلری مقررات مخصوصه لرینه و حریر و دخان عشرلری نظامنامه لرینه توفیقاً تعشیر اولنه جقدردر .

۱۷ — عشری بدلاً انه جق محصولات ایچون قضا مجلس اداره سی بامضبطه عمومی بر بدل تعیین ایده جك و عشر او حسابله تقدماً استیفا اولنه جقدردر .

۱۸ — مرجمك ، فصولیه ، بوکروجه ، نخود ، صوغان ، صامساق ، بورچاق کبی در حال صائبسی ایجاب ایدن عینیات عشریه قضا مرکز لرنده پشین پاره ایله صائبه جقدردر .

کوره اعلا ، اوسط ، ادنا صنفلوندن هانکیسنه عائد اولدینی یازیلوب
مطبوع پوصله ویریه جکدر .

محصولک نسبت نظامیه سی شوپله در :

	خخشخاش	افیون
	کیله استانبولی	درهم
۷۵۰-۱۵۰۰	۴ - ۵	اعلا ترلانک دو نمندن
۶۰۰-۱۰۰۰	۲ - ۴	« « اوسط
۴۰۰-۵۰۰	۱ $\frac{۱}{۲}$ - ۲ $\frac{۱}{۲}$	« « ادنا

بو حد اصغر واعظملر آراسنده کی فرقی مجلس اداره نک عمومی
اوله رق تنظیم ایده جکی مضبطه تعیین ایده جک و عشری عیناً
آله جقدر .

۱۰ — کوك بويا، مارتده الله موجود کچن سنه محصولی مأمورلر
معرفیه وزن و تحریر ایتدیریه جک و ایچنده عشری آتمامشله وار
ایسه آله جقدر . بعدالتحریر یکی بويا قازمق ایچون رخصت تذکره سی
ویریه جک ، چیقارانلر کواکرینی قوریتدقن صکره خبر ویره جکلر ،
محصول وزن ایدیلرک عشر عیناً اخذ ایدیلرک و تذکره ظهیرینه
اشارت اولنه جقدر .

۱۱ — معشره خبر ویرمیه رک دمتی ترلادن ویا ذخیره سنی
خرمندن قالدیرانلردن ویا بشقه صورتلرله کتم ایدنلردن ایکی قات
عشر آله جقدر .

۱۲ — زراع ، اعشار مالی ترلاردن خرمن یرینه وخرمندن
کوی عشر انبارینه ، کویده انبار یوقسه خرمندن اعتباراً بر ساعت

۵ — بلكك خرمننه نقل ايديلان عشر دمتلری اهالی ترلارندن
محصوللرینی چكك كدنسك ره كويلو معرفتیه دو كديريلوب صاوورتديريله جق
وذخیره كویك عشر انبارینه نقل وصمانی خرمن دوكنلره ترك
اولنه جقدر .

۶ — نمونه اصولنده قریه محصولنك تعداد و تحریر اولان
دمتلرندن اعلا ، اوسط ، ادنا اعتباریه اوچ صنف اوزرینه اننه جق
طقوز طقور چوندن یاپیله جق خرمن معشر وهیئت اختیاریه و كویلولر
حضورنده دو كديريله رك دانه سی هر كسك كوزی اوكنده طارتیلوب
ویا اولچیلوب هر طقور جونه « شو قدر قیه ویا اولچواصابت ایتدی »
دیه دفتره قید وحاضرون طرفندن تصدیق ایدیله جك ، بعده عموم
كویلویه دمتلرینك قالدیرلمسنه مساعده ایدیله جكدر . هر كس بو حساب
اوزرینه كندیلرینه ویریه جك مطبوع عشر پوصله لری موجنبجه
ذخیره لرینی كتیروب اعشار انبارینه تسلیم ایده جكلردر .

۷ — دانه اصولنده معشر ، محرر ، کیله جی خرمن دو کیلوب
صاوورلدیغنی متعاقب محصولی تکمیل و عشری عیناً اخذ وصاحبنه
بر پوصله اعطایا ايله ذخیره یی صاحبی معرفتیه میری انبارینه
كوندره جكلردر . کیله لر تمغالی اوله جق وسیلمه اوله رق اولچیه جكدر .

۸ — مصر محصولی اولك و یادونم اوزرینه تخمین ایدیله رك ویا
قوچانلر ترلارده قیریه رق خرمن ایدمك صورتیه تعشیر اولنه جقدر .

۹ — افیون ، مجلس اداره جه تخمین و محرر لر تعیین ایدیله رك وهیئت
اختیاریه برانكده اوله رق خشخاش ا کیلان ترلانك دونمی وقوه انباتیه سنه

درس : ۵۲

بعده ۲۴ مایس سنه ۲۷۷ تاریخی تعلیمات [۲] نشر ایلمشدرکه
انک تعشیره دائر الیوم جاری اولان احکامی شونلردر :

۱ - دردر بشر قریه بر قول اولمق اوزره بر معشر ورفاقتنه
لزومی قدر محرروقولجی وبر قضایه براعشارمأموری ومعیتنه برویایکی
کاتب وبر لوایه براعشارمدیری ویانندهایکی اوچ کاتب تعیین اولنهحق
، بونلردن کفیل النهجق ، معیتلرینه عنداللزوم سواری وپیاده ضبطیه
ویریه جکدر .

۲ - باغ وباغچه لرده ارکن یتیشان اریک وکراز وفواکه
سائر دایله تازه صوغان وسبزه کی محصولات تخمین وتحریر ایله محصول
الده ایکن عشری آله جقدر .

۳ - کویلرده ارپه وچاودار وبغدای کی باشلی محصول یتیشوب
یچلدجه مشر لرده تعیین واعزام ایدیله جکدر . معاملات تعشیریه
مطبوع دفترلر ، رسمی ورقه لر اوزرینه یوریدیله جکدر .

۴ - هر محله دمت ونمونه ودانه اصوللرندن هانکیسی متعامل
ایسه اویله تعشیر اولنه حق ، دمت اصولی جاری اولان یرلرده معشرلر
یانلرینه اختیار مجلسی اعضالرینی ، ترلا صاحب لرینی الهرق ترلالرده
هر کسک دمتلرینی صایوب تحریر ایده جک وعشرینی بالتفریق صاحبک
عربه سیله وخرمنده بولندیره جغنی قولجی یه خطاباً بریوصله ایله بکک
خرمنه کوندره جکلردر .

خامساً - ملتزم و آدملىرى ييه جكلرىنى پاره ايله آلاچقلىر و اعشار ذخيره سنى بر كونده كيدوب كله جكي مسافه يه بهر استانبول كيله سيچون ساعت باشنه اوچر پاره اجرتله نقل ايتديرمك اصولى مرعى اوله جق وزياده مسافه يه احجابنى ارضا ايدرك نقل ايتديره جكلردر .

بوتظامنامه يى تعديل ايدن ۶۰ شعبان سنه ۱۲۸۲ تاريخلى نظامنامه ده [۲] بالاده محرر احكامه علاوه شونلر مندرجدر :

۱ - پموق عشرينى حصاد موسمنده اولچيلوب التيق مشكل اوله جفندن تخمين اوزرينه تعشير ايديله جكلدر . ملتزم حاضر اولديغى حالده محلى مجلسندن ايكي ذات انتخاب اولنه رق هر كسك محصولى تخمين وعشر تقدير اولنه رق عيناً ويا بدلاً آلنور . ملتزم تخمينه راضى اولمازسه پاموق طوپالانديغى زمان طارتيلوب عشرينى آلور .

۲ - اوزوم باغلىرى و ميود باغچهلرى دونم اوزرينه تخمين ايديله رك عيناً و بدلاً سبزه وكياد و سائر و بال عشرلى رايح محلى به كوره تعيين اولنه جق فياتلر اوزرينه بدلاً آلنه جقدر .

۳ - ملتزم كوى خرمنلرينك حاضر اولديغنه دائر كنديلرينه خبر و يرلديكى ساعتدن اعتباراً بش كون ظرفنده تعشيره مجبوردر . ايتدكلى حالده قضا مجلسندن اهالى يه خرمنلرينك قالديرلمسنة مساعده اولنور . وعشر تقريقت ايتديريلوب بوبابده كى مصرف ملتزمدن التور .

۴ - ذخائر عشره يى اهالى قاسمه قدر مجلس اداره جه قطع ايديله جك اجرت نقله ايله جوارده بوتسان محللره واسككله ره نقل ايتدكه مجبوردر . تشرين ثايند نصكره نقلى اختياريدر .

بر ملتزم ویا امانت مأموری کجیکه رک وقتیه کلیوبده خرمن زمانی
حلول ایتدیگی ودها زیاده انتظار زراعی متضرر ایدهگی تحقق
ایلدیگی حالده کوی اختیار مجلسی معرفتیه تعشیر ایدیلوب حصه
عشریه برامین و محفوظ محله قونیه لرق کوبولورک خرمنلرینی قالدیرملرینه
مساغ قانونی اعطا ایدلمشدر .

هر ملتزم ایچون بر تعهد سندی تنظیم ایدیلهرک بونلرده بدل عشرک
تقسیطلری وزمان تأدیهلری کوسستریه جکدر . زیتون عشرینک ایگی
سنه لکی احاله اولتمق جائزدر . فقط هر سنه ایچون آیری تعهد سندی
النه جقدر .

بوندن صکره نشر اولنان ۹ شعبان سنه ۲۷۷ تاریخی نظامنامه ده [۱]
بروجه آتی دها واضح احکام تعشیریه وضع اولتمشدر :

اولا - ذخیره وپنه وسائر کافه محصولات ارضیه عیناً ؛
ثانیاً - کیه ، اوزوم ، میوه ، بال ، رضای طرفین ایله رایج بلده
اوزره بدلاً ؛

ثالثاً - بغدادی ، آره و بونلره مماثل محصولات دمت اصولنه توفیقاً
ورضای طرفین ایله تکیلاً ؛

رابعاً - حطب ، کموردن و خانه حولیلرنده کی میوه و سبزه لردن
و طراوتی زائل اولدقدن صکره کله صالح اولمان و صلاموره یا پیله میان
محصولاتدن عشر النیوب ماعداسندن کذلک رایج اوزره بدلاً و یا خود
عیناً عشر النه جقدر .

و كرك خشخاش تخمی، آری، آری اوله رق عیناً؛ محصول جزئی اولان یرلرده بدلاً تعشیر ایدیلور.

دردنجی درجه ده چیچك بازارلرنده و سائره یرلرده عمومه ویاخود عطریات فابریقه لرینه فروخت و خارجه سوق اولمق اوزره يتشدیریلان چیچك فدانلریدر.

اوچ درلو تعشیر اولنور:

اولا — چیچك بوستان و باغچه لرندن دویم اوزرینه عشرلری بدلاً استینفا اولنور.

ثانیاً — شهر و قصبه لر دروننده کیلره بدل عشر وضع ایدیلرک ویرکو کبی تحصیل ایدیلور.

ثالثاً — بیکده اون حسابیله اراضی ویرکوسنه تابع طوتیلور. تنظیماتک ایلك سنه لرنده اعشار امانه اداره ایدلیکی زمان مختلف محصولات ارضیه بالاده بیان و اجمال ایدیلان اساسلر اوزرینه تعشیر ایدلیکی کبی اندن صکره کی سنه لرده دخی اولوجهله تعشیر ایدلمک اوزره متعهدلره و ملتزمه احاله اولندی. شمعی بو اصولک علی-الدرجات نه صورتله اصلاح ایدلیکنی تدقیق ایدلم:

ایلك وجوده کتیریلان ۱۱ ربیع الاخر ۱۲۷۲ تاریخی نظامنامه ده [۱] اعشارک نه صورتده مزایده واحاله اولنه جعی و ملتزمین و صرافانک نه کبی شرائط تأمینیه ارائه و نه مقدار کفالت اعضا ایده جکلری تعیین و تقسیطی وقتنده تأدیه ایتیلرک بهر تقسیط ایچون بشر یوز اقیچه حسابیله مقطوع گذشته ویره جکلری تصریح ایدلمشدر.

حصوله کلان حریردن آلنور. بونک صورت تعشیری بحث مخصوصنده
تقریر ایدیه جکدر .

(۶) ازهار — نباتات و اشجارک چیچکلی اوزرندن نان
عشردر . بو میانده اک مهمی قووان ویا بال عشریدر . بال کرچه
عصاره هومدر . فقط حقیقته چیچکلی مواد حیاتیه سی اولان
غباریدر . بال آریلری انلری کومجلره نقل ایدرک نفیس بالدری
وجوده کتیرلر . حقیقته محصول ارضک چیچکلرندن آریلر واسطه سیاه
وجوده کتیرلیکی ایچون عشر اخدی لازم کلمش و محل طرحک
تقسیمنده طرفزدن اشبو ازهار قسمی میانسه ادخال اولمشدر .

بالک اصول تعشیری، قووان باشنه مجلس اداره لرحه برقیات تقدیر
ایدیه لک عشرینی بدلاً آلمقدر . مملکتک منافع اقتصادیه سی ، شکر
ایچون خارجه ویردی کمز کایتلی پاره نقطه سندن بوبال عشرینی بر آن
اول رفع ایتدیره جک بر وضعیتده در .

ایکنجی درجه ده پاموقدر . بوده چیچک و تخمدن آلنور بر عشردر .
بونک صوت تعشیری ذخائر کیدر . محصول کلی ایسه اولیه لک
طارتیه رق عیناً و جزئی ایسه دنم اوزرینه بدلاً استیفا ایدیلور .
عیناً نان یرلرده پاموغی تخمدن تفریق ایتدیرمک ایچون تخمی
اصحابنه ترک آلنور .

اوچنجی درجه ده آفیون کلور . آفیون ، خشخاش چیچکلی
یا پراقلرینی دوکدکن صکره چیزیلوب استحصال ایدیلان مایعدر .

اصول تعشیری ، ابتدا ترلاره قومیسونلر کوندریه لک تحریر
و تخمین ایتدکن صکره محصول کلی اولان یرلرده ، کرک آفیون

(۵) اوراق — کنديسندن عشر النان و (سبزہ) عنوانی

تحتده بولنان هر نوع نباتات یا پراقلری بومیانده در . سالاته ، اسپناق ، پراضه ، لاحنه ، کره ویز ، سمیز اوتی ، ملجیه ، تره اوتی ، معدده نواز ، هندبا ، ابه کومه جی کبی . بونلرک طراوتی زائل اولدقدن صکره اکلله صالح اولمیان وصالاموره اوله میان بر قسمی عشردن مستثنی طوتلش ایسه ده بونلر اکثریتله لاحنه ، کره ویز کبی سبزله لره مخلوطاً زرع اولندیغندن انلرده داخل تعشیر اولمشدر . بونلرک اصول تعشیری ، دوئم اوزرینه بوستانلره بر بدل تقدیر یله نقداً المق و یا خود بوستانی بدل عشر و مقاطعه یه ربط ایتمک و یا خود آروجه بیکده اون ویرکو آلمقدر .

بوندن بشقه بو اوراق قسمی میاننده مملکتتمزک اخراجات عمومیه سنک ال مهم قسمی تشکیل ایدن وامور اقتصادیه و مالیه مزده یا لکیز باشنه بودجه مزی دوزلتیه جک قدر بویوک بر موقعی بولنان توتون محصولی ده داخلدر . اصول تعشیری بحث مختصه و صنده تفصیل ایدیه جکدر .

بو قسمه بر مهم عشر دها علاوه ایدلمک ایجاب ایدر . اوده حریر عشریدر .

حریر ، کرچه اییک بو جکلرینت محصول سعی و حیاتی ایسه ده انلرک بسیله لمنسی تأمین ایدن شی ، طوت یا پراقلریدر . ذاتاً حریردن عشر النسی اراضی امیریه و موقوفه ده غرس اولنان طوت اغاجلری یا پراقلرینک طوپلانوب انلره غدا صورتنده استهلاک اولمشنددر . بوسببله طوت اغاجلرندن عشر النیوب ، بو عشر نتیجه اعتبار یله

زمان صائیش فیآئی اوزرینسه بدلاً و کلیتلی اولان یرلرده عیناً
تعشیر ایدیلور .

ایکنجی قسمی دخی ترلارنده ایکن دوئم اوزرینسه مجلس اداره جه
تعین ایدیلن قیمته کوره بدلاً و صوغان ، صارمساق کبی کلیتلی
یتشدیریلان قسمی ایجابنه کوره وزن ایدیلهرک عیناً تعشیر ایدیلور .

(۴) ساق — نبانانک کتان ، کندیر ، کیه ، چایر ، شکر
قامشی کبی ساق خشیدیلرندن یاخود کراسته لر ، اغاج قابوقلری ،
سکود چبوقلری مثللو ساق خشیدیلرندن النان عشردر . بونلردن
کتان و کندیرک هم تخمی هم ساقی تعشیر اولنور . تخمی حبوبات
تعشیرینه تابعدر . ساقی ، بعض محالدرده حبوباتک صاپی ، صمانی کبی
خرمن زحفی مقابلی زراعه ترک اولنور . بعض محالدرده اهمیتنه مبنی
عیناً النوب تقدہ تحویل اولنور .

حتی قوه بحرینه نک اک بویوک لوازمنسندن اولدیغی ایچون بشالن
عصر کتان ، کندیر ، مکلفات عرفیه من میاننده عیناً آندیغی یوقاریده
بالماسبه سویلنمشیدی . قوری اوت ، رضای طرفین ایله عیناً ویاخود
مجلس اداره نک محلی تعامننه کوره عربه ویوک وبالیه واقه حسابیه
تعین ایده چکی واحد فیآئی اوزرندن بدلاً وچایرلره شکر قامیشلری
دوئم اوزرینسه تقداً تعشیر اولنور .

کراسته وچبوق و قبوقلردن النان عشر اورمان حاصلاتی ،
وسائرلرندن النان عشر رسومات متنوعه میاننده داخل اولدیغندن
بوراده انلرک تعشیرندن بجه لزوم کورولمامشدر ،

قوری اوزوم ، اینجیر ، خرما ، فندق ، زیتون ، پلامو پایچون
متنوع اصول تعشیریہ اولوب ذاتاً حکومتجه ده بونلرک معاملات
تعشیریہ سی آری یوریدلدیکندن محللرنده ایضاح ایدیله جکدر .

ثمرات تعشیرنده ذکری لازم دیکر بر قاعده دهها واردر .
اوده میوه لرک بر قسمی ترفنده اوله رق یتشدیرلمکده اولدیغندن بر محلاک
هر طرفده ثمرات متنوعه نك ادراکی زمانندن اول اسکله و بازار
محللرینه کتیر بلوب صاتمقده اولان میوه و سبزه لره امالای قدیم ایله
(کوهری) و (کواره) و امالای اخیر و صحیح ایله (کوهگری)
دیرلر . لغة یشیل محصول و تازه میوه دیمکدر . یشیل معناسنه اولان
(کوهک) دن ترجه اغتدر .

بونلر بازار یرلرینه و اسکله لره کتیر بلوب صاتلدقجه اوراده
بولدیریله جق بر مأمور واسطه سیله عشری صاتیش فیأتی اوزرینه
بروجه پیشین تحصیل اولتور .

(کوهگری عشری) ترفنده میوه و سبزه یتشدیرن محللرده
اهمیتی بر مقدار تشکیل ایدر .

(۳) جذر — نباتاتک طوپراق آلتنددیکی کوهکلرندن ، طمارلرندن ،
صوغانلرندن آلتان عشردر . اکثریتله اراضی موآنده خدای نابت
اوله رق حصوله کلان و حکومتک اذنیله چیقاریلان میان کوهکی ، کوهک
بویا و سآره ایله اراضی مزروعده یتشدیریلان صوغان ، صارمساق
پاتاس ، پنچار ، یر الماسی ، خاووج ، طورب ، شالغام و امثالی ذر .
بونلردن برنجی قسمی ، چیقاریلوب بازار و اسکله محللرینه کتیرلیدیکی

عشری بدلاً و نقداً استیفا قلمق صورتیله اجرا اولنور .
 (۲) ثمرات — ممالک عثمانیه نك وسعتی و اراضینك قابلیت
 انباتیه سی اعتباریله عشره تابع ثمراتك انواع و مقادیری پك مختلف
 و کثیر اولدیغندن ثمرات عشری حقیقده هر طرفجه قابل تطبیق
 اوله ییله جك مطرد و مضبوط بر قاعده طریحه وضعی ممکن اوله مامشدر .
 اکثر محبارده تعامل حکمنی آلمش اولان اصول تعشیریله ، بونلرک
 وقت حصادلرینه انتظار ایدلمیه رك دوئم حسابیه ویا اناجلرک تعدادیله
 ویا صور سائر ایله بالتخمین بدلاً عشر اخذی شکلنده درکه اک
 زیاده بوجهتدن شکایات وقوعه کلیمکده در .

مملکت مزده یتشان ثمرات اعشارینك باشلیجه لری اوزوم ، انجیر ،
 خرما ، بادم ، اریک ، ویشنه ، قایسی ، قهوه ، فندق ، جویر ،
 زیتون ، پلاموط ، لیمون ، پورتقال ، کیتره ، اغاج قاوونی ، ماندالینه
 کبی ساق خشبی و آفیون ، پموق ، جمهری کبی ساق حشیشی اوزرلرنده
 حاصل اولوب هم ترونازه همده قوریدیله رق و برطاقی ده کراز ،
 الما ، ارمود ، شفتالی ، آیوه کبی ساق خشبی و قاوون ، قارپوز ،
 خیار و ساقز ، اصمه ، بال ، حلواجی قباقلری ، و بامیه ، طوماتس
 باطلجان کبی ساق حشیشی اوزرلرنده نابت اوله رق ترونازه اکل
 ایدیلان ویا صنایعه استعمال اولان مزروعات و محصولاتدن آنلور .
 بونلرک تخمین و تعشیرنده کرچه رضای طرفین قیدی دائماً وضع
 ایدیه کلش ایسه ده تطبیقاتی هیچ بر وقتده فساددن خالی قالماش
 واکثر اوقاتده خزینه ضررلی حقیقه کلشدر .

حبوبات عشرینک تعشیری مسئله سنده ایکی قاعده واردر. بریسی
(خرمن قاعده سی) دیگرری (صیان قاعده سی) در :

خرمن قاعده سی — مقدما جاری ایدی. ا کین هانکی قریه طوپراغنه
ا کیلور ایسه ا کیلسون ، ا کا باقلمیه رق ا کین صاحبی هانکی تیمارلو
ویا سپاهینک رعایا سندن ایسه آنک باش قلمی (سپاهینک مرکز اقامتی)
اولان کویه محصولک نقلی ایله خرمین ایدیلوب عشرینک اول تیمارلو
ویا سپاهییه ویرلمسی احکام قانونیه ابجابندن ایدی .

صیان قاعده سی — صکره دن تقرر ایتدی . یعنی ا کین کیملر
طرفندن ا کیلور ایسه ا کیلسون و زده خرمین ایدیلور ایسه ایدلسون
ا کا باقلمیه رق ا کیلدیکی طوپراغک معشرلری طرفندن تعشیر قلمسی
قاعده اتخاذ اولندی .

بوقاعده (علی افندی) فتواسیله ده تحکیم اولونمش و اراضی
قانوننامه سی تنظیم ایدیلورکن یوز یکریمی یدنجی ماده سنه شو یله
درج ایدیلهرک تأکید ایدلمشدر :

« علی العموم محصولات و مزروعات ارضیه زده خرمین اولنورسه
ایسه اولنسون هر قتی قریه نک حدودی داخلمده کی اراضید، نابت
اولمش ایسه اول محصولات و مزروعاتک اعشاری یالکز اول قریه یه
حاصل اعتبار اولنور »

حبوبات میاننده تازه ایکن صرف و استهلاک اولنسان مصر
و فاصولیه وبقلمه کبی بر قسمنک عشری بدلاً استیفا قلمقده
جائزدر . بو صورتده امر تعشیر ، هر یرک تعاملنه کوره دوئم
ویا قیه اوزرینه بدایه مجالس اداره محلیه جه بر بدل تعیین ایدیلهرک

(۱) حبوبات — آریه ، بغدادی ، مصر ، پرنج ، صوسام ، چاودار ، فاصولیه ، بقله ، مرجك ، نخود ، بورجاق ، داری کبی .
حبوبات عشری عیناً الخفق قانون ایجابندند. بونلرك تعشیرنده مقیاس اکیال واوزان وبعضاً اعداددر . باشلوجه حبوباتك تعشیری ایچون ممالک عثمانیهده دانه ودمت ونمونه اصوللری نامیله اوچ اصول تطبیق ایدلشدر .

دانه اصولی — متعامل اولان یرلرده معشرلر خرمنده بولنهرق واصل اولان حبوباتی اولچهرك اونده برینی آلور . میری انبارینه نقل ایتدیرر .

دمت اصولی — متعامل اولان یرلرده معشرلر کوبیلرله برابر ترلاره چیقهرق وهر ترلاده بولنان طقورجون ویا دمتلری صیره ایله تعداد ایدرک اونده برینی میری خرمنی انخاذایدیلان محله نقل ایتدیررلر .
خرمن ایدیلان میری دمتلری طقورجونلرینك صمانلری امه جه طریقیه خرمن دوکن زراعه ترك ایدیلور که تعامل قدیم اولوب قانون قوتنده در .
خرمندن چیقهرق حبوبات کذلک میری انبارلرینه وضع ایدیلور .

نمونه اصولی — متعامل اولان یرلرده دمتلر ویا طقورجونلرینك جمله سندن خرمن یاییلهرق طرفین حضورنده اولچیلور . نه مقدار حبوبات چیقارایسه هر کسك ترلرده صاییلان دمت ویا طقورجونلرینك عشری او مقدار اوزرینه بالحساب حبوبات اولهرق تحصیل قلمور .

و کوستره جکمن فعایا ادر. آکا نه قدر زیاده پاره وهمت صرف ایلر سهک ،
بو مسئله یی ده او قدر چابوق حل ایدرز .

طرح و تعشیر قواعدی

عشرك قبل التنظيمات اولان شكلی طرح معناسی محتوی ایدی .
فقط بعد التنظيمات بالعموم محصولات ارضیه دن لفظی معناسنه مطابق
اولوق اوزره عشر الموق تقرر ایتدیکندن (طرح) کله سی یرنده
(تعشیر) کله سی استعمال اولموق دها طوغر بدر .

تعشیر ، ایکی صورتله اجرا اولتور . یا محصولاتن اولنده
برینی طارته رق ، صایه رق ، اولچهرک عیناً الموق و یا خود طرفینک
رخاسیایه و مجالس محلیه نك قراریه بدلاً و نقداً استیفا ایله مگذر .
تعشیرک موسمی (حصص) زمانیدر که کتابیزک برنجی قسمنده عشر
بختنده انواع محصولاتک قانون قدیم ایله تعیین ایدلمش اولان حصص
موسملری کوسترلمشیدی .

عشرك محل طرحی ، یربوزنده زراعت و حرثاته و یا خود خدایی
نابت اوله رق یتیشوب انسان و حیوانلر ایچون قائده تاین ایدن (اجسام
نامیه) در . یعنی اراضیده نابت اولان اشجار و نباتات دیمگذر .
بونقطه دن محل طرح آلتیدر : (۱) حبوبات (۲) ثمرات (۳)
جذر (۴) ساق (۵) اوراق (۶) ازهاردر .

(۱) جبهلر ، تخملر ، اکین ، ذخیره ؛ (۲) ثمرلر ، میوهلر ،
بشنلر ؛ (۳) کوکلر ، طوبراق ایچنده کی طمارلر ؛ (۴) اغاجلز ،
کوکده سی = ساق خشی ؛ اولنرک کوکده سی = ساق خشی ؛ (۵) یار اولر
(۶) چپچکار ؛

حضرت امام ابو یوسفك (كتاب الخراج) ندهكى اسانسات عادليه ومونتسكيونك (روح القوانين) اثرنده درميان ايتديكى نظريات عاليه يه تماماً تصديق و حرمت وظيفه سنى ايضا ايتمكله برابر ، بزم ايچون بلاتردد شيمديكى احاله اصولك - زراعه تجاوز ايچون وسيله ويرن نظامنامه سنده اونقطه لر تعديل ايدمك شرطيله - ابقا وادامه سى الزم اولديغنى بيان ايدرم .

چونكه امانتاً اداره حالنده دائماً فضله مأمور استخدام ونه قدر شدتلى قانون قونلسه ينه تسامح التزام ايديله جكندن واردات حاضر دك نصف راده سنه اينه سى مجرب و محققدر . حابو كه بز يدى مليون ليرا راده سنده اولان بو واردات مهمه تك ياريسى ديون عموميه مزه ، استقرار مزه ، شمند و فرلر مزه قارشولق كو سترمش اولديغمز دن وارداتى يارى يارى يه اينديرير ايسهك هم آنلرى صارصار ، هم بودجه مزى تملدن ييقمش اولورز .

اولجه بو بر نظريه علميه درجه سنى كچمديكى زمان تجربه ايدلمش و برفاچ سنه صكره ينه احاله اصولته رجوع ايديله رك خزينه حسابنه سكرز اون مليون ليرا ضررله ايشك ايچندن چيقيله بيلمش ايسهده شيمدى بو تجربه كورينور بر قضا ، وخيم بر تهلكه اوله جغسندن قطعياً تجويز ايدلمك فبكرنديم .

بزده اعشار مسئله سنى حل ايدجهك شى عادى شوسه لر ودمير يولار يايىق و نقل محصول چاره سنى تأمين ايدجهك هر درلو وسايط نقله وامور نافع و جوده كتيرمك ايچون تاديه ايدجهكمز تخصيصات

اکیله میان وا کیلسه نقل و فروختی قابل اوله میهرق چورومکه محکوم اولان بر مملکتده هیج بر کیسه نه تراسی زحمت و مصرفجه دیگردن فرقلی دکلدرد. شو حالده شمیدیکی عشری محصولک تمامندن حاصلات غیر صافیله اوزرینه الموق ایله ، مثلاً هر کسک محصولندن علی السویه مصرف وزحمت قارشولنی یوزده یکر می بشی تنزبل ایدیله رک متباقی یوزده یتمش بشندن حاصلات صافیله در دهرک عشر الموق اراسنده تأثیرجه هیج بر فرق یوقدر . چونکه ایکیسی ده عینی امکی صرف ایتمش ، عینی محصولی المشدر .

حتی ایلك مشروطیتك اعلانن صکره شدتله اورتهیه آتیلان بویحث ۹۶ سنه سنک اعشار قومیسوننده غایت اضرافی بر صورتده تدقیق ایدیله رک اراضی حاصلاتندن حصه میریهنک بعدالمصرف منفعت صحیحله یعنی حاصلات صافیله اوزرینه آلتامسی ترقی زراعت و ثروته مانع اولدیغی تصدیق و بناء علیه عشرک دخی بونسبت و اساس اوزرینه اخدی لزومی تسلیم اولمش اولغله برابر ممانک شاهانهنک وسعت اراضیسنه ، اقسام کلیه اراضینک متروک و معطل طور دیغنه ، و بولسزلقدن و واسطه سزلقدن پک چوق یرلرده داخللاً لازم اوله جق مقدار دن زیاده زراعتله اشتغال ایلمدیکنه منبی شمیدلک اودرجه حساب و احتیاطه و کلفنه لزوم اولدیغی در میان ایدیله رک صرف نظر ایلمش اولتمسی دخی بزم شو مطالعه مزک بر تأیید رسمیدی صایله بیلور .

دیگر بر قسم مقتصدلرک اعشارک معتدل و منتظم بر اراضی ویرکوسنه قلبی امکان اقتصادیدی حاصل اولتجهیه قدر امانه اداره سیمی خیر ایلدر؟ یوقسه ینه بویله الزام اصولنده مقطوعاً احاله سیمی؟ سؤالنه قارشوده

چو جق لرینک بر سنه لک قوای مصر و فله لرینک ، اجورات مقدره سی ، قیر یله جق ، بوز یله جق ، اسکیه جک آلات و ادوات بسیطه سنک و یازراعت ما کنه لرینک بدلی ، چنت حیوان لرینک مصرفی ، اراضی سنک ویرکوسی ، صرفیاتنک فائضی قارشولنی ، آیرلمق سزین عشر النسی انلری ممکن اولدینی قدر مصرف سز صورتده استحصالاتده بولنمغه و بانتهیجه از ا کمکه سوق ایدر . بده هم انلری ، هم خزینه یی متضرر ایلر .

اوت ، نظریاتجه بویله براعتراض دأماً وارددر . فقط بواعتراض عشرک اصلی و مملکت سزک محصولی حقتده دکلددر . چونکه عشرک اصل واضعی مصارف و مزاحم استحصالیه یی نظر اعتباره آلمشدر . بر نسبت اوزرینه نصفه قدر مصرف وزحمت ایچون تزیل ایدلسنی یعنی حاصلات صانیه دن عشر النسی تشریح ایلشدر .

فقط ممالک عثمانیه ده ممالک متمدنه سائر هیه نسبتله اراضی غایت مثبت و واسع و وسائط نقلیه ایسه معکوساً مقفود اولدیغدن قابل زراعت اولان اراضینک ربعی بیله ا ککیور . بناء علیه ترلارد اویله صنعی و یا طبیعی کوبره و سائره قویه جق و بشقه لرندن فضله مصرف اختیارینی موجب اوله جق اراضینک زراعتنه هنوز صیره کلامشدر .

نظریاتنک او قاعده لری ، یولار ، شمند و فرلر ، واپورلر کبی وسائط نقلیه چوغالدقدن و مصرف سز قابل زراعت اراضی بیتدکن صکره ایکنجی قسم اراضی یه صره کلدیکی زمان تظاهر ایدر . و غیر مثبت اراضینک زراعتدن خالی قاله جنی خوف و حسابنه مستند اولان بواعتراضلر انجق اوزمان وارد اوله ییلور .

کوبره سز ، مصرف سز اکیله جک اراضی مثبتنک بیله ربعی

حسابنه المئنی پیش نظر اعتباره الهرق بونک عادتاً مزروعات رسمی اولدیغنی درمیان ایشلردر .

تکالیف بلا واسطه دندر دینلر ، بونک برنوع اراضی ویرکوسی اولدیغنی وصاحب ارضدن الدیغنی و تطبیقاتده اعشاری تخمیس و بدله ربط اولنان یرلرده مکلفک صاحب ارض ایدوکنی و تنظیمادن اول قوانین قدیمه موجبنجه شکل جباتی ده بونی مؤید اولدیغنی کوستر مشلردر .

بزجه الیوم موجود اولان اعشار نظام و قانونلری موجبنجه واردت عشریه کرک امانه اداره ، کرک مقطوعاً احاله اولنسون ، عشر حقتده جاری قاعده لره نظراً بونی تکالیف بالواسطه دن عد ایدنلره حق ویرمک ضروریدر .

فقط دولتجه تخمیس اصولیه و اراضی اوزرینه توزیع صورتیه و یاصور اخری ایله عشرک اراضی ویرکوسی شکلنه وضعی مقصود اصلی اولدیغنه و سنه دن سنه یه تجربه لر توسیع و قداسترو اساسلری وضع ایدلمکده اولدیغنه منی بودجه لریمزده بوغایه اهل هدف اتخاذا ایدرک اعشار وارداتنک تکالیف بلا واسطه میانسه وضعی تقرر ایتدیکندن بوراده بزده بودجه ترتیبی قبول ایله اوصره بی تعقیب ایلدک .

عشر حقتده مقتصدینک اعتراضلرندن بریسی ده عشرک حاصلات غیرصافیه اوزرندن المئنی جهتیه ترقی زراعته مانع اولمسی و زراعتک فقرنی انتاج ایتسی مهمه سیدر .

انلر دیرلرکه : بر چفتجینک محصولندن ترلا سینک کراسی ، کورده سی ، تخمی ، کندینک ، یاناشمه سنک ، ایردغالینک ، قاریسنک ،

۳ — بدل تخمیسك ثلثی — اكر و قفی غیر معمور و مرتزقه سی ده
غیر موجود اولوب خارج دفتر عدایدلشلسه ؛

خزینہ جلیله دن بدله ربط اولنه جق قری و مزراع موقوفه اعشاری
حقنده ۲۲ تموز سنه ۹۰ تاریخنדה بر تعلیمات نشر ایدلشدر که حکمی
الآن جاریدر . [۱]

بر آراق ایکنجی قسمی تشکیل ایدن اون درت قلم مستثنا
اوقافک استثنایتلری الغا اولنه رق انلرکده طرف حکومتدن
ضبط وقاعده عمومیه توفیقاً بدله ربط اولنسی اراده سنیهیه اقران
ایتمش و بعض ولایتلرده اجرای ایجابنه تشبث ایدلش ایسهده
متولیلر و مرتزقه طرفندن تعاقب ایدن شکایات اوزرینه ۲۹ تموز سنه
۳۰۶ تاریخلی [*] قرار موجبجه انلرکده شرائط سابقه دائرہسنده
مستثنی طوتلری قبول اولنمش و اعلان مشروطیته قدر بوشکل بلا
تغییر دوام ایلشدر .

بعض مطالعات اقتصادی

مقتصدلریمز اعشارک تکالیف بلا واسطه ویا بالواسطه دن عدایدلشننده
اختلاف ایتمشدر . اعشار ، تکالیف بلا واسطه دن در ، دینلر کیمک
اکدیکی ، کیمک یچدیکی آرانوب صورلمیه رق بالکز میدانده کوریلان
محصولات ارضیه نك عشرینه معادل اولان بر حصه نك تقریقیه خزینه

[۱] قوانین مالیه جموعه سنک در دنجی جلدینک (۱۵۶) نجی صحیفه سنده در .

[*] بوقراری جاری مجلس وکلا مضطه سی قوانین مالیه جموعه سنک

جلدینک (۱۶۶) نجی صحیفه سنده در .

اداره قلمدینی تقدیرده تعشیری متولیارینه براقیلور . كذلك رؤبت محاسبات ایله شروط وقفیه نك اجراسنه اوقاف خزینه سنجه نظارت ایدیلور .

یوقاریده تعداد اولنان ایکی قسم مستئنا و ققلره (اوقاف ماحقه) و یاخود (اوقاف غیر مضبوطه) دینیلور .

بونلردن بشقه برده (اوقاف مضبوطه) واردرکه بونلر تنظیماتده واندنصکره خزینه جه ضبط اولنمش اولدیغندن محصولاتی تماماً خزینه طرفدن تعشیر و تحویل اولنور .

وققلرینه (اوقاف قری بدلاتی) نامیله بودجهیه داخل تخصیصاتدن صورت مقطوعهده بریدل ویریلور .

بدل تقدیرنده قاعده مخصوصه . دولتجه ضبط اولنان قری و مزراع موقوفه نك ضبطدن اقدم کچن بش سنه لک حاصلات عشریه سی تخمیس و مضبوطه لری تنظیم ایدیلرک متولی و مشروط لهرینه خزینه دن و مال صندوقلردن تقدأ ویرلمکدر .

بدل مقطوع اوچ درلو تقدیر و تأدیه اولنور :

۱ — بدل تخمیسک تمامی — اکر وقفی معمور و مرتزقه سی موجود اولمغله برابر اصولی دائره سننده اثبات و قفیت و تولیت ایدیلوبده داخل دفتر عد ایدلمشلسه ؛

۲ — بدل تخمیسک ثلثانی -- اکر وقفی معمور و مرتزقه سی موجود ایکن اثبات و قفیت و تولیت ایده میوبده ا کمال معاملیه تعلیقاً خارج دفتر عد ایدلمشلسه ؛

بونلر متوليلر معرفتيه اداره و تعشير اولنور . يالکز رؤيت محاسبات ايله شروط و ققيه نك اجراسنه اوقاف خزينه سنجه نظارت، ايديلور .

ايکنجی قسم — مؤخرأ دائرة استثنائيه داخل اولانلر:

۱	زغنوس پاشا	اوقافي
۲	امير احمد البخاری	»
۳	شيخ سنان اردبیلی	»
۴	همت افندی	»
۵	فيروز بك	»
۶	طور علي بك	»
۷	شيخ شجاع الدين ولي	»
۸	بازركان حاجي محمد افندی	»
۹	جاندار لي قره خليل خير الدين پاشا	»
۱۰	كرمیان زاده يعقوب چلبی	»
۱۱	اسحق فقيه	»
۱۲	بدر الدين پارس بك	»
۱۳	ملاشمس الدين الفناری	»
۱۴	عبدالجبار زاده مصطفى بك	»

بونلر اعشار احاله اولنديغی صورتده حكومتجه مزايده واحاله سی اجرا ايديلهرك ماترملرينك سندنای متوليلرينه وويريلور . امانه

مستثنا وقفلر

تنظیماتده ۱۵ ص سنه ۱۲۵۶ تاریخی علم و خبرك برنجی بندی موجبجه سلاطین سالقه زمانلرنده جالالت و علوقدر و منزلتلینه مبنی بعض کبار اهل الله و اعزّه کرام و غزاة ذوی الاحترام حضراتی مقاماتنه تخصیص ایدیلان قری و مزارع حاصلاتی شان خلافت ایجابجه مشار الیهمه تعظیماً حال سابقنده ابقا ایدلمش و فقط صکره دن احقاق اولنانلری وار ایسه انلرک تفریقیاه عشره تابع طوتلیسی تقرر ایتمدر .

بونظام وقرار نتیجه سنده مستثنی طوتیلانلر بوجه آتی ایکی قسمدر :

برنجی قسم — قدیمدنبری مستثنی طوتیلانلر:

۱	جلال الدین رومی حضرتلری اوقافی (اوقاف جلالیه)
۲	حاجی بکتاش ولی
۳	عبدالقادر کیلانی
۴	حاجی بیرام ولی
۵	غازی میخال بک
۶	غازی علی بک
۷	غازی سلیمان بک
۸	غازی اورده نوس

۱ — خانہ لره متصل و اطرافى چیت و دیوار کبی علامت فارقه ایله
محاط و خانہ حوالیسندن معدود بولنان بردو مملک حوالی ایله
وبغچه لر ؛

۲ — حطب و کومور ؛

۳ — طراوتی زائل اولدقدن صکره ا کله صالح اولمیان و صلاموره
یاپيله میان و بوستان اطلاق قلمیان لخنه ، ایه کومه جی ،
سمیزاوت ، صلاته ، مارول ، پراضه ، اسپناق کبی سبزه لر ؛

۴ — عشر و یرمیه جک صورتده استعمالنه مأذونیت اعطا و عشره
مقابل (بدل عشر) . و (مقاطعه زمین) و (اجازة
زمین) ه ربط اولنان محللر ؛

۵ — مستنا و قفله عائد محللر ؛

۶ — اراضی مملوکه ؛

(۱) نومرونک سبب استمناسی ؛ حولی و باغچه لرك بو مقداری
اراضی مملوکه دن عد اولنمسی ، (۲) نومرونک سببی ؛ اودون
و کورک اکثریا جبال میاحه دن قطع و اخراج و حوالی بخروریه میاننده
استهلاک اولنمسی ، (۳) نومرونک سببی ؛ اساس شرعیسندنه بوقیل
خضر و اتک عشردن معاف طو لیمسی ، (۴) نومرونک سببی ؛ عشرک
مقاطعه و اجاره یه تبدیل ایدیلوب نقداً و یرکوسیه برابر بشقه جه
تحصیل ایدلمکده بولنمسی ؛

(۵) نومرونک سببی عشرک و قتیله تخصیص ایدلدیکی وقفی طرفندن
استیفا ایدیه کلیمی (۶) نومرونک سببی عشر اراضی امیره دن النان
ایجار حکمنده اولوب اراضی مملوکه نك او حکمه تابع بولنماسی ماده لریدر .

- ۱۰ — مقطوعاً کوی ، کوی محللرنجه ویا خزینته جه طالبلرینه ویا کویلییه احاله وصاتیلهمیانلر امانهٔ اداره ؛
- ۹ — مقطوعاً کوی کوی یالکز محللرنجه طالبلرینه ویا کویلییه احاله وطونه و آیدین ولایتلی امانهٔ اداره ؛
- ۶ — امانهٔ اداره و تجربهٔ اراضی اوزرندن بدلاً استیفا واحاله اصولی الغا ؛
- ۲۳ — مقطوعاً کوی ، کوی محللرنجه طالبلرینه ویا کویلییه وصاتیلهمیانلرله آیدین ولایتی امانهٔ اداره و تجربهٔ تخمیس بدلی اراضی اوزرندن استیفا ؛

۷۰

بورایه علاوه ایدیجهك ایکی قرار مهم دها واردرکه قیود مالیهده تصادف ایدیلدیکی زمان اساسی بیلنمز ایسه نه اولدیغی اکلایشله ماز . بریسی ، اراضینک توسیع انقلاسه مقبل ۱۲۸۳ سنه سنندن اعتباراً اعشاره بریحق عشر ضم اولنوب بچغی اوسنه ایچنده وعدد صحیحنک درده تقسیمی ایله هر ربعنک ایلروکی درت سنه درده تحصیل ایدلمسی خصوصیدر . دیکری ، ۱۲۹۰ و ۱۲۹۱ سنه لرنده مضایقه مالیهنک دفعنه مدار اولمق اوزره اونده برك سکیزده بره ابلاغیه استحصمال قلمش اولمسی ماده سیدر .

استثنالر

الیوم عشردن مستثنا بولنان محصوللر و محللر شونلردر :

ونه قریه اعتباریله جمعا مساوات توزیعیه تأمین اولنه مامسی تحصیلاته
تأثیر وبقایابی تکثیر ایدیور .

ایشته شوسبیلرله بوصوکنجی تجربه دخی بدایت مشروطیته
بوصورتله نتیجه قطعیه اکتساب ایتماش اولندیغی حالده داخل اولمشدر .
عشرك ، یوزده اون ایکی و التمش اوچ سانتیمه چیقارلمش اولان
نسبتنك كسرلی اولمی ملتزمارك زراعی آلاملرینی موجب اولدیغی
هر طرفده کورلمسیله ۱۳۲۲ سنه سندن اعتباراً اون اوچ سانتیم كسرك
الغاسی وعشرك یوزده اون ایکی بچق یعنی سکزده بر حسابیله استیفاسی
قرار کیر اولمشدر .

تنظیمات خیریهنك تطیقندن مشروطیتك اعلاننه قدر یتمش سنه
ظرفنده اعشارك اداره سنجه کچیردیکی صفحات شویله خلاصه
ایدیله بیلور :

سنه

- ۴ — امانت اداره ؛
- ۵ — مقطوعاً وایکشر سنه لك قضا اوزرینه صرافلره احاله ؛
- ۶ — مقطوعاً بشر سنه لك قضا اوزرینه رجال ومامورین
و ارباب ثروته احاله ؛
- ۳ — عیناً ذخیره النیق اوزره احاله ؛
- ۴ — مقطوعاً کوی ، کوی محملرنجه ابتدا قضا و صکره لوا
محلسارنده مزایده ایله طالبلره و بعض محملرده صوك
بش سنه لك حاصلات بدل آتخا ذیله کویلییه احاله ؛

اول — تشرین ثانی نهایته قدر بررماه فاصله ایله اوچ تقسیطده تحصیلدار لر معرفتیه تحصیل ایدیه جک و توزیع بوصله سنه تسایمات اشارت ایدیه جکدر . تقسیطی وقتنده ویرمیانلردن فائض نظامی اله جقدر .

۱۰ — بش سنه ده بر توزیعات مقدار لر نجه تعدیلات اجرا ازلنه جق و بوکا اساس اولق اوزره ایستاستیکلر طوتیه جقدر .
بوتعلیات ۳۲۰ سنه سنده مناسترک ۳۰ قریه سنده و ۳۲۱ سنه سنده سالانیک ، قوصوه ، مناستر ولایتلرینک مرکز قضالرنده و ۳۲۴ سنه سنده اناطولی ولایتلرینک بعض قضالریله مناستر و قوصوه نك اوصاف مطلوبه بی حائز درت قضا سنده موقع اجرایه قونلشدر .
انجق تجارب واقعه دن بو کره دخی بر نتیجه حسنه استیصال ایدیه ممدی .
سبی شویله خلاصه ایدیه بیلور :

اولا — بویه بدل تخمیس تطبیق ایدیلان یرلرده محصول برکتلی اولمزه کویلی بدل عشری ویره میور .
ثانیاً — قداسترو بولمیدنی و تحریر قیدلری منتظم اولمادینی ایچون بیاننامه لره استناد ایدن بواصولده مساوات اوزره توزیع اجرا ایدیه میور .

ثالثاً — اساس توزیعی تشکیل ایدن بدل صوک بش سنه نك حاله نك وسطیسی دیمک اولوب حال بوکه بعض محللرده احالات تأثیر نفوذدن خالی قالمادیغندن بعضاً یان یانه عینی قوه انبایه ده بولندان ایکی کویک برنده برصنف اراضینک دو نمنه اصابت ایدن مقدار دیکرنده عینی صنفک دو نمنه ایکی مثلی فضله دوشیور .

رابعاً — مکلفک و اراضینک حقیقه تعیین ایدیه مامسی ونه فرداً

۳ - بودفترلرک برنسخه سی کویده جامع وکلیسا ومکتب کبی
مجمع ناس اولان محللره تعلیق ایدیه جکدر ؛

۴ - تاریخ اعلاندن اعتباراً ایستیانلر اون بش کون ظرفنده
بودفتره تحریراً وشفاهاً اعتراض ایدیه بیه جک وبوعراضلر تحریر
وتوزیع هیئت ایه اختیار مجلسلری طرفندن در حال تدقیق وحل
ایدیه لرک قرار ویریه جکدر ؛

۵ - هیئت وکویلی ظرفندن بوقراره اعتراض اولنورسه مجلس
اداره قضاده نهایت برهنه ظرفنده بالتدقیق قرار قطعی ویریه جکدر ؛

۶ - هرکویک کچمش صوک بش سنه لک مع حصه اعانه وتجهیزات
اعشارندن مجموعی تخمیس ایدیه لرک خمسی ، اساس بدل اتخاذایدیه جک
ودفترک نهایته ترقیم ایه قضا محلسندن تصدیق اولنه جقدر ؛

۷ - عموم اراضی ، بش صنف اعتبار اولنه جق وبوصقلر
هر محکک ایجابات موقعیه سنه وارضینک قوه انباتیه سنه ونفاست محصولاته
کوره محملرنجه تقدیر ایدیه جک وبدل تخمیسندن هر نوعه دونم باشنه
قاپچ غروش وضعی لازم کله جکی اختیار مجلسی ایه بالندا کره قرار لاشدیر -
لدقدن صکره توزیع دفتری وپوصله لری تنظیم ایتدیریلوب دفتر اعلان
وپوصله مکلفینه تبلیغ ایدیه جکدر ؛

۸ - بو دفترک اعلانندن اعتباراً برماه ظرفنده اصحاب اراضی
اعتراض ایدیه بیه جکدر وبوعراضلر بدایه هیئت لرحه وقطعیاً مجلس
اداره لرحه حل وفصل ایدیه جکدر ؛

۹ - - دفتر قطعیت کسب ایتدکدن صکره محصولی ایرکن یتیشن
یرلرده اغستوس - ایلول - تشرین اول ، کچ یتیشنلر ده ایلول - تشرین

سند لریله التوب صاتیلان عشره تابع یرلرک نصف خرج التهرق معامله^۶
فراغیه سنک اجرا وسند خاقانی اعطا قلمسی لازم کله جکی ؛

سابعاً — بوقضالردن ماعدا محملرده اعشارک صورت استیفا سنه
کلنجه: امانه^۷ اداره مسئله سنده متفق علیه اولان اسرافات و ضایعاته مبنی
بوصورت قطعاً موافق مصلحت اولیوب نظامی موجب بجه کوی، کوی
مزایده واحاله جهتی ا-لم واهون اولدینی ویالکزم ملزملرک اضرارندن
خزیننه وزراعی محافظه ایچون بر مختصره تنظیم اولدیغندن انک احکامنه
رعایت اقتضا ایده جکی ؛

نظامنامه لایحه سی صوک درت سنه لک حاصلات عشریه تربیع ایدلمک
تکلیفنه قارشی بش سنه لک حاصلات عشریه تخمیس ایدلمک کبی بعض
تعديلات جزئیه ایله ۳۳۱ سنه سنده تعامات شکنده موقع اجرایه
قونبله بیلمشدر. تاریخ نشری ۲۰ مارت سنه ۳۲۱ در [*]

تعاماتک احکامی شویله خلاصه ایدیله بیلاور :

۱ — هرکس متصرف اولدیغی اراضی سنک مقدارینی واستیعاب
ایتدیگی تخمی وحدودینی وسمتی وترلا وباغ وباغچه و زیتونلک
ویلامو مطلق کبی نوعی کوسترز بر بیاننامه ویره جکدر . بیاننامه یی
ویره میانلرک کویچه مصدق بویله بردفتری تنظیم ایدیله جکدر ؛

۲ — هر ناحیه یه ویا متعدد کویله برر تحریر وتوزیع هیئت
کوندریلوب بیاننامه جمع ودفترلر اخذ اوله رق بونلر اوزرینه رسمی
مفردات دفتری تنظیم وتحریر قیودبله تطبیق اولنه جکدر ؛

[*] قوانین مالیه مجموعه سی صحیفه ۱۹۰

استعمالاتی تأثیراتنه هدف اولمق کبی احوالدن صیانت ایده جک طریق ،
انجق عشرک اراضی اوزرندن صورت مقطوعده استیفا سی شکلی
اولدیغی ومسئله بو اصولک حسن تأسیسی اسبابنک استکمالندن
عبارت بولدیغی وشمدی یه قدر جریان ایدن تجاربه کوره اصول
مذ کوردهنک تعدیل واصلاحی لازم کان جهتلری تدقیق ومطالعه
وبالاطراف افکارمداوله ایدیه رک برنظامنامه لایحه سی تنظیم قلندیغی ؛
رابعاً — برنظام نه قدر اعتنا واهتمام ایله تنظیم اولنسه کندیکنندن
حسن جریان حاصل ایدهمیه جکنندن بونظامنامه نک حسن تطبیق :
(۱) وسائط مقتدره ومؤتمنه ایله اجرانسه ، (۲) معاملات ابتداییه سنک
وقت وزمانیه ایفانسه ، (۳) مکلفین اعتراضاتنک حصاد وقتندن اول
کاملاً استماع وحنه (۴) هرشیء کسب قطعیت ایدهرک زراعک النه
پاره کچدیکی زمان تحصیلنه (۵) بعض ماده لری سوء تفسیره اوغرادلمیه رق
دولتک مقصدی وجهله مأمورین طرفندن حقانیت وعدالتک التزامنه
منوط اولدیغی ؛

خامساً — بونظامنامه نک شمدیلاک اناطولی وعربستان وروم ایلی
ولایتلرینک شمدوفر وشوه واسکله سی اولان قضالرنده موقع تجاربه یه
وضعی ایله سنه آتیله موسم حصادندن اول ا کمالی لازم کله جکی ؛

سادساً — قیود تحریریه وقوعاتی تمام یوریدلمه دیکنندن اصل
متصرفلر نامنه بدل عشر یازیه بیلیمک ایچون بونظامنامه نک تطبیق
اولنه جنی یرلرده بردفعیه مخصوص اولمق اوزره اراضی انتقالاتی اجرا
ایتدیرنلردن خرج استقالات بتون بتون عضوی واهالی آراسنده مابین

بوتجربه لرك نتایجی تدقیق ایدیله رك ۱۴ كانون اول سنه ۳۱۳ تاریخلی
مصبطه ایله بروجه آتی مقررات اتخاذا ایدلمشدر :

اولاً — برنجی نظامنامه نك تأسس ایده مامسی ، اولوقت اساس
اتخاذا اولنان بدل میاننده قائمه و متالك فرقی بولنه رق بدلك آغردوشمسی
واراضینك تحریر املاك قیودندن چیقاریلوب قیود مذکور نك ایسه
اکثر محلدرده حقیقته مقرون اولمامسی و اهالی طرفندن مدت اعتراضیه
ظرفنده درمیان اولنان اعتراضاتك استماع وحل اولنمامسی کبی اسبابدن
نشأت ایتدیکی و اساسنده صحت و سلامت اولمیان بر بدلك تحصیلنده مشکلات
و تأخرات وقوعی طبیعی اولدیغی و بویا کلسلقلرك اولوقت اصلاحی
طرفنه کیدلیه رك مقطوعیت اصولی الغا ایدلمش اولدیغی جهتله بوکا
بر تجربه صحیحه نظریله باقیله میه جنی ؛

ثانیاً — بابا اسکی و ناسلیج و یرده شود قضاء لرنده اجرا اولنان
تجربه نك مقصدی تأمین ایده مامسی ، اعشارك اراضی اوزرندن مقطوعاً
آتمسنی هر کسك اوزرنده بولنان اراضی مقدار و انواعنك تعیینی و بدل
مقطوعك توزیعی ماده لرینك اهالی به براقیمسیله هر کوبده بولنان
متنفذانك ضعفایه غدر ایتلرندن طولایی اساسنده عدالت حاصل
اولمامسی و بالنتیجه بدلك ده تماماً تحصیل ایدیله مامسی مثللو احوالدن
منبعث اولوب بوتجربه یه ده تجربه قطعیه دینلمك جائز و مناسب
اوله میه جنی ؛

ثالثاً — واردات عشریه نك صور مختلفه استیفایه سی ایچنده
توسیع زراعت و ثروته خدمت و اهالینك حصاد زمانلرنده مأمور
و ماترم و رودینه انتظارله خرمنلرینی و قتیله قالدیره مامق و بونلرك سوء

فصل مخصوصنده ایضاح ایدیله جکی اوزره بوقرارنامه ونظامنامه ایله تأسیس اولنان واردات میاننده غیر از منافع ومعارف محصولک یوزده اون یچنی حسابیله التّمده اولان واردات عشریه یه یوزده التی ضم ایدیلهرک عشرک نسبتی حصص اعانه ایله برلکده یوزده اون ایکی التمش اوج ساتیمه ابلاغ اولندی .

واردات عشریه نك كبرک تحصیل وجباتینجه وکرك احاله والزامنجه ، اون بش سنه ده حاصل اولان تجربه لر اوزرینه الده کی نظامنامه نك اساسی برصورتده تعدیلی ایجاب ایدرک ۹ حزیران سنه ۳۲۱ تاریخده یتمش یدی ماده اوزرینه بر نظامنامه قلمه التّمدرکه الیوم احکامی مرعی الاجر بولنان نظامنامه بودر . [*]

بوندء دخی احاله اصولی اساس اتخاذا ایدلمش ویالکز طالب ظهور ایتمیان ویاحد لایقنی بولمیان محللر اعشارینک امانه اداره سی قبول اولنمشدر . اعشارک اراضی اوزرینه تقسیمی ایله استیفاسی حقننده کی ۱۵ محرم سنه ۹۷ تاریخی نظامنامه دن صکره دولتجه ایکنجی دفعه اوله رق ۳۱۳ سنه سنده اوج سنه لک واردات عشریه نك تثلثی ایله برسنه لکنه اصابت ایدن بدلك بین الاهی بالتوزیع مقطوعاً التمسی یولنده مناستر ولایتک ناسلیج ، قوصودنک پرده شوه ، ادرنه نك بابا اسکی ، قضالرنده موقت بر تعلیماته بواصول بردها تجربه ایدلمش وبونک اهالیجه موجب خوشنودی اولدیغی مشاهده اولنمشدر .

فقطا صدر محترم اسبق ایهتلو دولتلو عبدالرحمن پاشا حضر تلرینک ریاستی تحتننده ذوات مقتدره دن تشکل ایدن مهم بر قومیسینونده

[*] (قوانین مالیه مجموعه سی جلد ۴ ص ۴۸)

منافع صندوقی مقامه قائم اولمق اوزره ۱۵ اغستوس، سنه ۳۰۴
تاریخی نظامنامه ایله زراعت بانکلی تشکیل ایدلدی . آنی متعاقب
اعشار ایله برابر استیفایدلمکده اولان منافع و معارف حصه اعانه لرینگ
تعیین مقدر ایله صورت استیفاسنه دائر بر نظامنامه نشر اولندی که
تاریخی ۲۲ نیسان سنه ۳۰۵ در . [۱]

بونظامنامه موجبجه حصص مذکورده عشرک بر بقی نسبتده اولمق
وبری منافع و یارمی معارفه عائد اولمق اوزره تعیین اولمش و اثنای
احالده ملتزمدن بوحصه لر ایچون آیری سند آلنه رق زراعت بانکه سنه
تسایم اولنسی و امانته قایلر سه حصه نسبتده مصارف تعشیرییه اشتراک
ایتمک و اعشار مالیه برابر نقل و درانبار و فروخت اولنقی شرطیه
تقدیه بالتحویل کذلک بانکیه اعطا قلمسی قرار لاشدیرلمشدر .

۱۳۱۲ سنه سی بودجه آچینی ایچون تدابیر مالیه اتخاذ اولندی
صردده محصولاتدن یوزده بر بقی حسابیه المقدمه اولان مع حصص اعانه
اعشاره یوزده یازم ضم ایدیلهرک نسبتی یوزده اون ایکی یه ابلاغ ایدلدی .
دولتک مصارف فوق العاده سی اوتهدنبری عمومی بودجه میاننده
ایکن ۱۳۱۶ سنه مندن اعتباراً تقریق ایدیلهرک مصارف فوق العاده یه
قارشو آروجه واردات فوق العاده تأسیس و بو وارداتک عمومی بودجه
خارجنده اداره سی ایچون تجهیزات عسکریه نظارتی نامیه بر نظر تک
تشکیلی قرار لاشدیرلمش و اولبایده ۲۹ شباط سنه ۳۱۵ تاریخی برقرار
نامه و مؤخر ا ۴ مارت سنه ۱۳۱۸ تاریخده برنظامنامه نشر اولمشدر [۲]

[۱] (مجمع لاحقه قوانین ص ۴۰۱)

[۲] (قوانین مالیه مجموعه سی ص ۲۱۱ و ۲۱۲)

اهالی یہ بعض فوائد تأمینی مقصدیہ برقریہ اعشارینک بدل مزایدہ سنہ اوکوی اهالی زراعی طالب اولدینی تقدیرده انلرک ملتزملره ترجیحی کبی بعض تعدیلات و اصلاحات اجرا قلمش و امانت اداره اساسی تغییر ایدلدیکی ایچون خزینده موجود اعشار و اغنام امانتی نك عنوانی ده (اعشار و رسومات اداره عمومیہ سی) عنوانته تحویل ایدلمشدر.

بو تاریخدن صکره ۱۶ شعبان سنه ۳۰۴ و ۲۷ نیسان سنه ۳۰۳ [۱] تاریخده دوت فصل و بر مقدمه بی حاوی بر نظامنامه نشر ایدلمش و بونکله یوقاریده تاریخلری کوسـتریلان نظامات و تعلیمات و اوامرک کافه سنی و ۱۶ ربیع الاول سنه ۱۲۸۸ تاریخلی نظامنامه نك یالکیز فصل اولی فسخ ایدلمشدر .

بونظامنامه نك بعض موادی منافع اهالی یه و بر طاقمی منافع خزینده یه توافق ایدلدیکی و کیملرک ملتزم اولمسی تجریز ایدیله جکنه دائر احکامی صریح بولمادیقی جهتله (جدید اعشار نظامنامه سی) عنوانتی حامل بر نظامنامه ایله بونکده حکمی فسخ ایدلمشدر . بونک تاریخ نشری ۲۴ شوال سنه ۱۳۰۶ و ۱۰ حریران سنه ۳۰۵ در [۲]

بونده دخی امانتاً اداره یه دائر اولان ۱۶ ربیع الاول سنه ۱۲۸۸ تاریخلی نظامنامه نك ایکنجی فصلنک حکمی ابقا ایدلمشدی . بوجدید نظامنامه نك ده سکننجی ماده سی ۲۵ ذی القعدہ سنه ۳۰۹ و او توز طقوزنجی ماده سی ده ۳ ذی الحجه سنه ۳۰۹ تاریخده تعدیل ایدلدی [۳]

[۱] مجمع لاحقه قوانین ص ۲۵۷

[۲] مجمع لاحقه قوانین ص ۲۹۵

[۳] مجمع لاحقه قوانین ص ۴۰۱

تکلیف ایدن بعض مقلدین مقتصدینه کوزل بر جوابدر . ذاتاً انلره آتیاویرینه جکدها دیکر مسکت جوابلریمزده وارددر . صرہسی کلدجکه سویلنه جکدر .

عشرک اراضی اوزرینه توزیعیه استیفاسنه عائد تجریه نتیجه سنده اهالی وزراع بوندن پک ممنون اولدقلری حائنده اراضی جسمیه مالک اولوبده بر قسم مهمنی طاپوسز تصرف ایتمکده وبر قسمنی ده چایر ومرعی حائنده قوللانهرق عشر ویرمامکده اولان اغنیا عموم اراضینک تحریر ویدله ربط اولندیغنی کورنجه پک معترض قلمشدر و دیکر طرفند، حکومت تطبیقات و تحصیلاته وقتیه ابتدا واعتنا ایدهدیکندن بقایا چوق کورینه رک دوام و تعمیندن صرف نظراً ایدلمشدر .

منافع صندوقلرینه سرمایه اولمق اوزره زراعدن انه کلن عشرالعشریرینه ۱۳۰۰ سنه سندن اعتباراً اعشار ايله برابر تحصیل ایدلمک وئائی معارف وئائائی منافع صندوقلرینه عائد اولمق اوزره عشرک سبع وبر ربعی النهمی قرارلاشدیرلمش و بونک تطبیقاتنده تصادف ایدیلان مشکلات حسابیه مبنی خزینه جه جدولی ، مقیاسلی ، اوزون برده ایضاحنامه تشرایدلمش و بوايضاحنامه ده کسورات طی ایدیه جکنه زراعک ضررینه اوله رق ضم اولنمشدر .

اعشارک بالاده بیان اولتان قرارنامه موجبجه امانه ادارہسی انجق بش سنه دوام ایدہ بیلمش و ۱۳۰۲ سنه مالیه سی مارتندن اعتباراً اعشارک ینه ماتزملره احالہ سی قرارکیر اوله رق شکل مزایده واحاله ینه قرارنامه تاریخندن اولکی نظام موجبجه اجرا اولنمشدر . انجق

بونك سببى سليمان سودى افندى مرحوم پك حكيمانه وعلمانه
اولق اوزره شوصورتله تصوير ايدر :

« اعشار ويركوسنك قطعياً امانهٔ اداره سنه باشلا دینی زمان »
 « بالطبع ملتزملر تجارت ذاتیه لرندن محروم ایدلمش و امانهٔ اداره نك »
 « باشلانغیجی اولدیغی جهتله تیزالدىن دخی متفنن و مقتدر مأمورلر تدارك »
 « ایديله مدیكندن بشقه ذاتاً محاللری حكومت مأمورلرینك قولاقلرینه »
 « اشبو « امانهٔ اداره » اوازده سی پك خوش بر صدا القا ایتامش »
 « و اول آراق و محاکم نظامیه نك تشكیله برابر تحصیل اموال ایشلرنده »
 « ضبطیه لرك استخدام اولمشی منع ایدلمش یعنی طشمره لرك احوال »
 « ملكیه و عدلیه و مالیه لری بر دوزره دكیشدیریلوب بشقه قابله دوكلامش »
 « اولدیغندن و هر نه قدر مركزجه اداره نك حسن تمشیتنه پك چوق »
 « غیرتلك صرف ایدیلوب حاصل ایدیلان تجربهلر اوزرینه بر طاقم »
 « اصوللر وضع واحداثیه موقع اجرایه ویرلمش ایسه ده طشمره لرك »
 « كیتدكجه چوغالمقده بولنان شكایاتی مركزك اصلاح احوال »
 « حقتده كی تشبئات متوالیه سنه عاقبت غلبه چالهرق اعشار وارداتنك »
 « هم امانهٔ اداره سنندن و هم ده اراضی اوزرندن اخذندن خزینهٔ »
 « مالیه یی صرف نظر ایتدیرمشدر. یعنی مركزجه انشاسنه چبالانان »
 « برهیئت اداره بناسنك تملى طشمره حكومت مأمورلری پك چوق »
 « قازدیغندن بنا كندو كندویه منهدم اولوب كیتمشدر. »

مقتصد محترمك سوزی بوراده بیتدی . بونلر صرف تجارب
عمیقه اوزرینه سوبلمش حقایق ثابتهدندر . اصابتده قطعياً اشتباه
یوقدر . ايكیده برده اعشارك شكلی تنقید وهمان دیگر بر قابله افراغی

«ویریه جکدر واغنام وارداتک اداره سیله معاملاتى دخى اعشار امانته»
«وشعباننه محولدر.»

متن قرارنامه ده موضوع بحث اولان وبالعموم اعشار مأمورلرینک
وظائف اداریه وحسابیه لرینى کویستن تعلیمات ۴ صفر سنه ۱۲۹۷
تاریخیه نشر اولمشدر [۱].

مذکور قرار نامه ده هدف اصلی واردات عشریه نك براراضی
ویرکوسی شکانه قلبی اولدینی صراحتاً کورینور. بو هدفه وصول
ایچون عشرک اراضی اوزرندن صورت استیفاسنه دائر ۱۵ محرم سنه
۱۲۹۷ تاریخنده بر نظامنامه نشر اولندی [۲].

بونظامنامه موجینجه ۸۹ سنه سنان ۹۳ سنه سی غایتنه قدر بش سنه نك
واردات عشریه تخمیس وارضی ؛ اعلا ، اوسط ، ادنا اعتباریه
اویچ قسمة تفریق ایدیلهرک بدل تخمیسک اراضینک دوئلری اوزرینه
بعض شرائط وقواعد تحتنده توزیع ایدلمسی وبوبدلک اغستوس
ابتداسندن کانون ثانی نهایتنه قدرالتی تقسیطده تحصیل اولنمسی اساس
اولهرق قبول ایدلمش و فقط ابتدا لاجل التجربه روم ایلی وانا طولی
وعربستانک برر قضالرنده تطبیقی قرارلشدیریلوب اجرا ایدلمشدر .
بوفکرلر حد ذاتنده ای دوشونمش وتطبیقاتنده احکام متتضیه یی
محتوی نظامات وتعلیمات وجوده کتیریلهرک اولدقجه اعتنا قلنمش
ایسه ده نتیجه مأموله الده ایدیلهمیوب آتیده کوریله جکی اوزره بش
التی سنه صکره تمامیه حال سابقه رجوع ایدلمشدر .

[۱] دستور دردنجی جلدینک ۷۵۵ نجی صحیفه سنده در .

[۲] دستورک دردنجی جلدینک ۶۱۸ نجی صحیفه سنده در .

اولان ولایتلرده احواله اصولنك دوامی وروم ایلی ایله اناطولینك بعض محلماننده اعشارك لاجل التجربه اراضی اوزرینه صورت مقطوعه ده توزیع واخذی صورتلری تقرر ایتمش و مستوفی معاشرله بر سلسله مسئولیه تابع اولق اوزره مأمورلر تعیین و جمله سنه نظارت ایتمك ایچون خزینه ده برده اعشار و اغنام امانتی تشکیل ایدیلرک ۱۲۹۶ سنه سندن اعتباراً تطبیقاتنه باشلانمشدر .

مجلس عمومینك اجتماعنده قانونیتی تکلیف اولمق اوزره ۴ شباط ۹۵ تاریخنده نشر اولنان قرار نامه نك ایکنجی فصلی اعشار و اغنام رسومنك صورت اداره سی حتمنده در [۱] .

بو قرار نامه نك یالکیز اون برنجی ماده سنی کورمك مقصدی تأمینه کافیدر . ماده مذکور شویله در :

« کرک طوغریدن طوغرییه و کرک بالواسطه آلمان ویرکو »
« واعشار ایله تکالیف سائر نك نسبت اساسیه سی و توزیعات و تحصیلاتی »
« نظامات جدیده ایله اصلاح اولنه حق و بونلرک تنظیم و نشرینه قدر »
« ایوم جاری اولان قوانین و نظامات باقی قاله جتمدر . شو قدر که اعشار »
« حتمنده التزام صورتی ترک والفا اولنمشدر . فقط واردات عشریه »
« مقابلنده اراضی ویرکوسی تعیین ایدنجه یه قدر اعشارک و قیود و »
« معاملاتنك اداره سیچون مالیه خزینه سنده اعشار امانتی و ولایت ولوا »
« ووقضا مرکز لرلنده دائمی اعشار مأموریتلری تشکیل اولنه رق انلرک »
« معرفتیه اجرا اولنه حق و اعشار امانتی ایله ولایاتده بولنه حق اعشار »
« مأمورلرینك وظیفه لرینه دائر مالیه نظارتندن تعلیمات مخصوصه »

بالجمله ولايتلر واردات عشریه سنک مزایده واحاله سنه دأثر ۶ ربیع الاول سنه ۱۲۸۸ و ۲۴ مایس سنه ۱۲۸۷ تاریخلی تعایات [۱] نشر ایدلدی که تنظیمات خیریه دن بری یاپیلان نظامنامه لرك الك مکه لی واتخاذا ایدیلان اصول لرك احوال مملکتکته الك موافق والك معقولیدر . وسکسان یدی سنه مالیه سندن اعتباراً موقع تطبیقه قونلشدر .

یالکیز طونه و آیدین ولايتلری الك مترقی وهرنوع وسائنه مالک ولايتلر مزدن اولوب اورالرك دائمی صورته امانه اداره سنه قرار ویریله لرك خزینه دن مستقل مأمورلر تعیین ایدلش و سوریه و بغداد و موصل و طرابلس غرب و بنغازی ولايتلرنده دخی تعامل قدیم ایفا اولمشدر . مع مافیہ احاله ایدیله جک یرلرده بدل لایقی ویرن طالب ظهور ایتمدیکی تقدیرده ینه امانه اداره اولنوردی .

درس : ۴۹

۱۲۹۳ سنه سنده قانون اساسینک ایلك نشری اوزرینه اعشار وارداتنک مشروطیته لایق برشکاده استحصالی دوشونیه لرك اولوقت تشکل ایدن اصلاحات مالیه قومیسسیوننک طب و تکلیفی اوزرینه خزینه ده مالیه ناظری فخر المقتصدین کافی پاشا مرحومک ریاستی تحتنده منیر و میقائیل پاشالره ادیب و سلیمان سودی اقدیلردن مرکب برهیئت طرفندن اجرا اولنان تدقیقات عمیقه نتیجه سنده اعشارک عمومیتله امانه اداره سی و یالکیز اهالیسی عشایر و عربانن مرکب

[۱] اوچنچی جلد دستورک ۲۴۳ نجی صحیفه سنده در .

۴ — پاموق ، صوصام ، اوزوم ، كوك بویا وسائر هر نوع محصولات نه صورتله تعشیر اولنور ؟

۵ — ملتزم وقتيله تعشیره مباشرت ایتمز ایسه نه وقته قدر اهالی بکلمکه مجبور اولور ؟

۶ — محصولانک هانکیلری عیناً وهانکیلری بدلاً استیفا ایدیلور؟ وبدلاً استیفا ایدنلرده نه یولده معامله اولنور؟ وتأخر واضرار نهدن نشأت ایدر؟

۷ — بعض محلاتک محصولات جسمه سی پاموق وسائر بومثالو کوچ یتشان یاز محصولی اولسندن طولایی ماترملر محصول جسمک حصوانه انتظاراً اولجه درعهده والتزامه کیریشامکده اولدقلری مروی اولسیله بویله یرلرده پاموق محصولی میدانه کانهجهیه قدر یتشمش اولان حظه وشعیر وحبوبات سائر نه یولده تعشیر ایدیلور؟

۸ — هر قضا محصولانک موسم ادراکنه کوره مزایدهیه نه وقت بدأ ایدیلوب نهایت النهایه هانکی تاریخنه قدر احالات اجرا اولتمق واول وقته دکین موافق طالب حقیق مدینی صورتده نه کوندن اعتباراً صورت مطلقهده امانتاً ادارهیه باشلامق مناسب اولور؟

۹ — احاله اولسان یرلر ماترملری قانون وقاعدیه سی موجبجه تعشیره بدأ ایتک و آدملرینی و ایشلرینی تهیه ایتک اوزره کندیسنه نهایت النهایه قاچ کون مساعده اولتمق کافی کوریلور؟

بوسؤالره انسان جوابلر نتیجه سنده اعشار وارداتنک منتظم بر براصول تحتمده اوله رق یا امانت صورتیه اداره سندن یا خود مقطوع صورتیه احاله سندن بشقه چاره اولمادیغی آ کلاشادی . بونک اوزرینه

اناطولی ولایتلرنده تطبیقنه تشبث ایدیلان کوی، کوی احاله اصولی ده یوریدیله مدی. کویله طالب بولمده قضا اوزرینه و ممکن اولمادجه سنجاق اوزرینه و عرض و طلبه تابع اوله رق کاه محاملرنده و کاه خزینه ده. یا طویدن و یا متفرق صورتده مزایده و احاله سنه دوام ایلمشیدی .

اوآراق ولایت اصولی احداث و تشکیلاتی اجرا قلمدیغندن اعشارک مزایده و احاله سی و یا خود امانه و کاملاً ولایتله ترک ایلدی . فقط بو بابده او تشکیلات و توسیعاته متناسب بر نظامنامه تنظیم و ارسال قلمدیغندن ولایاتدن سؤال و جوابلر توالی ایتمشدر .

مخبرات زاندهیه محل قالماق، شو حاله نهایت ویرمک، مکمل بر نظامنامه قلمه المق ایچون ۱۲۸۶ سنه سی اوائلنده خزینه مالیه طرفدن شو سؤاللر ترتیب اولنه رق ولایاتدن جوابلر طالب اولنمشدر :

۱ — ولایت داخلنده بولنان محالل محصولاتنی نه نوعلردن

عبارتدر، بونلر نه وقت ادراک ایتمک باشلار ؟

۲ — واردات عشریه نه وقت مزایده ایدیلوب احالته هانکی

کون نهایت ویریلور ؟

۳ — محصولات هر یرده نه یولده تعشیر ایدیلبور ؟ مثلاً آربه،

بغدای ترلاردره بچیلوب یرنده دوکیله رک هر نه چیقارسه ماترم حصه سنی ترلادنی آلور ؟ یوقسه هر کس خانه لری. جوارنده خرمن محلنده دوکوبده حاصلاتندن حصه مشروعه سنی دانه اوله رقی ویرر ؟ و یا خود ترلاده دمت اوله رق تمداد ایله ترلادن عیناً دمتی ویریلور ؟

بقریه مزایده سیاه بر سنهك اولق اوزره محلی ملتزملری عهده لرینه الزام اولنمسی اصولی اقامه اولدی .

روم ایلی قطعه سنجه اوشكلك تطیقاتنده برطاقم محذورلر کورلدی :
اولاً - متنفذان اهالی کندی محصول لرینك عشرینی تمامیه ویرمدیلر ؛

ثانیاً - حصه میریه اوله رق طوبلانان محصولاتنی وقتیه خرمن ایتیموب چوریمسنه سبب اولدیلر ؛

ثالثاً - بوستان و سبزه و میوه کبی بدلاً اله جق عشرلری یرلی یرندن طوبلامدیلر ؛

رابعاً - ذخائر عشریه یی وقتیه نقل و فروخت ایتدیرمدیلر ؛
خامساً - بواهمسزلقلر نتیجه سنده الده ایدیلان اقیچه بدل معینه کافی کلدکجه نقصانی تعلیماتی دائره سننده اهالی یه توزیع ایله استحصال واکمال ایتدیلر ؛

سادساً - فیضلی ، برکتلی سنه لرده متنفذان، کویا اهالی یی بومثللو فضله پاره ویرمکدن حمایه یواننده خیر خواهلقدن کورینه رك کویک بدل معینی تماماً تأدییه ایتک کبی احتکارلرله اهالینک فائده کوره جکی سنه لرده منفعتی کندیلرینه حصر ایتدیلر ؛

سابعاً - بوکشمکش ایچنده محل تحصیلی غیر معین بر طاقم ده بقایا قالمسنه سبب اولدیلر ؛

اهالی بوشکل احاله دن بیزار اولدیلر . همان عمومیتله اصول سابقه نك اعاده سنی طلب ایلدیلر . ذاتاً بش سنه ده طولمشیدی . حکومت دها زیاده اصرار ایتدی . اصول مذ کوره دولتجه ترك ایلدی .

بدلاته مقابل قائمه قبول اولتقدمه اولديني حاليه ولاياتجه مزايده قلان واردات عشریه نك بدلاتی تقدماً استيفا ايدلمكده ایدی. بوسيله ملتزملر و صرافلر عمومیتله محالرينه مراجعت ایتمه مکه وینه بالعموم حاصلات عشریه و رسومیه خزینه ده مرکردن صایلمغه باشلادی . ایش، ینه اسکی رنکنی، تنظیماتدن اولکی شکلنی آلیور و دولتک برچوق مطلوباتی ملتزملرله کفلاس نك ذمترلنده قالیوردی . کیفیتک اهمیتی نظرلره چارپدی . بوجهتی تأمین ایچون خزینه دن احاله اولان واردات عشریه و رسومیه متعهدلرینک بدلات احاله بی صورت تأدیله لی ايله بونلرک ایکنجی درجه ده ملتزملرده اولان آله جقلرینک صورت استيفاسی حقدده ۳ ذی الحجه ۱۲۷۴ تاریخلی برنظامنامه نشر ایدلدی [*] اولدقجه مؤثر احکامی و یوکسک درجه ده گذشته اخذینی محتوی اولان بونظامنامه بر درجه یه قدر تحصیلاتی تکثیر ايله بقایای تقلیل ایتدیسده مقصد اصلی تأمین ایده مدی . چونکه اصولک اساسنده عدالته مغایرت ، قواعد عمومیه یه مخالفت واردی . خلقی تعدیات واز عاجاتدن ، خزینیه یه ده شو غیر قابل تلافی مضر اتدن قور تار مق وجوبی تحقق ایتمشیدی .

بناءً علیه ۱۲۷۷ سنه سنده بوشکل التزام الغا ایدلدی . آنک یرینه روم ایلی ولاياتنده هر قصبه و یاقریه نك ۱۲۷۲-۱۲۷۶ سنه لری بدلات عشریه سنک حد وسطیسی بدل معین آنخاز ایدیلرک بش سنه لکی او قصبه و یاقریه اهالیسنک هیئت مجموعهنه احاله ایدلسی و بوسورتله احاله ایدیله مین محالار ايله اناطولی ولاياتنده اعشارک محالر نده قریه

[*] دستورک ایکنجی جلدینک ۴۹ نجی صحیفه سنده در

واردات عشریه سی، اولاً قضا، بعدہ سنجاغ، دهاصکره ولایت مرکرندہ مزایدہ اولنوب طالبلرینہ احوالہ سی گوسترلمشدر .

ملترملر بوصورتہ خزینہ دن بر سنجاغک اعشارینی طویدن الترام ایلبهرك قضا وقریه لره بالتقسیم محملرندہ دیگر ایکنجی درجہده ملتزملره وبونلر دخی الدقلری محملر اعشارینی کندیلری تعشیر ایتیموب اوچنجی درجہده ملتزملره صاتمغه باشلامشدر .

اعشارک بویله الدن اله کچمسی هر بر ملتزمی بشقه بشقه قازانچ سوداسنه دوشوردیکی کبی بومعامله و مخا بردلر وینلرندہ متعدد آیش و صاتیشلر سببی ایله ارادن بر چوق زمان کچهرک وقتیه کلوب محصولاتی تعشیر ایتدکلرندن اکثر محملرده حاصلات ارضیه طول مدت میدانده وبعضاً یاغمور وقارلر انده قالوب ارباب زراعتک کلی ضرر روزیانلره دوچار اولدیلر .

بوندن ماعدا بعض محملرده زراعتدن حقتدن زیادہ شی طلب واخذ اولمق وعشر حاصلاتی نظاماً تعیین اولنان مسافه دن دها اوزاق محملره نقل ایتدیرلمک و ملتزملرک آدملری بیهجک، ایچهجک، یاتهجق ایچون اهالییه بار اولمق کبی بر طاقم حالات شدتلی شکایتلره سبب اولدی .

اهالیجه مضرات و شکایاتی داعی اولان شوحال خزینہ جهده منفعتی موجب دکلدی . زیرا اهالیدن چیقان مقدارہ نسبتله خزینہیه کیرن مقدار نسبتسز دنیلهجک درجہده متفاوت ایدی .

برده اوئانده محاربه سببی ایله نشر اولنان قوائم تقدیه موجود اولدیغدن بونک تأمین اعتباری ایچون خزینہ جهه اجرا اولنان احالاتک

عاشراً - ویردیکی اقیچه‌یی گذشته‌سز اوله‌رق ویزوبده عشرینی
واقچه‌سنی استینا ایلدکن صکره اورتا جلیق اصولی وجهتله محمولک
بر قسمی المغه قالمشمانتی ؛

زرعک ملتزم لر طرفدن مغدور ایدلماسی مقصدیه بوقاعده لر
وضع ایدیلهرک اکثر محملرک ۱۲۶۴ سنه‌سی عایتله قدر بش سنه‌لکی
بوصورتله احاله ایدلمشدر .

بونک فائده وضررینی تدقیقه محل قلمه‌دن قریم محاربه‌سی ظهور
ایدرک تعینات ولوازم عسکریه ایچون کلی ذخیره‌یه احتیاج کورومسنه
وبش سنه‌ک التزاماتک مدت‌لری ده ختام بومش اولسنه مبنی عسکره
مقتضی ذخائرک تدارکنده سهولت اولمق اوزره بعض محللر واردات
عشریه‌سنک امانهٔ اداره‌سی ویاخود قسماً نقد وقسماً ذخیره‌النق
شرطیه خزینه‌جه احاله‌سی مناسب کورمش و محاربه‌نک امتداد ایتدیکی
۱۲۶۹ ، ۱۲۷۰ ، ۱۲۷۱ سنه‌لری واردات عشریه‌سی بوصورتله اداره
واحاله اولمشیدی .

بعده‌محاربه‌ینه احاله اصولنه رجعت ایدلدی . بوبابده کافهٔ اعشار
ورسوماتک صورت مزایده واحاله‌سی وایضای تعهد واعطای کفالت
مهمه‌لرینک بر انتظامه ربطی مقصدیه ۱۱ ربیع‌الآخر سنه ۱۲۷۲
تاریخنده بر نظامنامه ومتعاقباً برده ذیل قلمه‌له نه‌رق نشر ایدی [*]
نظامنامه‌د. زیتون اعشاری ایکی سنه‌ک وحبوبات اعشاری بر ویا ایکی
سنه‌ک اولمق وایکی سنجاق بر ملتزمه‌احاله ایدلماک شرطیه هر قضانک

[*] ایکنجی جلد دستور صحیفه ۴۱

نظامنامه‌نك اصلی الیزه کچماش ایسه‌ده بعض آثار معتبرده
مندرج و بزم مقصدیمزی تأمینه کافی اولان خلاصه مألنه کوره :

اولاً - اعشار وارداتنك بش سنه ایچون احاله‌سی ؛
ثانیاً - رجال و خدمه سلطنت ایله ذی قدرت صراف و تجار
معتبریه احاله‌سی ؛

ثالثاً - بونلره منفرداً ویرلدیکی کبی قومپانیه شکلنده مجتمعه‌ده
احاله‌سی ؛

رابعاً - احاله اولنه‌جق قضانك اوچ سنه‌نك بدلاتی بالتثلیث
بدل اتخاذیله بلا مزایده احاله‌سی ؛

خامساً - ملتزملردن ایلك سنه‌نك کاری تدارك ادوات و توسیع
اعماراته صرف ایتدیریلوب خزینه ایچون بر شی التمامی ؛

سادساً - ایکنجی و اوچنجی سنه‌لرنده بدل تثلیث اوزرینه یوزده
ایکی و دردنجی، بشنجی سنه‌لرده یوزده اوچ که جمعاً درت سنه‌ده یوزده
اون ضم ایله استیفا قلمسی ؛

سابعاً - تقاسیط سنویه دوچار تا آخر اولورسه کندولریله کفیللردن
گذشته‌سینله تحصیل قلمسی ؛

ثامناً - هر ماترمك زیر التزامنده بولنان محللر اهلینسه لزومی
قدر حیوان والات و ادوات و تخم واقچه ویرمکه مجبور طوتلمسی
و کیده‌سنه [بش یوز غروشه] بش غروشدن زیاده گذشته طلب
ایتماسی (یوزده بر فائض سنوی دیمکدر)

تاسعاً - محصول وقتدن اول اهالی صقیشدیریلوب النده‌کی مالک
دون بها ایله التمامی ؛

خیریه نك بدايت تطبیقندن اعتباراً هر یرده محصلر معرفتیه تحصیل ایدلمسی اصولی قبول اولمشدر.

بونظام وقرار ایجابی اوله رق اعشار ۱۲۵۶ سنه سی ابتدا سنندن محصلر معرفتیه و امانه اداره صورتیه جبات ایدلمش وشوشکل اداره انجق ۱۲۵۸ سنه سی نهایته قدر اوچ سنه دوام ایتدیریه بیلمشدر. اوچ سنه نك تطبیقات محصلر نك حاصلات عشریه نی لایقیه محافظه ودرکیه فروخت ایتدیره مدکلر نی کوسترمش وحاصلات تناقص ایتدیکه ایتمشدر.

بو حاله چاره ساز اولق باجمله واردات عشریه ورسومیه نك قضا اوزرینه وایکیشر سنه مدته طالبلره الزام واحاله سی قرار لاشدیرلمش و ۱۲۵۹ سنه سنندن ۱۲۶۳ سنه سی نهایته قدر بش سنه نده بو قرار نك حکمی تطبیق ایدلمشدر.

احاله والزامات بو شکلنده ماترملر قواعد اقتصادیه ایجابجه تزید زراعت و ترقی معموریت ایچون زراعه هیچ بر صورتیه یاردم ایتیموب یالکز کندیلرینک اوایکی سنه ایچنده الده ایده جکلری منافعدن بشقه بر شی دوشونمدکلری کورلمشدر.

بوکا قارشی تدبیر اوله رقده احاله والزام بر ویا ایکی سنه یرینه دها چوق سنه لر ایچون اجرا اولنورسه ماترزم اوله جق کمسه لر ایلروده فائده کورمک امیدیه عشرینی تحصیل ایده جکی محللر اها ایسنه بالطبع اغانیه مجبور اوله جکلری و بو صورتیه زراعتی تزید و معموریت مملکته خدمت ایده جکلری دوشونلمش و بو باده برده نظامه قلمه آلمشدر.

عشر لر

۴

درس : ۴۸

عشر — بر شیتک اونده بریدر . اصطلاح مالیده ، محصولات ارضیه دن النان رسم دیکدر . بوراده (۱) اعشار ، (۲) دخان عشری ، (۳) حریر عشری احکامندن بحث ایدیه جکدر .

۱ — عشر

صفحات تاریخیه سی

تنظیمات خیریه نی متعاقب نشر اولنان نظاماتی جامع اولان ۱۵ ص سنه ۱۲۵۶ تاریخی علم و خبرک بشنجی ماده سی موجب محصولات ارضیه دن روم ایلیده سکزده بر وانا طولیده بشده والتیده ویدیده واونده بر وبعض ولایتلرده دها زیاده و نقصان اوله رق عشر و سالاریه و رسوم رعیت و سائر عنوانلری تحتنده اصول مختلفه اوزرینه اعداد متفاوته ایله تحصیل ایدیه کلن عشرک تنظیمات خیریه اجرا اولنان برلرده علی العموم لفظ و معناسنه موافق اوله رق مساواته اونده بر اولسی تقرر ایتشدر .

کذاک خط هما یونده التزامات اصول مضره سی بر مملکتک مصالح سیاسییه و امور مالیه سی بر آدمک پنجه قهرینه تسلیم دیمک اولدیغی بیان و کمال شدتله منع ایدلدیکنندن واردات عشریه نک ، تنظیمات

برشکل قطعيده تعينی قابل اولمیان بالاده محرر استشاردن يالکيز
برچفت مسئلهسی بيله قانونی تخریب ایچون کافی ایدی. صوکنه دوغری
هیج کیمسه نك بر چفتدن فضله حیوانی بوله مادی بوسبيله واردات
ابتدای تأسیسه نده برملیون اوچویوز التمش بیك لیرا ایکن ایکنچی
سنهسی انك نصفی اوچنچی سنهسی، ربی درجه سنه اپندی ونهایت بیك
اوچویوز یکر می اوچ سنهسی نهایتنده ویرکوی شخصی کبی بوده لغو
ایدلی .

قواعد طرحیه و تحصیلیه سی

تعلیمات موجبجه حیوانات اهلیه رسمی ایچون تقسیط
قونموب اغستوس غایته قدر اکمال اولمق شرطیه اجرت مقطوعه لی
وموقت ومکمل تحصیلدارلر واسطه سیله تحصیل اولندی . مأمورین
مالکیه ومالیه ایله مختارلره تحصیلاتی اغستوس غایه سنندن اول اتمام
ایتدکاری حالده اغدامده ویریلان مقدار نسبتنده براکرامیه
وعائدت تحصیلیه ویریلیوردی .

جنوارلرک رسمی علی السویه اونرغروشدن تحصیل اولنوب
بوندن بالاده خزینهنه عائد اولمق اوزره کوسه تریلان مقصدارلر
مال صندوقلرنجه ایقونیایور واوست طرفی تجهیزات نظارتنه
کوندریلیوردی .

درسعادتده کرک تعداد ویوقلمه وکرک تحصیل ایچون اون دائرهُ
تحصیلیه اعتباریله صورت مخصوصده کفیللی تحصیلدارلر تعین
اولنهرق کفیللی بر مرکز کاتنک معیتنه ویرلدی .

تحقق ایدز، رسمی بونلر قبض ایدز واحسابنه مقبوض ویرلردی .

رسوم مذكوره ايچون ايروجه قامه النان تعليمات مخصوصه انجق
۱۳۲۱ سنه سندن اعتباراً تطبيق ايدلمكه باشلامشدر .

۱۳۲۳ سنه سنده بورسم لغو ايديلهرك تعليماتك حكيمى مرعيتدن
قالديغى جهته عينا نقلندن صرف نظر ايديلهرك ياكيز اساسلر كوريله-
بيلمك ولغوى سببى اكلاشلمق اوزره مندرجاتك بروجه آتى خلاصه
ايدلمسنى موافق كوردك :

اولا — ايكي ياشنى اكمال ايتيان ياورولر ، زراعتده قوللانيلان
او كوز ، مانده وبار كيرك برچقتى ، برخانه ده اقامت ايدن عائله لك هر برى
آرى چاليشيورر لر سه هر عائله ايچون برچفت حيوان ، باغچوانلر ك
دولاب بار كيرلرى ، چفتده قوللانيلان تك حيوانلر ، دوائر بلديه
و نمونه چفتلك و ترلالرينه عائد حيوانات ، عساكر شاهانهك ،
قول اغاسى رتبه سنده اولان ضابطانيه بالعموم افرادينك و پوليس
و ژاندرمهك و خفيف سوارى الايلرى ، ضابطان و افرادينك بررتك
بينك حيوانلرى و خارچدن كمرك رسمى ويروب مملكته كيرن
حيوانلر بوتله ايتاده استئنا ايدلمشدر .

ثانياً — حيوانات اهليه ده اغنام ايله برلكده واغنام مأمورلرى
معرفتيه تعداد و يوقلمه و مكتموم و امرار و معامالاتى عيني قواعد
توفيقاً اجرا اولنور . بوكا متابل كنديلرينه رسمك تحقيقاتنه نسبتله
صرفى مجاز اولان يوزده بشندن بشقه جه اجرت و ير بلور . دفترلر ،
تذ كره لر نمونه سى وجهله ياييلور .

«استئنا قانونلر ك مزاريدر » حكيمى بوقاننده بر كرده اپك آشكار
برصورتده ظاهر اولمشدر .

آژانس سیویلر ، قونترول قومیسسیوننده کی ایدلکلر ، اداره مالیه مزى تنقید ، نواقص و معایجزی عالم مدنیتک پیشکاهنه وضع و تشهر ایدیورلردی .

هر قوتک باشی اولان پاره قوتی بزده ذاتاً مفقود ایدی . بر بطندن و یا خود یارم عصردن بری استقراض ایله یا شامغه ، عطالت و کسالت ایچنده وقت کچیرمه که آلمش ایدک . فقط ایشته اوده امکانش بر حاله کلمشیدی . اعتبار سیاسیمز کبی اعتبار مالیمزده بوزولمشیدی .

ایستاتستیکلره نظراً ملکمزده اون ملیون رأس درجه سنده حیوانات اهلیه واردی . آت ، دوه ، اوکوز ، اینک ، استر ، جنوارلردن اونر ، و مرکبدن اوچر غروش النسه تقریباً بر ملیون ایرا قدر بر ایراد تأمین ایدیله بیله چکی حساب و ۲۱۹ سنه سندن اعتباراً تطبیق ایدلدی .

روم ایلییه متعلق مقررات خفیه ایجابجه سالانیک ، قوصوه ، مناستر ولایتلرینک حیوانات اهلیه رسومی اولان ۱۱۷,۲۰۰ ایرا محللرینک تنظیم و تأمین اداره لری ایچون اوراره ترک ایدلدی . انلردن ماعدا ولایتلرک حیوانات اهلیه رسومنک تجهیزات عسکریه بی تأمین ایچون مرکزله جلی قرارلشدیرلدی . ایلمک سنه ده بونلرک تعداد و تحسینی اغنام نظامنامه لرینه توفیقاً وسائل مخصوصه ایله اجرا ایدلدی . ۳۲۰ سنه سندن اعتباراً امر اداره سی تجهیزات عسکریه نظارتیه حاله و خزیننه جه تحصیل اولان مبالغده اونظارته تسلیم اولندی .

بناءً عليه ۳۲۱ سنه سنده ۲۵ شباط تاريخي تذكره ساميه ايله تبليغ اولنسان قرار موجبجه جانوارلرك اوچ آيلندن اتى آيلغه قدر ياورولرينك ، قرق ، اللى والى آيلقندن برياشنه قدر اولانلرك ، يمش ، سكسان غروش قيمتلى اولديغى نظر اعشاره النهرق اوچ آيلقندن اتى آيلغه قدر جانوار ياورولردن بشر والى آيلقندن برياشنه قدر اولانلردن يديشر بحق وبر ياشنى طولديرانلردن اوغوش غروش المنغه باشلامشدر .

مشروطيتدن اول صوك بش سنه لك تحصيلاتك حد وسطيسى ۹۲۹۱ ليرا درجه سنده در .

۵ — حيوانات اهليه رسومي

(رد وال) ملاقاتك نتيجه سي اوله رق دولتك سياست وموجوديتك دوچار اولديغى مهالك تثيريله ۱۳۱۸ سنده سنده اتخاينه مجبور اولديغى تدابير ماليه صرهنده احتياجات عاجله ماليه ي تاامين ايچون حيوانات اهليه اوزرينده بر رسم وضعى امر ضرورى حكمنى الدى . دوه وجاموس كى حيوانات اهليه دن بر مقدار شى المنقه اولديغى حالده سائر حيوانات اهليه وسائط زراعيه ونقله وحريره دن اولديغى پيش نظرده طوتيله رق انلره رسم وضعى جهته كيدليوردى . فقط « الضرورات تبيح المحظورات » حكمنجه بر دفعه چاره سزكورولدى . چونكه غافلانه بر سياست روم ايلي ولايتارخى اداره مادر وطندن تفريق ايتديره جك ، سياست اقتصاديه واداره ماليه سنه قونترول قويديره . جق درجه ده دشمنلر مزه فرصت ويرمشدى .

اعتبارنه پك آغيركلدی . حتی بعض خالرده جانوارلرینی رسم ویرما،ك
ایچون اتلافه قدر تصدی ایتدیلر . ایرتسی سنه یدی غروشه ونهایت
۱۴۷۹ سنه سندن اعتباراً اوچ غروشه ایندیرلدی .

قواعد طرحیه و تحصیلیه سی

جانوار رسمی دخی اغنام رسومی حقیقده مرعی الاجرا اولان
ایکی نظامنه، نك لاحقه لری موجبجه عینی قواعد توفیقاً طرح
وتحصیل اولنور .

جانوارك تعدادینه ایلول ابتدا سنده مباشرت ایدیلوب نهایتنه قدر
یوقلمه سی ده بتیریلور . تحقق ایده جاك رسم ایلول و تشرین اول وثانی
نهایتارنده اوچ تقسیط ایله عینی اغنام رسومی کبی وسائط مخصوصه
ایله تحصیل اولنور . ایوم قوصوه ، سالانیک ، مناستر ، یانیه ،
اشقودره ، ادرنه ، اطنه ، ایدین ، بیروت ، جزائر بحر سفید ،
خداوندکار ، سوریه ، سیواس ولایتلریله ایزمیت ، بیغا ، چتالجه ،
قدس سنجاقلارنده جنوار یتشدیرلمکده ورسم التقددر .

اغنام رسمنه ۱۲۹۶ سنه سندن اعتباراً ضامم اجرا ایدلدیکی صروده
جنوار رسملینه ده ضم ایدیلهرک ینه بش غروشه ابلاغ ایدلدی .
اشاغیده بحث مخصوصنده سویلنه جکی وجهله دولتجه « حیوانات اهلیه
رسومی » وضع ایدلدیکی صروده بو رسم تکرار اون غروشه چیقارلدیغی
کبی انک اغونده بش غروشه تنزیل اولندی . بو مقدار، ایراد اعتباریه
مقایسه ایدیلهرک اولورسه اغنامه کورده جنوارك رسمی دون ایدی .

لغویدر. چونکه نفعی ضررینه بیله متقابل دکادر. بودجده منبع
واردات دیمکه دکور .

قواعد طرحیه و تحصیلیه سی

بوده بهر جاموس باشنه اون غروش اولهرق یالکوز بالاده محرر
ولایتلرده طرح اولنور. محالرنجه متعامل اولان موسمنده مأمورین
مخصوصه معرفتیه تعداد و تقاسیط نلته اوزرینه تحصیل ایدیلور .

۴ — جانوار رسمی

تنظیات خیریه نك اعلاندن ۱۳۷۳ سنه سنه قدر بو رسم هر یرده
قبل التنظیات النان مقدارده اولمق اوزره تحصیل اولندی .

۱۳۷۴ سنه سنه کی اصلاحات صیره سنه بونلرک کثیرالتواند
حیواناتدن اولدیغی و اورمانلر دروننده مصرف منزجه بسانه کلدیکی
ویاورولرندن احجابی زیاده انتفاع ایتمکه اولدیغی نظر دفته الندی .
مختلف رسملر توحید و اوج آیلق یاورولر استئنا ایدیلهرک هر بر
رأسندن اونر غروش رسم النغه قرار ویرلدی .

اناطولی و عربستانده ذاتاً ایتشدیرلمیان بو حیوانلره دولتیجه مقدا
پکده او قدر اهمیت ویرلمدیکی وحتی بر ازالق انلردن النان رسمک
کلیاً لغو ایدلدیکی یوقریده سویانمشیدی . صکره لری روم ایلده
رغبت آرتوبده رسم قونلدیغی زمان اغنام رسمی درجه سنه بر شی
قونمشیدی . ۱۳۷۴ سنه سنه بویله بردن بره اون غروش چیقارلمسی

۳- جاموس رسمی

دولت عثمانیه ده اوکوز ، مانده کبی حیوانات بقریه وسائط مهمه زراعیه دن عد ایدیله رک بونلرک اوزرینه آروجه بر رسم وضع ایدلماشدر . یالکیز احتساب رسمی تعمیماً تطبیق ایدلدیکی صیره ده بونلرک نقلیاتده قوللانیلان قسمی ارایه ایله، یوک ایله قصبه لره کلدکلری و دربندلردن کچکلری زمان ارایه و یوک حسابیه و برده بونوع حیوانات بازار یرلرنده انبوب سانلرقلری وقت قیمتلردن غروشده بر پاره حسابیه رسم المشدی . احتساب رسمی لغو اولندیغی زمان بونک نقلیاته مخصوص اولان برنجی قسمی موقتاً لغو و صکره تمتع و یرکوسنک وضعنده مقطوع تصرفه بیانیه ادخال ایدلدی . ایکنجی قسم ده بلدییه وارداتی میانسه کچدی .

بونلردن یالکیز جاموس قسمنک کلیتلی یتشدیرلدیکی بغداد ، بصره ، موصل ولایتلرنده سوندن، دریسندن، یا ورو سندن استفاده ایدلدیکی وزراعت و نقلیه ایشارنده قوللانیدیغی نظر اعتباره الهرق دوه رسمی وضع اولدیغی زمان بو قبیل جاموسلرده رسم وضعی تقرر ایتمشدر .

فقط بونلر علی الاکثر دجله و فراتک بویوک باتاقلقلری جوارنده یتشدیرلدیکی و بحق تعداد و نفتیشنه نه وسائط نقلیه ونه احوال صحیه محلیه مساعد اولمادیغی ایچون بدایت وضعنده اولدقجه مهم ایکن شمعی مجموع رسم یدی یوز لیرایه قدر تنزل ایتمشدر . تطبیقنده کی مشکلاتی ، سوء استعمالانده قیو آهقده در . اسلم طریق بونک ده

قواعد طرحیه و تحصیلیه سنی

عربان و عشایری اولان و دوه یتشدیرن سوریه ، حلب ، بغداد ، بصره ، طرابلس غرب ، دیار بکر ، موصل ، قسماً طربزون ، ارضروم ، وان و لایترلیه زور ، قدس ، بنغازی سنجاقلرنده بولتان عربان و عشایر سنه نك موسم مخصوصنده معموردر کلیر ، برمدت امر معاشلری ایچون کنندی محصولرینی صاتوب مقابله لوازم حیاتیهلرندن محتاج اولدقلری اشیایی آلیرلر .

بو موسمه طرف حکومتدن مخصوص و مکمل مأمورین تعیین ایدیلهرک عشایرک دولری ، یاورولری ایله برلکده تعداد و بهر رأسنه اون غروش دوه رسمی طرح و بلا تقسیط استینا اولنور .

دوه رسمنک صوگ بش سنه نك تحقیقاتی اوتوز بیک ایرا و وسطی و تحصیلاتی ۱۴،۱۲۵ لیرا درجه منده درکه انجق تحقیقک نصفی تحصیل اولنیور دیمکدر . معاملات ، سوء استعماله مساعد و عربان و عشایری حکومتدن تنغیری مستلزم برشکلده دوام ایتمکده در . چونکه مدنیلکه یا قلاشمق ایستدکجه تشویق و ترغیب و حتی تاضیف ایده جکمزه زمان تقربلرنده انتظامسز بر تکلیف ایله کندومزدن تقریق و تبعید ایدیوروز . بو حال ، لازم الازاله و واجب الاصلاحدر . بوده انجق بونلرک اسکانی چاره سنی بولمق و بویله یا کاش تکالیفی قالدیردقندن بشقه تمدین ایچون بویوک فداکارلقده بولمق ایله اولور . بو پک ازمدر . تا که حکومته آتیا شایان استفاده بر منبع واردات تشکیل ایدیله بیلسون .

۲- دوه رسمی

دولتجه دوه ، آت ، استر ، مرکب ، وسائط مهمه حریبه و نقلیه دن عدايدیه رك قدیمدن بری بونار اوزرینه برکونه رسم قونامشدی . یالکیز احتساب رسمی تعمیم ایدلدیکی زمان یوک وبنك حیوانلرینه ده بر مقدار رسم وضع ایدلمشدر . بوده طوغریدن طوغری یه حیواناتک راسلری اعتباریه وضع ایدلیوب هر دفعه کویلردن قصبلره کلدکجه یوکاری اعتباریه و الیم صایم زماننده قیمتلردن غرو شده برپاره حسابیه اتمشدر . بونك بر قسمی تمتع ویرکوسی میاننده ادخال و بر قسمی بلدیله لر میاننده ترك و الحاق اولدیغندن تنظیماتدن صکرده دوام اتمشدر .

انجق ۱۲۹۶ سنه سی بودجه عمومیسنده تعیین ایدن حال مالی اوزرینه تدابیر مقتضیه و ممکنه اجرا ایدلدیکی صیره ده ایلك دفعه اوله رق نقلیتده مستخدم اولیوب صرف تجارت و یاسودندن ، یوکندن ، دریسندن استفاده ایچون یتشدر یلان و موسم حصاده معمورلره کلان دوه لردن رسم الخمی تقرر اتمشدر . بوکا بعض محللرده (و دی رسمی) نامی ده ویرتمشدر . صرف نقلیه دوه سی اولانلر تمتع ویرکوسنه تابعدر . بوبابده کی قرارده دیگر برچوق ضمايمك اسباب و مقادیر ده محرر اولدیغندن ۳۱ کانون ثانی سنه ۹۵ تاریخلی اولان بو قرارك [۱] مطالعه سی توصیه اولتور .

[۱] بو قرار قوانین مالیه بجه ۹۵ سنك دردینجی جلدینك ۳۷ نجی صحیفه سنده

سادساً — اغنام رسمی، اصحابی و یا مختار لر طرفندن مال صندیغنه تسلیم اولنور . مأمور لر بوکال سورمز لر .
ایکنجی نظامنامه احکامی میاننده برنجی نظامنامه یه مغایر اولان قواعد تحصیلیه شونلردر :

اولا — اوچ مساوی تقسیط، تعدادک باشلادیغی آی ایله ایکنجی، اوچنجی آی نهایتلرنده استیفا اولنور .

ثانیاً — کچجی و یبانهجی مالی اولان اغنام بولندیغی یرده نه قدر قاله جق ایسه اومده کوره مساوی اوچ تقسیطه ربط و کندیسندن معتبر وصاحب ملک کفیل النور . بوضورتله کفیل ویره میا نلردن تعدادی متعاقب رسم دفعةً تحصیل اولنور .

ثالثاً — رسم ، تماماً تحصیل اولنور ایسه و یریله جک تحصیلداریه یوز غر و شده التمش پاره در . بشردن اون بش پاره سی ناحیه مدیرلرینه ، قائم مقاملره ، مال مدیرلرینه ؛ قصور قرق بش پاره دن اون پاره سی امام و پاپاسلره ، اون پاره سی مختارلره ، باقی یکر می بش پاره سی علی السویه آرالرنده تقسیم ایدلک اوزره کوی اختیار مجلس اعضالرینه و یریلور .
رابعاً — ولایت ولوا مرکز لرنده مأمورین موظفه دن بری تعقیبنه مأمور ایدیلور . اکمال ایدر سه قائم مقاملر درجه سنده عائدات آلور .

خامساً — تعدادده استخدام اولنان تحصیلدارلرله تحصیلدار مفتش لرینه بر معاشلری نسبتنده اکر امیه و یریلور .

اغنام رسمتک صوک بش سنه ظرفنده کی تحصیلاتک حد وسطیسی ۱،۶۴۵،۲۳۳ لیرا درجه سنده در . دور مشروطیته بو حالده کیر مشدر .

قواعد تحصیلہ سی

برنجی نظامنامہ موجبہ اغنام رسمی شوقاعدہ لرہ توفیقاً تحصیل
اولنور :

اولاً — رسم اغنام اوچ مساوی تقسیط ایلہ مارت و نیسان
ومایس نہایتلرندہ استیفا اولنور .

ثانیاً — مایس نہایتندہ رسمک عمومنی ویا بر مقدارینی مکلف
تأدیہ ایتماش ایسہ ایکی کون ظرفندہ بر اخبارنامہ تبلیغ اولنور .
برہفتہ یہ قدرینہ تأدیہ ایدلمزسہ اغنامدن لزومی مقداری صاتیلوب
رسم استیفا اولنور . اغنام یوقسہ اشیا و اموال سائرہ سی فروخت
ایدیلور .

ثالثاً — کچی و بیانچی مالی اولان اغنامک رسمی عقیب تعداددہ
النور .

رابعاً — بر قضانک اغنام رسمی حزیران اون بشنہ قدر کاملاً
تحصیل اولنورسہ یوزغروشدہ یکریمی پارہ تحصیلداریہ ویریلور .
مرکزہ مربوط قرانک تحصیلداریہ سنندن اون پارہ سی قائم مقامہ ،
بش پارہ سی مال مدیرینہ ، قصور بش پارہ سی مختارانہ اعطا قنور .
ناحیہ یہ مربوط قرانک تحصیلداریہ سنندن یدی پارہ سی ناحیہ مدیرینہ ،
بش پارہ سی قائم مقامہ ، اوچ پارہ سی مال مدیرینہ . بش پارہ سی
مختارانہ ویریلور .

خامساً — ولایت ولوا مرکز لرینہ مربوط قریہ لک یوزدہ
یکریمی پارہ تحصیلداریہ سی استخدا م ایدی بچک تحصیلدار لرہ ویریلور .

برنجی قسم حقه‌ده جریان ایدن معامله بوجه آتیدر :
اولا — صائقی ایچون یونانستانه کچیریلان حیوانات قبولردن
امرار ایدلدیکی صبردهده هر رأسندن تقدیر ایدیلان قیمت اوزرینه
رسومات مأمورلرنجه یوزده بر اخراجات رسمی النور .

ثانیاً — یونانستاندن بزه کتیریلان حیوانانندن یوزده اون بر
ادخالات رسمی استیفا اولنور و بویله کهرک رسمی ویرنلردن اوسنه
ایچنده اغنام رسمی طلب و تحصیل ایدلمز .

ایکنجی قسم حقه‌ده کی معامله شویله در :

اولا — تعداد زماننده قشلاقلرینک یونانستان جهتهنده کی
قسمنه کچیرلمک ایستیلان اغنام درحال تعداد و رسمی تحصیل ایدیلهرک
یدلرینه مقبوض ویریلور و مقبوضی ابراز ایتدیکن صکره قبولردن
اوبر طرفه کچمهلرینه مساعده اولنور .

ثانیاً — قشلاقلرینک یونانستان قسمنده بولنانلر بزم طرفه
کچمک ایستیرلرسه کچن تعداد موسمنده رسمی ویردکلرینه دائر مقبوض
علم و خبرلرینی ابراز و ارائه ایتمکه مجبوردرلر . ارائه ایدمه میانلر رسمی
تماماً تأدیه ایتمکه مکلف اولورلر و بعدالتأدیه قبولردن کچمهلرینه
مساعده ایدیلور .

ایران و روسیه حدودنده بولنان محللرده اولاری مختلف معاملهلر
جاری ایکن ۱۴ نیسان سنه ۳۲۳ تاریخندن اعتباراً اولرلرده دخی
عینی قواعدک تطبیقی تقرر ایتمش و بغداد و بصره و موصل و وان
و ارضروم ولایتلرینه بوقرر تبلیغ اولنمشدر .

آیده نه کمرک ونه اغنام رسمی آلمیه جقدر . شهادتنامه سی اولمیانلردن
اغنام رسمی النور .

ثالثاً — مارتدن تشرین اول ظایه سنه قدر اورالرده دخی هر نه سبیله
اولور ایسه اولسون ممالک عثمانیه یه کیرن اغنامدن اغنام رسمی
آله جقدر .

رابعاً — خط امتیازده املاک مختلطه املاک ادخال ایده جکلری
حیوانلر برسنه دن زیاده قالدینی حالده اغنام رسمنه تابع طوتیله جکلردر .
خامساً — املاک مختلطه صاحب لرینک حیوانلری یرلی حیوانلر ایله
قارشدیرلیوب آیروجه رعی ای دینله جکلردر . قارشدیریلور ایسه بالاده
محرر درت قیش آیلری مستثنا اولمق اوزره اغنام رسمنه تابع
طوتیلورلر .

سادساً — حدوددن کچدیکی زمان یول تذکره لرینه مروری
اشارت ایتمش اولوب صکره نه یابلدیغی علی الاصول تذکره یه قید
واشارت ایتدیرلماش اولان نقصان اغنام ایچونده اغنام رسمی
النه جقدر .

یونان و ایران اغنامی

یونانستان ایله جریان ایدن اغنام معامله سی ایکی درلو اولوب بریسی
دوغری بدن دوغری یه ادخال ویا اخراج اولنانلر ، دیگری ده حدودده
بولنوبده یاریسی یونانستانده ، یاریسی ممالک عثمانیه ده قالان قیشلاقلره
کوتوریلوب کتیریلانلردر .

بوحال یوقاریده برنبده سویانیدیکی وجهه انتظام مطلوبی محل وسوء استعمالی موجبدر .

بناء علیه ، بونلرك ولايت اوزينه عمومك رسم مقدارنجه توجیدی و رسمكده ممكن مرتبهده تعدیلی الزمدر .

بلغارستان اغنامی

بلغارستان ، بزه تابع امارت حالنده ایکن ۱ کانون ثانی سنه ۳۲۲ تاریخنده برتجارت و کمرک استلافنامه سی یاپاشدی . اغنام و جانوار بلغارستاندن ولایات عثمانیه یه ادخال اولندینی زمان کمرک رسمی النمیوب اغنام رسومی استحصال ایدیلیوردی .

امارتك تصدیق استقلالندن صکرده طرفینك موافقتیه استلافنامه نك حکمی موقتاً ابها اوندی . بوسبیله اورانك اغنام و جانواری حقنده ایوم جاری معامله نك آبروجه بیلنمسی لازمدر . اوده بوجه آتیدر :

اولا — برآ و بجرأ کله جك اغنام و جانواره منشأ شهادتنامه سی کوسترمك شرطیه کمرک رسمی ویرمیوب سنه نك هانکی موسمنده کایرسه کلسون ادخال ایلدیدیکی محلهده کی نسبت اوزرینه اغنام رسمی ویره جکدر .

ثانیاً — حدودده واقع محللرده قوری اوتایله بسلنمك و یارعی ایلمك اوزره تشرین ثانی و کانون اول و ثانی و شباط آیلرنده هم حدود قضاالرك مالی اولدیغنه دائر شهادتنامه ایله کیرن اغنامدن بودرت

اسکوب ، پرزرین ، وایک سنجاقلرنده بعض قضالر ،
قوصوده مترویحجه قضاسنک بعض قریهلری ، مناسترده
اوخری ، قوشوه ، قولونیا ، استاروه ، ایلبسان ، غرامش
قضالری آیدینده دکزلی سنجاغنک طواس قضاسی ،
منتشا مرکز قضاسی ؛

۴۶

خداوندکار ، ایزمیت ، بیغا ، جزایر بحر سفیدده مدلی
سنجاغی ایله ایپسارده و ساقز قضالری ، آیدین ولایتک غربی
قره آغاج ، طواس ، منتشا سنجاغنک مرکز قضالرندن ماعدا
قضالری ، درسعات ملحقاتسندن ککبوزه ، بکقوز ،
شیله ، قرتال واطه لر قضالریله درسعات اناطولی جهتی ،
مناسترده پرله ، فیلورینه ، کوریجه ، کسریه ، سرفیجه ،
الاصونیه ، قوزانه . ناسلیج ، کره بنه قضالری ایله
سالنیکده جمعه قضاسی ؛

۵

چتالجه ، سالنیک ، ادرنه نك سهادیر کدن ماعدا ، قضالری
قوصوده کوپرلی قضاسی ، استانبول مرکز قضالری ایله
روم ایلی جهتی .

۵۶

کچیلر عیناً قویونلر درجه سنده رسم ایله مکلفدر . یالکز تقنیک
کچیلری هر نرده بولنور ایسه بولنسون اوچ بچق غروشدر .
تعرفه دن پک صریح اکلاشیلیمورکه برولایتک سنجاقلری ، قضالری ،
ناحیهلری بیننده عظیم اختلاف و تفاوت اولدیفی کبی حتی بعض
قضالرده کوبلر اراسنده بیله رسمجه فرق واردر .

هر ایکی نظامنامهیه کوره تعداد اولنان اغنامک رسملری شو
تعرفهیه کوره حساب و طرح ایلمکدهدر :
غروش

- ۱ یمن ؛
- ۲ بنگازی ؛ « مقطوعاً ویر کومیاننده استیفا اولور. »
- ۲ ۱ | قوصودهدهیکی بازار سنجاغی ؛
- ۲ ۲ | جبل لبنان ؛ (محلی امور نافعه سنه قارشولقدر)
- ۳ | طاشلیجه سنجاغیله ایپک سنجاغنک بعض قضالری و مترویحیه
قضاسنک بعض قریه لری و مناسترده دبره سنجاغی ، پکلین
قضاسی ، مات قضاسی مقطوعدر ؛
- ۳ ۱/۲ | بغداد ، اشقودره ، بصره ولایتلری ، جزائر بحر سفیده
ردوس سنجاغی ، لریوز ، قالمینوز ، قارپوط قضالری .
قونیه ده آق سکی قضاسی ، موصلده عمادیه قضاسندن
ماعدالمحller ؛
- ۴ | ارضروم ، انقره ، اطنه ، بتلیس ، بیروت ، حلب ،
دیاربکر ، زور ، سیواس ، سوریه ، طربزون ، قسطمونئی ،
قدس ، وان ، معموره العزیز ، یانیه ، ادرنه ده سمادیرک
جزیردسی ، جزائر بحر سفیده لئی سنجاغی ، قونیه ده
آق سکی قضاسندن ماعدالمحller ، موصلده عمادیه قضاسی ،
دکزلی ، سنجاغنده قره آغاج قضاسی ، یونانستاندن عودت
ایدن اغنام ؛

تبلیس ، ولایتلرنده نيسانك برنجی ، و ماعدا ولایات ایله انوبه غیر
ملحقهده مارتك برنجی کونیدر .

ثالثاً : تعدادك اجراسی ایچون هر قریهده بر موقع تعیین ونه کون
هانکی ساعتده بدأ اولنه جنی اوچ کون اول اعلان ایدیله جك وهر کس
سوریلرینی اورایه کتیروب صایدیره جق ونظامنامهده محرر احوال
مانعه دن بری اولمادینی حالد کتیرلمیانلرد مکتوم نظریله باقیله جقدر .

رابعاً : احوال مانعه دن ناشی موقع تعداده کتیریله میان سوریلری
هیئت اختیاریه دن ایکی آدم کویک امام ویا پاپاسی و مختاری بولندینی
حالد تحصیلدارلر سوریلرک بولندینی اغیل وماندیره کیده رک
صایه جقدردر . دفترلرک تنظیم و اعطاسی و تعداد و یوقلمه نك صورت
و مدتلی و تذکره لری و تسلیاتك قیدی و مکتوماتدن جزاء ایکی قات
رسم آلنوب بر قانتك مخیره ویرلمسی و مملک اجنبیه دن کالردن اوسنه
ایچنده اغنام رسمی التماسی کبی برنجی نظامنامه نك عینیدر .

بو ایکنجی نظامنامه نك اجراسنده اك زیاده شکایاتی موجب اولان
جهتی سوریلرک بر موقعه جابه مجبور طوتسی نقطه سیدر . چونکه
او موسم اکثر محللارده اغنامك قوزولادینی ویا حامل اولغله زیاده
مشی و حرکتیه غیر مقتدر بولندینی بر زماندر . جبری یوروتمک
تلفات و ضایعاته سبب اولمدهدر . بو حال برچوق فریادلردن صکره
حکومتجه اکلالمش و نهایت ۲۹ کانون ثانی سنه ۳۴۳ تاریخی
قراریله ولایات اسکی نظامنامه ایله یکسمنک تطبیقنده تخیر ایدلیکنندن
بر قاقچ یردن بشقه ولایاتك قسم اعظمنده برنجی نظامنامه نك تطبیقنه
دوام ایدیله کلشدر .

ویکرمیسنه قدر اکال اولنور و احبابنک اسم و شهرت و محل اقامتلی دفتر مخصوصه قید و احبابنه تعداد علم و خبری اعطا قنور .

رابعاً : مارتک یکرمیسندن نیسانک اوننه قدر تعدادی اکال ایدن قول ، مرکز قضاچه دیگر مناسب برقولک (یوقلمه) دنیلان ایکنجی تعدادینی اجرا ایلر . احبابنه یوقلمه تذکره سی ویریلور . بونده انه جق رسمک مقداری مندرج و تسلیات خانه سی ده موجوددر .

خامساً : یوقلمه ایله تعدادک تطبیقاتنده ظهور ایده جک ویا اخبارات اوزرینه تحقق ایله جک مکتومات ایچون صاحبندن ایکی قات رسم النور . و مخبر وار ایسه بونک برقاتی مخبرینه ویریلور .

سادساً : کمرک رسمی ویریلهرک دیار اجنبیه دن ممالک عثمانیه یه ادخال اولنان اغنامه سنه سی ایچنده بشقه جه اغنام رسمی طرح اولتمازه .

سابعاً : اغنامک مارتدن اول تعدادی متعامل و خزینه جه معلوم اولان (اطنه ، حلب ، زور ، بغداد ، بصره) کبی یرلرده امر تعداد تعاملاً معتاد اولان موسملرده اجرا اولنور .

ایکنجی نظامنامه موجبنجه برنجی یه مغایر اولان قواعد طرحیه شونلردر :

اولاً : هر قضا کوبلرینک موقع و ایجابنه و اغنامک مقدارینه کوره لزومی قدر قسملره آریلوب هر قسمک اغنامی ویرکو تحصیلدارلری معرفتیه تعداد اولنور .

ثانیاً : میعاد تعداد اوچه آیرلشددر . بیروت ، بغداد ، اطنه ، حلب ، دیاربکر ، سوریه ، موصل ، بصره و لایتلریله قدس ، زور ، سنجاقلینده شباطک برنجی ؛ ارضروم ، سیواس ، وان معموره العزیز ،

مبدأ تشریحی اعتباریله شمعی اون دردنجی عصری ادراك ایتمش
پك قدیم و قویم برتکلیف اولدینی حالدہ بو معترضلره کلنجیه قدر
هیچ بر مقتصدك بویولده اعتراضه هدف اولماش بولنمسی ده بوبابده
بیوک بر حجتدر .

قواعد طرحیه

رسم اغنامك طرحنده احکامی مرعی اولان ۲۲ کانون ثانی سنه
۳۱۳ و ۱ کانون ثانی سنه ۳۲۰ تاریخی نظامنامه لردر . دستورلرده
بولنمینی و حکملری جاری اولدینی ایچون صـورتلری عیناً بورایه
درج ایدنك لازم کایر ایدیسه ده قوانین مالیه مجموعه سنك دردنجی
جلدی نشر و بویکی نظامنامه او جلدك ۱۵ نجی صحیفه سنه وضع اولنمقله
بورایه خلاصه لری الندی .

بونظامنامه لردن ایکننجیمی پك آز ولایتلرده تطبیق ایدیله بیلدی .
اکثر ولایاتمزدہ برنجی نظامنامه احکامنه توفیق معاملات ایدلمکده در .
برنجی نظامنامه موجدنجه قواعد طرحیه شریله در :

اولا : هر قضانك جسامته کوره اجرت مقطوعه ایله بر مأمور ،
بر محرر ، لزومی قدر سواری و پیاده قولجیلردن مرکب قولار مارتدن
اول تعیین اولنور .

ثانیاً : مارتدن اون بش کون اول مختارلره اختیار مجلسلری
قریه لری حدودنده کی اغنامك دفترینی مرکز قضایه و پررلر .

ثالثاً : مارتك برنجی کونی هر قولدن اغنامك تعدادینه مباشرت

تلف اولان حیواناتک رسمی الینور، بو حقمزدره دیه اساسه اعتراض ایتمشلردر . پک واضح کوریلورکه بونلرده رسمک وضع شرعیسنده کی اساسه واقف اولیانلردر. زیرا بو رسمک اصلی زکاتدر .

زکات شرعاً حول حولاندن صکره واجب التادیه در . بناءً علیه بر قویوندن بوسنه مارتنده طلب و تحویل اولان رسم کچن سنه صاحبک او قویونک یا باغیسندن ، قوزیسندن ایتدیکی استفادهنک مقابلدر . بوسنه تلف اولان قویونلرک رسمی ایسه کله جک سنه بالطبع نقصان اولور . بوسیله اعتراض مذکور علماً غیر وارددر . نهایت بوقبیل مقتصدلرک بعضیلری ده اغنامک اساساً عشره تابع مرعالرده یتشدیرلمسنه نظراً ایرادندن تکرار رسم النسی مرعاری ایکنجی بر ویرکویه دها تابع طوتمق دیمک اوله جغنی مقام اعتراضده سرد ایتمشلردر .

فقط اغنامک قسم اعظمی عشره تابع اراضیده یتشدیرلمز . بلکه کویلره ترک اولان و اراضی متروکه جمله سندن اولان و یا خود اراضی امیریه و وقفیه دن بیکده اوتوز و اون پاره راده سنده جزئی بر بدل عشر و مقاطعه و اجاره زمین مقابله زراعتدن ایقونیلان مرعالرده و یا خود اراضی خالیه و اورمانلردن غایت دون بر اجرتله استیجار اولان یا یلاق و قیشلاقلرده یتشدیرلدیکن یوزده طقسانی حقتده بو اعتراض دوغری اوله میه جغنی کبی اغنامک باشلی باشنه بر ثروت تشکیل ایدرک دولتک سائر اموال منقوله و غیر منقولهنک ایرادی کبی بونک ایرادندن بر ویرکو آرامغه حتی اصلاً قابل اعتراض دکلدر . بوندن بشقه رسم مذکورک اساس شرعیسی اولان زکاتک

مقتصدلردن بعضیلری ده کچیلرک اورمانلری وعلی الخصوص
اشیایمغه مساعد برطاقم اجاجلری تخریب ایتمکده اولدقلرینی بیان ایله
انلره اغنامدن فضله رسم وضعنی و بوضورتاه مملکتده کچیلرک قویونه
تحویلی تکلیف ایتمکده در .

فی الحقیقه کچیلرک بوضررلری سودلرندن ، قیللرندن ، دریلرندن
ایدیلان فوائده نسبتله بعض محللرده فضله در . بناءً علیه اورمانلرینی
حسن محافظه و کراسته سنی منتظماً نقده تحویل ایدن و سه لطف نقلیه
ومدنیه یه مالک مملکتلرده بوتکلیف پک دوغرو در . و تطبیق ایدلمکده در .
فقط موجود اورمانلری پک چوق مملکتلرده کی اورمانلرک بش اون
مثلندن فضله اولدیغی حالده باقسزلقندن ، یولسزلقندن ، صنعتسزلکندن
بازار رقابته سوق ایدیه میوب اشجاری بتدیگی یرده چورومکه محکوم
اولان یرلرده بوتدییر پک نایموسدر ، وحتی مضر در . چونکه کچیلری
علی الا کثر اورمان جوارنده اوتوران اهالی بسلر . اورالرده قویون
بسنبوت یتشدیریله مز . سببی ده قویونلر چاللیق ، میشه لک ، آجاجلق
یرلرده اولادیلور ایسه ییغیلرینی چالیلره طاقدیره ، طاقدیره غائب
ایدز ، چپلاق قالورلر ، صغوغه تحمل ایده مزلر . بارینه میوب تالف
اولورلر . بو محققدر . بو حاله قازشی کچی بسیله مکله کچینان محللر اهالیسی ،
اغیر رسم دخی النسه کچیلرینی قویونه تحویل ایده مزلر . یانی باشیلرنده
اورمانده اهالی ایچون قابل استفاده بر حاله قونیه مامش ایسه ضرورت
وسفاته دوچار اولورلر . بناءً علیه بزده بودقیق نقطه لر ، اورمانلر
اصلاح ایدلکدن صکره موقع تدقیق و تطبیقه قونیه بیلور .
مقتصدلرک بعضیلری ده «تعداد و یوقله» دن صکره زمان تحصیله قدر

جوار مزده کی مملکتلره نسبتله قیون یتشدیره نلرک منافعی ایله رسم آراسنده موازنت کوزه دلاماسی بوضعته رغبتک آزامسنی و مملکتک اک مهم احتیاجاتندن اولان یاغ لرک ممالک اجنبیه دن تدارک ایدلمسنی انتاج ایتمکده در . بناءً علیه مستحصللاری تشویق و خارجدن یاغ جلبندن مملکتی تخلص ایچون امور نافعه و وسائط عمرانیه ترقی ایدنجیه قدر رسمک حداعتداله ارجاعی مقتضیدر . مع مافیہ بورسم اعشاره نسبتله دها آغیر دکدر . بودجه مزه ایکی میلیون ایکی یوزبیک قدر واردات تأمین و دولتک واردات عمومیه سنک یوزده سکزینی تشکیل ایتمکده اولدیغندن وسنه ابتداسنده دیکر ویرکولرک هنوز تحصیلنه باشلانمادیغنی پر زمانده تسویه اولنه جق مصارف عمومیه بی قارشوله مقدمه ایدوکنندن پک مهمدر . صورت تعدیلیه سی حقیقده کی مطالعات مشروطیتسندن صکره کی قسمده سویلنه جکدر .

بعض مقتصدلر ، اغنامک جنسنه کوره رسم آلمسی و مثلاً قیویورجق ، قره مان ، داغلیچ ، قره کچی ، تفتیک کچیمی اوزرینه مختلف رسملر وضعی طرفداراغنده کورنمشلر ایسه ده بونلرک یتشدیکی قطعات ایله حاصلات واقعه و یا قیمت رایجه لری و مصارف سنویه لری مقداری نظر مقایسه یه آله جق اولور ایسه بونک دوغری برفکر اولمادیغنی تبین ایدر . بعضیلرده قوزیلردن ، اوغلاقلردنده رسم آلتق رأینده بولنمشلر ایسه ده بونلر اغنام رسمک اساس وضعنه واقف اولمایانلردر . چونکه قوزیلر بروجه محرر رسمک نسبتی تعیین ایدن حاصلاتی سنویه ایچنده حساب ایدلمش اولدیغندن بر ایراددن سنه ده ایکی رسم آلتق دیمسک اولورکه عدل و حقه صیغماز .

بر رسمدر . بناءً عليه تكاليف بلا واسطه دن عد ايدلمسى دوعرى
اوله مازہ . بيورمشدر .

بو حکم زکات شکنده النديغى وعلى الخصوص عيناً اغنام قبول
اوانديغى زمانلر ايچون نصل موافق ايسه شمديكى نظاملره كورده ده
پك طوغرودر . چونكه ويركويى كيمك ويره چكى دوشونلكسزىن
الهكن مالدن المنقده در .

چوبان حين تعدادده رسومنى ويرسه ، مامورلر ، اصل مكلف
اولمق ايجاب ايدن صاحب مالى اصلا آرامازلر . فى الواقع اغنام رسمك
بوصورتده كمرك رسمندن هيچ برفرقى قالماس . ويركو مستهلكره
تحميل اولنور ديمكدر . اوحالده بالواسطه تكاليفه ادخالى دهاموافق
اولور . آنجق مقتصدىن متأخره جه اغنام بسيله مك ويتشديرمك
برصنعت وصاحبى ده برصنعتكار عد ايديلهرك مكلكك قزانجى اوزرينه
برويركو وضع ايدايكئى قبول ايتمشلردر . صوك بودجه لريمزده
بونظاريه اوزرينه تنظيم ايدلايكندن ودرسمزده دخى بودجه ترتيبى
تعقيب ايتمكده اولديغمزدن بزم ايچون بوصورتله تقريره مجبوريت
حاصل اولمشدر .

شريعت غرا ، اغنامدن زكات اوله رق قرقه قدر برشى اخذ اولنماق ،
قرقه بر آلنوب سكسانده ايكى آلنه جفى يرده دخى يوز يكرمى برده
ايكى وايكى يوز برده اوچ واندن صكره هر يوزده بر النمق كئى تكثير
اغنامك تشويقى حكمتنه مستد برقاعده جيلله يى حاوى ايكن اغنام
رسمنه متتابعاً وقوع بولان ضمايم رسم مذكورى اولدجه اغير برحاله
كثيرمشدر ،

مظهر معافیت اعلان بر چفتك ویا بروقف کوی جوارنده کی اغنام ، دائماً تعداد ویوقامه زمانلرنده حدود معافیت داخلنه قاچار . دولت رسم نقطهسندن ، مکلفین اخلاق نقطهسندن متضرر اولورلر . بناءً علیه بوکی احوالده اسلم طریق خزینئه مات تکالیفی ، حقوقی بلا استثنا المقولوا لازم الاعانه اولان مؤسسات وجهات خیریهیه بودجهسندن آیروب تخصیصات ویرمکدر . ذاتاً اولجه خزینئه خاصه ادارهسنده اولان املاککک قسم اعظمی مشروطیتدن صکره خزینیهیه کچهرک فروخت وایجار ایدلمکده وصاحب جدیدلری ویا مستأجرلری بلا تفریق تکالیف ورسومه تابع طوبقدهدر .

مؤسسات دینییه عائد اوقافکده اک مهم اولانلری بدله ربط ایدلمشدر . دیکرلرینهده شمدیکی آلدقلری حاصلات حقیقه تأمین ایدیلور ایسه مقطوع بدلی ترجیحاً قبول ایده جکلردر . انلریده بدله ربط ایدرک هیچ بر استثنا برافماق اغنام رسمنده کی ضایعاتک اوکنی المق ایچون تدبیر منقردر .

حیوانات رسمنک مطرحی حیواناتک زندهسیدر . مذبوحیاه مردهسی بر رسمله مکلف دکدر . تکالیف دولتک اک سادهسی و خزینهنک بر ایراد کثیرالاستفادهسیدر .

مقتصدین عثمانیهنک مفخر فضیلتندی ، مرحوم سلیمان سودی اقدی حیوانات رسمی تکالیف بالواسطه دن عدا ایتمشدر .

« حیواناتک برسنده ویره چکی حاصلات اوزرینه حساب ایدرک طرح اولنمش ومارتده حیوانات کیمک ینده کوریلور ، تعداد وقید ایدیلور ایسه صاحب اصلیبی اراشدیرلمیوب اندن الخمسی تقرر ایتمش

ولایات	مقامات	رؤس
		عدد
قلعه سلطانیه سنجابی	کلیبولی مولویخانه سی	۴۵۰۰
ادره ولایتی	حاجی محی الدین زاویه سی	۲۸۳
بغداد	شیخ حدید درکاهی	۱۵۰
سلانیک	قپو درکاهی	۳۵۰
»	ایکی لوله درکاهی	۷۱۵
انقره	شیخ علی السمرقندی اولادی	۵۰۰۰
خداوندکار	قره حصار صاحب مولویخانه سی	کامل
	بولو ادین قضا سنده عبدالقادر کیلانی اولادی .»	۱۵۰
سوریه	روم مناسترلی	۲۷۴۵
»	قتولیک »	۹۴۵
»	سریانی »	۲۰۰
سلانیک	مارغریت مناستری	۱۲۵۰

بونلردن بشقه خزینه خاصه و دوائر عسکریه و خزینه جلیله اداره لرنده بولمان چقتمکدر اراضیسنده بسانان اغنام دخی رسمدن مستثنی ایدی .

« استنار ، قانونلرک اولومیدر . ایشته بو اغنام رسمی معافیت واستثنائی ده اغنام حقنده کی قانونلری دایما ضعیف بر ائقده ایدی . دولتجه بر مقصد علوی ایله بخش ایدیلان بو منافیتلر اکثریتله خزینه علیه ضرری موجب اوله کلمشدر .

رسمی دون اولان طرفه دیگر طرفدن اغنام کچیرلمک کبی معاملات وقوعه کلیمکدهدر. بو محذورك ازالهسی الزمدر.

مبستهالر

۱۵ ص سنه ۱۲۵۶ تاریخی علم و خبرک برنجی فقرهسی موجبجه ویرکو مادهسندده خاص و اوقاف و معاف و غیر معاف سیان طوتلیسی مشروط ایسهده حضرت مولانا وزین العابدین و حاجی بیرام ولی منالو اغزه کرام خانقاهلریله طرق علیه تکایا و زوایاستک طعامیهسی و بعض ملل غیر مسلمه مناسترلرینک مالی اولهرق سلاطین سالفه زمانلرنده تخصیص ویا استئنا ایدیلان و قیود خاقانیده مقید بولنان قری و مزارع و اراضی حاصلاتی ، مشایخ و زاویه دار و متولیلری طرفدن تحصیل اولنمسی تقرر ایتمکله قیود خاقانیده مقامات مذکوریه مربوط و مخصوص محالیرک اغنامی ، رسمدن معاف طوتلشدر .

بونلردن بر قسم اکثرینک اغنام مقیدهسی رسومنه مقابل مؤخرآ خزینهجه بدلات مقطوعه تخصیص ایدیلهرک بو معافیت تدریجاً رفع ایدلشدر. حضرت مولانا و حضرت هدایی و حسن بصری و قفلرینه مربوط اغنام رسمی مقابلی ویرلمکده اولان مقطوع بدللر بوقیلنددر . مع مافیله بر قسم قلیلی ایوم بدله ربط ایدیله میوب معافیتنی محافظه ایتمکده اولدیغندن بونلرک خلاصه بیلمسی ایچون بوجه آتی اسملریله مقدارلرینی درج ایدیوروز :

آزده صره ینه بواساس دائره سنده اولمق شرطيله بحق تدقيق و تعديل ايدلسه ایدی ، هینچ موجب شکایت اولمازدی .

فقط اوئنالرده بردوام اولان مضایقه مالیه بونلری دوشوندرمه که وقت برافامش و بناءً علیه بری برینی متعاقب و اساس ايله کلیاً غیر متناسب ضمیر اجرا ایدلمشدر .

ایلك ضم ، ۱۲۸۸ سنه سنده احوال مالیه جه کوریلان ضرورتی تهوین ایچون اغنامک هر بر رأسنه برطاقم ولایتلرده قرقر و برقسمنده یکر میشر پاره اوله رق یاپلدی .

بعده بودجه آچیقیرینی قیامق ایچون ۱۲۹۶ و ۱۳۱۳ سنه لرنده ین ولایتدن ماعدا ولایتلرده عموماً اغنام رسمی ایکی دفعه ده یکر میشر پاره دن برر غروش دها تزید ایدلدی .

تفتیک کچیلری مملکتیمزک ثروت مستقبلیه سی منبع لرنددر . پک شایان اعتنادر . انقره ، قونیه ، قسطنیونی ، خداوندکار ولایتلرنده یتشدریلور . حال بویه ایکن بونلرک رسملریده ضایم واقعه نتیجه سیده التیشر غروشه چیمش ایدی . بعده درت غروشه تنزیل ایدلدی .

مشر و طیتدن صکرده تفتیک رسمی تنزیل ایدلدی ، محلنده سویلنه . جکدر . ولایات تشکیلاتنده برسنجاق داخنده کی بر قضانک فک ارتباطیه دیگر سنجاغه و یاخود بر قضا داخنده بولان قرادن بر قاجنک تفریقیه دیگر قضایه الحاقی کبی سبیلردن طولایی ولایتلرک سنجاق و قضالری بینده مختلف نسبتده اغنام رسمی التان یرلر وارد . بونک محذوری ایسه اشکاردر . هم جوار ایکی قضادن رسم اغنام برنده دون ، دیگرنده افزون اولور ایسه اثنای تعداد و یوقلمه ده

بر صورت عادلانه طرح و تحصيلی همچون اساسی اصلاحات تشبث
ايديله بيلدى .

اول امرده اغنامدن المنقده اولان رسمك شكل طرح و جيايتى
رأس المالدن ويركو المق ديمك اولديغى نظر دقته النه رق علم ايله قابل
تأليف اولميان بوقاعده طرchie ترك و فن اقتصادك امر ايتديكى وجهه
ايراد اوزرندن النمسى اساسى قبول ايدلدى .

بواساسى احضار همچون برقيون ويا كچينك برسئنده ياوريسى ،
سودى ، ياباغيسى اوله رق نه مقدار حاصلات ويرديكنك محلارى
مجلس اداره لر نجه تعيين ايديلوب بامضبطة اشعار قلمسى باله وم آيالاته
تبليغ اولندى .

جواباً النان مضبطلر تدقيق و تصنيف ايديلوب هر محكاك
مضبطله سئنده محرر حاصلات سنويه مقدار لرينه كوره بروجه آتى التى
نسبت اوزينه اعشاره توفيقاً حاصلاتك يوزده اونى حسابيله رسم
استيفاسى تحت قراره الندى .

حاصلات سنويه رسم

۴۰	۴	ادرنه ايالتى تماماً، طونه ايالتى قسماً، قضاء اربنه ؛
۳۵	۳½	سالنيك ، سيروز ، درامه ؛
۳۰	۳	اسلميه ، اناطولى ولايتلرينك برقسى ؛
۲۵	۲½	ويدين ، طرنوه ، اسكوب ، پرزرين و سائره ؛
۲۰	۲	كسربه ، اوخرى ، اناطولى ولايتلرينك برقسى ؛
۱۵	۱½	ديكر اناطولى ولايتلريله عربستان ولايتلري ؛
بك بوپوك بر تدقيقه بنا ايديله رك وجوده كتيريلان شوقرار		

رسم ومباشريه نك برلكده تحصيل ايدلمسى وتحصيلاتك كاملاً خزينه به ارسال قلمسى قرارلشد يرلمشدر .

گرچه اوچنجى مادهده (يابلاق) و (قيشلاق) رسملى ايله برابر (طوپراق باصدى) رسمنك يالكيز درسعاده اناطوليدن وروم ايليدن احتياجات عسكريه و محليه همچون ترتيبى وجهه اغنام جلب و سوق ايدن جلبردن النماسى و فقط بونلرك اخر محللرده صاتمق اوزره ترتيب خارجنده جلب و سوق ايدن جكلرى اغنامدن تعامل قديمى وجهه رسوماتك اخذ اولمى مصرح ايسه دردنچى مادهده « يابلاقيه و قيشلاقيه رسوماتى آريجه بر ماده اوله رق محصولات عشريه مثللو رسومات مذ كورده نك دنخى محصلين معرفيله تسويه و اداره اولمق لازم كله چكى » ديه محرر اولسنه مبنى ابقا ايدبلان رسم يالكيز يابلاق و قيشلاق، رسمى اولوب بونلردن ماعدا اغنام اوزرندن نه قدر رسم النور ايسه جمله سنك الغا ايدن يكي تظاهر ايدر .

بدايت تنظيماتده اغنام اوزرينه بوضورتبه على السويه وضع اولنان رسم بر سرمايه ويركوسى ايدى . اغنامك هر محلده كى قيمت ويا ايرادى كوزده دله مش اولديغندن بعض محللره موافق كلش اولسه بيلاه اكثر محللرده آغير دوشمش ايدى . حيات مستقبل اقتصاديسى ، زراعتى توسيع ايتمك ، حيوان يتشديرمه يى ترقى ايتديرمك شكلنده تجلى ايدن جك بر مملكتده ، بورسمنك اعيرلغى كند يىنى كوستريوردى . بورسمن ۱۲۵۶ سنه سندن ۱۲۷۲ سنه سنه قدر بونسبتده دوام ايتدى . فقط شكايات و مراجعات ده كيتد كجه تزايد وتوالى ايدى يوردى . نهايت ۱۲۷۳ سنه سنده بورسمنك مقاصد تنظيميه به لايق

درس ۴۷

رسمار

۳

بلا واسطه النان تکلیفلیر میانسه ادخال اولنان رسمار ، اغنام رسمی - ۱ ، دوه رسمی - ۲ ، جاموس رسمی - ۳ ، جانوار رسمی - ۴ ، حیوانات اهلیه رسمی - ۵ در. عشر لردن صکره سویلنه جک خصوصی اورمانلرله معدنلرک حاصلاتی ده رسمار دن معدود در .

۱ - اغنام رسمی

تنظیمات خیریة نك اعلائی متعاقب وجوده کتیریلان نظامات خلاصه لینی جامع اولوب صورتی یوقاریده کوردیکمز ۱۵ ص سنه ۱۲۵۶ تاریخی علم و خبرک اوچنجی ماده سی موجبجه عیناً اغنام آلق اصولی ترک ودرلو، درلو ناملرله اغنامدن استیفا ایدلمکده بولن رسومات مخلقه لغو ایدلمشدر .

خزینسه ده موجود (اغنام مقاطعه جیلغی) عنوانی (اغنام مدیرلکی) نه تحویلی ایدیلوب لغو ایدیلان متنوع رسماره مقابلده هر قویون وکچیدن علی السویه بشر غروس (رسم مقطوع) ویکر میشر پاره (مباشریه) النسی و محصللرک نظارتی تحتنده اولق اوزره عموم اغنام ، (مباشر) دنیلان صایحی مأمورلر واسطه سیاه تعداد اولنوب

قاعدۀ تحصيلیه سنه کلهجه : هر سنه نك حلولندن بر آي اول نفوس اداره سندن مكلفينك بردفتری يازيلور و بونلردن ، نه قدرينك بدل نقدی ويره جكلری و نه قدری بالذات چاليشه جكلری تحقيق و تعيين و دفتره اشارت ايديلوب زراعت بانقه سنه و يريلور . زراعت بانقه سی طرفندن بودفتر اوزرينه عمله مکلفه ايچون ايری و بدل نقدی ايچون ايری سرکی تنظيم و قائمه مقام قضا ايله شعبه مأموری طرفندن تختم اولندقدن صکره کوی و محله مختار لرینه تسليم ايديلور .

بدل نقدیر ، يا مختار لر و يا آريجه تعيين ايديله جك محصللر معرفتيله تحصيل و زراعت بانقه لرینه تسليم ايتديريلور . يوزده اون عائدات تحصيليه صرفه جواز نظامی واردر . بوندن اونده بری مصارف قرطاسيه و سائر يه و ديگر اونده بری دخی سيار تحصيل مفتش لرینه تفريقی و متباقی اونده سگزی نافع قوميسونلری قراريله تحصيلات ايچون استخدام ايديلان و سائطه توزيع ايديلور .

صوك بش سنه لك تحصيلاتك حد وسطیسی (۳۹۱۳۲۴) ليرا درجه سنده اولوب بويكونك ايچنده بدل نقدی تحصيلاتيله بدنا ايفای خدمت ايدنلرك كونده لككری بدليده داخلدر .
اعلان مشروطيته قدر طريق مكلفيت شخصيه سی بو طرزده دوام ايلشدر .

اوج غروش النان محللر : قسطمونی ، معمورالغزیز ، یانیه ، حلب ، قوصوه ، ارضروم ، اشقودره ، اطنه ، قونیه ، انقره ، تبلیس ، سیواس ، وان ، طربزون ، دیاربکر ، موصل ولایتلریدر .
درت غروش النان محللر : ادرنه ، سوریه ، جزایر بحرسفید ، ایدین ، بیروت ، مناستر ، سالانیک ولایتلریله چتالجه ، ایزمیت ، قدس ، بیغا ، زور سنجاقلری وشهر امانته ملحق قضالردر .
بش غروش النان محللر : یالکز خداوندکار ولایتلریدر .

بونلری ابتدا منافع صندوقلری استیفا و صرف ایدردی . فقط ۳۰۶ سنهسی ابتدا سندن اعتباراً منافع صندوقلری یرینه زراعت بانکلری تشکیل وعینی وظائف ایله توظیف اولندی . زراعت بانکلری و منافع صندوقلری اولمیان یرلرده مال صندوقلری اخذ و صرف ایتمکده ایدی .
۳ حزیران سنه ۳۱۱ تاریخنده طرق ومعابر نظامنامه سنه بش ماده تذیل ایدلدی . بونک پارهیه تعلق ایدن جهتی بقایانک اوج سنهده بدلاً تحصیل ویا بدناً اجرا ایتدیرمک صورتیله اورته دن قالدیرلمسی وکونده لکلرک علی العموم دردر غروش اعتبار اولنمسی مرکزنده در .
بومعاملاتک کافهسی دولتک موازنه عمومیهسی خارجنده اوله رق نافعہ نظارتی طرفندن زراعت بانکلری وساطتیله اجرا ایتدیرلمکده ایدی .

یالکز ۳۱۸ سنهمن اعتباراً روم ایلی ولایتلری حقهده اتخاذا اولنان بعض مقررات مهمه مالیه صره سندن دیون عمومیهیه مودوع اولان اعشاردن ماعدا واردات عمومیهلرینک یوزده بشی امور نافعیه تخصیص وبونلر تخصیلات واقعدهن محللری زراعت بانکلرینه تسلیم ایتدیرلدی .

وتہوینات اجرا اولنیورسہدہ تفرعاتندہ یایلوب اساسہ باقلمیور
ایدی .

عماہء مکلفہنک یوللردہ صورت استخدای حقمندہ ۲۷ حزیران
سنہ ۱۲۹۹ تاریخندہ بر تعلیمات ویوللرک تعمیر ومحافظہسی حقمندہ ۴۱
تموز سنہ ۳۱۳ تاریخندہ بر تعلیماتندہ نشر ایدلدی .

منافع صندوقبری ایچون التمقدہ اولان عشرالعشریرینہ ۱۳۰۰
سنہ مالیهستدن اعتباراً عشرک سبع وربعی الزہرق بوندن ثلاثنک
محللری منافعہ وتثلثک معارفہ تخصیصی قرارلشدیرلدی .

بو مدت ظرفندہ عماہء مکلفہ ایہ یایلان قسمندن ماعداتررق
ومعابرک انشات وتعمیراتی مصرفی ینہ منافع صندوقلرندن ویرلمکدہ
دوام ایتدی .

قواعد طرحیہ وتحصیلیہسی

۳۰۶ سنہسندن اعتباراً عماہء مکلفہ استخدای اصولنک تعدیلنہ
دائر باارادہ سنہ اتخاز اولنوب نافعہ نظارتندن تعمیماً ۱۷ شبایط
سنہ ۳۰۵ و ۲۰ مارت سنہ ۳۰۶ تاریخی محدرات عمومیه ایہ هر
طرفہ تبلیغ اولنان مقررات موجبنجہ حیوانات مکلفیتی لغو واسنان
مکلفیتک اون یرینہ بکرمیدن بدأ ایتسی ودرت کونلک خدمتک
بدلاً ویا بدنأ اجراسنندہ مکلفنک نخبیر بولنسی وبدلک ولایتہ کورد
اوج ویا درت ویا بش غروش اولہرق استیفاسی تعدیلاً تحت قرارہ
الندی .

اوله جق تمتعدنده قالدیرم (طرق خصوصیه) وکوپری و مکتب
و چشمه انشا و تعمیری تقرر ایدرک هر طرفه تطیقه باشلانمشد .

ثانیاً : ۱۸ حمادی الاول سنه ۱۲۸۶ تاریخلی طرق و معابر
نظامنامه سی ایله تعلیماتی نشر ایدلمشدر [*] .

بو نظامنامه طرق عمومیه نك تسهیل و تسریع انشاسی ایله ادامه
معموریت و محفوظیتی ایچون نفوس ذکورک سنه ده درت کون یوللرده
چالشدیرلسی صورتیه بر مکلفیت شخصییه وضع ایتمشدر .

اماملر ، پاپاسلر ، خاخالر ، معلملر ، عایل الوجود اولانلر
مستتادلر . بونلردن ماعدا اون اتی یاشندن التمش یاشنه قدر ارککلر
و بالعموم یوک و آرابه حیوانلری بش سنه ده یکر می کون یعنی سنه ده
دردر کون یا بالذات و یا خود بدل شخصی ویرمک صورتیه طرق
و معابر انشا آتنده استخدا م اولنشاردر . مع مافییه پک مستعجل یرلرده
یکرمی کونلک خدمت دفعه ایفا ایتدیرلمشدر .

حجاز ، بغداد ، بصره ، طرابلس غرب ، اشقودره و لایترلیه
بنغازی سنجاغی اهالیسی و پای تحت سکنه سی بوندن مستنا ایدی .
عملیاتک موسمی زراعت و تجارت سکتیه ویرمیه جک صورتده محللری
مجالس اداره سنجه تعیین اولنه جق و بر مکلف اقامتکاهندن اون ایکی
ساعت اوزاق بر مسافه ده چالشدیرلمیه جق ایدی .

فقط وضع اصلیه سی پک زیاده سوء استعماله مساعد اولدیغندن
تطیقنی متعاقب شکایات یوکسلمکه باشلادی . زمان ، زمان تعدیلات

[*] دستورک ایکنجی جلدینک ۲۰۲ نجی صحیفه سنه در .

(یاساق) ، (مروزیه) ، (سلامتک) ، (باج) ، (طرزیل) ،
(مکس) رسمی کبی درلو ناملرله ویرکولر طرح واستیفا قانمشد.
بونلری برنجی قسمده کوردک .

تنظیماتک اعلائی متعاقب وجوده کتیریلان نظامات میاننده صورتی
ویرکو قسمنده کوردیکمز ۱۵ صفر سنه ۱۲۵۶ تاریخلی علم و خبر
موجبجه نکالیف عرفیه کاملاً لغو و موحد ویرکو وضع اولنش
و طرق و معابرک مأمورین مالیه و ضبطیه معرفتیه محافظه ایدلمسی و تعمیر
& انشاسنه مقتضی مبالغتک محصاین طرفلرندن صرف و ایفا قلمسی
قراراشدیرلش و کوپر بچیلر و در بندجیلر ایله سائره نک معایتلری
رفع و کندیلرینه ده سائر اهالی کبی ویرکو طرح اولنمشدر .

بوندن بشقه یول و کوپری و در بند ایشلریله مشغول اولانلر
او ایشلرده ملکه و وقوف پیدا ایش کسه لر اوله جضدن اجرت
معتدله و مناسبه ایله ینه انلرک استخدا ملری اصول جدیدیه موافق
اوله جنی ده نظامه بالخاصه علاوه ایدیلرک هر ایشده ارباب اختصاصه
بر قیمت ویرلمک نقطه سی ده اونودولمامشد .

شوقدرکه وارداتک آزلی ، مصارفک چوقاقنی ، یوللرک کیتدکجه
ارتان بوزوقاقنی ، دولتجه بو طرق و معابر ایشنده بعض تدابیر مستعجله
اتخاذینی ایجاب ایتدی :

اولا — ۳۳ ربیع الاول سنه ۱۲۸۴ تاریخلی نظامنامه [*] نشر
ایدیلوب بونظام حکمنجه (مملکت منافع صندوقلری) تأسیس و عشرک
عشری درجه سننده محصولات ارضیه دن بر واردات التیق صورتیه
بونلره سرمایه تدارک اولنش و بو سرمایه نک اهالی اقرضاندن حاصل

[*] ایکنجی دستورک ۲۹۲ نجی صحیفه سننده در .

تاریخندن صکره یوز ودها صکر دلری یتمش بش و ۱۲۹۲ تاریخنده اللی لیرایه تنزیل ایدلمشدر .

۱۳ تشرین ثانی سنه ۱۳۰۲ تاریخیه تعدیلاً نشر اولڈان اخذ عسکر قانونی مقتضاسنجه خدمت عسکریه مع احتیاط اتی سنه نظامیه ، سکیز سنه ردیف والتی سنه مستحفظ اوله رق قرارلشدیرلمش و بدل شخصی اصولی لغو ایدلمش و بدل تقدی و یرمک ایستیانلرده — اک یقین قطعاً عسکریده اوج آئی تعلیم ایتک شرطیله — بهر نفر ایچون اللی لیرا بدل تقدی قبولی اصولی ابقا ایدلمشدر . مشروطیتک نهایته قدر بوحالده دوام ایتدی . صوک بش سنه لاک تحصیلاتنک حد وسطیمی ۴۸۳۰۲۷۰ لیرا ایدی .

۳ — طریق بدل تقدیمی

طریق بدل تقدیمی — طرق و منعبارک انشا و تعمیری ایچون شخص اوزرینه طرح اولنان تکلیفه مقابل النان بدلدر . دولتک بدایت تأسسندن تنظیمات خیریهیه قدر طرق عمومی و خصوصیه پک بویوک اهمیت و یرلمشدر . بونک ایچون (مسائلر) ، (یوروکار) ، (بشلولر) نامیله اردولر تشکیل ایدلمش و (کوپریجیلر) ، (دربندجیلر) کبی اها ایسی دائمی طریق ایشلریله مکلف کویلر بولندیرلمش و دولتجه فضله واردانک بر قسم مهمی بونلرک انشا و تعمیر و محافظه سنه صرف ایدلمش و تکالیف عرفیه میاننده (یول) ، (دربند) ، (کچید) ، (طوپراق باصدی) ،

ماعدًا تبعه مسلمہ نك يكرمى ياشندن قرق ياشنه قدر اولانلرى بش سنه نظاميه ويدى سنه رديف وسكز سنه مستحفظ اولمق اوژره يكرمى سنه خدمت عسكريه اياه مكلف طوتلدى . بو خدمتك بالذات بدناً وياخود بدل شخصى اعطاسى صورتيله هر حالده فعلاً ايفاسى مشروط ايدى .
۱۲۶۳ تايجنده نشر اولنان قرعه نظامنامه سى موجبجه بدل شخصى كجى بدل نقدى ده آنغه مساعده ايدلمش ومقدارى برنفر ايچون يوزاللى يوزلك عثمانلى آلتونى اوله رق تعيين قلمشدر .

قواعد طرحيه و تحصيليه سى

۲۹ ربيع الاول سنه ۱۲۸۸ تاريخلى قرعه قانوننامه هاپوننك يتمشجى ماده سى موجبجه اسملرينه قرعه اصابت ايدنلر يابلذات بدناً وياخود بدل ويرمك صورتيله نقداً ايفاي خدمت ايدمك جكلردر .
فقط خدمت تقديه ده بولمق ايستيانلرك ، محلى مجلس اداره لرنيجه تنظيم ايدلمش (اهل ثروت مضبطه سى) اراه ايتملرى وتولا ، باغ ، باغچه كجى اموال غير منقوله لرني صاتمملرى شرط اخاذ قلمشدر .
بوصورتله بدل ويرنلر صنف رديفه نقل ايديلور . رديفلسنچاق آلتنه چاغيرلدينى زمان خدمت رديفه ايچون — سنى اوتوز ايكييدن فضله اولماق اوژره — بدل شخصى ياخود عين مقدراده يعنى يوزاللى ليرا بدل نقدى قبول اولنور . مستحفظلق ايچوزده كذلك اومقدار بدل نقدى قبولى مجازدر .

بو بدل تقدينك مقدارى بدايه پك آغير اولديندن ۱۲۸۸

دائره‌سندہ معاملہ ایدہ جکی اساسلری قونشیدی . اعلان شروطیتہ قدر بویله دوام ایتدی . صوڪ بش سنه لاک تحصیلاتك حدوسطیسی ۱،۲۰۶،۳۴۲ لیرا درجه‌سندہ ایدی .

درس : ۴۶

۲ — بدل نقدی

بدل نقدی — خدمت عسکریه‌بی بدلاً ایضا ایتمکدر .

اورخان غازی دورنده عسا کر نظامیه تأسیس اولندیغی تاریخه قدر دوام ایدن تشکیلات عسکریه قانونلریمزه نظرآ نه بکیچری وسپاهی ونه تیمارلو وزعیم ایچون خدمت عسکریه مقابلی بدل نقدی انمامشدر . دولتک مسلم تبعه‌سی وظائف عسکریه لرینی بالذات بدناً ایفایدر ، غیر مسلم تبعه‌سی ده بو خدمت مقابلی اولان جزیه شرعیه لرینی نقداً ادا ایلرلردی . یالکز تیمار قانونلرنده شو حکم وار ایدی که : بر تیمارلو وفات ایدر واوغلی صغیر وصبی اولور ایسه اوچوجق حرب وضربه قادرر وایفای خدمته مقتدر اولونجیه قدر یرینه شخصی بدل (جبه‌لو) کوندر لرلردی . بوندن ماعدا احوالده نه شخصاً ونه ده نقداً بدل قبول اولمازدی .

سلطان محمود حضر تلری طرفندن ۱۲۴۱ تاریخده نظام‌ء کورینک اساسلری وضع اولنه رق عسا کر منصوره قانوننامه‌سی نشر واون سنه صکره عسا کر ردیفه احداث و متعاقباً صنوف مستحفظه تشکیل ایددی . حر مین ایله استانبول اهلیمسی کبی بعض مستثنا محالرا اهلیمسندن

ایدلیکی سردهده بومقدار تنسیقات اخیرہ عسکریہ ایجابجہ تبعہ مسلمہ نك تابع اولدینی نسبت عسکریہ دن پك دون کوروندیکندن نفوس باشنه الملی غروشه چیقارلدی که یوزنفوس ده برنفر دیمکدر. مشروطیته قدر بدل عسکرینك طرح وتوزیمی بوصورتله دوام ایتدی.

قواعد تحصیلہ سی

جزیه حالنده ایکن شهریسنه اصابت ایدن مقدار هر آی آنوردی. بدل عسکریہ به قلب اولندقدن صکره جماعت رؤسای روحانیہ سی طرفدن مختلف وقتلرده تحصیل وصندوقلره تسلیم اولنمغه باشلادی.

۱۲۸۱ تعلقایتیله بدلات عسکریہ ده ویرکولرکی اون تقسیطده جماعتلرجه تحصیل اولنیور ومقابلنده ادا تدره لری ویریلوردی.

۱۲۹۷ تاریخی قرارعالیده بواساس محافظه اولنقله برابر توزیع دفترنده کی حصہ بدنی ویرمیانلر اولورایسه جماعت وکیللری طرفدن تحصیلدارلره اراء اولنسی و تحصیلدارلر طرفدن بوبلر ذمتك نظامات عمومیہه توفیقاً حکومتجه تحصیلنه باقلمسی علاوه اولندی.

۱۸ کانون نانی سنه ۳۱۰ تاریخی قرارنامه ایله ده هر محله وقریه نك بدل عسکرایی درت مساوی تقسیطه تقسیم ایدیلرک جماعتلرجه تحصیل ورؤسای روحانیہ معرفتیله حکومتہ تسلیم ایدیلرکی ومکلفیندن دفترده محرر مقدار دن فضله برشی التهمیه جنی وحکومتہ تسلیمات وقوعبولدجه رؤسانک یدنده کی حصہ لری ویرمیانلری تحصیلدارلره کوستریلوب حقلرنده تحصیل اموال نظامنامه سنده مندرج احکام

ایله فقرا و عملمانده لرك توزیع خارجنده براغلمسی و مکلفین صنفلره آریلوبوب عن جماعه توزیع و تحصیل اولنسی تقرر ایتمشدر .
فقط بوضورت توزیع بعض سوء استعمالاتی و برچوق بقایا قلمنسی انتاج ایتدیکندن ۹۳ سنه سنده برنجی مشروطیتک اعلانندن صکره ۲۸ صفر سنه ۲۹۷ تاریخی برقرارنامه نشر ایدلدی . بونده اساس تأیید اولندقدن بشقه مصدق توزیع دفترینک صورتی معابد و مکاتب قپولری کبی مناسب محللرده اعلان ایدلمک و دفترک یکونی حکومتهجه بالحساب طلب اولنان مقداری هیچ برسبيله تجاوز ایتماک کبی شرائط تقیدیه وضع اولندی .

مقصد توزیعی بوده تأمین ایتدی و غیر مسلملردن خدمت فعلیه عسکریه یه الهحق ۳۵۰۰ نقرده الهمدی . بناء علیه ۱۸ کانون ثانی سنه ۳۱۰ تاریخنده برقرار نامه ده نشر اولندی . بونده ینه یوز اوتوزبش نفوس ذکورده برنفر ویش بییک غروش بدک حساب ایدلمسی و اولکی مستنلردن بشقه معلملرک ، متعلملرک ، بالفعل عسکرلک ایدنلرک ، پولیس اولنلرک ده استنا قلمنسی ، نفوس مکلفه نیک حین توزیعده درت قسمه تفریق اولنسی و توزیع دفترینک اعلانیله برابر مصدق برنسخه سنکده حکومت ویرلمسی و اعلان تاریخندن اعتباراً مکلفینه اونبش کون مدته حق اعتراض اعطا قلمنسی و اعتراضلرک مجلس اداره لرحه رؤسای روحانیه حاضر اولایغی حالده تدقیق اولنسی کبی اساسلر قبول و تطبیق ایدلدی . بو حسابلجه نفوس باشنه علی السویه اوتوزیدنی اغلر وشن بر بچوق پاره دوشوردی .

۱۳۲۱ سنه سی بودجه آچیغنی قیامق ایچون بعض تدابیر انجناذ

اولان ۱۶۶۶ نقر، اصل عسکر اوله جق ۱۶۶۶ نقرک ربهی درجه سنده اولدینی ایچون بدلات عسکرینه نك توزیعنده قیداً کوریه جک نفوس ذ کوردن دائماً ربعنک تنزیل یعنی ۱۸۰ نفرده بر نقر یرینه ربهی اولان ۴۵ نقرک تنزیلی ایله ۱۳۵ نفرده بر نقر حساب ایدلمسی دستوری قبول ایدلدی . و بهر یوز اوتوز بش نفوس بش بیک غروش حسابیله هر محله و یاقریه نك تحریر نفوسنده تحقق ایدن بدلات عسکریه سی مقداری هر کسک قدرت حالیه وتمتع و تجارت سنویه سنه کوره کمال حقانیت ایله بالتعیین ویرکوسنه علاوه ایدلمک صورتیله تطبیق ایدلدی .

۱۲۸۱ تاریخنده نشر اولنان تعلیمات موجبجه [۱] بدلات عسکرینه نك ده ایلول یرینه هر سنه مارتدن اعتباراً توزیعنه قرار ویرلمشدر .

۱۲۹۲ تاریخلی فرمان عالی ایله یکریمی یاشنه بالغ اولمانلرله قرق یاشنی کچنلر توزیع ایدن استنا ایدلمش ایسه ده اساس محافظه اولدینی ایچون مکلفینک حصه لری آرتهرق آغیر دوشمش و هر طرفدن شکایتلر چوزلمشدر . بوحالی اصلاح ایچون ۱۶ ج سنه ۹۳ تاریخلی بریورلدی نشر اولمشدر . [۲]

بریورلدی موجبجه اوز بش یاشندن آشاغی ویتمش بش یاشندن یوقاری اولنلرک جماعتجه بوتکلفیدن مستنا طوتلسی ورؤسای روحانیه

[۱] دستورک ایکنجی جلدینک ۳۰ نجی صحیفه سنده در .

[۲] دستورک دردننجی جلدینک ۴۰۷ صحیفه سنده در .

ایچون بدل تقدی اوله رق برنفره ۱۵۰۰۰ غروش قبول ایدلمکده ایدی . بومقدار پک اغیر کوروندیکندن صکره لری بش بیک غروشه ایندیرلمشدی . ایشته بهر نفره بوضورتله بش بیک غروش بدل عسکری حساب ایدیلهرک ۱۳۱۶۶ نفرله ضربنده بالغ اولدیغی ۶۶,۸۳۰,۰۰۰ غروشک حال وقدرته کوره ملتته توزیع اولنسی تذکر ایدلدی . لکن بالفعل خدمت عسکریه بهانه جق ۳۵۰۰ نفرک صورت استخدای ایچون ایجاب ایدن نظامات اوسنه یتشدریلهمیه رک قرعه وقتی کچدیکنه وقیود موجوده اوزینه وضع اولنمقده اولان شو مقدارک برآزدها تعدیلی موافق کوروندیکنه بناءً یاپیله جق تحریر جدید نتیجه سنده آکلاشیله جق نفوس مقدار حقیقیسنه کوره اساس مقرر دأرهنده آرتدیرلق اوزره یکونندن (۶۶۶) نفردها تنزیل ایدیلهرک ۱۲۵۰۰ نفر اوزرینه بشریکدن ۵۲,۵۰۰,۰۰۰ غروشک ۱۲۷۱ سنه سی ایلولندن اعتباراً توزیعنه قرار ویریلوب تعلیاتی تنظیم وفرمانلره هر طرفه تعمیم ایدلدی . بو تعلیات اله کچمدیکی ایچون اصل مجلسک مقرارتی بوضورتله خلاصه ایتدک . تعلیات احکامی ده بالطبع بواساسلره موافق اوله جغندن پک ده تحریرسنه لزوم کورمدک .

بدل عسکرینک قواعد طرحیه سی

قرارک صورت تطبیقده شویله برحساب یابلدی :
تبعه غیر مسلمه نك فعلاً خدمت عسکریه ایفا ایده جک ۳۵۰۰
نفریه تخمینی تعدیل ایچون موقتاً تنزیل ایدیلان ۶۶۶ نفرک مجموعی

بو نظامنامه لرك وجوده كڙيلسى ايجون مأمورين مخصوصه اياه ملل غير مسلمه رؤساسندن تشكيل اولنان مجلس مذاكراتده بوجهت عريض وعميق تذكر ايدلى .

۱۲۷۱ تاريخنده كى تنسيقات عسكريه من ايجانجه وقت حضرده برى وبجبرى سلاح التنده طوتيله جق عسكرك ترتيب تامى ۲۰۱,۰۰۰ نفر ايدى . بوندن هر سنه خسته و مأذوناريله برابر اللى بيك نفر استبدال ايدليوردى . عسكرك النان يرلرده كى اهالى اسلاميه نك نفوس ذكورى ۶,۰۳۰,۰۰۰ و اصلاحات قانونى موجبجه عسكرك ويره جك تبعه غير مسلمه نك نفوس ذكورى ۳,۰۰۰,۰۰۰ كه جمعاً ۹,۰۳۰,۰۰۰ و سنوى انه جق عسكرك ده مقدارى ۵۰۰۰۰ نفر ايدى .

يكديكرينه نسبت ايدلكده بهر يوز سكسان نفوس ذكوره بر نفر و بو حسابجه هر سنه تبعه مسلمه دن ۳۳۳۳۴ وغير مسلمه دن ۱۶۶۶۶ نفر عسكرك الناق ايجاب ايدى جى تحقق ايتدى .

فقط بو وطن عصر لردن برى قوه عسكريه سنى يالكز اسلام لردن تشكيل ايتمش وتبعه غير مسلمه سنى تجارت و ثروت يعنى اقتصاد محاربه سنه تخصيص ايتمش ايدى . سلاح شورلغه ، جنديلكه ، مشاق سفر يه يه الفتى اوليان بو وطندا شلره عسكرك لكك بردن بره آغر كله جكى بالاتفاق دوشونيله لرك تدريجه رعايته قرار ويرلدى .

بناءً عليه اون بيك كسور نفر دن هر سنه شمديلك يالكز ۳۵۰۰ نفرى سلاح آلتنه النسون ، متباقى ۱۳۱۶۶ نفرينه مقابلده اعانه عسكريه اوله رق عموم ملتنن پاره تحصيل ايدلسون ، دنيلدى .
قديم قانوننامه عسكريده تبعه اسلاميه دن بالذات عسكرك لكدده بولنه ميه جقلر

۱۲۶۸ سنه-سندن ۱۲۷۱ سنه سی نهاینه دکین دخی بعض تعدیلات جزئیہ ایله بوشکل جبات ادامه ایدلدی .

۴۵ : درس

قریم محاربه سی صیره-سنده دولتک اتخاذا ایتمش اولدینی سیاست عالیہ ایجابجه « متفق خاصاریمز » اولان دول مفخمه-نک ده همتاریله اوائل جمادی الاخره ۱۲۷۲ تاریخنده اعلان اولنان اصلاحات فرمانزده مندرج احکام مهمه اساسیه دن بو جزیه ماده-سنه تعلق ایدن فقره مهمه نی بوجه آتی اقتباس ایدیورز :

« . . . ویرکونک مساواتی تکالیف سائر-نک مساواتی موجب »
« اولدینی مثللو حقوقجه اولان مساوات دخی وظائفجه اولان »
« مساواتی مستلزم اولدیغندن خریستیان وسائر تبعه غیر مسلمه »
« دخی اهالی اسلام مثللو حصه عسکریه اعطاسی حقنده مؤخرأ »
« ویریلان قراره انقیاد مجبوریته ده بولنسی وبو خصوصده بدل »
« ویرمک ویا نقداً اچمه اعطاسیله خدمت فمیله دن معاف اولمق »
« اصولنک اجرا اولنسی واسلامدن ماعدا تبعه-نک صنوف عسکریه »
« ایچنده صورت استخداماری حقنده نظامات لازمه یاییلوب مدت »
« قلیه ممکنه ظرفنده نشر واعلان قانمسی . . . » دنیلمشدرکه بوفقره ایجابجه ارتق جزیه-نک حکمی قلامش وانک اعطاسیله مکلف اولان تبعه غیر مسلمه دن عسکر ویا بدل عسکری النسی اقتضا ایتمش وبالتاليجه بو تاریخندن اعتبارأ (جریه) (بدل عسکری) یه منقاب اولمشدر .

اولئار محله كاهجك و هر صنف رعایانك بطریقخانهلری طرفدن
دخی ماتك امین و معتمدی اولان رؤسادن برر آدم و اصناف كهیالری
بولنه جق .

ثالثاً — بطریقخانه مأمورلری و اصناف كهیالری معرفتلیله
محلات دفتلری موجبجه اوچ صنف اوزرینه تعیین ایدیه جك
جزیه دن برنجی صنفه ادخال ایدیلنر محرم ایچنده ، ایكنجیلر غره
محرمدن صفر غایه سنه قدر ایکی آیده ، اوچنچیلر ربیع الاول نهایته
دکین درت آیده جزیه صندوقه تأدیه اولنه جق .

رابعاً — بالاسی دفعه یاراغی شكلیله مزین اوله رق صورت
مخصوصه ده احضار ایدیلان جزیه اوراقی تأدیات واقعه مقابله
و مقبوض مقامنده جزیه بی ادا ایدنلرک یدلرینه اعطا اولنه جق .

خامساً — طشره لرده دخی هر یرك رعایاسی ایالت مشیرلری طرفندن
تعیین ایدیه جك مأمورلر واسطه سیله برر محل مخصوصه جاب ایدیه جك
ویانلرنده پستپوسلر وقوجه باشلر و وکیللر بولنه جق وینه صنوف
ثالثه اوزرینه تحصیل ایدیلوب یدلرینه مقبوض سندی و یریه جك .

بو خطك نشرینه سبب بطریقخانه لرله رؤسای روحانیه ك
تحصیلاتده چوق بقایا براقلری و خزینه یه قارشى ۱۲۵۶ سنه سنده
وضع اولئان اصول دائره سنده تماماً تحصیل درعهده ایده میوب
اصولك تعدیلنی طلب ایتملری در ،

۱۲۶۹ سنه سندن ۱۲۶۷ سنه سنه دکین عینی اصول جاری اولوب
یالکیز اصناف اولمیانلرک جزیه لری مختارلر معرفتیه استیفا ایدلدی .

ایدن مقدارک بردفترنی محلاری رؤسای روحانیه سنه وقوجه باشیلرینه ویا وکیلرینه و بره رک مکلفین جزیه لرینی انلره ، انلرده محصلاره تسلیم ایتملی اساس اتحاد ایدلمشدر .

ذاتاً کوپرلی مصطفی فاضل پاشا زمانده جزیه وارداتی مرکز لرده مفردات اوزرینه قید ایدلمک و هر قضانک جزیه بوغچه لری سنه باشندن اول محلارینه واصل اولق شرطیه خزینه دن کوندرمک و هر مکلفنک النده صنفی کویسترر جزیه سندی بولمق اصولی تأسیس ایدیلهرک مرعی بولندیغندن مقررات تنظیمیه نک تطبیقده برکوجلک کورلمدی .

بناءً علیه جزیه ۱۲۵۶ و ۱۲۵۷ سنه لرنده درسعادته بطریقخانه لر و طشرده پستقوس وقوجه باشیلر معرفتیه و ۱۲۵۸ و ۱۲۵۹ سنه لرته دخی درسعادته محله بمحله بطریقخانه لرک مأمورلرینه اصناف کتخدالری ترفیق ایدلمک و طشرده ایالت والیلری ده امور تحصیلیه باقق صورتیه تحصیل اولندی .

۱۲۵۸ محرمنده نشر اولنان خط هایون بو جزیه مسئله سنده صوک اصلاحاتی آمر اولدیغندن احکامی بروجه زیر خلاصه ایدیلور :
اولا — جزیه دارلر وقولجیلر محاذیرینه مبنی ذاتاً لغو ایدلیکنندن انلر استخدام اولغیوب ینه درسعادته بطریقخانه لر ، طشرده پستقوس وقوجه باشیلر معرفتیه اجرا ایدیلهرک تحصیلات بوراده خزینه یه ، طشرده مال مأمورلرینه تسلیم اولته جق .

ثانیاً — درسعادته بولنان بالجمله رعایا ۱۲۵۸ محرمنک غره سنندن اعتباراً طاقم ، طاقم و محله ، محله یکی جامع حواید سنده پوسته اتحاد

لیرالق بر ویرکو ایچون خلقک بو درجه ازعاج ایدلمسی ارتق روا کورلمیه رک ۳۲۳ سنه سندن اعتباراً لغو و بودجه لردن اخراج اولندی .

بدلر

۲

بو عنوان التنده بدل عسکری و بدل نقدی و طریق بدلی ویرکولری احکامندن بحث اولنه جقدر .

۱ - بدل عسکری

تنظیمات خیریه (جزیه شرعیه) بی درحال (بدل عسکری) یه قلب ایتدی . تنظیماتک اعلانندن صکره (۱۲۷۲) تاریخنه قدر بعض تعدیلات ایله اون یدی سنه دهها (جزیه) اصولی دوام ایتدی . بدایت اسلامدن حساب اولنورسه (۱۲۷۱) سنه و دولتک بدایت تأسسندن حساب ایدیه جک اولورسه (۵۷۳) سنه اساس شرعیسنی محائظه ایلمش دیمکدر .

یوقاریده ویرکو بختنده صورتی عیناً درج ایتدیکمز ۱۹ ذی القعدة سنه ۱۲۵۵ تاریخی تعلیمات سنیه نك سکزنجی بندی موجبجه تنظیمات خیریه ابتدا جزیه خصوصنده تبعه غیر مسلمیه خلاف شرع و قانون اجرا ایدلمکده اولان تعدیاتی رفع و ازاله ایتمشدر .

مرکز دن اوچ صنف اوزرینه هرلوا و قضانک دفترلری مفردات وجهله بالتنظیم محصلاره ویرلمش ، بونارده هر محله وقریه یه اصابت

قومپانیالرك ومؤسسات سائردهه مستخدم مأمورلرك ویركولری
دخی انلر طرفدن و حزیران معاشلرندن بالتوقیف وزنه و مال صندوقلرینه
تسلیم ایدیلور. تحصیلات واقعه یدلرنده بولسان شخصی ویركو
تذکره لرنده محل مخصوصنه تسلیمات یازیله رق مهر لنور. هر شخص
مكلفك اموال غیر منقوله فراغ وانتقالنده و ایجار واستیجارنده
ومرور تذکره سی و بساپورط اخذنده ومعاش یوقامه لرنده شخصی
ویركوبی تأدییه اتمه مش ایسه معاملاتى تأدییه دینه قدر تأخیر اولنور.
مقدمه ده سویلندیکی وجهه بوویركوعلى السویه و پك خفیف بردرجه ده
یعنی الكفیر برعثمانینك ویره بیله جکی مقدارده طرح و تأسیسی ایدلسه
ایدی، بلامشكلات سنوی بشیوزبیک لیرا قدر واردات تأمین ایده جکدی.
فقط فضا له واردات المق مقصدیله ثروت و بسار نظر اعتباره آلمق
وزراع استنایا ایدیلورکن چفتلك صاحب لرینه متفاوت و متزاید بر مقدارده
ویركو طرح ایتمك صورتیله ایشك اساسنده کی فیت و حقانیت اخلال
ایدلی. انك ایچون دوام ایتمدی .

بو حساب اوزرینه ۳۲۱ بودجه سنه ۸۱۱,۵۰۰ لیرا قونلدیغی
حاله چفتلك احصاییه زراعك تفریقنده تصادف ایدی لان مشکلاته
مبنی، وارداتك تحققی انحق ۵۱۱,۵۰۰ لیرا درجه سنده کوریلررك ۳۲۲
بودجه سنه او مقدار وضع ایدلمش و تزاید ایدن شکایات اوزرینه پك
چوق یرلرده تحصیلات اجرا ایدیله مامش اولدیغندن ۳۲۳ سنه سنده
بودجه یه تحصیلاتی نسبتنده اوله رق ۱۵۰,۰۰۰ لیرا وضع ایدیله بیللمش
و فقط اساسنده کی فنالق سببی ایله دوام تطبیقاتنده هر کون برچوق
صفحات مشکله و غیر منتظره کورلمکده اولمسنه مبنی ۱۵۰,۰۰۰

اوچ کونلک حاصلات مقدری		ویرکو غروش	
یوزده قدر بونسبت	غروش قدر	۱۹	۱۰
اوزره اوزرغروش	۲۹ —	۲۰	۲۰
	۳۹ —	۳۰	۳۰
فضله سیله در .			
بیگه قدر کذلک یوزر	۱۹۹ —	۱۰۰	۱۰۰
	۲۹۹ —	۲۰۰	۲۰۰
غروش فضله سیله در			
	۱۹۹۹ —	۱۰۰۰	۱۰۰۰
	۲۹۹۹ —	۲۰۰۰	۲۰۰۰
غروشیدن یوقاری اولانلردن.			
		۳۰۰۰	۳۰۰۰

بو ویرکو بلدییه مجلسلری معرفتسیله تعیین اولنه رق کانون اولک اوز بئشه قدر ویرکو و تحصیل مأمورلری واسطه سیله اخبارنه باخبار نامه تبلیغ ایدیلولور.

اخبارنک اون کون ظرفنده استعدایله اعتراض ایتمک حقلری وارددر. مجلس اداره اعتراضلری تدقیق ایدر. انک قراری قطعیدر .

قواعد تحصیلیه می

اللی غروش قدر اولانلری سنه نک برنجی اوچ آبی ظرفنده دفعه استیفا اولنور. اندن زیاده ویرکولر، سنه نک برنجی آبی آبی ظرفنده اوچ تقسیمده تحصیل ایدیلولور . تحریری اجرا اولنان یرلرده تحصیلدارلر معرفتیه، تحریر ایدنیان یرلرده تعاملی دائره سند و سائط موجوده تحصیلیه ایله جبات قلمور. مأمورین و مسخدمین دوته اند ویرکولر، حزیران معاشلرندن بالتوقیف ایراد یازیلولور.

۷. ملازم ثانی مادوننده کوچك ضابطان و افراد نظامیه؛
 ۸. سلاح آلتنده بولتان ردیفقر و ژاندارمه لر؛

قواعد طرحیه سی

شخصی ویرکوا اوچ صنف اوزرینه مرتب ایدی . ۱. مأمورین
 ۲. چفتلك اصحابی ۳ بونلردن ماعدا مکلفین .
 مأمورین ویرکوسی - برسنه لك عائدات و اعانات چیققدورنصکره
 برسنه کامابه نظر فنده معاش اوله رق الدقلری مبالغك (۳۶۵) ۵ تقسیمندن
 حاصل اوله جق خارج قسمتك اوچ مثیلدر.
 چفتلك اصحابنك ویرکوسی - چفتلك کلبرینك تحریر قیمتی اوزرینه
 بروجه آتی بش صنف اوزرینه آلمشدر :

ویرکوغروش	صنف	
۵۰	۱	۱۰۰۰ لیرایه قدر
۱۰۰	۲	۱۰۰۱ — ۲۰۰۰
۲۰۰	۳	۲۰۰۱ — ۴۰۰۰
۴۰۰	۴	۴۰۰۱ — ۶۰۰۰
۶۰۰	۵	۶۰۰۱ لیرادن یوقاری

سائر مکلفین ویرکوسی — حاصلات سنویه لیرینك اوچ کونلك
 مقدار وسطیسنه کوره بروجه آتی تعین اولمشدر :

قضالرده چفتلك صاحبلى به طوپدن تجارت ايدنلردن؛	}	۲	۷۰
» » » » » لوالرده		۲	۱۵۰
» » » » » ولايتلرده			۲۰۰
» » » » » اغيادن		۳	۴۰۰

بوتعليماڭك قابل تطبيق اولمديغى واشبو صنوفك لايقيلاه تقريقت ايديله ميه چكى ده ايلك سنه سنده تحق ايتديكندن تعديلاً ايكنجى برتعليمات قلمه النهرق ۳ ميس سنه ۳۲۲ تاريخنده نشر اولندى. [*] بوتعليمات حكمنجه درسعات ايله بالجه ولايت ولوا وقضا وناحيه مركزلرنده مقيم تبعه دولتن بكمى ياشنى اكل اتمش و تمشنى كچمامش اولان كافه نفوس ذ كور سنه لك قزانجلىنىك اوچ كونلك نسبتنده برشخصى ويركوايله مكلف طوتمشدر . واقعا بونده ظاهرى بر مساوات كورينور ايسه ده حقيقت ينه هر شخصك سنوى تمتعه كوره برويركو وضع ايدلمكده اولديغندن مكرر بر تمتع ويركوسى شكلنده و بناء عليه فنه مغاير بر حالده ايدى .

شونلر مستنا طو تشاردى :

- ۱ زراعتله تأمين معيشت ايليانلر؛
- ۲ ائمه و خطبا و خدمه جوامع و پوست نشينلر؛
- ۳ طلبه علوم و مدرسلر؛
- ۴ مكاتب عاليه طابهسى؛
- ۵ باپاسلر ، راهبلىر ، خاخاملر ؛
- ۶ مفلوجلر ، معقلر ، اعملر ، معلوللر ؛

[۴] احكامى مرعى اولمادىنى اچون عيناً درجندن صرف نظر ايدلدى

تطبيق وبالاخره دول متمدنه نك اكثر سنده تدريجاً لغو ايدلمش
بر ويركودر .

فقط بزده احداثيله لغوی ایکی سنه دن عبارت بر مدت ایچنده
اولمشدرکه بر ويركونك بوقدر آز برمدت دوام ایتدیکی هیچ بریرده
کورلماشدر . سببده بدایه بو ويركو قواعد فیهیه توفیقاً کافه
اهالیدن مساوات اوزره ادم باشنه بش غروش التحق اوزره طرح
وتأسیس اولنه جقدی . بدایت وضعنده ارباب اختصاصدن اولمیانلرك
مداخله سیله ایش جیغرنندن چیقارانی . و ثروت اعتباریله صنوفه
تفریق ایدلمك ایستلدی که علماً و فناً غیر جائز ایدی . زیرا تمتع
ویركوسی النان یرلرده صنوف اوزرینه شخصی ویركو آله ماز .

بوشخصی ویركو ۱۳۲۱ سنه سی موازنه عمومی سی آچیغینك
قاپادلمسی ایچون وضع و تأسیس ایدلمش وایلك تعلیمات ۳۲۱ سنه سنده
تشر اولمشدی . [*]

بوتعلیمات موجبنجه دولت صندفلرندن معاش مخصعی بولنمیان
کافه اهالی یکر می یاشندن یتیم یاشنه قدر بر وجه آتی اوچ صنفه
تفریق ایدیلرک اوچ درجه اوزرینه مقطوعاً شخصی ویركو احداث
اولمشدی:

ویركو صنف

قضا مرکز لرنده کی اصناف و سائر دن ؛	۱۵
» » » لوا	۲۵
» » » ولایت	۳۵

[۰] احکامی مرعی اولمادینی ایچون عیناً درجندن صرف نظر ایدی .

کندی خانه لرنده ایشلیانلر ، عل العموم تمتعه اشتراك ایتمهرك اخرك
یاننده چالیشانلر ؛

۵ معدن ایشلنلر ، مسکرات ودخان ساتانلر کبی رسم مخصوص
تأدیه ایدن احباب صنایع ؛

پانتهیه تابع بر صنعتله مشغول اولان کسه تذکره بی هر سنه مارت
ابتداسنده کندی نامنه المغه مجبوردر . مأمورینک تحقیقاتی اوزرینه
پانته مجلس ادارسنده ویرکونک مقصداری ویاخود پانته سزله
ایچون ایکی قات ویرکو التیق حقنده قرار ویریلور . بوقرارلر علاقه
دارانه تبلیغ اولنور . اون کون ظرفنده مکلفک حق اعتراضی واردر .
اعتراضلر محلی تجارت محکمه سنده رؤیت وتدقیق ایدیلور .
ویرکو بریسی مارت دیکری ایلول ابتداسنده اولوق اوزره ایکی
تقسیمده انه جق ایدی .

(اموال منقوله ایراد ویرکوسی) یاخود یکی تمتع ویرکوسی ،
قانون لایحه سی ایسه دور مشروطیته عائد اولدیغندن آنی محل مخصوصنده
تدقیق وتقریر ایتک البته دهها دوغری اولور .

درس : ۴۴

۴ — ویرکوی شخصی

شخصی ویرکو — افرادک ثروتی نظر اعتباره التمسزین
شخص اوزرینه طرح اولان ویرکویه دیرلر . وقتیه بالعموم دولترده

برنجیسی، در سعادت و مباحثاتی ایکنجیسی، ادرنه، یانیه، سالانیك، مناستر، بروسه، از میر، اظنه،، انقره، طربزون، صامسون، ارضروم، حلب، شام، بیروت، بغداد، بصره، جده طرابلس غرب شهر لر بدر. اوچنجیسی، بوساییلانلردن ماعدا بالجمله بلاد و مواعدر.

مقطوع ویرکویه تابع برنجی قسم صنایع، نظامنامه نك اوچنجی ماده سنده بر جدول ابله تعیین و اوچ صنف شهر لرده هر صنعتدن نه مقدار ویرکو انه جنی ارانه و تصریح ایدلشدر. الك یوکسك ویرکو ۴۰۰ لیرا، الك آزی یارم مجیده در.

ایکنجی قسم — نسبی ویرکو — برنجی قسمك جدولنه کیر میان بالجمله ارباب صنایعك اجرای صنعت ایتدکاری محلك اجاره سی اوزرینه یوزده اوچ النور. مستناری شونلردر:

۱ امنیت و اداره صندوقلری و مؤسسات و جمعیات خیریه؛

۲ مؤلفلر و اسان، علوم، رسم، موسیقی، رقص، سلاح معلملری، مکاتب خصوصیه و عمومیه ده و خانه لرده معلم و معلملر، صحیه مأمورلری، خسته بکچیلری، ایه، اووقات، طبیب؛ جراح، قابله، دیشچی، بیطر، مهندس، معمار، غزته طبع و توزیع ایدنلر، تیاترو او یونجیلری، چالغیچیلر؛

۳ کندیسنك ویا اقر باسنك اراضیسنده چالیشان زراع؛

۴ عماله و آیلقلی خدمتکارلر، افرادك خدمه و کاتبلری،

گوردهیه جکاردن دولتجه تبعات عمیقه نتیجه سنده ترقیات عصریه
حاضردهیه موافق صورتده طرح و تحصیل اولمق و اشبو تمتع و پانت
ویرکولری یرینه قائم اولمق اوزره بر (اموال منقوله ایراد ویرکوسی)
قانون لایحه سی تنظیم ایدیله رک شورای دولته تدقیقه باشلامشدر .
دیون عمومیه قرارنامه سنک سکزنجی ماده سنک دردنجی فقره سی
موجبجه پانتیه نظامنامه سنک علی العموم موقع اجرایه وضعدن
تمتع ویرکوسنک شمیدیکی وارداتیه نسبتله حاصل اوله جق نضله
واردات دخی دیون عمومیه تخصیص و ترک اولمشدر .

پانت قرارنامه و نظامنامه لرینک هیچ بریسی موقع تطبیقه
قواندیغنه مبنی یالکیز آنلرک قلمه النسنده کی اساس و مقصدلر بیان
ایدیلوب مندرجاتنک محاکمه سنه لزوم کورمدک و نظامنامه قبول ایدیلان
قواعد طرحیه و تحصیلیه سی خلاصه کوسترمکله اکتفا ایتدک .

قواعد طرحیه و تحصیلیه سی

صوک پانت نظامنامه سی حکمنجه تبعه عثمانیه واجنیه نک ممالک
محرورمه ده ایشلدکاری صنایعه پانت ویرکوسی وضع اولنه جقدر .
طوپدن تجارت ، خرده فروشلق ، اصنافلق صنایع جمله سنندر .
صنایع مملکتک هر طرفده یرلی واجنیه هر کس طرفندن بلا قید و شرط
اجرا اولنه جقدر . صنایعدن اله جق پانت ویرکوسی مقطوع ونسی
نامیله ایکی قسمه آیرلمشدر .

برنجی قسم — مقطوع ویرکو — شهرلر اعتباریله اوچ صنفدر ،

ایدلمکله ۱۳۰۶ سنه سنده تعدیلاً ایکنجی بر نظامنامه قامه التهرق تبلیغ ایدلمشدر [*].

بو نظامنامه اوزرینه مختلط قومیسونجه اجرا اولان مذاکرده ایوم موجود اصناف و کدک اصولارینک فسحی و قانونک اوچ سنه ده یکیدن باقیلوب تعدیل ایدلمسی کبی وقوعبولان تکلیفلر قبول ایدلمش ایسه ده اجنبیلره ویرکو ایچون واقع اوله جق تبلیغ و اخبارک منسوب اولدقلمری قونسلوسخانه واسطه سیله تبلیغی و قرق سکز ساعت اول قونسلوسخانه یه خبر ویرمدکجه او اجنبینک اشغال ایلدیکی محل حقتده هیچ بر تدبیر اتخاذا اولنماسی حقتده واقع اولان تکلیفلره قارشى بو شکاک جریان معامله یه مانع اوله جفی والیوم بلدییه وصحیه و مرک رسملرینک تأدییه سنده قونسلوسلرک توسطه مراجعت ایتمکسزین تبلیغ و اخبار معامله لری مأمورین حکومتجه دوغریدن دوغرییه اجرا ایدلمکده اولدیغندن بونک انلر کبی اجراسی ایجاب ایددیجکی درمیان ایدلمش و فقط انلر طرفندن اصرار دواء ایتمکله مذاکرات منقطع اولمشدر .

شونلردن اکلاشیامورکه دولتله اول وقت اساسلر کاملاً قبول ایدلمش یالکسز اخبارات ایچون قونسلوسلرک مداخله و توسطی مسئله سی سبب تأخر اولمشدی .

فقط بو کون مشروطیتله اداره اولان دولت عثمانیه یه قارشو بو کبی قیود احترازیه وضعی دولتله کافه سی موافق عدل و انصاف

[*] احکامی مرعی اولدینی ایچون عیناً درجندن صرف نظر ایدلمدی .

سفرای اجنبیه بر لایحه نظامیه تبلیغ ایتدی . فقط بونک تصویب ایدلامسی اوزرینه ۱۰ حزیران سنه ۱۲۹۵ تاریخلی قرار نامه نی مجلس عموینک اجتماعنده قانونیتی تکلیف اولمق اوزره نشر ایلدی . [*]

بونک ۱ ایلول سنه ۹۵ تاریخندن اعتباراً موقع تطبیقه وضع اولنه جغنی اوسنه نك تموزنده سفرایه بیلدیردی . انجق سفرا اجنبیلره بویله برور کونک وضعی و قرارنامه نك تطبیقی تدقیقه و حصول ائتلافه متوقف اولدیغنی بیان ایتدیله . باب عالی جواباً اوروپا ممالکنک کافه سنده جاری اولان بوویر کونک بوراده وضعی حقی اولوب ایتدادن استحصالی موانقت و ائتلافه متوقف اولدیغنی و تبعه اجنبیه نك ده تبعه ثمانیه کبی عین تکالیفه تابع اولمق مقتضای عدالت بولدیغنی و حتی بونک تبعه اجنبیه تطبیقنه حکومت سنیه نك صلاحیتی ۱۸۷۶ قونقرانسنده تصدیق ایلدیکنی بیان ومع مافیله لایحه نك تدقیق ایچون بر مختلط قومیسسیون تشکیله مساعد اولدیغنی درمیان ایتدی . اوسنه خارجییه نظارتنده اویله بر قومیسسیون تشکیله و دولتلك و کالمری طرفندن ایدیلان تکلیفلرك قسم اعظمی قبول ایلدی .

۱۲۹۸ حزیراننده بو اساس اوزرینه تطبیقاته باشلانجهغه دائر سفارتلاره واقع اولان تبلیغاته مقابل بعض سفرای طرفندن قیود احترازیه درمیان اولمغله ۱۱ شباط سنه ۱۳۰۳ تاریخنده بر نظامنامه اصلی برده انک تطبیقاتی تأمین ایده جک بر تعلیمات قلمه انمشدر . بوکاده اعتراض

[*] بو قرارنامه دردنجی جلد دستورك ۳۹۰ نجی صفحه سنده مندرجدر .

شمديكى حالده تبعه اجنبيه تجارندن تمتع ویركوسى ویرنلر
ایرانلیلر ، یونانلیلر ، صربلیلر ، قره طاغلیلردر .

ایرانلیلر : ۸ کانون اول سنه ۱۲۹۱ تاریخی مقاوله نك ایکنجی
ماده سی موجبجه ؛

یونانلیلر : ۵ ذالقعدہ سنه ۱۲۷۸ تاریخی معاهده نك اون یدنجی
ماده سی موجبجه ؛

صربلیلر : ۲۸ مایس سنه ۱۹۰۶ تاریخی تجارت معاهده سی
موجبجه ؛

قره طاغلیلر : برلین معاهده سی موجبجه ؛

درس : ۴۳

۳ — پاتنت ویركوسى

پاتنت — اصنافه اجرای صنعت و تجارت ایچون ویره جککاری .
رسم ویا ویرکو مقابلنده ویربلان تذکره دیمکدر .
امتیاز براتی ، تابعیت تذکره سی ، عیبه تذکره سی مقامنده دخی
قوللانیلور . هر لسانده قبول ایذمش بر کله در .
پاتنت ویركوسى — ممالک عثمانیه ده اجرای صنعت و تجارت
ایدن بالجمله تبعه عثمانیه واجنبيه طرحی مقرر اولان ویرکودر . بزده
شمدی یه قدر تمتع ویركوسنی یالکیز عثمانلی تبعه سی ویرمکده ایدی .
دولت ، ممالک عثمانیه ده بولنان تبعه اجنبيه دن دخی بو ویرکونی آلمنی حق
حاکمیتی ایجابندن کوردی . ابتدا بوکادائر ۲۴ مارت سنه ۱۸۷۴ تاریخنده

ایچلرنده صنعت و تجارتنه سگته کلنلر ویا بر عارضه یه مبنی قدرتسز
دوشنلر اولور ایسه مجلس اداره قضاچه بالتحقیق صنفک تزیلنه
قرار ویریلور .

ایشته خلاصه ایدیلان نظامنامه نك شو احكامنه كوره قبطیان
ویرکوسنك صورت طرح و تحصیلی عادتاً یبانهجی تمتع ویرکوسی شکلنده
اولدیغندن بو ویرکونك املاک ویرکوسندن زیاده تمتع ویرکوسی بخشه
الحاقی مناسب کوراشدر .

تمتع ویرکوسی خقنده لاحتیه مهمه

ممالک عثمانیه ده اجانبك اقامتنه مساعده اولندیغی زمانلرده تمتع
ویرکوسنك صرف عثمانیلره عادتتی طبعیدر . فقط تبعه اجنبیه نك
اقامت و تجارتنه مساعده اولندقدن صکره بالعموم اوروپا مملکتلرنده
جاری اولان قواعده توفیقاً انلر کده عثمانیلر کی تمتع ویرکوسنه
تابعیتلری محق و مقتضای عدالتدر . بر مملکتده کندی تاجردن
ویرکو الوبده اجنبی تاجردن ویرکو آلامق دیمک کندی تجارتتی
وبالنتیجه موجودیت اقتصادیه سنی ازملک بیتیرمک دیمکدر . دولتمزجه
اجنبیلرده تمتع ویرکوسی طرحی امرنده بالدفعات تشبث وقوعه
کادی . و بر قاق کرده مذاکرات قوه قریبه یه کتورلدی . فقط
هر دفعه سنده دولتدرن بریسنك اسبب واقع اولان اعتراضی قبول
ایدنلریده و ایده جکلریده ترده دوشوردنك مجموع دولک تمامیه
استحصال موافقتی پك چوق زمان ممکن اوله میوب ایش نتیجه سز
قالمشدر . تفصیلی پانت ویرکوسی بخشنده کله جکدر .

تحریر قاعده سی وضع اولندقدن صکره بونار ایچونده برقانون مخصوص تنظیمی ایجاب ایتدیکندن ۱۲۸۱ سنه سنده قبطیان ویرکوسنک صورت طرح و تحصیل حقیقه بر نظامنامه نشر اولندی [*].
بو نظامنامه موجبجه قبطی نامنی طاشیان تبعه دولت علیه ذن قضبات وقراده متمکن و املاک و عقار و اراضی به مالک اولانار تحریر جدید اصولی اوزره املاک و تمتعات ویرکولرینی بشمهجه ویره جکار ویا لکن قبطیات حالی ایچون ذکوردن هر فرد قبطی بروجه آتی بر ویرکویله مکلف طوتیله جقدردر .

قواعد طرحیه و تحصیلیه سی

مسلم قبطیلردن عسکر النماذینی کی غیر مسلمانلردن ده بدل عسکری التمه جقدر .
قبطیلرک اون بش یا شدن یتیم یا شنه قدر نفوس ذکور، سرمایه و صنعتته کوره درت صنفه ایریله جق و هر بر صنفک ویرکوسی مجلس اداره و لایحه تعیین ایدیله جک و هر قبطی به بر صنف تذکره سی اعطا قلنه جق و هر سنه نك مارتنده بو ویرکویوزده بش عاداتلی بر مأمور مخصوص معرفتیله تحصیل اولنوب مکلفک دیدینه مقابلنده مطبوع ادا تذکره سی ویریله جقدر . تحریرده مکتوم قالمش صنف تذکره سز قبطیلر درحال مأموری معرفتیله مجلس اداره به جلب و صنفی تعیین و ویرکوسی او قراره کوره درحال تحصیل دیدینه ادا تذکره سی اعطا اولنور .

[*] دستورک برنجی جلدنده ۲۴ نجی صیفه سنده در .

۲ - قبطیان و یرکوسی

قبطی — اصل قبط قومی قدیم مصر اهالی نبی ایکن منقرض اوله رق طاغلمشدر . مؤخرأ بو اسم هندستاندن اوروپا یه کچن چنکانلره اعطا اولمشدر . ممالک عثمانیه ده شمدی یرکوسی بیگ نفوس درجه سنده در .

لسان قدیم مالیزده بونلره (وینوق) دیرلردی . چری باشیلر اداره سنده بولنورلر . انلرک رسم جرم و جنایتی و باد هوا و سر بستینی چری باشیلر ایرلر و حکومتیه جزیه نامیلر یرکو مقطوع و یرلردی . تنظیمات حیره نیک تطبیقی ایچون نشر اولنوب صورتی یوقاریده کوردیکمز ۱۹ ذی القعدة سنه ۱۲۵۵ تاریخی تعلیمات سکرنجی بندینک بر فقره سنده « و قبطیان جزیه سی حقه ده دخی بو اصولک اجرایی لازم کلوب انجیق بونلرک اکثریمی طوپدن بر محله اسکان اتمیوب ایچلرنده کوچیه سی بولندیضدن طوپلیجه بولنان محللر قبطیان جزیه لری محصللر معرفتیه چری باشیلری معرفتلیله تحصیل اولنمی و کوچیه مقولدری دخی کنلک چری باشیلری معرفتلیله کفیله ربط اولندقیجه رخصت تذکرده سی اعطا اولنمسی و الحاصل بوماده دن طولانی اموال جزیه یه بر کونا کسر و سکتیه کلامسی ... » دنیامسنه کوره قبطیان و یرکوسی بدایت وضعنده جزیه شکننده اولدیغی استدلال اولنورسه ده زورده بیان اولنه جفی و جهله بونار بالاخره بر قانونه ربط ایدلدیکی زمان انلرک و یرکولری جزیه دن زیاده بر نوع تمتع و یرکوسی حکمنده وضع اولندیغی اکلاشامشدر .

ادارهٔ محایه‌جه تعیین ایدیلجک مقداره کوره صنف اوزرینه برویرکو
تحصیل اولنور ایدی .

۳۳۳ سنه سنده تطبیق ایدیلان شمیدیکی تمتع نظامنامه سنک
بکرمنجی ماده سی موجبجه بیانجی وکلوب کچیجی ارباب صنعت
وحرقت یالکیز بر تقسیط ویرکویه تابع طوتشدر . ایکنجی تقسیط
مدتنده برنجی تقسیط تذکره سیله اجرای صنعت ایدنلردن ایکنجی
تقسیت ایکی قات الیه حقدر .

بیانجیلرک بو صورتله بدایهٔ الی ایلق برتذکرهیه تابع طوتسی،
بو قبیل کسه لر علی الا کثر موسم اعتباریله اخر مملکتده ایشنه کوره
منحصراً یازین ویاخود منحصراً قیشین چالیشدقلری نظر اعتباره
انمسنندر . مثلاً بشقه مملکتیه یازین کیدوب شر تجیلک، طوندومه جیلق،
سبزه جیلک ایدنلر ویا قیشین کیدوب سحاب جیلک، حلوا جیلق، بوزاجیلق
ایدنلر الی آی اوراده تجارت ایدر . صکره مملکتیه عائله سی نزدینه
عودت ایدرلر . ممالک عثمانیه ده کثیر الوقوع بر شکل تجارتدر . الی آی
تجارت ایدن بر کسه دن برسندک تجارت ایتش کبی تمتع ایسته مک
موافق عدالت اوله ماز . بناءً علیه بونلر ایچون سنه ابتدا سنده اولا برنجی
الی ایلق ایچون برتذکره ویریلور و بر تقسیط النور .

شاید ایکنجی الی آی ظرفنده دخی تجارتنه دوام ایده جک
ایسه ایکنجی تذکره نی کلوب المقه مجبوردر . المازده برنجی به مخصوص
تذکره ایله ایشه دوام ایدرسه حکم نظامه رعایت ایتماش اولدیغندن
ایکنجی تقسیطک ایکی قات اوله رق انجی کبی بر جزایه مستحق اولور .

ایکنجی اعلاننه قدرچکن مدت ظرفنده بوتتمع ویرکوسنه تابع طوتاماش
وبناء علیه یوقاریدن بری ایضاح ایدیلان نظام وقانونلرک احکامی پای
تختده تطبیق ایدلماشدر .

بونک سببده استانبولده تجار واصناف اولجه تعیین اولنان
احتساب رسومی یرینه اصناف تذکرهسی رسمنی تأدیه ایتمکده
اولملریدر .

تماماً ویا قسماً تحریری اجرا اولنمیان بغداد، بصره، طرابلس
غرب، یمین، حجاز، ارضروم، وان ولایتلرنده ما کولات ومعمولاتدن
التمقده وتمتع ویرکوسی میانته قید ایدلمکده اولان احتساب رسومی،
ایکنجی جلد دستورک ۳۹ نجی صحیفه سنده محرر ۱۰ شوال سنه ۱۲۷۸
تاریخی نظامنامه موجبنجه تحصیل ایدلمکده ایدی .

تمتع ویرکوسنه ملحق ویرکولر

۱ — یبانجی تمتعی

یبانجی — یرلی اولمیان غرب کسه لر، اخر محل اهاالیسندن اولدینی
حالده موقه دیکر بر محله چالیشانلر، کلوب کچیجی، سیار، کزکنجی
اوله رق اجرای صنعت وتجارت ایدنلر دیمکدر .

بوقبیل ارباب تجارت وصنعت ایچون هر یرده آرو بریبانجی تمتع
ویرکوسی تحصیل مأموری تعیین ایدیلرک ایش یرلرنده طو لاشدیریلور
وتذکره سز اوله رق تصادف ایتدکری یبانجی ارباب تجارت مجلس

مندرجدر. بوسبيله تمتع نظامنامه سنك تحصيلاته دائر اولوب يوقاريدە
خلاصه ايديلان احكامى ماليه نظارتندن ۲۰ كانون ثانى سنه ۳۲۵
تاريخلى تحريرات عموميه ايله تعديل و اونظامك بوقانون ايله صورت
توفيقى تبليغ ايدلمشدر.

بوتحريرات عموميه حكمنجه تمتع ويركوسى نظامنامه سنده محرر
ايكى تقسيط شمدي معتبر دكلدر. هر ولايت مجلس عموميسنك
مطالعهمسى النذقدن صـكـره ماليه نظارتجه تكاليف سائر نك قاچ
تقسيطده وهانكى ايلرده تحصيلي تقرر ايتديسه تمتع ويركوسى دداوقدر
تقسيطده و اومدته تحصيل اولنه جقدر.

تمتع نظامنامه سى ويركونك اساس طرحنه و تحصيل اموال
قانونى يالكيز صورت جبايقنه دائر اولغله تمتع ويركوسندن تاخر
ايدن تقسيطلر ايچون يوزده يكرمى ضم النفق حكمى ينه ابقا ايدلمش
و نصل محسوب اولنه جنى تعريف ايدلمشدر.

برده اوتحريرات عموميه ده تمتع ويركوسى ايچون ايروجه تذكرة
ويرلمبوب او ويركونك ده تكاليف سائر ايله برآكده بر تذكرة
درج ايديله چكى بيلديرلمشدر. تمتع نظامنامه سنك اون سكرنجى
ماده سنده تذکره سز تجارت و صنعت اجرا ايدنلردن ايكى قات
رسم النه جنى محرر اولديغنه مبنى ايكى حكمك يينى توفيق ايچون
تكاليف تذکره سنده تمتع ويركوسى محرر اولميان و بشقه بر ويركو
يله مكلف دكاسه تمتع ويركوسى ايچون تذکره اراز ايتميان كيمسه لرك
وايكي قات رسمه تابع طوتيله جنى ده علاوه اولنمشدر.

در سعادت تجار و اصنافى تنظيمات خيريه نك نشرندن مشروطيتك

کسب قطعیت ایتدیرمک قواعد طرحیه جه مقتضای عدله توفیق معامله دیمک اولمغه مهمجه برترقیدر. یالکز اخبارلرک مکلفینه علی الانفراد تبلیغ اولنسی لازم کلیرکن جدول شکنده طأد اولدینی محملرک عبادتخانهلری قولرینه تعلیق اولنسی معاملاتنی پک چوخالده جنی و تحصیلاتنی تأخبرایده جکی مطالعه سنه مستند اولسه کرکدر .

۴۳ : درس

قواعد تحصیلیه

تمتع ویرکوسی بری مارت دیکری ایلول ظرفنده ایفا اولنمق اوزره ایکی تقسیطده انور . بومدت ظرفنده ویرلیان تقسیطلره یوزده بکرمی ضم ایدیلور . نیسان و تشرین اولک برنجی هفته لرنده اخبارنامه تبایع اولنور بو آیلرک نهایته قدرده تقسیطلرینی ویرمزلسه مکلفینک تحصیل اموال قانونی موجبنجه ماللری ساتیلوب مع ضم ویرکولری استیفا قنور . مالی یتشمزسه حین تأدییه دکین ایشلری تعطیل ایدیلور .

بونظامنامه نشر و تطبیق اولمغه باشلادینی زمان الده بولنان تحصیل اموال نظامنامه سی بشقه ایدی . حالبوکه اعلان مشروطیتدن صکره ۵ اغستوس سنه ۳۲۵ تاریخده یکی تحصیل اموال قانونی نشر ایدلی . برنجی ماده سننده تمتع ویرکوسنکده بوقانون موجبنجه تحصیل اولنه جنی دردنچی ماده سننده ویرکولرک تقسیطلری ولایات مجلس عمومیسنک مطالعه سی الندقدن صکره مالیه نظارتجه تعیین ایدیه جکی

ادخال ایدیله مزدی . مملکت مزده معاملات توسع اید. رایسه اوچنجی نوع اوله رق دهاز یاده اهمیت پیدا ایده جکدر .

قواعد اعتراضیه

بو نظامنامه نك تطبیقنه قدر تمتع ویرکوسی ایچون ویرکو نظامنامه لرنده برحق اعتراض ویرلماش ایدی . کرچه بعضی مقررات ایله صکره دن املاک ویرکوسی حقیقه کی قواعد توفیقاً اعتراض ایدیله بیله جکی هر طرفه تبلیغ ایدلش ایسه ده اکثر محلامده بوکا رعایت ایدیلورودی . بو نظامنامه او محذوری رفع ایتدی . طقوزنجی ماده سی موجبجه مکلفین قومیسونلر طرفندن طرح اولنان ویرکولره کانون اولک اون التیدن کانون ثابنک اون بینه قدر برآی طرفنده اعتراض ایتک حقیقی حائزدرلر . بو اعتراضلر بلدییه مجلسی ایله تجارت او طه لرینک اجتماعندن حاصل اوله جق برهیت طرفندن بدایه و مجلس اداره لرحه استیافاً ولوا ویا ولایت اداره ویا خزیننه مالیه مجلسلرنجه تمیزاً تدقیق ایدیله جکدر .

حق تمیز هم مال مأمورلرینه هم مکلفینه ویرلشدر . مجلس اداره لرك استیافاً ویردکلری قرار قطعیدر . تمتع ویرکوسی انک اوزرینه تخصیص اونور . فقط تمیزده ضم ویا تنزیل تقرر ایدرایسه فضله سی رد و تقصانی ا کال ایدیلور .

طرح و تقدیر اونان ویرکویی مکلفه اخبار ایتک واکا حق اعتراض ویرمک و درجات نئم اوزرینه او اعتراضلری تدقیق ایدره ک صکره

ادارتك ويا مديرک تصدیق ايله ويره جکلرندن بر وثیقه حکمنی اکتساب ایدر .

ذاتاً بر مملکتده تجارت و صنعت و ثروتک ترقیسی سرمایه لریک مطلقاً شرکت حالده ایشلدلمسیله ممکن اوله بیله جکلندن ویزمده مسالک اقتصادده جهله مزجه غایه خیال اولمق لازم کلان برنجی خطوه ترقیمز انجق وانجق ولو آز علم و جزئی سرمایه لرله اولسون اوفق ، اوفق شرکتلری ممکن مرتبه سرعتله چوغاتمق وشمیدلک هیج اولمزسه کندی استهلاکاتمزدن بر قسمی مملکتده وجوده کتیره بیلیمک ایچون مستهلیکنی انلرک اعمالندن حاصل اوله جق منافعده شریک ایتمکدن عبارت اوله جکلندن بونک نظامنامه یه نوع مخصوص اوله رق وضع اولمسنه استقبال اقتصادیمز اعتباریله لزوم واردر .

اوجنجی نوع — متعهدلرله ماترملردر . بونلردن بدل تعهد و التزام نسبتنده ویرکو النق اساسی قبول اولتمشدر . بدل تعهد و التزامک یوز بیک غروشه قدر اولاننک یوزده اونی و زیاده سنک یوزده بشی تمتع اعتبار ایدلمش واشبو تمتعک یوزده اوجی نسبتنده ویرکو النسی قرارلشدرلمشدر .

فی الحقیقه تعهد و التزام معاملسی جسامت پیدا ایتدیجکه دهآز تمتع آلمق صورتیله ایفا ایدیه جکلندن عمومی ایچون بر نسبت طوبیوب یوز بیکدن یوقاریسی ایچون تمتع نسبتک تخفیفی مطالعهسی محتمدر . بونوعک ویرکوسی بئانک اجازدهسی نسبتنده ویرکو ویرن برنجی نوعه کیرده میه جکی بدیهی اولدیغی کی مستخدمین مثالو بر نسبت متساویه ده

مؤسسات ایله ارباب تجارت ایچون مقطوع بر جدول تنظیمی
ضروریدر .

اشاعیده مبحث مخصوصنده بیان ایدیه جک پانتت ویرکوسی
۱۲۹۵ تاریخی قرارنامه سیله انی تعدیل ایدن ۱۳۰۳ تاریخی پانتت
نظامنامه سنده دخی بوقیل تجارت وضعیتار ایچون اوچ صنف اوزرینه
بر مقطوع ویرکو جدولی یاپیش و بونلردن بعضیلری بر از تعدیل
مقدار ایله بونظامنامه یه عیناً اخذ اولمشدر .

فقط دکانلر، مغازه لرده تمعله اجاره اره سنده دائمی بر ارتباط
و برنسبت موجود و او اساس اوزرینه نان ویرکولرده مقصود اولان
مساوات و عدالت اکثریتله پک جرئی برفرقه دائماً مشهود در .

ایکنجی نوع — امتیازی شرکتلر مستخدمیدر. بونلرک معاش
واجرت سنویه لرندن شهری اوچیوز غروش حسابیله سنوی اوچییک
التی یوز غروش چیقاریله رق قصورندن یوزده اوچ حسابیله ویرکو
النه جقدر . بو ویرکو مستخدمیندن ایری ایری ایستلامیوب میعادنده
حکومه ویره جکلری بیاننامه اوزرینه شرکتلردن دفعه استیفا
اولنه جقدر .

دیگر مؤسسسه لرده بوانان مستخدمین مقطوع تعرفیه کیرمشدر.
چونکه انلرک معاش و اجرت یومیله ری دائماً متبذل اولدینی
کبی مقدار حقیقسنی هر سنه تحقیق ایتمک متعسر و معاملات کثیردینی
مستلزمدر. فقط شرکتلر بر نظامنامه و شرطنامه ایله اداره اولنوب
مستخدمینک معاش و اجرتلری ده تجارت قانونی موجبجه طوته جقلری
دفترلرنده مقید بواندیغندن و بیاننامه یی اوقیدلردن چیقاره رق هیئت

ایتمک مجبوریتی مسئول مأمورلر درجه سنده حس ایتما مکده و بوحال
بالتیجه مکلفینک بحق شکایت و اعتراضلرینی تولید و تکثیر ایتما مکده در.
اساساً تمتع ویرکوسنه مطرح اولمق اوزره قبول ایدیلان علامات
و مقیاسات قیداً و مشاهدۀ تحقیق و تعیینی ممکن شیلر اولوب اولکی
نظاملرده اولدیفنی کبی هیچ برعلامت و مقیاسه استناد ایتما کسزین اجرا
ایدیله جک تخمینلر قیلندن اولمادیغدن ویرکونک تعیین مقداری ایچون
بویله بر قومیسوننه ماده دخی لزوم یوقدر .

نسبی قسمی اوج نوع اعتبار ایدلمشدر. برنجی نوع - برنجی قسمه
داخل اولیان تجارتکده و دارالصناعه لرایله شرکترلر و غیر ازمستثنیات
طیب و اجزاجیلر ایله دیشجی و دعوی و کیالرندن و غیرته صاحب
امتیا زلرندن عبارت اولوب اجرای صنعت و تجارت و عملیات مخصوص
مخالفک تحریرجه اولان قیمت مقیده لرینک بیکده اوچی نسبتنده
ویرکو نور .

برنجی قسمه داخل اولانلر تدقیق ایدیله جک اولورسه کوریلورکه
درجه تمتعلرینی تقدیر ایچون بویله بر نسبت بولنه میان تاجر
و صنعتکارلردن مقطوعاً بر ویرکو الخق جهتی التزام ایدلمشدر .

چونکه یوزبیکلرجه بعضاً میلیونلرجه ایرا سرمایهنی ایشلته رکه
غایت جسیم تمتعلر الله ایدن بر بانقه و یادیکر بر مؤسسهنک بولندیفی
بنانک ایجاری اوزرینه ویرکو حساب ایتمک صورتیله هیچ بر زمان
تمتعک یوزده دردینه نسبتنه قریب اولمسی مقصود اولان ویرکو
تأمین اولنه میهنی کبی هیچ بر بناده اقامت ایتما کسزین اجرای تجارت
و صنعت ایدنلردن بر برشی الله مامسنی انتاج ایده جکی جهتله بوقیل

و ۱۴ نومرولز دخی دیون عمومیه و لیان و اورمان و معادن اداره لرنبجه قوانین مخصوصه سی موجببجه اوتجارت و صنعتلرک صاحبزلندن رسم ، بیعیه ، رخصتیه ، صیدییه ، تذکره اثمائی ، فرمان خرچی ، کبی مختلف ناملرله بشقهجه ویرکو التمقده اولمسنه مبنی بر قزانجیدن مکرر ویرکو المامق مقصد عدالتنه و ۱۵ و ۱۶ و ۱۷ نومرولر دخی ذاتاً ثمره سعبارندن اعشار و اغنام رسمنی تکالیف سائرده نسبتله پک یوکسک درجهده ویرمکده اولان ارباب زراعت ایله حیوان بسلیانلره تکرار ویرکو طرح ایتماک و ۱۸ نومرو، فقرای مستخدمینی اقدار و ۱۹ نومروده هنوز سن مکلفیته وارمیانلری حمایه ایلک اساسلرینه مستند اولدینی کلاشیلور .

تمتع ویرکوسی بونظامنامه ایله مقطوع و نسبی اوله رق ایکی قسمه تفریق ایدلمشدر . مقطوع قسمی ، جدولده کورلدیکی اوزره صنف مخصوص ایله درت صنف اوزرینه استیفا ایدلمکدهدر . برتاجر ویا صنعتکارک هانکی صنفه ادخال ایدیله جکی و بر مکلفدن تقدر تمتع ویرکوسی التهجفی مال و ویرکو و تحویل مأمورلرندن مرکب تشکل ایددهجک قومیسینلر طرفندن تقرر ایتدیریله جکدر .

بونظامنامه یه کنجهیه قدر تمتع ویرکوسی اداره و بلدییه مجلسلرندن ایکیشر و اصنافدن ایکی تخمین اولمق اوزره التی اعضالی بر هیئت طرفندن تخمین و تقدیر ایدیلورکن بونظامنامه صکره صرف مأموریندن مرکب بر هیئته تودیع ایدلمسی سلامت و سرعت معاملهی تأمین اینچوندر . چونکه مسؤل اولمیان اعضالردن تشکل ایدن قومیسینلر دائماً معاملهی تأخره اوغرا تمقده و تطبیقاده نظاملرک احکامنی محافظنه

- ۵ بالعموم بیطرلر ؛
 - ۶ نسواندن اولان قابلهلر ؛
 - ۷ رسمی و خصوصی خسته خانه و ایتاخانه مأمورین و خدمه سی ؛
 - ۸ بلدینه لرحه مقید طلومبه جیلر ؛
 - ۹ انشا آتده مستخدم رنجبرلر ؛
 - ۱۰ بشقه جه رسم ویرمکه مکلف بولنان مسکرات عاملری ؛
 - ۱۱ مسکرات و پول و توتون بایلری ؛
 - ۱۲ آوجیلر و بالق صیادلری ؛
 - ۱۳ کیجیلر قایقجیلر ؛
 - ۱۴ معدن صاحب امتیازلری و معدن ایشتمله شرکتلری ؛
 - ۱۵ دکان و مغزه اچقسزین محصولاتی چفتلکننده یا خود شهر و قصبه لرده و یا بازار یرلرنده فروخت ایدن چفتلک اصحابی ؛
 - ۱۶ کندی حیواناتی بسیله یین ماندره صاحبلری ؛
 - ۱۷ شهر و قصبه لرده بولنان بالعموم زراع ایله چوبان و باغجیلر و باغچوانلر ؛
 - ۱۸ با امتیاز مخصوص تشکل ایدن شرکتلر مستخدمینی میاننده (۳۰۰) غر و شدن دون ایلمی اولانلر ؛
 - ۱۹ سنی اون بشدن دون اولان بالجمله ایشجیلر ؛
- بوا-تشارک سببی تحلیل ایدیه جک اولسه : ۱ و ۲ و ۳ نومرولرده محرر اولانلر. معارفک نشرینی تشویق و ۴ و ۵ و ۶ و ۷ نومرولر، صحت عمومیة انسانیه و حیوانیه یی تأمین و ۸ و ۹ نومرولر، معموریت ملکیتی و ااور نافعینی تکثیر کبی حکمتلره و ۱۰ و ۱۱ و ۱۲ و ۱۳

بو نظامنامه ده ولایت ولوا وقضا مرکز لری بولنان ونفوس
عمومیه سی ایکی بیکدن زیاه اولان محللرده ساکن ارباب تجارت
وصنعت وحرقت تمتع ویرکوسیه مکلف طوتلشدرد. مرکز لر دائماً
محل تجارت و صنعت اوله جنی و ایکی بیک نفوسی در تیوز خانه ده
ساکن اوله بیله جکینه کوره فضله خانه سی اولان یرلر کوی دخی
اولسه ارباب تجارت و صنعت بولنه جنی بدیهی اولدیغنه مبنی بو نظامنامه ده
شهر وقصبه یرینه نفوس نظر اعتباره التمشدر .

مع مافیله استاسیون و اسکله لرده و ولایت مرکز لری اراسنده کی
شوسه لر اوزرنده بولنه جق خان وقهوه خانه وغازینو ومسافر خانه لر
وهماملره انبارلردن وقسم مقطوعه تابع هر نوع تجارت و صنعت
وخرقت اربابندن ومؤسسات صناعیه دن نفوسی حد مذکور دن دون
اولان یرلرده اولسه بیله ویرکو الیه جقدر. بونک ده سببی بونلر وسائط
مذکوره ایله مرکز لره مر بوط و مقطوع جدوله کی صنوف اربعه
ویرکوسی هر یرک تحمله کوره مرتب ومؤسسات صناعیه نرده
بونورسه بولندون ویرکو طرحی قابلیتنی حائر اولمسیدر.

اولجه تدریجاً بعض مستثنیات وجوده کتیرلمش ایسه ده انلرک
ذکرنده فائده یوقدر . بو نظامنامه موجبجه تمتع ویرکوسندن مستثنا
اولانلر شونلردر :

- ۱ رسمی ومصاق خصوصی مکتبلرده تدریس وتعلیم ایدنلر؛
- ۲ مکتبارک مستخدمین سائره سی؛
- ۳ مؤلفلر؛
- ۴ قضا وناحیه وقراده طیب و اجزاجیلر؛

ویرکولره تابع اولدیغی نظر دفته التمی اوزرینه ۱۳۱۳ سنه سننده بالعموم زراع تمتع ویرکوسندن بحق معفو طوتیلدیغی کبی اغنام بسله یئر ایله باغجیلر و بقیچوانلر دخی بالاخره کذلک بحق استئنا ایدلمش و بو تطبیق نتیجه سننده تمتع ویرکوسی تحقیقات سنویه سنک مقداری اوچوز سکسان بیک لیرایه اینمشدر .

املاک و اراضی ویرکوسنده ایضاح ایدلمشدی که بو کبی تقدیر و تخمینر دائماً شکایاتی موجب اوله کلمشدر . علی الخصوص تمتع تقدیرنده نه مکلفین ونه ده مأمورین مالیه ایچون حق اعتراض ویرلامش اولسی بوبابده برچوق سزلدیلره سبب اولمشدر . چونکه هر طرفجه اغنای تجار تخمین قومیسونلرنده اعمال نفوذ ایدره ک کندیلرینی یک جزئی بر شیدله قورناردقلمری حالده فقرای اصنافه تحمیل بار ایدیورلر و برطاقم کلوب کچی و یبانیجی ویا مفقود کیمسه لره ویرکو طرح ایتدیریورلردی . بویوزدن تمتع ویرکوسنک تحصیلاتی اموال سائرده نسبتله یک زیاده مشکلاته اوغرامقده و استتکشار ایدیله جک درجه ده بقایا براققده و دفاتر حسابیه یی تمتع التحصیل برچوق رقم لره املا ایتمکده دوام ایدیوردی .

بو حاله نهایت ویرمک ایچون دولتجه ۱۳۲۳ سنه مالیه سی ایتدالرنده بر نظامنامه قلمه التوب ۸ کانون اول ۳۲۳ تاریخنده [*] با اراده سنیه نشر اولمشدر که ایوم حکمی مرعی الاجرا اولان تمتع نظامنامه سی بودر .

[*] قوانین مالیه مجموعه سی جلد ۱ ص ۲۴۱

بونده کی مقصد تخمین خصوصاً توالی ایدن سکایاته قارشو
حقانیت و عدالتی تأمین ایتمکدر . چونکه بادیه و یا ناحیه مجلسلری
اعضاسی هر تاجر و صنعتکارک تمتع سنوینسی بحق تعیین ایدمه جکی
معلومدر . انرله برابر هر سنک ایچندنده ایکی تخمین مقصد
عدلی تأمین ایتمش و مکلفین و حکومتجه بوصورتله تخمینک پک چوق
محسناتی کورلمشدر .

اونظامنامه موجبجه مستغفات و اراضی ویرکولری ایچون
مکلفینه حق اعتراض ویرایکی حالده تمتع ویرکوسی ایچون
متمتعینه اوحقک ویرلامسی ده تمتعات سنویه تقدیرنده قیم املاکک تخمین
ایچون قومیسینونده موجود اداره و بادیه و ناحیه مجلسلری اعضاسندن
فضله اوله رق اصنافدن ایکی تخمینکده موجود اولسی سبینه مستنددر .
تمتع ویرکوسنک طرحنه عائد احکام دائماً ویرکو قرارنامه
و نظامنامه لری ایچنده بویله بر ایکی ماده سنک مندرجاتنه منحصر
قاله رق او احکامک تطبیقاتی تأمین ایچون بشقه جه بر نظام و تعلیمات
یا پیامدیغندن بعض ولایاتده سوء تفهم نتیجه سی اوله رق محصولاتک
عشرینی الک یوکسک بر نسبتده تأدیه ایدن و اغنامک رسمی امشالی
رسومه کوره پک آغیر بر مقدارده ایضا ایله برین زراع ایله حیوانات
احجابی دخی متمتعیندن عد و تمتع ویرکوسی بونلرده تشمیل ایدلمش
و بوصورتله تحقیقات سنویه سی سکیز یوز بیک لیرا درجه سنه
وارمشدی .

انجق حیوان بسله مکدن و زراعت و حرارشدن استحصال اونان
فوائد ، تجارت و صنعت تمته دیمک اولیوب بونلرک بشقه بشقه رسماره ،

۴ شباط سنه ۱۲۹۵ تاریخلی املاک ویرکوسیه اغنام و اعشار قرارنامه سنک [*] اوچنجی ماده سنده « تمنع ویرکوسی هر شخص متمتع یعنی تجارت و صنعت و حرفت ایله مشغول اولان اشخاصک تمتعات سنویه سنندن بر نسبت معینه اوزرینه النان ویرکودر، بونک مقداری ایجابنه کوره موازینه مالیه قانونی اوزرینه شرفصدور بیوریه جق اراده سنیه موجبنجه تزیدد و یا تقلیل اولنور » دردنجی ماده سنده دخی « بر تاجر و یا صنعتکارک تمتعک تقدیری هر محله بلدی و ناحیه مجلسارندن انتخاب اولنمش بی غرض و اهل و یمینلی تخمیلر واسطه سیله اجرا اولنور. » دیه محرر اولدیغندن اوسنهدن اعتبار آتمتع ویرکوسی بوا— اس اوزرینه طرح اولنمش ونسبتی ده یوزده اوچدن یوزده درده ابلاغ اولنمشدر. ویرکوبخشنده ایضاح ایدیلان و مقداریده کورتریلان بودجه آچیغنی قیامق ایچون ۱۳۰۴ سنه سنده وارداتک نسبتلری آرتدیرلایغی سرده تمنع ویرکوسنهده بر ضم ایدیلارک نسبتی یوزده دردتدن یوزده بشه چیقارلمشدر.

۲۴ تموز سنه ۳۰۲ تاریخلی املاک ویرکوسی نظامنامه سی مذکور ۴ شباط سنه ۱۲۹۵ تاریخلی قرارنامه بی تعدیل ایتمشدر. تمنع حتمده انک اوچنجی ماده سنده مندرج احکام عینیه بونظامنامه یه نقل و درج ایدلمش ایسه ده انک دردنجی ماده سنده مندرج اصول تخمینیه بالتدیل بونک بشنجی ماده سنده حکم سابقدن فضله اولدرق « و تاجر و صنعتکار و اصناف تمتعک تقدیری ایچون هر صنفک کندی ایچندن ایکی تخمین تعیین و علاوه اولنور » دنیلمشدر.

[*] دردنجی جلد دستورک ۱۸۰ صحیفه سنده در

وتخمین ایدیلهرک ایلک دفعه تجار واصنافک تمتعات سنویه سی اوزرینه یوزده اوچ ویرکو قونلدی .

تمتع ویرکوسنک وضعندن اول تجار واصناف ایچون دائماً بررخصتیه دفتری طوتیلور و برده تذکره ویریلور ایدی . بونک سببی کدک بخشده ویریلان ایضاحاتدن آکلاشدیغی اوزره ممالک عثمانیه ده هرصنعت و تجارت بریحق عصره یقین برمدت انحصار و امتیاز تحتنده اجرا ایتدیرلمش اولمسیدر . برشهرده نه قدر صنعتکاه و تجارتکاه بولنه جمعی تعیین و تحدید ایدلمش و بوقاعده انحصاریه کدک حکومت جانبندن کدک اصناف طرفندن علی الدوام محافظه ایدلمشدر .

۱۲۷۷ تاریخندن اعتباراً صنعت و تجارتده بوانحصار لغو ایدیلهرک برستی ویرلمش و هر شخص متمتع رخصتیه دفترلرنده مقید اسملری اوزرینه تمتع سنویسی تخمین ایدیلهرک اکاکوره ویرکو طرح ایدلمشدر . تمتع ویرکوسی ایچون ویریلان تذکره لره اونظامنامه حکمنجه (رخصتیه تذکره سی) دینلمش و بوتذکره لر قریسیون مخصوصندن ویریلان حساب اوزرینه اصناف کتخدالری طرفندن معتبران اصناف حاضر اولندیغی حالده املا و احبابنه توزیع ایدلمشدر .

شو اساسدن برشی استدلال ایدیلور . اوده (تمتع ویرکوسی) اجرای صنعت و تجارت ایچون دولتجه استیفا ایدیلان بر (رخصتیه رسمی) اولمسیدر . صکرده دن تنظیم اولان بعض قوانین و نظاماتده بواساس صراحتاً ذکر و بیان اولمشدر .

بعض محالرده بوتذکره لره (اصناف تذکره سی) عنوانی ده ویرلدیکی ایچون اونظامنامه نیک نتیجی فصلانده بوتعبیر دخی استعمال اولمش ایسه ده اساس بر اولدیغندن ویرکو طرحی نقطه سنندن حکم قطعاً دکشمز .

بورس ، شهریه دكا كين ، يومية دكا كين ناميله تجار واصنافدن
ومختلف ناملرله بالعموم مأ كولات ومستهلكات ومعدييات وجوهرات
ومنسوجات ومولاتدن آنوردی ،

قبل التنظيمات صورتی كورديكمز ۱۶ جمادی الاولی سنه ۱۲۵۴
تاریخی فرمانایله بواحتساب رسمنك رفعی تعمیم و ۱۹ ذی القعدة
سنه ۱۲۵۵ تاریخی تعلیمات سنیه ایلهده موجود تسکالیف عرفیه نك
اهالیدن هر كسك املاك و اراضی و حیواناتنه واصناف و تجار قسمنك
سنوی تمعلرینه برر قیمت تقدیر اولتی صورتله و بیکده حسابیله طرح
وتعمیم ایلمشیدی .

دیمك اولیور كه تمتع سنوی مقدارینك ایلك تقدیر و تخمین تنظیمات
خیریه ایله برابر باشلايور . فقط اول وقت تمتع سنوی اوزرینه آیری
برور كو قونیلیموب بروجه محرر هر فردك املاك و اراضیسی و اموال
و حیواناتی و برسنه لك قزانجی ایچون صورت تشكالیخی تعلیمات سنیه
و ذیلنده كورديكمز مجلسلر طرفدن برر قیمت تقدیر ایلك صورتیله
وجوده كتیریلان ثروت ذاتیه سی اوزرینه (موحد) بروكو وضع اولمشدر .
بعدالتنظیمات ۱۲۵۵ سنه سندن ۱۲۷۵ سنه سنه قدر یكزمی سنه طرفنده
تمتع ویركوسی مكلفك ثروت و ایرادی اوزرینه مطروح اولان وعن
جماعة توزیع اولنان ویركو میاننه داخل اولمشدر .

— قواعد طرحیه —

۱۲۷۵ تاریخی تحریر تعلیماتی و ۱۲۷۷ تاریخی تحریر عمومی
نظامنامه سی موجبجه هر كسك سنوی تمعی مقداری آیروجه تحریر

معجاهنك و برلكده صاتيلوب النور و ياخود اولاده انتقال ايدر ايسه
النه جق قيديه و خرج و رسمك ثلثي ملكه و ثلثاني كدكه و يالكز حمام
اولورسه نصفى ملكه و نصف ديكرى كدكه تفريق ايدملك صورتياه
جاييت اولنور .

توتون و تنباكو بيعيه رسمنده معازه و دكان اجازده لر ينك كدكلر
ايچون نصفى تيزيل اولنوب ديكر نصفى اوزرندن بيعيه النور . مسكرات
رخصتیه سنده دخى كدكلنى اولان شربتخانه و ميخانه لردن نصف
رخصتیه اخذ اولنور .

۴ — تمتع و ير كوسى

تمتع — كارايتك ، فائده كورمك معاسنه در .

تمتع و ير كوسى — هر كسك قز انجيهه مناسب اوله رق دولته
و يرديكى و ير كودر . بزده شمدى به قدر صورت تطبيقه كوره تعريف
ايدملك انجاب ايدرايسه : تجار و اصنافك سنوى تمتعلرى مقدارى تخمين
و تقدير ايديله رك بيكده و بايوزده حسابيله وضع اولنان و ير كودر ؛
ديمك لازم كلور .

دولت عثمانيه ده از باب تجارت و صنعت اوزرينه ابتدا وضع اولنان
و ير كو ، يوقاريد و ير كو بختنده بيان اولندينى وجهه ۱۲۴۱ تاريخنده
سلطان محمود ثانی طرفندن عساكر منصوره خزينه سنده ايراد اولمق
اوزره اجدات اولنان احتساب رسميدر .

ایجاز ایدیه بیلدیکی ومثلاً شهری بیک غروش الیه بیلدیکی حالدیه ملک صاحبی قدیماً اودکانه مقید اولان یکرمی غروش کرای ارتیرمامغه محکومدر .

کدکار غیرمنقولادن معدود اولدیقدن معاملاتنی املاک معاملاتنی کییدر . کدکاره متعلق دعاویده عثمانلی واجنبی ازاسنده فرق یوقدر . اوزرنده مستقر کدک بولان املاک اثنای تخر برده کدک صاحبک اوزرینه قید ایدلمش و ملک صاحبک ده اسمی و حصه سی اشارت ایدلمشدر .

قواعد تحصیلیه

مصارف تخریریه — ویرکونک ایلاک تقسیطنه علاوه ایدیه رک دفعه^۱ ویرکوايله برابر تحصیل مقرر و ویرکو حقنده جریان ایدن احکام قانونیه انک حقنده دخی جاریدر .

بدل عشر — اجاره زمین — مقاطعه زمین — اولجه هریرده بشقه برطرزده و ویرکودن آیری اوله رق تحصیل ایدیلوردی . فقط بو صورتله بونلرک تحصیلاته حقیقه باقیه مدینی اکلشایدیغدن ۲۷ حزیران سنه ۳۱۶ تاریخنده تعمیماً تبلیغ اولنسان برقرار موجبجه بونلرک وقوعات دفترلرنده ویرکوايله برابر وقوعاتنکده یوریدلمسی وهر حالده ویرکو تذکره لرینه درجیله برانکده استیفا ایدلمسی ده ۱ اغستوس سنه ۳۱۷ تاریخنده اشعار قلمشدر .

کدکار — اوزرنده مستقر کدیکی اولان املاک ، ویرکوسی کدک صاحبلرندن تحصیل ایدیلور . ملک ايله برابر کدک محلول اولورسه

مستقر کدک، دکان و یا مغازه کبی بر محله مخصوص صدر. متصرفی بشقه
محلده اجرای صنعت و تجارت ایده من .
کدکار بعضاً بر محلدن دیکرینه نقل اولنور. بر صنعت و تجارتده رواج
کوریلورسه اربابی چوغاله جغندن کدکارینک عددی آرتدیریلور ،
بالعکس بر صنعت و تجارتده کساد کوریلورسه اربابی ازاله جغندن کدکارینک
عددی تنزیل اولنور، بر صنعته مخصوص کدکار حسب الایجاب دیکر
صنعته تحویل قلموردی .

۱۲۷۷ تاریخندن اعتباراً صنعت و تجارتده انحصار قاعده سی لغو
ایدیلهرک کرک خزیننه و کرک محاکمدن و اوقافدن مجدداً کدک سندلری
اعطاسی وهوائی کدکار محمولاتنک النوب صائسی منع ایدلمشدر .
تنظیم معاملات ایچون اوتاریخده بروجه ملکیت تصرف اولنان کدکار
حقنده بر نظامنامه دخی قلمه النمشدر . [*]

بونظامنامه حکمنجه ملک کدکارک فراغ ورهن وهبه وانتقال
کبی کافه معاملاتنی استانبول محکمه سنده اجرا و تسجیل ایدیله جک
وبونلرک مستقر اولدقلری ملکلرک کرالری کدک صاحبلرینک رضاسی
اولمادجه تزید اولنه میه جق و مستقر اولدقلری محلدن اخر محله نقلی
حقنده کی دعوی محکمه جه مسموع اولیه جق وهوائی کدکارک قیدلری
ترقین ایدیله جک وبونلرک وقف ایدلمسی تجویز و تسجیل ایدلیه جکدر .
ملک صاحبلرینک قدیم کرالریخی تزید ایدمه ماملری ، انلرک حقوق
تصرفیه ارینک پک چابوق کدک صاحبلرینه کچمسنه سبب اولمشدر. زیرا
بردکانه مستقر بر کدک صاحبی محلی اجاره رایجنه، ترقیانه کوره حقیقی

[*] برنجی جلد دستور ص ۲۵۷

ویریلان امتیاز فرمانلریله تعیین ایدیلوب بونلرک آلیم، صائینده و ترهین و فک رهن معاملاتنده یدایه^۱ یالکز اصناف کتخدالرینک تمسکارلیله ویا محاکم شرعیه حجتلریله معامله اولنوردی .

صکره لری انفییه وقوری قهوه و توتون و مسکرات انحصارلری حکومت نامنه اداره ایدلمکه باشلادیفندن عموم کدکدر ایچون باش محاسبه دن و یازجریه و طویخانه محاسبه اریله طیبه دن احسابنه تصرف سندلری ویرلمکه باشلادی . باش محاسبه دن ویریلانلره (صورت) و دیگر لرندن ویریلانلره (تذکره) دیرلردی .

بوصورتاه کدکدر عادتاً بر ملک حکمنی الدی . وا کثرتله کدک مستقر اولان محللاره کدک صاحب لری تصرف ایتمکه باشلادی .

صکره بونلر ملک کبی وقف اولندی و اوقاف میاننه ادخال ایدلدی . ۱۲۴۹ نارینخنده کدکدر اوزرینه مهم بر معامله اجرا ایدلمشدر .

اوده خدمه اوقاف قیم مسکوکات سببی ایله ایچه اوزرینه مخصص اولان وظائف و مخصصاتی بک زیاده تنزل ایتدیکنندن انلرک براز اقداریچون حرمین و اوقاف نظارتلرنجه بر مقدار معجله و یومی بر مقدار مؤجله تعیین ایدیلرک سلطان محمد ثانی و قنی نامنه سند اعطاسی قرارلاشد . یرلمش و بناء علیه اصنافه اعلان کیفیتیه یدلرینه تبدیلاً نظامی کدک سندلری ویرلدیکی کبی طالب اولانلره مجدداً دخی کدک سندلری ویرلمشدر .

بو معاملاتک نتیجه سننده کدکدر ایکی قسم اولمشدر . برنجیبی هوئی کدک، ایکنجیبی مستقر کدکدر .

هوئی کدک، شخصی عاقددر . صاحبی ایستدیکی محله اجرا ای صنعته قادر اولور .

بدل عشر اوله رق تقدیر واستیفاسی ۱۶ کانون اول سنه ۳۰۸ تاریخلی بیورلدیء سامی ایله اتخاذ اولنان قرار اقتضاسنددر.

۵ - کدک

کدک — اصنافک آلات و ادوات صناعیه سی دیمکدر. ممالک عثمانیه ده کدک معاملاتی ۱۱۴۰ تاریخند. باشلامشدر. او تاریخند ۱۲۷۷ تاریخنه کلنجیه قدر ممالک عثمانیه ده یوز اوتوز یدی سنه بالجمله صنایع و تجارت انحصار و امتیاز تحتند اجرا ایدیلوردی. هر صنعت و تجارت ایچون نه قدر صنعتگاه و تجارتگاه بولنه جنفی تعیین و تحدید ایدلمشیدی. بوقاعدۀ انحصاریه کدک اصناف طرفندن کدک حکومت جانبدن محافظه ایدیلوردی.

برکسه چراق و قالقه لمدن یتشوبده منجل اولان و یالزوم تحیح اوزرینه مجدداً آچیلان براوسته لق مقامنه کچمدکجه یعنی کدک صاحبی اولدقجه دکان و مغازه آچهرق اجرای صنعت و تجارت ایددمزدی. هر شهرده نه قدر اصناف کدیکی اوله جنفی تعیین ایدلمشیدی.

بناءً علیه کدک صاحبی اوسته لر بر بدل معلوم مقابلنده (اوسته لق حقی) فی اربابنه فروخت ایده بیلورلر و وفانلرندن صکره صنعتی ایفایه مقتدر اولادی اولمادینی حالدۀ بو حقی ورثه سی اصنافی معرفتیه طابنه صاته بیلورلردی.

کدکمز تجارت و اجرای صنعت ایدننره کورک جزاسی کبی شدید جزالر ترتیب اولنوردی. ابدالرده کدکارک مقداری یالکمز اصنافه

موجب‌بجه طوز انحصاری و ارداتی دیون عمومیہ ادارہ سنہ ترک اولیٰ سنہ
مبنی منسوخ اولم شد.

اراضی و قفیه ده مکتب و خسته خانه انشایدیلن محملک مقاطعہ یه
ربطی ایچون اجارہ قدیمه سنہ بش مثلک دها ضمیمه مقاطعہ سنویه یه
ربطی تعامل قدیم اقتضاسندن ایکن مؤخرآ بو مثللو اراضیده
و قتلرینک فراغ و انتقال رسومیه محلول معجلاتندن محرومی
حسبیه توسیع انتقال نظامی و جهله بهر بیک غرو شده برغروش
اولدرق تخصیص ایدیلان اجارہ نک اون مثلنه ابلاغیه بیک غرو شده
اون غروش مقاطعہ تخصیصی ۹ شباط سنہ ۳۰۰ تاریخلی قرار ایله
عموم مأمورینه تبلیغ اولم شد.

اراضی امیریه اوزرینه مأمورینک اذنیله یاپیله جق چغنتاک ابنه سیله
سأر مبنی ذراعیه ایچون تعیین اولنه جق بدل - شمر و اجارہ زمین محملرینک
شرف و اعتبارینه کورده مختلف بر صورتده تقدیر ایدیله کلدیکی حالدہ ۲۳
نیسان سنہ ۱۳۱۷ تاریخلی ارادہ سنیه موجب‌بجه بو مقوله بنالر ایچون
قیمتی نسبتنده بیکده اوتوز پاره بدل عشر و مقاطعہ زمین تقدیری
تقرر ایدرک تعمیم ایلم شد.

علی العموم خام اراضی اوزرینه ابنه انشاسنده اجارتینلی اراضی
موقوفه ایچون بیکده اون و عشرلی اراضی میریه و موقوفه ایله
مقاطعہ لی مسقطات موقوفه ایچون بیکده اوتوز پاره اجارہ و مقاطعہ
زمین النسی و چغنتاک مرعالرینک بش سنه لک بدل ایجارلری با حساب
و سطیسی بدل صحیح اعتباریه عشری نه مقداره بالغ اولورسه انک

الایجاب متصرفی طرفدن چقتلك اینه سی ، دکرمن ، اغل ، طام ، انبار ، اخور ، صمناق ، ماندیره کی اینه انشا اولمق ایستلدیکی حالده مأموری اذینله انشاسی جائز اولوب انجیق محالرینه حسبالموقع ارضك شرف و اعتبارینه کوره عشره معادل سنوی اجاره زمینه تقدیر اوانه جنی و فقط خام اراضی اوزرینه سکنا اتخاذا اولمق اوزره اینه انشاسی همه حال اراده سنیهیه متوقف اولوب مأمورك اذنی کافی اولمیه جنی و اوتوز دردنجی ماده سی حکمنجهده اراضی میریدن مفرز طوز خرمن یرلری ایچون عشره معادل سنوی (مقاطعه زمین) آنه جنی و بونلر اراضی موقوفهده وقوعه کلدیکی تقدیرده مذکور نظامنامه نك دردنجی باده سی احکامنه کوره بیان اولنان بدل عشره واجاره زمین و مقطعه زمین مقدارلری جانب وقفه عائد اوله جنی مصرحدر . اراضی امیرینه نك اوزرنده مأمورینه نك اذنی اولمادجه مجدداً اینه انشا واحداث اوانه ماز . اولندیغی صورتده جانب میریدن هدم ایتدیریله بیلور . (اراضی قانونی ماده ۳۱) فقط هر نصلسه مأمورلرینه نك عدم تقییدی اثری اوله رق ۱۳۰۰ تاریخنه قدر بعض محالرده بویله رخصتسز وجوده کتیرلمش اولان بنالرك هدمی جهتنه کیدیلهرك اوتاریخندن صکره هر هانکی مأمور بوبابده مسحه ایدرسه مسئول اولمق اوزره اولجه یاپیلانلرك بدل عشره ربط ایدلمسی ۲۹ تشرین اول ۳۰۰ تاریخنده عموم ولایاته تبلیغ ایدلمشدر .

طوز خرمن یرلری حقیقده کی احکام ۹ رمضان سنه ۲۷۸ تاریخلی نظامنامه موجبجه طوز اعمال و فروختنك حکومتیجه تحت انحصاره انه رق افرادك منع ایدلمسنه و محرم قرارنامه سنك سکرنجی ماده سی

مصارف تحریریه التمسندن ناشی مراجعات وشکایات آرتمش اولدیغندن
موخراً بوقرار لغو ایدیلهرک دولته اومحاکم تحریری قاچه مال اولورسه
اولسون (مصارف تحریریه) قارشولغنگ من القدیہ متخذوه تمتضای معدلته
دها زیاده موافق بولندیغنی تجربه واقعه ایله مثبت اولان اصوله توفیقاً
کما کان قیم املا کدن بیکده بر و تمتعات اصنافدن یوزده یارم حسابیه
اخذی تأکیداً تقررایدهرک هر طرفه تبلیغ ایدلمشدر .

۲ — بدل عشر ۳ — اجاره زمین ۴ — مقاطعه زمین

اراضی میریه ویاقوفیه اوزرینه مأمورلرینک اذنیله ابنیه انشا
ایدنک وقوری وطوز خرمنی وایوبون وپازاری آتخذ اولمق کبی
سبیلرله اراضینک زراعتدن تعطیلی مقابلی اولهرق خزینیه ویاجهت وقفه
ویریلهجک بدل ویالجزه ویامقطعه دیمکدر . عشرورن اراضیده بونلر
تصور اولنهمیه جغندن عشرایله بونلرک جمعی جائز دکدر .

اراضی قانوننامه سنک یکریمی ظقوزنجی مادهسی موجبجه بر
کسه متصرف اولدیغی اراضی اوزرنده مأموری اذنیله اشجار غیر
مشمره غرس ایدرک قوری آتخاذ ایلبکی حالده اوقورولغنگ محله
حسبالموقع مرغوبیت متفاوتیه رعایت اولنهرق عشره معادل
(اجاره زمین) تقدیر اولنجهنی و اوتوزنجی مادهسی منطوقجه
اشجاری خدانی نابت اولوب اوتندن بری تصرف ایدیه کان قوریلقلر
ایچون دخی جانب میریدن عشره معادل (اجاره زمین) اله جعی
و اوتوز ایکنجی مادهسی مؤداسنجه اراضی میریه اوزرینه بحسب

قواعد طرحیه

۱- تحریر مصرفی قارشوانی

تحریر مصرفی قارشوانی — ایلك نثر اولزان ۱۴ حاسنه ۱۲۷۷
تاریخی تحریر عمومی نظامه سنک اوچنجی فصانک بشنجی بندی موجبجه
تحریری اجرا اولزان محالرده یا لکیز برسنه ایچون هر مکلفک عموم
قیمت املاک و عقارندن بیکده بر و اصناف تمتعندن یوزده یازم حسابیه
و «مصارف تحریریه قارشوانی» نامیه بردفعه لقی بوویر کو طرح ایلمشدر.
بو تحریر مصرفی قارشوانک اصول طرحی اوتاریخدن شمدییه
قدر. اللی بو قدر سنه بر تبدله اوغرامه دن دوام ایتمشدر. بومدت
طرفنده پی در پی ولایاتده تحریر اجرا ایلدکجه بوویر کوده عینی نسبتده
اوله رق تحریر موجبجه تحقق ایدن ویرکویه ایلك سنه ضم و ویر کو
تذکره لرینه، تحریر مصرفی تمامیه ادخال ایلمکده در .

حسابات عمومی مالیه میاننده بدایه بر چوق سنه لر آرو حساب
اوله رق یوریدلمکده ای دیسه ده صکر ددن تحریر ایشی قصر ایلدیکیندن
بو حساب دخی (حاصلات متفرقه) حسابی میاننه قلب ایلمشدر .

بعض محالرده تحریر معاملاتنک موجب اولدینی مصرفک
بو صورتله استحصال ای دیله جک ویرکودن فضله کورمه سنه منی بر ازانق
بعض محالرده مانغا امور مالیه قومیسونی قرار یله مصارف متدار مجموعی
توزیع اولمش و بعض محالرده تحریر معامله سنک صعوبتله اجرا ایلمسندن
طولانی بو قرار موجبجه احباب املاکدن یوزده اوتوزوش درجه سنده

(تحصیل مأموری) تشکیل و معیتلرینه لزومی قدر کتبه تعیین و عائداتلرک کرک تحصیلدارلره کرک تحصیلات قومیسینولرینه صورت توزیعی تصریح ایدلمش و انور تحصیلمه ایچون طوته جقلری دفترلره ویره جکلری جدوللرک نمونه و تعریفنامه لری درج اولمشدر .

بونظامنامه و ایضاحنامه ایله تعیین ایدیلان اصول تحصیلیه و صورت انتخابلریله اوصاف نظامیلری و مجازات و مکافاتلری حقنده کوستریلان احکام نظامیه و لغو اولنان مدیرلکلردن ماعدا وسائط تحصیلیه اعلان مشروطینه قدر دوام ایتمشدر .

املاک و اراضی ویرکوسنه ملحق ویرکولر

تحریری اجرا اولنان یرلرده اراضی و املاک ویرکوسیه برابر تحقق ایتدیریلوب تحصیل اولنان وقاعدۀ طرح و جباتجه اکا ملحق عدایدلمسی لازم کان ویرکولر شونلردر و تمتع ویرکوسنه بوسیلله تقدیم ایدلمشلردر :

- ۱ تحریر مصرفی قارشولنی ؟
- ۲ بدل عشر ؟
- ۳ اجارۀ زمین ؟
- ۴ مقاطعۀ زمین ؟
- ۵ کدک ؟

خبر النديغى حالده على اصول طقسان بركون حبس اولنمق واحساب
معاشك دينلرى، معاشلرندن ربيعى حجزايدملك صورتياه تحصيل قلممق
دخى نظامنامه نك جمهه احكامندندر .

وظيفه لرنده تكامل ايدنلر اخطيار وتوييخ وتكدير جزالردن
صكره قوميسيون قراريله طرد وسنه حاليله اموالى تحصيلاتى يوزده
سكساندن دون اولور وياحد وسطى يى يوزده اون كچمامش اولورسه
برسنه قوللانماق اوزره اخراج اولنه جقدر . بونلرى تحقيق واجرا
ايمان ومساحه ايدن مال مأمورلرى دخى برنجى ده تكدير ايكنجى ده
قطع معاش اوچنجى ده عزل جزاسنه دوچار اوله جقدر . تحصيلات
قوميسيونلرى مأمورين ماليه نك رياستى اتنده اداره وبلديه مجلسلرندن
برر اعضا وسر تحصيلداردن مركب اوله جق وهفته ده لااقل ايكى كره
اجتماع ايدرك تحصيلات ايشلرينه باقه جقدر . تحصيلدارلر ۳۱۷
سنه سى غايته قدر اولان بقايايى قابض مالردن دوراله جقدر وبونك
تحصيلاتندن يوزده بش حسابيله اجرت تحصيليه تفريق اولنه رق ربيعى
تحصيلدارينه ويريله جقدر .

قصور اوچ ربعندن انك زياده بقايا تحصيل ايدن تحصيلدارلره اوچ
آيده بر كره برر معاش درجه سنده اكراميه ويريله رك اوست طرفى
تحصيلات قوميسيونلرينه تاند اوله جقدر .

بو تحصيلدارلرك صورت اتخابلريله وظيفه لرينه دائر برده ايضاحنامه
وجوده كتيريله رك . ولايت مركزلرنده برر (تحصيل مديرى)
لوامر كيزلرنده (تحصيل مأمورى) كذلك قضا مركزلرنده دخى برر

تحصیلات مفتشلی بولنه جق وقضالری دی یوز اللی خانه برداؤه اعتباریاه دوائر تحصیلیه تقسیم اولنه جقدر .

تحصیلدارلر و تحصیل مفتشلی نظامنامه نك تعیین ایلدیکی اوصاف میزه و مطلوبه نی حائز اولدق لری حالده تحصیلات قومیسونلرنجه بالامتحان انتخاب و تعیین اولنه جقدر و مال و امور لربنك معیتنده بولنه جقدر و مقدراری نظامنامه ده معین درجه لرده کفیل ویره جکلر و ژاندارمه لر اصلا تحصیلاته مداخله ایتمیوب ایجابی حائده قومیسونلرک طلبی اوزرینه تحصیلدارلره رفاقت ایده جکلر و تحصیلدارلره مفتشلی معمولات داخلیه دن یک نسق البسه کیوب یاقه لرنده و چانطه لرنده نومرولرینی نقش ایتمیره جکلر در .

پیاده و سواری تحصیلدارلری ویرکو تذکره لرینی املا و توزیع ایده جکلر و پارینی طوغریدن طوغرییه قبض ایده جکلر و مقابانده قوچانلی دفتر دن کسه رنک مکلفیه مقبوض ویره جکلر و تقسیطدن فضله کسه دن یاره طلب ایتمیه جکلر و تقسیطی ویرمیانلره اخبارنامه ویره جکلر و تقسیطی ینه ویرمیانلر اولور ایسه یوقاریده بیان اولنان احکام و شرائط دائره سنده کوبلرده اختیار و ناحیه لرده ناحیه مجلسلری و مرکز قضاده تحصیلات قومیسونلری معرفتیه اشیا ی منقوله و غیر منقوله لرینی صاندره جقدر در .

املاک و اراضی نی نهایت اوتوز برکون ظرفنده مزایده واحله ایتمک و قومیسونلرجه خزینه نامنه بی سوریلرک اوزرلرنده قالیرسه تقوض ایلمک و ظهرده اموال منقوله و غیر منقوله سی اولمادیغی و ثروت نقدیه سی

حمایه ایدر، عسکر اولدیغندن بختله ایشی قوانین عسکریه به توفیق ایتمک ایسترلردی. ویریلان معاش و تعیینات بر قوچلی تخصیصاتی قدر بیه طوتمدیغندن، دکل اویله او قور، یازار، دفتر طوتار، حتی طوغریدن طوغری به کویه کیدوب مختاره سوز سویله به جک تحصیلدار نفری بولنه مازدی .

بونکله برابر سیاسته بویوک محذور واردی. دشمنلر مرینه ترکیاده تکالیف، عسکرله، قوه جبرییه ایله تحصیل اولنیور، مظالم اجرا ایدیلور، دیه باربار باغیر یورلردی. فی الحقیقه اورته ده بر ظلم واردی. فقط بو، نظامنامه لرك قابل تطبیق اولمامسندن، وسائطك یا ککش استخدام ایدلمسندن ایلر و کلیوردی .

نهایت بو محذورلر هر طرفه کوزه چارپدی. اهالی ایله حکومتک ائک زیاده تماس ایتدیکی تحصیلات مسئله سنک جدا اصلاحی و بوبابده تنصیصاتجه ایجاب ایدن فدا کارلغک اختیاری ضروری اولدیغی ارتق بالاطراف تحقق ایتدی .

۸ ذی الحجه سنه ۳۱۹ تاریخی بر نظامنامه [*] ایله یکسندن عائداتی [*] واکرامیه لی تحصیلدارلر تشکیل ایدیلرک امور تحصیلیه انلره تودیع ایدلدی. بونظامنامه حکمنجه وسائط تحصیلیه هر قضاده جسمامته واموالک و مکلفینک مقصدارلرینه کوره تعیین اولنه جق سواری و پیاده تحصیلدارلردن عبارت اوله جق و قضالرده متعدد [*] هر نه قدر دستورلرده یوقسه ده احکامی مفسر ح اولدیغندن عیناً نقل:ندن صرف نظر ایدلدی .

[*] بو عائدات صکره ماشه تحویل ایدلدره

اوتاریخه قدر درسعادتده یالککز ملک اوزرینه فراغ وانتقال
ویا تعمیر وانشاکبی وقوعات مآذونیتته تابع طوتیلمق وبونلرک معاملهسی
وبونلرک معاملهسی کلدیکی زمان ویرکونی اماندن اجرا ایتماک طرزنده
طرزنده تحصیلدارسز جریان ایدردی . بوتشکیلات موجبنجه هر دائره
بلدییه برسر تحصیلدار وهر ایکی بیك امالک ایچون سر تحصیلدار
وبر تحصیل خدمهسی اصابت ایتک اوزره اون سر تحصیلدار ایله
یتش تحصیلدار خدمهسی و اوتوز کاتب وبر پول محافظی تعین ایدلمش
وقبض امواله رخصت ویرلمشدر . مکلفات تسلیاتنه مقابل قوتتروانی
تأمین ایچون پول یاپشیدر وب تاریخ ومهنز ایله ابطال ایدد جکاردر . یکرمی
بیك غر وشدن زیاده پول یانلرنده بولندیر منزلر . هر کون تحصیلاتی مال
صندوقلرینه تسلیم ایدرلر . یک نسق البسه کیوب علامت فارقه طاقارلردی .
عاشلری ویرکونک یوزده التیسی ایله تأمین ایدلمشدی .

بونضامنامهده مقصد اصلی تأمین ایدد میوردی . چونکه قابض اللر
اهالینک اتخایله اولدقلرندن کندیلرینه بر مسئولیت مالیه توجه
ایتدیر یله مزدی . ذمتلری ینه اهالیدن تحصیل اولنوردی . بونلر
اهالیدن برویرکونی ایکی کره الیر . اموال امیرییه ایسته دکاری کبی
تجارتده قوللانیر ، ویرکو تذکره لرینی توزیع ایتمز و تحصیلاتنی اشارت
وترقیم ایملرلدی .

اغانه وسائر نامیله اهالیدن الدقلری پارهلری ذمتلرینه کچیر
وحسابلری بالالترام قریشدره رق ایچندن چیقماز بر حاله کتیرلردی .
(فرقه تحصیلداریه) دینلان بلوکلر ایسه ظاهرده مال مأموری
حقیقتده ضابطه مأموری ایدی . مال مأموری شکایت ایتسه ضابطلری

ایدیهلرک وظیفه‌لری ژاندارمه قانونلری موجبجه تشکیل اولنه‌رق ژاندارمه ضابطه‌سک معینه ویریلان (تحصیل بلوکلری) نه حواله قلم‌شدر .

بونک ایچون ۶ تشرین اول سنه ۱۳۰۲ تاریخنده نظامنامه نشر ایدیهلرک [*] اولکی نظامنامه فیخ ایدلمش ویکي نظامنامه موجبجه وسائط تحصیایه اوله‌رق عساکر ضبطیه علاوهً ییاده وسواری تحصیلدار بلوکلری تأسیس وبوناره محلی ضبطیه‌لرینک آلدق‌لری درجه‌ده معاش و تمینات تخصیص ایدلمشدر. بونلر تذکره‌لری توزیع ایده‌جکلر و فقط پاریه ال سورمیه‌جک و قبضه‌ماللره مکلفینی تعقیب اتمک صورتیاه تحصیلات اجرا ایلده‌جکلردر .

بورجی ویرمیان مدیونلر ایچون بونظامنامه‌ده مدت حبس طقسان بر کونه چیقارلمش و آندنصکره مدیونک سعۀ حالته تعلق کوسترلمشدر . خدمتلرنده قصورلری کوریلان تحصیلدارلر الای بکی ویاطابور و بلوک اغالری طرفدن علی‌الدرجات توبیخ و قطع مناش و طرد جزالیاه مجازات اولنه‌جکلردر .

قبضه‌ماللر وظائفی حقه‌ده کی مواد دیکر نظامنامه‌لرده اولدینی کبدر . یالکیز یانلرنده پاره‌نی اون بش کوندن زیاده طوتمیه‌جکلر دنیلمشدر . بونظامنامه‌ایله درسعات ویرکوسی حقه‌ده ایملک دفعه اوله‌رق احکام تحصیلیه وضع ایدلمش و درسعات تحصیلدار تشکیلاتی یاپلشدر .

(*) [هر نه قدر دستورلرده مندرج دکسه‌ده احکامی مرعی اوللا: یقندن عین‌درجندن صرف نظر ایدلدی .]

بو تخصیص دارلرہ نظامنامہ یہ مربوط جدول موجبہ مرتبہ تاک
درجہ سنہ کورہ یوزدہ حسابیہ بردن بشہ قدر عائدات ویریلہ جک
والبسہ یم و بیہ جک مصرفلری کندیلرینہ عائد اولہ جقدر .

وظیفہ لرندہ تکامل و ذمہ لرینہ اچہ کچیر مکہ جسارت و اہالی بہ
مجاناً لوازم انجہ جرأت ایدن لرہ فصل مخصوصی مزجینجہ درجات اوزرینہ
مجازات اوئمہ جقدر . اونظامنامہ دہ مختارلرہ (قابض مال) عنوانی
ویریلہ رک صفت و وظیفہ لری تعیین و ولایت نظامنامہ سنک التمش برنجی
مادہ سی موجبجہ اہالی بہ تضمین ایتدیریلہ جکی تصریح ایدلہ کندنصرکہ
برقابض مال بش کوندن زیادہ نزدندہ پارہ طوتمیہ جنی و ۱۵۰۰ غروشہ
بالغ اولور ایسہ بش کونیدہ بکہ بیہ جکی ذاموالی اون تقسیمندہ
تخصیص ایدہ جکی بیان اولمشدر .

بونظامنامہ سنک احکامی اولکیلردن دہا قطعی و شامل ایدیسہ دہ
عائدات حسابی و سبتی پک یا کاش یا پندیندن سر تخصیص دارلرہ معیتلرندہ
بولندقلری مأمورین ملکیتہ و مالیدن زیاد عائدات المق و دولتہ سنوی
اوجیوز بیک لیرادن زیادہ مصرفی موجب اولدینی حالہ پارہ بہ ال
سورہ مدکرندن طرولانی اموال دولت ینہ قابض مالک لدرندہ قالمق
ویانلرینہ ضبطیہ المہدن ہریرہ کیدہ مامک و قابض ماللرہ عادتاً مال
مأمورلری کبی دفتر طوتدیروب اخبارنامہ تبلیغ و تخصیص و اجرایہ
وساطت ایتلری کبی برچوق وظائف تحمیل ایتدیکی حالہ مقابلندہ
کویلونک ویردیکی جزئی اجرتدن برشی تخصیص و اعطا ایتامک کبی
احکام مرعیہ سنک تطبیقاً بجہ برچوق نواقصی مشاہدہ ایدمش و نہایت
۳۰۲ سنہ سندن اعتباراً بو تخصیص دارلرہ بودجہ دہ تصرف قصیدیلہ لغو

بوچاك سياستهٔ محذوري كورولمكه باشلادی. دشمنلر من فرصت
دوشدكجه تركياده تكاليف، قوهٔ مساحه وجبريه ايله تحصيل ايدايور،
مكلفين ظلم واعتساف كورييور ديه فرياد ايدويورلردی. شمدي يه قدر
ذكر اولدان تحصيل اموال نظامنامه و تعليماتنامه لر ينك الك مفصل و مكملی
اولق اوزره (۹۳) قانون اساسيسنك نشر و اعلانلندن صكره
۲۵ ذى القعدة سنه ۹۶ تاريخلى بر (تحصيل اموال نظامنامه سى)
نشر و تطبيق ايدلمشدر. [*]

بونظامنامه حكمنجه ولايت ولوا و قضا مركزلرنده برر
(سرتحصيلاز) و هر قضاده جسامتنه و اموالنك درجتنه كوره لزومى
قدر پياده و سوازي تحصيلدارى بولنه جق، بونلر اسنان معينه داخلمده
اوقويوب يازمغه، حساب يازمغه، ركوب و نزوله مقتدر و اوصاف سائر
مطلوبه يي حائز كسلردن انتخاب اولنه جق و جمله سندن كفيلى انه جق
و نمونه سى و جهله دفتر طوتوب حساب و يرديك واليه و حيوان طاقلرى
يك نسق اولوب علامت فارقه لرى اوله جقدر. بونلرده پاره يه ال
سورميه جكلر، يالكيز اموالك اصليات و تحصيلاتنى قيد و بقاياسنى تعقيب
و تحصيل ايدد جكلر و بورجنى و يرميانلر حقمده اختيار و يا بلديه
مجالسلى معرفتيه مديونك حالنه كوره خانه سنك اداره سنه كفى
اشيائى و اصنافك ادوات صناعيه سى و زراعت چفت و زراعت ادواتيه
چفت حيواناتى و تخملى و حاشياتك ميرى حصه سى مستمناطوتيه برق
بصور اموال منقوله سنى و بونلر اولمازسه اموال غير منقوله سنى صاتوب
و ركوبى آله بيله جكلردر.

[*] دستورك دردنجى جلد ينك ۲۸۲ نجى صحيفه سنده .

یوقلمه جیسی) نامه لزو منه کوره سواری و پیاده اوله رق ایکیشر ،
اوچر مأمور تعین ایدلدی .

بومأمور لرك و وظائفی کوسترن نظامنامه ۲۵ ربیع الاول سنه ۱۲۹۲
تاریخی در [*] بونظامنامه یه کوره یوقلمه جیلر او قور یازار اوله حق
و مجلس اداره لر معرفتیه انتخاب و تعیین اولتوب کفیل النه حق و قیافت
مخصوصه لری اوله جقدر .

وظیفه لری هر سنه مالیه ابتدا سندن مال قلمندن مرتبات میریه
ایچون الارینه و یریله جک مهور دفتر اوزرینه مطلوبات میریه ک
اصلیات و تحصیلاتی قید رتقاسیطی وقتنده تسلیم ایتیمان محالره عزیزیمانه
مختار لرك جسابلرینی تدقیق ورؤیت و بقیانی مکلفینده ایسه انلردن ،
دکله مختار لردن تحصیل ایتکدر . مرتباتان ذمته اچقه کچین
مختار لری ناحیه و قضا مجلسلرینه اخبار ایدره ک حقلرنده نظام حکمنک
اجراسنی ایستیه جکلردر .

کندی لری پاره ال سورمه جکار و امانت و تعویضات و معاش
سورتمده کوبولردن هیچ بر پاره قبض اتمیه جکار و کوبولردن
جاناً سومیه جات المیه جقلر و بو حال لرك وقوعنده جزا قانونی موجبجه
جزا کوره جکلردر .

اداره ک زیاده وظیفه اصلیه سی اولان انضباط ایشارندن تحصیلات
ایشلرینه باقمه مدیغندن ضابطیه لرك تحصیلاتی در عهده ایتلردن کار یرینه
ضرر کوریلوردی .

[*] دستورک اوچنچی جلدینک ۲۶۹ نجی صحیفه سنده در

بو نظامنامه حکمنجه، تحصیلدارلر بکرمی یاشندن یوقاری، تحیح الوجود، استقامت قولیه و فعلیه صاحی، اوقیر، یازار، دفتر یایمه سنی بیایر، آدمردن آتخاب ایله جکدر.

هرسنجاق مرکزنده بر (سنجاق باش تحصیلداری) هر قضا مرکزنده بر (قضا باش تحصیلداری) اوله جق و معیتلرنده سواری و پیاده تحصیلدارلر بولنه جق و هر بر لرینک قیافت مخصوصه رسمیه لری و قیاجلری اوله جقدر. سنه ابتدا سنده مال قلمندن اله جقلری دفترلرده محلات و قرانک مرتباتی واکا محسوباً و قوع بولنه جق تحصیلات و تسایاتی قید و تقاسیطنده تکالیفی تمام تسلیم ایتمیان یرلره درحال قول، قول تحصیلدارلر اعزامیه تعقیب و تحصیل ایده جکلردر.

کرك مختارلرك كرك مكلفينك حسابلريني تفتيش و پازديه ال سورميه رك بونلر حقنده عندالايجاب احكام نظاميه نك اجراسني طلب ايايه جكار و كيتدكاري یرلرده اهاالیدن اله جقلری یم و بیه جکلرك بدللرینی اوده یوب اله جقلر و عکسنه حرکتلری کور بولورسه تأدیب اولنه جقلردر.

بو تحصیلدارلر پازديه ال سورمدكاري و علی الاكثر ژاندارمه سز ایش کوره مدكاري جهته امور تحصیلده مقصدی تأمین ایده مدكارندن بالاخره اغو ایدیله رك وظیفه لری عسا کر ضبطیه علاوه مأموریت صورتیه حواله اولندی.

بناء علیه ۱۲۹۲ سنه سنه ۱۹۱۵ تحصیل اموال ایشلری ینه ضابطه دن انه رق مأمورین ملکیه و مالیه و یرلدی و مر قضاده (تحصیلات

ایجار اولمش ایسه بونلر مال صاحبی ایله مستأجر اراسنده بدل ایجاره محسوب اولنمق اوزره ویرکو مستأجرلردن تحصیل اولنه جق واکر وکیل واسطه سیله اداره ایتدیریلور ایسه حاصلاتندن استیفا اولنه جقدر. وکذلک چفتلک وراضی وباغ وبغچه بروکیل ویامدی واسطه سیله اداره وزراعت ایتدیریلور ایسه بونلرک حاصلاتندن عشر الذریعی صیردهده ویرکوسنه کافی ذخیره عیناً انوب ساتیلهرق ویرکوسی قادیله جق وشاید بدلاً استیفا قامور ایسه اعشاردن ویرکوسی دخی اعشار بدله ضم اولنه رق تحصیل ایدیله جکدر.

نه ایجار ونه وکیل ایله اداره ایدلیوب یارمچیلیق . اورتاقچیلیق ، قسمجیلیق صورتنده زراعت واداره ایتدیریلان اراضی ایسه آرارنده حسابلاشمق اوزره موجود اولان یارمچی وایچنده اوتورن اورتاقچی وقسمجیلردن تحصیل اولنه جقدر .

اکرو وچیرکیمسه اولمان خالی ومتروک املاک وراضینک صاحبلیری تخیری ایدیله جکدر .

بوقرارنامه نك خلاصه ذکر اولنان شو حکملری دخی وظائف تحصیلیه جا بویوک برخطوه ایدی . یالکز صاحبسز ، خالی ، متروک اولانلر ایچون بر مدت تعیین اولنمسی بوقرارنامه نك ضعیف وسوء استعماله مساعد قالان نقطه سی ایدی .

اموال امیرییه تحصیلاتی ایچون ایلات دفعه اولهرق منتظمجه تشکیل اولنان هیئت تحصیلیه [*] ۵ شباط سنه ۱۳۸۸ تاریخلی نظامنامه ایله صفت ووظیفه لری تعیین ایدلمش اولان تحصیلدارلردر .

[*] دستورک ایکنجی جلدینک ۵۸ نجی صفحه سنده ر .

و مختار لر تحصيلات واقعه لر نی لاقول اوچ کون ایچنده قضا صندوقه تسلیم ایده جکنی و تقسیطک ختامنده تسلیات واقعه نقصان کورینور ایسه کیملرک ذمتنده اولدیغنی بیان ایده جکنی و قضاچه اورایه تحصیلدار کوندریلهرک مکلفین ویرمامش ایسه انلرک و مختار تسایمنده تأخراشمش ایسه مختارک حقتده معامله نظامیه اجرا ایدیله جکنی بیان ایدیور.

بونظامنامه نك دیگر فصلدری دخی قضا ولوا و ولایت مرکز لرنده مال صندوق لرینه تسلیم اولنه جق ویرکو تحصیلاتنك ناصل قبض و قید ایدیله جکنی و تسلیات مضبوطه لرینك ظهر لرلیه ویریله جك مقبوضلرک نه صورتله ترقیم و تمیم قلنه جغنی و تطبیقات و تدقیقات و تفیشاتك نه طرزده اجرا اولنوب حسابات ذاتیه و شهریه و سنویه و قطعیه نك نه شکلدرده تنظیم و تقدیم ایدیله جکنی کوستریور.

اوتاریخلرده جریان ایدن احواله کوره پک بیوک مضبوطیت تأمین ایش و احکامی شمدی به قدر بعض تعدیلاته مرعی اوله کیش وهر حالده پک واقفانه یا پیش بر نظامنامه در. مأمورین مالیه ایچون نظامک روحنه کیرمک و احکامنده کی منصدی تعویق ایشک صورتیه مطالعه سی الزمدر.

اصحابی موجود اولیان املاک و عقار و چفتلک و اراضی ویرکولرینك تحصیلنده برچوق مشکلاته تصادف ایدیایور و بقایانك قسم اعظمی بونوع املاک و اراضیدن قالیور ایدی. ۱۲۸۶ تاریخنده بونلرایچونده آروجه برقرار نامه نشر ایدلی [*]

بو قرار نامه موجبجه بو قبیل املاک و عقار و چفتلک و اراضی

[۵] دستورک ایکنجی جلدینك ۳۲ نجی صحیفه سنده در.

قواعد تحصیلہ سی

امور مالیہ نظامناسنک [*] ایکنجی مادہ سی موجنبہجہ « هر کیم مال دولتی تحصیل و قبض ایلرسه سند و یرمکه مجبور اولدینی کبی هر کیم مال دولتی صرف ایدرسه و یردیکی یردن سند المغه مجبوردره. » قاعده قطعیه و اساسیه سی معاملات تحصیلده مابهالتطبیق اتخاذ ایدیلهرک قرادن خزینہیه قدر اموال دولتک تحصیل و جمعی ضابطه آلتنه الندی. بونظامنامه نك (قراده اموال دولتک صورت تحصیلی) حقدده کی برنجی فصلنک دردنجی ماده سنده « مال و یرکو تحریری اجرا قلنان محالدرده تحریر قاعده سنجه و هنوز تحریری اجرا اولنیمان محالدرده نظام و اصول موضوعی و جهاه هر کسک قدرت مالیهنه کوره بین الاهی تقسیم و توزیع اولنور. افراد اهالینک آری آری حصه تکلیف لری معین ایسهده حکومت سذیه حصه عمومیه سنی محله و قریه دن طلب ایدر « دیور .

کذلک طقوزنجی ماده سنده « محله و قریه لرده اموال دولتک برنجی درجهده واسطه تحصیل هر صنف اهالینک مختار لری اولمغه هر محله و قریهده مختاران مال دولتک وقت تأدیهندن بر هفته اول افراد مکلفینه یکان یکان معین اولان حصه و یرکوسنک بر هفتهیه قدر استحصالیله نهایتده کاملاً تأدییه ایده جکنی اخبار ایده جکدر « دنیا یور. و اونجی ماده سندن برنجی فصلنک نهایته قدرده ، مکلفینک و یرکولرینی وقتنده کتوروب مختارینه تسلیم ایدرک مقبوض پوصله سی اله جغنی

۴	اراضی	علی العموم عشر ویرن اراضی و باغچه لر ، ابینه دن خالی عرصه لر ؛
۴	املاك	چفتلكلرله هر كسك اراضیسی ایچنده کی اخور ، صمانلق ، انبار کبی اراضی یه تابع مسقفات ویاریجی خانه لری ؛
۴	املاك	خرج محاسبه ویرن اجاره و واحد لی مسقفات وقفیه ؛
۴	املاك	بالتخانه یه حاصلاتندن خمس ویرن دالیانلرك ساحلده بولنان ابینه سی ؛
۵	املاك	اراضی یه تابع اولیوب شهر وقصبه لرله قریه لرده اصحابنك خانه لری داخلنده و یا قارشوسنده بولنان اخور و صمانلق و انبار کبی ابینه ؛
۵	املاك	قیمت لری ۲۰,۰۰۰ غروش قدر اولان مساکن ؛
۵	املاك	چفتلكلرده اصحابنك اقامته مخصوص قله و قوناقلر ؛
۸	املاك	قیمت لری یکر می بیک غروش دن زیاده اولان مساکن
۸	املاك	چفتلكلرده اصحابنك اقامته مخصوص و ۲۰,۰۰۰ غروش ودها زیاده قیمت ی اولان قله و قوناقلر ؛
۱۰	املاك	مسکندن فضاه خانه لر و صنعت و تجارت ه مخصوص بنالر ؛
۱۰	املاك	علی العموم ایجار ایدیلان مسقفات ؛
۱۰	اراضی	حاصلاتندن عشر ویر میان اراضی ؛

لازم کله جکدر. قیود مذکورہ نك املاك مسئلہ سنہ متعلق دعاوی یہ شمولی اولیوب آنلر املاکہ مخصوص قانونک تعیین ایتدیکی شرائط موجبجه رؤیت و محاکمه اولنه جکدر. کرك تبعه دولت علیه نك و کرك تبعه اجنبیه نك محاکم دولت علیه ده نه درلو دعوالری اولورسه اولسون حین محاکمه ده حق مدافعه یہ نائل اوله جقملری مثللو مرافعه لری دخی عائناً جریان ایده جکدر. مارالذکر صور تسویه نك احکامی عهود قدیمه یکیدن رؤیت اولنجه یہ دکین مرعی الاجرا قاله جغندن دولت علیه ایلروده مسئله یی متفقاً قرارلشدیرمق اوزره مذاکره مصاحبت ایتمکله کک دول متحابه یی دعوت ایتک صلاحیتنی محافظه ایدر . ۹ جمادی الاول سنه ۲۸۴

بوندن صکره اجانبک املاک استملاکی مسئله سی حل ایدلدیکندن درسعادتده یکیدن تحریر اجرا ایدیله رک ۱۲۹۰ سنه سندن اعتباراً پای تختده ولایات کبی املاک و اراضی ویرکوسی طرح و تحصیل اولنغه باشدی .

بورایه قدر تعداد ایدیلان نظامات و مقررات نتیجه سنده اراضی و املاک ویرکوسنک الیوم مرعی الاجرا اولان نسبتلری بروجه ایدر :

ویرکونک تحریر قیمتندن
نوعی بیکده سی

بولنان محللرده محاکم صلحیه درجه سنده بولنان قرا اختیار مجلسلریله قضا دعاوی مجلسلرنده تبعه اجنبیهیه متعلق اولوب رأس المالی بیک غروشدن زیاده اولیان دعاوینک و بش یوز غروش جزای تقدی دن زیاده مجازاتی مستلزم اولیان جنجه و قباحتک قونسوس و یا آدملری بولتمقسزین رؤیتی جائز اولوب شوقدرکه اجنبه عائد اولهرق بالاده تعیین اولنان درجه و صورتده رؤبت اولنان دعاوینک قونسوس و یا وکیل بولنان سنجاقدعاوی مجلسنه استیناف اولتمق حتی مقرر درر . بوصورتله استیناف اولنان دعاویده قونسوس و یا آدملرینک بولتمسی اقتضا ایدر . استیناف وقوعی اولجه لاحق اولان حکمک تعلیق اجراسنی استلزام ایله جکدر . هر حالده قونسوس و یا خود آدملری بولتمقسزین قیود مشروحه تحتده لاحق اولان حکمک اجرای جبریسی جائز اوله میه جقدر .

مواد مشروحه نك موقع اجرایه قونسی تقدیرنده واصحاب دعوانك ایضا ایده جکلری اصول محاکمهی متضمن جانب دولت علیه دن برقطعه نظامنامه مخصوص نشر و اعلان اولنه جقدر .

قرا اختیار مجلسلریله قضا دعاوی مجلسلری ایچون ولایت نظامنامه تعیین اولنان صلاحیت درجه سنی تجاوز ایتمان بر دعوانك قونسوس حاضر اولتمقسزین اشبو مجالسده رؤیتنه ینه استیناف حتی باقی اولتمق و حین استینافده قونسوس و یا وکیلی بولتمق شرطیله تبعه اجنبیه نك هر قننی محله اولور ایسه اولسون موافقت ایلملرینه کندولری مأذون اوله جقدر درر . بر اجنبی دعوا سنک بروجه مشروح قونسوس بولتمقسزین رؤیتنه موافقتی قبل المرافعه تحریراً بیان ایلمک

حائده وقتل و قتلہ تصدی و حریق و برمسکون خانہ دہ الہہ سلاح ایلہ ویا
قبو ویا سائر شیئی قرار درق ویا کیجہ لین سرقت و مسلحاً عصیان
وقاب مسکوکات اعمالی جنایتک تخری و اثباتی ایچون حکومت
مخایہ نک طای اوزرینہ قرا اختیار مجلسرینک اوچ نفر اعضاسیلہ
برابر ضابطہ مأمورلرینک قونسلوس ویا آدملری بولنقمسزین اجنبی
خانہ سنہ کیرملری مجاز اولہ بیلہ جکدر و بوجنایت صاحبی کرک اجنبی
تبعہ سندن و کرک تبعہ دولت عایہ دن اولسون و اجنبی خانہ سنک کرک
درون و کرک خارجندہ و قوعبولسون و سائر هر قغنی محلدہ اولورسہ
اولسون مأمورین ضابطہ اونوجہلہ حرکت ایدہ جکلر درر. اشبو قیود
بالادہ تعریف اولندیغی و جہلہ مسکن اعتبار اولنان محللرہ مخصوص
اولوب آنلرک خارجندہ امور ضابطہ بلا قید جریان ایدوب فقط بر
مجرم توقیف اولندیغی و بو دخی تبعہ اجنبیہ دن بولندیغی حالہ ذاتہ
عائد اولان امتیازاتک حکمنہ رعایت اولہ جقدر. بروجہ بالا تعیین
اولنان حالات استثنائیہ دہ اجرای تخریات ایدن مأمور ویا ضابط و برابر
اختیار مجلسی اعضالری تخریات واقعہ لرینک مہور ژورنالنی تنظیم ایلہ
درحال تابع اولدق لری حکومتہ تقدیم ایتمکہ مجبور اولہ جق و بو حکومت
دخی مذکور ژورنالنی مسکنتہ کیریلان اجنبینک درحال اک یقین
مخلدہ بولنان قونسلوس مأمورینہ ارسال ایلہ جکدر.

بالادہ بیان اولنان احوال و قوعندہ مأمورین ضابطہ طرفندن
نہ صورتلہ حرکت اولہ جغنی ایلرودہ نشر و اعلان اولہ جق نظامنامہ
مخصوصہ تعیین اولہ جقدر. ممالک شاهانہ نک ولایت اصول محاکمی جاری
اولان قطعہ لرندہ قونسلوس اقامتک اھندن طقوز ساعت زیادہ مسافہ دہ

ایتملرینی مستلزم اوله جغندن دولت عالیه بوماده حقنده اولان قانونک موقع اجرایه وضعنک بعض محالدرده داعی اوله بیله جکنی اولجه تفرس ایتدیکی مشکلاتی دافع اولمق اوزره صور آتیة تنظیمیه نك اتخاذینی وظیفه سندن عد ایشدر. ممالک دولت علیه ده متمکن اولنلرک مسکنی دخل و تعرضدن بری اولوب صاحبنک رضای اولمق سزین و یا خود حکومتدن صادر اونش امر اوزرینه رخصت لازمه یی حائز برضابط و یا خود مأمور بولمق سزین دروننه کیمسه کیره میه جکی مثللو تبعه اجنبیه نك دخی مسکنی حسب المعاهده اولوجه له دخل و تعرضدن بری اولوب تبعه اجنبیه دن اولان خانه صاحبنک منسوب اولدیغی قونسلوس و یا آدملری بولمق دجه ضابطه مأمور لرینک دروننه دخولی جائز اوله میه جقدر. مسکندن مراد اقامت اولنسان خانه و مشتعلاتی یعنی مطبخ و آخور و امثالیه حولی و بنچه و سائر اطرافی چورلمش و خانه یه متصل اولان محالدر اولوب بونلرک خارجی مسکندن معدود دکدر. قونسلوس بولندیغی محالدرن طقوز ساعتدن اکسیک مسافه ده کائن محالدرده مأمورین ضابطه بروجه بالا قونسلوس حاضر اولمق دجه بر اجنبینک خانه سنه دخول ایدمه جکلری کبی قونسلوس دخی حکومت محلیه یه بلا تأخیر اجرای معاونت ایتمه کة مجبور اولوب شویله که کندوسنه خبر ویرلیدیکی آندن بالذات کندوسنک و یا خود و کینک حرکت ایدمه جکی آنه قدر آتی ساعتدن زیاده وقت مرور ایتیه جک و الحاصل حکومتک معاملات لازمه یی بر وقت یکر می درت ساعتدن زیاده تعطیل اولنه میه جقدر. قونسلوس ایتکاهندن طقوز ساعت و یا خود طقوز ساعتدن زیاده بعدی اولان محالدرده احتیاج مبرم

اولاً املاک متعلق کافه خصوصاً تبعة دولت عليه نك مكلف اولدقلى و اوله جقلى هر نوع تكاليفى ويرمك .
ثانياً املاكك تصرف وانتقال واستقلالى جقمده جارى قانونلره ؛
ثالثاً نظامات بلديه وضابطهيه ؛
رابعاً املاك حقمده حالا جارى واستقبالاً جريان ايده جك هر نوع مقرراته تابع اولمق .
خامساً املاك دعوالرى محاكم عثمانيه ده رؤيت اولنمق .
شرائطله استملاك ايتملىنه مساعدده ايدلمشدر .
بوكا دائر اولان قانون دستورك برنجى جلدينك ۲۳۰ نجى
حقيفه سنده در . فقط پروتوقولده مواد مهمه اولديغدن انك برصورتى
بورايه درج ايدلى .

فى ۳ تشرين ثانى سنه ۳۰۶ تاريخلى تحريرات عموميه
نظار تپناهى ايله هر طرفه كوندريلان پروتوقول
صورتيدر .

قانوناً اجنيلره تصرف املاك حقى فيرلسى املاك متصرف
اوله جق اجنيلرك كرك ذاتلرينك وكرك اموال واشيالرينك معاهدات
ايه مرعى اولوب بوندن بويله دخى باقى ومرعى اوله جنى دركار اولان
معافيتنه اصلا خلل ويرميه جكندن واجنيلرك بو وجهله تصرف
املاك حقى حائز اولملى ممالك شاهانه دهها كليتله كلوب تمكّن

سهو وخطا وقوعنی کوردکارنده در حال مفتشه اخبار کیفیتله تصحیح
معامله ایدجک وخالفی حرکنده بولنانلر مسؤل اوله جقدر .

یکرمی التنجی ماده — تحریر و تبدیل عمومی معاملات مهمه سنک
حسن جرباننه حکومات محلیه جه نظارت کامله اجرا اولنه جنی کبی
کرك مفتشك كرك مأمورین تحریریه نك وظیفه لرینه متعلق خصوصات
ایچون وقوع بوله جق مراجعتلری ده نظر دفته الهرق هر وجهله معاونت
وتسهیلات اجرا قلنه جقدر .

یکرمی یدنجی ماده — اشبو تعلیمات حکمنک تمادی اجرا سنه
مالیه نظارتی مأمورد .

فی ۱۴ شوال سنه ۱۳۲۵

فی ۴ تشرین ثانی سنه ۱۳۲۳

تحریر قاعده سنک بدایت تطبیقندن شمدی یه قدر الی اویج سنه
کچدیکی حالده ایوم تحریری اجرا ایدنامش ولایتلریمز وارد . انلرده
بنداد ، بصره ، حجاز ، یمن ولایتلری نك تمامی و طرابلس غرب
وبنغازی وموصلک برقسیدر .

در سعادت وبلاد نلکده ابدا ۱۲۸۰ سنه سنده تحریره باشلامش
ایسه ده در سعادت املاکنک همان کافه سی وقفه مر بوط اولوب انلره
اجازهلر ویردکاری واجنبی املاکی حقنده برقرار اتخاذا ایتدیر یله مدیکی
جهتله خزینه ایچون ایروجه ویرکو وضع ایدیه مامش ایدی .

۱۲۸۵ سنه سی صفرنده دولترلله تعاضی ایدیلان پروتوقول
موجبجه تبعه اجنبیه نك اراضی حجازیه دن ماعدا ممالک عثمانیه نك
هر طرفنده :

حقوق خزینه واهالینک متساویاً محافظه اولنوب اولمدینی واوراق اعراضیه نك اون دردنجی واون بشنجی ماده لر حکمنه توفیقاً مدت نظامیه سنده تدقیق ایدیلوب ایلمدیکی مفتشلر طرفندن تحقیق و تفتیش ایدیله جک و ویریلان قرار لر یولسز اولدیغنی ومدت نظامیه سنک تجاوز ایتدیر لیکنی کوردیکی حالده مسیبلرک تحت مسؤلیته التلرینی وموافق اولمیان قرارک تصحیحینی ومعاملاتک تأخیر ایتدیر لمامسنی حکومت محایه دن طلب ایده جک و ثمره کوره مدیکی تقدیرده طوغریدن طوغری به خزینه به اشعار کیفیت ایلیه جکدر .

یکرمی اوچنجی ماده — فرقه تحریریه هیئتندن وظیفه سنی سوء استعمال ایدن ویاخود ایقای وظیفه امرنده بطائت ورخاوتی کوریلنلرک مفتش طرفندن همان عزل و تبدیلیه لرلرینه دفتر داز ولایت و ویرکومدیری معرفت لریله ارباب اقتداردن دیکر لری بالانتخاب جانب ولایتدن خزینه به اشعار اوله جقدر .

یکرمی دردنجی ماده — معاملات تحریریه نك صورت جریاننه دائر مفتشلر طرفندن خزینه جلیله به پیدر پی معلومات اعضا اولنه جنی کبی ایجاب ایدن مواد حقنده خزینه جلیله دن استیضاح معامله ایدیله جکدر .

یکرمی بشنجی ماده — تحریر و ویرکو معاملاتنی رؤیت و ایفایله مکلف بولنان ولایت ویرکو مدیر لریله لوالر ویرکو مأمور لری وقضالر مال مدیر معاون لری تعدیلات عمومیه نك سرعت جریاننی ضمنده قید چیقار مقدمه و تحریره متعلق سائر خصوصاتده فرقه مأمور لرینه معاونت کامله اجرا سنه مجبور اولمقله برابر صورت جریان معامله ده برکونا

ونفوس ذكورك كاملاً ثبت دفتر اولنديني محلات وقرى هيئت اختياريه سى طرفدن دفاتر تحريريه نك ذيلدرينه اشارتله تحميم وتصديق اولنه جقدر .
اون طقوزنجي ماده — اثنای تحرير و تعديله صاحب حاضرى نامنه سند ابراز اولنه میان و اولجه طرفين سنديه آئوب صائمش اولان املاك و اراضينك صورت رسميه ده فراغ و انتقال معاملاتى اجرا اولنه رق سند خاقانى به ربط ايدمك اوزره محله وقریه اوزرينه دفترلى تنظيم و بلا تأخير دفتر خاقانى اداره لرينه بامذكره اعطا اولنه جقدر .
يكر منجى ماده — بر قضانك ختام تحريرى متعاقب على الاصول ايجاب ايدن ميزان جدولى تنظيم و مجلس اداره جه بعد التصديق بر موجب تحرير مراتبك استيفاسى ايجون قرار مخصوص استحصال اولمقى اوزره بلا تأخير خزينه جليله به كوندريله جك و بر قضانك تحريرى اجرا و اكال اولندقدن صكره خزينه جليله دن اله جق مأذونيت اوزرينه ديكر قضانك تحريرينه مباشرت اولنه جقدر .

يكرمى برنجى ماده — مفتشلىر تعديلات عموميه معاملاتنك نظام و اصولى دائره سننده جريان ايتديرلمسى وظيفه سيلاه مكلف اولدقلىرندن دائره تفتيشلىرى داخلنده بولنان قصبه وقرى تحريرنده فرقه لرى دور ايدرك حر كاتلرني دائماً نظر تدقيق و تفتيش ايله معاملات تحريريه نك نظامى دائره سننده سلامت و انتظام جرياننه دقت و اعتنا ايله جقدر .

يكرمى ايكنجى ماده — كرك لاجل التدقيق استيناف قوميسيونلرينه و كرك تصديق اولمقى اوزره اداره مجلسلرينه توديع اولنه جق اوراق اعتراضيه اوزرينه قوميسيونلر و مجلس اداره لردن و يريله جك قرار لرده

بری حکومت و دیکری بلدی نامنه منتخب و اوصاف مطلوبه بی حائز
مخلف ایکی ضمن استخدام ایدیله جکدر .

اون دردنجی ماده — بدایهٔ تقدیر اولنوب اصحابی و یا مأمورین
عائده سی طرفدن اعتراض ایدیلان قیمتلر استیناف قومیسو نلرنجه
اعتراض نامه نك تبلیغی تاریخندن اعتباراً اون بش کون ظرفنده تدقیق
اولنه رق شمنلرک تقدیر ایتدکلری قیمتلر موافق اولدیغی حالده تصدیق
دکلسه قومیسو ن معیتده مستخدم شمنلر معرفیه تدقیقات لازمه ایفا
و قیمت حقیقیه تعیین اولنه جق و قومیسو نلر طرفندن ویریلان قرارلر
ویرکو قلملرینه تودیع اولندیغی تاریخندن اعتباراً اون بش کون
ظرفنده اخبارنامه ایله تکرار صاحب ملکه تبلیغ ایدیله جکدر .

اون بشنجی ماده — استینافاً تقررایدن قیمتلره صاحبی و یا خود
مأمورین عائده سی طرفندن اون بش کون ظرفنده تکرار اعتراض
ایدیلور ایسه مجلس اداره جه مدت نظامیه سی اولان اون بش کون
ظرفنده تدقیقات لازمه اجراسیله عدالت دائره سنده قرار قطعیلری
اعطا قانه جقدر .

اون التنجی ماده — انهای تحریرده مسلم و غیر مسلم نفوس ذکور
موجوده تحریر فرقه لری طرفندن ثبت دفتر ایدیله جکدر .

اون یدنجی ماده — تحریر ایدیلان نفوس ذکور میاننده ارباب
صنعت و تجارت صنف صنف دفتر مخصوصنه قید و املا ایدیله رک
و بونلره تمتع ویرکوسی نظامنامه جایدی موجبجه تمتعات ویرکوسی
تعیین و تقدیر ایدیله جکدر .

اون سکیزنجی ماده — تحریر و تعدیل صرهنده املاک و اراضی

اولنه جق اخبارنامه لر صاحب ملکه و صاحب ملک طشرده ايسه و کيلنه و معتوه وصبي و مجنون اولانلرک و صيلرينه و يرملک اوزره تاريخ وضعيله هيئت اختياريه به تسليم و قوچانی تختيم ويا اضا ايتديريله - جقدر .

اون برنجی ماده — قيم موضوعه نك فاحشاكنی ادعايدن اصحاب املاک اخبارنامه نك تبليغی تاريخندن اعتباراً اون بش کون ظرفنده دلائل ايراديله و اخبارنامه نك ربطيله ويره جکلری عرضحاللر و دون تقدير ايدلمش اولان قيمتلر ايجونده بدياه فرقه مأموری طرفدن محلی ویرکو اداره سنه اعطا اولنه جق بياننامه نك ربطيله و يربله جک ويا طوغريدن طوغری به ولايتده ویرکو مدیری ولواده ویرکو مأموری و قضاة مال مدير معاونی طرفدن تنظيم اولنه جق مذکرلر حکومت محليه اعطا ايديله جک و تدقیق ايجون استيناف قوميسیوننه حواله اولنه جقدر. اشبو قوميسیونلر مجلس اداره اعضاسندن برذاتک ریاستی تختنده اولمق اوزره بلديه و تجارت اوطنه سندن بر اعضا ايله ولايتلرده ویرکو مدیرندن ولوالرده ویرکو مأمورندن و قضالرده مال مدير معاونلرندن مرکب اولمق اوزره تشکیل ايديله جک و بلديه و تجارت اوطنه سی اولمان محلالرده بورالردن لنه جق اعضانک يرينه معتبران اهلیدن ايکی ذات تعیین اولنه جقدر .

اون ايکنجی ماده — اخبارنامه نك تبليغی تاريخندن اون بش کون صکره وقوع بوله جق اعتراضات حکمسز عد اولنه جقدر .
اون اوچنجی ماده — اعتراض اولنان املاک قيمتلری حقمده ايجاب ايدن تدقیقاتی ايفا اينک اوزره استيناف قوميسیوننک رفاقتنده

سکونجی ماده — املاک و اراضینک قیمتلی مخملم طرفدن کال عدل و حقانیتیه توفیقاً تقدیر و تعیین اولنه جقدر. تقدیر قیمت سمت و موقع اعتباریه اسکله لرله تیمور یولی موقفلرینه جوار و تجارتگاه و ممر عمومی اولان شرفلی جاده لرده کائن خانه و مغازه و دکان و دپو و غازینو و خان و اپارتمان و سائر دنک بناسیله عرصه سنک مقدار ذراعی و سطحی و طرزانشاسی و بنانک اسکی ویا یکی اولسی و مواضعه دن سالم اولدیغنه قناعت حاصل اولان آلم و صاتم فیثائی نظر دقته انه جق و عقاراتک سنوی کتوردیکی بدل ایجاردن تعمیرات و سیغورطه و مصارف سائر هیه مقابل کار کیرده یوزده یکر می و اخشابده یوزده یکر می بش نسبتده تنزیل ایدمک صورتیه تحقیق ایده جک ایراد صافیسی نهیه باله اولور ایسه موقعک شرفنه کوره کار کیر اولانلرک حد اصغر اوله رق اون ایکی و حد اعظم اولمق اوزره اون یدی و اخشاب اولانلرک حد اصغر اوله رق سکیز و حد غایه اولمق اوزره اون ایکی سنه لکی اعتبار ایدیلهرک اکا کوره قیمت وضع اولنه جق و اراضیدن اجاره یه ویریلنر قیمتک نهایت اون سنه لکنه قدر اجاره سنویه لرینه و اجاره یه ویریلنر قیمتک دکرینه و امثالنه کوره تقدیر ایدیه جقدر .

طوقونجی ماده — املاک و اراضیه قصداً دکرندن یوزده یکر می نسبتدن ده دون ویا فضله قیمت تقدیر ایتدیکلی اصحابنک ویا مأمورین عائد ه سنک اعتراضاتی اوزرینه بالاخره استیناف قومیسسیونیه مجاس اداره جه جریان ایده جک تدقیقات اوزرینه تقرر ایدن قیمتله اکلاشیلان مخملمر تحت مسئولیتیه انه جقدر .

اوونجی ماده — املاک و اراضیه قیمت تقدیرینی متعاقب املا

و دیگری بلدی طرفدن منتخب اولمق و تخمین معاملاتنه وقوف و معلومات تامه سی بولمق اوزره مستقیم و مقتدر اصحاب حیثیتدن مخالف ایکی ضمن حکومت محلیه جه تعیین قلنه جقدر .

دردنجی ماده — تحریر و تعدیل عمومسی اجرا قلنه جق یرلرده املاک و اراضینک سندات تصرفیه سی کوریلهرک تاریخ و نومرو سیله وقف و یا ملک اولدیغی دفاتر تحریریه قیدایدنک لازمه دن اولدیغندن تحریر و تعدیله مباشرت اولنمه دن اول کیفیت اهالیجه معلوم اوله رق سندات تصرفیه و اوراق سائرّه رسمیه نک تهیسه و ابراز اولنسی لزومی حکومت محلیه جه و لایت غزنه سیله اعلان اولنقله برابر شهر و قصبات و قری هیئت اختیاریه سنه ده باورقه تبلیغ اولنه جقدر .

بشنجی ماده — هر فرقه نک یومی عملیاتی نه مقداره بالغ اولور ایسه الدفترینک زیرینه شوقدر املاک و اراضینک تحریر و بونلره شوقدر غروش قیمت وضع و تقدیر ایدلیکی قید و اشارت اولنهرق فرقه مأمور لریله هیئت تخمینیه طرفدن مهرلنه جکدر .

التنجی ماده — تعدیل عمومسی اجرا اولنه جق یرلرده محله و جاده و زرقارک قیود عتیقه ایله اجرای تطبیقاتنده سهولت اولمق اوزره ممکن اولدیغی قدر اولکی تحریره کوره ترتیب ایله تحریر اولنه جقدر .

یدنجی ماده — تحریر و تعدیل عمومسی اجرا ایدیه جک محللرده کی باجله املاک و اراضی بی ثبت دفتر و تقدیر قیم معاملاتنی ایضا ایچون محلات و قری هیئت اختیاریه سی مأمورین تحریریه ارانه یه و اصحابنی اخباره مجبور اوله جقدر .

كرك بيوته كرك سائر محالرده اجرا اولنان تطبیقات تعدیلیه
 و تحریریه نتیجه سنده اكه زیاده اها لیجه موجب شکایات اولان تقدیر قیمت
 مسئله سنده اخشاب بنالرك اون ایکی سنه لکندن اون بش سنه لکنه
 و کارگیر بنالرك اون بش سنه لکندن یکر می سنه لکنه قدر بدل
 ایجارلری نسبتده قیمت وضع اولتمی ۷ مارت سنه ۳۲۳ تاریخده
 ولایاته تعمیم و تبلیغ ایدملکه برابر ۴ تشرین ثانی سنه ۳۲۳ تاریخده
 بر مفصل تحریر و تعدیل عمومی تعلیماتی تنظیم و نشر اولمشدرکه الیوم
 احکامی مرعی بر تعلیمات اولمغله انک صورتی بروجه آتی درج
 ایدمشدر :

تحریر و تعدیل عمومی اجرای فله جق محالر حتمده تعلیماتدر

برنجی ماده — تحریر و تعدیل عمومی معاملاتنی تفتیش و تعقیب
 اینک اوزره هر ولایت ایچون ارباب حیثیت و استقامتدن خزینه
 جلیله جه برمفتش انتخاب اولنه رق بالاستیدان شرفصادر اوله جق
 اراده سنیه حضرت خلافتناهی اوزرینه مأموریتی اجرا اولنه جقدر .
 ایکنجی ماده — تحریر و تعدیل معاملاتنک اجرانی ایچون
 محالرنجه تعیینی ایجاب ایدن مأمورین و کتبه و مساحلرك ارباب اهلیت
 و استقامتدن اولمق اوزره مفتش و دفتردار و ویرکو مدیری طرفندن
 ترجمه حال اوراقی بعدالتدقیق انتخاب اولنه رق تصدیق مأموریتلری
 خزینه جلیله به اشعار ایدیه جقدر .

اوجنجی ماده — هر فرقه تحریرینک رفقتنه بری حکومت

اون اوچنجی ماده — املاك و اراضی و تمتعات اصحابی طرفندن
ویرکو اداره سندن وقوع بوله جق اعتراضات اوزرینه مجلس بلدی
ایله مجلس اداره و لایحه تدقیقات لازمه نك مدت معینه سی اولان اون
بش کون طرفنده اجمالی ضمننده قومیسئون طرفندن اجرای تعقیبات
اولنه جقدر .

اون دردنجی ماده — مأمورین تحریریه دن برینك هر نه صورتله
اولورسه اولسون معاملات تحریریه جه خزینه نك و یا خود اصحاب
املاك و تمتعاتك ضررینی موجب بر حرکتی وقوعنده قومیسونجه
اجرا اولنه جق تحقیقات اوزرینه اشبو حر کتده بولندیغنه قومیسونجه
قناعت حاصل اولدیغی حالده قومیسئون طرفندن همان عزل ایله یرینه
دیگری تعیین اولنه جقدر . اشبو مأمورك حرکت واقعه سی باشلوجه
مجازات قانونیه اجرایی مستلزم کورلدیکی حالده اوراق تحقیقه سی
حکومت محلیه یه تودیع قلنه جقدر .

اون بشنجی ماده — شخملرك تقدیر قیمت و تمتعات خصوصنده
خزینه نك و اصحابنك ضررینی مستلزم معامله لری وقوعنده تبدیل
ایدملری بامضبطه مقام ولایته اشعار اولنه جقدر .

اون النجی ماده — قومیسئون ویر کومدیرینك مرجعی اوله جنی
و قومیسئون دن طاب اولنان ایضاحاتی اعطایه مجبور اوله جنی کبی بوبابده
شفاهاً و تحریراً مقام ولایته مراجعت ولدی الایجاب خزینه جلیله یه
اشعار کیفیت ایدیله جقدر .

اون یدنجی ماده — اشبو تعلیمات احکامنك تماماً اجرا اولنوب
اولندیغنی تفتیشه مالیه نظارتی مأموردر .

فی ۱۹ شوال سنه ۱۳۱۷ و فی ۷ شباط سنه ۱۳۱۵

مأمورلری و هیئت تخمینیه طرفندن مهرانه جکدر. اشبو اجمالی املاک
قیم سابقه سیله موازنه سنی دخی شامل اولمق اوزره محررلر طرفندن
نومرو تحتنده پوصله لرله قومیسسیونه تبلیغ اولنه جقدر .

اون برنجی ماده — هر محله نك تحریری اكمال اولندجه، تحریر
اولان املاک و اراضینك عدد ابوابیه قیمتلی و اصحاب صنعت و تجارت
تقدیر اولان تمتعات یکون ای دیلدرک دفتره تحریر وزیر مأمورین
تحریری جانبدن تخیم اولنه رق محلات هیئت اختیاریه سنه تصدیق
ای دیلدرک و اصحاب املاک و تمتعاته در حال اخبار نامه لری تبلیغ
اولنه جقدر .

اون ایکنجی ماده — تحریری ختام بولان محللرک دفترلری
قومیسسیونجه در حال تدقیق ایله کرک اثنای تحریرده و کرک متعاقباً
اجرا اولنه جق تحقیقاته نظراً املاک و اراضینك قیمتلی دون تقدیر
اولمش بولندیغی و یا خود مقدار حقیقیسندن ناقص یازلمش تمتعات
اولدیغی حالد و ولایت ویرکو مدیری طرفندن مجلس بلدی نزدنده
اعتراض اولمق اوزره قومیسسیون مذکور طرفندن سریعاً مذکوره سی
تنظیم و ویرکو مدیریته انطاً اولنه جغی کبی کرک ویرکو مدیرینك
و کرک اصحاب املاک و تمتعاتك اعتراضی اوزرینه مجلس بلدیهدن
ویریلدرک قرارلر دخی قومیسسیونجه با مطالعه بو باده دخی اعتراضه
محل اولدیغی حالد مجلس اداره ولایتیه مراجعت ایلمک اوزره ویرکو
مدیریتیه تودیع کیفیت ای دیلدرک و مجلس اداره ولایتیه اجرا قلنه جق
تدقیقات اثناسنده دخی ایضاحات لازمه اعطا ایتمک اوزره قومیسسیون
هیئتی طرفندن بر ذات حاضر بولدیریله جقدر .

سنویه لرینه و اجارديه ویرتیانلر قیمتک دکرینه و امثالنه کوره
تقدیر اولنه جقدر .

یدنجی ماده — تمتع ویزکوسی یکیدن ثبت دفتر ایدیلان نفوس
ذکور دن صنعت و تجارتله مألوف اولنلرک اصول و نظامی دائره سنده
تقدیر اولنه جق مقدار تمتعنه کوره تعیین ایدیله جقدر .

سکزننجی ماده — بدلات عسکریه یکیدن اجرا قلنه جق
تحریرده ثبت دفتر اولنان نفوس ذکور موجودنک غیر مسلم اولنلرینه
اصول مقررده دائره سنده تعیین قلنه جقدر .

طقوزنجی ماده - قومیسون رئیس و اعضاسی تحریر فرقه لرینک
معاملاتی ایجابنه کوره جمله سی برانکده اوله زق و یا خود هربری بر
فرقه به کیدرک هر کون علی الدوام تفتیش ایدوب املاکک هیچ بری
تحریر خارجنده براغامق سزین کاملاً ثبت وترقیمنه و کیمسه نک
املاک و اراضی سنه دکرندن فضله و نقصان بدل و احتساب صنعت
و تجارتله کذلک مقدار حقیقی سنندن چوق و یا خود آز تمتع تقدیر
اولنماسنه و بدل عسکرینک ماده سابقه وجهله طرح و توزیع ایدیلسنه
اعتنا ایده جقدر .

اوننجی ماده — تحریر فرقه لری اجرا ایده جکی معاملات
تحریریه بی هر تحیفه سی قومیسون مهریله مختوم اوله ذرق اعطا قلنه جق
ال دفتر لرینه در حال قید ایله برابر هراقشام معاملات یومیه سنه اجمال
ایله اوکون تحریر اولنان ابوابک عسکرینه و بونلره وضع اولنان
قیمت لریک و احتساب تجارت و صنعته تقدیر اولنان تمتعاتک بکونی رقم
و یازی ایله دفترده تحریر ایده جک و تاریخ وضع ایله زیری فرقه

در دنیجی ماده — هر فرقه نك تحریر ایاده چکی محلات تعیین و ترتیب اولنه رق اثنای تحریر ده معاینه سی اقتضا ایدن سندات تصرفیه و اوراق ساثره احتسابی طرفندن تهیئه اولمق اوزره محلاتك صورت ترتیبی ولایت رسمی غزته سیله اعلان اولمغله برابر محلاتك ائمه و مختارانسه اعلانات مخصوصه ایله ده حکومت محلیه جه تبلیغ ایذیله جقدر .

بشجی ماده — محله جاده و زوقاقلرك لدى الاقتضا قیود عتیقه ایله اجرای تطبیقاتده سهولت اولمق اوزره ممکن اولدینی قدر اولکی تحریره کوره ترتیب اولنه جقدر .

النحی ماده — املاك و عقار و اراضینك قیمتلری بلدیجه تعیین اولنه جق تخمین طرفندن کمال عدل و حقیقیته توفیقاً تقدیر و تعیین اولنه جقدر . انجق املاك قیمتلری هر موقعده بولنان عقاراتدن احتساب اولنلرك اجاره سنویله لرینك اون ایکی سنه لکندن اون بش سنه لکنه و کارگیر اولانلرك اون بش سنه لکندن یکریمی سنه لکنه قدر اولمق لازم کله جکنندن شاید تخمینلرجه تقدیر اولنان قیمت بومقدار لردن دون اولدینی حالده اکمال و اصلاحی ایچون قومسیونجه تشبث لازمه اجرا اولنه جق و اشبو تشبثات قیمتلری موقعنك شرقه و ایجار ایدلمکده اولان امثاله قونیلان قیمتیه و مواضعدن سالم بولندیغنه قناعت حاصل اولان آلم و صاتم قیمتیه کوره تقدیر ایتدیره چك و بدل ایجاره و امثاله نسبت قبول ایتمیان مسقفاته دخی عرصه و ابنیه سنه و ذراع اعتباریله حساب اولنه جق مقدارك نهایت یوزده یکریمی بشنك تنزیلیله قصورینك قیمت حقیقیه اولمق اوزره قبولی جائز اوله جق و اراضیدن اجاره یه ویریلنلرك قیمتنك نهایت اون سنه لك اجاره

تعلیمات صورتیدر

برنجی ماده — قومیسون بیروت شهری املاک و اراضیسنک تحریر قیمتلرینک و اسحاب صنعت و تجارت تمعاتنک و بدلات عسکریه نك یکیدن تقدیر و تعیینی و نفوس یوقلمه سی معاملاتنی املاک و تمتع و بدلات عسکریه و یرکولری حقنده کی نظامات و مقررات و اشبو تعلیمات دائرہ سنده اجرایه مجبوردر .

ایکنجی ماده — معاملات تحریریه و متفرعاتنک ایفاسی ایچون استخدام ایدیله جک اولان افراد و مقدار تخصیصاتی اشبو تعلیماته مربوط پوصلدهه اراءه قلنان مأموریندن محانجه تعیین ایدیله جکلرک تخمیلردن ماعداسی بوایشه و قوف و اهلیتی اولان ارباب اسقامتدن قومیسون بجه بالاتخاب اولبایده تنظیم و اعطا اولنه جق مضبطه اوزرینه ولایت جلیله جه مأموریتلری اجرا و کیفیت خزینئه جلیله یه ده انبا اولنه جقدر . حکومت محلیه جه تعیین ایدیله جک تخمیلر قومیسونک انضمام رأی و موافقیته انتخاب ایدیله جکدر .

اوچنجی ماده — مأمورین تحریریه نهایت برسنه ظرفنده اوچ فرقه ایله اکمال و وظیفه اولنق ایچون ترتیب قلمشدر . انجق قومیسون تخصیصاتنک مقدار عمومی تزايد ایتدکسزین ده ا از مدتده اکمال معامله اولنق اوزره مدتک تقلیل اولنسی ده ا مناسب کورلدیکی صورتده ا کا کورده ایفای معامله ایدرک کیفیتی خزینئه جلیله یه بیلدیرد جکدر . نفوس یوقلمه سی ایچون لازم کلان معاملات تحریر فرقه لری طرفندن اجرا قلنه جقدر .

ایکنجی فرقه ہیٹی

محرر	۱	۱۳۰۰	
مقید	۲	۱۰۰۰	
نخمن	۲	۱۰۰۰	
مساح	۲	۶۰۰	
نومرو کاتبی	۱	۳۰۰	
مصارف متفرقه و قرطاسیہ		۵۰	
		<hr/>	
		۴۲۵۰	۵۱۰۰۰

اوجنچی فرقه ہیٹی

محرر	۱	۱۳۰۰	
مقید	۲	۱۰۰۰	
نخمن	۲	۱۰۰۰	
مساح	۲	۶۰۰	
نومرو کاتبی	۱	۳۰۰	
مصارف متفرقه و قرطاسیہ		۵۰	
		<hr/>	
		۴۲۵۰	۵۱۰۰۰
		<hr/>	
			۱۰۵۴۰۰
		<hr/> <hr/>	
یکون			۳۱۳۸۰۰

مکتوبی مالیه مهمه قلبی مدیری
نورالدین بک
مع تحریر ویرکو اداره سی موازنه
کاتبی نشأت افندی

۳۰۰۰

۳۰۰۰

۱۳۰۰۰

مصارف متفرقه و قرطاسیه

۲۰۰

۱۳۲۰۰

۱۵۸۴۰۰

ختم تحریره قیدر ولایت ویرکو
مدیرینک معاش اصلینسه ضمیمه
تخصیص اوئانان

۷۵۰

۹۰۰۰

بزنجی فرقه هیئت

نفر

سر محرر و بزنجی فرقه محرر لکی
وظیفه سنی ایفا ایتمک و ختام معامله ده
قطع اولتمق اوزره میزان باش کتابته
ضمیمه ویرلمشئی ایجاب ایدن

۱

۷۵۰

مقید

۲

۱۰۰۰

نخمن

۲

۱۰۰۰

مساح

۲

۶۰۰

نومرو کاتبی

۱

۳۰۰

مصارف متفرقه و قرطاسیه

۵۰

۳۷۰۰

۴۴۴۰۰

غروش معاش و مصرفه ختام تبدیلاتده املاک و عقار و اراضی به تقدیر ایدیه جک قیملردن بیکده بر و تمتعادن یوزده یارم حسابیه بردفعه لک اوله رق ایلاک سنه نك مرتبانه علاوهً تحصیل اولنه جق مبالغك قارشواق اتخاذیه و بوایشه مباشرتلی تاریخندن اعتباراً و بودجه به ادخالاً ذکر اوانان معاش و مصرفك تسویه و اعطاسیه صورتی ملفوف تعایات موجبجه امر تحریره مباشرت اولنمی و نفوس یوقلمه سنه عائد معاملاتك مذکور تعلیمات احکامنه و مقدما ازمیرده اجرا قلنمش اولان نفوس یوقلمه سی اصولنه توفیقاً اجرا سیله برابر محلی نفوسی اداره سی طرفندن دخی بوایشه ایچون بولندیر یله جق ایکی مأمورك معاش و مصرفی تحریر فرقه لری مأمور لری ایچون تخصیص اولنه جق سالف الذکر معاش و مصرف میانندن تسویه ایدلمسی و کیده جک قومیسون هیئتک امثالی مثلوه معاش اصلی و منضماری نسبتده عزیمت و عودت خرج راهلرینك اعطاسی خصوصه ۲۶ ربیع الآخر سنه ۳۱۷ تاریخ و بیک یوز آلتش یدی نومرولو تذکره عطوفیلری اوزرینه شورای دولت و مجلس مخصوص و کلا قراریه بالاستیدان اراده سنیه جناب خلافیناهی شرفصدور بیوریله رق داخلیه نظارت جلیله سنه معلومات اعطا قلنمش اولغله اجرای ایجابنه همت اولنمی سیاقنده .

معاش سنوی	معاش شهری	قومیسون هیئی
۴۰۰۰	۳۰۰۰	خزینة جلیله دعوی و کیلی منصور بک
		مع تحریر ویرکو اداره عمومیه سی
		باش کاتبی رؤف بک

وقایهٔ دفتر دارلقاه ویرکو مدیری طرفندن ویریه جک مذکره اوزرینه همان تبدیلیه نظارته معلومات اعطا اولنه جقدر .

اشبو تعلیمات احکامنک حسن اجراسنه مأمورین عأدهسی مجبور و خلاقی اجرا آدن شدیداً مسؤلدر .

فی ۱۱ شوال سنه ۱۳۱۷ و فی ۳۰ کانون ثانی سنه ۱۳۱۵

بو تعلیماتدن صکره بیروت شهرینک تحریر املاکی ایچون صورت مخصوصهده ۱۹ شوال سنه ۳۱۷ تاریخده بر تعلیمات تنظیم ایدیلهرک با ارادهٔ سنیه اوراده تطبیق و بیروتک تحریری او تعلیمات دأره سنده اجرا واکال ایدیلکه تحریر و تقدیر قیمت نقطه سندن احکام مهمه بی جامع اولان تذکرهٔ سامیه و تعلیمات دخی بوریه درج ایدلی :

۱ نیسان سنه ۳۱۶ تاریخی تذکرهٔ سامیه صورتیدر

بیروت شهرنده املاک و اراضینک یکندن تحریریه قیمتترینک تبدیلی ایچون بالتعین اعزامی ارادهٔ سنیه حضرت خلافتیناهی افتضای عالیندن بولنان قومیسینونک ریاسته معاش مخصوصنه علاوهٔ شهری درت بیک غروشه خزینهٔ جلیله دعوی و کیلی منصور بکک و اعضالغنهده اوچ بیک غروش معاشله تحریر ویرکو ادارهٔ عمومیهسی باش کاتبی رؤف بک ایله مکتوبیٔ مالیه قلمی مدیری نورالدین و تحریر و ویرکو ادارهٔ عمومیهسی موازنه کاتبی نشأت افندیلرک تعیینی و بوایشک مدت دوامی اولان برسنه طرفنده مذکور قومیسینون هیئتنه و مأمورین تحریریه اعطاسی لازم کلان جمعاً اوچ یوز اون اوچ بیک سکز یوز

سكزنجی ماده . — محلات و قری اہالیسندن ٹخنلرك تقدیر ایتدکاری
املاك و تمتعات قیمتلرینه اعتراض ایتك ایستیانلر منفرداً عرضحال
تقدیمده مشکلات کوردکاری تقدیرده برکوی و محلهده مقیم معترضلر
اخبارنامه لرك ربطیله بر عرض حاله وضع امضا ایدرك مجتمهلاً اعتراضنامه
تقدیم ایده بیله جکاری اہالی یہ تفہیم اولنه رق ہیج برسبب ایله مشکلات
حدوتنه میدان براغلمیه جقدر .

طقوزنجی ماده . — تحریر فرقه لاری ویرکو مدیریله دفتر دارك نظارت
و مسئولیتی التده بولنه جغندن ویرکو مدیری قصبهده لاقول هفتهده
ایکی و قری تحریرنده دخی اون کونده برکون بھمه حال فرقه لرنزدنده
بولنوب برلکده اجرای معاملہ ایله فرقه لرك معاملات یومیہ لرینی
تفتیش ایدرك معاملہده برکونه نقصان کوردیکی حالده اصلاح واکال
و مشهورداتی مین لایحه سنی دفتر دارلغه ارسال ایدہ جکدر .

اونجی ماده . — املاک اثنای تحریرنده کوریلہ جك سندات
تصرفیہ ده تصادف ایدیلہ جك بدل عشر و مقاطعه و اجارہ زمین
ورسومات سائرہ نك تاریخ تحویصی و مقدار سنویسی بودفعہ طبع
اولنان ال دفتر ارندہ کی خانہ مخصوصلرینه سختی و جھالہ قید و اشرت
اولنه جقدر .

اون برنجی ماده . — مأموریندن سوء حال و مشواری اکلاشیلوبده
استخدامنده محذور کورینانلر ٹخنلردن کرک قیم املاک تقدیرنده
و کرک ارباب تجارت و صنعتك تعیین تمتعاتی خصوصنده خزینہ نك
واہالینك اضاۃ حقوقی مستلزم حرکاتی کوریلہ جك ویا حس
ایدیلہ جکلرك مصلحتك سلامتتی محافظتہ و معاملاتتی سکتہ و خلمدن

اولكى تحريك ترتيبه توفيق ايله تحرير جديدده املاك و اراضيه صورت عادلده قيمت وضعه و ملل غير مسلمه نك نفوس ذكور موجوده سنه كوره اصول و نظامه و قرار مخصوصه توفيقاً بدل عسكرى طرح و تخصيصه نك زياده اعتنا اولنه جقدر .

النجى ماده . — هر فرقه نك يومى عملياتى نه مقداره بالغ اولور ايسه ال دفترلرينك زيرينه شو قدر املاك و اراضينك تحرير و بونلره شو قدر غروش قيمت وضع و تقدير ايدلديكى شرح و يريه نك فرقه مأمورلرله هيئت تخميديه طرفدن مهرلنه جقدر و هر ايكى آيده بر عمليات ژورنالى مالىه نظارتنه كوندريه جقدر .

يدنجى ماده . — بر محله و قريه نك تحريرى اكال اولندقده او محله نك حاوى اولدينى املاك و اراضى قيمتيله مقدار تمتعانى و عدد نفوسى نه يه بالغ اولمش ايسه ال دفترينك زيرينه شرح و يريه لوب تختم و محله و قريه هيئت اختياريه سنه ده تصديق ايتدير دكن صكره نظاماً مكلفينه اعطاسى لازم كلان اخبار نامه لر و يريه جك و هيئت تخميسه نك املاكه قويدينى قيمتله و تقدير ايدلديكى مقدار تمتعانه اشبو اخبار نه مه لر اوزرينه اصحابى بر كونه اعتراض ايده جك اولدينى حالده اون بش كون طرفنده با عرض حال مراجعت ايدرك بواستد عانا مه لر ايله كذلك اعتراضى حوى و ير كوى مديرى طرفدن و يريه جك مذ كره و يازيله جق اعلام اوزرينه بلدى و مجلس اداره لرجه نظاماً لازم كلان تدقيقات مدت نظاميه سى اولان اون بش كونده اجرا سياه عدالت دائره سنه ده قرار قطعيلرينك اعطاسنده تسكسل ايدليه جك و بو خصوصه تأخرات وقوع بولماسى ايجون و ير كوى مديريله دفتر دارلندن تعقيات لازمه اجرا ايديله جقدر .

قید ایدلمك اقتضا ایدن سندات تصرفیه وسائر اوراق رسمیه تهیه و ابراز قلمق اوزره تعدیل عمومی معاملاتنه باشلانیه جغنی وقتنی محاسبه و قریه یه صره کلدیکنی ولایت غزته سیله وورقه مخصوصه لره حکومت محلیه نشر و اعلان ایده جکدر .

ایکنجی ماده . — ابتدا تحریر فرقه لری مأمور لرندن محلنجه انتخاب و تعیین و لنه جق لرك ولایت ویرکو مدیری ایله و دفتر دارك انضمام رأی و معرفت لریله مستقیم و عقیف و معاملاتنه واقف آدم لر دن اولمق اوزره انتخاب اولمسنه اعتنا اولنه جقدر .

اوجنجی ماده . — املاك و اراضی یه قیمت و ارباب صنعت و تجارتنه تمتع تقدیری ایچون ویرکو نظامنامه سی ایجابنجه طرف حکومتدن و بلدیهدن فرقه لر رفاقنده بولندیر یله جق یمنلی شخملرك ارباب ناموس و وقوف و عفتدن اولم لریله ابر حکومت و اهالیجه وثوق و اعتماد شایان طاقدن اولمسنه دقت و اعتنا ایدیله جکدر .

دردنجی ماده . — برملكان قیمتی هیئت حاضره سیله صانلر یعنی حالده هر قایچ غروش ایدرایسه اول مقدار اولمق لازم کلوب بواساسی تعیین ایچون املاك بدل ایحاری و حل حاضری و موقعنك درجه شرف و اعتباری نظر دقته اله جق و شوقیمت خصوصنده و كرك اصحاب تمتعاتك تقدیر تكالیفی امرنده قاعده عدل و حقانیتنه بغایت اهتمامه کیمسه حقنده غدر و اعتساف ونهده تحاب و حمایت ایدلمیه جکدر .

بشنجی ماده . — تعدیلات عمومیه مناسبیتیه یاز یله جق املاك و نفوسك تحویرنده كرك محلات و مواقع و كرك جاده و زوق قنرك صورت ترتیبی لدی الاقتضا قیود موجوده ایله تطبیق آنده مشکلاته اوغرا تمامق اوزره

مکلفین ایچون انه جق بش غروش خرج اغیر کلدیکندن ۲۹ اغستوس
سنه ۳۰۴ تاریخنده مذکور ماده تعدیل ایدیلهرک یوزبارده ایندیرلمشدر.
کذلک نظامنامهده حق اعتراض ایچون اتی آی مدت کوسترلمش
اولوب حالبوکه تشرین اول نهایته قدر ویریلان حق اعتراضک استیناف
قرارلری شباط نهایته قدر بیتمک و ویرکو کله جک سنه مارتندن اعتباراً
التمق مقرر اولمقاه تعدیل عمومی و خصوصینک اجراسنه وقت قالمدیغندن
مدت اعتراض حقیقده کی طقوزنجی ماده ۲۱ حزیران سنه ۳۱۷ تاریخنده
تعدیل ایدیلهرک بومدت اون بش کونه ایندیرلمشدر .

بونظامنامه نك املاك و اراضی قیمتلرینک تعدیلاتنه عائد ماده لری
تطبیقاتجه برار محتاج ایضاح کورندیکندن ۳۰ کانون ثانی سنه ۳۱۵
تاریخنده برتعدیلات عمومی تعلیماتی قومه الهمرق تعمیم ایدلمشدر .
بوتعلیماتده تعدیلاتک صور اجراییه سی و قیمت تقدیری خصوصنده
نه کبی اساسلر اتخاذ ایدیلهرک و تعدیل و تحریر فرقه لرینک وظائفی
نصل ایفا ایدهرک کجکاری کوسترلمکله انکده بر صورتی بورایه درج
ایدلی .

صورت تعلیمات

باراراده سنیه جناب ملوکانه بعض محللارده بوکره اجرا اولنه جتی

اولان ویرکو تعدیلات عمومیه سنه دائر تعلیماتدر

برنجی ماده . — تعدیلات عمومیه به مباشرتدن اول کیفیت اهالیجه
معلوم اولمق و اثنای تحریرده هیئت تحریریه طرفندن کوریلوب

ویرکو نظامنامه سنک طموزنجی ماده سنی تصحیحاً
تنظیم اولنوب مرعیت احکامنه اراده سنیه حضرت
پادشاهی شرفتمعلق بیوریلان ماده نظامیه در

طقوزنجی ماده . - ویرکونک فاحش اولدینی ادعا و تنزیلی استدعا اولنان املاک حقیقده نختلرک تخمین ایده جکی فیئات احساب املاک طرفدن قبول اولمدینی حالده توچانلی تذکره ویرلدیکی تاریخدن اعتباراً اون بش کون ظرفنده اسباب و دلایلی بیان ایله ملکک واقع اولدینی محاک بلدی و ناحیه مجلسلرینه بر اعتراضنامه ویربلور . اشبو اعتراضنامه لری بلدی و ناحیه مجلسلری اعتراضنامه تاریخدن اعتباراً بر آی ظرفنده معاینه ایدرک نختلرک رأینی ویا صاحب ملکک ادعاسنی تصدیق ویا خود بشقه بر تخمین وقرار اتخاذ ایلر .

فی ۱۷ ربیع الاول ۳۱۹ و فی ۲۱ حزیران ۳۱۷

بونظامنامه نك احکامی دهها مفصل، دهها واضحدر. التي سنه ظرفنده اجرا اولنان تطبیقاتده حاصل اولان تجربه به کوره تنظیم ایدلمشدر. تخمین و تبلیغ و اعتراض و استیناف معامله لری، مدت لریله واضحاً کوسترلمشدر. بونظامنامه دهه دخی تعدیل عمومینک بش سنه دهه بر اجرا اولته جنی درج ایدلمش و بوکا (یوقلمه تعدیلاتی) دیلمشدر. نظامنامه نك اون ایکنجی ماده سنده ویرکو تذکره سنی ضایع ایدن

اون ایکنجی ماده مقامنه قائم اولمق اوزره مرعیت
احکامنه اراده سنیه حضرت پادشاهی شرفتمتعلق
بیوریلان ماده نظامیه در

اون ایکنجی ماده . — تحریر و تخمین معاملاتنی ختام بولدقن
صکره تمتع و املاک ویرکوسی ایچون ویرکویی ویره جک اشخاصک
ناملرینه نومرولی وقوچانلی مطبوع وهر تقسیط ایچون قوچانلی اوله رق
هرسنه مارت ابتدا سنده وهرسنه ایچون بشقه بشقه تذکره لر ویریلور .
ضایعدن تذکره ویرمک ایچون یوزبازه خرج آله جنی کبی مکلفین
اهالینک مفردات املاک و اراضیسنی شامل اولان و اعلان مقامنده
اولوب هر قریه نیک مختارنده بولسان خلاصه دفترینی ضایع ایدن
مختارلردن اون پاردهسی مصارف املائیسهسی و اون پاردهسی کاغذ بها
و مصارف طبعیه اوله رق بهرورق ایچون یکرمی پارده آلتور .
فی ۲ محرم سنه ۱۳۰۶ و فی ۲۹ اغستوس سنه ۱۳۰۴

تبلیغ ایله تدقیقی استدعا ایده جک و مجلس مذکور دخی حواله تاریخندن
اون بش کونه قدر رأینی بیان ایلیه جکدر . و مجلس اداره قضانک
قراری قطعی الاجرا اولوب بلدی و ناحیه مجلسلرنجه ویریه جک قرار
معرض طرفندن اون بش کون صکره تبلیغ ایدیور ایسه قبول اولماز .
اون برنجی ماده . — درسمادته اعتراضامه لک استماعی مجلس
بلدی رئیسيله باش کاتب و باش مهندسدن مرکب بر هیئته و درجه
ثانیه ده بونلک تدقیقه بر قرار قطعی اتخا ذی شهر اماتی مجلس
اداره سنه عا ندر . بو مجاسک قراری دخی قطعی الاجرادر .

اون ایکنجی ماده . — تعدیل اولمشدر .

اون اوچنجی ماده . — انشای تحریرده کتم ایدیلوبده مؤخرأ
میدانه چیقاریلان املاک و اراضینک کتم اولندیغی تاریخندن میدانه چیقادیغی
زمانه قدر ترا کم ایدن ویرکوسی بالحساب بالغ اوله جنی مبلغک هر سنه
معین اولان ویرکوسنک یوزده یکر میسی نسبتنده بر مقداری ویرکوی
سنویسنه علاوه استیفا اولنه رق آرقه سی آله جقدر .

اون دردنجی ماده . — مکلف اولدقلری املاک و تمتع ویرکوسنی
اوقات معینه سنده ایضا ایتمیانلر حقتده تحصیل اموال نظامنامه سی احکامنه
توفیقاً معامله اولنور .

اون بشنجی ماده . — املاک ویرکوسی حقتده موجود اولان
نظاماتک اشبو قرارنامه احکامنه مغایر اولمیان احکامی کما کان مرعی
الاجرادر .

فی ۵ ذی القعدة سنه ۱۳۰۳ و فی ۲۴ تموز سنه ۱۳۰۲

املاك اصحابى طرفندن وقوع بوله حق اعتراضات تشرین اول نهایته قدر
ایکی آی طرفنده بلدی و ناحیه مجلسلرنده تدقیق اولنه رق بر قرار
ویریله جک و بو قرار لر قضا مجلسلرنده و در سعادتده شهر اماتی اداره
مجلسنده کانون اول غایتنه قدر قابل استیاف اوله جقدر . اشواستیف
استدعالری دخی مجالس مذکورده جه نهایت شباط نهایته قدر قطعاً
رؤیت اولنور .

سکزنجی ماده . — حق اعتراض میدتک حلولندن مقدم اصحابی
مخلنده اولمیان املاک ایچون بروکیل تعیین اولنمی غزتله لرله اعلان اوانه جقدر .
مدت معینه سی طرفنده کندولری و یا وکیللری استدعا نامه تقدیم ایدرک
استیاف تشبثده بولنمیان اصحاب املاک طرفندن مدت مذکورده تک
مروردن صکره وقوع بوله حق اعتراضات مسموع اولمیه جفی کبی
ایتام و مجازین و معتوهین و اوقاف علمنه و یریلان قرار لر دخی در حال
بونرک ولی و یا وصی و یا متولیلرینه و ولی و وصی و متولیلری اولمدینی
حالده عاقد اولدینی محله بالمراجعه تعیین ایتدیریلرک آنلره تبلیغ
اولنه جقدر و مدت معینه سی طرفنده بونلر طرفندن استینانه تشبث
اولمدینی حالده ضمان و مسئولیت انلره عاقد اولمق اوزره او مثللو قرار لر
دخی قطعی الاجرا اوله جقدر .

طقوزنجی ماده — تعدیل اولنمشدر .

اوتنجی ماده . — بلدی و ناحیه مجلسلرینک قرار لرینه اصحاب
املاک طرفندن تکرار اعتراض اولمدینی و یا خود بو قرار لر ویرکو
مأمورلری طرفندن قبول اولمدینی حالده معترض بو قرار لری نهایت
اون بش کونه قدر ناحیه تک مرتب ط اولدینی قضا مجلس اداره سینه .

جانبدن انتخاب اوله جق و بر ملکک قیمتنجه تخملمر بینده تساویء
آرا وقوعنده استیناف حتی باقی اولمق اوزره او ایشه مخصوص اوله رق
استحصال اکثریت ایچون بلدی ونواحی مجالسریه حکومت طرفدن
متفقاً بر بشنجی تخمن تعیین قلنه جقدر. بلدی وناحیه مجالسری شکل
ایتمیان برلرده مجالس مذکور طرفدن انتخاب اوله جق تخملمر کما کان
املاک قومیسینلری جانبدن انتخاب و تعیین اولنور و تاجر و صنعتکار
واصناف تمتعک تقدیری ایچون هر صنفک کندی ایچندن ایکی تخمن
تعیین و علاوه اولنور .

آلتنجی ماده . — اراضی و مسقفات و یرکولرنجه بش سنه ده بر کره
تعدیل عمومی اجرا اولنه جقدر. بش سنه ده بر اجرا اولنه جق یوقلمه یه
دردنچی سنه ک ابتدا سندن بدایله نهایت آلتی آیی طرفنده آرقه سی
آلتوب بشنجی سنه یه تعدیل اولنمش حالده کیریه جک وضایم و تنزیلاتک
حکمی بشنجی سنه ده جاری اوله جقدر . انجق یوقلمه تعدیلاتی بعض
عوارض و تحولات و فراغ و قوعندن طولایی اومدت طرفنده اصحابنک
و تحریر مأمورلرینک طبلریه تعدیل ایداش اولان مسقفات و اراضی یه
شامل اوله مز . فقط بعض عوارضدن طولایی حل و هیئتلری تبدل
ایدن مسقفات و اراضینک قیمتلری عوارضک وقوعی عقبنده و یرکولنک
قاحش اولدینی ادعا و تنزیلی استدا اولندیقنده تخمن معرفتیله یکیدن
تقدیر اولنوب و یرکولری تخمینات ج یدیه توفیقاً تعدیل اولنور .
انجق بر سنه ایچنده وقوع بوله جق تعدیلات سنه آیه ابتدا سندن معتبر
اولوب تخمیناتک واقع اولدینی تاریخلره اعتبار اولماز .

یدنجی ماده . — تعدیل عمومی صره سنده قیمتی تزید ایدیلان

تعدیلاً قلمه آلمان املاک ویرکوسی نظامنامه سیدر

املاک و تمتع ویرکوسنک نوع و نسبتی بیاننده در

برنجی ماده . — ویرکوا یکی نوعدر . بری تحریری اجرا اولنان
محلدرده آلمان املاک و اراضی و تمتع ویرکوسی و دیگری هنوز تحریری
اجرا اولنیمان یرلرده قومشوجه آلمان ویرکولر اولوب قومشوجه
آلمان ویرکولر قواعد و اصول عتیقه سنه تا بعدر .

ایکنجی ماده . — املاک ویرکوسی علی العموم اراضی و مسقفات
قیمتندن آلتور .

اوپنجی ماده . — املاک ویرکوسنک نسبت موضوعه سی ایجابنه
کوره و اصولی وجهله تنظیم اولنه جق موازنه مالیه قانونی اوزره
شرفصدور ایده جک اراده سنیه موجبنجه تزئید و تقلیل اولنور .

دردنجی ماده . — تمتع ویرکوسی هر شخص متمتع یعنی تجارت
و صنعت و حرفت ایله مشغول اولان اشخاصک تمتعات سنویه سندن
بر نسبت معینه اوزرینه آلمان ویرکودر . بونک مقداری دخی ایجابنه
کوره موازنه مالیه قانونی اوزرینه شرفصدور بیوریه جق اراده سنیه
موجبنجه تزئید و یا تقلیل اولنور .

بشنجی ماده . — بر ملک قیمتک و بر تاجر و صنعتکارک تمتعک
تقدیری هر محاده بیغرض و اهل و یمینلی تخنلر معرفتیله اجرا اولنور .
بو تخنلر درت کشیدن عبارت اولوب بونک ایکیسی بلدی و تشکیل
اولنه جق ناحیه مجلسلری طرفندن و دیگر ایکیسی حکومت محایه

- ۴ حکومت مامورلرینک اقامتنه مشروط و مخصوص بنالر؟
- ۵ قرا و نصباتك هیئت مجموعه سنه مخصوص اولوب کرایه ویرلیانلر؟
- ۶ تکایا، زوایا، مناستر و سائر وقف اثرلر،
- ۷ مشایخ و متولی و خدمه اسکانه موقوف سکنالر
- ۸ امتیازلی شرکتلرک امتیاز نامه لرنده مصرح و اینیه و سائر محملر؟

درس : ۴۲

۱۲۹۶ سنه سندن اعتباراً موقع اجرایه قونیلان ویرکو قرار نامه سی موجبجه املاک و اراضینک قیمتلری ایچون بش سنه ده بر تعدیل عمومی اجرا ایدیه جک ایدی. بونده کی مقصد خزینهنک قیمتجه وقوعبوله جق ترقیات دائمه دن استفاده سنی تأمین ایتمک قضیه سی ایدی. چونکه اصحاب اراضی و املاک بعض عوارض ایله قیمتلر تدنی ایتدجه هر سنه تعدیل طلب ایده بیولوردی. هر سنه تشکیل اوتانان قومیسسیونلر بو تعدیلاتی اجرا ایدرلردی. خزینهنک استفاده سنی تأمین ایده جک بو تعدیل عمومی هیچ بر یرده اجرا اولنه مادی .

بالاده بیان اولتان ویرکو قرار نامه سی ایلاک دفعه اوله رق صورتی یرده مندرج ۵ ذی القعدة سنه ۳۰۳ تاریخی املاک ویرکوسی نظامناسی ایله تعدیل اولندی :

ایکنجی بر قرار دخی ۱۵ صفر سنه ۲۹۳ تاریخلی وشو مآلده
ایدی :

بر بلدهده بر ویا متعدد خانهیه متصرف اولانلر بونلری کرایه
ویروب کندیبی اوراده ویا بشقه محله ایجار ایله دیکر خانهلرده
اوتوردقلری حلدلر خانلرندن بریبی مسکن اعتبار اولنهرق عقار
ویرکوسندن مستثنا طوتهجهقدر .

بو بابه بر قرارده ۲۶ شعبان سنه ۳۰۱ تاریخلی اولوب مآلده
شودر :

زوجات متعددهسی اولان بر شخص متصرف اولدینی متعدد
خانلرده کندی زوجهلرینی آری آری اسکان ایتدیکی حالده بونلر
انک مسکنی عد اولنهجهقدر .

بو بابه بر دردنجی قرارده ۱۳ ربیع الاول سنه ۳۱۰ تاریخنده
ویرلمشدرکه اوده شودر :

بر شخص مسکنی اولان خانلرک بر جهتی ایجاره ویرسه بیله
ویرکوسنک مسکن عد اولنهرق اخذی لازم کلهجک فقط بر قاپچ
دائردهن متشکل و اپارتمن شکلنده ایجار ایدلمسی و تفریق قیمتی ممکن
اولانلردن عقارویرکوسی اخذ اولنهجهقدر .

قواعد طرحیه بحثی بیترمک ایچون شوزاده ویرکودن مستثنا
اولان املاک و اراضی ییده خلاصه ذکر ایدلم :

۱ نام نامی حضرت پادشاهی یه منسوب اولانلر ؛

۲ خاندان سلطنت عهدسنده بولانلر ؛

۳ معابد ، مساجد ، خیرات ، مبرات ؛

('املاك الوقف) اطلاق اولئ ان اجاره واحدلى مسقفات وقفیه دن ۱۷
اغستوس ۱۲۸۴ تاریخلی فرمان عالی موجبجه بیکده درت ویرکو
المنغه باشلامش و بروجه محرر دیگر عقارات ویرکولری تزیدایدلیکی
حالد انلر وقفك ادار سنی تضييقدن اجتناباً اریلمامشدر .

چقتلکئرله هرکسك اراضیسی اچنده کی اخور و صمانلق و انبار
کی اراضییه تابع مسقفات ایله عرصه لردن بیکده درت و اراضییه
تابع اولیوبده شهر و قصبه لرله قریه لرده اسخابنك خانه لری داخلنده
وقارشوسنده بولان اخور و صمانلق و انبار کی ابیه دن بیکده بش
ویرکو النسی ده ۳۰۴ سنه سی موازنه سی تدبیرلری اوله رق
قرارلشدیرلمشدر .

حاصلاتدن بالقخانه یه یوزده یکر می رسم ویرن دالیالردن برشی
النیوب بونلرک ساحلده بولان ابیه سندن بیکده درت ویرکو النسی
۳۰۳ سنه سنده آخوذ اولان مقرراندندر .

تحریر نظامه سی موجبجه مسکن ویرکوسی املاك ویرکوسندن
نقصان طرح اوله رق فرق ایتدیرلمسی اوزرینه مسکنک نوعنده ،
عددنده برچوق اختلافلر وجوده کلشدر .

بونى حل ایچون ایلك نشر اولسان قرار ۳ صفر سنه ۱۲۸۸
تاریخلی و خلاصه مالی شویله ایدی :

برلکده اقامت آیدن زوج و زوجه ایچون مسکن بر خانه اعتبار
ایدیلوب آنلردن هر برینك تحت تصرفلرنده دیگر خانلر وار ایسه
آنلر عقر صاییه جنی کی صیفیه لر دخی بالنسبه احتیاجات ضروریه دن
اولدیغی جهتله عقر عد ایدیلرک عقر ویرکوسنه تابع طوتیه لهدندر ،

اوزرندن النسی قانون اولمش و ۹۶ سنه سی مارتندن اعتباراً نسبتلری ده
بروجه آتی تقرر ایشدر :

غروش ویرکونک جنسی

۴ اراضی علی العموم عشر ویرن اراضی ایله عرصه لرك
قیمتلرندن بیکده ؛

۴ املاک) قیمتی ۲۰,۰۰۰ غروش قدر اولان و اصحابی
ایچنده اقامت ایدن مسکنلرك قیمتندن بیکده ؛

۸ املاک) قیمتی ۲۰,۰۰۰ غروش زیاده اولان
بالعموم املاک و قیمتی قاچ غروش و لورسه
اولسون تجارت و صنعته مخصوص اولان
عقارلرك قیمتندن بیکده ؛

۸ اراضی عشر ویر میان اراضینک قیمتندن بیکده ؛

مؤخرأ ۱۳۰۳ سنه سی موازنه عمومی سنک اوچ میلیون اتی یوز
بیک لیرایه چیقان آچیغی قاتمق ایچون اتخازی قزارلش دیریلان تدابیر
جهل سنندن اولمق اوزره عقار ویرکوسنک بیکده ایکی ضمیمه اونه
و تمتع ویرکوسنک دخی یوزده بر ضمیمه درده ابلاغی تقرر ایتدیکی
کبی ۱۳۰۴ سنه سی موازنه مالیه سنه عائد تدابیر متخذه میاننده قیمتی
یکرمی بیک غروش قدر اولان مساکنه بیکده برضم ایدیله لرك ویرکولری
بیکده بشه و تمتع ویرکوسنه یوزده بردها علاوه سیله یوزده بشه
چیقارلمسی قزارلش دیریله رق موقع تطبیقه قولمشدر .

مسققات و قفیه دن خدمه اوقاف سکناسنه مشروط اولان بالعموم
املاک ویرکودن مستشار . انجق خرج محاسبه اعطا ایدن و

معاملات یومیه سی نفوس مقیدلرینه محول اولوب آنلرک اداره لرینک حقوق تفتیشیه سندن قائم مقاملق اداره سنده اولان قضالرده رأس لوا قومیدسیون کاتبی مسئول بولمه جقدر .

فی ۲۶ شعبان سنه ۱۲۸۲

بو تحریر نظامنامه سنک حکمی یکریمی سنه یه قدر بلا تغییر دوام ایتمش وایلك قانون اساسینک نشریدنصکره مجلس مبعوثانک اجتماعنده قانونیتی تکلیف اولنمق اوزره ۵ ربیع الاول ۱۲۹۷ تاریخیه نشر اولنان ویرکو قرارنامه سیله بونک تخمین و تعدیل معاملاتنه عائد احکامی دکشمشدر . سببی بروجه آتیدر :

اولا — اصحاب عقاردن قیمت ویرکوسندن بشقه یرده ایراد عقار ویرکوسی الندیفی حالده بر طاقم اغنیانک ائمت ایتدکلری خانه لردن یالکوز قیمت ویرکوسی النمق موافق عدالت و حقانیت کورلماسی ؟

ثانیاً — کرایه ویریلان بر طاقم خانه لرک ایراد ویرکوسندن قورتارلمق اوزره مسکن یازدیرلمقده اولدیغنک تحمق ایتسی ؛
ثالثاً — اصحابنک ایچنده اوتوردقلری خانه لردن بالآخره ایراد ویرکوسی ارانمق پک زیاده صعوبتی موجب اولسی .

ایشته بو محذورلرک اوکنی آلمق ایچون مذکور قرارنامه نشر ایدلمشدر [۱] بو قرارنامه نك نشرندنصکره ویرکونک علی العموم قیمت

[۱] مجلس عمومینک اجتماعنده قانونیتی تکلیف اولنمق اوزره نشر اولنان ۵ ربیع الاول ۱۲۹۷ تاریخلی بو قرارنامه دستورک دردیجی جلدینک (۸۱۰) صحیفه سنده مندرجدر .

تحریر نظامنامه سنه ذیل اولمق اوزره فقره نظامیه در

ایالات مرکز لرنده اولان املاک قومیسونلری اعضاسنک اصول
 انتخابیه ووظائف محدوددهسی تمامیه حق لرنده جاری وشامل اولمق
 وحکومت محلیه نك نظارتی تحتند بولمق اوزره قضا وسنجا ق
 مرکز لرنده دخی قضاالرده لاقل درت وسنجا ق لرده الی کشیدن
 مرکب اوله رق برر املاک قومیسونلری تشکیل قلنه جقدره ومقدما
 متعلق بیوریلان اراده سنیه ایجابجه املاک قومیسونلری ریاستی تحریر
 رئیس لرینه مفوض اولدیغندن بونلر مرکز قومیسونلرک معاملاتندن
 طوغریدن طوغرییه مسئول بولنه جقلری کبی ملحقاتده تشکل
 ایدجک قومیسونلره راجع معاملاتده دخی ینه بر صورت مخصوصده
 مرجع نظارت ومسئولیت اوله جقلردر .

ایالات مرکزی قومیسونلرینک روزنامه چه جیلک وتطبیق کاتبلیکی
 خدمت لری لغو اولوب کیک آنلرک وظائفنه وکریک اداره نك وظائف
 عمومی قلمیه سنه طوغریدن طوغرییه قومیسونلرک برنجی کاتب لری
 مرجع ومسئولیت اوله جقلری مثللو ملحقات قومیسونلرینک معاملات
 وتدیقات قلمیه سنک مسئولیت عمومی سنه دخی اداره داخیه لری
 خار حنده یعنی قائممقاماتده اداره اولنان قضا ل قومیسونلری معاملاتنده
 رأس لوا قومیسون کاتبنک مسئولیت خصوصیه سنندن صکره اولمق
 اوزره ینه آنلرک صفت مأموریت لری مرجع بولنه جق و فقط قضاالرده
 املاک وقوعاتنک معاملات یومیه سی اراضی کاتب لرینه ونفوس وقوعاتنک

سنجاق اولان قصبهده قائممقامك ورأس ایالت اولان شهرده اداره قومیسونی معیتده اولان شهر مدیرینك مرتب ذمیدر .

خاتمه

برنجی بند . — اولاك و اراضی و نفوس وقوعاتنك دفتر خانه وجریده محاسبه سندن اجرایی الی الان مرعی اولدینی وجریدنك دفتر خانه یه نقلی حسبله اشبو ایکی نوع وقوعات اوقات معینه سنده کافه ممالکده بولنه جق اداره قومیسونلرندن دفتر خانه خاقانی یه کوندریله جکدر .

ایکنجی بند . — اشبو تحریرك کمال صحته اجرایی و نطامات و آیماته توفیقی اك زیاده کوزده دیله جك شی اولدیغندن تحریرك بدایتدن بری ایشك اجرا آتنده بولنان اقدیلردن روم ایلی یه بر وانا طولی یه شمديلك بر مفتش تعیینیه تحریرك ختامنه قدر اجرای تقیش ایده جکلردر .

اوچنجی بند . — اشبو لایحه و آنف الذکر دیگر لایحه لرده بیان اولنان قواعد مأمورلردن بریسی مخالف حرکتده بولنورسه ویا خود وظائف مرتبه سنك وقت و زمانیه اجراننده رخواست ایدر ایسه رئیس لری مأمور مذکورى مجاس ایاتنده محاکمه ایدرک کیفیتى بامضبطه بو طرفه بیلدیره جکدر .

ایدن هر جنس اوراق اداره قومیسوئنده لطورافیا دستکائنده
طبع ایندیله جکدر .

ایکنجی بند . — اساس تحریر دفترلرینی اداره قومیسوئندن
مأمور افندیلردن ائک کوزل یازی یازانلر تحریر ایدوب کمال صحته
دقت اولنه جق وبر سهو وقوعبولورسه اوزرینه اصلی اوقونه جق
درجه ده ایجه برخط چکیله ریک اصلاحک جائز اولمیه جقدر . بونک کبی
سنجاق وقضالرده طوتیه جق یومیه دفترلرینک صحت ونظافته
وابدی حک وقوعبولماسنه اعتنا اولنه جقدر .

واساسلرک نسخ ثابته سی کمال اعتنا وصحت ویازیده دقت ونظافته
رعایتله املا اولنوب کوتوک اولمق اوزره دفترخانه خاقانی یه کوندریله جکدر .

فصل سابع

مسقفاته وضع اولنه جق رقم لوحه لرینک اداره ومخافظه سی

برنجی بند . — مسقفاته وضع اولنه جق رقم صورتلری
مأمورلره ویریلان خریطه لره تطبیقاً وضع وثبت اولنه رق مخافظه سنه
دخی دائمی تقید اولنه جقدر . قراده اولان رقم لوحه لرینک مخافظه سی
وبریسی غایب ویا خود شکست اولنورسه یرینه دیکرینک تعلیق
اولتمی محل صاحبنه افاده واولمدینی حالدده حکومته خبر ویردک اجبار
ایتدیرمک دوائر مجلسلرینک ورأس قضا اولان قریه ده مدیرک ورأس

ونقصان فاحش کور بلورایسه اسباب ظاهره چیقارمق ایچون هر نوع تحری و تعقیب اجرا اولنه رق تمتع و ویرکودن مسامحه ایله میری به خسار و یاخود زیاده واردات کوسترمک ایچون اهالی به غدر تجویز اولنمش ایسه تعدیل و تسویه سنه اعتنا و بوکا باعث اولانلر بالمحا که باب دولته بیان و انما قلنه جقدر .

دردنجی بند . — وقوعات جهتیله ویرکونک ضم و یاخود تنزیلی اقتضا ایده جکندن اداره قومیسونی تعلیماتنده بیان اولسان تعدیل ویرکو بلا تأخیر قوچانلرده ثبت و تحریر اولنه رق سنه آتیله ده آکا تطبیقاً اجرا قانه جقدر .

بشچی بند . — مرکز اداره دن دائره ایالته توزیع اولنه جق قوچان وجداولک حسابی طوتمق ولزومندن زیاده شی باصدیروب تلفات وقوعبولماق ایچون شمذیلک برکاتب قومیسون روزنامه جیسی تعیین اولنه جق و وقوعاتی اساسه تطبیق ایچون نفوس و انشآت وانتقالات و یکیدن ویریه جک تذکره لک کذلک اساس دفترنده مقید اولان کنیه و اصحاب املاک اسملرینه مراجعتله صحتی اشارت ایتک اوزره دیگر بر نفر کاتب تطبیق کاتبی وظیفه سیله تعیین اولنه جقدر .

قید دفترلرینک صورت قید و اداره سی

برنجی بند . — اساس تحریر دفترلری کبیرالقطعه اولوب بر دفعه ایچون اعمال اولنه جکندن بونلر دارالطباعة العامرده اعمال وربط اولنوب هر نوع قوچانلر و وقوعات یومیله لری و تحریره تفرع

دخی قضا کاتبی یومیه دفترینه قید ایتدکن صکره نقصان و زیاده-نی
میین بر قطعه مجمل جدولک بلا اسم هر سنه باشنده سنجاق مال
قلمنه ارسال ایده جکدر.

وقوعاتک سنجاقده صورت رؤیتی

ایکنجی بند . — سنجاقه وجه مشروح اوزره قضا لردن
اوقات معینه سنه کله جک اوچ نوع وقوعادن نفوسه متعلق اولان
وقوعاتی نفوس کاتبی یومیه سنه قید ایتدکن صکره جدولی مرکز
اداریه تقدیم ایده جکدر .

املاک و تمتع ویرکوسی وقوعاتک دخی مال قلمی آری آری
یومیه دفترلرینه قید ایتدکن صکره کذلک مرکز ادارهسی اولان
قومیسونه کوندره جکدر.

وقوعاتک مرکز ادارهده صورت ادارهسی

اوچنجی بند . — سنجاقاردن کله جک اوچ نوع وقوعات
جدوللری ورودلری کوننده بلا تأخیر مخصوص اولان یومیه لرینه
قید و دفتر وقوعاته دخی ثبت اوله رق املاک و نفوس وقوعاتی اسم
باسم مخصوص اولان عمومی و خصوصی رقم لریله خانه لرینه قید اولنوب
آنحج تمتع وقوعاتی اسم باسم قید اولنوب هر قریه تک تمتعاتی طوپدن
قید ایله اساس دفترینه قید قلنه رق بو اوچ نوع وقوعادن زیاده

ویرکونک ویرلمش اولمسنه موقوف اوله جغندن نواب و مأمورین ویرکو تذکرسنه باقوب ویرکونک تأدیه اولندیغنی کورمدکجه اجرای فراغ و انتقاله قادر اوله میه جتی و تحریر ایده جکی سننده ویرکو تذکره لرنده محرر اولان عمومی رقمی و قاچچی دفترده و قنغی صحیفه سنده مقید اولدیغنی اشارت ایده جکدر .

فصل سادس

وقوعاتک قضاده صورت رؤیتی

برنجی بند . — دائره لرده کله جک وقوعات یومیه سننده محرر مواددن نفوسه متعلق اولانلری نفوس مقیدی النده اولان یکی اصولده یاپیلمش یومیه دفترینه قید ایتدکن صکره اوچ آیده بر دفعه نفوس وقوعاتنک بر جدولی هر کتیه به مخصوص اولان عمومی رقمی مطبوع جدولده خانه مخصوصنه وضع ایدیلدک ذیلی دخی مجلس قضادن تصدیق و تمیز اولوب نفوس کاتبه ویرلمک اوزره سنجاق مجلسنه کوندریله جکدر .

املا که تفرع ایدن خصیص دخی مجلس کاتبنک اداره سننده اولان یومیه دفترینه قید ایتدیرلدکن صکره اول ملکده وقوعبولان تغیر حال و یا خود فراغ و انتقال ملک مذکورک عموم رقمیه جدول مخصوصنه وضع اوله رق سنجاقده اولان املاک کاتبه ویرلمک اوزره سننده بر کره سنجاق مجلسنه کوندریله جکدر . اصناف ویرکوسی وقوعاتنک

اساس دفترينه تطبيقاً هر سنجاغه اوچ سنده بر دفعه كانون نايد
ويركو واصناف تذکره لری هر قضائک آری آری طوبره لرينه وضع
اولنوب هر هانکی قضا ایچون ایسه اوزر لرينه کتب و تحریر اولنه رق
لوالره ایصال قلنه جقدر . بونار سنجاغه وصولنده بلا تأخر قضالره
کوندریله جقدر . قضالر دخی اشبو اوراقی آلدیغنده قرا و محلات
مختاراننه تسلیم ایده جقدر . آنلر دخی اهالی یه یاد آید اعطا ایدوب
اهالی طرفدن تسلیمات وقوعه بولدیجه اداره قومیسونی تعلیمات اساسیه سنده
بیان اولندیغی وجهله تذکره نک محل مخصوصه قید اولنوب وقضا
صندوغنه مخصوص اولان مقبوض مهریله آرقه سی و محل مخصوصی
مهرلنهرک اهالی یه توزیع اولنق اوزره مختارلره اعاده قلنه رق و بویله جه
تمام اوچ سنه وقت معیننده قضان قرایه وقرادن قضایه ارسال و اعاده اولنه رق
دردیچی سنه مذکور تذکره لر قوچانلره تطبیق اولنق ایچون
قضان سنجاغه کوندریلوب سنجاقده مال قلمنده محفوظ اولان
قوچانلره و قضان تقدیم اولنان حساباته تطبیق اولندقدن صکره
اهالی النده مقبوض سنندی حکمنده قالمق اوزره کلدیکی کبی اعاده
ویکیدن قوچانلردن تذکره لر قطع و ارسال اولنه جقدر .

آنلر اصول محرره اوزره اوچ سنه قضالر طرفدن اداره
اولنوب دردیچی سنه ینه سنجاغه ارسال ووجه مشروح اوزره
معاملاتی اجرا ایله یکیدن تذکره ویریلوب بو قاعده مستمر آ ایفا
قلنه جقدر .

اوچیچی بند . — املاک و اراضینک هر نوعندن وقوعه بوله جق
فراغ وانتقالک محاکمه و وقف مأموریتلرنده یوروداسی مطلقاً

وجهه مجلس قضادن رخصت ویرلمدکجه یا پیاپیه میه جغندن بو صورتیه
انشاآتی اجرا اولنه جق املاکه کسب معلومات ایدیه جکی دزکار
ایسه ده شاید اذنسز بر بنا انشاسی تقدیرنده بو مقوله بنایی و خراب
و محترق اولان اما کنی و تولد ایدناه وفات ایلانی و نقل خانه ایدنلری
قضا بجلنه خبر ویره جکلردر .

قوچانلرک اداره سی

فصل خامس

برنجی بند . — مرکز قومیسونی املاک و تمتعات ویرکوسی
و نفوس تذکره لری روزنامه جینک اساس تحریر دفترینه تطبیقاً
دفتر موجبنجه لطوغرافیه لزه لری قدر طبع ایتدیروب برنجی
درجه ده محررلرک ایلله هر قریه یه آری آری توزیع ایتدکن صکره
نفوس تذکره سی یا لکز بر دفعه ویریلوب بعده تولد ایدنلر و نقل خانه
ایلانلرک دفتر و قوعاته تطبیقاً وقت وزمانیله مطبوع تذکره لره اسملری
خصوصی و عمومی کنیه رقم لریله و سائر مخصوص اولان اشارتلرله
تحریر ایتدیروب اصحابنه ویرلمک اوزرد طوغریدن طوغریه قضالره
کوندره جک و قضا مدیرلری دخی اصحابنه ایصال اولنمق اوزرد قریه
مختارلرینه تسلیم ایله مرکز اداره قضاسنه مختارلر واسطه سیله توزیع
ایدیه جکلر .

ایکنجی بند . — اداره قومیسونندن ویرکو و تمنع تذکره لری

مستعدان کتبه دن معاش ایله برافندی ایله تیض ایچون رفاقنه برکاتب
تعین اولنه جقدر .

طقوزنجی بند . — دفاتر مخصوصه سنه ثبت اولنه جق نفوس
وقوعاتی برکوره محرر افندیلر معرفتیه قید و اجرا اولندقدن سوکره
دفترلی ایالت مذکوره نفوس ناظرینه ویریلوب بوندن بویله وقوعاتک
مقیدی معرفتیه نظام مؤسسه تطبیقاً قومیسسیوننده برلکده اجرا
قلنه جقدر .

اوتجی ماده . — مصارف نامی ونام دیکرله ویرکوی اهالییه
علاوةً مخصوصاتدن براقچه آلمیه جقدر .

اون برنجی ماده . — تحریر مأمورلری ختام مصلحته دکن بونک
اجراآت وجریانته نظارت ایده جقدر .

فصل رابع

برنجی بند . — هرالتی قریه بر دائر اولوب انتخاب نظامنامه سنده
بیان اولنه جق اصوله تطبیقاً هر قریه برر اعضا انتخاب ایدوب منتخب
اولان التی اعضانک بری رئیس دیکرلری اعضا اوله جقدر .

ایکنجی بند . — بونلر زمان صیفده هفتده بر و بلاد بارده ده
ایکی هفته ده بر یوم معینده مناوبه التی قریه نك برنده اجتماع ایدوب
قرای مذکورده اصناف دخی بولنور ایسه ویرکوی اصنافک هر سنه
هرکسک تخمانه کوره توزیعنه قرار ویریلوب نفوس و املاکده
ظهور ایده جک فراغ و انتقال و انشا اولنه جق مسققات قاعده سی

طرح و توزیع اولمسی و قومیسسیونك معلوماتی اولمهدن بر بنا انشا اونور ایسه اوبنا ولو ابنیه نظامی دائره سنده یاپیش اولسه بیله بلا رخصت یاپیش واتخاذاولنان اصول جدیدیه رعایت ایدلامش اولسندن طولایی اول بنایی اعمال ایدن دواکیر ویاخود قالفه نك اوچ مادمدت حبسیله برابر صاحبندن یاپدیرمش اولدیغی بنانك ایکی سنه لك ویرکوسی قدر جزای نقدی اخذ واستحصال قلنه جق واکر اول بنا هم بلا رخصت وهمده ابنیه نظامنك مغایری یاپیش ایسه حکومت معرفتیه هدم اولنوب یاپان قالفه دخی الی ماه مدتله حبس اولنه جق وبوقاعده رأس سنجاق ورأس تضاده عینیه اجرا اولنه رق محافظه نظامنه قائم مقام ومدير وهیئت مجلس غیرت وهمت ایدهرک بشنجی فصلك ایکنجی بندنده بیان اولدیغی اوزره وقوعاتی اداره قومیسسیوننه بلا افاتنه وقت بیلدیره جککدر .

یكنجی بند . — تزینات بلدییه ایچون تخصیص اولنه جق مبالغدن عمومونه نافع برشی اقتضا ایتدکجه قومیسسیون طرفندن بامضبطة مجلس ایالته اعلام اولنوب مقام صدارت عظامدن بالاستیدان صدورایدجک رخصته تطبیقاً اعمال اولمق و ویرکو اعطاسنه قدرتی مفقود اولان اراهل و فقرانك قدرتسزلکی محله سی مختر وهیئت اختیاریه سی ایله معتبرانی طرفندن موقعجه مهرلو علم وخبر ویریلوب مأمورلر دخی نفوس دفترینه مراجعتله فقرنی تصدیق ایدوبده اومقوله لرك ویرکوسی تخصیص اولنه جق مخصصاتدن مال صندوقنه ویريله جکدر .

سكزنجی بند . — بیان اولنان اصوله تطبیقاً ویرکونك تخصیصنده بالطبع مال قلمی ایشی خفت بوله جغندن ویرکو قومیسسیوننی معیتنه

درت عقار و تمتعدن یوزده درت و اصناف تمتعائندن یوزده اوج و یالکنز بر سنه ایچون مصارف تحریریهیه مقابل عموم قیمت املاکدن و تمتع عقاردن بیکده بر و اصناف تمتعدن یوزده یارم غروش آله جقدر .

ظهور ایده جک فضلہ ویرکو شاید حریق و یا هدم و قوعی ایله قیمتی تنزل ایده جک اولان املاک قدیمه محرره نک آچیق قاله جق ویرکوسنه قارشولق اولمق اوزره مال صندوقنه تسلیم قلنه جقدر . اگرچه بر عظیم حریق و یا خود حرکت ارض و آفات سائر ظهوریه املاک موجوده محرره اوزرینه تخصیص قلنان ویرکویه نقصان ترتب ایدر .

وبوکا بالاده محرر اولان انشائیه فضلہ سی کیفیت ایتمزه نقصان مزبور املاک باقیه بیکده سنه تحمیل اولنه میه جنی مثللو محترق و خرات اولان املاک و ابذیه اصحابی بیکده لرینی قیمت مقیده قدیمه اوزرینه ویرمیوب عرصه لری قیمت لری رأس ایالتده قومیسون معرفتیه حتی اوزره تقدیر اولنه رقی بیکده لری قاچ غروشه بالغ اولور ایسه اصحابندن یالکنز او منوال اوزره تحصیل اولندقدن سوکره ذکر اولنان ویرکونک وقوع بوله جق انشآت ایله قیادیلنجیه قدر عفو و تنزیلی معدلت سنیه یه عرض و حواله قلنه جقدر .

التنجی بند . — معیاریه رسومنک اشبو قومیسون جانبندن اداره اولنمی لازم کلوب رأس ایالت اولان شهرده بر بنا انشا اولنه جنی حالده اولاق قومیسون مذکوره خبر ویریلوب انشآت دفتینه قید و اشارت ایتدیردکن و ایجاب ایدن رسوماتی تماماً آلتوب رخصت تذکره سی ویرلادکن سوکره حین ختامنده دخی خبر ویریلوب قومیسونجه تقدیر قیمت اولنه رقی قیمت مقدره سنه ایجاب ایدن ویرکونک

یرلرینی طولدیروب مختالره ورخصتیه تذکر دلرینی اصناف کهیالربنه تسلیم ایدوب آنلر دخی ویریلان حسابه تطبیقاً رخصتیه تذکر دلرینک اسم و مبلغ یرلرینی محلی اختیار و معتبرلری حاضر اولدینی حالده قید و املا و ویرکو ورخصتیه نی تقاسیط مقررده ایله تحصیل ایتدجه ویرکو سندینک تسلیات خانسنه ورخصتیه تذکر سنک آرقهسنه قید ایدوب تکمیل تحصیل اولدوقده صوک تقسیط ایله برابر سندات مذکورده نی مال صندوقه اعطا ایدوب مال مأمورلری سنداتی دفتر وقوچاننه تطبیق ایتدکن صکره صندوقن مالک قبض اولدیغنی مشعر اولان مهر مخصوص ایله سندات مذکورده نک محل مخصوصی و آرقهسنی مهر ایوب احسابنه فرداً فرداً توزیع اولمق اوزره مختار و کهیالربنه تسلیم اولنه جقدر .

اوچنجی بند . — اعانه عسکریه نک دخی هر سنه دفتر نفوسدن چیقاجق حسابه تطبیقاً نظام مقرر وقدمی وجهله تحصیل اولمق اوزره سنداتی قوچانندن چیقاریلهرق رؤسای ماته تسلیم و اجرا تی بند نایده بیان اولنان قاعدهیه تطبیقاً یوریه جقدر .

دردنجی بند . — ذکر اولنان مخصصاتک سنداتی ختام مدته مارت ایتداسنده توزیع اولنوب کافه اجرا تی نهایت شهر مذکور غایبده ک تسویه ایله تحصیانه بدأ ایدوب تحصیل ختامنده بند نالنده مقید اولدینی اوزره معاملاتی اجرا ایدیله جقدر .

بشجی بند . — شهر وجوارنده تعمیر و مجدداً انشا اولنه جق املاک و ابنیه قومیسون مذکور معرفتیه معیننه اولنوب قیمت انشائیهری بالتخصیصین تحریر وثبت دفتر اولنه رق قیمت مقررده لری عمومندن بیکده

فصل ثالث

کافه ایالتک تحریر نفوس و املاک و تمتعاتیه تخصیص قلنه جق ویرکونک توزیع و تحصیلی اهالییه موجب امنیت و خزینئه جلیلهیه باعث نفع و سهولت اولمق اوزره بر قاعده صحیحیه ربطی اهم اولمغله اجرا آتی بوجه آتی بیان اولنور .

برنجی بند . — توزیع و تحصیل و تسویه و تعدیل ویرکو ایچون والی ایالتک زیر نظارتنده و مال مأمورینک تحت ریاستنده اوله رق نفوس ناظری و معجلات مدیری ایله دولت و خلق نظرنده بر وقتده لکهدار اولماش معتبران تبعه مسلمه و غیر مسلمه دن دخی اوچر کشیدن مرکب اولمق و ایجابنه کوره سائر اقتضا ایدنلرک دخی مذا کرده جلی جائز بولمق اوزره بر قومیسون تشکیل اولنه جقدر . تبعه مسلمه و غیر مسلمه دن تعیین قلنه جق سالف الذکر الی اعضا والی و محاسبه جی و حاکم و مفتی طرفلرندن انتخاب اولنوب کیفیتلرینی مین برقطعه مضبطه ترقیم و طرفلرندن تمهیر اولنه رق باب عالییه عرض ایله متعلق بیوریه جق اراده سنیه موجبجه اقتضاسی اجرا قلنه جقدر . و انتخاب اولنه جق اشبو اعضانک بهر سنه برر ثانی اخراج اولنوب یرینه صورت محرره وجهله بشقه لری انتخاب و تعیین اولنه جقدر .

ایکنجی بند . — اشبو قومیسون ویرکویی املاک و رخصتیه دفتردن اخراج اولنه جق حسابیه تطبیقاً اوچ سنه ده بر مطبوع و مخصوص اولان قوچانلردن مقبوض سندی آیروب و ویرکو سنداتنک مبلغ

مخصوصه یرلو یرنجہ عمومی وخصوصی رقمبرلہ قید اولنہرق تحریرک
جریانی زمانندن صکره وقوعبوله جق فراغ وانتقالات دخی ملاحظات
خانسنه ودفتر وقوعاته ثبت اولنہ جقدر .

اونجی بند . — جوامع ومساجد شریفه ومیری یه عائد ابنیه
ومکاتب موجوده نك وهر جماعته مخصوص اولان معابدك وبونلره
مائل وعمومه متعلق اولان ابنیه نك دخی کیت وکیفیتی معلوم اولمق
ایچون حین تحریرده صیره سی ایله ثبت دفتر اولنہ جقدر .

اون برنجی بند . — دول اجنیبه تبعه سنك تبعه دولت علیه دن
بولان زوجه ومتعلقات سائرده سی اوزرنده اولان املاک وعقارک
دخی برقاعده تحریر اولنہرق بونلردن املاک وخانه سی اولمیوب دکان
ومغازه استیجاریله اقامت وتجارت ایدنلرک دخی احوال وکیفیت
ومتع وتجارتی بشقه جه ثبت دفتر قانہ جقدر .

اون ایکنجی بند . — محرر افندیلر تحریر ایده جکلری هر نوع
املاک وارضینک سنداتی معاینه ایدرک انتقالاتی یورودلماش اولان
املاکک سندلرینک محکمه و اوقافده تجدید ایتدیرمک ایچون تعیین
بیورلمش اولان تحقیق اراضی مأمورلرینه کیفیاتی بیسان ایدرک
حواله ایدوب واحباب املاکدن خرج انتقال ویرمکه صحیحاً مقتدر
اولیانلرک سندلرینی حاکم افندیلر ومعجلات ناظری مجاناً تحریر
وتقیید ایدوب ویالکز ورقه صحیحه پاره سی آلمسی وتحریر اولنہ جق
سجت وسندلرده سوقاق ومحله شکل وقیاس وخاننک رقمی وارضی
سندلرنده ودفتر املاکده محرر عمومی رقمبر و اشکال وافیة حدود
علی حده تعریف وتحریر اولنہ جقدر .

کندی نفوس تذکره سنی کو سترمدکجه یول تذکره سی ویرلیه جک .
اوچنجیسی مولودات و وفیات اخبار اولنوب دفتر مخصوصه قید
اولنه جقدر . دردنجیسی تحریره بدأ ایتمزدن بر قالج کون اول کتم
نفوس ایدنلر حقنده اولنه جفی جزا ایله ایکنجی و اوچنجی ماده نك
مطبوع ورقه لر ایله کافه اهالی یه اعلان قلوب بعده تحریره مباشرت
اولنه جقدر .

سکزنجی بند . — تحریر نفوس اولنور ایکن هر کسک ثروت
و تمعی دخی ابتدا کندولرندن صنعت و شهرته نظراً قناعت کلمدیکی
حاله حاله واقف و مظنه اعتماد و وثوق اولان معتبراندن سؤال
و تحقیق اولنه رق حاله و قوف تام حاصل اولدقدن صوکره دفتره قید
اولنوب ویرکوی قدیملری دخی هر کسک اسمی صره سنده اولان
خانه مخصوصنده دفتره ثبت اولنه جقدر .

طقوزنجی بند . — املاک تحریرنده ابتدا خانه و خان و دکان
و امشالی املاک ایله چفتاک و دکرمن و فابریقه و عقارات سائر نك
و ابنیه دن خالی عرصه و باغ و بیچه لک و علی الاطلاق اراضینک موقعلرینه
و اعتبارات حاله سنه کوره قیمت حقیقه سنی ایکنجی بنده بیان
اولنان اصوله تطبیقاً ظاهره اخراج ایدوب و بهر نوع املاک و عقار
و اراضینک واردات و حاصلات سنویه سنی دخی لایقوله تحقیق ایله یوب
بعده بونلرندن ایراد حاصل اولانلر ایله اولسانلرینی و موجود
خانه لرندن صاحبی ایچنده اسکان ایدنلر ایله کیرایه و یریلانلرینی و اصحابینک
صورت تصرفلرینی یعنی مالکیت و یا خود اجازتین و یا خود طابو ایله
تصرفلرینی تحریری و تحقیق و حجتار ایله سندات مطالعه اولنوب دفتر

التنجی بند . — مأمور لرك ايكنجى حر كتى يعنى مختاران انتخابندن
صو كرا ابتدا املاك و عقار و اما كن سائر دنك كافه سنى تعداد ايدوب
دفترى اعمال ايتد كدن صو كره تحريرينه تشبث ايدو جكلرى شهر
وقصبه و يا خود قريه دنك نومرو يعنى رقم دفترى تسويد ايله محلات
و طرفك اسماى قديمه سنى تغيير ايتمه رك مسوده صورتنده ديوارلرينه
رقملىرى و اسم و شهر تلىرى تحرير ايدوب تحته و ثوق كلد كدن صو كره
اكا كوره لوحه لرى تنظيم و تعليق اولنه جقدر .

يدنجى بند . — رقملىر لولو يرينه وضع اولندقدن صو كره تحرير
املاك و نفوسه بدأ ايتك صر سى اولوب آنجق شهدى يه دنك تحرير
املاك و نفوسه اتخاذ اولنان اصول غير كافى اولديغندن ابتدا وجوه
واعيان و اشرف اهالى اولادىنى خدمت مفروضه عسكريه دن قورتارمق
و وير كوني هر كس دن آز و ير مك ايچون كتم نفوس و ثروته جسارت
ايدو رك حق سكوت يولنده سائر اهالى دنك دخى نفوس و ثروتى
اظهار دن تعامى ايتد كلى امور معلومه دن اولدينى جهته بونك منع
وقوعنه دت بشى اتخاذ قاننه جقدر . برنجيسى كتم نفوس ايدنلر هر كيم
اولور ايسه اولسون اوچ سنه مدته وضع پرائقه اولتمق . ايكنجيسى
نفوس ذكور وقت تحريرده كبير و صغير محرر لرك زدينه كيدوب
اثبات وجود ايدو رك نسا طئيه سى ولى و يا خود و كيللرينك اخباريله
تحرير اولندقدن صو كره آيرو آيرو قوچدن نفوس تذ كره سى و ير لوب
آدن صو كره محكمه شرعيه و نظاميه ده نفوس تذ كره سنى ابراز
ايتد كجه حقوق شرعيه و نظاميه دن هر نه درلو دعوا اولور ايسه
اولسون استماع اولتمه جق و برابى بر طرفه كيدو جك اولور ايسه

تعیین قلنه جق انئی کشیدن بری رئیس وبشی اعضا لقی صفتنده بولنوب
بولر حین تحریرده اساس وظیفه لری اولان تخمین مصلحتی بالاده
ایضاح اولدینغی اوزره تامامیه و لایقیه اجرا و اهالی طرفدن اشبو
تخمین قیمت ماده سنده وقوع بوله جق مستدعیاتک دائماً تدقیقاتی ایفا
ایده جککاری مثلاً صلحاً تسویه سی قابل اوله بیله جک نزاعی دخی
رؤیت ایله جک اولدیغندن قومسیون مذکور اعضاسنک کرک صورت
انتخابی و کرک بواشارده اولان وظائف مترتبه لری نظامنامه مخصوصده
بیان اولمشدر .

دردنجی بند . — قصبه وقریه لرده الآن مستخدم اولان مختاران
جمله نک معلومی اولدینغی اوزره اسافل ناسدن اولوب معتبران و اهل
عرض اهالی بو وظیفه نی قبولدن استکفاف ایدرلر . حالبوکه اصلاحات
و تعدیلات دائماً حقیقه و لایقیه اجرا اولنمق ایچون بوایشلرده بولنه جق
مأمورلرک حالی دولته و اهالی یه امنیت ویره جک صورتده بولنمق هر
شیدن اهم و مقدم بولندیغندن محررلرک برنجی وظیفه لری واردقلری
محلک مختارلرینی همان عزل ایدوب یکیدن یرلرینه اهل عرض واعتماده
شایان معتبران اهالیدن مختار انتخاب ایتمکدر .

بشنجی بند . — ایالتلرده مختار انتخابی والی و مال مأمورلری ومفتی
وقاضی وحقلمنده قبول عامه اولان علمادن ویاخود ایکی ذات طرفدن
ورأس سنجاقدمه متصرف ویاخود قائم مقام و مال مأموری وکذلک مفتی
ونائب و علمادن ویاخود سر آمدان اهالی و تجارتدن اوصاف مشروحه
ایله متصف کذلک بر ویاخود ایکی و قضاده مدیر ومفتی ومعتبران
اهالیدن بر ایکی ذات واسطه سیله اوله جقدر .

ایالتہ قضا قضا تحریرہ بدأ اولندقدہ هر قولده بولنه جق محرر لرك برنجیسی
ودیکر لره جهت تقدمی اولان افندی تحریر مأموری ودیکر لری مسود
ومیض وقید اوله جقلردر و تخمیلر تعیین قیمت ایتدکجه دفتر لره قید
اولنه جقدر. آنجق تعیین و تخمین قیمت اعتدال وصحت وامر تحریرده
سهولت وسرعت اهم اموردن اولمغله مرکز ایالت اولان شهر ویا خود
قصبه تحریر اولنور ایکن کافه مأمورین و تخمیلر بر لکده و املاک قومیسونی
دخی مرکزده بولنه جفی حسیلله تخمین املاکده سهو وخطا نادراً
وقوعبوله رق آنک همان تصحیحی املاک قومیسونک وظائف مرتبه سندن
اولمغله یالکز تخمیلر واسطه سیله تقدیر قیمت کافی اولوب فقط مأمور لری
مرکزی تجاوز ایدوب قرایه قول قول منتشر اولدقلرنده معیتر لنده
یالکز ایکی تخمین بولنه جغندن تعیین قیمتده دها زیاده تأمین مصلحت
وتسریع تحریر ایچون محرر لری واردقلری قریه لرا هالیسندن وجوارده
اک یقین اولان قریه لری سکنه سندن بین الاهالی موثوق ومعتبر اولان
آدملردن نهایت آلتی کشیدن بر تخمین قومیسونی تشکیل اولنه رق
وموظف تخمیلردخی برابر بولنه رق ابتدا آنلرک معرفتیه تعیین قیمت
اولنوب تقدیر ایتدکلری قیمت املاک صحیح دکری اولدیغنه
مأمور لری وکرک تخمیلری اقناع ایدر ایسه همان مسوده جدولره
قید اولنه رق وسهو وخطا وقوعبولور ایسه امثالنه وموقعنک حال
تخمانه کوره تصحیح قلنه رق دیکر قریه تحریرینه کیدیلوب بیان
اولنان اصوله تطبیقاً اجرای تحریر اولنه جقدر.

اوچنجی بند. — بند سابقده بیان قلندیغی وجهله قریه لری معتبر
وموئوق اهالیسندن تأمین و تخمین ایچون تشکیل اولنه جق قومیسونه

واوراق قید دفترلیله قوچانلرک اداره سنه. یدنجی فصل، املا که وضع اولنه جق رقم لوحه لرینک تعلیق و محافظه لرینه. و خاتمه بعض مواد اساسیه دائر در.

فصل اول

تحریر نفوس و املاک و تمتع ایچون تعیین اولنان ایکی نوع مأمورک برنجیسی محرر ایکنجیسی نمخندر. محرر لر یکر می ایکی نفر افندی ایله بر رئیس و ابتدای تحریرده درت نفر نمخن که جمله سی یکر می یدی مأمور در.

فصل ثانی

برنجی بند. — اشبو هیئت مرکز ایالتده ایکی قولدن یعنی مرکز ایالت اولان شهری و یا خود قصبه بی شرقی و غربی اوله رق ایکی قطعه متساویه یه بینلرنده تقسیم ایله تحریره بدأ ایده جکلر در. بونلر اول امرده رئیس لر یله برابر بر محاسبه اوله جکلرندن و مرکز تحریرینک ختامنده اکثریسی قاعده تحریری تعلم ایتمش اوله جکلرندن مرکزی تجاوزله قضا و ناحیه لره تدریجاً منتشر اولدقلرنده درت قوله منقسم اوله رق هر قولک بدأ ایده جکی محل اهالیسنک معتبرانی انتخاب و تعیین قلنه رق تحریره غیرت ایلیه جکلر در.

ایکنجی بند. — مرکز ایالتک تحریری ختام بولوب دفتری املا و اکمال اولندقدن سوکره درت قولدن بوجه محرر تدریجاً محیط دائره

باشلامسى تقرير ايدىدرك تأمين معاملات ايچون الدەمكامل برتحرير نظامناسنە نوزوم كورلمش اولديغدن ۱۲۷۷ سنەسى اوائلنە قدر تحرير حقدە مذکور تعليمات ايله برابر دهانه قدر مقررات واصول وقواعد تطبيق ايدلمش ايسە جمع وتلفيق اولمش ویدی فصل و برخاتمەنى حاوی مفصل بر نظامنامە قلمە النهرق موقع تطبيقه وضع ايدلمشدر .
بونظامنامەنك تاريخى ۱۴ جاسنە ۱۲۷۷ اولوب انكده خزینەده قیدی بولنەمامسى اوزرینە تحریاتە ایتدار ایدلمش و بایزیددەكى عمومی کتبخانەده عتیق برنجی دستورده بولنەرق املاک و اراضی وتمتع ونفوس تحریرینک کافه قواعد اساسیه و متفرعەنى جامع اولمشدن والیوم تحریرلردە احکامی مرعی اولوب الدە بوندن بشقە مفصل برنظام اولمادینی حالده یکی دستورلردە مندرج اولمامسندن ناشی صورتی استنساخ و بورایه درج ایدلی .

تحریر نفوس و املاکه دائر نظامنامەدر

اشبو نظامنامە، بر باب، یدی فصل و برخاتمە اوزرینە ترتیب اولمشدر . برنجی فصل، تعیین اولنان مأمورلرک صورت تعیین و عددینە . ایکنجی فصل، مأمورینک وظائفیه تحریر نفوس و املاکه اتخاذ اولنە حق اصوله . اوچنچی فصل، اداره قومیسوننک وظائفنە و ویرکو وتمتعاتک توزیع و اداره سنە وسائر متفرعاته . دردنچی فصل ، هر آلتی قریهنک بر دائرە اعتباریاه تشکیل اولنە حق دوائر ايله آنلرک وظیفه لرینە بشنچی فصل ، وقوعاتک صورت جریانسنە . التنجی فصل ، سندات

محرر افندیلر تحریر ایده جکبری هر نوع املاک و اراضینک سنداتی معاینه ایدرک انتقالاتی یوریدلماش اولان املاکک سندلرینی محکمه و اوقافدن تجدید ایتدیروب و اصحاب املاکدن خرج انتقال و یرمکه صحیحاً متقدر اولمیانلرک سندلرینی حاکم افندیلر و معجلات ناظرلری مجاناً تبدیل و تغیر ایدوب یالکمز ورقه صحیحه بهاسی الهمسی و تحریر اولنه جق حجت و سندلرده سوراق و محله و شهر تلیله شکل و قیاس و خانه نکررقی و اراضی سندلرنده دفتر املاکده محرر عمومی رقلر و اشکال و حدودی علی حده تحریر و تعریف اولنه جقدر.

فصل ثالث — نفوس و ویرکو و رخصتیه تذکره سی و املاک دفترلرینک اتیده کوستریلان شکل و جدوللره تطبیقاً طبع اولنه جق و ویرکو و رخصتیه و املاک تذکره لرینک صورت توزیع و تقسیمی و اجرای معاملاتنی لایحه مخصوصه سنه تطبیقاً اجرا قلنه جقدر.

اشبولایحه و آنف الذکر لایحه ده بیان اولنان قواعد مأمورلردن بریسی مخالف حرکته بولنور ایسه و یا خود وظائف قیدیه نکر وقت و زمانیه اجرا سنده رخاوت ایدر ایسه رئیس لری مأمور مذکورنی مجلس ایالته محاکمه ایدرک کیفیتنی با مضبوطه بو طرفه بیلدیر یله جکدر.

۱۰ صفر سنه ۱۲۷۶

بروسه نکر ختام تحریرینی متعاقب برهیئت تحریریه دخی مذکور ۱۲۷۶ تاریخلی تعلیمات ایله یانیه ایالنه کوندریله رکر یانیه شهرینک تحریر و تخمیننی اجرا ایتدی رلمش و دفتر لری جلب اولنه ررق تصدیق و ویرکولری طرح اولنمشدر.

بو ایکی تجربه نی متعاقب تحریر قاعده سنک هر طرفه تطبیقنه

وقوع بوله جق فراغ وانتقالات دخی ملاحظات خاناسنه و دفتر وقوعاته ثبت اولنه جقدر .

جوامع و مساجد شریفه و میری یه عابد ابنیه و مکاتب موجوده نك و هر بر جماعته مخصوص اولان معابدك و بونلره مائل و عمومه متعلق اولان ابنیه نك دخی یكون و کیفیتي معلوم اولمق ایچون حین تحریرده صره سیله ثبت دفتر اولنه جقدر .

دول اجنیه تبعه سنك تبعه دولتعلیه دن بولنان زوجه و متعلقات سائر سی اوزرنده اولان املاك و عقار لری دخی بر قاعده تحریر اولنه رق بونلردن املاك و خانه سی اولمیوب دكان و مغازه استیجار یله اقامت و تجارت ایدنلرك دخی اموال و کیفیت تمتعی و تجارتی بشقه جه ثبت دفتر اولنه جقدر .

خداوندكار سنجغانی مساحه سنده ارکان حرب ضابطانندن و مهندس خانه دن بر خیلی مأمور اولوب دقیق مساحه ایچون بونلر کبی متفنن ضابطلر استخدای محسنانن ایه ده بویولده مساحه پك آغیر یوریدیکندن و اصولک تعمیمی حالنده اجرای مساحه دقیقه یه کافی مهندسلر بولنه میوب املاك و عقار و اراضینك سندانده شکل و هیئت و قیاسی و مساحه سی ثبت اولمق دخی ایلروده مضبوطیتی و منع منازعاتی موجب اوله جفتدن ماعدا شمديلك مالک شاهانه نك بر کشف خریطه سی یا بمق دخی بشقه جه محسناتی موجب اولوب محرر لرك هر بقولنده برر مهارتلی مهندسله ابنیه و اراضی مساحه سنه واقف معمار خلیفه لردن فصل اولك برنجی بندنده ذکر اولندیغی اوزره تعیین قلنه رق قباجه بر مساحه نك اجرا سیله کشف خریطه لری اعمال اولنه جقدر .

و بریسی بر طرفه کیده جک اولور ایسه کذلک نفوس تذکره سنی
کوسترمدجکه یول تذکره سی ویرلمیه جک؛ اوچنجیسی مولودات و ووفیات
وقتیله اخبار اولنوب قید اولنه جقدر. دردنجیسی تحریره بدأ ایتمزدن
برقاچ کون اول کتم نفوس ایدنلر حقنده اولنه جق جزا ایله ایکنجی
و اوچنجی ماده نك مطبوع ورقه لر ایله کافه اهالی به اعلان قلوب
بعده تحریره مباشرت اولنه جقدر .

تحریر نفوس اولنورکن هر کسک ثروت و تمتعی دخی ابتدا
کندولرندن و صنعت و شهرتیه نظراً قناعت کلمدیکی حالده حاله واقف
ومظنه اعتماد و وثوق اولان معتبراندن سوال و تحقیق اولنه رق حاله
وقوف تامه حاصل اولندقدن صکره قید دفتر اولنوب ویرکوی قدیم لری
دخی هر کسک اسمی صره سننده اولان خانه مخصوصنده دفتره
ثبت اولنه جقدر .

املاک تحریرنده ابتدا خانه و خان و دکان و امشالی املاک ایله
چفتلک و دکرمان و فابریقه و عقارات سائر نك و اینیه دن خالی عرصه
و باغ و باغچه لک و علی الاطلاق اراضینک موقعلرینه و اعتبارات حالیه سنه
کورده قیمت حقیقیه سنی تخمیلر واسطه سیله ظاهره اخراج ایدوب
و هر نوع املاک و عقار و اراضینک واردات و حاصلات سنویه سنی دخی لایقیله
تحقیق ایلوب بعده بونلردن ایراد حاصل اولنلرله اولمیانلرینی و موجود
خانه لردن صاحبی ایچنده اسکان ایدنلر ایله کرایه و یریلانلرینی و اصحابینک
صورت تصرفلرینی یعنی ملکیت و یا خود ایجاریت و یا طاپو ایله تصرفلرینی
تحریری و تحقیق و حجتار و سندات مطالعه اولنوب دفتر مخصوصنه یرلو
یرنجه عمومی و خصوصی رقم لریله قید اولنه رق تحریرک جریانیه زماننده

مأمورلرک ایکنجی حرکتی یعنی مختازان اتخابندن صکره تحریر و مساحه مأمورلری برلشهرک ابتدا املاک و عقار و اماکن سائرندک کافه سنی تعداد ایدوب دفترینی اعمال ایتدکدن صکره تحریر و مساحه سنه تشبث ایده جکاری شهری یاخود قصبه و قریه نك نمرد یعنی رقلمه دفترینی تسویه ایله محلات و طرقل اسمای قدیمه سنی تغییر ایتیه رک مسوده صورتنده دیوارلرینه رقلرینی واسم و شهرتلرینی تحریر ایدوب صحنه و ثوق کادکدن صکره اکا کوره لوحه لری تنظیم و تعلیق اولنه جقدر.

رقلر یولو یربنه وضع اولندقدن صکره تحریر املاک و نفوسه بدأ ایتک صرده سی اولوب انجق شمده یه دک تحریر املاک و نفوسه اتخاذ اولدان اصول غیر کافی اولدیغندن ابتدا وجود و اعیان و اشرف اهالی اولادینی خدمت مفروضه عسکر یه دن قور تارمق و ویرکوی هرکسدن از ویرمک ایچون کم نفوس و ثروته جسارت ایدرک حق سکوت یولنده سائر اهالینک دخی نفوس و ثروتی اظهاردن تعامی ایتدکاری امور معلومه دن اولدینی جهتله بونلرک منع و قوعنه درت شی اتخاذ قلمه جق برنجیسی کم نفوس ایدنار هرکم اولور ایسه اولسون اوچ سنه پرائقه بند اولمق ؛ ایکنجیسی نفوس ذکور وقت تحریرده کیر و صغیر محررلرک نزدینه کلوب اثبات وجود ایدرک نسا طائفه سی ولی و یاخود وکیلرینک اخبار یاه تحریر اولندقدن صکره آرو آرو قوچاندن نفوس تذکرده سی ویریلوب اندن صکره محاکم شرعیه و نظامی ده نفوس تذکرده سی ابراز ایتدکجه حقوق شرعیه و نظامی ده هر نه درلو دعوی اولور ایسه اولسون استماع اولمیه جق

تخمینه مقتدر و امین ایکیشمر موظف تخمین یکیدن انتخاب و تعیین قلنه‌رق افدیله‌ر تحریر ایتدیجه مهندس‌لر دخی بر طرفدن املاک و اراضینک قیاسنی اجرا ایدوب قساجه بر کشف خریطه‌سی اعمال ایده‌جکلردر. مرکز ایالت تحریری ختام بولوب دفترلر املا و اکمال اولندقدن صکره درت قولدن بروجه محرر تدریجاً محیط دائرة ایالته طوغری قضا نضا تحریره بدأ اولندفده هر قولده بولنه‌جق محررلرک برنجیسی و دیگرلرینه جهت تقدیمی اولان افندی تحریر مأموری و دیگرری مسود و مییض و مقید اوله‌جقدر. کذاک مهندس افدیله‌ر دخی اوچ درجه متفاوته‌ده اولدوق اجرا مساحه ایدوب اندن صکره شملر املاک و اراضی‌نی تخمین ایده‌جکدر.

ایکنجی فصل — قصبه و قریه‌لرده الان مستخدم اولان مختاران جمله‌نک معلومی اولدینی اوزره اسافل ناسدن اولوب معتبران و اهل عرض الی بووظیفه‌نی قبولدن استسکاف ایدرلر. حالبوکه اصلاحات و تعدیلات دائماً حقیقه و لایقانه اجرا اولتمق ایچون بوایشلرده بولنه‌جق مأمورلرک حالی دولته و اهالی‌یه امنیت و یردجک صورته بولتمق هر شیدن اهم و مقدم اولدیغندن محررلرک برنجی وظیفه‌سی واردقلری محک مختارلرینی همان عزل ایدوب یکیدن مختار انتخاب ایتمکدر.

ایالتلرده مختاران انتخابی والی و دفتردار و مفتی و قاضی و حقلرنده قبول عامه اولان علمادان بر و یاخود ایکی ذات و رئیس سنجاقده متصرف و یاخود قائم‌مقام و مال مدیری و کذاک مفتی و نایب و علمادان و یاخود اشرفدن و اهالی و تجاردن اوصاف و شروحه ایله متصرف کذاک بر و یاخود ایکی وقتنا مدیری و مفتی و معتبران اهالیدن بر ایکی ذات، واسطه‌سیله اوله‌جقدر.

بوندن بشقه يانیه ایالتی تحریرینه مأمور ایدیلان هیئتہ ویریلان
مختصر و اوچ فصل اوزرینہ مرتب تعلیماتک بر صورتی ده یانیه دن
جاب ایدیلہرک بروجه آتی درج اولندی :

یانیه ایالتندہ نفوس و املاک و ہرکسک تمتعی تحریرہ
اتخاذ اولنہ حق اصولہ دائر تعلیمات سندہ نک صورتیدر

فصل اول ، تعیین اولنسان مأمورلرک صورت تعیین وعددی .
ایکنجی فصل ، مأمورینک وظائفی و تحریر نفوس و املاک کہ اتخاذ اولنہ حق
اصول . اوچنجی فصل ، سندات و اوراق و قید دفترلرینہ دائردر .

فصل اول — تحریر نفوس و املاک و تمتع ایچون تعیین اولنسان
اوچ نوع مأمورک برنجیسی محرر ایکنجیسی مهندس اوچنجیسی
مخنددر . محررلر یکرمی ایکی نفر افندی ایلہ بر رئیس و مهندسلر ملازم
ویوز باشی رتبہ سندہ ایکیشر افندی ایلہ بر رئیس و یانیه اہالیسندن
اراضی قیاسیلہ مألوف اون نفر اوستہ و ابتدای تحریرہ درت نفر
مخمن کہ جملہسی قرق ایکی مأمورددر . بونلرک جملہسی مرکز ایالتندہ
ایکی قولدن یعنی مرکز ایالت اولان شہری و یاخود قصبہی شرقی
وغربی اولہرق ایکی قطعہ متساویہ بینلرندہ تقسیم ایلہ تحریر
و قباچہ مساحیہ بدأ ایدہ چکلرددر . بونلر اول امردہ رئیسلر ایلہ
برابر بر محلدہ اولہ جقلرندن مذکور تحریرک ختامندہ اکثریسی
قاعدہ تحریری تعلیم ایش اولہ جقلرندن مرکزی تجاوزلہ قضا
و ناحیہ لردہ تدریجاً منتشر اولدقلرندہ درت قولہ منقسم اولہرق و
قولان بدأ ایدہ چکی محل اہالیسنک معتبرانی واسطہ سیلہ قیمت املاکی

رخصته تطبیقاً اعمال اولمقی و ویرکو اعطاسنه قدرتی مفقود اولان
ارامل و فترانک قدرتسزلکی محلهسی اختیار و معتبرانی و مختاران
اهالیدن موقعجه مهرلو علم و خبر ویریلوب مأمورلر دخی نفوس
دفترینه مراجعتنه فقری تصدیق ایلدکده او مقوله لرك ویرکوسی
تخصیص اولنه جق مخصصاتندن مالصندیغنه ویریه جکدر .

بند نامن — بروسه ایالتنده بیان اولنان اصوله تطبیقاً ویرکونک
تحصیلنده بالطبع مال قدامک ایشی خفت بوله جغندن ویرکو قومیسونی
معیتنه مستعدان کتبه دن معاشیله برافندی و تیبیض ایچون رفاقتنه برکاتب
تعین اولنه جقدر .

بند تاسع — دفاتر مخصوصه سنه ثبت اولنه جق نفوس و کنیه
وقوعاتی محرر افدیله معرفتیله قید اولندقدن صکره دفترلری ایالت
مذکوره نفوس ناظرینه ویریلوب بوندن بویه وقوعاتک مقیدی
معرفتیله نظام مؤسسه تطبیقاً اجرا ایتدیریه جکدر .

بند عاشر — ایالت مذکوره مصارف نامی و نام دیگر ایله ویرکوی
اهالی یه علاوه مخصصاتندن زیاده بر اچه النیه جقدر .

بند حادی عشر — تحریر مأمورلری ختام مصلحتنه دکن بونک
اجراآت و جریانه نظارت ایده جکدر .

فی ۱۰ صفر سنه ۱۲۷۶

ویرمیوب عرصه لری قیمت لری قومیسون معرفتیله حق اوزرینه تقدیر اولنه رق یکون بیکده لری قاچ غروشه بالغ اولور ایسه اخیابندن یالکز او اموال اوزره تحصیل اولنه. قدن صکره ذکر اولنان ویرکونک وقوع بوله حق انشاآت و علاوات ایله قیادیلنجه یه قدر عنو و تزیلی معدلت سنیه یه عرض و حواله اوانه جقدر .

بند سادس — معماریه رسومنک اشبو قومیسون جانبندن اداره اولنسی لازمه کلوب بر محله بر بنا انشا اولنه جنی حالده اول قومیسون مذکورده خبر ویریلوب و انشاآت دفترینه قید و اشارت ایتدیردکن و ایجاب ایدن رسوماتی تماماً آلوب رخصت تذکره سی ویرلدکن صکره و حین ختامنده دخی خبر ویریلوب قومیسونجه تقدیر قیمت اولنه رق قیمت مقدره سنه ایجاب ایدن ویرکونک طرح و تحصیل اولنسی قومیسونک معلوماتی اولدن بر بنا انشا اولنور ایسه اول بنا ولو ابنیه نظامی دائره سنده یاپیش اولسه بیله بلا رخصت یاپشندن و اتخاذ اولنان اصول جدیدیه رعایت ایدلنمندن طولانی اول بنایی اعمال ایدن دولکر ویا قلنه نک اوچ ماه حبسیله برابر صاحبندن دخی یاپدیرمش اولدینی بنانک ایکی سنهک ویرکوسی قدر جزای تقدی اخذ و استحصال قلنه حق واکر اول بنا هم بلا رخصت و همده ابنیه نظامه سنک مغایری یاپیش ایسه حکومت معرفتیله هدم اولنوب بیان قالفه دخی التی ماه مدتله حبس اولنه جقدر .

بند سابع — تزیینات بلدییه ایچون بعدالتحریر تخصیص اولنه حق مبالغدن عمومی نافع برشی اقتضا ایتدکجه قومیسون طرفندن یا مضبوطه مجلس ایالته اعلام اولنوب مقام صدارت عظامدن بالاستیدان صدور ایدیه جاب

اصحابه فرداً فرداً تودیع اولمق اوزره مختار و کهیالینه تسلیم اولنه جقدر .

بند ثالث — اعانه عسکرینه نك دخی هر سنه دفتر نفوسدن چیقاجق حسابه تطبیقاً نظماً می موجبنجه و قدیمی وجهله تحصیل اولمق اوزره سنداتی قوچانندن چیقاریله رق رؤساً ملته تسلیم و اجرا آتی بند ثانیده بیان اولنان قاعدهیه تطبیقاً یوریدیله جقدر .

بند رابع — ذکر اولنان مخصصاتك سنداتی مارت ابتدا سندن توزیع اولنوب کافه اجرا آتی نهایت شهر مذکورك ضایقه نك اجرا ایله تحصیله بدأ ایدوب تحصیل ختامنده بنسند ثالثده مقید اولدیغی اوزره معاملاتتی یورویه جقدر .

بند خامس — نفس شهر و جوارنده تعمیره و مجدداً انشا اولنه جق املاك و ابنیه قومیسئون مذکور معرفتیه معاینه اولنوب قیمت انشائیهرلی بالتضمین تحریر و ثبت دفتر اولنه رق قیمت مقررهرلی عمومندن بیکده درت و عقارات و تمتعندن یوزده درت غروش و یرکو النه جقدره ظهور ایده جك فضاه و یرکو شاید حریق و یا هدم و وقوعیله قیمتی تنزیل ایده جك املاك قدیمه محرره نك آچیق قاله جق و یرکوسنه قارشولق اولمق اوزره مال صندیقنه تسلیم قلنه جقدر . واکرچه بر عظیم حریق و یا خود حرکت ارض و افات سائره ظهوریله املاك موجوده محرره اوزرینه تخصیص قانان و یرکویه نقصان ترتب ایدر و بوکا بالاده محرر اولان انشائیة فضله سی کفایت ایتز ایسه نقصان مذکور املاك باقیه بیکده سنه تحمیل اولنه میه جنی مثللو محترق و خراب اولان املاك و ابنیه اصحابی بیکده لرینی قیمت مقیده قدیمه اوزرینه

ایالتک زیر نظارتند و دفتردار ایالتک تحت ریاستند اوله رق نفوس ناظری و معجلات مدیری ایله دولت و خلق نظرند بروقت لیکدار اولمیش معتبران تبعه مسامه و غیر مسلمه دن دخی اوچر کشیدن مرکب اولمق و ایجابنه کوره سائر اقتضا ایدنلر کدخی مذا کره یه جایی جائز بولمق اوزره بر قومیسون تشکیل اولنه جقدر . تبعه مسلمه و غیر مسلمه دن تعیین قلنه جق سالف الذکر الی اعضا والی و دفتردار و حاکم و منتی طرفلرندن انتخاب اولنوب کیفیتلری مبین بر قطعه مضبطه ترقیم و طرفلرندن تحریر اولنه رق باب عالییه عرض ایله متعلق بیوریه جق اراده سیه موجبنجه اقتضاسی اجرا قلنه جقدر . انتخاب اولنه جق اشبو اعضا تک بهر سنه ثانی اخراج اولنوب یرینه صورت محرره و جهله بشقه لری انتخاب و تعیین اولنه جقدر .

بند ثانی — اشبو قومیسون و یرکوی املاک و رخصتیه دفترندن اخراج اولنه جق حسابه تطبیقاً هر سنه مطبوع و مخصوص ارسال اولنان قوچانلرندن مقبوض سندی آروپ و ویرکو سند اتنده مبلغ یرلرینی طولدیروپ مختارلره و رخصتیه تذکره لری اصناف که بالرینه تسلیم ایدوب انلر دخی و یریلان حسابه تطبیقاً رخصتیه تذکره لری تک اسم و مبلغ یرلرینی محله اختیار و معتبرلری حاضر اولدینی حلد قید و املا و ویرکو و رخصتیه تقاسیط مقررره ایله تحصیل ایتدیکجه سند ارقه سنه قید ایدوب تکمیل تحصیل اولندونه صوک تقاسیط ایله برابر سند ات مذکورده بی مال صندیغه اعضا ایدوب مال مأمورلری سند اتی دفتر و قوچاننه تطبیق ایتدکن صکره صندیقن مالک قبض اولدینغی مشعر اولنان مهر مخصوص ایله سند ات مذکورده تک ارقه سنی مهر ایوب

- ۴ املاك ویركوسى. عقار اولانلارك ایراد سنویسندن بشقه جه اوله رق یوزده ؛
- ۴ اراضی ویركوسى. عرصه و اراضینك قیمتندن بیکده ؛
- ۳ تمتع ویركوسى. تجار و اصنافك تمتع سنویسندن یوزده ؛
- ۱ مصارف تحریریه. عموم املاك قیمتندن بردفعه لقی بیکده ؛
- ۲ مصارف تحریریه. تجار و اصناف تمتعاتنك مقدار سنویسندن كذلك بردفعه لقی بیکده ؛

بروسه شهرینك تحریری بو صورتله ختام بولوب دفترى و مضبطه سی خزینیه کوندرلدیکی زمان اوراده بولسان هیئت تحریریه جانبدن بوتحریر و تخمین معاملاتنده حاصل ایتنکابری تجاربه کوره - اهالییه موجب امنیت و خزینیه به باعث نفع و سهولت اولمق اوزره - اون بر بندلی بر تالییات قلمه انهرق خزینیه به کوندرلمش و خزینیه جه بعدالتدقیق قبول ایدیلرک موقع تطبیقه قونمشدر. بوتعالیاتنك خزینیه ده صورتی بولمق قابل اولدیغندن بروسه ولایتی مخزن اوراقدن بر صورتی جلب ایدیلرک الیوم الیمزده بولمان قواعد و اصول تحریریه نك اس الیاسی اولدینی ایچون بروسه آتی عیناً درج ایدیوروز .

بروسه ایالتنك تحریر نفوس و املاك و تمتعاتیه تخصیص قلمه جق ویركونك توزیع و تحصیل اهالییه موجب امنیت و خزینیه جلیله به باعث نفع و سهولت اوزره بر قاعده صحیحیه به ربطی اهم اولمقله اجرا آتی بروسه آتی بیان اولنور :

بند اول — توزیع و تحصیل و تسویه و تعدیل ویركوی ایچون والی

قواعد طرحیہ لری

ممالک عثمانیہ دہ یکیدن بر تحریر عمومی اجراسیہہ تحریر قاعدہ سی اوزرینہ ویرکو طرحی تقرر ایتدیکی تاریخ ۱۲۷۵ سنہ سیدر . بو مقصدک اجراسی تاہین ایچون ابتدا بر (بر تحریر املاک نظارتی) تشکیل و بو ایشہ مملکتک الہ واقف و مقتدر ذواتی انتخاب ایدیلہرک بروسہ شہرندن تحریرہ باشلانمشدر .

ابتدا بعض مقررات اساسیہہ اتخان و بر تعلیمات مختصرہ تحریر و مهندس و محرر و تخمین کی مأمورلر تعیین ایدیلہرک بروسہ شہرندہ بولان بیوت و اماکن و امشالی املاک و ودکا کین و چنتلاک و دکر من و فابریقہ و عقارات سائرہ و عرصہ و باغ و باغچہ لرک مساحہ و تحریری اجرا اولنہرق موقعلرینہ و اعتبارات حالہ لرینہ کورہ قیمتلری تقدیر ایدلمشدر . و کذلک مقدار نفوس دخی ثبت دفتر ایدیلہرک ایچلرندن صنعت و تجارتلہ مأوف اولان قسمک سنوی مقدار متمعلری تخمین اولنمشدر . شو تحریر املاک و نفوس مصرفک خزینہ یہ تحمیل ایدلما سی جہتی دخی التزام ایدیلہرک املاک قیمتی و تجار و اصنافک تمتعانی اوزرینہ بیکدہ حسابیہ (تجریر مصارفی) نامیہ بر دنعیہ مخصوص اولہرق بر ویرکو دہا النسی تقرر ایتمشدر .

بو صورتلہ طرح ایدیلان ویرکولر بروجہ آتیدر .

غروش جنس ویرکو

۴ املاک ویرکوسی . مسکن و عقار اولسون کافہ مسقف تک قیمتندن

بیکدہ ؛

۳ تمتع ویرکوسی؛

۴ مصارف تحریره قارشوانی؛

۵ بدل عشر ومقاطعه واجاره زمین؛

۶ کدک؛

بونلردن برتیبسی ایله ایکنجیسی قواعد طرحیه و تحصیلیه اعتباریه
عینی احکامه تابع اولدیغندن انلر برلکده بسط و بیان ایدلک
مناسب اولور.

۱ املاک و عقار ویرکوسی؛

۲ اراضی و عرصه لر ویرکوسی؛

املاک — مفردی ملکردر. مجله نك تعريفجه انسانك مالك
اولدینی شئیدر. اعیان اولسون، منافع اولسون. اراضی و عقار کبی
تصرف اولسان شی و ایراد ویرن غیر منقول در. ملک، اصطلاح
مالجیزده وقف اولمیان و صاحبنک ملک صریحی اولان مسقفاته تخصیص
اولمشدر. حتی لسان تحریرده مسقفاتک ده مساکن قسمنه قصر
ایدیله رک املاک و عقار دنیلمشدر.

عقار — ایراد کتیرر املاک و ابنيه (معد للاستغلال) اولان یعنی
فی الاصل کرایه ویرلمک اوزره یاپیش و انمش اولان فابریقه، دکرمن
خان، حمام، مغازه، خانه، دکان کبی مسقفات.

اراضی — زرع اولتان ویا اولنه بیلان یرلر، انسانلرک تصرفدرنده
اولان طوپراقلر، تارلا، باغ، باغچه. قوری، اورمان، و عرصه
انواعنی شاملدر.

اوزرینه تمحیل ایتمکده اولدقلری تحقیقات متوالیه ایله اکلایلمسنه
وبویله توزیع ایدیلان ویرکولرک بالاده بیان اولنان نظامنامه و تعلیماتنامه لرکی
احکام ابتداییه ایله تحصیلندهده پک چوق مشکلات وسوء استعمالات
وضایعات چیقمهغه باشلانمسنه مبنی دولتجه بو حاله بر خاتمه چکمهک
چارهسی دوشونیش و تأملات واقعه نتیجه - منده تحریر قاعده سنک
موقع تطبیقه وضعی تقرر ایتشدرد. دیگر طرفندن ده دولتجه اراضینک
انزاعی و صورت تصرف و فراغ وانتقال و انحالی حقنده کافه احکامی
جامع اولمق و هر یرده دستور العمل طوتمق اوزره ۷ ن سنه ۱۲۷۴
تاریخیله بر اراضی قانوننامه سی ، نشر اولمش و بونده تحریر عمومی
استلزام و تعجیل ایتشدرد . [۱]

درس : ۸

ایکینجی نوع

تحریر قاعده سنجه طرح و تحصیل اولنان ویرکولر

محلله و قریه لرده جماعتجه توزیع اولنان ویرکو توحید ایدمش
بر ویرکو ایدی . تحریر قاعده سنجه ویرکو تأسس ایتمکده باشلا نیجه
بو ویرکو تعدد ایتدی که شونلردر :

۱ املاک و عقار ویرکوسی ؛

۲ اراضی و عرصه لر ویرکوسی ؛

[۱] برنجی جلد دستورک ۱۶۵ نجی صحیفه سندن باشلار .

اولنه جقدر. بو صورتلده ویرمدیکی خالده سنه نهایتده مدیونک
املاکندن و چغف و زراعته متعلق آلات و ادواتندن ماعدا اموال
منقوله سندن اختیار مجلسی معرفتیله دینه کفایت ایده جک مقدار
شیئی بالافراز قضا مجلس اداره سنک انضمام معلوماتیه چارشوده
دلال معرفتیله علناً بالمزایده صایلوب ائمنی ذمتنه محسوباً مال صندیغنه
بالتسليم منسوب اولدیغی محله ویا قریه نك حسابی ایچون سنداتی
ویریه جک و نضاه سی قالیر ایه صاحبه تسام اولنه جقدر .

ویرکونک توزیعندن صکره مکلفیندن تغیر اجوان ویا سائر
عوارض سببی ایله بوزجنی ویردمیانلر اولوب ده معذرنی تصدیق ایدلدیکی
خالده . چونکه ویرکو او محله و قریه نك عمومندن طب اولندیغی
جهتله محل تحصیل اولیان اچقه قضا مجلسی معلوماتیه صوک تقسیطنده
دیگر مکلفینک اسامیسنه ضم ایدیلهرک تحصیل ایدیله جقدر .

بو تعالیمات احکامنده دخی بوزجنی ویرمیانلرک اموال منقولهلری
صایله بیلمک ایچون تا قضا هر کز لرینه قدر کتیرلمک و ائمانی محله
مضبطه سی اولقسزین مال صندوقلرینه یا تیرلمق و تحصیل اولنه میان
ویرکولر بوزجنی منتظماً ویرنلره تکرار ضم ایدیلهرک انلردن تحصیل
ایدلمک کبی قواعد اساسیه به مغایر و محاذیری داعی بر طاقم احکام
وارد. بونلر بر چوق یولسزقلره سبب اولمشدر.

خلاصه ایدلم : بو عن جماعه توزیع اولنان ویرکونک
توزیعاتنده کوی و محله مجلسلرنجه پک چوق حقسزلمر وقوعه
کتیرلمسنه و اعتراضات و شکایاتک حد و پایانی اولدقدن بشقه متنفذان
کندی ویرکولرینی بیله بو طریق ایله فقیر و مفقود و غائب کسهلر

استخدام اولئمی و جماعتک یوقاریکی تعلیمات موجبجه اجرا ایدجکی ویرکو تقسیمنه اول محله و قریه تحصیلدارینک معلوماتی اولسی تقرر ایتشدر . بو تحصیلدارلر پاریه ال سورمز ، یالکز مختارلرک ویرکو حسابی و تحصیلاتی تعقیب و تفتیش ایدرلردی . محله و قریهجه شاید قدرتمز کیمسه لره توزیع ایدیلور ایسه ینه اهالیدن تحصیل اوانه جنی بونظاملرده دخی تأکید وتصریح ایدلمشدر . جامع وکلیسا وکوی مصرفی واحتیاط اچھسی نامیله توزیعاته خارجدن فضله اولهرق ضمیم اجرایی شدیداً منع ایدلمشدر . ویرکو تقسیمی ویرنلره مختارلر طرفندن ارقهسی مهرلئوب ویرلمک وسند اولهرق یدلرنده قلمق اوزره رنگلی وبشر و برر غروشاق ادا تذکرلری احداث ایدلمشدر . شو ایکی قاعده او زمانه کوره معاملات مالیه مزده انتظامه طوغری آتیلان مهم برخطوودر . مختارلر تحصیل ایتدکلری پاردلری نزلرنده توقیف ایتیوب در حال قضا صندیغه تسایم ایدجک ویدلرنده کی ویرکو مضبھسی ظهیرینه تسلیماتی تحریر وتختیم ایتدیزه جکدر . مختارلرک حسابلری ادا تذکرلری موجودی ویدلرنده کی مضبھلرده محرر تسایمات ایله قونترول ایدیلور . ذمتنده پاره وار ایسه جزا قانونی موجبجه مجازات اولنور . مکلفین ذمتنده بقایا وار ایسه تحصیلدار طرفندن اختیار مجلسنه جلب و اخطار ایدیلجک . ویرمز ایسه تقسیدلر رفع ایدیلرک ویرکونک بش تقسیمی بردن ایستایجک . ینه ویردیکی حده اون بش کون حبس ایدیلجک و دیگر بش تقسیمی ایچوندده عینی معامله اجرا

نهایتاً قدر یورو دیلی . ۱۲۷۷ سنه سندن صکره بر طرفدن تحریر
اجرا ای دیله رک تحریر قاعده سنجه ویرکو ارا نلقده بر طرفندن ده بو
(عن جماعة توزیع اولنان ویرکو) تحصیل ای دلمکده اولدیغندن
تحصیل معاملاتی حقنده کی نظامنامه و مرکزده اتخاذا اولنان قرارلر
واجرا اولسان تبایغر غایت متشتت ایدی . تحصیلات هر یرده
متخالف و متفاوت بر صورتده جریان ای دیوردی . الحاصل ۱۲۸۱
سنه سننده بو قاریشلقاره نهایت ویرمک ایچون ویرکو و بدل
عسکرینک توزیع و تحصیل حقنده بر تعلیمات قلمه اندی . [۱]

بو تعلیمات موجبنجه لوالر قضالره ، قضالرده محله و قریه لره بر
ویرکو مضبوطه سی کوندره جکلر ، بونده سنوی ویرکونک مقدارینی
مارتدن بدأ ایله کانون اول غایه سنده ارقه سی التحق اوزره اون تقسیطه
تقسیماً کوستره جکلردر .

محله ویا قریه نك اختیار مجاسی و نفوس مکلفه سی بر یره طوپلانوب
بو ویرکوی هر کسک حل و تحمل و اقتدارینه کوره بینلرنده تقسیم
ایده جکلر ، وایکی نسخه اوزرینه دفترینی تنظیم و حاضر و امضالریه
نصدیق ایدرک برینی حفظ دیکرینی قضایه ارسال ایلیه جکلردر .

او ائنده یعنی ۱۲۸۲ تاریخنده ویرکونک و اموال سائر نك
اداره و تحصیل ایچون امور مالیه نظامنامه سی و تحصیلدارلر حقنده کی
نظامنامه نشر اولندی [۲]

بو نظامنامه لر موجبنجه تحصیل اموال ایچون تحصیلدارلر

[۱] بوده ایکنجی دستورک بکرمی التنجی صحیفه سننده مندرجدر .

[۲] دستورک ایکنجی جلدنده و ۴ و ۵۸ نجی صحیفه ارده مندرجدر ،

گوریلور که بمقررات تحصیلیه نك احکامی پك حال ابتدائیده در:
اولاً: سنهسی ایچنده تحصیلیه لازم کلان ویرکونك عادتاً کله جك
سنهیه براقلمسنه جواز وار کبی کوستریلیور .

ثانیاً: تحصیلاتی مختارک النده کی توزیع دفترینك تسلیمات خانه سنه
یازدیر مقله اکتفا ایدیلیور . مکلفك الله برشی ویرلیور .

ثالثاً: مختار الیغنی پاره یی یدنده بولنان دفترک تسلیمات خانه سنه
یازار وکتیروب عیناً صندوقه تسلیم ایدرسه اولوقت دفترک تسلیمات
خانهسی مدیر و صندوق امینده مه رلتدیر یلیور .

بونلر تطبیقات تحصیلیه جه مشکلاتی و سوء استعمالاتی مستلزم
شیلردر . چونکه پارده یی ویرن مکلفك النده ویردیکنی اثبات
ایده جك برشی یوقدر . مختار الیغنی دفتره یازماز ویا خود نقصان یازار
ایسه عکسنی اثبات ایده جك بر دلیل بولنه ماز . پارده لری مختار ذمته
کچیرر ، کندیسی غیوبت ویا وفات ایلر ایسه ، بونظام موجبجه ویرکو
بقیهسی ینه اهالیدن تحصیل ایدیور . ایشته امور مالیه ده اک بیوک ظلم
بودر . بوسبیلرله چوق سورماش ، هر طرفه فریادلر عیوقه
چقمش ، وبومقرراتک کفایتسزلیکی ، عدالتسزلیکی اکلایشله برق
بروجه آتی تعدیل ایلمشدر .

بدایت تنظیماتده ویرکونك ایکی تقسیطی واردی . بری روز خضر ،
دیگری روز قاسم ایدی . ۱۲۵۵ سنه سندن ۱۲۶۰ سنه سنه قدر
بویله دوام ایتمدی . ۱۲۶۱ سنه سندن اعتباراً بو تقسیطلر رفع ایدیله
ویرکونك سنه مالیه ابتداسنده توزیعی وسنه نهایتنه قدر تقسیطه تابع
اولقمسزین استیفاسی تقرر ایلی . بوشکل تحصیلده ۱۲۷۶ سنهسی

قضا مجلسنده اولان قیود دفترنده دخی ویرکوسندن محسوب اولندقدن صکره اچقه قبض اولانهرق توزیع دفترنده تسلیمانک زنجیر ووجهله قیدی ایچون اتخاذا اولان محله دخی کان اچقه نک مقداری یازیلوب و تاریخ چکیلوب یاننه مدیر و صندوق امینی طرفلرندن مهر باصیلوردی . سنه نک ختامنده قضا مجلسی هر قریه ویا محله نک مجلسده کی دفترینی معاینه ایدرک شاید ایچنده ویرکوسندن بقایا قالمش ایسه کیملرک ذمتی اولدیغی دفتردن بالتعین بر پوصله نی تنظیم و بر مباشر ایله اول محله ویا قریه یه ارسال ایدردی . فی الواقع مکلفینک ذمتلری ایسه صاحب لرندن تحصیل و شاید صاحب لرندن النوبده امام و مختار و سائر یدنده قالمش ایسه انلردن استیفا و قانون جزا موجبجه حقلرنده مجازات اجرا اولنوردی .

هر قریه و محله نک بر سنه نک ویرکوسی کاملاً تأدیه اولانهرق ارقه سی الندقدنه اولجه امام و پاپاس و مختارلرک جسته جسته کتیردکلری زمان الدقلری مقبوض سندلرینی قضا مجلسنه کتیروب حسابلرینی رؤیت ووجهله نی شامل بر ادا سندی الهرق مقبوض سندلرینی مجاسه تسلیم ایدرلردی .

بو ادا سندلرینک بالاسنه سنجااق و قضا و قریه ویا محله نک اسمی تحرییر و ویرکونک مقداری ترقیم اولندقدن صکره الته « فلان قریه ویا محله نک فلان سنه ایچون معین اولان شو قدر غروش ویرکوسی کاملاً تسایم صندوق اولمشدر . » دینلهرک مجلس اعضاسی و صندوق امینی طرفندن مهرلنیر . ولایت ، لوا مرکز لرنده دخی مرکز قضاسی محلات وقراسی ایچون عینی معامله جریان ایدردی .

وقفه منسوب و مربوط اوله رق اعجابی ولایاته نسبتله دها چوقچه
اجاره لر تأدیه ایتمکده اولمیدر.

شوقدرکه اجنبیلرک اقامت ایتدکلری غلطه وبک اوغلنده ۱۲۷۴
سنه سنده آیروجه بردارء بلدیة تشکیل اولنه رق اودارءه ایچنده بولنان
کافه املاک و اراضینک تحریری اجرا و (قاداستر) اصولنه توفیقاً
خریطه لری تنظیم ایدلمش و املاک و اراضی یه قیمت تقدیر اولنه رق
مصرفی قارشولغی ایچون (بیکنده ایکی) نامیله بر ویرکو طرح
اولمشدرکه بونک بقایسی الیوم التنجی دارءه بلدیجه بلدیة حسابنه
اوله رق استیفا ایدلمکده در .

درس : ٤٠

قواعد تحصیلیه سی

قضا مجاسندن کان پوصله اوزرینه هر قریه ویا محله ده قومشوجه
توزیعات اجرا ایدلاکدن و توزیع دفتری تنظیم و مجلسیجه تنسیب
و تصدیق اولنه رق کویه ویا محله یه اعاده قلندقدن صکره ویرکونک
تحصیلنه باشلانوردی . هر قریه ویا محله نک امام و پاپاس و مختاری
ویرکولرینه محسوباً هر کیمدن نه مقدار اچه تحصیل ایدرلر ایسه
اول آدمک توزیع دفترنده محرر اولان ویرکوسنه تسلیم قید اولندقدن
صکره پاردهی دفترله برابر رأس قضایه کرتوررلر ، اچه اوراده
تمداد و دفترله تطبیق وهر کسک ویرمش اولدینی اچه اودفترموجبیجه

توزیع اولنان ویرکونک استیفا سنه دوام ایتمک ضروری اولدیغی
اکلا شلمش ایدی .

بناءً علیه بواصولک مستلزم شکایات اولان جهتلی بر درجه یه
قدر اصلاح ایدیه رک بر نظامه ربطی تأمل ایدلمش و اشبو نضامه
او صورتله وجوده کتیرلمشدر .

بو نظامنامه نك حکمی الیوم تحریری اجرا اولنیمان ولایتلرده
جاری و باقیدر . ۱۲۷۵ سنه سندن باشلا یه رق الی درت سنه در تحریره
دوام ایتدی کمز حالده هنوز بعض ولایتلر من کاملاً و بعض ولایتلر من
قسماً تحریر ایدیه مامشدر .

یوقاریده تکالیف عرفیه بختسنده احکام عمومیۀ اداره دن مستثنی
طوتد قلمری یازدیغمز ایالتلر که صیدا ، سوریه ، بیروت ، حلب ،
بغداد ، بصره ، موصل ، طرابلس غرب ، بنغازی ، حجاز ، یمن
ایالتلریدر .

بونلر تیمار وزعامت اصولدن و تکالیف عرفیه دن خارج طوتیه رق
ممالک عثمانیه الحاقلرندن بری محالرنده بیسان ایددی کمز عنوانلر ایه
النه کان بعض تکالیف قدیمه یی ویرمکده دوام ایتمش و تنظیماتده عن
جماعۀ توزیع اولنان ویرکودن دخی مستثنی طوتلمشدر .

درسعادت دخی بو ویرکودن مستثنی طوتلمش و محصللرک ولایانده
اجرا ایتدکلری تحریر بوراده اجرا ایدلامشدر .

بونکده سبی استانبولده بولنان تجار و اصناف شهر اماتی ایه
بحریه خزینه سنه احتساب رسمی شکلنده متعدد ناملرله ویرکولر
ویرمکده اولدقلمری کبی علی العموم استانبول املاکنک هر بری بر

ایچون اوامر لازمه نك اعطاسندن کیری قلمیور ایسه ده بو متوالی ضم
واتریلردن متحصل یولسزلقارک خوشنودی اهلالی نی نامین ایددمدیکی
ورضای عمومی یه موافق دوشمدیکی ده کورولمکه باشلامشیدی .

بو ویرکونک صورت توزیعی حقنده ۱۲۷۷ تاریخنده بر نظامنامه
قلمه انمشدر . [*] تاریخنه باقیلور ایسه بو نظامنامه ویرکونک رفع
اولنه جفی زمان تنظیم اولمشدر .

بو نظامنامه موجبجه هر سنه ویرکونک توزیعی زمانی کلدکه
حکومت هر قریه و محله دن معین و مرتب اولان ویرکونک بر پوصله سنی
قیددن تنظیم ایدوب قریه ویا محله یه ارسال ایده جکدر . اوراچه
جماعت اختیار مجلساری پوصله ده محرر مبالئی قوه شوچه و کمال
حقانیت اوزره هر کسک قدرت و تحمانه کوره خوشنودی عمومی
ایله بینارنده توزیع ایدوب دفتری تنظیم و تصدیق ایدرک قضا مجلسنه
کتیرد جکدر . بو مجلس دفتری تدقیق ایدرک و موافق کورر ایسه
تصدیق ایدوب الیرینه ویره جکدر . اعتراض ایدن اولور ایسه قضا
مجلسی تدقیق ایله جکدر .

او توزیعک بو بولده بر نظامنامه ایله تنظیم ایدنسنه بو قدر کچ لزوم
کورلمسند شو حکمت اوله بیلور که دولتجه (عن جماعت توزیع اولان
ویرکو) نك بر چوق محذورلری کوریلرک رفعنه قرار ویرلرکدن
و تحریر قاعده سی اوزرینه ویرکو النغه تشبث اولندندن صکره
چونکه عموم مالک عثمانیه ده تحریرک اجراسی یازم عصره محتاج
کورلمکه اولوقته قدر تحریری اجرا اولنه میه حق یرلرده بو عن جماعت

[*] ایکنجی جلد دستورک بکرمی ایکنجی صحیفه سنده نه رجدر .

اوچنچىسى (اخراجات رسمى) مقابلى اوله رقى ضمى قرارلشديريلان
يتمش بيك كيسه دز . بونك اصل سببى حكومتجه كوريلان اچقه احتياج
شيدى ايدى ايسه ده بودجه نطقه نظرندن صورت تاويلى اول وقت
دول اجنبيه يله عقر اولنان تجارت معاهده لرى نتيجه سنده اخراجات
رسمندن دفعه يوزده دردينك تزييل واندى صكره هر سنه يوزده
برينك تقيص ايديلهرك رسمك الغاسى تعهد ايدلمسى جهتيه واردات
عموميه دولتمده حاصل اولان شونقصانك جبر وتلافيسى خصوصيدر .
واقععا اخراجات رسمى نك بو صورتاه تخفيف و رفع ايدلمكده
اولسندن دولاي تجارت وصنعت وزراعتجه حاصل اوله جق فوائد
اقتصاديه نك درجه سى پك على و خزينه نك اندن مسفيد ايدلمسى پك
منطق ايسه ده بويله يتمش بيك كيسه نك بردن ويركويه ضمى مكلفينى
زياده سيلاه صارصم شدر .

بو اوچ نوع عمومى ضمدن بشقه صكره لرى مثلا بر ناحيه نك
قضايه تحويل ايلمه جكندن مدير تعيينى ، يا خود حكومت قوناغى ويا بر
مكتبك انشاسى ويا مملكته صواساله سى ويا طيبب استخداسى و غير
موظف يعنى قبو اننى حاصلاتيله كچينان تضامدير لرينه معاش تخصيصى
والحاصل بونلره مماثل بر طاقم احتياجات محليه نك تدويه سى ايچون
انجاب ايدن مبالغ دخی محملارينك ويركولرينه ضم ايديلهرك موحد
ويركونك يكونى تزييد و بعض محملارده مصرفك بر دفعه يه مخصوص
اولسندن ويا خود شكايتهرك چوزالمسندن طولاي و ويركولردن بو
علاوه لرك تزييل ايدلديكى ده كورلمشدر .

تحقيقات و تفيشاتده بوكى ضم و تزييلار كورولدكجه هر نه قدر منعى

اندن صکره کی سنه لدره قوم شوجه، قرداشجه، جاعتجه، کویجه،
محلجه توزیع ایدنک اوزره کوی ومحلجه مجلس لرینه تودیع اونمشدر.
۱۲۶۱ سنه سنه قدر تحصیلاتک تقی طری روز خضر وقاسم
اولق اوزره ایکیه حصر ایدمش ایدی. اوسندن اعتباراً بوتقی طر
رفع ایدیلهرک مکلفینه سهولت ابرازی اینچون مریرده محولاتک ادراکی
زمانندن سنه نهایته قدر تدریجاً تحصیل قرارلشدیرلشددر. وعن
جماعه النان ویرکو بوصورتله ۱۲۵۶ سنه سنندن ۱۲۷۵ سنه سنه قدر
یکرمی سنه قدر دوام ایتشددر. بوامدت ظرفنده عمومی اولهرق
بو ویرکویه بوجه آتی اوچ دفعه ضم وقوعبولدی :

برنجیسی (قرانته رسمی) نامیله اجرا ایدیلان ضم عمومیدرکه
دولتجه تجارت لیمانلرنده انشاسی الحجاب ایدن تحفظخانه لک مصارفی
اولان بش بیک کدسه اچهنک عموم ایالات اعشار حلالاتی مقیاس
اتخاذ ایدیلهرک عندالنسبه هر محلك حصه سنه اصابت ایدن مقدار ۱۲۶۱
سنه سنندن معتبر اولق اوزره عن جماعه توزیع ایدلمکده اولان بوموحد
ویرکو، یکوننه ضم ایدیلهرک توزیع ایتدیرلشددر.

ایکنجیسی (اسپنج رسمی) نامیله ضم ایدیلان مبانغدرکه بو
اسپنج رسمی بدایت تنظیماتده هر نصلسه جزیه کی توحید خارچنده
براقیلهرق ابروجه تحصیلنده دوام ایدلمکده ایکن بونک اوصورتهدامه سی
مقاصد تنظیمیه موانق اولمدینی اکلشلمسنه مبنی زرده اسپنج رسمی
وار ایسه ویرکویه قلبی وهر قضا حصه سنه اصابت ایدن اچهنک
۱۲۶۵ سنه سنندن اعتباراً ینه کندی اهالیسنک مقید ویرکوسنه علاوه
استحصالی تقرر ایتشددر.

اولنان تعلیمات سنیہ نك دردنجی بندی موجبہ محصللر هر یرده هر کسک بلا استنا اسم و شهرتی و نه قدر املاک و اراضی و حیواناتی اولدیغی و تجار و اصناف مقوله سندن اولنلرک ایسه بر سنه ده بروجه تخمین نه مقدار تجارت و تمتعی اوله جفی بالتدقیق تحریر ایتمشلر و هر محله و یا قریه ده تکالیف عرفیه نك روز خضر و قاسم اعتباریه مرتب اولان مقدار سنویسی قاچ غروش ایسه آنی یا لکز بر نوع و یرکو اوله رق قریه و محله اهالی سندن هر شخصک شو صورتاه اجرا اولنان تحریر نتیجه منده ثابت اولان یسار و اقتدارینه کوره محللری محالسنده توزیع ایتدیر مشلر و دفترلرینی مستصحباً در سعاه عودت ایتمشلر دره بو دفترلرینی در پی خزینه جه تدقیق ایدلرکن صکره باب عالی یه ارسال و مجلس والوجه بالتصدیق عتبه علیایه عرض اولنور و اراده سنییه اقران ایتدکجه هانکی سندن معتبر اوله جفی تصریح ایدیلرک ایالتک والی و دفتر دار و حاکم و نائب و وجوه بلده و قوجه باشلرینه خطاباً (او امر مالیه) قلمندن امر عالیلر اصداریه محللرینه کوندریلوردی .

بو ویرکو ۱۲۵۶ سنه سندن اعتباراً تطبیق ایدلمکک باشلادی . ایلتک سنه تطبیق منده تکالیف عرفیه مرتباتی تعلیمات سنیه نك ایکنجی بندی موجبہ بر محصل مال و ایکی کاتب و حاکم و مفتی و بر عسکر ضابطی و وجوه مملکتدن درایتکار و مستقیم الاطوار درت کسه که جمعاً اون ذات و اکر او محلده رعایا وار ایسه متره پولید و قوجه باشلرندن دخی ایکی کشی اولمق اوزره تأسیس ایدیلان مجالس محلیه معرفتیه توزیع ایدلمشیدی .

درس : ۳۹

ویرکولر

۱

ویرکو = لغت معنایی ویریش ، عطیه ، احسان دیمك اولوب
اصطلاحات مالیهده ایسه خزینیه ویریلان حصه تکلیفدر. بوصولده
ویرکو لفظی رسم و خرج و جزیه کبی کانه تکلیفه شامل اولور .
و اویلده قوللانیلور . انجی بودجه فصلارنده بو نلفظ شو معنای
عمومیتدن براز خصوصیتیه انتقال ایدرک آئیده تعداد ایدیله جک انواع
تکلیفه انحصار ایدر .

بزه (ویرکو) نی اول امرده زمان و اساس و صورت طرح
و توزیع اعتباریه ایکی نوعه تفریق ایدرک تقریر اتمک ضروریدر .

برنجی نوع

— عن جماعة توزیع اولنان ویرکو —

اسمندنده اکلشایدینی اوزره بو ویرکو یوقاریده (توزیع)
قاعدسندده بیان اولنان شکلرک برنجیسنه موافق بر ویرکودر .

قواعد طرحیه سی

تنظیمات خیریه نك اعلانی متعاقب ایلمک نشر ایدیلوب صورتی درج

ایتمکده اولدیغمز قسم برنجی قسمدرکه بلا واسطه النان تکالیفک
انواعی ایله قواعد طرح و تحصیلنی شامل اوله جقدر .

۲ : انواع تطایف

بزده بلا واسطه النان تکالیفک انواعی شمدی یه قدر تقریر و بیان
اولنان تبدلات و تحولاتدن صکره شونلر اولمق اوزره تقرر ایتمش
بولنیور :

۱ — ویرکولر

۲ — بدلار

۳ — رسملر

۴ — عشرلر

۵ — حصه اعانلر

محلارنده هر برلرینک اصول طرح و تحصیلی حقتنده ویریه جک
ایضاحاتدن بو وارداتک هانکیلرینک بو قسمه ادخالی مالونجه متفق
علیه و هانکیلری مختلف فیه اولدیغی اکلاشیله جقدر . بو محاکمهی
محلرینه ترک ایدرک صیره سیله بونلرک تعریفات و تقسیاتنه و هر برینک
قواعد طرحیه و تحصیلیه سنی آیر و کوسترک شرطیه ایضاحاتنه
مباشرت ایتمهی دها مناسب بولدق .

ایکنجی به اعشار و اغنام ایله یا لکیز رسومات، اوچنجی به محکمه خر جلیله قیدیله و املاک امیریه و دوائر مرکزیه حاصلاتی و دردنچی به یا لکیز مقطوع ویرکولر ادخال قانمشدر .

اندن صکره کی بودجه لده بو تقسیم تعدیلات کورمشدر . ۳۰۴ بودجه سنده برنجی قسه ویرکولر، ایکنجی به اعشار و رسومات، اوچنجی به کمرکار دیدکدن صکره دوائر اوزرینه وارداتک انواعی آریله رق طقوز اون قسه قدر چیقارلمشدر .

بعده ینه اساسه طوغری کلنه رک ۳۱۸ بودجه سنده ویرکو و اعشار و سائره برنجی قسه، کمرکار و رسومات ایکنجی به . دوائر وارداتی اوچنجی به و دوائر مالکیه وارداتی دردنچی به قونلق صورتیله درت قسه منقسم بر ترتیب قبول ایدلمشدر .

بعده بو تقسیماته بشنجی اوله رق برده (واردات سائره) قسمی علاوه اولنوب رزیدن خزینه حصه سی و مقطوع ویرکولر اورایه التیق صورتیله بر شکل دها قبول ایدلمشدر . ۳۱۹ سنه سندن ۲۲۳ سنه سی نهایته قدر بودجه لر بویله دوام اتمشدر .

نهایت بو بشنجی قسم ایکی به آریله رق مقطوع ویرکولر آیری بر قسم و واردات سائره آیری بر قسم اتخاذ ایدلمش و ۳۲۴ سنه سنک بودجه سی التی قسم اوزرینه ترتیب اولمشدر .

بز بو فصلده تنظیما تدن اعلان مشروطیته قدر جریان ایدن احوال و صفحاتی کوره جکمز ایچون پروغرا مزده تکالیف موجوده نی التی قسه تقسیم اتمش و هر بر لرینک قواعد طرح و تحصیانی او قسما صیره سیله ایضاح ایده جکمز ی وعد اتمشیدک . شمدی بحث

تنظیم آیدن صکره خزینہ یه عودت و اولدججه کسب مضبوطیت ایدن واردات دولت ابتدا عنوانسز اوله رق ایکی قسمه تفریق ایدیلوب برنجی قسمه هر نوع ویرکولرله جزیه و مال مقطوعه لرایکنجی قسمه ده اغنام ، اعشار ، کمرک ایله رسومات و حاصلات سائره ادخال ایدلشیدی .

۱۲۷۷ تاریخنه قدر بویله کیدیلهرک اندن صکره برنجی قسمه (بلا واسطه نوعدن اوله رق طوغریدن طوغری یه انان تکالیف) وایکنجیسنه (بالواسطه نوعدن اوله رق استحصال اولنان رسومات و حاصلات) عنوانلری ویرلمش و بونده یالکز (املاک امیریه معجلات و مؤجلات و حاصلاتی) برنجیدن ایکنجی یه نه رق دیکرلری قسملرنده ابقا ایدلشدر .

۱۲۹۳ سنه سنده مجلس مبعوثانه تقدیم قلنان بودجه دخی بو صورتله ایکی قسم اوزرینه مرتب و بالاده بیان اولنان ویرکولری محتوی اوله رق تنظیم اولمشیدی .

موسقوفلرله اجرا ایلدی کمز فلاکتلی محاربه دن چیققدن صکره قلمز کبی امور مالیه مزده دخی آچیلان بویوک یاره لری صارمق اوزره ایوم اعیان رئیس بولنان مقتصد محترم سعید پاشا حضر تلرینک اثر حمیت و همتلریله وجوده کتیریلان ۱۲۹۶ بودجه سنده وارداتمز درت قسمه آیرلدی . برنجی قسم (طوغریدن طوغری یه انان تکالیف) ایکنجی قسم (بالواسطه انان تکالیف و رسومات) اوچنجی قسم (حاصلات متنوع) دزدنجی قسم (واردات مقطوعه) اولسق اوزره تعیین ایدیلهرک برنجی قسمه یالکز ویرکو و بدل عسکری ،

یکیدن وضع و طرح اوانه جق بر تکلیفک مقبولیتی و موجود
تکلیفک اصلاحی ایچون احکامنه تمامیله رعایت ایدیله جک قاعده لر
بشدر :

اولاً — ویرکو ثروت و قدرت ایله متناسب اولق .
ثانیاً — اله جق ویرکونک مقدارینی و زمان تأدیه سنی هر کس
تمامیله بیلمک .
ثالثاً — مکلفینی از عاج ایتیه جک زمان و صورت لرده تحصیل ایدلمک .
رابعاً — اک آز مصرفه جبات ایدیله جک صورتده ترتیب
اولنق .

خامساً — مکلفینه ویرکونک ایفاسندن قور تق امکانی کوسترلمک .
بو قواعد خمسه لایتغیر اساسلردر . هر هانکی ویرکو بونلره
موافق دکلسه دوام ایتمز . خدمت و منفعت یرینه مصرف و مضرت کتورر .
بو اساساره موافق ویرکولردر که دولتی خدمات عمومی حقیقه ایفایه
موفق ایدرک ممکتک ترقیات اقتصادی و مدنی سنی تأمین ایلر .
بزده هانکی تکلیفلر برنجی قسمه وهانکیلری ایکنجی به ادخال
ایدلیکنی ده اکلامق ایچون تنظیماتدن صکره جریان ایدن صفحاتی
بروجه آتی تعقیب ایتمه مز لازم کلور :

تنظیماتک اعلانندن صکره مالک بحق صاحبی اولمغه باشلامش
اولان خزینه (موازنه) نامیله و بودجه اصولنه قریب بر طرزده
سنه دن سنه یه دفترلر تنظیمنه باشلامشدر . معلومدرکه واردات عمومی مز
تنظیماتدن اول (تکالیف شرعیه) و (تکالیف عرفیه) دیه اکی
قسمه آیرنمش ایدی .

تقسیمی دیمکدر . بو توزیع ایکی درلو اولور . حکومت ، یا جماعت اوزرینه بر مقدار معین ویرکو طرح ایدهرک هر کسک حصه سنه دوشه جک مقدارک آرهلرند قوشوجه توزیع ایلمسنی کندیلرینه بر اقییر . یا خود افراد ککافیندن هر فردک حصه سنی حکومت قاعده مخصوصه سنه کوره کندیلی تعیین و تبایغ ایدر . برنجی صورت مصارف تحصیلیه جه اهونیتی و جباتجه سهواتی مستلزم ایسه ده توزیعنده پک چوق حقمز اقلر وجوده کله جکیندن دائماً شکایتی موجب اولور . بناء علیه تکالیف حقدده کی قواعد اساسیه موافق دکلدرد . ایکنجی صورت هر فردک ثروت و قدرتنه کوره بیکده و یا یوزده حسابیه صورت قطعده ده حکومتجه تعیین ایدیله جکیندن تکالیف قواعدینه ده موافق دوشرد .

تحصیل — طرح اونته جتی حصه تکالیفی اوقات و تقاسیط معینه سنده مکلفیندن وسائط مخصوصه ایله استیفا ایتک و هر کسک یدینه مجاناً مقبوض سندلری ویرمکدر .

تحصیلات ایچون تقسیط وضعنده کی حکمت مکلفینه تأدییهی تسهیل ایتمکدر . تقسیط ، بر دینی قسم قسم اوده مک اوزره تاجیل دیمکدر و تقسیط سهواتی واردات دولنده انجق برنجی قسم تکالیف ایچون کوستریه بیلور . چونکه مطرح شخص در . بناء علیه مکلف معلوم و دولتیجه وقتنده تحصیل ممکندر . فقط ایکنجی قسم تکالیف ایچون بوسهوات کوستریه مز . زیرا مطرح مالدر . صاحبی ایسه کلوب کیکیدر . انک ایچون اوزر در حال تحصیل ایدیاور . تقسیطه ربط ایدیاهمز .

مكلف دن استيفا ايدر ايسه بوقسم تكليفلره (بلا واسطه النان تكاليف) ديرلر ويركو وبدل عسكرى كپي .

اكر تكليفك مطرحى مال اولور ايسه يعنى اصل ويركو ايله مكلف اولوب نهايته او مالى استهلاك اتمك صورتيله ويركويى تاديه ايدجك شخصك سرمايهسى ويا ايرادى نظراعتباره ائمه رق حكومت ويركويى عائد اولدينى مالدن بروجيه پشين استيفا ايدر ايسه بوقسم تكليفلره (بالواسطه النان تكاليف) ديرلر . كمر ك رسمى وسأره كپي .
قاعده — تكاليفك مطروح اولدينى اشيا قيمتك ويا ايرادينك

صورت تعيين وتخميننده قبول ايديلان مقياس واساسدر .

تكاليفك طرحنده اشيا نك قيمتى ويا حاصلات غير صافيهسى ويا خود واردات صافيهسى اساس آخاذا ايديله بيلور . برشيدك واردات صافيهسى تعيين ايدرك اندن صكره ويركو قونبوق الك مقبول بر اساسدر . فقط بونده مصارف اوله رق تنزيل ايديله جك مقدارك تعيين نوع ونسبتنده اشتباهه محل براقيه جتى قطعيت اولمليدر . اصول شريعتده عشر النور كن طبعى يا غمورصولريله وجوده كلان محصولات ارضيه دن تام عشر الندينى حالده دولاب وآلات سأره ايله اسقا ايديله رك يتشديريلان محصولات ارضيه دن نصف عشر النمى بو اساسى دها او وقت وضع ايتمشدر .

يكي مسققات ويركوسى قانوننده واردات غير صافيهنى تخمين ايتدير دكن صكره اخشابلرده يوزده بكرمى بشنى تنزيل ايديشمز ايسته بو اساسه مبتيدركه محلمنده تفصيل ايديله جكددر .

توزيع — ثروت عموميه دن اله جق ويركو حصه سنك مكلفينه

درس : ۲۸

برنجی فصل

بلا واسطه نان تکالیف

۱ : اصطلاح عمومیہ

تکالیف — خدمات عمومیہ دولتی ایفا ایچون ثروت عمومیہ ملیہ اوزرینہ طرح اولنان ویرکورو سمدیر تکالیف انک جمعیدر .
طرح — آتمق ، براقق ، وضع ایتمک ، ویرکور قومق تکالیف امیریہ بی تعیین وتوزیع ایتمک مغالرینه کلیر .
تکالیف عمومیہ نك نظر دقتہ التمسی لازم اولان درت اساسی واردر :

۱ مطرح

۲ قاعده

۳ توزیع

۴ تحصیل

مطرح — تکالیفک محل طرحی دیمکدرکه یا شخص اولور ویا مال اولور . اکر شخص اولورسه یعنی او تکالیف طرح اولندیغی زمان شخصک سرمایہ سی ویا ایراد سزیمی نظر اعتبارہ نہرق وضع اولنور و حکومت او تکالیفی طوغریدن طوغرییہ واسطه سز اولدوق

طرفدن دخی دیکر یرلر کبی عمومی و مساوی تکالیف تأدیه اولنمی؛
تاسعاً: — مرتبات عینیه و مبیعات امیریه ذخیره سی نایله عیناً
النمده و تعیینات عسکریه و سائره بوندن و یرلدکن صکره بقیه سی
اکمکچیلره و یرلمکده اولان ذخائرکده اخذ و جابندن صرف نظر
و ذخیره نظارتی لغوایدیلهرک دولتک اوازمی و اکمکچیلرکده ذخیره لرینی
کندیلری مبیعه ایتملی؛

عاشراً: — جزیه شرعیه نك طرح و توزیعی معاملاتنی اصلاح
و علی الرؤس جزیه طرح و تحصیل الغا و بطریقخانه لر معرفتیه عن جماعه
تحصیل اولنمی؛

حادی عشر: — اغنام اوزرینه النان رسوم مختلفه توحید و تعدیل
ایدیلهرک یالکیز اغنام رسومنک قدیمی وجهله استیفا قلنمی .
ایشته شو اساسلره بناءً تنظیماتدن صکره طرح و تحصیل اولنان
تکالیف عمومیه مزى فن اقتصادک تعیین ایتمکی قواعد توفیقاً
تقسیم ایلمش اولدیغمز الی فصل اوزرینه ایضاحه باشلايه جغز .

رابعاً: — تيار لولرله زعميلرك و خواص هايون و خواص امرا و مقاطعات ميريه و مالكانه و يورتلق و اوچاقلق و اوقاف تخصيصاتي اوله رق مخصص اولان اراضيدن انه كلان تكاليف شرعيه نك اساسه ارجاعي و اعشار عنواني تحتنده هر محلك قوه انباتيه سنه كوره مختلف نسبتارده درلو اسمرله استيفا ايديلان واردات عشريه نك لفظ و معناسنه موافق اوله رق مساواة هر طرفده اونده بر حسايله النسي ؛

خامساً: — مقاطعات اميره دن ماعدا خواص و مالكانه و زعامت و تيار و يورتلق و اوچاقلق كبي احبابنه عائد اراضينك اوچر سنه نك حاصلاتي ثلث ايديله رك بدل تعيين ايديلوب سنه دن سنه يه خزينه دن اعطاسي ؛

سادساً: — بيوك و كوچك كافه مأورينه معاش و بمضرينه ات و امك تعييناتي تخصيص ايديله رك هر مأمور كيتديكي و چديكي يرلرده مصارفني كاملاً معاشندن كنديسي تسويه ايتسي و هيچ كيمسه دن بر احقه و بر حبه اله مامسي و بو مصرفار ايچون قارشولق اوله رق طرح اولنه كلان عوارض و نزول و سائرده كبي تكاليفك ده كلياً لغو ايدلسي ؛

سابعاً: — لوازم دولت ايچون كراسته ، كندير ، كهرچله ، كور و سائر و يرمك اوزره تكاليف عينه ايله اهالي سي مكلف اولان يرلرده بوكي تكليفلر رفع و لغو ايله ايديله رك اوقضالرك ده ديكر محمللر كي مساوي تكاليفه تابع طوتلسي ؛

ثامناً: — دربندجي ، كوپرئيجي ، صويولجي كبي تكاليف بدنيه ايله مكلف اولان محمللر دن ده بو تكليفلر قالديريلاه رق بو ايشلر اجرتاه دونتلك مصارف عموميه سي مياننده ياپديرلق اوزره اورالر اهالي سي

واملا و اقتضا ایدن علم و خبرلری ترقیم و اعطا و صور مطبوعه سنک
محصلین طرفلرینه اسرا اولتمسی مجلس والای مذکورده تنسیب و
استحسان اولتمش و عتبه علیای حضرت خلافت پناهیدن دخی لدی الاستیذان
مذکره مرقومه نك دیوان هایون قلمنه قید ایله اولوجهله اقتضاسنک
اجراسی خصوصنه اراده مکارم عاده جناب جهانبنانی تعاقی ایله
اولبابده امر هایون شوکت مقرون حضرت ملکداری شرف افزای
سنوح و صدور بیورلمش و موجبنجه اینجانی بالاجرا سائر محملره علم
و خبرلری اعطا قلمش اولمغه کیفیت معلوم اولمق و باب مالیه ده
بولنان اقلامه قید برله بوندن بویه دستور العمل طو تبق ایچون دیوان
هایوندن وارد اولان علم و خبردر .

شو خط هایون ایله تعایات سینه و ذیللرندن و نظامات موضوعه
و علم و خبردن ا کلاشیلورکه تنظیمات، خیره نك امور مالیه ایچون بدایه
وضع ایتدیکی اساسلر شونلردر :

اولا : — هر نوع واردات دولتک طوغریدن طوغری به خزینه به
کلوب هر مصارفکده خزینه دن تسویه قلمسی ؟
ثانیاً : — امنیت مال و جان قضیه سنک قطعاً تأمین ایله کمسه نك
موجودیتنه تجاوز و مالی مصادره ایدلامسی .

ثالثاً : — تکالیف عرفیه ایله احتساب رسومی لغو ایدیلرک
یرینه هر کسک املاک و اراضی و حیوانات و تمتعانی بالتحریر تبین ایدرک
قدرت و ثروتنه کوره طرح و توزیع اولنه جق بر نوع ویرکو احداث
و استیفا قلمسی ؛

ایروجه بر ماده اوله رق محصولات عشریه مثللو رسومات مذکوره
دخی محصلین معرفتلیله تسویه و اداره اولتمق لازم کله چکنه و رعایانک
اسپنج و رسوم رعیتلی قوانین سابقه اقتضاسنجه النوب ویریلور شیلر
ایسه ده بعدازین کافه مطلوبات سیه و ویرکوی ممالک محروسه اصول
جدیده مستحسنه اوزره محصلین معرفتلیله تسویه و تحصیل قلنه رق
بونلر بالطبع برلشه چکنه و طوپی ویرکوی جدیده قاریشدیر یله جغه بناء
او مقوله یا بلاق و قشلاق رسوماتی حقدده برکونه اشتکا و قوعبولور
ایسه محلی مجلسنده اقتضاسنه ابتدار اولتمسی مالارنده امور ضبطیه
و مالیه مأمورلرینه خطاباً او امر شریفه تصدیر و ذکر اولنان رسم اسپنج
و رسوم رعیه متعلق استدعا و قوعنده دخی بوجه مشروح فقره
ویرکونک شرط مستقل صورتنده یاز یله حق فرمانلره درج و تسلطیر
قلمسی .

۶

بالاده بند بند بیان اولنان موادک کرک اقلامده و کرک طشره
مجلسلرنده اقتضاسی اجرا اولتمق اوزره دیوان هایون قلمنه قید ایله
اقلام سائر یه علم و خبرلری اعطا و تعالیمات خفیه یه علاوه اشبومذ کرده نک
برر صورتلری طبع و تمثیل ایله محصلین طرفلرینه بعث و اسرا
قلمسی قلم مزبور طرفدن افاده و انبا اولنه رق مواد مشروحه مجلس
والای احکام عدلیه ده مذاکره و تدقیق و تنظیمات خیریه اصول محاسن
شمولنه تطبیق برله مقدمه قوانین قلمیه اولمق و بوندن بویله لزومی
کورینه چک مواد دخی ذیل و علاوه قلمق اوزره قلم مزبوره قید

حاصل ایلدکاری ترکه لرندن روم ایانک سکزده برعشر ایله سالاریه لری وانا طولینک اونده و بشده و التیده ویدیده بر و طر بزون و سیواس و ارض روم و سائر اول حوالینک دخی قانون و دفتر موجبنجه ویریه کلان اعشاردن زیاده و نقصانه و یابلاق و قیشلاق رسوماتنه دائر و رعایانک اسپنج و رسوم رعیتلرینه متدائر شمیدی به دکین نزاع و قوعنده دفتر خاقانی به بالمراجعه قانونه توفیقاً اوامر علیه ویرلمکده ایسه ده چونکه تنظیمات خیریه نیک تأسیسندن مرادعالی بالجمله صنوف تبعه نیک رفاه حال و معموریت احوال لری نیت حاله سندن عبارت و اشبو اعشارک قدیمی وجهله اصول مختلفه اوزره التمقده یعنی اعداد متفاوته ایله عشر تحصیلده برکونه اعتدال بولنه میه جنی واصل رتبه بدهت اولدیغندن شو خصوصه دخی اصول متساویه ارائمسی لازم کلمش و محاسن عصریه خلافتیناهیدن اولمق اوزره ذکر اولنان اعشارک تنظیمات خیریه اجرا اولنان یرلرده علی العموم لفظ و معناسنه موافق اوله رق مساوات اونده بر اولسنه اتفاق ارای و کلا ایله قرار و پرلمش اولمغله بعدازین اعشار مذکوره بر منوال محرر اونده بر اعتبار التمه رق محصاین معرفت لریله تعشیر اولنسی و فقط تنظیمات مذکورده نیک کافه احکام معدلت اتسامی بلطفه تعالی کاملاً قرارلشجنجه به قدر شاید بوکا دائر و بعض قرا ضمیمه و اعشار ماده سنده زیاده و نقصان تکلیفنه متدائر برکونه استدعا و قوعبولور ایسه اعشارک اولوجهله اونده بر النوب زیاده طلب اولنماسی و برده سایه سلطنت سنده هر کس املاک و اراضیسنه بروجه سر بسیت مالک و متصرف اوله جغندن بلاسند بغیر حق کسه کسه نیک قرا و اراضیسنی ضبط و تصرف ایده مامسی و یابلاقیه و قیشلاقیه رسوماتی

اوزره رسوماتی اخذ اولتمق فقره سنک لدی الایجاب والاستنعا ویریه چک
اوامر شریفیه درج و علاوه قلمسی .

۴

ممالک محروسه سنک اکثر محالمرنده بعض قرا و مزارع و اراضی
حاصلاتی متولی معرفتاریله اهالی مرتزقهیه و بر مد و ایکی مد حاصلاتی
امام و خطیب و سائر اهل علومه و یرلمک و بعض یرلرده دخی تخصیص
قلنان اراضی توجیه و زاویه دارلق و تکیه نشینلک و اولادیت و مشروطیت
وجهله حاصلاتی کنسدی طرفارندن التمق و دفتر خاقانیده موجود
دفتر اوقافده مقید اولتارک دخی محاسبه لری بعدالرؤیه عشری
اوقاف هایون خزینته سنه اعطا قانمق نظامدن ایکن بو دفعه اجرا
بیوریلان تنظیمات خیریه اصولنجه بونلر دخی محصلین معرفتاریله
اجرا اولنه رق حاصلات عشریه لری بشقه جه اخذبرله سائر اموال مرتبه
ایله برلشدیرلمک و بعده ایجابنه کوره تسویه اولتمق مشروط بولنمش
ایدوکنه نظراً بونلره دخی کذلک دفتر خاقانییه بلمر ارجعه شمدییه
قدر اعطا اولندیغی و اصولی وجهله اوقاف هایوندن بالاستعلام
قانون و اصول قلمه توفیقاً قدیمی اوزره اوامر علیه اعطاسیده
تنظیمات خیریه شرائط مستحسنه سنه موافق کورندیکندن اولوجهله
اجراسی .

۵

ممالک روم ایلی و اناطولیده بالجمله ایالات و الویه داخلمرنده کائن
زعامت و تیمار و متقاطعات و اوقاف طوپراقارنده زراع طائفه نک زراعتلریله

ادمیر اوله جقدندن کندیلمی ویرکولرینی سائر اهالی و تبعه ایله
بالتبعیه ویرمک اوزره اجرت معتدله و مناسبه ایله استخدا اولمیری
اصول جدیدیه موافق اوله حفنه بناء بعدازین بونلره متدائر استدعا
وقوعنده دخی خدمات مرقومه نك محال و موافقنه وجهت ایجابیه سنه
کوره نه صورتله تسویه سی تنظیمات خیریهیه توافقی ایدر ایسه اکا
کوره اقتضاسی اجرا قلتق ایچون کیفیتی اولا محلی مجلسنه حواله ایله
استعلامی حاوی او امر شریفه ویرلمی .

۳

اوتهدنبرو درسعادت ایچون مرتب اولوب جلب طائفه سی یدلرله
اناطولی و روم ایلیدن طوغری درسعادته سوق اولتمقده اولان
اغنامدن انسانی راهده طپراق باصدی و یابلاق و قیشلاق رسومی
و رسوم سائر مطالبه سیله تعدی اولتامق اوزره ازالق ازالق او امر
شریفه ویرلمکده اولدیغندن بونلره کافی السابق او امر علیه ویرلمی
سایه مراهوایه حضرت شاهانده مبادرت بیوریلان رفع تعدی
و مطالبه کیفیتنه و اصول تنظیمات خیریهیه نظراً اگرچه مقرون دائره
اعتدال اوله رق مرهون مساعده سنیه لری کوردنیکندن بونلره
کافی السابق او امر شریفه اعطاسی و فقط اشبو جاب طائفه سنک
انسانی راهده و یا خود دنار آخرده فروخت ایتمک اوزره یدلرنده
بشقجه کلیملو اغنام بولنسی دخی قرین احتمال اوله رق وازادت
سلطنت سنیه نك اتلافی منافی صدق و استقامت اولدیغنه منی بونلرک
درسعادت ترتیبندن ماعدا او مقوله اغناملرندن اقتضاسی و تعامل قدیمی

بالجمله امور و خصوصات و دعاوی و منازعات طشره مجلسارندن
 غرضمزجه رؤیت و تسویه اولنه جغنه بناءً ذکر اولنان ائمه و خطبانك
 و یدلرنده سندات صحیحه بولنان سادات كرامك معافیتلری ایقا قلمق
 و خصوصات محررۀ سائرۀ حقهده دخی جابجا استدعا و اشتكا وقوعنده
 مواد مشتكا و مستدعا کرکی کبی تدقیق و تحقیق و تنظیمات خیریه یه
 لایقيله توفیق و تطبیق برله اقتضاسی تسویه و اجرا اولنمق اوزره
 محصلین و اعضای مجالسه خطاباً او امر علیه اعطا و اهالی و کوجبه
 و سائرۀ دن شاید تکالیفه دائر بعض اشتكا و وقوعنده دخی بالاده محرر
 شرائط تکالیفه تطبیقاً كذلك محللرنده محصل و اعضای مجلس معرفتله
 اقتضای تسویه سنه دقت ایله فی الواقع انہا اولندینی اوزره موجب تمتع
 اوله جق املاک و اراضی و سائرۀ سی اولمدینی تقدیرده رنجیده اولنماق
 مضموننده او امر شریفه تصدیر و املا قلمسی و اهالی و چفتلکات
 اسجابی بینلرنده اراضی نزاغنده و یريله کلدیکی وجهله بعد ازین دخی قانونه
 بالمراجعه محلی مجالسنه حواله ایله قدیمی اوزره او امر علیه و یرلمسی
 و بونلردن ماعدا بعض محللرده کوپریجیلاک و دربند جیلکه دائر برطاقم
 معافیت اولوب حالبوکه بو مثللو کوپری تعمیری و دربند محافظه سی
 امور مالیه و ضبطیه مأمورلری معرفتيله تسویه اولنه جق یعنی کوپری
 تعمیری لزومنده مصارفی محصلین طرفلرندن صرف و ایقا و او مثللو
 دربندلرک امور ضبطیه مأمورلری طرفندن عسکر اقامه سیله امر
 محافظه لری اجرا قلمه جق اولدیغنه دائر و بونلرله اشبو خدمتلك
 پکده لزومی کوريله میوب بالفرض اقتضا ایتسه بیله فقط ذکر اولنان
 کوپریجی و دربندجیلر بو خدمتلكده کسب و قوف و معلومات ایتمش

موافق شرع شریف وقانون اولمسیله کذبیلری مظهر الطاف اولدقلرینه
واشبو ائمه و خطبانک اکثریسی دخی بروجہ حسبی ادای خدمت
ایده کلدکارینه بناءً اوتهدنبرو سلطنت سنیہ طرفندن رعایةً و خدمت
شریفه بی ابطالندن وقایةً و کَرَک بونلر طرفندن و کَرَک صحیح النسب سادات
جانبندن معافیتته دائر استدعا وقوعنده او امر شریفه اعطا قانمقده
وبونلردن و سائر اهالیدن رسومات میریهلری و قتیله محانه و قبضنه
مأموره بالتأدیہ طرف طرف یایلاق و قشلاغه کیدوب کلکده اولان
کوچبه واکراد و یوروک و بوشناق طائفه سندن تصرفلرنده املاک
واراضیلری یوغکن تکالیف مطالبه اولندیغی انها اولندقدہ فی الواقع
تصرفلرنده خانه عوارضه باغلو تکالیف التمیق ایجاب ایدر املاک و اراضی
اولدیغی حالده تکالیف مطالبه سیله تعدی اولنماق واکر تصرفلرنده
املاک و اراضی بونلور ایسه باو امر علیه وارده اولان تکالیفندن
حصه مصیبهلری تحصیل اولتمق اوزره او امر علیه ویرلمکده اولوب
واقعا اشبو ائمه و خطبانک جهت علمیه اولمق اوزره معاف اولملری
شرع شریف ایجابندن و سایه شوکتوایه حضرت شاهانه ده بوندن بویله
هر کسک املاک و اراضی و حال و تحملی کوزده دیلوب محصولات موجوده
وقود مالیه سنک درجه سنه تطبیقاً تکالیف التمیق اصول حسنه جدیده
مقتضای معونات احتواسندن اولدیغنه و بمنه تعالی رفته رفته اشبو اکراد
ویوروک و کوچبه و بوشناق طائفه لری دخی سایه مرحمتوایه سلطنت
سنیه ده محال مناسبه به نقل و اسکان اولدورق انلر دخی سائر اهالی
مسکونہ دن معدود و اصول و نظاملری دائره معتدلیه ربطیله نائل
میرام و مقصود اوله جقلری ماحوظاتندن بوئدیغنه و مع مافیہ فیما بعد

و بو مقوله لرك پوست نشینی اولدقلری قرا و مزارع مخصوصه سندن
بشقه املاك و اراضیسی بولندیغی حالده ارتق اكا برشی دیه میه رك
دوزجه و سائر اهالی ایله قرنداشجه تکالیف واقعه سنی ادا ایلری
لازمه دن و اصول اعتداله مترتب و متحتم اوله جنی اتیان و تفصیلدن
مستغنی ایدوکنه مبنی تنظیمات خیریه اصول حسنه سنه تطبیقاً بو مقوله
مشایخ و زواویه دار و متولی عهد لرنده خرج سندات سنیه معتبره اراضی
و املاك بولندیغی حالده معرفت شرع شریف و محصل و اعضای مجالس
معرفت لریله محللرنده کوزلجه تدفیق و تحقیق و بروجه تعدیل و تسویه
تنظیم برله معاملات ایجابیه نك اجراسنه صرف رویت قلمسی فقره لری
دخی بوندن بویله ویریه جك او امر علیه نك شرائط مخصوصه سندن
بولنمی .

۲

بروجه محرر تنظیمات خیریه اصول محاسن شمولی اقتضاسنجه
سایه معدلتوایه حضرت پادشاهانده اهالینك املاك و اراضیسی
و سائر لری محصلین معرفت لریله محللرنده تحیر و دفاتری بو طرفه تسیر
برله اتفاق ازای وکلا و امر و اراده سنیه شهنشاه مکارم پیرا ایله
باعث اعمار ممالک و بلاد و سبب اسایش اهالی عباد اولان ویر کوماده سنك
بروجه حقایقیت تسویه اولنه جنی مأمون الطاف جناب مسهل الامور
ایسه ده ائمه و خطباء مقتدای ناس اولدقلری اعتباریله و صحیح النسب
سادات کرام دخی نقیب الاشراف حضر آئی طرفلرندن سندات صحیحه
اخذیه رسوم رعیه و بلا امر شریف تکالیف شاقه دن معاف و بوضورت

طعام ایچون سلاطین سابقه زمانلرنده تعیین و تخصیص بیورلمش اولان قرا و مزارع حاصلاتی مشایخ و زاویه دار و متولیلیری طرفندن التیق اوزره دفتر خاقانیده مقید اولوب بونلره بعض مداخله و قوعنده ظهوره کلان مستدعیات قرین اسعاف اوله رقی مشارالیهم حضر اتنک روحانیت سنیه لرندن استمداد و طرف اشرف حضرت جهانداری به مشایخ و درویشاندن دعوات خیریه استجاب اولمق فیوضات مغویه بی جامع مائر جلیله دن و سلطنت سنیه نك شان خلافت نشانندن اولدیغنه نظراً مجرد مشار- الیهم حضر تلیسینه تعظیماً بوندن بویله دخی او مقوله دفتر خاقانیده مقید قرا و مزارع و اراضی حتمده برکونه استدعا و قوعنده بالمراجعه استدعاری دفتر خاقانی به و قانونه توافق ایلدیکی حالده اصول قدیمه سی اوزره دفتر خاقانی و قانونی درجیله محالری نك محصل و نائب و اعضای مجلسنه خطاباً او امر علیه و یریلوب تخصیص بیوریلان قرا و مزارع ایچون محصلین طرفندن اعشار و تکالیف مطالبه سیله برکونه تعدی و قوعه کلیه رك جانب سنی المناقب جناب مامکداری به استجاب دعوات خیریه به مبادرت اولنمی و شوقدر که بروجه محرر اعزّه کرام خانقاه و تکلیاسنه سلاطین ماضیه طرف هایونلرندن تخصیص بیوریلان قرا و مزارعدن بشته مؤخرأ مشایخ و زاویه دار و متولی طرفلرندن مجرد کندی تمعلری ایچون شوندن بوندن یعنی بعض محمولات و قوعنده یدلرنده اولان سندات سنیه ده محرر قرا و مزارعدن ماعدا اخردن باطابو الدینی و باسند شرعی امالک المش بوتانلر اولسی محتمل و مروی و بونلر ایچون تکالیف انمامسی لازم کلسه سائر اهالی تبعه سلطنت سنیه به غدری مؤدی و اصول نصفت و معدنک خلاقی اوله جنبی بدیهی اولدیغنه

بعض نظامانہ دائر دیوان ہمایون قائمندن خزینہ

جلیلہ یہ مورود ۱۵ ص ۱۲۵۶ تاریخی

علم و خبر صورتیدر

۱

بتوفیقہ تعالیٰ مجرد آثار روحانیت جناب رسول کبریا و حسن
موفقیت شہنشاہ معدت پیرا ایله اجرای ایجابنہ ہمت بیورلمقدہ اولان
تنظیمات خیریه اصول محاسن شمولی اقتضاسنجه ضرر بخانہ عامرہ ومیری
ومقاطعات و اوقاف ہمایون خزینہ لری و سائر خزانہ جلیلہ دن ضبط
وادارہ اولنہ کلان کافہ مقاطعات و بونلردن بشقہ ممالک محروسہ شاہانہ ذہ
کائن قضا و قصباتک کرک محلندہ و کرک بو طرفدہ قپو کتخدالری
وصرافان دفتر لرنده مقید بولنان التزامات بدلاتی ویا سندات قویہ
اصقیدہ وشونک بونک عہدہ سندہ اولان زعامت و تیمارات و چفتلکات
و تعشیرات و رسومات و انواع سائرہ محصلین معرفتیہ تعشیر و تحصیل
اولنوب برشی آچیقده قلاماق لازم کله جکنہ و ویر کو مادہ سندہ دخی
اھالینک املاک و اراضیسی بالتحریر خاص و اوقاف و معاف و غیر معاف
سیان طو تلمسی مشروط ایسہدہ ممالک محروسہدہ اکثر محللردہ دفین
خانک عطرنانک اولان بعض کبار اهل اللہدن حضرت مولانا وزین العابدین
وحاجی بیرام ولی مثللو اعزہ کرام قدس اسرارہم افدیلر منزک
خانقاھلری ایله سائر طریق علیہ تکلیا و زوایاسنہ فقرا و درویشانہ اطعام

حسنه موافق اوله جغندن بومئلا اولرك اقتضایدن محملارده محصل و کیلی اوله رق استخدام اولملری جائز اولمی .

بند عشرین

تعلیمات علیه نك بند خامسنده مجلس مأمورلرینك و خدمه و عسکری و سائر نك ایجاب ایده جك معاش و ماهیه لری اهالی و فقرانك تعیین اولنه جق و یرکولریله معاً توزیع اولنسی مندرج بولنمش ایسه ده محملارك معتلرینه بو طرفدن ترفیق اولنه جق کاتبلردن بشقه محملارنده لزوم و اقتضاسنه کوره استخدام ایده جکلری کتبه و سائر خدمه نك صورت جلب و استخدام و ماهیه لری کیفیتی تصریح اولنماش اولدیغنه بناء بونلر مجهول الاحوال آدمار اولمیوب اولدیجه کندیلرینه امنیت و اعتماد اولنه جق کیمنسه اولمیسیچون وجود بلده و مجلس معرفتلیله انتخاب و هریری کیفیله ربط اولنه رق اقتضا ایدن خدمتلرده استخدام اولنسی و بونلرک حاللرینه کوره نه مقدار ماهیه و یراسی مناسب اوله جنی محملارنده سوباشیلوب قرار و یرلد کننصکره هر برینك اسامی و کیفیلری و ماهیه لرینك دخی مقدار لرینی مبین بر قطعه دفترینك بو طرفه کوندرلمسی .

قیدلری اولوجهله تصحیح اوله رقی یدلرنده بولنسان براتلری دخی اولوجهله تبدیل اولمق اوزره کیفیتک مقاطعات خزینه سی جانبنه تحریر و انها قلمسی وبونلرک بعضیلرنده پک زیاده حاصلات اولدیغی مروی اولدیغیدن اوله زیاده شی حاصلاتولوری اولور یعنی بشیوز غروش حاصلات ایله مقید ایکن برقاچ بیسک غروش حاصلاتلری بولور ایسه اومقولدلرک حاصلاتلری کلیاً توقیف ایله ایجابنک بو طرفدن استیدان اولنسی .

بند ثامن عشر

ملکیت وجوهندن مجلسه انتخاب اولنه جقلرک تخصیص بیوریله جق ماهیله لری قدر و حیثیتلرینه کوره ترتیب اولنسی اقتضا ایده جکنندن لدی الانتخاب بونک طرف دولت علیه دن ماهیه تعیین اولنه جفی اعلان و افهام اولور ایسه نه مقدار اولدیغی اول امرده کندولرینه بیلدیر- لیه رک و هر برینک قدر و اعتباریته کوره نه مقدار ماهیه اعطاسی مناسبت اوله جفی مجلس مأمورلرندن یالکوز محصل و حاکم و عساکر ضابطی بیلرند بروج خفی سویلشیله رک کیفیتک بو طرفه اشعار اولنسی .

بند تاسع عشر

ملکیت خاندانلرندن بعض ویوده لغه آلمش و اهالی و فقرا جمله سی اتفاقاً کنا و سندن خشنود بولنمش اولانلرک استخداملری اصول جدیده

کله مدگلری صورتده وکیللرندن وارباب وقوفدن بالتحقیق اومقوله لرك بر صورتله کتم کیفیت و استحقاق ایده ماملری خصوصنه اعتنا وبونلر حین تقاعدلرنده عهده لرنده بولسان تیمار وزعامت لری نك حاصلاتی تمامجه کوسترمیه لرك کتم و اخنا ایتش اولدقلرندن براتلری بو طرفدن ویریه جك اولانلرك خمس شرعی لری خزینه ده حاصلات واقعه سنه توفیقاً حساب ایله تحصیل اولنه جنی درکار ایسه ده بونلردن بعضی لری دیار بعیدده بولنوبده سنه سی ایچنده کلوب حاصلات تیمار لری نك مطالبه و اخذ ایتزلر ایسه انلرك تیمار لری حاصلاتی بشقه جه حفظ اولنه رق کندوسی و یا خود باحجت شرعیه و کیلی کلور ایسه اکا اعطا و شاید اول شیخصک فوتی وقوعیله تیمار نك محمول اوله رق حتمده توجیه اولنه جنی استخبار اولندیغندن اول سنه لرك حاصلاتی مین دفتر نك مهرلی اوله رق نظامی وجهله خزینه مذکورده کوندر میسی وبونلردن کندولری بالذات کلیوب حاصلات لری نك املق اوزره و کیل ارسال ایدنلری اول وکیلک یدنده حجت شرعیه اوله رق و کانتی ثبوت بولمده ج حاصلاتک و کیله تسلیمندن مجانبت قلم می خصوص لری دخی محصللره تنیه اولنه رق یدلرینه بررمذکره ویر میسی و حاصلات لری محملر نده اصحابنه ویریه جك ارباب زعامت و تیمارک یدلرنده اولان براتلرنده مقید بولان حاصلات لری نك مقدار یله باقیلوب ویریه جك حاصلات لری براتلرنده محرر حاصلات ندن جز یجه زیاده اولدیغی یعنی بشیموز غروش حاصلات ایله مقید بولنوب بودغه حاصلاتی بر قاچ یوز غروش نهایت برضعفی مقدازی زیاده اوله رق بیک یوز غروش مقداری اولدیغی حالده خمس شرعی لری ویریه جك حاصلاته کوره حساب اولنه رق استیفا و بو طرفه

مندرج اولان حدود احكامه تطبيقاً تاديينه باقلمق اوزره كيفيتك
بوظرفه اشعار قلمسى .

بند سابع عشر

هر بر محله شونك بونك بدلرنده قلمش وچوق مدتدنبرى
محلول اولمش خيليجه مقاطعات و تيمار اولديغى وحسب الارض بونلك
تحقيقى جائز اولميه جغى مثللو حاللريه براعلمسى دخى ناروا اوله جغى
امر بارز اولديغدن محللرنده بولنان اصحاب مقاطعات و ارباب زعامت
و تيمارات كلوب حاصلاتلرني مطالبه ايلدكلرنده بالطبع براتلرينه
مراجعت اولنمق لازم كله چكى جهته كويا ابراز اولنان برات صاحبي
كنديسيميدر اشتباه اولندى دنيلهرك استكنساه و ارباب وقوفدن
استفسار و بوزمين ايله محمولاتى بالاستخبار اطرافيله بوظرفه اشعار
اولنمى خصوصى خفيجه محصلره افاده و تفهيم بيورلمسى و پرده خمس
شرعى ايله صبيان و متقاعدين عهده لرنده بولنان تيماراتدن اصحابى
محللرنده بولنان تيماراتك بدلاتى محللرنده اصحابنه اعطا اولنه جغنه
و صكره خمس شرعيلرينك تحصيلنده صعوبت اوله جغنه بناءً اومقوله
محللرنده بولنان صبيان و متقاعدينك حاصلاتلرى كنديلرينه و يرلد يكننده
يدلرنده اولان برانلرنده محرر بولنان خمس شرعيلرى توقيف و تاخير
و دفاتر صحت مائريله بشقه جه اوله رق مقاطعات خرينه سنه چسته چسته
تسيير اولنمى وصبي قيديله مقيد بولنانلرك درجه سن و تواناقلرى
اثبات وجود ايلدكلرنده ناصيه جاللرندن اكلاشيلوب و كندولرى

خلاف رضای عالی حرکتده بولمندن جمله اتقا ایدک مثللو و صایای
لازمه نك افاده سیله باطفه تعالی نظامات خیریه نك پذیرای حسن استقراری
اسباب نك استحصاله محصل و نوابك زیاده اعتنا و دقت ایتملی اهم
و مناسب و برده تحریر ماده سنه قرادن شروع ایله اهل قرانك
املاك و عقاری و اكا تطیقا ویره جککری ویرکونك تقریبی مقداری
ا کلاشلدقن صکره اصل قضاده بولنانلرک املاك و عقارلرینی دخی
خاطر و کواکه باقیمه رق و بر فرد استثنا اولمیه رق بروجه حقانیت
تحریر اولمسی لازمه دن و بولنردن بعض مفتی و وجوه و خطبا و ائمه
مقوله لری اوتدنبیری مستثنا بولنه رق تکلیف ویرمدککری جهتله
بودفعه ده املاك و عقارلرینی لایقیله یازدیرمیه رق ویرکو ویرمامک
داعیه لرینه دوشمه لری ملحوظ اولوب حلبوکه اول قضاده املاکی
بولنان شخص کرک مفتی و کرک و جووه و کرک خطیب و امام اولسون
املاکک تکملنه کوره ویرکو ویرمک ویدلرنده برات و اوامر عالی
بولنور ایسه اخذ ایله اعتبار اولنماق لازم و لابد اولدینی جهتله
بو مقوله لر حققرنده اهالی قرأ عد اولنماسی امر واجب اولوب
اهالی قرانك املاککری تحریر اولنمش اولدینی جهتله بو مقوله لر
حققرنده اهالی قرأ دعواچی بولنه جقرندن بولنرک مخالفتلرینی عدم
اصفا ایله حقانیتی التزامدن بر مضرت اولمیه جفی و انجاندن ایسه ده
شاید بعضیلری خارج از وظیفه سوز سویلیه رک اذهان ناسی افساد
ایده جک حال وقوعه مبادرت ایدر ایسه مجلسه جلب و محاکمه اینه رق
جنحه سی متحقق اولدینی انده ایسه او مقوله لرک جزا قانوننامه سنده

و جوهلریله کوریشوب ایچلرنده خیر خواه دولت اولنلرینی و نائب بولنلرینی بالاستمزاج اکلادقندن صکره او مقوله لرینی نزدینه جاب و نائب بلده دخی حاضر اولدیغی حالده تعلیمنامه یی بند بند قرائت و هر بر بندک تکمیلنده اول بندک محتوی اولدیغی ماده نك نه ديمك اولدیغی اکلایوب اکلادقلرینی سؤال ایدوب شاید اکلادقلری برشی واریسه لایقیله تفهیمه دقت ایدرک هر بر خصوصی انلره تفهیم ایتدکن صکره بوخصوص خیریت منصوصک بالجمله عبادالله حقلرنده نوجهله خیر محض اولدیغی و سایه احسانویه حضرت شاعانه ده نصورتله استراحت ایله جکلرینی قصور وجوه و اهالییه افاده و تفهیم ایتلری خصوصی او مقوله خیر خواهان سلطنت سنییه تعلیم ایله تمامی مراد عالی انلرک واسطه لریله جمله نك سمعنا واصل و برایکی کون فاصله ویریلهرک تعلیمنامه سنییه ایشیدوب مقتضاسیله عالی اولمق اوزره بالطبع اذهان ناسده میل و خواهش حاصل اولدقندن صکره قضا و قرانک وجوه و مختار و سوز صاحب لری محکمه یه جلب و جمله سی حاضر اولدیغی حالده امر عالی و تعلیمنامه سامی علناً قرائت و اولوقته دخی عجله اولنیه رق مضامین منیفی حق اوزره تفهیم و اشاعه و بعض اکلایمان اولور ایسه سؤال ایتسون دنیلهرک و اکلایمه رق سؤال ایدن اولور ایسه ایضاً اکلادیلهرق دل خواد عالی و جمله جمله نك ذهنلرینه یرلشدرلمسی و الحاصل بو اوصولده برشی دکل ایش کبی کیمسه یه سوز سولیکه محل بر اقلیه رق بو بایده مراد عالی نه مرکزده اولدیغی جمله سنه تفهیم اولندقندن صکره اهالی و نقرایه دخی بووجهله افاده و آنها و حاکم لری کزده اولان عنایات سنییه تشکراً دعای فزونیه عمر و اقبال شاهانه یه مواظبتله

و اثنای مذاکراته خارجدن مصلحتی اولیان ادمک مجلس محانه کیرمسی جائز اولیه جغندن و مجلس دخی محفوظ و مکتوم طوت . اصولدن اوله جغندن امور ضبطیه مأموری معیتده بولنان عساگر نظامیه نقراتندن برر نقر مناوبه^۱ باب مجلسده طوروب درون مجلسه دخول مرادنده اولان ازباب مصلحتی اعضای مجلسه اخبار ایلیه .

تعلیماتک اینکنجی ذیلی

بند سادس عشر

محصللرک صورت مأموریتلرینی متضمن وکافه خصوصنده نه وجهله حرکت ایده جکلرینی مین یدلرینه ویریه جک او امرعلیه و تعلیمنامه لک وجوه و مختاران و بعض متخیزان اعالی حاضر اولدقلری حالد قرائت و درونده مندرج بولنان اصول و نظاماتک حرف بحرف تفهیمیه اجرای اقتضاسنه بالاتفاق غیرت اولتمسی لازمهدن ایسه ده تعلیمنامه لر حسب الایجاب زیاده جه مفصل یازلدینی جهتله اول امرده غلبه لک ارسنده قرائت اولندیغنده بعضاری و بلکه وجود و مختارانک اکثریسی مندرج بولنان نظاماتی لایقیله اکلایه میهرق زعمی اولهرق بر طاقم ظنیاته ذهاب ایله بویابده منوی و مصمم اولان حسن اصولک خلافی مقالات نشرایدوب اهالی نی توحیش ایتاملرچون محصللر محل مأموره لرینه وصوللری انده اول بلدهک نأب و بعض سوزا کلار و مستعد

اعضای حاکم الشرع و ضبط مملکت و محصل و کیلی و ایکی نفر و جوهرکه جمعاً بش نفر دن ترتیب اولنه و رعایا بولنان محله ایسه و جوهرنک بری یرینه رعایا دن بر قوجه باشی تعیین و انتخاب ایتدیر یله و بو کوچک مجلسلرک خلاصه مطالعات و قرارلری هر نه اولور ایسه اصل بیوک محصل بولنان تضانک مجلسنده انک اوزرینه تکرار مباحثه اولنه رق اولیله جه قرار قطعیسی حاصل اولمق و ایجابنه کوره اورادن در سعاده یازلمق لازم کلدیکندن کوچوک مجلسلرک خصوصات واقعهسی بیوک مجلسلره عرض و اشعار اولنه .

بند ناسع

چونکه اشبو مجلسلرده مذاکره اولنه جق کافه مواد و اشائی مذاکرانده اعضای مجاس طرفندن ایراد و بیان قله جق افادات و مطالعات مجاس کاتباری طرفندن ضبط و تحریر اولنه جنی مثل او مذاکره اولنان موادک اتفاق و یا اکثریت ازا ایله قرار کیر اولدقدن صکره بعه خلافه برکونا لقردی اولماق و اتفاق مجاس لایقیله اکلانلمق ایچون مضبطه سنک دخی تییض و ترقیمی لازم کله جکندن بومقوله مضبطه لر تییض و تحریر و اعضادن اومادهنی قبول ایدنار طرفندن تمهیر ایله لدی الحاجه مراجعت اولنسی اقتضا ایدر ایسه مواد واقعه مضبوط و معلوم اولمق اوزره مجلسده بر جریده مخصوصه طوتیه رق اکقید و املاقانه و مجاس وضع اولنه جق قضا لدره موجود بر مناسب محل موقع مجلس تخصیصه مواد واقعه اوراده مذاکره اولنه

تحقق ایدہ ذک اکثریت ارا ایلہ قرار کیر اولہ جنی جہتلہ رأی اومیان طرفک
 هیچ برکونا قیل وقلہ صلاحیتی اولیہ جغندن یعنی اول مادہ یہ دائر
 سویلیہ جکی ہرنہ ایسہ کال سربستیہ مجلسدہ سویٹش وردو قبولہ
 حاصل اولہ جق قرار دخی اکثریت آرا ایلہ حکم اولنٹش اولہ جنی
 جہتلہ ارتق کرویہ برشیء قالمیہ جغندن مجلسدن صکرہ شورادہ
 بورادہ اعتراض و تزیف صورتیہ سوز سویلیکے جسارت ایدر ایسہ
 بعدالتحقیق مجلسدہ عناً محاکمہ اولندقدن صکرہ مجلس اعضالغندن
 اخراج ایلہ فیما بعد ممالکت اموریہ قارشدیرلیہ وبرکونا اعتباری اولیہ.

بند سابع

مجلس ریاستی دخی مشیر بولنان مجلسدہ انلرہ عائد اولوب فریق
 اولان یرلردہ فریق مشارالیه درایت کافیہ اعجابندن ایسہ اکویریلہ رک
 اولدیغی تقدیردہ مأمورین دولت علیہ دن یعنی محصل اموال و حاکم
 بلدہ و ضبطیہ مأمورلری اولان اشبو اوچ مأمور اسمنہ اولہرق قرعہ
 آتیلوب قنغیسنک اسمنہ چیقارایسہ اول ذات رئیس مجلس نصب
 و تعیین اولنہ و او قویوب یازمسی اولیانلرک ریاست مذکورہ یہ انتخابی
 قطعاً جائز اولیہ .

بند ثامن

محصل وکیلی بولنہ جق قضا لردہ دخی کذلک بو وجهلہ مجلس
 تنظیم اولنہ جغندن فقط اومد قولہ اوفق قضا لردہ وضع اولنہ جق مجلسک

ماده‌ده اکثریت ارا یعنی اصحاب مجلسدن چوغنك رأی حاصل اولان صورت اوزره اول ماده‌نك تسویه‌نه حکم اولنمی و مذاکره اولنه جق ماده هر نه ایسه ختام مجلسده قرار ماده کاتبلر معرفتیله ضبط و تحریر اولانه رق اکر مذاکره اولنان مصلحت امور مملکتک ضبطیه‌سنه دائر ایسه اول سنجانگ مشیری طرفه و مصالح مالیه و ویرکوسنه متدائر ایسه در سعاده آنها واستیدان قلمسی خصوصاری نظامندن اولغاه اولوجهله حرکته دقت قلنه .

بند خامس

توزیع ویرکو ماده‌سنده و خصوصات سائرده قطعاً غدر و حمایه‌یه صاپماملینه و هر حالده دولت علیه مصالحنک حسن تسویه‌سنه غیرت و ابراز صداقت و مطاوعت و خلافنه حرکتن مباحدت ایلیه جکلرینه دائر جمله اصحاب مجلسه حضور شرعه یمین ویردیریه و حاکم الشرع بولنان ذات مفتی بلده اولان افسدی و مفتی دخی حاکم افسدی حضورنده یمین ایلیه لر و ارباب مجلسدن خرستیان بولنانلره دخی دینلری اوزره یمین ایتدیریه و تحلیف اولنه جقلردن بونک خلافنه حرکته جسارتلری تقدیرده دخی مستحق اوله جقلری مجازات مقرره کذلک قانون جزا حکمنجه اجرا قلنه .

بند سادس

چونکه بوجه مشروح هر بر مصلحت مباحثات کثیره ایله

اهالی به چیقارملری قاریشقلنی مستازم اوله جغندن بالاده بیان اولندیغی
وجهله برر برر کتورملری لازم کلوب انجق بوجهتله دخی بلکه
اول کتوریلانلر اتخاب اولنه رق برطاقی بلا موجب کیرو قاله جغندن
بوبابده دخی قرعه اصولنه مراجعت اولنه رق ابتدا کیمک اسمی
ظهور ایدر ایسه اول ادم چیقاریله و حین اتخابنده هر کس قطعاً
کسه دن چکنمیه رک کیمی ایستر ایسه انک اتخابنه مآذون و مختار
اولدیغی مأمورین طرفدن اهالی مرقومه دیه اولجه افهام و ایلان اولنه.

بند ثالث

اتخابدن اول ویا صکره اهالیدن برینه اشبو اتخاب اولنه جقلر
طرفندن سن بنی التزام ایله ویا خود نیچون بنم طرفی طوتمدک دیهرک
بر کونا تنیه و مؤاخذه و نقسانیت وقوع بولورسه او مقوله لرک جزا
قانوننامه سننده مندرج اولدیغی وجهله اجرای تأدیبات لازمه لرنده
دقیقه فوت اولنیه جغندن بونلر بعدالاتخاب ائسای مذاکره ده
مطالعهرینی هیچ خاطر و کولکه باقمسزین سربستیت اوزره افاده
وبیان ایله .

بند رابع

اصحاب مجلسک تکلمی ائسائنده هر کس جان قولانغیله دکلیوب تا
افادانی تمده که دیگر برینک سوز قارشیدرهمامسی ومذاکره اولنه جق

افتدار عد اولسانلری دخی كذلك جمع ایله بیوک شهرلرده الیشمر ووسط درجهده اولان یرلرده اوتوزر وکوچک قصبهلرده یکر میشر آدم انتخاب اعضایه مقتدر اوله جغندن عدد محدودده کوره قرعه آیلوب اصول مشروء، اوزره انتخاب ایدهجک آدملر اجتماع ایتدکدن صکره انتخاب اوله جق آدملر دخی بر محله بریکدیریلوب برر برر اشبو جمع اهالییه چیتیریه رق اول آدمی ایستیان طاقم بر طرفه واستمیانلر دیکر جانبه آیرملری اولوجهله جاب وجمع اونان اهالییه افاده وتفهم قلنه .

بند ثانی

بو سیاق اوزره هرکس ایرلقدن صکره ایکی طرفده بولسانلر تعداد اوله رق استیانلر عددجه غالب ایسه اول آدمک ذکر اولنان اعضالغه مأموریتی اجرا واستمیانلر چوق اولدیغی تقدیرده ارتق انک مأموریتدن صرف نظر برله دیکرینک انتخابنه باقیله و طرفینک عددی یکدیگردن بر زیاده اولسه دخی چونکه یینه اکثریت ارا اوراده بولمش دیمک اوله جغندن اولطرفک رأینه کوره حرکته ابتدار ایتدیریه و ایکی طرف دخی عدداً مساوی اولدیغی حالده قرعه آیلوب قغیسنک رأی چیتار ایسه اولهجه اجرا اوله و اعضالق ایچون اتی ادم لازم اولوب فقط اوصاف مشروحه ایله تصافی درکار اوله رق دفتر محکمهیه اسمی قید ایتدیرمش اون اون ش کشتی بولنه جغی ماحوظاتدن اولسمله بونلرک جهله حضور

تنظیمات خیریه اقتضاسنجه اصل بیوک محصل اقامت ایددجک قضایه وضع و تأسیس اولنه جق مجلسلرک مع رئیس اعضاسی اون اوچ نفر دن ترتیب اولنه رق یعنی حاکم الشرع و مفتی و امور ضبطیه مأموری و محصل اموال و مأمور قلنان ایکی نفر کاتب و نصارا بولنان محملرک متره پولیدی طبیعتیه مجلس اعضاسندن اوله جق لرندن بوضورتاه اعضای مرقومه نک یدینی حاصل اولوب فقط کیر و قلان اتی نفر اعضانک اهالی مملکتک اتخانی و اختیارلریه مأمور و تعیین اولملری ایجاب حالدن اولسیله بونلرک و رئیس مجلسک صورت اتخابلرینه دائر مجلسجه قرار کیر اولان نظامنامه در .

بند اول

بروجه مشروح اهالی مملکت طرفندن اعضالغه اتخاب اولنه جق کسان بولندیغی محل اهالیسنک اک اعتل و ارشدی و عقیف و اصاحی اولمق و اولدجه امور دوات و احوال مملکته واقف و اشنا بولمق لازم کله جکندن بو اوصاف ایله متصف بولنوبده اعضالغه طالب اولانلر اول امرده محکمه یه کیدوب اسملرینی قید ایتدیردکن صکره قضانک حاوی اولدیغی قرادن اهالی قریه نک هر نه مقدار بولنور ایسه بر محله جمع اولنوب وانلرک اسمنه اوله رق بش دفعه قرعه اتیلوب ایچلرندن بش نفر اوله رق قنغیسنک اسمنه قرعه تصادف ایدرایسه اصل کرسی قضایه اول بشر آدم و اهالی قضانک سوزا کلار و اصحاب املاک و ارباب

واقع اطهر رعایانک اموال جزیه لری جمله مقطوعیت وجهه تخصیصه
مبادرت قلمق .

بند رابع عشر

محصله مکملرک مأمور اولدقلری محالرده معجلات ناظرلرندن هنوز
حسابی کوره میهرک کلیانلری وار ایسه حسابلری رؤیت اولنه رقی
درسه عاده عودت ایتدیرلمسی و معجلات ناظرلری بولنسان محالرده
اشبو معجلات مصلحتلرینک بوندن بویله رؤیت وتسویه سنه مجلس
معرفتیله حکام طرفارندن دقت ونظارت اولنوب واقع اولان ایرادات
وعاداتی مجلس صندیغنه وضع وحفظ اولنسی .

بند خامس عشر

بروسه وادرنه و امثالی بلده لرده بعض ثکیه لره وفقرای
درویشانه تمتعات ولاتدن ویرلمک اوزره با اوامر علیه وبا مکاتب سامیه
تخصیص بیورلمش اولان ماهیه ومخصصات سائر دنک بعده اقتضای
اجرا اولنمق اوزره تعامل قدیمی و ایجابات آتیه سی نوجهله اولمق
لازم کلور ایسه تنظیمات خیریه ته تطبیقاً تأسیس اولنه جق مجلسلرده
بلندا کره تدقیق اولنه رقی بو طرفه عرض و اشعار قلمسی .

بند ثانی عشر

بر محصل اداره سنده بولنان قضا وارداتك ديكر محصل اداره سنده اولان قضا ده دخی افرازاتندن قرا وچیتلك وسائر اولدیغی حالده او متوله لر قغی محصلك زیر اداره سنده ایسه انك معرفتیله اداره اولمق لازم کله جکندن مارالیمان وارداتك باش قلمی زیر اداره سنده بولنان محصل ، افرازات محررہنك بولندیغی محل محصلیله باخبره محصل مومی الیه معرفتیله اداره اولنه رق حاصلاتك باش قلمی داخل بولنان محصللغك طوب بدندن تنزیل ومأمور تحصیل اولان محصلدن آرانمق اوزره انك طوب بدلاتنه ضم اولمق اوزره کمیت و کیفیتک طرفین محصللرینک مجلسجه اشعاری ایجاب ایدر چکی .

بند ثالث عشر

تعلیمات علیهنک سکنزنجی بندنده رعایا بولنان هر قضا وقراده حصه قدیمه لری تفریق اولنه رق اموال جزیهنک قدیمی وسابقی وجهله جمع و تحصیل اولمنی کوسترلش ایسه ده بو خصوصک ایکی صورته ده اجرایی جائز اولوب شویله که رعایا موجود اولان هر بر قضا وقرانک نفوسنه نظراً تسویه سنده فائده فهم اولنور ایسه سابقه اعتبار اولنمیوب نفوس حسابیله تحصیله ابتدا اولمق و فقط بحر سفیده

بند عاشر

اهالی و فقرايه بار اولماق ايجون وزراي عظامدن تاتاره وارنجيه مسافر خانهلره اينديريلهرك بيتوت اينديريله چكي دركار ايسه ده سايه احسانوايه حضرت شاهانده اناطولي و روم ايلیده بونجه خاندان موجود و شرف و شهرتلي خاندانلق ايله اوله رق انكاه مباحي و مفتخر اولدقلي رونعود اولوب بونلرا ايجون بعدازين مسافر آلمسونلردنيلسه ناروا و کندولرينه محزونيتي مؤدى اوله چني بديهی وروما اولديغندن مملكتلرده ترتيب اولنه چق مسافر خانهلره اينديريله چك مسافر يندن بونلرك كندو طبيعتليره بعض استكاري اولور ايسه قوناقلرينه دعوت و دلخواهلي اوزره ضيافت ايتلرينه ارأه رخصت اولنسي و فقط بوسر رشته ايله بلا دعوت كيدلامسي .

بند حادي عشر

محصلاره ترتيب اولنه چق قضالرك مصالح واقعه سي رؤيتنده يسر و سهوات يعني هر بر محصالمق اولان محملرده ممكن مرتبه مضبوطيت اولمق ايجون قضالرك بربرلرينه قرب و جوار اولملي لازمه دن اولديغنه بناء برسنجاغك سمت و جوارنده بولنان بر قضا آخر بعيد برسنجاغه مربوط بولنور ايسه اول قضانك يقيننده بولنان محصالمق لرك برينه قيد و تحرير اولمق اوزره كيفيتي مجلس طرفدن بو جنبه اشعار و انبا اولنسي .

محصلاره ویرمک اوزره کچنده طبع اولنان تعلیمات علیه‌نک ذیلیدر

بند تاسع

ایجاب ایدن محللرده ترتیب اولنه‌جق مذاکره مجلسلریچون وجوه مملکتدن تعیین قلنه‌جقلرک بریمی مجلس معرفتیله صندوق امینی نصب اولنوب تحصیل اولنان اموال میریه وسائر امین مومی‌الیهه تسلیم واقچه وضع وحفظ اولنه‌جق صندوق مجلس مأمورلربنک مهرلریله تمهیر اولنه‌رق اقچه اخراجی اقتضا ایلدیکی وقتلرده کذلک مأمورین مومی‌الیهمک جمله‌سی موجود اولدقلری حالدله مهرلری فک واولوجهله اقچه اخراج اولنسی و مذکور صندوقده تحصیل اولنان مبلغدن مأمورین مومی‌الیهمک معاش وماهیهلری وکراخانه واداره‌سی ومملکتک سائر مصارف واقعه‌سیچون اقتضا ایدن مبلغ افزاز اولندقدن صکره یوزبیک ویا اللی بیک غروش مقداری اقچه مجتمع اوله‌رق موجود بولندیغی حالدله بیهوده تعویق و تأخیر اولنموب وعده قلیله ایله یعنی اوکونی تجاوز ایتمک اوزره قرب و جوار اولان محصللر بربرلریله لدی‌الخبره صاعلم پولیچه تنظیم و اولمدیغی صورتده نقداً خزینه بند اوله‌رق خزینه عامرهبه سریمماً ارسال وتسمیر قلمسی وکله‌جک‌اقچه‌نک ایچنده قلب و زیوف اچقه ظهور ایلدیکی حالدله مجلسجه تضمین ایتدیریله‌جکندن اکاکوره حین تحصیلنده کالیله دقت واعتنا اولنسی

اولوجهه و کیلاری یدلرندن تحصیل اولنسی و مسافرت طریقیه بر
محلدن دیکر محله کیدوب کلان رعایانک حین عزیمتلرنده کفیلاری
آلنوب اموال جزیهلری اصل کندو قضاالرنده تحصیل و تنظیمات
ویرکو مادهسی قرارندن سوکرا کافه تبعه ورعایانک مرتب ذمترلری
اولان ویرکوی سنویلری اخذ اولندیغنی مین یدلرینه مهور سند
اعطاسی اقتضا ایلهدیکی مثللو تجارت و یاخود سائر جهته آخر محله
نقل ایدوب برسنه و یا دهها زیاده قلوب متوطن حکمنه کیره جک افراد
رعایانک جزیه و تکالیف سائرلری نقل ایلهدیکی محله آلمسی و بودفعه
طوتیلان اصول وجهه مرور و عبور ایدن رعایانک اومقوله بالجمله
ویرکولری کیتدیکی محلدن آلنوب و یاخود کیده جکی یردن آلمسی
و قبطیان جزیهسی حقدنه دخی بو اصولک اجراسی لازم کلوب آنجق
بونلرک اکثریسی طوپدن بر محله اسکان ایتیموب ایچلرنده کوچبهسی
بولندیغندن طوپلیجه بولنان محارر قبطیان جزیهلری محصلار معرفتیه
جری باشیلرندن تحصیل اولنسی و کوچبه مقولهلری دخی کذلک
جری باشیلری معرفتاریله کفیه ربط اولمدیجه رخصت تذکرهسی
اعطا اولنماسی و الحاصل بومادهدن طولانی اموال جزیهیه برکونه کسر
وسکته کلامسی وسائل لازمه سنک استکمالنه باقلمسی و موسم تحصیلی
آن بان تقرب ایتمکده اولدیغندن محصلار همان محللرینه واردقلرنده
اشبو جزیه اموالک بوجه محرر اصول حسنه وجهه سرعت تحصیلنه
اعتنا و غیرت ایللری لازمه مأموریتلرندن اولدیغنی

ذا فی ۱۹ سنه ۱۲۵۵

باقزله ايسه معزول ويوده لره مستلزم غدر اوله جغني مثللو شمديلرده
تحصيلنه باقلمسي اهالي بي ازعاجي موجب وشايد على الحساب آقچه لر ينك
تعويقتي مستوجب اوله جغندن او مقوله عتيق بقا يانك قضا لرك بعض
شوكا بوكا اولان دينلري مثللو جسته جسته اوله رق وقت وسعته
تأديه سي خصوصي محلنده ارباب مجلس معرفتيله وجهه اتقاقيه بر حسن
اصوله ربط اولمغه دقت قيلنمسي .

بند نهم

ممالك محروسه شاهانده متمكن رعايای دولت عليه نك تأديه سي
مترتب ذمتلري اولان جزیه شرعيه لر ينك تحصيلانده بعض خلاف
شرع و قانون تعديات كونا كون وقوعبولمنده اولديغندن بودفعه اجرا
بيوريلان تنظيمات خيريه جهتيه اشبو جزیه ماده سنك دخي استحصال
اسباب حسن تحصيلي ضمنده ويريلان فتواي شريفه مقتضاسنجه هر بر
لوا و قضا نك بو طرفده خزينه عامره قيودنجه اصناف ثلثه اعتباريله
لازمكلان جزیه شرعيه لر ينك مقداريني ميين اقتضا ايدن دفترلري
تعين اولنان محصلاره اعطا ايله محللرينه وارد قلدننده هر بر قضا و قرانك
حصه قديمه لر ني تفريق ايدوب رعایا توجه باشيسي و وكيللريني جاب
ايله اول قضا و يا قرايه باشخاصهم واحوالهم هر نه مقدار آقچه اصابت
ايدر ايسه جمع و تحصيل ايله طويدن طرف دولت عليه كوندرك
اوزره محصلاره تسليم ايتلريني تنبيه ايله اهل ذمت دخي جزیه
شرعيه لر ني يكان يكان توجه باشيلرينه ويروب و تأديه سنه وكيل ايدوب

معرفتیاه مجلسجه تنظیمی لازم کله چکی مثللو بو صورتک اجرایی
تقدیرنده فضاه بی دخی جانب میری یه عائد اوله جغندن کراخانه
مذکورک بهر ماه مجلس مأمورلری معرفتلیاه محاسبه سی رؤیت
اولتیق .

بند سابع

محصللرک محال مأموردرینه وصوللریاه مارت حلونده مشیران
وفریقان حضراتنک متسلمین وویودلرک الی درت مارت واللی بش
محرمی سنه لرینه محسوباً صرافارینک خزائن عامریده تأدیسه سنه متعهد
اولدقلری اموال مقاطعاتدن واعانه جهاده وبحریه بدلاتندن ومرتبات
سائردهن هنوز تحصیل اولمیه رق اهالی اوزرلرنده کلیتوجه بقایالری
قاله جغنی درکار وبونلرک سرعت تحصیل و تسبیل چارده سنه باقلمز ایسه
بوطرفده صرافلردن استحصالی ممکن اوله میهرق خزائن شاهانه
مصارفاتنک حس اداره سنه صعوبت ایراث ایده چکی آشکار ایدوکنه
بناءً اول باول اومقوله بقایالرک محاسبه لری معرفت شرع وجمله معرفت
واتفاقیه بوجه حقانیت رؤیت ودرودن بقایاده خزائن عامره مرتباتندن
بشقه جریمه ونام آخرله بعض ظلمیه و سائره بولنور ایسه تعدیل
و تنقیحیه قصور نه مقدار اهالینک دین صحیح اتخاذ ایتدکاری بقایا
متحقق اولور ایسه آنک سرعت تحصیلیه خزائن شاهانه یه تسبیلنه
مسارعن و برده اکثر قضالر ویودلرینک خلف و سلف بینلرنده
دوری مشروط کلیتو بقایالری اولوب شمده ایله بقایاه محصللر هیچ

طرفدن صورت ادارسی تنظیمه قدر یا ارسال و تعیین بیوریه جق
محصل اموال جانبندن و یا خود خاندان و وجوه بلده دن مجلسک انتخاب
و معرفتیاه بر ذی قدرت و اعتبار کیسه طرفندن و یا اهالی مملکت
جانبندن الحاله هذه منافی یا محصل و یا خود اول خاندان و یا اهالی به عائد
اولق اوزره اداره و تسویه اولمق و وقت مذکور دن اعتباراً غواص
و تاناردن تا وزیرای عظامه و ارنجه به دکن خلال مسافرت و مرورده
مراحله بیتوت و اقامت ایدجک ذوات و کسان مأ کولات و مشروبات
ویم و سایر مشترینک امانی و حیوانات کراسنی و منزل اجرتی اول
قضانک مجلس معرفتیاه قطع اولنه جق فیأت اوزره کیسه سندن و یروب
فقرا و اهالی به برجه و بر آقچه ایچون رنجیده ایتیموب ایدرلر ایسه علی
مراتب الناس تبیین و اعلان اولنه جق جزا قانوننامه سنده اندراج
اولنه جق جزایه مستحق اوله جق قلمری و ذکر اولنان قطع فیأت
خصوصی طرفینه تغدیر اولماق ایچون مجلس طرفندن پوصله اولنوب
مسافر خانه و منزل خانه لرك بر مناسب محله یا پیشدیرلمسی و اول پوصله
موسم و وقت اقتضاسیله ارزاقدن تنزل و تراید ایده جکندن بو جهته
کلوب کیدن مأمورین و سایر دخی غالی بها ایله شیء صائدیریلوب
غدر اولنماق و بونلرك اداره سنه مأمور اوله جق ذوات دخی بو
خصوصی برکونه تجارت و مأ کل اتخان ایتهمک اوزره اشبو پوصله لر
تنزل و تراید اسعارده مجلس معرفتیاه دیکشدریلوب بو خصوصه هر بار
دقت و اعتبار اولنمسی و اشبو کراخانه اداره سنه ذکر اولندیغی اوزره
اهالیدن رغبت ایدنی بولنمز ایسه جانب میریدن اوله رق محصل

خزائن مذکورده سریعاً ارسال و توصیل ایلمری مصالح مهمه نك
سهولتی مستلزم اوله جغندن هر محله مجلسجه بو وجهله اجرای
حسین تسویه سنه مبادرت اولنسی .

بند سادس

ممالك مصنونه المسالك شاهانه یه كرك بالأموریه ورود و كرك
مراحدن مرور ایدن مباشرین و مسافرینك حین اقامت و بیتوتلرنده
مأكل و مسكن مصارفی و بونك ضمنده معلوم اولان اویفونسلرقلر
و كذلك هر نه قدر نظامه ربط اولنمش ایسه ده عدم تقید ایله منزل
خصوصنده دخی و ارسته بیان اولان تعدیلر تركه بو دفعه بتوفیقه
سبحانه و تعالی شروع اولنان عدل و نصفتك مقتضای شریفی اوزره
فقرايه جور و اذا اولماق ایچون طرف دولت علیه دن اداره صورتیه
بروجه اوجه و احسنه ربطی ازم و بو خصوص خیریت منصوصك
کیفیت تنظیم و تسویه سی دخی مصمم اولوب لیکن شروع واکالی
وقته محتاج و موقوف اولغله شمديك اللى التی مارتی ابتدا سندنره
راست و ابنای سبيله جای بیتوت اولان بلده و قصبه و قریه ده عن
اصل بولنان منزخانه اسكان مسافرینه الویرسه هم مسافر خانه وهم
منزخانه و الویرمدیکی صورتده بر مناسب محل مسافر خانه اتخاذ
اولنوب ذکر اولنان مسافر و منزخانه لرك ادوات لازمه و ذخایری
و حیواناتی آماده قلوب و هر یرده تنظیم اولنه جق مجلس معرفتیه
مأكولاتك رایج فیائی قطع و تبیین اولنوب دولت عایه ابد مدت

اولدینی مقدار مبالغت سرعت تحصیل ایجاب حال و مصلحتدن کورنمش و اهالی و فقرا حقلرندد مراحه نهای ظهور اولان عنایت علیه و لطف و مرحمت سینه نك ثمره تشکر و محمدتی اوله رق ویرکولرینه محسوباً مناسی مقدار مبالغی اول باول ویرمکه ازدل و جان خواهشکر اوله جقلری رهین بداعت بولنمش ایدوکنه بناءً محصل اموال اولنلر بمنه تعالی محال مأموردلرینه و رودلرنده ویرکوی ماده سی قرارلشنجه یه قدر هر محلك اموال مرتبه سی و کرك تجاس مأموردلریله خدمه و عسکری و سائر دنك ایجاب ایده جك معاش و ماهیه لرینی بروجه تخمین حساب ایدرک ویرکولریله معاً جمله سی نه مقداره بالغ اولور ایسه وقت توزیعه براغله یه رق هم دولت تاییه نك مصلحتی کورلک و هم اهالی یه دخی کوجلکلی اولماق یعنی هرکس ویرکوی مخصوصه لرینی اول آخر ویره جك اولدقلرندن ایلروده حصه لرینه محسوباً بر مقدار شیء اعطاسی مجرد اهالی حقدنه مهواتی موجب اولمق مطالعه سییه یکون مذکورک نصی ویاخود نانی مقداری بعده محسوب اولمق و اشبو علی الحساب تحصیل اولنه جق مبالغ تخمین اولدیغندن اکر ایلروده یعنی سنه سی تکمیلنده مثلاً بر شخصدن پیشیناً آلمش اولان آجه تخصیص اولنه جق ویرکوسنه عندا حساب توافق ایدر ایسه ذمتی ابرا ویاخود زیاده اصابت ایتش اولور ایسه زیاده سی محصل جانبندر شیخص مرقومه رد و اعطا قیلنمق اوزرد اول امرده هرکسک حصه ویرکوسندن یاخود اول محلك ذی قدرت اولنلرندن اقتضاسی وجهه له اخذ و تحصیل ایله

اجرا سنه دقت قلمق و بو صورتله هر کسک ویره جکی ویرکوق قرار -
 لشدیرلقدنصکرده بر سنهده ویره جکی نه مقدر شیدی اولدیغنی واندن
 زیاده بر اقیچه ویرمیه جکنی بیلیمک ایچون تنظیم اولنه جق مجلس
 مهریله مهمور یدلرینه برر سند اعطا وشمدی یه دک هر محلهده معتاد
 اوزره روز خضر وقاسم توزیعلری اوله رق بونلردن بشقه بعضاً
 اراقده دخی توزیعلر وقوع بولمقده اولدیغندن بوصولتک رفع و محاسیله
 اهالی و فقرایه سهولتی مستلزم اولمق ایچون هر محلك حاصلات
 وقتی نه زمان ایسه سنهده بر یاخودینه ایکی دفعه اولور ایسه ده
 اولوقتلرده توزیع اولمق و شخص واحدک تمتع و استطاعت حالیه سی
 بر رادهده طورمیه جغندن وقتا من الاوقات ترقی و تنزل بولمق لازم
 کله جکنه مبنی ویرکو ماده سی دخی هر کسک احوال مالیه سنه نظراً
 تنزیل وضعی جائز اولمق .

بند خامس

نظامات خیریه اصول نصفت شمولی اقتضاسنجه محدثات مثلاً و
 شیلرک هر محالین کلیاً رفع و الغاسیله اهالی و فقرانک بلطفه تعالی
 تعیین اولنه جق ویرکو ماده سی تکالیفات سابقه لرینه نظراً غایت خفیف
 اوله جغنی نمایان و سایه مراهوایه حضرت پادشاهیده جمله سی نمون
 و متشکر اوله جقلری بدیمی و عیان اولمق و خزان جلیله شاهانه
 مصارف واقع سنک حسن اداره سی صورتین استکمالی دخی و اجبه دن
 بولمق حسابله تسهیلاً له صلاحه هر بر محالین علی الحساب صورتیله ممکن

بولمق لازم کلسه عهدهلرینه اقتضاسنه کورده اوچ بش قضا محول اوله جنی جهتله برالدين تحرير اولنه جنی صورتده برسنده اردی النیوب تمطیل مصالحتی موجب اوله جغندن مأمور ادارسی اولان قضالرك هر برسنه وجوهدن بریسی مجلس طرفندن تحرير خصوصی ایچون اتخاب اولنوب معیتته بر نثر کاتب دخی تدارک اولنهرق اول تضانک قراستندن ذکر اولنان اصول اوزره تحریر بدأ وهر برقریه نك دفترى بشقه جه ثبت برله مجلسه تقدیم اولمق و محصللر دخی آراق بولدقلری صورتده کندولری چیتقوپ نظارت ایدرك اکر بونلردن بونلردن بری اثنای تحریرده طمع خامه میل ایدوبده بر کیمسه نك مانى نقصان تحریر ایتمک و یا خود کتم و اخفا ایات مثللو حرکاته تصدی و جسارت ایدر ایسه او مقوله لرك ویریله جات جزا قانونامه سنه تطبیقاً نأدیبات لایققلری بلا توقف اجرا اولمق و تحریر املاک ائناسنده بعض کسانک باباسندن و اجدادندن قلمش و ایجاره ویرمه رك کندیسی سکنا اتخاذا اتمش جسیمجه بر قونانغی بونوبده اندن بشقه چفتلک و خان و دکان و سائر بو مثللو کندوسنه منافع حاصل اوله جق برشیشى یوخیسه او مقوله لرك یالکز او قوناققلری کندودن غله حاصل اولور املاکدن عد اولنمیوب کیفیتلری همجوارلردن تحقیق ایله تعدیل و تسویه اصولنه رعایت و برده اهالیء مملکتدن خانه و املاک انتخابندن بعضیلرینک خانه و املاکلرینه قیاساً تمعلری قلیل و بعضیلرینک املاک و اراضیلری جزوی اولوب آخر وجهله تمعلری کثیر اولغله بونلرك بروجه مطلوب تحقیق املاکدن نظر اولنمیوب برلرینه دعوا جی طوتیه رق

اولان اهالی و معجزه فقرانك من كل الوجوه حمايت و صيانتلری ملتزم
عالی اولدینی کبی از هر جهت آسایش و امنیت و استراحتلری دخی
مطلوب اولدیغندن سالف الذکر تحفظله مأمور ضابطانك آکا کوره
ایل و نهار نثار تقدینه سبی و غیرت و مجلس طرفندن دخی بو خصوصه
دقت تیلمسی و اهالی و عسکری و سائر ددن بعضی تقصیراتلری ظهور
ایدنلرك حبس و تأدیبلری اقتضا ایدر ایسه ده تنظیمات خیریه اصول
مستحسنه سی مقتضاسیجه کیسه حقنده تجریم معامله سی اولنیه جغندن
او مقوله لرك جرم و قباحتلری تحقیق اولندقدن سو کوره مجلسده
سویا شهرك مقتضای شرعیسی نه وجهله ایسه اویله جه اجرا و قتل
و سرقت و سائر بومثللو فضاحتیه جسارت ایدنلر اولور ایسه او مقوله لرك
کیفیتلری بو طرفه الام و انما اولنمی .

بند رابع

محصللر تحریره اولا قرادن بدأ ایلمرنده بعضی صورتله محسنات
مطالعه اولنیش اولدیغندن اولوجهله مباشرت برله یازیله جق محملرده
هر کسک بلا استثناء هم و شهرتی و نقدر املاک و اراضی و حیواناتی اولدیغنی
و تجمار و اصناف مقوله سندن اولنلرك بر سنه ده بروجیه تخمین نه مقدار
تجمارت و تمتعاتی اوله جغنی بالتدقیق تحریر و دفتر ایتدیملری محصللرك
بالذات مأموریت مخصوصه لرندن اولوب آنجق محصللر بعضاً امور
تحصیله ایله دخی مشغول اوله جقلرنندن جمله سنه یکان یکان کیدوب
باقعه و قتلری اولیه جغندن بشقه بالفرض تحریر مادسنده محصللر بالذات

متروکیتی اعلان دیمک اوله رق اکثریسنٹ محزونیتلرینی موجب اوله جنغدن بویله اولقندن ایسه ضابطان مرقومه خارجدن آیتلی عسکر تدارکنه محتاج اولماق و همده عساگر ردینهینه عسکر لکدن چیقماش اولق اوزره هر بر محلك حال و جسامتنه کوره امور ضبطیه و تحفظیه سندن نه مقدار عسکر استخدای لازم کلور ایسه کندو قضاالرینک مرتب اولان ردیف نفراتندن ترتیب و مناوبه لری محلنده مجلسجه تعیین اوله رق آکا کوزه صورت استخداملری تعدیل و مدت مناسبه ده تبدیل اولنسی و بونلر مناوبه ده اولدقجه و یریه جک ماهیه و تعییناتلری عساگر منتظمه شاهانیه تطبیقاً و یرلمسی و البسه نظامیه لری دخی یا لکنز بر یغسورنق و بر پانطولون و تعلیم عباسی و بر عدد فسه حصر اوله رق فقط مناوبه ده بونان نفراتنه آکسا اولنوب مناوبه سی تکمیل ایله عودت ایدنلر کرک البسه و کرک اسلحه لری بر اغوب ولایتلرینه عزیمت ایلری و عساگر مرقومه نیک مع ضابطان ماهیه و تعیینات و البسه و مصارف متفرقه لری نیک بر سنه لکی حساب اولنوب نه مقدارده بالغ اولور ایسه بهر ماه مجلس معرفتیه رؤیت و تسویه اولنسی و هر بر محل ردیفنک کرک عساگر منتظمه و کرک خاندان مملکتدن منصوب ضابطلری موجود اولدیغندن بونلردن دخی اهل و ارباب اولنلرک کماکان ضابطلرکده استخدام ایله ژورنال و یوقلمه اصوللری نظامی و جهله یورودلمسی و اشبو نفرات دخی ایکی قسم اعتباریه بر طاقمی محصللر تزدنده و بر طاقمی دخی ضابطی معرفتیه امور تحفضیه ده استخدام اولنسی و ودیعه جمیله جناب خالق البرایا

خالده طرفلرندن ضابطان عساكر منتظمه دن برر ضابط تعين اولنه رق اول محالرك امور تحفظيه سي بونلك عهدۀ اهما لرينه احانه قيانمسي وعساكر منتظمه دن لزومي قدر ايشه يرانفرر مناوبۀ دائماً اول بلده ده بولنه رق اجباينه كوره يعنى لزومي مقصدارى محصللر نزدنه وماعدامى ضابطى معيتيه مصالح تحفظيه ده بولنه رق محصللرك امور تحصيليه سنده دخى بونلر استخدام برله ماهيه و تعينات بهالرينك اصول نظام اوزره تسويه سي لازم كلوب آنجق بعض محللرده نظام عسكرى بولمديغدن ايلروده نظامات عسكرى يه ويريله جك قراره دكين شمديك بوماده ده اقتضاي حالك اجراسى لازم كلوب شويكه كه آناطولى و روم ايلي جانلرندۀ اولان بالجه عساكر رديفه نك مقدمه سنوح ايدن ارادۀ سنئۀ حضرت ملوكانه موخبنجه مناوبه لرى ترك اولنه رق ماهيه لرى قطع اولمش ايسه ده الحاله هذه در دست اجرا اولان تنظيمات خيريه اقتضاسنجه ممالك محروسه المسالك شاهانه نك امور ماليه سي تعين بيوريله جق محصللر و امور ضبطيه سي دخى هر بر اياتك مشيران عظام و فريقان كرامى طرفلرندن مأمور قلنه جق عساكر ضابطى معرفتلى به اداره اولمشق وعساكر منتظمۀ شاهانه بولميان محللرده ضابطان مرقومه ديكر عساكر استخداميه ماهيه و تعينلرى محصللق اموالندن تسويه قيلمشق اوزره مطالعه اولمش اولوب آنجق هر بر مملكتك حاضر ياشمش و اولدقجه اصول تعليم و تلمى كورمش رديف عسكرى موجود ايكن شمدي آناردن صرف نظاره بشقه عسكر استخدام ايتك عساكر رديفه نك كلياً

قضالره ترتیب اولنه جق مجالسه اعضا نامیه مأمور اوله جق اهلای
 بلده نك كندو منتخب و مختارلری اولان كیمسه زدن اوله رق اشبو
 مجلسار ریاستی دخی فرضنا بر محله فریق بولنوبده ریاسته قابلیت
 ولیاقتی رتبه کفایه ده بولنور ایسه انتخابه حاجت اولمق سزین ریاستك
 آكا احالسی و ماعدا محلاره دخی اعضای مجلس هر کیمی انتخاب
 ایدر لر ایسه آنك رئیس مجلس تعیین اولمسی و اشبو مجلسلر ك
 هیئتلری رئیس مجلس ایله معاً اون اوچ نفر دن عبارت اولمسی
 و محصل اموال اولانلر ك اقامت ایده جکی قضادن بشقه ایجابنه کوره
 اوچ درت قضا دخی بر لشره ك ترتیب و کوچك مجلسلره محصل
 مومی ایله طرفندن وکیل اوله رق و جوهدن بری بولندینی حالده
 مفتی و نائب و جوهدن دخی ایکی نفر کیمسه مأمور و تعیین قنهرق
 قرار مذاکرات اصل بیوک مجلسه آنها و استایدان قیلنسی و بعض
 قریدلر ك جسامتنه کوره بر ویا ایکی نفر مختار انتخابیه قریه امامی
 ورعایا اولان محل بولنور ایسه رعایادن بر قوجه باشی برابر اولدینی
 حانده مصالح واقعه آنلر معرفتلیله کوریلوب هر حالده مضاف اولدینی
 قضایه مراجعت و بعض تنبیهی مقتضی مواد وقوعنده قضایای طرفندن
 اجرایه مسارعت اولمسی .

بند ثالث

محصللر ك بولندقلری محلارده ترتیب اولنه جق مجلسلرده ایالت
 مشیرلری و فریق پاشلار حضراتی معینده عساکر نظامیه بولندینی

اولدیغندن محصللرک و صوللاری آنده محلنده بولنان اومتوله دفاترک صحیح اولهرق بر قطعه سنک طرفلرینه اعضا اولنسی خصوصی امر نامه سامی مذکورده درج و املا و دفاتر مرقومه نک بر نسخهلرینی بو طرفه در حال ارسال ایتملری خصوصی محصللرده تنیه و انماقینلنسی.

بند نانی

تنظیمات خیریه اقتضاسنجه بودفعه ممالک محروسه یه تعیین و ارسال اولنه جق محصل اموال ایله معیتلرینه تعیین و ترفیق بیوریله جق بر نفر کاتب مال و بر نفر کاتب املاک و نفوس ایله مقتضای مأموریتلری اوزره واره جقلری محللرده اول امرده بر مجلس ترتیب ایله بر محصل مال و ایکی نفر کاتب و حاکم و مفتی و بر عسکر ضابطلی و وجوه مملکتدن درایتکار و مستقیم الاطوار درت نذر کیمسه که جمعاً اون نفر واکر اول محلده رعایا بولنورسه مترده پولید و قوجه باشیلرندن دخی ایکی نفر موجود بولنوب اول مجلسه هفته ده ایکی اوج کون تعیینیه جمله سی برلشه رک کرک تحریر ویرکو ماده لرینی و کرک ممالکتک سائر اقتضا ایدن امور و خصوصی مستقلاً تلمه آله جق شرائط و اصوله تطبیقاً مذاکره و تأمل ایله اکا کوره اجرالرینه مباشرت اولنسی و کرسی لواده بولنه جق مشیر حضر تلری اوراده تنظیم اولنه جق مجلسه رئیس اولهرق تخصیص اولنه جق ایامده بالذات موجود بولنمق و مانعی اولدینی کونلرده طرفندن تعیین ایده جکی وکیلی حاضر اولمق اوزره تأسیس و کرک اول مجلسه و کرک سائر

بیوریلر برق محلنده مجلسجه اداره ورؤیت اولنه جغندن خزائن مذ کوره
دفترلرنده مقید اوله رق هر بر محله نه مقدار مقاطعات وار ایسه
جمله سنک دفترلری بشقه و خزائن جلیله مذ کورده قیدلری اولیوبده
قپو کتخدالری و صرافان دفترلرنده اولانلری بشقه دفتر اولنه رق
محصل اموال یدلرینه اعطاسی ایجاب مصلحتدن اولق حسیله دفاتر
مذ کورده نک علی وجه الصحه تنظیم و خزائن مذ کورده و مطبخ عامره
وعسا کر منتظامه شاهانه ایچون مقطوعاً و عیناً و بدلاً مرتبات سنیه
اوله رق مطلوب اولان شیلر هر نه ایسه جمله سنک دخی دفترلری
اعطا و بونلردن ماعدا آچقده اوله رق شونک بونک عهده لرنده
بولنان زعامت و چفتلاک و تیمارات و اوقافک دخی الی درت مارت
واللی بش محرمی سنه لری حاصلات واقعه لرینی مبین ممضی دفترلری
و سجلات و کورک و یوده لرده بولنان روز خضر و قاسم و آراقده
واقع توزیع لورک و طیاراتک و آتیشیرات حاصلاتی دفاترینی سلفدن اخذ
ایله بر شی آچقده قالمه رق بو طرفه کوندورمک ایچون محملین
مومی الیهک حین اعزام لرنده برر قطعه امر نامه سامی اعتبار لرلمسی
واکثر سنجا قورده بولنان مقاطعات بدلات و ثمراتی خزائن شاهانه
دفترلرنده طوبدن مقید اولدیغندن مفرداتی نا معلوم و شمده هر بر
مقاطعاتک محلنجه اولان بدلات و ثمراتی بشقه بشقه بیلنوب خزینه لر
دفترلرینه قید و ترقیم و محال لرندن پیسانی حاصلاتی کلدکجه محمله ثبت
و تقسیم اولنمسی لازمه دن و محلنجه اولان بدلاتده تفاوت اوله جغندن
آنک دخی بیلنوب قید اولنمسی واجبه دن اولدیغی امر غیر موهوم

مکلفین ایله طوغریدن طوغری به تاسده بولمسنی ایجاب ایلیان
وشمدیکی قواعد مالیه مزك اساسلرنی وضع ایدن نظامات و تعلیمات
سنیه مذکوره اول وقت بالاده عرض اولنان هیأت تشریعیه نك
تدقیقاتی نتیجه سی اوله رق وجوده کتورلمش اولدیغندن مسلك
مالیمزده اختصاص ایتک ایستاتانلرک بونلری لایقیه تبع و تأمل
ایتملری اقتضا ایدر .

تعلیمات سنیه ایله دیلنک و انتخاب نظامنامه سی ایله علم و خبرک
صورتلری بوجه آتی صر دسیله درج ایدلدی :

تعلیمات سنیه صورتی

بتوفیقه تعالی تأسیس و اجرایی در دست اولان تنظیمات خیره دن
تحریر املاک و نفوس ایله تعیین ویرکو ماده سی و مملکت اموری
رؤیت و حسن اداره سی ضمنده اقتضا ایدن محلله مأمور بیوریله جق
« محصل اموال » بدلرینه ویریه جک تعلیمات سنیه در .

بند اول

ضربخانه عامره و میری و مقاطعات و اوقاف همايون و ترسانه
معموره خزائن جلیله لرندن ضبط و اداره اولنان مقاطعات و کرك
بولردن بشقه هر محلك التزام دفترلرنده مقید بولنان کفه اموالک
صورت تحمیلی محصل اموال تعین بیوریله جق بندکانه افاده و تفویض

« ایدنار الله تعالى حضرتلرینک لغنتنه مظهر اولسونلر . والی الابد »
« فلاح بولسونلر . آمین . » دینلمشدر . تاریخچی : ۲۶ شعبان »
سنه ۱۲۵۵ یوم بازار

شو خط هایون ایله علی الخصوص امور مالیهجه بر دوره صلاح
وتجدده کیریورز . کوریلورکه سلطان محمود جتتمکانک یوقاریده
بیان ودرج ایدیلان ۱۶ جمادی الاولی سنه ۱۲۵۴ تاریخلی فرمان
هایوننده مندرج بولنوب یالکز اناطولی وروم ایلیده برر ولایتده
تجربه وتطیقنه باشلانیلان اساس مالی بو خط هایوننده پک اهمیتی
وشموللی بر صورتده قبول وکافه ولایاته تعمیم ایدلمکده وقوانین
لازمه نیک قراراشدیرلمسی ایچون واسع بر مقیاسده وسائط تشریحیه
واصول استشاره وضع بیورمقدهدر .

کاخخانهده باجمله علما ووکلا ومتعینان بلده وسفرای اجنبیه
مخضرنده بر دبدبه فوق العاده ایله قرائت اولنان بو خط هایون ایله
اجرامی تقرر ایدن تنظیمات خیریه عائد قوانیندن ایلك وجوده
کتوریلان قانونلر ، تحریر املاک ونفوس ایله تعیین ویرکو مادهسی
ومملکت امورینک رؤیت وحسن ادارهسی ضمننده اقتضا ایدن محالره
مأمور ایدیلان «محصل» لردلرینه ویریلان ۱۹ ذی القعدة سنه ۱۲۵۵
تاریخلی وبالاسی طغرالی تعلیمات سنیه ایله ذیلی ومجلسلرک انتخاب
نظامنامهسی ودیکر بعض نظاماته دائر دیوان هایون قلمسندن خزینهیه
کوندریلان ۱۵ ص سنه ۱۲۵۶ تاریخلی علم وخبردر .

امور مالیه مزده دولتک ایلات دفعه اولهرق تکالیف خصوصنده

« طوبق اوزره بالاسی خط هایونمز ایله تصدیق وتوشیح اولمق »
« ایچون طرف هایونمزده عرض اولسون » دیه تصریح ایدمش و صوک
فقره سنده دخی :

« ... اشبو قوانین شرعیه مجرد دین و ملک و ملتی احیا ایچون »
« وضع اولنه جق اولدیغندن جانب هایونمزدن خلافتنه حرکت »
« وقوعبولیه جفته عهد و میثاق اولنوب جرته شریفه اوظه سنده »
« جمیع علما و وکلا دخی تحایف اولنه جغندن اکا کوره علما و وزرادن »
« والحاصل هر کیم اولورسد اولسون قوانین شرعیه یه مخالف حرکت »
« ایدنلرک قباحت نبته لرینه کوره تادیبات لایقهلرینک هیچ رتبه یه »
« و خاطر و کولکه باقلمیه رق اجرایی ضمننده مخصوصاً جزا »
« قانوننامه سی دخی تنظیم ایتدیر لسون و جمله مأمورینک الحاله هذه »
« مقدار واقعی معاشرلی اوله رق شاید هنوز اولمیانلری واریسه انلر »
« دخی تنظیم اولنه جغندن شرعاً منفور اولوب خرابیت ملکک »
« سبب اعظمی اولان رشوت ماده کرمه سنک فیما بعد عدم وقوعی »
« ماده سنک دخی بر قانون قوی ایله تأکیدینه باقلسون و کیفیت »
« مشروحه اصول عتیقه نی بتون بتون تغییر و تجدید دیمک اوله جغندن »
« اشبو اراده شاخانه مزدر سعادت و باجمله ممالک محروسه من اهالیسنه »
« اعلان و اشاعه اولنه جننی مثل و دول متحابه دخی بو اصولک ان شاء الله »
« تعالی الی الابد بقاسنه شاهد اولمق اوزره در سعادت مزده مقیم باجمله »
« سفرایه دخی رسماً بیلدیر لسون . همان ربمز تعالی حضر تبری »
« جمله مزی موفق بیورسون . و بو قوانین مؤسسه ناک خلافتنه حرکت »

« عسکر و لشکره و سایر مصارف مقتضیه به محتاج اوله رق بو ایسه »
 « اقیچه ایله اداره اولنه جغنه واقعه دخی تبعه نك ویر کوسیه حاصل »
 « اوله جغنه بناءً بونك دخی بر حسن صورتنه باقلمق اهم اولوب »
 « اکرچه مقدملرده واردات ظن اولنمش اولان یدواحد بلیه سندن »
 « له الحمد ممالک محروسه من اهالیسی بوندن اولجه قورتلش ایسه ده »
 « آلات تخریبیه دن اولوب هیچ بروقنده ثمره نافعسی کوریه میان »
 « التزامات اصول منظمی الیوم جاری اوله رق بو ایسه بر مملکتک »
 « مصالح سیاسیه وامور مالیه سی بر آدمک ید اختیارینه و بلکه نچه »
 « جبر و قهرینه تسلیم دیمک اوله رق اول دخی اکر ذاتاً بر ایوجه »
 « آدم دکلسه همان کندی چیقارینه باقوب جمیع حرکات و سکناتی »
 « غدر و ظلمدن عبارت اولمیه به بعد ازین اهالی ممالکدن هر فردک »
 « امالک و قدرتنه کوره برویر کوی مناسب تعیین اولنه رق کیسه دن »
 « زیاده شیء آله مامسی » دیندیکی کبی صوک دیکر بر فقره سنده
 دخی :

« ... مجلس احکام عدلیه اعضاسی دها لزومی مرتبه تکثیر »
 « اوله رق و کلا و رجال دولت علیه من دخی بعض تعیین اولنه جق »
 « ایامده اوراده اجتماع ایدرک و جمله سی افکار و مضامعاتی هیچ »
 « چکینه یوب سر بستجه سویله رک اشبو امنیت جان و مال و تعیین »
 « ویر کو خصوصاً رینه دائر قوانین مقتضیه بر طرفدن قرارلشدیریلوب »
 « و تنظیمات عسکریه ماده سی دخی باب سر عسکری دار شوراسنده »
 « سویله شیلوب هر بر قانون قرار کیر اولدقجه الی ماشاء الله دستور العمل »

درس : ۲۵۶

ایکنجی قسم

بیمہ تنظیمات

درس پروگرامزری تنظیم ایدرکن تکالیف عمومیہ وتشکیلات مالیہنک ہیئت مجموعہسنی ایکی قسم اساسیہ تفریق ایتمش ایدک . برنجی قسم (قبل تنظیمات) موجود اولان تکالیف وتشکیلاته عائد اولوب بورایه قدر تقریر ایدیلان درس لره ختام بولدی . شممدی (بعد تنظیمات) عنوانیه ایکنجی قسمک بروجه آتی ایضاحنه باشلابورز :

بیمہ تنظیمات — تکالیف مودوده

تکالیفک پروگرام موجبجه تنظیماتدن صکره کی تقسیمات وتعریفاتنه کیرمزدن اول برمدخل یایمق ضروریدر. اولاکلیخانه خط هایوننک،الیه عائد فمردلرینی اوقویهلم: [۱] بوخطک بر فقره سنده :

« ... وتعیین ویرکو مادهسی دخی چونکه بر دولت محافظه ممالکی ایچون »

[۱] دستور لره ذیلدرده مندرج قوانین ونظامات نقل ایدلیوب یا اکز صحیفه لری اشارت ایدبله جکدر بوخط هایون: ه برنجی جلد دستورک برنجی صحیفه سندودر .

تکالیف و قواعد

ایکینجی قسم

ممالک عثمانیہ دہ تکالیفک طرح و تحصیل و تعقیبی حقنہ کی اصول و قواعد
ایہ تشکیلات مالہ نک اساسیہ دائر معلومات جماعہ

مالیہ مکتبہ نک خزینہ و تحصیل و مال مأمور لری صنف لرنده معلم عبدالرحمن
وفیق بک طرفدن تقریر اوئان درس لردر .

عددی محمود و معلمک مہربنی حاری اولیان نسخہ لر ساخته در .

طابع و ناشری

قناعت کتب خانہ سی صاحبی الیاس

حقوق محفوظدر

برنجی طبعی

در سفارت — قناعت مطبعہ سی

۱۳۳۰

آلدى؟ — كوپرلى فاضل مصطفى پاشا نه كې تدابير ماليه اتخاذ
ايدى؟ — اندنصره ماليه نه رنك كيردى؟ — نه كې تكاليف
ورسوم احداث اولدى؟ — مصادرات نه حالده كيديور؟ — اسهام
نصل وجوده كتيرلدى؟ — بعدالاصلاح جزيه نك مقدارى نزميه
بالغ اولدى؟ — مقطوع ويركولردن هانكيارى اكسيلىدى؟ — او
عصرده دولتك مصادراتى نصل تاديه اولنيوردى؟ — مسكوكات
عثمانيه نه حالده در؟

— آلتنجى عصر —

۱۱۸۸-۱۲۵۵

۳۴۱

امور ماليه نه حالده در؟ — نه كې تكاليف احداث ايدلى؟ —
(نظام جديد خزينه سى) نصل تشكيل ونه كې ايرادلر وضع
وتعيين اولدى؟ — يكيچر يارك انوى وعساكر منصوره نك تاسيسى
ماليه جه نه تاثير حصوله كتيردى؟ — (منصوره خزينه سى) نصل
تشكيل ونه كې ايرادلر وضع وتعيين ايدلى؟ — ماليه نظام نك
تشكيلنده دولتك وارداتى نه قدردى؟ — ۱۶ جاذبى الاول سنه
۱۲۵۴ تاريخلى اصلاحات فرماننده كې تدابير مهمه ماليه نايلى؟ —
بو تدابير موقع اجرايه قونلدى؟ — نتيجه نه اولدى؟ — تنظيمات
خيريه به تدابير اساسيه ماليه نصل وضع وادخال ايدلى؟

— برنجى قسمك صوكى —

سلطان مراد ثالث زماننده بودجه‌نك ايراد و مصرفی و آچینی نه مقداردر؟ — مقاطعات نصل احداث ایدلی؟ — تیمار وزعامت قانونلری نصل بوزولمغه باشلادی؟ — دولتک شان و شوکتی، موجودیتی، عسکرلکنی بیقان خطای مالی نه ایدی؟ — مسکراته رسم وضعی تدبیری نه نتیجه ویردی؟ — صادرات نصل احداث ایدلی ونه کبی تأثیرلر وجوده کتوردی؟ — مسکوکات احتیکاری نصل یاپلدی و محذورلری نه اولدی؟

— دردنجی عصر —

۱۰۹۹-۱۰۵۳

۳۲۱

بوعصرده امورمالیه نصلدر؟ — خزینهلر نصل بوشالدی؟ — جلوس بخشیشلری زه به قدر چیقدی؟ — مالیه بی اصلاح ایچون نهلر یاپلدی؟ — طرخونجی موازنه لایحه سی موجبنه واردات و مصارف و آچیق نه قدردی؟ — ونه تدبیر کوستریوردی؟ — کوربیلی محمد پاشانک تدبیرلری نه اولدی؟ — مسکوکات تدبیرلری نه ایدی نه اولدی؟ — موازنه یه داخل اولیان واردات مهمه هانکیلریدر و بونلر زه لره صرف اولنوردی؟ — دهانه کبی تدابیر مالیه اتخان ایدلی؟ — تکالیف عرفیه نك نه نوعلری احداث اولندی؟

— بشنجی عصر —

۱۱۸۸-۱۰۹۹

۳۳۵

احوال مالیه نه مرکزدهدر؟ — محاربات متوالیه مصرفلری نصل اداره ایدیلوردی؟ — ویانه مغلوبیتندنصکره احوال مالیه نه شکل

کیرن واردات هانگیلریدر؟ - مصارف عمومی دولت نه حاله در؟ -
خزیننه دن وقوعبولان تأدیات نه کبی مصرفلره در؟ - ایلک
تأسسمزده اقتصاده نصل رعایت ایدیور ایلک؟ - نه وقت بوزمغه
باشلادق؟ - تاریخمزده ایلک مضایقه مالیه هانگیلریدر؟ - اکا
قارشی نه یاپلادی؟

— ایکنجی عصر —

۹۱۸-۸۰۵

۳۱۲

بو عصرک تکالیف موجوده وتشکیلات مالیه وترقیات اقتصادیه
نقطهسندن فرق نه در؟ - وجوده کتوریلان قانونلر نه به دائردر؟ -
خزیننه کیرن واردات نه حاله در؟ - جلوس بخشیشلری نه
صورتله وجوده کادی؟ - تکالیف عرفیه نه سببداحداث ایدلدی؟ -
مصارف دولت نه حاله ایدی؟

— اوچنجی عصر —

۱۰۰۳-۹۱۸

۳۱۷

بو عصرک امورمالیه سی نه در؟ - یاوز سلطان سلیم خزیننه حقنده
نه دیمشدر؟ - خزینلری طولدیران وارداتک قسم اعظمی نه ایدی؟ -
سلطان سایان قانونیک زماننده ثروت و واردات عمومی دولت
نه درجه تزیاید ایتدی؟ - ۹۷۲ تاریخنده صدراعظم ابراهیم
پاشا پاره تکلیف ایدن شارل کتیک سفیرلرینه نه دیدی؟ - او عصرده
بودجه مزک ایراد ومصرفی نه قدردی؟ - صقوللی محمد پاشانک
تشیقات اقتصادیهسندن باشلانوبده بیتیریه میانلری هانگیلریدر؟ -

جریده محاسبه سی - سرکی محاسبه سی - اوقاف محاسبه سی -

زجریه محاسبه سی

۳۰۵ - ۱:۶ -

وظائف حسابیه و تحریریه لری ندر؟ - مدیر لری کیملردی؟

حرمین محاسبه سی - مالیه مکتوبی قلمی - اوقلام سائره

۳۰۶ - ۱۴۷ -

وظیفه لری، مدیر لری - نه و کیم ایدی؟

ضربخانه - ترسانه - طوپخانه - منصوره محاسبه لری

۳۰۷ - ۱۴۸ -

وظائف مأوره لری ندر؟ - دفتر لری هانکیلریدر؟ ضابطه لری کیملردر؟

۳۰۸ دفتر امانتی - کورک امانتی - احتساب نظارتی - افلامی

زمان تشکله لری، وظیفه لری، محل توحید لری ندر؟

۳۰۹ نشان - دیوان هایون - بکاکچی - آمدی قلمازی و اوقلام سائره

بونلرک وظیفه لری و مالیه تملقلری نه در؟

دولتک تأسسندن تنظیماته قدر ۵۵۰ سنه لک اجمال مالی

— برنجی عصر —

۳۱۰ - ۸۰۵-۶۹۹ -

بوعصرده تکالیف، وجوده و تشکیلات مالیه نه حالده در؟ - خزینیه

بروسه، اولونیا وتوابعی وردوس مقاطعه - کفه مقاطعه

- تاریخچیلک قلملری

- ۱۴۰ -

۲۹۹

ایشلری و صکره نرملره ربط ایدلنکلیری؟

اقلام سبجه - اقلام اربعه - اقلام ثائه - قلملری باش

باقی قولی - سرکی - جریده قلملری

- ۱۴۱ -

۳۰۰

بونلرک وظائفی ومدیرلری وصورت لغو وقلبلری ندر؟

مالکانه - موقوفات - ایراد جدید - غم مقاطعه قلملری

- ۱۴۲ -

۳۰۱

وظائف ومعاملات مأمورلری وصورت توحید ویالغولری ندر؟

بویوک، کوچک تذکره - زجریه - انیة خاصه - فسخاه قلملری

- ۱۴۳ -

۳۰۲

وظیفه وخدمتلری ونتیجهلری ندر؟

جزیه - ذخیره - محلفات، ویت المال - انبار - دریا قلملری

- ۱۴۴ -

۳۰۳

ایشلری، مدیرلری، نتیجهلری ندر؟

مالیه محاسبه سی - ادبام محاسبه سی - مقاطعات محاسبه سی

- ۱۴۵ -

۳۰۴

زمان تأسیسلری، مدیرلری، وظیفهلری ندر؟

— ۱۳۵ —

بونلرک وظائف دائمه و منضمجهلری نه ایدی؟ - نه کبی قیید
و دفترلر طوتارلردی؟ کیمار اداره ایدردی؟

خراج - عوارض - اوامر مالیه - قلملری

— ۱۳۶ —

۲۹۵

وظائف حسابیه و تحریریهلری ندر؟ ضابطلری کیملردی؟
بیاده مقابله - اوقاف محاسبه - کوچک اوقاف محاسبه -

بیوک قلعه قلملری

— ۱۳۷ —

۲۹۶

وظیفهلری - دفترلری - ضابطلری - نه کبی و کیملردی؟
کوچک قلعه - معادن - مقاطعات - معاشات و مأمورین -

خواص قلملری

— ۱۳۸ —

۲۹۷

صابطلری کیملردی؟ - وظیفهلری نه ایدی؟
باش مقاطعه - حرمین مقاطعه - درسعات مقاطعه -

قلملری

— ۱۳۹ —

۲۹۸

وظیفهلری و تاریخ و محل الحاقلری ندر؟

رجال ملكيه

— ۱۳۱ —

۲۸۶

بونلر كيملردر؟ وظائفچه امور ماليه هانكي نقطه لرده تعلقلری واردر؟

۲ تشكيلات اداريه و تقسيمات قلميه

— ۱۳۲ —

۲۸۸

باب دفترداري اوقلامي هانكيلری در؟ - ماليه نظارتی تشكى ايتدكن
صكره توحيد و تنظيم اولنان اقالام هانكيلری در؟ - سائر خزان
و اداره لره عائد اقالام هانكيلری در؟

باش محاسبه قلمی

— ۱۳۳ —

۲۹۲

بو قلم نه کبی وظائف حسابه و معاملات ماليه ایفا ایتددر؟ -
ضابطی کیمدر؟

بيوك روزناهچه - آناتولى حسابات قلملری

— ۱۳۴ —

۲۹۳

نه کبی معاملات حسابيه و تحریره ایفا ایدرلردی؟ - ضابطلری
کیملردر؟

۲۹۴ سپاهی مقابله - سپاهی تخصیصات - ساحدار - حرمین حسابات

قلملری

نشانچیلر - طغرا کشلر

- ۱۱۶ -

۲۵۹

نشان ، نشانچی نه دیمکدر ؟ - وظیفه مالیهلری نه ایدی ؟ - طغرا نه دیمکدر ؟ - طغراجیلر کیملردر ؟ - مالیهجه نه ایش کوردیلر ؟

عاشرلر - معشرلر

- ۱۱۸ -

۲۶۰

عاشره ، معشرته نه دیمکدر ؟ - امور مالیه مزده نه کی ایشلرده بولندیلر ؟

قولجیلر - محتسبلر

۲۶۱

قول ، قولچی نه دیمکدر ؟ - قاچ نوع قولچی استخدام ایددی ؟ محتسب نه دیمکدر ؟ - مالیهجه نه کی ایشده بولنورلردی ؟

مبصرلر - محافظلر - بکچیلر

- ۱۱۹ -

۲۶۲

بونلر نه کی وظائف مالیه ایفا ایدرلر ؟

قوروجیلر - مباشرلر - خراججیلر

- ۱۲۰ -

۲۶۳

بونلر نه کی ایشلر کورورلر ؟

جزیه جیلر - طاپوجیلر - حاصلیلر

- ۱۲۱ -

۲۶۴

بونلرک وظائف مالیهلری نه در ؟

سپاهیلر

— ۱۱۰ —

۲۵۳

سپاه و سپاهی نه دیمکدر؟ — وظیفه اصلیه لری نه ایدی؟ — مالیه به
تعلق لری نصلدر؟

زعیملر

— ۱۱۱ —

۲۵۴

زعیم ، زعمما نه دیمکدر؟ — و قاچ درلو زعامت وارد؟ —
زعیملرک وظیفه مالیه لری ندر؟

صایحیلر

— ۱۱۲ —

۲۵۵

صایب مأموری ، صایحی نه دیمکدر؟ وظائف مالیه لری نصلدر؟

تحصیلدارلر — مفتشلر

— ۱۱۳ — ۱۱۴ —

۲۵۶

تحصیلدار نه دیمکدر؟ — اولوقت لری نه کبی وظیفه ایضا ایتدی لر؟ —
مفتش عنوانی نه وقت قوللا بلغمه باشلاندى؟ — وظیفه لری نه ایدی؟

رئیسلر

— ۱۱۵ —

۲۵۷

رئیس نه دیمکدر؟ — اولوقت لری نه کبی رئیس لری واردی؟ — بونلرک
مالیه به تعلق ایدن وظیفه لری نه ایدی؟

یوروکار

- ۱۰۶ -

۲۴۰

یوروک نه دیمکدر ؟ - وظیفه لری نه ایدی ؟ - مالیه جه نظر اعتباره
حالی لری هانکی لری در ؟

وویوده لر

- ۱۰۷ -

۲۴۱

وویوده ندر ؟ - زه لرده قوللا نیشدر در ؟ - نه کی وظائف ایفا
ایتمشدر در ؟

قوجه باشیلر

- ۱۰۸ -

۲۴۲

قوجه ، قوجه باشی ، چور باجی نه دیمکدر ؟ - وظائف مالیه لری
نه صورتله ایفا ایتمدیلر ؟

تیمار لولر

- ۱۰۹ -

۲۴۳

تیمار ، - دیرلک ، - تیمار لو ، - جبیلی نه دیمکدر ؟ - قاچ نوع
تیمار وارد در ؟ - وظیفه مالیه لری نه ایدی ؟ - تیمار اصولی قاچ
عصر دوام ایتمدی ؟ - نه وقت نه سببه لغو ایدلی ؟

۲۵۰ قانونی سلطان سلیمان زماننده ممالک عثمانیه نك ملكيه
وعسکریه وماليه نقطه سندن تقسیماتی و تیمار وزعامت لرك
هر ولایتده عددینی ومقدار جسامت لری نی کوسترر جدول:

عزبان

- ۱۰۱ -

۲۳۶

عزبان کیملردر ؟ - مالیه جه بیانمسی لازم کلن حاللری نهدر ؟

خانه خاصه اغاری

- ۱۰۲ -

۲۳۶

خانه خاصه ، خاص او طه نه دیمکدر ؟ - بو اغار کیملردر ؟ -
مالیه ایله علاقه لری نه نقطه لرده در ؟

عاملار . . جایبار

- ۱۰۳ -

۲۳۸

بونلر نه وقتلرده ونه کبی ایشلرده بولندیلر ؟

متولیلر - جزیه دارلر

- ۱۰۴ -

۲۳۹

بونلر نه کبی وظائف ایفا ایتدیلر ؟

مسلملر

- ۱۰۵ -

۲۳۹

مسلم نه دیمکدر ؟ - بنوبت تعبیری نه صورتله قوللانیلور ؟ -

باشا نهدر ؟ مالیه به تعلق لری هانکی جهتنددر ؟

کیسه دار لر

— ۹۶ —

۱۲۹

کیسه ، کیسه دار نه دیمکدر ؟ — قاچ درلو کیسه دارلق احداث اولمشدر ؟ — وظیفه لری نهدر ؟

وزنه دار لر

— ۹۷ —

۲۳۰

وزنه و وزنه دار نه دیمکدر ؟ — قاچ نوع وزنه دارلق یاپیلدی؟
وظیفه لری نه ایدی؟

مستشار لر

— ۹۸ —

۲۳۲

ایلك مستشارلق نه وقت احداث اولندی ؟ — تنظیماتدن اولکی
مستشار لقلر هانکی لریدر ؟ — مالیه مستشار لقی هانکی تاریخده یاپیلدی ؟

علوفه جیان

— ۹۹ —

۲۳۴

علوفه نهدر ؟ — علوفه جی کیمدر ؟ — علوفه جیان یمن و یسار نه
دیمکدر ؟ — مالیه ایله مناسبت لری نه نقطه دندر ؟

غربا

— ۱۰۰ —

۲۳۵

غربا کیمارددر ؟ — غربای یمن و یسار نهدر ؟ — مالیه به تعلق
نه جهتنددر ؟

زغار جیلر - صامسونجیلر

- ۹۰ - ۲۲۱

بونلرک وظیفه لری نه ایدی؟ - مالیه ایله علاقه لری نه وجهه در؟

طوغانجیلر - شاهینجیلر

- ۹۱ - ۲۲۲

وظیفه لری نه ایدی؟ - مالیه ایله مناسبت لری نه نقطه دندر؟

طورناجیلر - سکبانلر

- ۹۲ - ۲۲۳

نه ایش ایله مکلف ایدیلر؟ - مالیه ایله علاقه لری نه در؟

چاوشلر

- ۹۳ - ۲۲۴

چاوش نه دیمکدر؟ - اهمیت تاریخی سی نه در؟ - قایچ نوعدر؟
وظیفه جه مالیه ایله علاقه لری نه در؟

قیوجیلر

- ۹۴ - ۲۲۶

قیوجی وظیفه سی واهمیتی نه ایدی؟ - مالیه ایله مناسبت لری نه در؟

خزینهدارلر

- ۹۵ - ۲۲۷

خزینهدار نه دیمکدر؟ - قایچ نوع خزینهدارلق تاسیسی ایدلمشدر؟
هربرلرینک وظیفه لر نه ایدی؟

افندیلر

- ۸۵ -

۲۱۵

افندی نره دن مأخوذدر و معناسی نهدر؟ - مالیه ایشلرنده خدمات مهمه ابراز ایدن افندیلر هانکیلریدر؟ - نه کی خدمتله کوردیلر؟

خواجه لیکر

- ۸۶ -

۲۱۶

خواجه ، خواجه لک عنوانی کیملره ویرلمشدر؟ - مالیه ایشلر- نده کی خواجه لیکر هانکیلریدر؟ - نه کی ایشلر کورمشلردر؟

خاصکیلر

- ۸۷ -

۲۱۸

خاصکی نه دیمکدر؟ - قاق نوعنک مالیه ایله تعلق واردر؟ - نه کی ایشلره مأمور اولمشلردر؟

قصابلر

- ۸۸ -

۲۱۹

قصابق ایله مالیه جیلاک مناسبتی نهدر؟ - نه کی وظائف ایفا ایشلردر؟

چاقرجیلر

- ۸۹ -

۲۲۰

چاقرجی نه دیمکدر؟ - وظائفجه مالیه ایله مناسبتی نهدر؟

یوقلمه جیلر

— ۸۰ —

۲۰۷

یوقلمه جی کیمدر؟ - قاج نوعی استخدام اولمشدر؟ - هر برلر-
ینک وظیفه لری ندر؟

باقی قوللری

— ۸۱ —

۲۰۸

باقی ، باقی قولی نه دیمکر؟ - نه وقت احداث ونه وقت لغو
ایدلشدر؟ - قاج نوعی واردی؟ - وظیفه لری نه ایدی؟

کدکلور

— ۸۲ —

۲۰۹

کدک ، کدکاو نه دیمکر؟ - قاج نوع کدکاو امور مالیه ده
علاقه داردر؟ - وظیفه و علاقہ لری نه ایدی؟

خلیفه لر

— ۸۳ —

۲۱۰

خلیفه کیملره دیرلر؟ - معاملات مالیه ده وظیفه دار اولنلری
هانکیلریدر؟ هر بری نه کبی وظائف ایفا ایتشلردر؟

یازیحیلر

— ۸۴ —

۲۱۲

یازیحی کیملره تسمیه ایدلشدی؟ - مالیه معاملاتنده هانکی
یازیحیلر استخدام ایدلدی؟ - وظیفه لری نه ایدی؟

محصلر

— ۷۵ —

۱۹۹.

محصل ، محصلاق نهدر؟ - نه نوع محصلر واردر؟ - وظائف
موکوله لری نهدر؟

مدیرلر

— ۷۶ —

۲۰۱

مدیر کیمدر؟ - نه کبی مدیرلرکلر تشکیل و مدیرلر استخدام
ایدلی؟ - وظائف مالیه لری نهدر؟

تذکره جیلر

— ۷۷ —

۲۰۴.

تذکره جی نه دیمکدر؟ - مالیه ایله وظیفه جه مناسبتی اولان
تذکره جیلر هانکیلریدر؟

مقابله جیلر

— ۷۸ —

۲۰۵

مقابله جی نه دیمکدر؟ - قاچ نوع مقابله جی واردر و اسملری
نهدر؟ - وظیفه لری نهدر؟

قوللقجیلر

— ۷۹ —

۲۰۶.

قول ، قوللق ، قوللقجی نه دیمکدر؟ - قاچ نوعی واردر؟ -
مالیه ایله وظیفه جه مناسبتلری نهدر؟

محاسبه چيلار

صحيحه

- ۷۱ -

۱۸۴

محاسبه جي نه ڊيمڪڊر؟ - بزه هانئڻي عرصه ده بو عنوان ويريئڪه
باشلامشدر؟ - نه قدر محاسبه به جيلڪلر مضبوطدر؟ - هر
برينڪ وظيفه لري نه ايدى؟

مقاطعه چيلر

- ۷۲ -

۱۸۷

مقاطعه جي ڪيملردر؟ نه وقت تاسيس ايدلمشدر؟ - مقاطعه -
جيلڪ انوعى قاجدر؟ - هر برلينڪ ايفا ايتدڪلري وظائف
نهدر؟

روزنامه چيلر

- ۷۳ -

۱۹۱

روزنامه و روزنامه چه و روزنامه چه جي نه ڊيمڪڊر؟ - نه وقت
بو عنوانه مأمور استخدا منه باشلامشدر؟ - قاج نوعى وارددر؟ -
وظيفه لري نهدر؟

ڪتخدالر

- ۷۴ -

۱۹۲

ڪتخدا نهدر؟ - دولته قاج نوع ڪتخدالوق تاسيس ايدلمشدر؟ -
هر برلينڪ ماليه نقطه سندن وظيفه لري نهدر؟

دولت عثمانیه نك تشكاند نصكره تشكيلات مالیه

۱ - مأمورین ووظائفی

دفتردارلر

- ۶۸ -

۱۵۶

دفتردار نه دیمکدر ؟ - باش دفتردار - شق اول - شق ثانی
دفترداری کیملردر ؟ - دهـا قاج نوع دفتردار واردر ؟ - هر
برلرینک وظیفهـلری نهدر ؟ - مناصب سـته هانکیلریدر ؟ -
دفتردارلق نه وقت تأسیس اولندی ؟ - نه وقت ترك ایدلدی ؟

ناظرلر

- ۶۹ -

۱۶۲

ناظر نه دیمکدر ؟ - اولوقت نه ناظرلری واردی ؟ - بونلرک
وظیفهـلری نه ایدی ؟ - تاریخ احداث ولغولری نه ایدی ؟ - امور
مالیه ایله مناسبتلری نه ایدی ؟ - مالیه ناظرانی نه وقت تأسیس
ایدلدی ؟ - ایلك مالیه ناظری کیمدر ؟

امینلر

- ۷۰ -

۱۷۶

امین نه دیمکدر ؟ - دفتر امینی کیمدر ؟ دهانه قدر امینلر اولدیفی
مضبوطلر ؟ - مالیه جه وظیفهـلری نه ایدی ؟ - نه وقت تأسیس
ولغو اولندیلر ؟

تشکيلات ماليه

— ۶۵ —

۱۴۰

تشکيلات نه ديمکدر؟ — نصل ياپلیدر — قاچ صورتبه تشکيلات
ياپيلور — محاذيري نهدر؟ — محسناتی نهدر؟

دوات عليه نك تشکلندن اول تشکيلات ماليه

۱ — مأمورين ووظائفی

— ۶۶ —

۱۴۳ تکالیف شرعيه بي اداره و جبايت وظيفه سيابه موظف اولان عامل،
والی، عاشر، ساعی، جابی، متولی، محصل، موالی، دهاقین،
بيت المال امینی — نه کبی وظائف ایله مکلف ایدير — بومأمور لک
نه کبی اوصافی حائز اولسی مشروط ایدی؟

۲ — تشکيلات اداريه و قلميه

صحيفه

— ۶۷ —

۱۵۰

بيت المال ويا خزينه بيت المالک دوت دائريه تفریقنه نهدن لزوم
کورلمشدر؟ — هر دائريه تفریق اولنان انواع واردات و مصارف
هانکیاریدر؟ — دیوان نهدیمکدر؟ — دیوان الحراج — دیوان النفقه —
دیوان الجند — دیوان الاساطیل — دیوان المقاطعات — دیوان المعادن —
دیوان البرید — دیوان الرسائل نه کبی امور و معاملاتنی رؤیت
ایدرلردی؟

باب عالی تعمیراتی - دوائر تفریحاتی

- ۶۰ -

۱۱۵ بونلرک ترتیب و توزیعنده قاعده نهدر؟ نصل تحصیل و صرف اولنور؟

توزیعات

- ۶۱ -

۱۱۵ نه کبی توزیعاتدر؟ - قاعده سی نهدر -؟ محذوری نهدر -؟

اعانات

- ۶۲ -

۱۱۶

نه کبی اعانه لدر -؟ اعانه نك محذور و منفعتی نهدر؟

نمرات

- ۶۳ -

۱۱۷

نمرات نه دیمکدر؟ - نصل تحصیل اولنور؟

طیارات

- ۶۴ -

۱۱۸

طیارات نه دیمکدر؟ - واردات غیر ملحوظه ، غیر مقننه ، غیر

مأموله ، غیر مقررہ و حاصلات متفرقه ایله بر فرق لری وار میدر؟

۱۱۹ تکالیف عرقیه حقه نده فرمان عالی.

۱۲۳ تنظیماتک مقدمه سی اولان و احتساب رسمی رفع ایدن امر عالی.

۱۲۰ احتساب رسمنک انواعنی کویسترن دفتر .

بلداران - سكبائيلر - طوپجيبيلر - خميرجيبيلر

- ۵۴ -

۱۱۱

بلداران نه ديمكدر؟ - سكبائيلر كيملردر - طوپجيبيلر، خميرهجيبيلر
كيملردر؟ - بونلرك مصرفلرينك طرح و توزيع و تحصيلي نصللردر؟

سفينه مصرفي - قايق مصرفي

- ۵۵ -

۱۱۲

بونلر نه كي مصرفلردر؟ - نصل توزيع اولنورلر؟

عواند معتاده

- ۵۶ -

۱۱۳

نه كي عائداتدر؟ - نصل استيفا قلتنور؟

شتران بدلي

- ۵۷ -

۱۱۳

شتران بدلي نه ديمكدر؟ - نصل طرح و تحصيل اولنور؟

كاتب املاك - معاش ماليه

- ۵۸ -

۱۱۴

بونلرك وظيفهسي نه در؟ - معاشلري نصل تحصيل اولنور؟

جيب هايون اچقهسي

- ۵۹ -

۱۱۴

زومه و قاچ فروش اوله رق توزيع و تحصيل اولنمشدر؟

نهدر؟ — رسمارك نسبتی نهدر؟ — قایتولاسیونلرله اولان
مناسبتی نهدر؟

اذن سفینه

— ۴۹ —

۱۰۴

اذن سفینه نه کبی بر خر جدر؟ — قاعده سی نهدر؟ — نسبتی
نهدر؟

عشر دیت

— ۵۰ —

۱۰۶

دیت نهدر؟ — دیتک مقداری نهدر؟ — النان خرج نه حسابله
النور؟ —

صرافیه — اچقه باشی — گذشته — سنه لاک نما

— ۵۱ —

۱۰۸

بونلر نه صورتله طرح و تحصیل اولنور؟
کهر جله بدلی — کومور بدلی — کراسته بدلی — کنویر بدلی

— ۵۲ —

۱۰۹

بونلر نصل طرح و تحصیل اولنور؟ — طرحلرندن مقصد نه ایدی

کوپریجی — دربندجی — صو یولجی

— ۵۳ —

۱۱۰

بونلرک طرح و تحصیلی نه شکلدهدر؟ — مقصد وضعی نه در؟

قلمیه - کاتبیه - عواند خدمه، خرج باب - خرج - دفتر - احضاریه -
محضریه - خرج خدمه - خرج محکمه - خرج کتابت - یازیبجی
اچقه سی - قیدیہ خرجی - علام خرجی - اخذ وکالت خرجی -
تحصیلداریه

- ۴۵ -

۱۰۱

بونلرک طرح و تحصیلرنده کی قاعده لر نصل ایدی ؟
دائرة مصرفی - بارکیمر مصرفی - مرور عبوره مصرفی -

دور مصرفی

- ۴۶ -

۱۰۲

بونلرک طرح و تحصیلنده کی قاعده لر نادر ؟
تههد تمسکاتی - ردیه تمسک - خرج ردیه

- ۴۷ -

۱۰۲

بونلر نصل استیفا ایدیلور ؟

در بند رسمی - سلامتک - باج - یاساق - یول رسمی -

مروزیه - طرظیل رسمی - رسم مکس

- ۴۸ -

۱۰۳

بونلر کیملردن ونر لرده استیفا اولنور ؟ - جسر نه در ؟ - قنطره

مقابلہ اچھسی - عوارض اچھسی - منزل مالی - قوناق
مصرفی - خان ، خانہ چایر کیراسی - بدل نزل - پک-ہما د بہاسی -
ذخیرہ بہا - علوفہ بہا - قومانیہا - تعینات بہا - قاتق بہا -
طعامیہ - نوالہ بہا

- ۴۲ -

۹۸

بونارک طرح و تحصیلرندہ قاعدہ نہ در؟ - ہانگی تاریخارندہ
احداث ایدلمشدز -

کورہ جکی بدلی - ترسانہ بدلیہسی - قالیونجی بدلیہسی -
غایار بدلی - بدل عسا کر بحریہ - کورجیان عوارضی

- ۴۳ -

۹۹

بونارک طرح و تحصیلرندہ کی اصول نہ در؟ - غایار نہ دیمکدر؟ -
چاچہ نہ در؟ -

خرج فرمان - خرج اوامر - تبشیریہ معتادہ - خرج بہا -
قدومیہ - جوائر - ہدیہ بہا - قفتان بہا - روبہ نواسی

- ۴۴ -

۱۰۰

بونارک طرح و تحصیلرندہ اصول نہ در؟ -
اعانۂ حکامیہ - بدل مباشریہ - خدامیہ - کتخدانیہ -

هانکی تاریخدن تکالیف عرفیه طرحنه باشلامشدر؟ - طرح
وتحصیلنده کی قاعدلر نهلدر؟

۷۲ سالنیک قضا سنک جهادی الاول سنه ۱۳۲۳ تاریخی بر توزیع دفتری.

۷۹ سالنیک سنجاغنک مقاطعات و التزامات و تکالیف دفتری.

۸۶ خداوندکار سنجاغنک مقاطعات و التزامات و تکالیف دفتری .

تکالیف عرفیه انواعی

— ۳۸ —

۹۱

قاچ نوع تکالیف عرفیه وارد؟ - باشلوجهلری هانکیلر در؟ -

امدادیه سفریه

— ۳۹ —

۹۴

امدادیه سفریه نهدر؟ - مشر و عمیدر؟ - جعل نهدر؟ - صورت

طرح و تحصیلی نه اساس اوزرینه در؟ - مستثنالری کیملر در؟

امدادیه حضریه

— ۴۰ —

۹۶

امدادیه حضریه نهدر؟ - تقه - بطلری هانکی زماندر؟ - نصل

توزیع و تحویل اولنور؟

اعانه جهادیه

— ۴۱ —

۹۷

اعانه جهادیه نهدر؟ - نصل طرح و تحویل اولنور؟ - امدادیه

سفریه ایله بونک فرقی نهدر؟

خزینہ صرافلری کیملردر؟ — قویروقلی صرافلر کیملردر؟ —
تمسک، ردیہ نہ دیمکدر؟ — التزام اصولنک محاذیری نہدر؟

لقطه، یاوه، قاقچقون

حقیقہ

— ۳۵ —

۶۵

لقطہ نہ دیمکدر؟ — احکام شرعیہ سی نہدر؟ — یاوه نہدر؟ —
قاقچقون نہدر؟ — بونلر حقنہ کی احکام نظامیہ نہدر؟ — نصل
محافظہ ایدیاور، نہ وقت صاتیاور؟ — امانی نہ یاییلور؟

بیت المال حاصلاتی

— ۳۶ —

۶۶

بیت المال نہدر؟ — اسلامیتده ایلك بیت المال امینی نہ وقت نصب
اولندی؟ — ایلك دیوان نہ ایچون ونه وقت تأسیس ایدلدی؟ —
عثمانیلقده بیت المال و خزینہ نہ وقت تأسیس اولندی؟ — نہ کبی
اسملرله خزینہلر تشکیل ایدلدی؟ — بیت المال صکرہلری هانسی
اموال و اشیانک محافظہ سنه مأمور اولدی؟ — بیت المال مأمورلری
نہ کبی ترکه لره وضع ید ایدرلر؟ — ترکیبی نصل تحریر ایدرلر؟ —
نہ وقت ایراد ایدرلر؟ — نہ نسبتده رسم امینیہ آلورلر؟

تکالیف عرفیه و قواعد طرح و تحصیل

— ۳۷ —

۶۹

تکالیف عرفیه نہ کبی تکلیفلردر؟ — شرعاً وضع و طرحه جراز
اولان اولیان قسملر هانسی یئر؟ — تکالیف شاقه نہ کبی شیلردر؟ —

املاك مضبوطه

صيفه

- ۳۰ -

۵۹

مصادرات و مضبوطات نه ديمکدر؟ - نه وقت هانکي وقعه ايله
باشلامشدر؟ - اليوم زهرلرده واردر؟

رسوم متنوعه

- ۳۱ -

۶۰

رسوم متنوعه نك انواعي قچه قدر چيقيور؟ - محل طرحلري
اجمالاً نه کي شيلردی؟

حاصلات متفرقه

- ۳۲ -

۶۱

نه کي حاصلاتدر؟ - نيچون بو عنوان آلتنده برلشديرلشدر؟ -
کيملر تحصيل ايدردي؟

مقاطعات

- ۳۳ -

۶۱

مقاطعه نه ديمکدر؟ - نصل آلتوب صائشدر؟ - (بروجه مالکانه)
نه ديمکدر؟

التزامات

- ۳۴ -

۶۲

التزام نهدر؟ قواعد و اصولی نهدر؟ هانکي تاريخلرده باشلار؟ -

داخلي كمركلر

صفحه

- ۲۶ -

۵۴

داخلي كمركل رسومي قاچ نوعدر؟ - آمديه نصل آلنور؟ - رفتيه نصل آلنور؟ - مصدریه نصل آلنور؟ - مروريه نصل آلنور؟ - نسبتلری نهدر؟

خارجي كمركلر

- ۲۷ -

۵۵

خارجي كمركل رسومي نصل آلنور؟ - قاپتولاسيون هانكي تاريخدن ونه صورتله باشلامشدر؟ - ايلك تجارت معاهده لری هانكي لریدر؟ - انلك احكام ابتداءئيه سی بجملاً نه ایدی؟ - ابتداء اخراجات رسمی نه نسبتده ایدی؟ - نه عنوانرله آلنوردی؟

معدنلر

- ۲۸ -

۵۷

معدن نهدر؟ - ركاز نهدر؟ - دفينه نهدر؟ - نه كبي ويركو ويا رسم آلنور؟ - قاعده طرح و تحصيل نهدر؟ -

املاك اميريه

- ۲۹ -

۵۸

املاك اميريه نه كبي شيلدر؟ - قاچ نوع واردات تايمين ايدرلر؟ - معجله نهدر؟ - مؤجله نهدر؟ - اجاره نهدر؟ - حاصلاتي نه كبي شيلدر؟

تكاليفدن مستثنى ولايتلار

حکيفه

- ۲۳ -

۴۷

دولت عليه نك قواعد عموميه تكاليفدن مستثنا براقدينى ولايتلار
 هانكيلىرىدر؟ - وانلر نه كې تكاليف تاديه ايدرلر؟ - (صيدا)
 ايالتى زرهسى ايدى؟ - تكاليفى نهدر؟ - اراضى شمسيه، فدان ،
 مزرعه ، شونه ، قسومات (قسم من الحس) نه ديمكدر؟ -
 حاب ايايتك تكاليفى نه ايدى؟ - ودى نهديمكدر؟ - بغداد، بصره،
 موصل ولايتلىرىنك تكاليفى وقواعدى نهدر؟ - چادىرويركوسى نه
 ديمكدر؟ - طرابلس غرب، بنگازى، حجاز، يمن ولايتلىرىنك وجبل
 لبنان متصرفلىقنك تكاليفى وقواعدى نهدر؟ - قول اوغللىرى
 كيمدر - (لاكې) نهدر؟ - (خوه) نه ديمكدر؟

امارتلار مال مقطوعى

- ۲۴ -

۵۱

هانكى امارتلار نه قدر مقطوع وىركو وىرىيورلر؟ - مصر ايالتى
 وىركوسى نصل تعين اولندى؟ - افلاق و بغداد بگلكرلى ،
 وىركولرى نصل تعين اولندى؟ - عربستان وىركوسى ، سيسام
 وىركوسى ، آينهروز وىركوسى نصل تعين اولندى؟

كركلر

- ۲۵ -

۵۳

كرك لفظى زره دن مأخوذدر؟ - تكاليف شرعيه دن هانكيسنه
 مقابيلدر؟ - قاعده طرح و تحصيل نهدر؟

وتحصیلی نہدر؟ - امانتِ ادارہ؟ - مقطوعاً احالہ نہدیمکدر؟
 دانہ ، دمت ، نمونہ اصوللری نہدر؟
 رسم دوئم ، رسم زمین ، باصمہ اچھسی ، بویوندوروق حتی ،
 اغالق حتی ، قوللق حتی نہدیمکدر؟ - طرح و تحصیلندہ کی قاعدہ
 نہدر؟

رسم چفت بوزان ، چفت آچھسی نہدر؟ - رسم طاہو ، رسم
 آسیاب نہدر؟ - طرح و تحصیلرندہ قاعدہ نہدر؟
 باغچہ ، بوستان ، باغ ، فواکہ ، کوارہ ، (کوکری) قوان ،
 پنہ ، حریر ، شیرہ ، رسماری نصل آلتور؟ - وہوسم حصادلری
 نہدر؟

رسوم سارہ

صفحہ

- ۲۱ -

۴۲

مجرد ، رعیت ، بناک ، بادھوا رسملری وجابا اچھسی نہلردر؟ -
 رسم عروس نہدر وکیملردن آلتور؟ - (رسم اسپنچ) ک طرح
 و تحصیلندہ قاعدہ نہدر؟ - رسم جرم و جنسایت نہدر؟ -
 (احتساب رسمی) نہدیمکدر؟ و قاعدہ طرح و تحصیلی نہدر؟

جزیہ شرعیہ

- ۲۲ -

۴۴

دولت علیہ جزیبہی نصل طرح و تحصیل ایتشددر؟ - نسبتی نہدر؟ -
 جزیبہدار کیمدر؟ - جزیبہی ویرہنارہ نہکی سندلرویریاوردی؟ -
 مسکوکات اعتباریلہ مقدار لرحہ نہکی تبدلر اولدی؟

حقیقہ اغنام رسمی نہ دیکر؟ - قواعد طرح و تحصیل ندر؟ - سازت
اچھی؟ - کچید رسمی؟ - طوپراق باصدی پارہسی نصل طرح
و تحصیل اولنور؟ - انیل پارہسی؟ - چیت پارہسی؟ - قشلاق
رسمی نصل طرح و تحصیل اولنور؟ - اغنام باچی ندر؟

ذبحیہ

— ۱۷ —

۳۳

قصابخانہ ، ساخ خانہ ، سر خانہ ، کھ خانہ ، پاچہ خانہ رسملری؟
کھ ، آباق ، چکر پارہسی؟ - دم رسمی ، بالطہ رسمی ، سرچین
رسمی ، درچین رسمی ، ذبحیہ رسمی ، مردہ باچی نہ دیکر؟

حیوانات اہلیہ

— ۱۸ —

۳۳

دوہ ، ماندہ ، اوکوز ، اینک ، آت ، استر ، مرکب رسملری نصل
طرح و تحصیل اولنور؟

جنوار

— ۱۹ —

۳۴

رسم خنزیر (جنوار رسمی) نہ دیکر؟ - قواعد طرح و تحصیل
ندر؟

اعشار

— ۲۰ —

۳۵

عشر ، دیموس ، اقطاع ، سالاریہ نہ دیکر؟ - قواعد طرح

صغیفه

خراج

- ۱۳ -

۲۱

خراج نهدر؟ - اراضیء خراجیه هانکیلریدر؟ - خراج موظف
نیه دیرلر؟ - خراج مقاسم نیه دیرلر؟

جزیه

- ۱۴ -

۲۳

جزیه نهدر؟ - مقطوع جزیه هانکیلسیدر؟ - علی الرؤس جزیه
هانکیلسیدر؟ - جزیه نك طرف حنده قواعد شرعیه نهدر؟ -
جزیه نك تحصیلانده قواعد شرعیه نهدر؟ - جزیه دن شرعاً مستثنی
اولانلر کیملردر و سبب استثنالری نهدر؟

دولت علیه نك تسکندن صکره

تکالیف شرعیه نك قواعد طرح و تحصیلی

- ۱۵ -

۲۵

اراضی کیملره نه صورتله تخصیص ایدلمشدر؟ - تکالیف شرعیه
مقابلی قاچ نوع واردات آلمشدر؟ - باشاوجملری هانکیلریدر؟

اغنام

- ۱۶ -

۲۹

عادت اغنام رسمی نهدیمکدر؟ - قواعد طرح و تحصیلی نهدر؟ -
اونده لق اغنام رسمی نهدیمکدر؟ - قواعد طرح و تحصیلی نهدر؟

زکاة خارج

— ۱۰ —

۱۵

خارج نہ دیکھو؟۔ نصابی قاعدہ؟۔ ہانکی نوع اراضی محصولاً نندن
عشرالنور؟۔ ہانکیارندن نصف عشر آلنور؟

زکاتک محل صرفی

— ۱۱ —

۱۶

زکاة کیمارہ ویریلور؟۔ فقیر کیمہ دیرلر؟۔ مسکین کیمہ دیرلر؟۔
مکاتب نہ دیکھو؟۔ مدینون کیمدر؟۔ فی سبیل اللہ منقطع نہ دیکھو؟۔
عمل کیمدر؟۔ مؤلفۃ انقاوب کیمدر؟۔ ابن السبیل کیمدر؟۔
اغنیاء و فقرا شرعاً نصل تفریق اولنور؟۔ دوات زکاتک تحصیل
وصرفنہ نہ حقہ قاریشور؟۔ عادت اغنام و تکالیف عرفیہ و مکرمک
رسمی زکاة یرینہ چکرمی؟

اعشار

— ۱۲ —

۱۸

عشر نہدر؟۔ مشروعیتی نہ ایله ثابتدر؟۔ نسبتی نہدر؟۔ اراضی
عشریہ ہانکیاریدر؟۔ عشر شرعیٹک اقتصاد نقطہ سندن محسناتی
نہدر؟۔ معترضارکاعتراضاری نہ صورتہ حکمدن اسقاط ایدیلور؟۔
شمدی آلنان عشر نہ صورت و نہ نسبتہ آلنور؟۔ فرقی
وسبہ نہدر؟

زکاة سوائم

صحيحة

— ۵ —

۹

سوائم نه ديمكدر ؟ — بونلرده زکاة نصابينك عددلری نهدر و قچدر ؟ —
ياورولر سوریده تعداد اولنورمی ؟ — زکاة آلنورمی ؟

زکاة نقود و عروض

— ۶ —

۱۱

نقود نه ديمكدر ؟ — نصاب مقداری نه ديمكدر ؟ — حلی نه در ؟ —
اوانی نهدر ؟ — عروض نهدر !

زکاة عاشر

— ۷ —

۱۳

عاشر نهدر ؟ — صدقات تجاریه نهدر ؟ — نصابی مقداری نهدر ؟ —
اموال تجاریه نهدر ؟

اقسام اموال

— ۸ —

۱۳

مال نهدر ؟ — منقولات نهیه دیرلر ؟ غیر منقولات نهیه دیرلر ؟ —
مکيلات ، موزونات ، مذروعات ، مصنوعات ، معدودات ، مثليات ،
قیمیات نهیه دیرلر ؟

زکاة رکاز

— ۹ —

۱۴

رکاز نه ديمكدر ؟ — نصاب مقداری نهدر ؟

فهرست مقامنه قائم سؤالدر

اقتصاد

صحیفه

- ۱ -

۳

اقتصاد نه دیمکدر ؟ - بونی امر ایدن حدیث شریفک معناسی
نهدر ؟ - علم اقتصاد نهدن بحث ایدر ؟ - موضوعی ، تعریفی ،
غایتی ، فائدهسی نهدر ؟

تکالیف

- ۲ -

۵

تکالیف نهدیمکدر ؟ - خدمات عمومی نهدر ؟ - غرامت مالیه نهدر ؟

قبل التنظيمات

تکالیف موجوده :

تکالیف شرعیه

- ۳ -

۸

تکالیف شرعیه نه دیمکدر ؟ - اساسلری قاجدر ونهدر ؟

زکاة

- ۴ -

۹

زکاة نه در ؟ - حاجت اصلیه نهدر ؟ - نصاب نه در ؟ - مال نامی
نهدر ؟ - قاج نوع مالدن زکاة ویریلور ؟

طوتیه‌رق هر کسک تحت تصرف‌رنده اولان املاک و اراضی و حیوا-
نلرینه و تجارت و متمعارینه برر قیمت تخمین و تحریر ایدیلهرک موجود
اولان مرتبات و مکلفات میریه‌نک بیکده حسابیه و شرع شریف
معرفتیه هرکسه یسار و اقتداری نسبتنده توزیع اولنمی و رأس سنه
مارت اعتبار ایدیلهرک هر شخصک بدینه حصه تکلیفی مبین مهرلو
سند و یرلمسی و بونک سنده ایکی تقسیطاه تحصیل ایدلمسی و سننده محرر
مقداردن ماعدا هیچ بر فرد بر اقیچه و بر حبه و یرمامسی» اساسی وضع
اولنیوردی .

تکالیف نقدیه و عینیه و بدنییه‌نک بو صوک عصر لرده آلدیغی
عدالتسز شکللرینه گوزه بو صورت اصلاحات ملیده پک مهم، پک عالی
بر خطوه ایدی . و و ولایتلره ارباب و قوف و اهلیتدن مهم تحریر
هیئتلی تعیین و اعزام قلنهرق بو اساس دائره سنده امر تحریره مباشرت
ایدلمشیدی .

ایشته بویله بر صیرده ایدی که او مجدد و بیوک پادشاه کنج یاشنده
وفات ایدرک قلب ملت داغدار اولدی .

مع مافیله سلطان عبدالمجید خان حضرتلری بو اصلاحات اساسیه‌یی
خطوه بخطوه تعقیب ایتمکده اولدقلرندن فرمان هایونک مالیه قسمنه
بومقاصد مجددانه‌یی تامیله قبول و تنظیلات خیریه‌نک امور مالیه‌یه عائد
قسمنی بو اساس اوزرینه فقط دهسا و اسع بر صورتده جلوسلرینی
متعاقب کلخانه خط مشهوریله اعلان بیوردیلر . و تجربه حالنده
بر اقیهرق دفعه‌ک بالعموم ولایاته تشمیل ایتمک صورتیه موقع تطبیق
واجرایه قویدیلر . صور تطبیقیه‌یی (بعد التظلیلات) عنوانیه کشاد
ایده جکمز (ایکنجی قسم) ده بیان ایده جکمز .

اولنیوردی. اولوقت خزینة دولت طوقبو سراى هایوننده (شوقیه) دائره سنده ایدی. واردات عمومیه ایله مصارف عمومیه بی منتظماً تسویه ایتدکن صکره سکسان بیك کیسه قدرده فضله واردات احتیاط خزینه سنه قونیلیور ایدی. مع مافیه امور مالیه په پک اساسلی وجدی انتظام ویرمک ایچون صوک سنه لوده پک بیوک تدبیرلر دوشو. نلدی. ابتدا مرکزده متفرق بر صورتده اداره اولنان متعدد خزینهلر برلشدیریلرک (مالیه نظارتی) تشکیل و باب دفتر داری اقلامی مطلوب اولان انتظامی تأمین ایده جک صورتده توحید و ترتیب ایدلدی. پک چوق شکایاتی موجب اولان (تکالیف عرفیه) نک حق و عدل دائره سنده و (تکالیف واحد) شکلنده طرح و تحصیل ایچون اساسلر احضار ایدلدی.

۱۶ جمادی الاول سنه ۱۲۵۴ تاریخلی فرمان عالی بوندانصکره کوره جکمز تنظیمت خیریه نک امور مالیه مزه عند اساسلرینی چیزمش، حاضر لاش و حتی الطولی ایله روم ایاینک برر ولایتلر نده تجربه طریقله تطبقنه بیله باشلانمشیدی.

اکثریتله اهالینک حوائج ضروریه سی اوزرینه موضوع اولوب بادی شکایات اولان (احتساب رسمی) بوفر مانله قالدیریلیور. و انواع کثیره سی مباحث مخصوصه سنده تفصیلاً بیان اولنان (تکالیف عرفیه) لغو اولنیوردی.

بو عالی فرمان ایله مکلفیت خصوصنده معاف و غیر معاف اسلام ورعایا و وجود و ارکان مملکت و حتی مشیران و امراى هظام و سائر باجمله مأمورین و حکام و بونلرک کافه منسوبات و متعلقاتلری سیان

۱۲۴۱ تاریخ‌نخنده یکپچریلری لغو و رفع ایتدکیری زمان در حال تأسیس نه مباشرت بیوردقنری عسا کر منصوره منتظمه نك تأمین مخصوصاتی ایچون بعض تدابیر مهمه مالیه احداث بیوردیلر. بو عسا کر منتظمه نك اداره سی ایچون تأسیس اولنان (منصوره خزینه سی) نه ایراد اوله رق احتساب رسومی وجوده کتیرلدی که تفصیلاتی محالنده سوولنیلان یومیه دکا کین و رسوم سائر دن عبارت اولوب برنوع (تمتع) ویرکوسی ویا (پانت) رسمی دیمکدی. فقط تطبیقاتنده برار یولسز لقلر. عجمیلکلر اولدی. حتی (شام) اختلالک سبب حدوثی و سلیم پاشانک اهالی طرفندن بادی اتلافی بو مسئله ایدی. شام اهالیسی اختلاله سوق ایچون مصر والیسی محمد علی پاشا تشویقاتنده بو وسیله ایله موفق اولمشدی. بو احتساب رسمندن بشقه سلطان محمود اناطولینک اون بش قدر ایالت و سنجاقلر ننده کی مقاطعاتی ده منصوره خزینه سنه ایراد قید ایتدیرمش ایدی.

(منصوره خزینه سی) دفتر داری و دولتمزده ایلک (مالیه ناظری) اولان (عبدالرحمن نافذ پاشا) مرحومک بو عصرک امور مالیه سی تنظیم و اصلاح خصوصنده پک بیوک تدابیر و مساعیسی کورمشدر.

صوکارینه دوغری یکپچریلرک لغوی و تیمار لولرک تدبیر جاعسا کر منتظمه یه قلبی صورتیه واردات خزینه یه ارجاع اولنه رق دولتک کافه وارداتی الی بوز بیگ کیسه راده سنه چیقارلمشدی که قرق ملیون ایرا دیمکدر. ایراد بو درجه یه واردینی زمان دولتک صنوف عسا کر منتظمه موظفمی بوز بیگه بالغ اولمش و سفان جسمه حربیه می ده تراید ایتمش ایدی. مصارف عسکریه بو وارداتله منتظماً تسویه

صلاح بيله ايكي يوز برسنهسى محاربهسى انتاج ايتديكي زمان الله انجق اوتوز بيك كيسه قدر بر پاره واردى . و جزايرلى حسن پاشانك مصردن كتيرديكي و كنديسنك اعانه حربه اولهرق ويرديكي بكرمى بيك كيسه ايله حلب جوارنده ميرى مقاطعاتى مالكانه اولهرق صائق صورتيله تدارك اولان اون بيك كيسه علاوه اولندى . الشمس بيك كيسه ايله ايشه باشلاندى كه دوت مليون ليرا ديمكدر . سلطان سليم ثالث بو محاربه لرده بلكچ ايدرك حالنى كورهرك عسكرايى اساسندن اصلاح ايجون نظام عسكرايى تاسيس و بونلرك مخصصات و مصارفنى تنظيم ايجون مستقل نظام جديد خزينهسى تشكيل ايلدى . پاموق ، انقيه ، آفيون كى شيلرى انحصار آتته آلهرق و زجره رسمى بكدن تنظيم ايدرك و منحل تيار وزعات و مقاطعه لرى ضبط ايدرك جسم بر (ايراد جديد) خزينهسى وجوده كتيردى . بو خزينه نك واردات سنويهسى الشمس بيك كيسه به قدر چيقدى كه دوت بچق مليون ليرا ديمكدى . فقط و قسه شهادت اوزرينه بو خزينه ابطال اولندى و وارداتنك بعضيلرى ده لغو اولهرق قصورى اينج خزينه شعبهسى اولان ضربخانه خزينه سنه نقل اولندى .

جنت مكان سلطان محمود خان ثانى كافه شعبات ادارى تجميد و اصلاحه شروع ايتديكي زمان امور ماليه نك اهميتنى بالتقدير حياتنده ماليه نى اصلاح ايجون يك زبده مساعى ابراز ايتدى . روسيه سفري نك تاثيرات محاربه سنى ازاله ايدرك دناصكره خزينه ده فضله و حتى كللى مبالغ تراكم ايتمكه باشلادى . روم اختلالى مصرفلرى مضايقه سزجه اوپاره لردن تسويه قلندى .

آلتنجى عصر

سلطان عبدالحميد اولك سلطنتندن سلطان محمود ثانى عهدىنك ختامنه

يعنى (اعلان تنظيماته) قدر

۱۱۸۸ — ۱۲۵۵

امور ماليه مركز واردات قسمى اساسارنجيه بو عصرده دخى بالطبع
تبدل يوقدر . ياللكز (تكاليف صرفيه) صوك درجه يه قدر تنوع
وتكثير ايدرك تحمل فرسا بر رنك آلمشدر .

مصارف قسمنده بالمجبوريه بر طاقم تحولات وجوده كشمشدر .
دينيله بيلوركه امور ماليه ده اصلاحات اساسلى وضع اولمق ايجون
استعداد پيدا اولمشدر .

سلطان مصطفى ثالث زمانده اوقدر شدت واتضيق ايله طوپولانن
مبالغ جسيمه كاملا روسيه سفرنده صرف اولنديقى سويلشيدك .
بونك مقدارى ايكي يوز بيك كيشه راده سنده اولديقى و شمشيدى
حسابله اون ايكي مليون ليرا مقدارنده ايدوكنى كورينوروز. او محاربه
بش سنه امتداد ايتمش اولمسنه كوره بو پاره جزئى كې كورينورسه ده
بو ياللكز حاضر پارم دن صرف اولنان مقدار اولوب يوقسه اوسنه لرك
فضله وارداتى وامداديه سفرية واعانه جهاديه نامه اشاليه يكدن
يكيه طرح اولنان جسيم ويركولرك تحصيلاتى ده هپ او اوغورده
صرف اولوب كيشمشدر . قينارجه معاهده سندانكره چوق سورميان

ذاتاً مملکت مزده او زمان الماتیا و اسپانیانک ، هولاندا و لهستانک
ریاللری ، طالرلری . دولارلری ، زولاته لری تداول ایدردی . خلق
بوناره (قره غروش) ، (قزل غروش) ، (قوشلی) ، (دیرکلی) ،
(ارساللی) دیه اسملر وی مشلردی .

التون سکه لره کانهجه : فاتحک ضرب ایلدیکی بالدیز التونلاردن
ماعدل رسم و شکلجه ده مضبوط و فقط وزن و عیارجه اکا مساوی
اولق اوزره سلیم ثانی طرفندن (شریفی) التونلری کسلمشیدی .
محمد خان رابع زماننده التونک عیارینی ووزنی یوزده اون تنقیص
ایدرك مسکوکات فیثاتلری بیتمده بر نسبت تعیین ایدلک جهته کیدلدی .
سلطان احمد ایسه فاتحک التونلری وزن و عیارنده (فندق التونی)
نامله رسمی ده کوزل التون سکه ضرب ایتدی . مع مافیله (شریفی
التونی) ده ضرب اولدور ایدی . فندق التونلری (زر محبوب)
و شریفی التونلری (استانبول التونی) نامی المشلردی . فندق التونی
یوز پاره کچدیکی زمان استانبول التونی طقسان پاره کچردی .
بونارک نصفیه وربعیه لری اولدینی کی ایکسی ، اوچی ، دردی
بر یرده بویوکلری ده واردی .

محمد خان اول بر بحق درهم وزننده ویکرمی اوچ عیارنده
(محمودیه) نامله بر التون ضرب ایتمش ایسه ده التون مسکوکاتده
واحد قیاسی دائماً فندق و استانبول التونلری ایدی .

انشاء ایتمکده وبالعموم وزرا ووکلا واغنيا دخي مملکتی اعمار ایتک
وخیرات وحسنات وجوده کتیرمک اوزره ثروت ذاتیه لرینک قسم
مهمنی بواغورده تأدیه ایتمکده ایدهلر . بو، بروجیبه، دینه وغیرت ملیه
ایدی . بویله دییارلر ، میلیونلر صرف ایدهلور ایکن خزینه دولتدن
اچمه صرفیه لزوم کورلمیوردی . شو شکل اداره کوسهتریورکه بزم
اوزمانکی امور مالیه من مصارف معتاده مالکیه وعسکریه نقطه سندن تحت
امنیتده ایدی . بلکه مصارف فوق العاده حربیه ایله مختل اولمیوردی .
محاربات واسفار متوالیه بو انتظامی اخلال و ثروت عمومیه و قدرت
مالیه بی اساسندن افنا ایدهیوردی .

مسکوکاتمز بو عصرده بر آزددها تنوع ایتمش کورنیور . بیک
تاریخندن ککره ضرب اولنمش بهری یدی درهم وزننده کوش زولا .
تلهه تصادف ایدهیورز .

زولانه (لهجه) بر کله در . اوتوز پارهلق کوش سککیه دیرلرکه
طقسان اچمه یه تداول ایدردی .

مصطفی خان ثالث زماننده (قره غروش) و (ارسلانلی) نامیه
والی درهم وزننده اوله رق قرق پاره فیئاتله یعنی یوز یکر می اچمه
حسابیه بر طاقم غروشلر دخی ضرب اولندی . رسمی وغیر رسمی
مزایده لرده شو قدر (ارسلانلی) یه دیه دلالارک نداسی اوقدر غروشه
دیمک ایدی .

بو (غروش) تعبیری ده لسانمزه المانجه دن آلمشدر . یوز یکر می
اچمه قیمتنده اولان المان ربالرینه مساوی اوله رق بزم غروشلر ضرب
اولمشدر .

بونکه اداره ایدارکن صکره فضلهسی استاسبول ا ککجی اصنافه
 صاتیلوردی . (ذخیره ناظری) (ذخیره امینی) (ذخیره خزینہسی)
 فصلرندہ بوجہتہلر سویلنمشیدی . دیگر طرفدن مصر و قباہ و حوالیہ
 سائرمدہ میری یہ عائد بونان (چانک) یرلری (پرنج تارلاری) ملتزمہ
 احالہ اولنور ایکن لزومی قدر پرنج عیناً و اوست طرفی بدلاً التیق
 اوزرہ احالہ ایدیلور و مینتک پرنج قسمی دہ انکھہ تأمین ایدیلوردی .
 ملبوست و مفروشات عسکریہ ایچون دخی بکک فابریقہلری اسلمیہ
 و شارکوی و سائر محالردہ عبا و قلیجہ اعمال ایدرلردی . خلاصہ لوازم
 عسکریہنک عمومی بویلہ عیناً مراتب اولوب نقداً وقوعبولہجق جزئی
 مصر فلردہ بولوازم عینہنک فضله کلوب صاتیلان قسمنک امانسندن
 تأمین ایدیلور . خزینہ دواندن بونک ایچوندہ بر پارہ چیمقمازدی .

طوپخانہ و ترسانہنک قورشون ، تیمور ، باقر ، کراستہ ، کنویر ،
 بزیر ، کھرچلہ کبی لوازمی دہ ممالک عثمانیہنک مصر ، جانیک . قونیہ
 مثللو ولایت و سنجاقلرندن عیناً مراتب اولدیغسندن بادعوا کبی کلور
 و مصارف اعمالیہلری دہ طوپخانہ و ترسانہیہ متروک اولان او جاقلق
 و مقاطعات و سائرہنک وارداتسندن تأمین ایدیلوردی . خزینہ قیدلرندہ
 نادراً ترسانہیہ سنوی بعضاً حد اعظم اولہرق طقوزیوز کیسہ قدر پارہ
 ویرلدیکنہ تصادف ایدلمش ایسہدہ بو تادیہ او سنہلردہ فوق العادہ
 دوتمالر چیمقارلمش بولنمش اعتباریلہ بر اعانہ قیلندن اولوب سنین
 عادیدہ خزینہدن بونلرمدہ برشی ویرلمزدی .

رابعاً: امور معارف و نافعہ — بزده بویکی نوع مصرف خزینہدن
 ویرلمزدی . زیرا سلاطین عظام بونلری فضلہ وارداتدن صرف ایلہ

كرك طشرده ولاة و متصرفين ووزرا ورجال و امراك خواص
و معیناتی اولدیغندن دولت بونلره معاش ویرمزدی .

تأدیة اولنان مصارفات بعض مبانی امیریه انشآت و تعمیرات
مصرفی و خدمات مخصوصه ایله اعزام قلنان بندکانه و یریلان خرچراهلر
و حکمداران طرفندن کلن ایلیچیلره و یریلان معینات و سائرده
عبارتدر . سنویسی بیک کیسه بی کچمزدی .

ثالثاً : مخصصات عسکریه — او عصرک اقتضاسیجهده مصرفک
اک مهمی بو ایدی . بو مخصصاتک علاوه قسمی محانده سویانیدیکی
وجهله پادشاهلرک حضورنده بر آلا و مراسم مخصوصه ایله
و یریلور . بر علاوه دن دیگر بر علاوه زمانه قدر صدر اعظم و دفتر
دارلر بر از حضور و آسایش کوره بیلورلر ایدی .

معینات قسمه کلنجه : کرك مرای هایونک . کرك عسکرک تمینیاتی
ایچون خزینه بیوک بر مصرف اختیار ایتمزدی . چونکه اولجه بالناسبه
بیان ایشدک که روم ایلی قطعه سندن اغنام اونده لوق رسمی التور و بوندن
سنوی اوچ یوزبیک قدر قیون عیناً و ماعداسی بدلاً استیفا قانوردی .
بو قویونلر معینات میریه نک لحم قسمی کاملاً اداره ایتدکن صکره
فضله سی اهلینک تهوین احتیاجی مقصدیله قصاب احنافنه توزیع
اولنوردی . ا کک و ذخائر سائره دخی قره دکیز و آق دکیز ساحلارنده
ذخیره یاناغی اولان یرلرده (مایمه ذخیرده سی) نامیله هر قضانک درجه
محصول و حسابنه کوره بهر کیله سی یکر می پاره مقطوع فیئات ایله
یوزره الیشر بیک کیله ذخیره مرتب ایدی . موسمنده (مایمه جیلر)
نامیله مأمورلر کوندریلوب ذخائر جاب اولنور و معینات میریه تماماً

ویرکوسی بر مقدار تنزیل ایدیلور . مقطوع ویرکولر میاننده دوبره وندیک جمهوریتنک سنوی الی بیگ فیآوری درجه سنده اولان ویرکوسی قیداً مشاهده اولنیور . بو عصرده دولتک مصارفاتی و صورت تأدیاتی حقتنه اجمالاً بعض معلومات اعطاسی فائده دن خالی دکاذر . مصارفک انواعنه کوره بو معلوماتی بوجه آتی درده تفریق ایدیورز :

اولا : سرای هایون مصارفاتی — حرم هایون خلقی دائماً سرای هایونده مقیم وشهره چیتوب کزملری ممنوع اولدینی کبی اندرون اغلری ده سالامق ویش رسملرندن بشقه سرایدن طشریه چیتمدقلرندن پاره صرفنه مجبور اولمازلر . وکندیارینک تیمار وزعامتبری حاصلاتی ایله وبعینات معتاد نریله تمیش ایدرلر . و خزیننه هایوندن آیلق نامیله کیمسویه برشی ویریلزدی .

مطبخ عامرتهک آتی ، اکیکی تعینات میریه اداره سندن وپرنج ، شکر ، قهوه کبی شیکرک اکثریسی ده مصروفابدن مرتبدر . لوازم سائره جزئیات قبیلندندر .

اصطبل عامرتهک اوت وچایر لوازمی ده استانبول وجوارنده اورایه مربوط کلیملو چایرقلردن تدارک اولنور .

سرای هایونک بر قسم لوازمی دم داخلی قسمی اکثریتیه والی ورجال طرفدن و خارجی قسمی حکمدارلر ، ایلیچیلر ، سفیرلر طرفندن کوندریلان هدایا ایله تسویه ایدیلرک بیایمیه حاجت قلمازدی . بونک خارچنده سرای هایونک لوازم سائره سیه مطبخ دیایعاتی شهری التمش بیک ورمضانلرده طقسان بیک غروشی کچمز ایدی .

ثانیاً : دولتک امور اداره داخلیسی مصرفی — کرک استانبول

خزینہ عائد واردات میانہ مقاطعاتک زیادہ شدیدیکی ورسومات متفرقه و تکالیف عرفیہ میانہ بر طاقم محدثانک دها وارداتہ التحاق ایستدیکنی کوستریبورلر .

جزیہ حقنہ کوپریلی فاضلمصطفی پاشانک اجرا ایستدیکی اصلاحاتی بحث مخصوصنہ ایضاح ایتمشیدک . اکا شونی علاوه ایدم کہ هر قضایہ عائد جزیه اوراقی خزینہ ده تنظیم و بونچہلر ایچنه وضع اولنهرق تمہیر قلندقدن صکرہ جزیه دارلرہ تسلیمآ محللرینہ ایصال ایدیور وسنه باشی اولان شهر محرم دخولنہ محکمہ ده مهری فک و بر ایکی آی ظرفنہ توزیع وجبایت اولنور ایدی . محرم کلینجه جزیه بونچہمی آچلمز ووقت معینک غیریدہ تبعہ دن جزیه ایستلمز ایدی .

بو اصلاحاتک تأثیریلہ جزیه نك مقدارى ارتمشدر . شمیدی حسابہ کورہ ۱,۲۰۰,۰۰۰ لیرا قدر طرفتدینی آکلشیلور . ملک عثمانیسه ده اون ملیون نفوس غیرمسلمہ اولندیی و بونک نصفی انانہ و نصف دیگرینک ثانی چو جقلرہ و معاف اولنلرہ چیقارلہرق حساب ایدلایکی حالہ درت ملیون نفوسدن جزیه الندیغی تظاهر ایدیور .

بو باره نك قسم اعظمی سرحدات و قلاع مستحفظلرینک علوفہ - لرینہ وسائر بعض مصارف مهمہ یه تخصیص ایدلایکندن و بعضلرندن دخی بوجه محرر سہملم ترتیب و فروخت ایدلایکندن فضلہ سی یالکز خزینہ یه کیرر ایدی .

مباحث مخصوصہ سنہ کوستردیکمز مقطوع ویرکولر بو عصرده کافی السابق النیور . یالکز قینارجه معاهدہ سندن صکرہ افلاق و بغداد

بو ائشاده کوپرلی فاضل مصطفی پاشا موقع اقتداره کجدی. جزیه بختنده ده سویانندیکی اوزره بیویوک آدمک، وارداتک تحصیل و تزییدی، مصارفک تنظیم و تقابلی امرنده اتخاذ ایتدیجی تدابیر شدیده ومهمه بر از احوال مالییه یی اصلاح ایتمشیدی. فقط خلفلری انلری ینه بوزدیلمر. حتی انک لغو ایتدیجی ویرکولرک بقایاسنی بیهله تحصیله قالدیشهرق مکلفین حقتنده ظالم و اعتسافی ینه اله آلدیلر. تیمارلورلرک منجملاتی یکیدن صاتمغه وامرانک خاصارینی ضبط ایتمکه دوام ایتدیلمر. فضله اوله رقی بیوک شهرلرده قنطاریه، کیالییه، باج بازار، قره کرکری، مسکرات رسومی کبی بر طاقم عرفی تکالیف و رسوم ده احدات ایتدیلمر.

مصطفی خان ثاک مصادریه پک مائل و جمع نقوده زیاده سیه حریص اولدیغندن بر طرفدن مصادرات پک واسع بر مقیاسده اجرا اولنیور، دیگر طرفدن بوجه محرر بر طاقم عرفی ویرکولر طرح اوله رقی مملکت تخریب ایدیلوردی.

بولدن بشقه تفصیلاتی بحث مخصوصنده سویلندیکی وجهله زماننده بر نوع اسهام احدات ایدیلرک و سرائی هایونده بولنان اوانی سکویه و بعض نفایس صاتیابو نقده تحویل اوله رقی بر طاقم پاره ده بوصورتله جمع ایدلی. فقط مبالغ مدخره نك کافه سی روسیه ایله آچیلان سکسان ایکی محاربه سنده صرف و تلف ایدلی. وامور مالیه و عسکریه قوانینی اساسندن اخلال ایتدی کمزک بر بیوک مجازاتی اولمق اوزره (قریم) قطعه جسمیه سنی ضایع و (قینارجه) معاهده سنی قبول ایتدک.

بوعصرده واردات حقتنده تاریخلر بعض ایضاحات زائده ویریورلر.

دوام ایدوب کیتسی محاربه لرده متمادیاً مغلوبیتیزی ایجاب ایدیوردی .
عسکر لکک اساسی بوزولدیغندن اطرافدن وقوعولان تجاوزات اعدایه
قارشى سوق ایده جک کافی عسکریمز یوقدی . تیمارلر ، زعامتدر ، صرافلره
صائش شوکتیزی اعلا ایدن سواری قهرمان عسکر بلرمزک یرینه
عسکر لکجه نااهل ومقدار جه غیر کافی برطاقم کسه لر کچمشیدی . محاربه لک ،
مغلوبیتلرک تمادیمی خزینہ یی بیتیرمشیدی . پاره ایله ارنان اولقدن وقرجه علی
اهالیسندن عسکر یازیور ایدک . عسکرک قوه معنویه سنی از یجق احیا ایچون
فدائیلره بویوک دیر لکلر وعدو بخش ایلیوردق . فقط مالیه نک اساسی بوزوق
اولدیغی ایچون بو عسکره بیله ارزاق ، جبخانه ، پاره ، لوازم طبیه
یتشدیره میوردق . بوزولمشات ، کوفلنمش اون ویره رک صحتلری اخلال
ایدیوردق . عسکرلریمک آراسنده علل ساریه ظهور ایدیوردی .
پاره لولر ، خسته لر ایچون خسته خانه ، طبیب ، علاج ، ویره مدیکمز جه تله
محاربه دن شهید اولانلرک برقاچ مثلی عسکر من باقمسزلقدن تلف اولیوردی .
یوقدر غیرتله ، فدا کارلقلر ، محو وتباه اولوب کیدیوردی .

هله ویانه مغلوبیتندنصکره آوستریا ، روسیه ، ونیدک ، لهستان
حکومتلری برلشهرک اوزریمزه هجوم ایتدکلی زمان اون بش سنه
امتداد ایدن محاربه لک امورمالیه مزی بوسبتون محو وخراب ایتدیکی
• معلومدر .

الده اولان تماما بیتدی . ایچ خزینهده ، پادشاهلرده ، وکلاده ، ملتک
زنکیلرندنه قدر التون کوش معمولاتی وارسه علی طریق الاعانه
جمع ایدیلهرک سکه ضرب ایدلدی . حتی باقرلردن بیله اقیچلر کسلدی .
فقط هیچ بری ثمره مطلوبه بی ویرمدی .

اوجی سلطان محمد زماننده تنظیم اولنوب دیوان همایون اقلامی دفترندن قوپیه ایلدیگی اخیراً نشر اولنان تاریخلمیزک بریسنده مندرج اولان خزینة عمره نك ۱۰۷۱ سنه سنه عائد بودجه سنده اموال مقرر نك برنجی وایکنجی قلملارینی تشکیل ایدن و محاسبه اول قلمی ایله جزیه کیران قلمنه تابع ایراد سنوی اولوق اوزره ارائه ایدیلان مبالغ ۶۱۷۳ کیسه و مقاطعات و سائر واردات ایله برابر ۱۰۷۱ سنه سی وارداتنک مجموعی ۱۴۵۳۱ بچق کیسه اون بیک اچهدر .

ایشته شو ایکی رقم بزه (۱۰۶۴) تاریخلی طرخونجی موازنه لایحه سنک واردات مفر داتنده کوسه ترلیان ۵۱۳۰ کیسه نك (جزیه) و (زیاده جزیه) به عائد اولدیغنی و ۱۴۵۰۳ کیسه مجموع وارداتنک طوغریلغنی اثبات ایلر .

بوراده ۱۰۷۱ سنه سی بودجه سنندن بحث ایتمش ایکن برده او سنه مصارفنک مقدارینی ده کوره لم دیدک . مجموع مصارفی (۱۴۸۴۰) کیسه بولوق . مفر داتی کوزدن کچردک . مصرفک هر قلمنده برر مقدار تنزل وقوعه کلابیکنی کوردک . شو حسابجه ۱۰۷۱ سنه سی بودجه سنک آچیفی اوچ یوز سکیز کیسه در .

درس ۳۵

بشنجی عصر

سلطان سایمان خان ثانی عهدندن سلطان مصطفی خان ثالث

عهدینک نهایتنه قدر

۱۰۹۹ - ۱۱۸۷

کچن عصرده امور مالییهی بوزوق بر حاطه بر ایشیدتی . بو حاطه

و متفرقه و مشاهره خواران و قپوچی و جبهچی و طوپوچی و طوپ عربهچی و سراج و اهل حرف و خیاطان و چادر مهترلی و علم مهترلی قوللری دفتر موجنبجه کامل علوفه آلیوب باقیلری قالب اول باقی قالان علوفه لری خزینه مانده اولور. و نقصان اولان ایکی بیک کیسه یه بونکله جواب و یریلور .

تحریر آ فی سنه ۱۰۶۴

ملاحظه — بو لایحه نك و اردات خزینه یه عائد برنجی قسمندە یکونه نسبتله مفرداتی ۵۱۳۰ کیسه قدر نقصاندر. بو نقصان و ارداتك (جزیه) و (زیاده جزیه) قسمنه عائد اولدیغنده شهه یوقدر. چونکه ماخذیمز اولان (منشأت فریدون) ده لایحه نك ابلك فقره سنده مجموع و ارداتك اسماری تعداد اینیلورکن بونار ذکر ایدلدیکی حالده مفردات و اردات صره سنده بونار کوسه ترلامشدر . بونك مستنسخ و طابع سهوی اولسنی نظر اعتبار و ملاحظه آلهرق کتابك نسسخ سائره موجوده سنه مراجعت ایتمك اوزره استانبولده موجود کتبخانه نلری دولاشدق . استانبول و مصر باصمه سی اولهرق کتبخانه لرده موجود نسخهلر دخی بزده بولناتك عینیدر . یازمه نسخه لرینه کلنجه کتبخانه لریمزده بولناتلر نا تمامدر . هان عمومی برنجی جلددر . بناء علیه بو موازنه لایحه سنك مندرج بولندیفی ایکنجی جلدك یازمه نسخه سی بولنه مامش و شو نقصان مع الاسف اکل ایدیلهمیه رك اولدیفی کی نقل اولمشدر .

مع مافیه بو نقصان اکل ایدیلنجیه قدر بو بش بیک یوز اوتوز کیسه یی (جزیه) و (زیاده جزیه) عد ایدرسهك حقیقت موازنه دن او قدر تباعد ایتمه جکمزى دلیل آتی ایله ده حکم ایده بیلیرز شویله که:

بیم سعادتلو پادشاهم .

خزینہ نیک ایچی بیک کیسہ نقصانندن اولقدر مضایقه چکلمز
ایدی . لکن تداخل اولغله بیک آلمش درت و بیک آلمش بش سنه سی
بوش اولمش اولغین کمال مرتبه مضایقه بوندن حاصل اولور . و بدل
زور و بدل اردوی هایون اچهلری بیک ایچی یوز سکسان کیسه اچہ
اولور بو اچهلر معین دکدر . سفر اولدقده اولور .

بیم سعادتلو پادشاهم .

نوروزده نوروزی رکاب هایونه او قودیمز دفترده اون بش بیک
یتش ایچی کیسه اچہ ایراد و مصرف یازلمشدی . سنوی یازیلان دفتردن
بش یوز یتش کیسه اچہ تفاوت کورلمشدر . و حالا دفتریمز سنه بسنه
اولغله ایراد و مصرف یازلدینی اوزره ایجاب ایتمشدر . و حالا بش
مواجبدن واقع عموم اوزره اولان محمولات درت یوز یتش کیسه
اچہ اولمش اولور . و سرحدده اولان قلعہلر ایچون حین فتحده
جوانب اربعه سنده اولان قرا و مقاطعت قلعہده محافظده اولانلره اقلام
باغانوب غلوفهلری آستانه سعادتدن ویرلماکله عموم آ قلعہلر ایراد
و مصرفه داخل اولامشدر . و حالا یازیلان دفتریمز سنوی حسابی اوزره دره
مثلا بره مقاطعه یا خود بر خدمت بر کسبیه ویرلده اول مقاطعه نیک
مالی ایچی اوچ سنهیه دکین آنحق تحصیل اولنوب نهایت ایراد اولان
اچہ نیک بعضی ایلروده بعضی کیروده تحصیل اولنور قدیمدن بری
بویله اوله کلمشدر .

وبکیچری و سپاه و بوستانچی و تبردار و حرم ادرن و خدمت
مطبخ عامره و اغایان متقاعدین و درکاه عالی قوللرندن غیری چاوش

ایکی یوز اون بچق کیسه اچقه صرف اولنور . وادرنه سرایی غامانلرینه سنه کاملده قرق التی کیسه آچقه صرف اولنور و سبکانلر فرونی ایچون دبقق بهاسنه سنه کاملده یکریمی بش کیسه اچقه صرف اولنور . وقریم خانی و قالغایی سالیانه سی و بعض میرمیران و دریا بکلری سالیانه لریچون سنه کاملده درت یوز کیسه اچقه صرف اولنور .

و حیح شریف ایچون سنه کاملده یوز اوتوز طقوز بچق کیسه اچقه صرف اولنور . و عادت علیه و بهاریه و عادت سائره بعض کسان و انعامات و خرج راه ایچون سنه کاملده اللی کیسه اچقه صرف اولنور . و قره مان ایالتنده ایشلمان باروت مهما ایچون سنه کاملده اون کیسه اچقه صرف اولنور . و ظائف متقاعدین و دعا کویان و بعض قلمه لریک نفر ایچون سنه کاملده بیك طقوز یوز اون برکیسه اچقه صرف اولنور . و بعض مقاطعاتک اخراجاتی و چلتکلر و ملجه لری و مصارف مقاطعات ووقف مدینه و مصارف بارکیران منازل ایچون سنه کاملده درت یوز یکریمی بدی بچق کیسه اچقه صرف اولنور . و میری قصابلر اغنامک بدلی که مطبخ عامر نک و سرای عتیق و سرای ابراهیم پاشا و سرای غلطه و میران یکیمچریان عن مال جلبکشان ایچوندر سنه کاملده یوز سکسان سکز کیسه اچقه صرف اولنور . حالا مجموع مصرف اون التی بیك درتیوز کسه اولوب ایراددن ایکی بیك کیسه زیاده اولور . لیکن مقدما کلن اکر وزیر ، اکر دفتر دارقوللری سنه لری تداخل ایتدروب بیك التمش درت و بیك التمش بش سنه لری نک ماللری تداخلده اولغله التمش درت سنه سنک بالکلیه مالی و التمش بش سنه سنک نصفند زباده النوب بو ایکی سنهدن النان اچقه قتی جزئی اولغله نقصان خزینه قتی چوق اولمش اولور .

ایله طوتیلان کورجکی اجرتنه والتنجی بدلی وقومانیهو بکک اسیرلرک
پکسیانلرینه ودونمای هایون ایچون مخصوص اولان پکسمات بهالریچون
اون اوچ قطعه قلیونلرک کیمجیلرینک اجرتی وسائر مهماتی ایچون
نقدیه اچقه ایله کوندریلان طقوز یوز سکسان سکز بچق کیسه اچقه
اولور و اوجاقلری اولان عوارض خانلرندن انسان کورجکی دخی
حسابجه التی یوز یکرمی برکیسه اچقه اولوراشبو مصرفه ضم اولیچق
ترساننک مهماتی بیک التی یوز طقوز کیسه اچقه اولمش اولور .
لکن ذکر اولنان التی یوز یکرمی برکیسه اوجاقلق نامی اولغله ایراد
و مصرفه ادخال اولغامشدره انجق ترساننک عموماً مصرفی بیلنمک
ایچون بو مجله شرح ویرلدی .

و مطبخ عامره مک مصر ارساله سندن غیری سنه کاملهده طقور یوز
التمش بش بچق کیسه اچقه مصرف اولور . وشهر امینی قوللری یدندن
اگر . واجبات واکر سرای عتیق و سرای ابراعیم پاشا و سرای غلطه
ایچون حوموسائر مهمات ایچون سنه کاملهده یدی یوز یکرمی درت بچق
کیسه اچقه صرف اولنور . و اصطلل عامره مرتبایچون ارپه امینی
یدندن اوجاقلرندن غیری سنه کاملهده یوز اون درت بچق کیسه اچقه
صرف اولنور . و طشره خزینه ایچون خلعت و اطلاس و غیری اشیا
ایچون سنه کاملهده ایچی یوز یکرمی بش کیسه اچقه صرف اولنور .
واندرون هایون بیلانی ایچون سراسرودیبا و چوقه متنوعه و اطلس متنوعه
بهاسنه سنه کاملهده یوز اللی کیسه اچقه صرف اولنور . و یکچریلرینک
چوقه ایله استار بهاسیچون سنه کاملهده درتیوز اوتوز التی بچق کیسه
اچقه صرف اولنور . و یکچریلرینک ضرر لحم بهاسنه سنه کاملهده

وغلمان عجميان وبوسستانيان وتبرداران قوللری اون اوچ بيك
 سگز يوز يکرمی نغدر، سنه کاملهده مواجباری درت يوز قرق ايکی
 بچق کيسه آچه اولور . وجهه جي قوللری بش بيك يوز يکرمی سگز
 نغدر، سنه کاملهده مواجباری ايکی يوز التمش درت بچق کيسه آچه اولور .
 وطوبجي قوللری بيك درت يوز اللی بش نغدر سنه کاملهده مواجباری
 يوز اون بر بچق کيسه آچه اولور . وطوب عربه جي قوللری اوچ
 يوز يکرمی نغدر، سنه کاملهده مواجباری يکرمی يدی بچق کيسه آچه
 اولور . وسراج قوللری اوچ بيك ايکی يوز اون يدی نغدر، سنه
 کاملهده مواجباری يوز طقسان بش بچق کيسه آچه اولور . ومطبخ
 عامره خدامی بيك اوچ يوز يکرمی بر نغدر . سنه کاملهده مواجباری
 يتمش اوچ کيسه آچه اولور . واهل حرف قوللری يدی يوز اوتوز
 بش نغدر، سنه کاملهده مواجباری قرق کيسه آچه اولور . وخیاطان
 خلعت قوللری يوز بر نغدر، سنه کاملهده مواجباری اون کيسه آچه
 اولور . وچادر مهتری قوللری يوز بر نغدر، سنه کاملهده مواجباری
 اون ايکی بچق کيسه آچه اولور . وديوان سقالری اوتوز بش نغدر،
 سنه کاملهده مواجباری اوچ کيسه آچه اولور . وافرنبه طائفه سندن
 بر نغدر قالمشدر، سنهده مواجباری اون بيك آلتی يوز آچه اولور . وارات
 قلعه سنک مستحفظانی وبشاولری يدی يوز اون يدی نغدر، سنه کاملهده
 مواجباری ايکی يوز يکرمی يدی کيسه آچه اولور . حالا تحرير
 اولنوب مواجب ويريان قول طائفه سنک مجموعی طقوز بيك نغدر
 مواجباری ايکی يوز آلتی بچق کيسه آچه اولور .
 وحالا ترسانه عامرهده اللی قطعه قدر غنک جمله مهمانسه واجه

وارداتی و اخراجاتی و مهماتی ایچون حواله اولنوب ایراد و مصرف اون درت بیک بش یوز اوچ کیسه در .

و ذکر اولنان اچقنک یدی بیک درت یوز قرق کیسه سی مقاطعات و خواص همایون مالندندر . و ایکی یوز طقسان یدی کیسه سی جلبکشان اغنامی مالندندر . و اللی کیسه سی بیت المال و رسوم و احکام مالندندر . و بیک ایکی یوز اوچ کیسه سی بدل نزل مالندندر . و یوز اللی کیسه سی ارباب تیمار و زعمانک بدل تیمارلی اچقنک مالندندر . و قرق یدی کیسه سی بدل طوب همایون اچقنک مالندندر . و یتش بر کیسه سی بدل معاونت و بدل شایع اچقنک مالندندر . و یوز اون بش کیسه سی بغداد بکربکیسنک و بوسنه دفتر دارینک و هرسک بکینک قول مواجبه و یرمکیچون تمهد ایلدکاری آچقنک مالندندر .

سنه کامله ده واقع اولان مصارفدرکه ذکر اولنور .

کوچک روزنامهچه قامنده واقع اولان رکاب همایون اغارینه و چاوش و مشاهره خواران ایکی بیک اوچ یوز بر نذر، سنه کامله ده مواجبری بش یوز یتش اوچ کیسه اولور .

ویکیچری و صولاق و اغایان اوچاقکه یکچیری کاتبی دفتری موجبجه اللی بر بیک قرق یدی نذر، سنه کامله ده مواجبری اوچ بیک سکزیوز التمش الی کیسه اولور . و سپاه و سلحدار و علوفچیان یمین و یسار و غرباء یمین و یسار که اون طقوز بیک سکزیوز قرق درت نذر، سنه کامله ده مواجبری اوچ بیک یوز اون الی کیسه اچق اولور . و قپوچی قوللری ایکی بیک درت یوز التمش بش نذر، سنه کامله ده مواجبری یوز سکسان بچق کیسه اولور .

شو خلاصه دن آ کلاشیه جق شی ، دولتک امور مالیه سنده قبول
ایتمش اولدینی شکل اداره ایجابجه واردات عمومیه سنک یوزده اونی
آنجق خزینه سنه کلیر، اقسام سائره سی هپ تخصیص واردات صورتیه
بودجه حسابلرینه کیرمه دن صرف اولوردی .

بناءً علیه بابله جق تدبیرلر تام واحوال عمومیه مالیه سی اوزرینه
مؤثر اولامازدی .

برده بو عصرده نزل وعوارض ویرکولری و امدادیه سفریه
وحضریه واعانه جهادیه و بر چوق خرج ورسومک احداث اولدینغی
کوربیوروز . بونلرک صورت طرح وجبایتاری و محل صرفلری ومحدورلری
(تکالیف صرفیه) بمختمده تفصیلاً بیان ایدلمشیدی .

کوربیلورکه امور مالیه ده مضایقه آرتدجه او عصرک اولیای اموری
شرعی وقانونی صورتده تدبیر آلهرق دولتک بر عصردن بری بر
چوق فلاکتله معروض قلمسنه سبب اولان امور مالیه بوزغونلغنه
حکیمانه وعدالتپرورانه بر چاره بولاجقارینه (عربی) حرکتی کیفلرینه
اویغون، اجراسنی قولای بولمشلر . وباره لازم اولدجه (تکالیف صرفیه)
دن بر قایچ نوعنی بردن ایجاد ایتمک ، سکینی بوزهق ، عسکرلرکی
بیتیرمک، زانکیلرک مالنی مصادره ایلمک کبی یولسزلقلرده دوام ایتمشلردر .

طرخونجی احمد پاشانک موازنه لایحه سی صورتی

معروض بنده بمقدار بودرکه

خزینة عامره نك سنه كاهه ده مقاطعات وجزیه و زیاده جزیه وعوارض
وبدل نزول واهوال سائره دن ممکن الحصول اولان داخل خزینه

۱۶۴۰۰ × ۵۰۰ × ۱۲۰ = ۹۸۴,۰۰۰,۰۰۰ اچہ اولق لازمکلور .

وہو حال آچہ حسابنک نہ شکل آلدیغنی ونہ مجبوریتہ دواتجہ انک ترک وکیسہ حسابنک قبول اولندیغنی نظرلریمزده توضیح ایار .

تاریخلر دیورک : بو موازنہده کوستریلمن رقلرک ایجنہ کیرمیان و طوغریدن طوغرویه ایچ خزینہ یہ کیدن ویاخود محللرندہ صرف ایدیلان برطاقم واردات داها واردر . انلرده شونلردر :

اولا : مصر ، افلاق ، بوغدان ، دوبرہ ونیدک کی ایالات ممتازنک ویرکولری . میدان حاصلاتی . اموال غنائم . مخلفات وزرا و امرا ؛

ثانیاً : سرای هایون و عساکر موجودہ تعیناتی ایچون عیناً آلان آلان اولندہلق اغنامی و پرنج و سائرہ ؛

ثالثاً : خواص هایون و خواص امرا و وزرا و اقلام و کتیبہ یہ و علمیه یہ مخصوص زعامت و خرج و محضصات عینہ وارپہ لقلرک حاصلاتی و عوارض و نزول اچہ می نامیلہ طرح اولنان و برکولرک بر قسمی امدادیہ سفریہ و حضریہ و سائرہ ناملریلہ التوب محللرندہ صرف اولنان تکالیف صرفیہ ؛

رابعاً : قلعه لردد و بیولک شہر لردد و حدودده بولنان یرلی عسکرلرک او جاقلق نامیلہ آلدقاری حاصلات ؛

خامساً : تیمارلرلرلہ زعیملرک دیرلرکلری ایچون توجیہ اولنان بالعموم اراضیدن الدقاری حاصلات متنوعہ ؛

سادساً : ترسانہ یہ عائد برطاقم مقاطعات و او جاقلقلرک حاصلاتی ؛

سابعاً : سلاطین عظامک مؤسسات خیریہ لریہ وقف ایتدکلری اراضی جسیمہ و قرای موقوفنک حاصلات مهمہ و عظیمہ سی .

بوحاللك پكده بيلمه مزلكدن دكل ، بو ايشلك بر طاقم منفعت پرستلك ، مرتكب و محتكرلك لارنده بولمنندن ايدى . برده اچمهك وزن و عييارى تناقص ايتدجه موجود آلتونلك و اشيانك قيمتى على التوالى تزايد ايدىوردى . و طبيعى نسبت دائر مسنده قلوب تأثير احتكار ايله بو تزايد قيمت دائما خزينهك و اهالينك ضررينه دوام ايدر طورردى .

حتى بيك اون تاريخنده التون ۲۲۰ و بر آراق ۲۵۰ اچمه چيقدى كه اساس قيمتى التمش اچمه ايدى .

يشجى حسن و كنانكش مصطفى باشلك تدبيرليله التون آنجق ۱۶۰ اچمه اينديريله بيلدى . فقط اساسى بوزوق و تدبيرلر غير فى اولدينى ايجون چوق سورمدى . (۱۱۰۰) تاريخنده يالديز التونى ۳۰۰ اچمه و غروش ۱۲۰ اچمه طوغرى فرلادى .

بيك التمش درت تاريخنده تنظيم قلنان موازنه دفترى موجهجه كه (طرخونجى لايحهسى ديمكله مشهور و بر صورتى زيرده مندرجدر) دولتك وارداتى ۱۴۵۰۳ كيسه و مصارفاتى ده ۱۶۴۰۰ كيسه اولديغندن تقريباً ۳۰۰۰ كيسه درجه سنده آچيغى اولديغنى كوسترر . بور قلمره دقت ايدمك اولور ايسهك كوررزكه دولتجه ده ارتق اچمه حسابنده كي قرار سزلك سوء تاثيرى اكللاشيله رق غروش ؛ و احد قياسى اتخاذايدلمش و موازنه دفترلرینه واردات و مصارفات كيسه اوزرينه درج ايدلمك باشلامشدر . شو حسابجه يوقا ريدم كورديكمز رقى هر كيسه ۵۰۰ غروش و هر غروش ۱۲۰ اچمه حسابيله اچمه به تحويل ايدمك اولسه ق واردات :
$$۱۲۰ \times ۵۰۰ \times ۱۴۵۰۳ = ۸۷۰,۱۸۰,۰۰۰$$
 اچمه و مصارف :

هله دفتردار لر کسيله کسيله ير لرينه اويله لری کیشیدی که خزینه یه ایراد بوله جغز ديه واردات عمومیه تحصیلاتندن خزینه یه کلن نقودی صرافلره اعطا و مقابلنده زیوف آنچه استیقا ایدرک بونک فضلہ سنده بودجه یه و دولته فائده ظن ایده جک قدر جدیت و حیثیتدن بی بهره اولدقلرینی کوستردیلر . بویله لیکه هم اعتبار مالی دولتی اضاعه و احما هم کندیلرینی رذیل ورسوا ایتدیار . بوده امور مالیه یی کوندن کونه فنالشدیریور، روح اداریه طاری اولان بوعلت دولتک اقسام سائرہ معاملاتیه ایدییوردی .

برکت ویرسون کوپرلی محمد پاشا کبی بر حیثی ذات صدارته کتیرلدی . هر درلو مواقع و مشکلاته رغماً دولتک وارداتی منبعارینی تصحیح و زائد مصارفاتی تصحیح ایدرک ایشه براز انتظام ویردی . بو عصرده مسکوکات مسئله سی پک عجیب بر شکل آلدی که بالخاصه تلخیص و تقریره شایاندر .

ممالک عثمانیه یه او عصرده اورویادن کلن اتمه ، ساعت و چوقه و شکر کبی بر قاچ قلمدن عبارت ایدی . حالبوکه اخراجاتمز پک کلنتلی بولنیوردی . بو اخراجاته مقابل ممالک عثمانیه یه پک چوق مقدارده یالدر و بحار آلتونلری ، دیرکلری ریللر ، قوشلی ریللر ، کیریوردی . مسکوکات عثمانیه دن زیاده مملکتتمزده مسکوکات اجنبیه بولنوردی . دولتجه بونلرک یا عثمانلی سکه سنه تحویلی ویا منع تداولی ایچون هیچ بر تدبیر دوشونیلمیوردی . بالعکس بزم آنچه لرک و یا بیک تاریخندن صکره کسامکه باشلانیلان پارملرک عیارلری و ثقلتلری آزالتیله رق اندن استفاده چاره لری آرانقله وقت کیریلمیوردی .

پاشا دخی امور مالیه په براز همت استدیلمر . ایلك دفعه اوله رق دولتک مفصل بودجه سنی تنظیم ایدن احمدپانادر . تنظیم استدیجی بودجه لایحه سی تاریخمزمده (طرخونجی لایحه سی) دیمکله پک مهم و مشهور در . بناءً علیه بر صورتی بو عصرک نهایته درج ایدیوروز .

او تاریخده بو تدبیرله واردات ، مصارفاته تقابل استدیردلی . بر خیلی زماندر اونودیلان انتظام تأدیات عودت استدی . هر کسک آلاجهغه مقابل سرکی ویرمک اصولی لغو ایدلی . معاش و وظیفه لر و علوفه لر مطرداً تأدیه ایدلمک باشلادی . ایلك دفعه اوله رق واردات دائمه دولندن پاره آرتیریلوب ایچ خزینه سینه الی بیك کیسه لك نقد قونلدی .

احمد پاشانک قتلندن صکره امور مالیه ینه چیغرنندن چیقدی . وارداتک منبعاری بوزولدی . مضایقه باش کوسترمکه باشلادی . علی الخصوص سلطان محمد رابعک جلوسنده طوائف عسکریه تکرار زوربالغه باشلا دیلمر . علوفه لر آرتیریلدی . اموال خزینه شونک بونک الیه دوشدی . مصارف مهمه تسویه اولنه من . علوفه ینه ویریله من اولدی .

شاشقنلق علامتی دیمکدن بشقه تعبیر بولانه میه جق تدبیرلره قوشدیلمر . ملک احمدپاننا توجیه مناصب مقابلنده اسلافنک هدیه ویا رشوت کبی الیه کلدکاری پاره لر ی کویا بر تدبیر اولمق اوزره خزینه یه ایراد قید استدیرمه یی اصول اتخاذ استدی . واقعا بوکا (اخف شر) دینیله بیلیرسه ده مأموریتی پاره ایله صاتمق اساسنه مستند اولان بر معامله دن متحصصل بر پاره یی خزینه یه بیله کیره بر منبع واردات عدویا ظن ایتمک هیچ بر حکمت اداره ایله تألیف قبول ایدر شی دکلدی .

کیمی ده اعتبار و حیثیتی اخلاص ایدر شیر اولغله پک مضر ایدی. بو حاللارک سیئه سنی چوق چکدک و بلکه حالا چکیوروز .

دردنجی عصر

سلطان محمد ثالث عهدندن سلطان محمد رابعک خلعه قدر

۱۰۹۹ — ۱۰۰۳

بو عصرده دخی اداره مالیه شکلا سواقی کییدر. سلطان مراد ثالث زماننده ایچ خزینه ده ادخار ایدیلان کلیتو مبالغ ایله نیچه سفرلری مضایقه سرجه اجرا ایدلدی. حتی بو پاره لک فضلله سلطان احمد اول جامع شریفی و تمتازی انشا اولندی .

فقط بیگ یکریمی التي تاریخند نصکره بش سنه درت پادشاه جلوس ایتمکله عسکره هربری دیگرندن فضلله اولمق اوزره ویریلان جلوس بخشلری او خزینه یی کمالاً بوشالندی. چونکه هر جلوس عطیه سی لاقل اوچ یوز ملیون اچقه یه مال اولیوردی که دولتک برسنه لک واردات عمومیه سندن فضلله در .

حتی سلطان مرادک جلوسنده « جلوس بخششی ایچون » نقد موجود کفایت ایتمدیکندن سلاطین ماضیه زمانندن قلله نه قدر التون و کوش اوانی وارسه پاره ضرب اولنه رق تسویه قلندی. فقط بو آجی ایله سلطان مراد زوربالری بر از تادیب و امور مالیه یی تنظیم و اسرافاتی اولدقجه تنقیص ایدرک احتیاط خزینه سنه بر مقدار اچقه وضع ایده بیلدی .

سلطان ابراهیم زماننده طرخونجی احمد پاشا کینکیش قره مصطفی

واقعا بوده واردات یگونیہ اخلاقمز لک، غدالتسز لکک درجه سیه متناسب ارقام علاوه ای دیوردی. فقط دیگر طرفدن تاریخ صحیفه لرندہ بومظالمک بدلی فائض مرکبیلہ برابر اودہ نمک اوزره نسل آتی به ذمت قید اولنیوردی .

رابعاً — مسکوکاتدن احتسکار تدبیرینده باش اورولدی. سلطان اورخان کموش اچقهرلی اوچی بر درهم اولمق اوزره طقسان عیارنده اوله رق ضرب ایتدیرمش ایدی . بازید ثانی بو عیاری سکسان بشه ایندیردی. و اچقهرلی ده ابدالزده دردینی صکره لری بشنی بر درهم اولمق اوزره کسیدردی. بونلر خلقتک حکومتہ قرشی اولان اعتمادینی سوء استعمال دیمک ایدی . بویله لیکه واردات آرتیرلمق ایستنیلوردی. ایش بونکله ده قلمادی. مراد ثالث سکزی بر درهم اولمق اوزره اچیه ضرب ایتدیردی . بونلر پک یا کاش یوللر ایکن و حتی یا کاشلقاری فردای اجرا آتدہ بیلہ میدانہ چیمقمده ایکن تصحیح ایدیلہ جکنہ عینی خطالره تکرار تکرار دوشولیوردی .

نتیجه نه اولدی بیلیر میسکوز؟ قرق اچیه به چکمک اوزره ضرب ونشر ایدلمش اولان (قاره غروش) سکسان اچیه به و التمش اچیه قیمتیه تداول ایتمک اوزره ضرب ایدیلان التونلر یوز یکر می اچیه به چیقدی. محسکرلر پاره قزاندی ، ضررینی ینه خزینہ چکدی.

ایشته عصر سابقده خزینہ به عائدیتی بیان ایتدیکمز وارداتک خارجنده واردات یگونیہ علاوه ایدیلان یکی منبعلر بونلردر که کیمی دولتک قوت و ممکناتی کیمی قانون و شریعتنی کیمی عدالت و حکمتنی

ایلی کلیوردی . بلکه کون کچدکجه آرتمش اولان مصارف جسیمه یی قیامتق غیرتیه اولیای امور حضراتی برطاقم احکام قوانین دولتی اخلاص ایدرک مالکی اساسندن صارصه جق یا کلیش تدبیرلر اتخاذا ایدیورلردی . از جمله وارداتی جسیمجه تیماروزعامتاری محمول اولدجه ارباب استحقاقه توحیه ایتوب (مقاطعات میریه) نامیه خزینه ده توقیف ایتکه وسنه بسنه ملتزمه صاعغه و صرافله الزام ایلکه باشلامشردی .

بور تدبیر ایدی که دولت عثمانیه نك ناموس عسکری سنی ، شان وشوکتی وحق ، موجودیتی صاهر ق خزینه یه پاره تدارک ایتک دیمک ایدی . ایسته شو یا کیش تدبیرک نتیجه سی اوله رق :

اولا او دنیا نك مکمل عسکری اولان یوز قرق بیسک کیشک عثمانلی سواریمی اساسندن محو ایدلدی . ایالات عسکری قیمتجه تدنی و مقدارجه تنقص ایتدی . مبدأ فلاکتیز بو خطای مالیدن باشلار دنیلسه جاژدر .

ثانیاً مسکراته رسم وضع ایدلدی . رعایا بوندن شکایتله بو رسم مقداری بر مبلغک جزیدلرینه علاوه سنی تکالیف ایتدیلر . بو بهانه ایله عموم جزیده یوزده اللی ضم ایدلدی . واقعا بوده وارداتی تزید ایتدی . فقط وضع تکالیف قاعده سنه مغایر و قوانین مرعیه یه مخالف اولدیغی ایچون فوق العاده مضر بر تدبیر ایدی .

ثالثاً مباحث مخصوصه سنده بللایه بین اولدیغی اوزره دفتر دار اسکندر چلبی دن باشلایه رق ارکان دولت و اغنیای ملت حقتده تطبیقنه رواج ویریلان مصادره اموال مظالمی ده بر تدبیر مالی عد ایتمشردی .

بوعصره قدر تاریخلمزده واردات ایله مصارفک بر بودجه شکلنده موازنه ایدلیدیکنی کوزمدیکمز خالد ایلك دفعه اولهرق ۹۷۳ سنه سنده بوکاتصاڤ ایدیورز. او سنه واردات دولت ۱۸۳,۰۸۸,۰۰۰ و مصارف ۶,۵۶۹,۰۰۰ اچمه اولهرق مضبوط اولوب اراسننده ۱۸۹,۶۵۷,۰۰۰ اچمه درجه سنده بر آچیق کورینوروینه اوسنه سلطان مشارالیه (سکینوار) سفری تدارکاتی جمله سندن اولهرق سرای هایونده بولنان بعض اوانی، سیم وزری ضربخانهیه کوندره رک اچمه ضرب ایتدیردیکی مشاهده ایدیلور .

سلیم ثانینک جاوسننده (جاوس بخشیش) مسئلهسی بویودی . یکیکچریار پادشاهه سرایک بوسنی آچمیدلر نهایت عطیه لرویرادی و تخصیصاتلر آرتیرلیدی . قپولر آچلدی صقوللی محمد پاشانک حسن اداره سیله بو عصر ضرر سزجیه کچدی . و صقوللینک تشبثات اقتصادیه سندن اولهرق — وولغاودون وسویش قناللرینک حفزیه باشلانیدی .

سلطان مراد ثالث بر میلیون یوز بیک دوقه آلتونلی جاوس بخشیشی ویره رک تحته کچدی . زماننده عساکر موظفه نک تکثری واسرافاتک نزایدی یوزندن امور مالیه محتل اولدی علوفه وقتیه ویریه مامکه باشلادی . واردات دائمه کرجه نزاید ایدرک ۲۹۳,۴۰۰,۰۰۰ اچمه یه چیتدیسده مصارفاتده بر لکده آرتهرق ۳۶۳,۴۰۰,۰۰۰ اچمه بالغ اولدیفندن آچیفک مقداری ۷۰,۰۰۰,۰۰۰ اچمه درجه سنده ایدی که مصارفک یوزده یکرمی ایکینلی بولیوردی .

بو حال امور مالیهده بر صلاح کوسترمز . چونکه اولو وارداتک نزاید ایتیمی بر صورت معقوله وه مشروعده تکالیف طرح ایدلسندن

مؤخرأ ایران ومصر مظفریتلری خزینہنی اغنا ایتمش وپادشاه
حضرتلری ده حسن ادارهنی التزام بیوردقلمندن خزینتک وارداتی
آرتمش وپک کلینتو نقود طویلنمشدر .

حتی یوقزیده بحث مخصوصنده سویلدیکمز وجهله یاوز سلطان
سلیم حضرتلرینک التون ایله طولدیردیفی خزینتلری اخلافندن هیچ
بریبی کوش اچقه ایله بیله طولدیردمامش وبو سبببله خزینتہ هایونک
قبوسی وصیتی وجهله ایوم مشرر ایپک مهریله مهرلنمکده بر دوام
بولنمشدر .

شوراسنی ینہ قید ایدهلم که بو خزینتله طولدیران بی حساب
التونلرک قسم اعظمی واردات دائمہ دولندن دکلدی . غنایمک خمس
شرعیسندن وممالک مفتوحهدن فوق العاده اولهرق الزان بیوک خراج
وویرکولردن متحصلدی .

سلطان سلیمان قانونی زماننده دولتمز اک بیوک مقیاس وسعتنده
بولیور. ثروت عمومیہ وواردات خزینتک تزییدی نسبتنده احتشامات
آرتیلیور و تخصیصات عسکریه ترقیات متعاقبه ایله تزیید ایدیلیور وبو
بوکون مفاخر مایه مزک اک عالیبرینی تشکیل ایدن آثار عالیہ واماکن
جایله ومؤسسات خیریہ خزینتله صرفیه وجوده کتیر بیلوردی .

مع مافیہ وارداتک تزییدی او درجهده ایدی که نه ایچ خزینتله زده
نه طیش خزینتله زده التون قویاجق بر بولنمیشوردی . حتی صدراعظم
ابراهیم پاشادولتہ مبالغ کلیه تکلیف ایدن قرال شارل کینک سفیرلرینه یدی
قلهینی کوس تره رک «بورالز التون ایله لبالب طولیدر، بعضاً قویاجق بر
بوله میورز» دیمشدر .

بوندن بشقه مصارف و مخصصات دائمك نسبتلری پك زیاده آرتلمشیدی صدر اعظم الی بیك، قبه وزیرلری . یکر می بشر بیك قاضی عسکر لر بشر ، دفتر دار لر در د بیك التون مخصصات آیرلردی . اسراف و سفاهت حکم فرما ایدی .

بو سببه زمان ، زمان پاره یه فوق العاده احتیاج حس ایدیلوردی . بو ایکنجه عصر ده بونك ایچون بولنان چاره شهرلری اها لیسنه فوق العاده ویرکولر طرح و توزیع ایدلمك صورتنده درکه بدایت وضعی اعتباریله ویرکودن زیاده بر اعانه حربیه شکلنده در .

درس : ۳۳

اوچنجی عصر

یاوز سلطان سلیمك جلوسندن سلطان مراد ثالثك اخر سلطنتنه قدر

۹۱۸ - ۱۰۰۳

بو عصر ك اداره مالیه سی شکل اعتباریله تغیر ایتمه شد . یالکیز دولتک دور کالی اولغله واردات خزینه و ثروت عمومیه فوق العاده ترقی ایتمشدر اداره دولتک کافه شمهاتنده پك مهم قانونلر وجوده کتیرلمش و علی العموم صنایع و علوم ترقی ایستیرلمش و دولت علیه عثمانیه کرک قوت و شوکتجه کرک ثروت و مدنیتهجه او زمانک ک معظم بر حکومتی اولمشدر . سلطان بایزید ثانینک صوک زمانلرنده دولتک دوچار اولدیغی احتیاج مالی یاوز سلطان سلیمك ابتدای جلوسنده دوام ایدیوردی . حتی [جلوس عطیه سی] اولان بر بیچق ملیون التون ایله سائر هدايا و عطایا ایچون مقتضی مبالغ بعض تجار دن استدانه ایدلمشیدی .

سکسی هپ کموش اچیه منحصر ایدی . التون اوله رق ایلك سکه عثمانیه حضرت فاتح طرفدن ضرب اولمشدر . بو التون مجار التونی وزن و عیارنده در .

سلطان بایزید ناینک جلوسنده (جلوس بخشیشی) عادتاً بر مهم مشغله اولدی و دولتجه رسماً طانلدی . مشارالیه فضله و ارداتدن پک چوق خیرات و مبرات انشا ایتمشدر . فقط انکده او اخر سلطنتنده مضایقه مالیه حادث اولیور . [حدوث عوارض] نایله فوق العاده اوله رق دوغما و عسکر ایچون استانبولده داخل اولدینی حالده بعض شهرلر اهالیسنه ویرکو طرح ایتدیکی کوریا یور و بو حال خاقه سوء تأثیر ایدرک شکیاتی تولید ایدیور . دیمک اولیورکه (تکالیف عرفیه) بختنده ایلك (امدادیه سفریه) اوله رق کوردیکمز ویرکو بوتاریخدن باشلا یور .

احوال مالیه اینی تحلیل ایدیه جک اولورسه بودفعه کی مضایقه انکده سبیلری کوریا یور . اوده خزیننه دولتیه تفریق ایدیلان وارداتک اک مهم قسمتی (خمس غنائم) کبی غیر مقین و طالع حربیه باغلی بر نوع واردات تشکیل ایتمش بولمشدر . وارداتک سائر نوعلری دولتک ایالت عسکریه امراسنک مخصوصاتندن ماعدا تسویه سنه مجبور اولدینی مصارف عمومیه اداره و حربیه بی تأمینه کفایت ایدیه جک بر حالده دکلدیر . واقعا مصارف دخی غیر معین و غیر مقرر ایدی . انکده حد و پایانی یوقدی . چونکه دور استیلا ایدی دولت بر حرب دائمی حالنده بولنیوردی . هانکی سنه نه قدر مصرف اختیار ایدیه جکی و بو مصرفک هانکی ایراد ایله قباتیله جفی معلوم دکل ایدی .

عادتتک یراشمینی انتاج ایتدی . کذلک حضرت فاتح اوزون حسن اوزرینه محاربه یه کیدر ایکن عسکرک پاره سزلفنی آکلادیلر . و یوزیوک [اون ملیون] اچقه اقراض ایتدیلر و بعدالظفرده بو پاره نی عسکره هبه ایتدیلر . عصرمن حسابنه کوره بوپاره بش التی ملیون لیرا ایدر . عسکر دنیلدیکی زمان طبیعی قسم اعظم اولان ایالت عسکری اکلاشیلورکه تیمارلو وزعیم تسمیه ایدیلان سواری عسکری دیمکدر . حالبوکه بو عسکر هر احتیاجنی کندی کیسه سندن کندی دیرلیکی حاصلاتندن تدارک ایدر ، هیچ بر وقت خزینه دولته عرض افتقار ایتمزکن بواقراضه نهدن لزوم کورولدی سؤالی وارد اولور .

بو سؤالک جوابی : احوال داخلیده ظهور ایدن اغتشاشلرله برابر بالعموم قوای عسکرینه ک زمان فتحه قدر حرب دائمی حالده بولنسندن متحصل اولوق اوزره محصولات ارضیه نک واکا مستند اولان دیرلیکلر حاصلاتنک متمادی سافرلر ائناسنده کفایت ایتمه سی کیفیتی اوله بیلور .

مع مافیة بو مبلغ مهمک بعدالظفر هبه ایدلمسی بر بخشیش عادتنی احیا ایتمشدرکه بیکچریلرک « زورباق » زمانلرنده هر وسیله ایله تکرر ایدن مطالبات معاومه لرینه سبب اولمشدر .

مع مافیة اداره مالیه نقطه سندن شو حاللر دخی کوستررکه خزینه بالعموم مصارف سفریه و لوازم حربیه نی و عاوفه لی عسکرک عاوفه سنی ویردکن صکره کندیلرینک حاصلاتیاه سفره قوشاک صنوف عسکریه بده اول زمانک حکمنجه پک مهم و جسیم بر مبلغ اولان بو پاره نی اقراض ایتمسی قوه مالیه نک وسعتنه بر دلیل واضحدر . دور فاتحه قدر دولتک

بیاده سوق ایتمک ایشدن بیه دکلدی . دنیاڭک اک منتظام عسکری عثمانلی عسکری ایدی .

صنوف معلومه عسکریه یه طوبچی ، خنبره جی ، لغمچی ، جیه جی کی صنایع بلوکاری ترتیب و علاوه اولمشدی . فنون عسکریه پک ترقی ده ایدی . استانبول محاصره می ایچون حضرت فاتحک دو کدر دیککی جسم طوپلر او عصره قدر امثالی کورلماش و حتی خنبره نی کنیدیسی ایجاد ایتمشدی .

مملکتک کافه احتیاجاتی و استیلاکاتی محصولات و معمولات داخلیه دن تدارک اولبوردی . صنایع نفیسه تکملده و هر نوع قاشلر ، قالیچلر ، صوفار و چینی معمولاتی کی مصنوعات وطنیه بشقه طرفدرده رقابت ایدیلهمیه جک قدر ترقیده ایدی .

خزینه دولتیه کیرن واردات . نوع و کیفیتجه ینه برنجی عصرک عینی و فقط کیفیتجه فضله ایدی . هله (خمس غنائم) مقدار جه پک زیاده ایدی . یالکز بو تاریخده وقوعه کلان (جلوس بخشیشی) واقعه سی ایله (استقراض) و (اقراض) معامله می ماله نقطه سندن جالب نظر دقتدر . بونی کورمه دن یکمه من موافق اوله ماز .

تاریخ دیر که : فاتح حضرتلری جاوس و عقبنده قره مان سفری ظهور ایدی . عودتده یکچریلر : « پادشاهمژک ایلك سفری و برنجی مظفریتیدر قوله بخشیش ویرملری لازمدر . » دیه علماً مطالباته قالمشدیلر . بر مقدار بازه ویرملکه برابر اغالری عزل و جمعیتلری تشکیل ایدلی . فقط بو عطیه دولتیزده پک چوق فتنه یه سبب اولان « جاوس بخشیشی »

۹۱۸ - ۸۰۵

اشبو ایکنجی عصرده دخی تشکیلات مالیه و تکالیف موجوده اساس اعتباریله تماماً برنجی عصرک عینیدر . موجود قوانین اسلاح و توسیع ایدلمش ، ملک بویومش ، ثروت آرتمش ، تجارت زراعت ایلروله مش ، صنایع و علوم ترقی ایتمش و اراضی اداره سی و عسکرلک عالی برنجی عصره کوره دها منتظم بر حاله کلمشدر .

یالکوز دور دفترله اهلینک اوغرادینی جان و مال ضایعاتی اقتصاد نقطه سندن افکار عمومیه ده مهم ، مهم ، جریانلر ، تیقظلر وجوده کیتیردی . خالق ، مساوات ، اخوت ، حریت ایستیورلردی . بویوک غائله لر چیقدی . چلبی سلطان محمدک تدابیر حکیمانه سیله یولنه قونلدی .

فاتح سلطان محمد خان حضر نلری کندی زمانه قدر دائماً محارب بر اردو حالنده بولنان ملتی مساعی مشکوره صرف ایدرک منتظم بر دولت حالنه کتیرمش و بر چوق قوانین و نظامات وضع ایتمشدر .

بو قانونلر وراثت سلطنته و دیوان هایونک ترتیبه و خدمات عمومیه دولتک [باب السعاده] و [باب عالی] نامه ایکیه تفریقنه ، و اندرون و بیرون رجالک و وظائف مأموره و مراسم تشریفاتیه لرینه و مشخصات و معاشاتک تنظیم و تنسیقاتنه و جبایت اموال و اداره اوقاف و سایر امور ملکیه و مالییه دائر ایدی .

ممالک جدیده فتح ایدلکجه تیمار و زعامت اصولی اوزره تحریر و تقسیم ایدلمکده دوام اولمقله عسکرلک ترقی و مقداری تراید ایتمشدر . ایملک اشارتده حدودک هر هانکی بر طرفه یوز بیک سواری و کلی مقدارده

امر ایستیکی ساده لکه حکمداردن افرادینه قدرهر کس رعایت ایدردی .
مصارف زانده بی موجب اوله جق دبدبه ، دارات ، احتشامات و تجملات
یوقدی . بناءً علیه ثروت عمومیه علی البوام تزیاید ایدیوردی .

یالکیز جنت مکان سلطان بایرید خانک زمانندن اعتباراً بر آرز
ساده لکمز بوز و نغه و هر کس فضله مصرفلر اختیاری اینله حشمت
وزینت کوسترمهکه باشلادی . سلطان بایزیدک دو کونی و اووره نوس بکک
هدیه لر ی بوددبه لک تاریخی شاهد لریدر .

چونکه قاعده ترفه و تنعم دوری کلشیدی . پادشاهه بو فکر احتشامی
القایدن وزیر ی علی پاشا ایدی .

مزین و مابس خدمتکارلر و حرم اغازی قوللانمق ، اوانی سیم
و زر استعمال اتمک کبی مصرف یوللری آچیمش و حتی حد اعتدالی
پک کچامش اولدیغندن سلطان مشارالیه حضرتلری ایام اخیره سلطنتنده
وظائف و عوائد عسکریه بی تقابله مجبور اولدی . بو حال عسکر آرمهنده
خشنود سزلقی انتاج ایستی .

تاریخ مزده پارمک ، امور مالیه نک اداره تملکته اینک کوسه تردیی
سوء تأثیر بودر .

برکت و یرسون که بو حال یالکیز موظف اولان عسکره یعنی قسم
افله عاند ایدی . قسم اکثری تشکیل ایدن قوه عظیمه کندی دیر لک لری
حاصلاتی آلدقلرندن بو خوشنود سز لنگ پک چابوق اوکی آلدی و یار
واغیار نظر نده خزینه نک مضایقه سی تمامیه میدانه چیقما دی .

ایکنجی عصر

چلبی سلطان محمد زمانندن سلطان بایزید ناینک او اخر سلطنته قدر .

برده محکمه کرده حکامک ترکه و حجت و سائرہ معاملاتندن کنندی اجر تاری
مقابلی اولمق اوزره آلدقلمری [و نائق خرجلمری] در .

ایلك ایراد بروسه فتحنده تکفور دن آلمان اوتوز بیک آلتوندر .
دولتک او عصرده مصارفی وارداتنه کوره پک جزئی ایدی . چونکه
قوه مهمه عسکریه بی تشکیل ایدن و مقداری یوز قرق بیک سواری درجه سنه
واران تیمار لولرله زعیملر و وزرا و امرا و سائر ارکان دولت کندیلمرینه
تخصیص اولنان دیر لکلرله کچیرلر و خزیندن بشقه معاش آلمازلردی .
خزینه نك تأدیه ایتدیجی مصرف (قپو قولی) دنیلان (بیکچری)
و (درگاه عالی سپاهیمری) دنیلان (سواری خاصه) عسکرلمری
ایچون معین اولان علوفه ایله علما و ساداته تخصیص اولنان وظائف
یومیه دن عبارت ایدی . سرای هایون معینات و صرفیاتی ده (خواص
هایون نامیله تقریق و قید ایدیلان محملرک حاصلات عینیه سیله تأمین
اولنیوردی . مبیعات پک جزئی ایدی . بو سیله هر سنه بر چوق
فضله واردات وجوده کلور و بوفضله جامع و مدرسه و کوپری و یول
وخان و حمام کبی امور دینیه و علمیه و نافع و صحیه عائد انشآت
واعماراته صرف ایدیلوردی . ملکمزک هر طرفنده آتارینی کورمکده
اولدینمز او مبائی جسمیه نك قسم اعظمی ایشه بو فضله واردات ایله
وجوده کتیرلمشدر . بونلرک ادامه معموریت و منفعتدی ایچون وقف
اولنان حاصلات و اراضی دخی بو فضله دندر .

دولتمزک بانسی (عثمان غازی) حضرتلمری (شیخ ادبالی) نك
قیزی (مال خاتون) ایله ازدواج ایتشیدی .

هر مملتک تاریخنده اولدیغی کبی بزمده بدایت ظهور مزده (اقتصاد) ک

تقسیم ایدرک هر عصرک حال مالیهی و تکالیف و تشکیلات قواعدنجه
ترقی و تکملنی ارانئه ایلیه جگنر .

برنجی عصر

مؤسس دوات سلطان عثمان غازی عهدندن سلطان بایزید خان
عهدینک نهایتنه قدر .

۶۹۹ - ۸۰۵

بو عصر دولتک بدایت تأسسیدر . هر شیئی مجدداً وجوده
کثیرلمکده در .

استقلالمنزک ایلمک سینه لرنده وضع اولنان تکالیف تماماً تکالیف
شرعیه در . بو تکالیف اساس اعتباریه ایکی قسمه آریلور . بر قسمی
عسا کر عثمانیه به دیکری خزینئه دولته عاندر .

فتح اولنان ممالکک اراضیهی نصل تحریری و تیمارلور ایله زعیملره
ووزرا و امرا خاصلریله خواص هایونه نه حساب ایله تقسیم اولدیغنی
ایضاح ایتشدک .

عسا کر عثمانیهک قسم مهم و اعظمی تشکیل ایدن تیمارلور ایله
زعیملر کندیلرینه [دیرلک] اوله رق و یریلان اراضینک ترقیات زراعیه سنی
تأمین و حاصلات عمومیه سنی تحصیل ایدرلر و امرا دخی کندی خاصلرینک
حاصلاتی بالذات ویا بالواسطه کندیلری آلیرلردی .

خزینیه کبرن واردات (جزیه شرعیه) و متجاور اولان ملوک
غیر مسلمه دن آلنان (مقطوع و یرکولر) و (خواص هایون اعشاری)
و (کمرکلر) و (ملاحلر) حاصلاتی واک جسمی (خمس غنم) در .

۸ نشان قلمی ، ۹ دیوان هایون قلمی ، ۱۰ بکلیکچی دیوان
هایون قلمی ، ۱۱ آمدی قلمی ، ۱۲ تشریفات قلمی ، ۱۳ دیوان
دعاوی اقلامی ، ۱۴ خارجیہ نظارتی اقلامی ، ۱۵ داخلہ نظارتی
اقلامی ، ۱۶ قرانتہ نظارتی اقلامی ، ۱۷ مہمات بحریہ نظارتی اقلامی ،
۱۸ مہمات حربیہ نظارتی اقلامی ، ۱۹ تجارت نظارتی اقلامی ، ۲۰
خبرہ خانہ نظارتی اقلامی ، ۲۱ تقویم وقایع نظارتی اقلامی ، ۲۲
مشیخت اسلامیہ اقلامی ، ۲۳ خزینہ هایون اقلامی

بونلرک ہر برلرینک وظائفی مأمورین بختندہ بو قلمارک آسر
ورئیساری حقتندہ سویلنن سوزلردن تمامیلہ توضح ایتمشدہر . امور
مالیہیہ درجات اوزرینہ یا واردات جہتندن ویا مصارفات نقطہسندن
صورت تعلقریدہ او اثنادہ بیان ایدلمشدرہ . بناءً علیہ آیری ، آیری
بحث وتفصیل ایتمکدن صرف نظر ایدلدی .

درس ۳۲

۳ — دولتک بدایت تأسسندن اعلان تنظیماتہ قدر بش یوز اللی بش
سنہلک معاملات مالیہسندن تکالیف و تشکیلات نقطہسندن اجمالاً
مخاکمہ وتدقیقی :

عن ۶۹۹ الی ۱۲۵۵

بو اجمال دولتک بش بحق عصر ظرفندہ کی احوال و معاملات
مالیہسنی تشکیلات و تکالیف نقطہسندن خلاصہ ایدرک فیکر لرہ یرلشدیرمک
مقصدیلہ تقریر ایدیلہ جکدر . آرہدہ کچن مدتی عصر اعتباریلہ آلتی بہ

جسیم معاملهء مالیه ایفا ایتمشدر . جسامتنه شو دلیلدرکه مالیه نظارتی
تشکل ایتدیکی زمان (خزینة عامره) منصوره خزینة سنه الحاق ایدمک
صورتیه توحید ایدمشدر . بو قلمه (باش محاسبه منصوره) دخی
دیرلردی .

دفتر اماتی اقلامی

— ۵ —

(دفتر خاقانی ناظری) و (دفتر امینی) و (نشانچی) و (توقیعچی)
و (طغراجی) بحملرنده ویریلان ایضاحاتدن بو قلملرک وظائفی
آکلاشیلور . بونار ۱۲۵۴ تاریخنده (جریده محاسبه) سنه الحاق
اولمشدر .

مکرم اماتی اقلامی

— ۶ —

بو قلملر (مکرم امینی) و (ذخیره مکرمی امینی) و (غلطه
مکرمی امینی) و (حریر امینی) و (زجریه مکرمی امینی) بحملرنده
ایضاح ایدیلان وظائفی ایفا ایدرلر و مکرمه عائد کافه قیود و حساباتی
رؤیت ایلرلردی .

احتساب نظارتی اقلامی

— ۷ —

۱۲۴۱ تاریخنده سلطان محمود طرفندن احداث اولنان احتساب
رسومنک قیود و حساباتی بو قلملر یورووردی . (احتساب ناظری)
و (احتساب امینی) و (احتساب اغلی) حملرنده ویریلان ایضاحاتدن
بو قلملرک سائر وظائفی ده آکلاشیلور .

عنوانلری تحتندہ دائماً آیری ادارہ ایدیلہرک محاسبہسی دخی کرک
دفتردارلق زمانندہ کرک مالیه نظارتک آشکلندانصرکہ (ضربخانہ
دفترداری) معیتندہ بولنمش ومسکوکاتہ عائد کافہ قیود وحساباتی آروجه
پوروتک ایله مکلف طویشدر .

ترسانہ محاسبہسی

— ۲ —

یوقاریده (ترسانہ امینی) و (ترسانہ مدیری) و (ترسانہ
روزنامچه جایی) بخترنده ویریلن ایضاحدن بو محاسبہنک قیود
ووظائفی نہ اوله جفی اکلانلدی . بوده مالیه محاسبہ اقلامندن آیری
اوله رق معامله اجرا ایتمش بر محاسبه در .

طوپخانہ محاسبہسی

— ۳ —

(طوپخانہ ناظری) و (طوپخانہ خزینہسی) و (طوپخانہ ذمت
خلیفہسی) بختارنده تقریر ایدیلان وظائفک تولید ایتدیگی معاملات
ومحاسبات بو محاسبهده قید وضبط اولنور ایدی .

منصوره خزینہسی محاسبہسی

— ۴ —

بو خزینہنک (۱۲۴۱) تاریخنده تشکلی اوزرینہ برطاقم مقاطعات
وواردات خزینہ عامردن اورایه دور ایدیلہرک (عساکر منصوره
محمدیه دفترداری) عنوانیله تشکلی ایدن دفتردارلک محاسبه سیدر . پک

حرمین محاسبه‌سی

— ۸ —

دفترداراق زماننده کی (حرمین حسابات قلمی) وظائفی مالیه
نظارتنک تشکلندن صکره بعض وظائفک دها علاوه سیه بو عنوانی
آلمشدر .

مالیه مکتوبی قلمی

— ۹ —

هر نوع تذکره جیار بر اشدیریلهرک مالیه نظارتیه برابر تشکیل
ایدیلان مکتوبجیلک وظیفه سینه توجه ایدن امور تحریره بی ایفا ایله
مکلف اولان قامدر . ایلک مکتوبجی منصوره کیسه داری نوری
افندی اولمشدی .

۱۰ اوامر مالیه قلمی ، ۱۱ ابنیه خاصه قلمی ، ۱۲ بیت المال قلمی ،
۱۳ دریا قلمی ، ۱۴ انبار قلمی ، ۱۵ ذخیره قلمی ، ۱۶ جزیه قلمی ،
۱۷ فسخانه قلمی ، ۱۸ روزنامه چه قلمی

بو قلملر هم دفترداراق زماننده موجود هم مالیه نظارتنک تشکیلندن
صکره باقی اولدیغندن صرهمسی کلدیجه وظیفه لری محللارنده سویلنمش
وتکراره محل کوریله مامشدر .

خزائن و دوائر سائر اقلامی :

ضربخانه محاسبه‌سی

— ۱ —

ضربخانه عامره (نظارت) ، (مشیریت) ، (امانت) : (مدیریت)

جریده محاسبه‌سی

— ۴ —

دفتردارلق زماننده کی (جریده قلمی) و (موقوفات قلمی)
مالیه نظارتنک تشکیلند نصکره توحید و سائر وظائف دخی الحاق ایدیلهرک
(جریده محاسبه‌سی) وجوده کتیرلمشدر . (جریده محاسبه‌جیلکی) ایله
برابر اعلان تنظیماته قدر دوام ایتمشدر .

سرکی محاسبه‌سی

— ۵ —

(سرکی ناظرانی) و (سرکی محاسبه‌جیلکی) بختیرنده سویلمنان
وظائف قیدیه و حسابیه نك محل ایفاسی اولان محاسبه‌در . تنظیماتدن
اول (اقلام سبعة) یه الحاق اولنمشدر .

اوقاف محاسبه‌سی

— ۶ —

اوقاف محاسبه‌جیلکینده بیان اولنان وظائف حسابیه و تحریریه
باقان محاسبه‌در .

زجریه محاسبه‌سی

— ۷ —

دفتردارلق زماننده کی (زجریه قلمی) مالیه نظارتنک تشکیلندن
صکره بو عنوانی آلمش و تنظیماته قدر دوام ایتمشدر .

۲ مالیه نظارتی اقلامی :

مالیه محاسبه‌سی

- ۱ -

باش محاسبه قلمی ایله اناطولی محاسبه‌سی و سایر حسابات اقلامی (۱۲۵۳)
تاریخنده توحید ایدیلهرک مالیه محاسبه‌سنه تودیع ایدلمش و وظائف
قیدیه و حسابیه بی تماماً بو قلم ایفا ایتمک باشلامشدر . ایلك مالیه محاسبه
سیبجیمی اولان (باش محاسبه مأموری) میزی احمد عزت افندی بو
محاسبه‌نک برنجی آمری اولمشدر .

اسهام محاسبه‌سی

- ۲ -

سلطان مصطفی خان ثالث زمانده ایجاد ایدیلان اسهام معاملاتنی
قید ایچون تأسیس ایدیلان اسهام و معدن قلملری مالیه نظارت‌نک
تشکیلندن صکره برلشدریلهرک وجوده کتیریلان محاسبه‌در . تنظیمانه
قدر بردوامدر . اسهام محاسبه‌جیلکنه مراجعت اولنه .

مقاطعات محاسبه‌سی

- ۳ -

مالیه نظارت‌نک تشکیلنده مقاطعه ایشلریله مشغول اولان (خاصلر)
و (باش مقاطعه) و (استانبول) و (محققانی قلملری ایله (مالیکانه)
قلم‌نک وظائفی توحید ایدلدی . مقاطعات خزینده‌سنه عائد معاملات
جسیمیته‌نک محل قید و رؤیتی بو محاسبه اولدی . تفصیلی (تکلیف
صرفیه) و (مقاطعات محاسبه‌جیلکی) و (مقاطعه جیلار) بخارنده سویلندی .

جزیه قلمی

— ۴۲ —

(جزیه باش باقی قولی) و (جزیه محصلی) و (جزیه مقاطعه جیسی)
بمختلرنده بیان اولان وظائفک قیود و حسابات و معاملاتنی ایفا ایدن قلمدر .

ذخیره قلمی

— ۴۳ —

(ذخیره ناظری) و (ذخیره خزینه‌سی) و (بغدادی امینی)
و (ارپه امینی) ایچون ایضاح ایدیلان وظائفه مخصوص حسابات
و معاملاتک محل قید و رؤیتی اولان قلمدر .

مخلفات و بیت المال قلمی

— ۴۴ —

(مخلفات مدیرلکی) حتمده و یرتلان ایضاحاتدن بو قلمک وظائف
و معاملاتنی اکلاشیاور .

انبار قلمی

— ۴۵ —

عموم انبارلرک قیود و معاملاتنی ایفا ایدن بر قلمدر . انبارلرک
انواعی (ذخیره انباری) و (اوت انباری) و (ارپه انباری) بمختلرنده
خلاصه ایدلمشیدی .

دریا قلمی

— ۴۶ —

(منسوخات تیماری) بمختلرنده بو قلمک وظائفنی سویلمشیدی .
افراد بحریه عائد تیمارلرله انلرک وقوعاتنی قید و ضبط ایدن قام بودر .

یویوک تذکره قلمی

— ۳۷ —

تذکره اولک — تذکره جی اول — معینده بولنان قلمدر . برنجی
قسم مکتوبی قلمی دیمک ایدی .

کوچوک تذکره قلمی

— ۳۸ —

کذک تذکره ثانیلک — تذکره جی ثانی — اداره منده بولنان قلمدر .
ایکنجی قسم مکتوبی قلمی دیمک ایدی .

زجریه قلمی

— ۳۹ —

خاتی مسکراتدن زجر و منع ایچون آنان رسومک معاملاتنه
مخصوص قلمدر . یکی احداث اولدیغی زمان بو قلم معاملاتنی یالکیز
اولهزق اداره ایدردی . (زجریه مخصلافنی) بختنده سویلندی . بالآخره
معاملات توسع ایدرک متعدد اقلامی حاوی (زجریه محاسبه سی)
وجوده کلمدر .

ابنیه خاصه قلمی

— ۴۰ —

شهر امینلکنه عائد معاملات و محاسباتک قیدینه مخصوص قلمدر .
(شهر امینی) و (ابنیه خاصه مدیری) بختارنده تقریر ایددی .

فسخانه قلمی

— ۴۱ —

(فسخانه ناظری) و (فسخانه مدیری) بختارنده سویلنان وظائفه
عائد قیود و حساباتی طوتان قلمدر .

مالکانه قلمی

— ۳۳ —

(مالکانه مدیر لکی) وظائفدن بوقلمک طو تدینی دفتر لرو کوردیکی حسابلر تمامیه آ کلاشیلور . صکره دن مقاطعات محاسبه سنه الحاق ایدلمشدر .

موقوفات قلمی

— ۳۴ —

بوقلمک وظائفنی آ کلامق ایچون (موقوفاتجیلوق) حقنده کی ایضاحاتی اوقومالیدر . بوده قبل التنظيمات (جزیده محاسبه جیمی) ایله برلشدیرلمشدر . ایراد جدید قلمی

— ۳۵ —

سلیم ثالث دورنده (نظام جدید) عسکرینک ترتینه مباشرت ایدلیدیکی زمان (شق ثانی) دفتر دارلغی (نظام جدید دفتر دارلغی) نه تحویل ومستقل بر (ایراد جدید خزینسه سی) تشکیل ایدلمشدی . پاموق ، انفییه ، افیون ، محصوللری ید واحد اصولی اوزره تحت انحصاره انهرق وزجریه رسمی تنظیم ایدیلهرک مذکور خزینسه ایراد اولوق اوزره ویرلدی . بونلرک قیود و حساباتی او قلم طوتاردی . وقعه سلیم خانیده نظام جدید عسکریله برابر بوخزینیه و قلمده لغو ایدلدی . غنم مقاطعة قلمی

— ۳۶ —

غنم مقاطعة جیسنک اداره سنده بولنان قلمدر . مزایده و التزام و تحویل معاملاتنه باقاردی . و بونلرک قید و حسابارینی طوتاردی .

(اقلام سبعة) قلمی (اقلام اربعة) قلمی (اقلام ثلثة) قلمی

- ۲۷ - - ۲۸ - - ۲۹ -

بونلرك هانكى قلملردن تشكيل اولنديغى وانلرك وظائفى نهلردن عبارت اولديغى (خواجه ليكتر) بختنده وهر برينه عائد اولان مباحثه تفصيل ايدليكندن اورايه مراجعت ايدلك . بوقلمارك وظائف قيديه وحسابيه لرني اكلامق ايجون كافيدر .

باش باقى قولى قلمى

- ۳۰ -

مامورين ماليه حقتنده اجرا اولنان تفتيش و يوقلمه و قونترول معاملاتنه عائد وظائف تحريره و قيديه ني ايفسا ايدر . تفصيلاتى (باقى قوللرى) و (مقتضات) بختلرنده در .

سركى قلمى

- ۳۱ -

بوقلمك وظائفى حقتنده (سركى ناظرى) (سركى محاسبه جيسى) (اقلام سبعة خواجه ليكى) بختلرينه مراجعت اولتلמידر . (اقلام سبعة) عنواننده برلشديرلشدر .

جریده قلمی

- ۳۲ -

بوقلم نفوس قيودى واوراق صحيفه معاملاتيه اشتغال ايدردي . وظائفى (جریده ناظرى) و (جریده محاسبه جيسى) بختلرنده سويلندي . بالاخره (موقوفات اوطه مى) ايله برلشديرلشدر .

بروسه، اولونیه وتوابی، ردوس مقاطعه قلملری

— ۲۳ - ۲۴ —

بونلرک مقاطعه جیلری ختنده کی ایضاحاته باقیکنز . انلره عائد کافه قیود ودفاتر بوقلملرده طوتیاوردی . (۱۲۴۹) ده (اقلام اربعه) نامی تحتنده بواوچ قلم استانبول مقاطعات قلمی ایله توحید ایدیلر .

کفه مقاطعه قلمی

— ۲۵ —

هر نه قدر قریم خانلری بر درجه یه قدر کندی ناملری نه خطبه وسکه لرده ذکر ایده جک درجه ده امتیازلی ایدی لرده (کفه) طوغریدن طوغری یه جنوزیلردن فتح ایدیلرک مالک عثمانیه یه الحق ایدلمش اولغله مقداری کلی اولان مقاطعاتی اداره و معاهلاتی قید ایچون آیروجه بوقلم تاسیس ایدلمش وبالطبع باش مقاطعه جینک نظارتی تحتنده اداره اولمشدر . قینارجه معاهدسی بوجینجه کرچ ویک قاعه ایله کفده روسیه یه ترک ایدلیکنن بوقلمک وظیفه سی ختام بولمشدر .

تاریخچیلک قلمی

— ۲۶ —

دولت نامه ویریلان مطالبات و دیون و عقود سنداتی وسائر کافه وثائق قید ایله تاریخ قویمق معاهدسی بوقامه عاندر . (تاریخچیلر) بختنده دها زیاده جه تفصیلات واردر . بالجلله امتیازلر دخی بوقلمده قید ایدیلوردی . مؤخرآ (اقلام ثلثه) یه قلب اولمشدر .

مزایده و معامله‌لری بوراده یوریدیوردی . بو قلمک اسمنه بر چوق
زمانده ترکیه اوله‌رق (خاصر قلمی) دنیلمشدر . (اقلام نائه) یه
الحاق اولمشدر .

درس ۲۱

باش مقاطعه قلمی

- ۲۰ -

مقاطعات عنوانی بچشنده جریان ایدن کافه معاملات بو قلمده جمع
ایدیلرک قید و رؤیت ایدیوردی . (باش مقاطعه جی) بچشنده وظائف
و علاوه‌لری تمایله ایضاح ایدلدی . (اقلام نائه) یه الحاق اولمشدر .

حرمین مقاطعه قلمی

- ۲۱ -

(حرمین مقاطعه جیمی) ایضاحاتنده بیان اولنان معاملاتک قید
و حسابی تمایله بو قلمده عئد ایدی . اقلام نائه دخی مؤخرأ بو قلمده
توحید ایدلمشدر .

درس‌عادت مقاطعات قلمی

- ۲۲ -

(درس‌عادت مقاطعه جیمی) وظائفه عئد معاملات و مخبرات
و محاسباتی اجرا ایدن قلم بودر . ۱۳۴۹ ده (اقلام نائه) تمایله
توحید ایدلدی .

کوچوک قلعه قلمی

— ۱۶ —

(کوچوک قلعه تذکره جیلکی) وظائفنه باقیکنز . بو قلمده او وظیفه لردن باشقه بالخاصه مورده وارناوودلق جهتلرنده کی ولایات عسکر-لرینک حسابلرینه دخی باقق و مخبراتی اجرا ایتک وظیفه سیده وار ایدی . بوده (اقلام سبعة) نامیله برلشدیرلمشدر .

معادن مقاطعات قلمی

— ۱۷ —

(معادن مقاطعه جیلانی) بختنده سویلنان بالعموم معدنلر معاملاتیه برابر مملکتین ویرکولرینی و توتون کمرکی معاملات و حساباتی رؤیت وایفا ایلر و قیود و دفاتر لازمه بی طوتاردی .

معاشات مأمورین قلمی

— ۱۸ —

اول وقتلر معاش یومی ویا شهری ویا سنوی ایله استخدا م اولنان بالعموم دولت مأمورلرینک معاشات وقوعات و تأدیاتی و تراجم احوالی قیدلرینه عائد معاملات بو قلمده ایفا ایدیلوردی .

خواص قلمی

— ۱۹ —

(خالصلر مقاطعه جیلانی) ایله (تیمارلر) و (خواص) بختلرنده مفصلاً بیان اولنان خواص هایون و خواص وزرا و سائرمنک کافه وقوعات و حساباتی بو قلمده قید ایدیلور و بونلره عائد مقاطعات

پیاده مقابله قلمی

- ۱۲ -

(پیاده مقابله جیسی) وظائفنده سویلینیان معاملاتنی ایفا واردو-
لرک قومانداندری نامه ویریلان تأدییه امرلرینیده قید و حسابلرینی
رؤیت ایتمک بو قلمه عائددر . صکره (اقلام سبعه) یه الحاق اولمشدر .

اوقاف محاسبه قلمی

- ۱۳ -

(اوقاف ناظری) و (اوقاف محاسبه جیسی) وظائفنده ایضاح
ایدیلن معاملات و محاسبات و ققییه یی ایفا و قیدلرینی اجرا ایدر .

کوچوک اوقاف محاسبه قلمی

- ۱۴ -

(کوچوک اوقاف محاسبه جیسی) وظائفنه باقیلورسه بو قلمک
معاملاتی آکلاشیماور .

بویوک قلمه قلمی

- ۱۵ -

(بویوک قلمه تذکره جیسی) وظائفنه مراجعت اولتملیدر . اندن
بشقه بو قام بالخاصه طونه حدودی بویولرینده بونان ولایات عسکرینک
حسابلرینیده رؤیت ایدر و انلره عائد مخابرات و مرسلاتی ده ایفا
ایلردی . (اقالام سبعه) عنوانیه توحید ایدلمشدر .

پادشاهاری طرفدن یاپدیرلمش اولان جوامع و معابد و سائر مؤسسات
خیریه ایله انلره مخصوص واردات و ققیه نك حسابلرینی ده بوقام رؤیت
ایدردی .

خراج قلمی .

- ۹ -

بوقلم (خراج محاسبه جیلدی) بختنده سویلنیلان وظائفی ایفا
و خراج واردات مهمه سنك قیدلرینی اجرا و تذکره لرینی املا ایلر
و تحصیلاتی تعقیب ایلمه ريك مبالغه مستحصله یی مرکزده جلب ایدردی .

عوارض قلمی

- ۱۰ -

(تکالیف عرفیه) بختنده صورت احدائی کوردیکسز بونوع
وارداتک قید و حسابی و طرح و تحصیل و وظائفی ایله مکلف اولان
قلمدر . سوقیات عسکریه نك ایجب ایتدیردیکی مصارف سوقیه یی
واردویه انان ذخائر و ما کولات و سائر ایله امرایه و یریلان نقود
واشیای عینه نك قید و حسابلرینی رؤیت ایدردی .

اوامر مالیه قلمی

- ۱۱ -

(اوامر مالیه کاتبی) وظائفقنده ایضاح ایدیلان مامولاتک محل
رؤیتیدر . بالعموم فرمانلری ، براتلری ، سندلری بوقام قید و تنظیم
واعطا ایلردی .

سپاهی مقابله قلمی

- ۵ -

بوقلم سپاهیاریک یوقلمه معاملاتنک قیدواجراسنه مخصوص قلمدر .
علی العموم سواری عسکرلرک کنبه لری و دخول و خروج کبی وقوعات
قیدلرینی اجرا ایدردی . دها زیاده ایضاحات المق ایچون (سواری
مقابله جیلدی) بختنه مراجعت اولنه .

سپاهی تخصیصات قلمی

- ۶ -

سپاهیاریک تخصیصات و معینتنک حسابلرینی طوتان و تادیه امرلرینی
تنظیم و اعطاء و علوفه دفترلرینی املا ایدن قلم بودر .

ساحدار قلمی

- ۷ -

ساحدارلقه عائد وظائفک و معیتنده بولنان عساکر و ضابطاننک
کنیهلرینی و دخول و خروج و نصب و عجزل و قوطانی و خزینیه تعاق
ایدن حسابات و معاملاتنی قید ایله صورتلرینی اعطاء ایدر .

حرمین حساباتی قلمی

- ۸ -

(حرمین نظری) و (حرمین حساب جیلدی) حقیقده بیان ایدیلان
وظائفنک محل رویتی اولان قلمدر . وظیفه منضمه اوله رق عثمانلی

مطلقاً باش محاسبه دن اعطا اولنور . وبو خزينه لرك مأمورلری تبدیل اولدوقده حسابلری باش محاسبه دن رؤیت وقیوديله تطبيق و برائتلرینه حکم ایدیولوردی . مهمات حربیه ومقاطعات سنویه ومالکانه حسابلرینه عائد قیود ودفاتر وحکومت حسابنه اجرا ایدیلان سپارشارایله تعهدلرك حسابلری وقونطورآتولره متعلق معاملات وقیودی تنظیم ایلردی . بوکا (محاسبه اول) و (حسابات قلمی) دخی تسمیه ایدلشددر . مدیری مأمورین قسمنده بیان اولنان (باش محاسبه جی) ایدی .

بیوک روزنامه قلمی

— ۲ —

بو قلم واردات ومصارف عمومیه یه متعلق بالعموم دفاتر وقیودی طوتار وبونلره عائد معاملات یومیه یی قید وحسابات لازمه یی تنظیم ایلردی . وظائفك تفصیلات سازمسی (روزنامه چه جیلر) بختنده در .

اناطولی حسابات قلمی

— ۴ —

(اناطولی محاسبه جیلکی) ایچون سویلنان وظائفه عائد کافه قیود ودفاتری بو قلم طوتار وعموم متقاعدین معاشاتی معاملاتیده ایفا ایلر وبونلر ایچون ایجاب ایدن حسابات وجداول شهریه وسنویه یی تنظیم وباش محاسبه یه اعطا ایدردی . مالیه نظارتنك تشکلندن صکره مالیه محاسبه سنه الحاق اولندی .

۱۵	داخلیه	اقلامی
۱۶	قرائتنه	»
۱۷	مهمات بحریه	اقلامی
۱۸	مهمات حربیه	»
۱۹	تجارت نظارتی	»
۲۰	خبره خانه	»
۲۱	تقویم وقایع	»
۲۲	علمیه	»
۲۳	خزینة هایون	»

باب دفتر داری اقلامی :

باش محاسبه قلمی

- ۱ -

باش محاسبه ، تشکیلات مالیه مزده اک مهم وظائف حسابیه اجرا
ایتمش قلملری میزدندر . دولتک کافه واردات و مصارفاتی و نظامات
وقوانین مالیه سی وحتی اندرون هایون و خاص اخور خزینة لرنده
بولتان مجوهرات وهرنوع اشیا بوقلمده مقید ایدی . طوپخانه ، ترسانه ،
مطبخ ، ذخیره ، حرمین و مالیه خزینة لری معاملاتنه کوره التي شعبه یه
منقسم ایدی . هر قسم بر خواجهنک تحت اداره سنده بولنور و خزاین
مذ کورنک واردات و مصارفاتی تدقیق و قید ایدر لردی . قنفی خزینة یه
عائداولور ایسه اولسون احجاب مطلوبه ویریله جک دین و سند صورتلری .

»	بيت المال	۱۲
»	دریا	۱۳
»	انبار	۱۴
»	ذخیره	۱۵
»	جزیه	۱۶
»	فسیخانه	۱۷
»	روزنامهچه	۱۸

ثالثاً سائر خزائن و ادارہ لہ عائد اقلام شونہ در :

۱	ضریحانہ محاسبہ سی
۲	ترسانہ خزینہ سی محاسبہ سی
۳	طوپخانہ محاسبہ سی
۴	منصورہ خزینہ سی محاسبہ سی
۵	دفتر اماتی اقلامی
۶	کمرک اماتی اقلامی
۷	احتساب نظارتی اقلامی
۸	نشان قلمی
۹	دیوان ہایون قلمی
۱۰	بکلیکچی قلمی
۱۱	آمدی قلمی
۱۲	تشریفات قلمی
۱۳	دیوان دعاوی قلمی
۱۴	خارجیہ اقلامی

کوچوک تذکره قلمی	۳۸
زجریه قلمی	۳۹
ابنیة خاصه قلمی	۴۰
فسخانه قلمی	۴۱
جزیه قلمی	۴۲
ذخیره قلمی	۴۳
مخلقات و بیت المال قلمی	۴۴
انبار قلمی	۴۵
دریا قلمی	۴۶

ثانیاً مالیه نظارتی تشکیل ایتدکدن صکره توحید و تنظیم ایدیلان

اقلامی شونلردر :

مالیه محاسبه سی	۱
اسهام محاسبه سی	۲
مقاطعات محاسبه سی	۳
جریده محاسبه سی	۴
سرکی محاسبه سی	۵
اوقاف محاسبه سی	۶
زجریه محاسبه سی	۷
حرمین محاسبه سی	۸
مالیه مکتوبی قلمی	۹
» اوامر مالیه	۱۰
» ابنیة خاصه	۱۱

معادن مقاطعاتی قلمی	۱۷
معاشات مأمورین قلمی	۱۸
خواص قلمی	۱۹
باش مقاطعه قلمی	۲۰
حرمین مقاطعه قلمی	۲۱
درسعادت مقاطعات قلمی	۲۲
بروسه مقاطعه قلمی	۲۳
اولونیه و توابعی وردوس مقاطعه قلمی	۲۴
کفه مقاطعه قلمی	۲۵
تاریخچیلک قلمی	۲۶
(اقلام سبعه) قلمی	۲۷
(اقلام اربعه) قلمی	۲۸
(اقلام ثلاثه) قلمی	۲۹
باش باقی قولی قلمی	۳۰
سرکی قلمی	۳۱
جریده قلمی	۳۲
مالکانه قلمی	۳۳
موقوفات قلمی	۳۴
ایراد جدید قلمی	۳۵
غنم مقاطعه قلمی	۳۶
بویوک تذکره قلمی	۳۷

درس ۳۰

۲ تشکیلات اداریه و تقسیمات قلمیه :

بویچنده یالکیز دفترداراق و مالیه نظارتی اقلامی مفردات اوزرینه
کوستریلوب سائر اداره لرك تشکیلات قلمیه لری بجملاً سویلیکله اکتفا
ایدیله جکدر .

اولاً باب دفتردارى اقلامى شونلردر :

۱	باش محاسبه قلمی
۲	بویوک روزنامه قلمی
۳	کوچوک روزنامه قلمی
۴	اناطولی حساباتی قلمی
۵	سپاهی مقابله قلمی
۶	سپاهی تخصیصات قلمی
۷	سلاحدار قلمی
۸	حرمین حساباتی قلمی
۹	خراج قلمی
۱۰	عوارض و بدل تزل قلمی
۱۱	اوامر مالیه قلمی
۱۲	پیاده مقابله قلمی
۱۳	اوقاف محاسبه قلمی
۱۴	کوچک اوصاف محاسبه قلمی
۱۵	بیوک قلعه قلمی
۱۶	کوچک قلعه قلمی

آلای بی - میرلوا - سنجاق بی - تعبیر قدیم ایله بر سنجاغک
بی دیمکدر . سنجاقلرده اک بویوک مأمور بونلدر .
متصرف — شمدی سنجاقلرک اک بویوک مأموریدر .
کرچه تنظیماتدن اولده سنجاقلرک متصرفاری موجود ایدی .
فقط وظیفه شمدیکی کبی دکلدی :

قائمقام — وکیل دیمکدر . تقسیمات قدیمه اعتباریله متصرفک
مقامنه قائم اولان مأموردر تنظیماتدن اول (متسلم) ایدی .
شمدی هر قضاده بر قائممقام واردر اولجه بووظیفه لر قضالرده
حاکمیره ویرلمشدی . امور ملکیه و امور مالیه سنه ده آنلر باقارلردی .
مدیر — ناحیه مرکز لرنده امور ملکیه و مالیه مأمور اولان
ذاتدر .

ضابطه مأموری — ناحیه دن دها کوچک یرلر ایچون یالکیز
امور ضابطه یه باقان و مالیه ایشنه مداخله ایتیمان مأموردر .
ایالت و ولایت و سنجاق و قضا و ناحیه مرکز لرنده بولمان مأمورلرک
امور مالیه جه اولان وظائفی و اورالرده اموال دولتک صوت طرح
و تحصیل و صرفنه عائد معاملات یوقارولرده بلناسبه و یریلان ایضاحاتدن
آکلاشلمشدر . تنظیماتدن صکریمه عائد اوله رق و وقوع بوله جق
بیاناته اتمام معلومات ایدیه جکندن دها زیاده تفصیله لزوم کورلماشدر .
قبل تنظیمات کرک طوغریدن طوغری یه ، کرک طولایسویه
معاملات عمومی مالیه مرکز صفحاتنده اسملری کوریلان مأمورینک انواع
و وظائفنی بوراده اکان ایتدک . پروغرامز موجبجه اوزمانک تشکیلات
اداریه و تقسیمات قلمیه سنی تقریره شروع ایدیوروز .

رجال ملكيه

۱ وزير ، ۲ وزير اعظم ، ۳ صدر اعظم ، ۴ قبه وزيرلى ،
۵ بكار بكي . ۶ ميرميران ، ۷ والى ، ۸ آلاى بكي ، ۹ ميرلوا . ۱۰ سنجاق بكي ،
۱۱ متصرف ، ۱۲ قائم مقام . ۱۳ مدير . ۱۴ ضابطه مأمورى .

وزير — حكمدار ك وكيلى . امور دولته باقان . رتبه وزارتى
حائز اولان . امور دولت بارى چكن كيمسه ديمكدر .

وزير اعظم — بزده ايلك وزير اولان علاء الدين وسليمان پاشادر
شهزاده لر بدایت تأسسمزده وزير اعظم عد اولمشلردر .

صدر اعظم — وزرانك بويوكى و پادشاهك وكيليدر .
بدایتلرده (دفتر دارلق) تأسس اينجه بيه قدر دولتك امور ماليه .

سنده صدر اعظم لر باقشمر ايدى . يوقاريدنه بالمناسبه تفصيلات ويرلدى .
۱۲۵۴ تاريخنده صدر اعظم لره (باش وكيل) عنوانى اعطا قلمشدر .

قبه وزيرلى — بدایتده مشاور يالكز صدر اعظم ايكن ديوان
هايون ايچون ايكنجه اوچنجه وزيرلر تعيين اولمشدر . بونلر امور
دولتى حضور هايونده مذاكره ايدرلردى .

بكار بكي — ميرميران — دولتك ابتدای تشكياتنده ايلتريك اداره .
سنه وضبط وربطنه مأمور ايديلان آدم .

والى — دولتك اك بويوك تقسيمات ملكيه سندن بر قطعه نك اك
بويوك مأمورى و حكمدار ك اوراده وكيلى . بزده ايلتلرده بوننان ملكيه

مأمورلرينه بدایت تشكياتدن تنظيماتنه قدر بو عنوان و يرلمشدر .
مؤخرأ ايلت يرينه ولايت دنيلمشدر .

زیاده اهمیت پیدا ایتدی. تشریفاتده صدر اعظم پاشایی تعقیب و دیگر وزیریه تقدم ایدردی .

ادارمسی ترسانهیه مودوع بر چوق مقاطعهلر ، اوجاقلقار اولوب بونلری تحصیل و امور بحریهیی تنظیم ایتمک قپودان پاشالره عائد ایدی . تنظیماته قدر قپودان پاشالق باقیدر .

ریاله — « قونتر آمیرال » یعنی بحریه لواسی دیمکدر .

بطرونه — لاتینجهدن مأخوذدر . « ویس آمیرال » یعنی بحریه فریقی دیمکدر .

آمیرال — اصلی (امیرالماء) ترکیبندن آلمش (صوبیی) دیمکدر .

لوند — قالیونجی — بیراق عسکری — آرمادور — لوند، ایتالیا نجهدن

مأخوذ شرقلی دیمکدر . شرق اهلایسی پک چویک و چالاک اولدیغی

ایچون وندی کلیلر ممالک شرقیه اهلایسندن آلدقلری بحریه تفنیکچی

عسکرینه (لوانت) عسکری دیرلردی . بزده دخی (لوند) دینله رک

بو عنوان قبول ایدلمش و بونلرک باشلرینه (شهوند) دنیلمشدر . بیک

تاریخندن صکره بزده بونامه یکیدن بر طاقم عسکر یازلدی . بونلر

سچمه عسکر ایدی . ولایات ساحلیه مزدن آنور ایدی . اساسی اللی بیک

قدر اولوب هر سنه بشده بری دونمای هایونده ایفای خدمت ایتمک

مأمور ایدیلدیور ایدی . یوقاریده (منسوخات تیماری) بحثنده بو باند

سوز سویلندی . بونلرک نظاملری ده تیمارلور قوانیننه موافق ایدی .

تیمارلورک لغویله بحریه عسکریده تنظیم اولدیغی زمان رتب عسکریه سی

عینی عساکر بریه رتبهلری کبی ترتیب و قبول ایدلدیکندن تکراره

محل کوریله ماشدر . قالیونجی ، بیراق عسکری ، آرمادور ، بونلرک

خدمتلرینه وزمانلرینه کوره ویریلان عنوانلردر .

بیکیباشی طابور اغاسی - قول اغاسی - یوز باشی - بلوک اغاسی - ملازم اول - ملازم ثانی - باش چاوش - اونباشی - آلائی امینی - طابور کاتبی - بلوک امینی - حساب امینی - قبل التنظيمات تشکیل اولغله بعضی قلمده بالناسبه ایضاحات ویرلمشدر . الیوم موجود وجهجه وظیفه لری معلوم اولان امرا و ضابطان عسکریه در .

— بحریه —

دریا بکی - باشبوغ - قپودان دریا - قپودان پاشا - دولت علیه ده ایلك دریا بکی شهزاده سلیمان پاشادر .

قپودان دریالق مسندی مراد ثانی زماننده احداث اولمشدر . ایلك قپودان دریا ۸۵۵ده تعیین اولنان بالظه اوغلی سلیمان بکدر . بو ذات فاتح استانبولی فتح ایده چکی اثنا ده (۴۲۰) قطعده دن عبارت عثمانلی دونمائی بوغاز ایچک روم ایلی حصاری قوربنده کی بالظه لیمانده احضار ایتشیدی . اولیمانک اسم قدیمی (فیدالیا) ایکن بعدالفتح بو ذاتک تأبید نامی ایچون (بالظه لیانی) اسمیه اولمشدر . حضرت فاتح بو کیلاری قره دن خلیجه سوق ایتش و عثمانلی فکر ایجادینک بر نمونه سی تاریخده نماخر ملیه من میاننده بو صورتله بر اقمشدر . ابتدائی هر کمی بر (رئیس) و دونمائی عمومی بر (دریا بکی) ویا (باشبوغ) اداره سی تحتیده ایدی . بونک رتبه سی میرلواتق درجه سنده ایدی . صکره بر وجه محرر دونمائی کسب اهمیت و جسامت ایتدیکندن (قپودان دریا) لق رتبه سی احداث ایدلی . چسوق کچمه دن قپودان دریالغه وزرات ویریلهرک (قپودان پاشا) دنیلی . هله (بارباروس خیرالدین پاشا) نک قپودان پاشالغندن صکره پک

ثانیاً بحریه

۱ دریا بکی ، ۲ باشبوغ ، ۳ قبودان دریا ، ۴ قبودان پاشا ،
۵ ریاله ، ۶ بطرونه ، ۷ امیرال ، ۸ لوند ، ۹ قالیونجی ، ۱۰ بایراق
عسکری ، ۱۱ آرمادور .

— بریه —

سر عسکر - عسکرک باشی ، عمومک قوماندانی .
بزده (۱۲۴۱) تاریخنده یکیچریلر لغو ایدیلوب عسا کر منتظمه
و منصوره تشکیل اولندقدن صکره عموم قوماندانه ویریلن عنواندر .
خسرو پاشا ایلك سرعسکر اولدی .

شرق سرعسکری — ایران دولتی ایله حل اولنسه حق بعض
مسائل معلقه مالبسه سیله تقویه ایدیلن شرق اردوسنه ارضروم والیمی
بو عنوانله ۱۲۵۲ تاریخنده سرعسکر نصب اولمشدر .
آناطولی سرعسکری — کذلک آناطولی تنظیمات عسکریه سنی
تقویه و تمیم ایچون بر آراق بو نامهده او تاریخلرده بر قوماندان
تعیین اولمشدر .

روم ایلی سرعسکری — سرعسکرک وظائفک تکثری اوزرینه
بر آراق بو عنوانده بر سرعسکرک احداث ایدلمشدر .
ودین سرعسکری - موزه سرعسکری - اسماعیل سرعسکری -
اردو و قطعه لرنده کی عسکرلرک قوماندانی .

سردار - سردار اکرم - عسا کر عثمانیهده مشیرلر فوقنده
اوله رق تعیین اولنان فوق العاده باش قوماندانلره ویریلان عنواندر .
مشیر - برنجی فریق - فریق - لوا - میر آلائی - قائم مقام -

صکره (خضربک) استانبول قاضی اولدینی زمان امر فتوی دخی
عهده‌سنده ایدی. مؤخر آ کمال پاشازاده و ابوالسعود افندی مرحوم لر
قاضی عسکر لکدن صکره (مفتی الانام) اولملریله بو عنوان مشیخت اسلا -
مییه تحویل اولندی. بعده آروجه (فتوی امانتی) تأسیس اولندی.
شیخ الاسلام — بالعموم طریق علمیه نك رئیس و محاکم شرعیه نك
ناظریدر. توجیها ت علمیه تماماً کندیسنه عأندر .

معاملات مالیه نك اموال ایتناهه متعلق غایت جسم بر شعبه سی
محاکم شرعیه و قسام لرله قسمت عسکریه محکمه لرینه و قاضی عسکر لر
مودوع اولق اعتباریله شیخ الاسلامق مقام جلینده بیوک بر معامله
مالیه واردر. اندن بشقه برچوق زمانلرده تکالیف عرفیه و شرعیه -
مترك توزیع معاملاتق محاکم شرعیه ده اجرا ایدلمشدر . ایشه بوسیله
رجال علمیه دن بو صورتله اولسون جملاً بجه مجبوریت کورلمشدر .

رجال عسکریه

۸۵

اولا بریه

- ۱ سر عسکر ، ۲ سردار ، ۳ مشیر ، ۴ فریق و برنجی فریق ،
- ۵ لوا ، ۶ میرالای ، ۷ قائم مقام ، ۸ بیگباشی و طابور و قول اغاسی ، ۱۰ یوز
- باشی و بلوک اغاسی ، ۱۱ ملازم اول ، ۱۲ ملازم ثانی ، ۱۳ باش چاوش ،
- ۱۴ چاوش ، ۱۵ اونباشی ، ۱۶ آلائی امینی ، ۱۷ طابور کاتبی ،
- ۱۸ بلوک امینی . ۱۹ حساب امینی .

اردوی هایون قاضیلری — اردولرله برابر بولنان قاضیلر دیمکدر .
قاضی عسکرلر — عسکر قاضیسی دیمکدر . بزده ایلك قاضی عسکر
خداوندکار غازی زماننده اولان چانداری قره خلیل افندیدرکه صکره
علاءالدین پاشا نامیله وزیر اعظم اولمشدر . اول وقت قاضی عسکر بوتون
قاضیلرک و علمیه طریقنک باشی ایدی . عباسیارک (قاضی القضاة) نه
معادل ایدی .

اناطولی قاضی عسکرلی — روم ایلی قاضی عسکرلی — فاتح زماننک
اواخرینه قدر قاضی عسکر بر ایدی . معاملات عمومیة قضایه یالکز
باقاردی . فقط ایشدرک تکشری مجبوریتمله بو وظیفه اناطولی و روم ایلی
اعتباریله ایکیه تقسیم ایلدی .

صدور اناطولی — صدور روم ایلی — بالفعل اناطولی و روم ایلی
قاضی عسکرلی دیمکدر . طریق علمیه نك قانون ترقیمی موجبجه وزارت
ومشیریت رتبه سنده در . شیمدی پایه اوله رقده توجیه اولنور .
صدرین مستشارلری — بالفعل بو ایکی قاضی عسکر ایکی احراز ایدن
ذاتلرک مستشاریدر . . بزاتک عهد سنه توجیه اولنور .

استانبول قاضیلری — استانبول پایه لیلری — بالفعل استانبول
قاضیسی قاضی عسکر لکدن صکره کلن مأموریتدر . رتبه استانبول
پایه سنندن قاضی عسکر لکه ترفیع اولنور . طریق علمیه نك پایه لرجه اولان
درجات و ترقیاتی معاملاتنک امور مالیه ایله ارتباطی اولمادیغندن او
جهندن صرف نظر اولندی .

فتوی امینلری — اولدن آیروجه فتوی امینی یوقدی . بروسه
قاضیلری امر فتوایی در عهد ایتدکلری کبی استانبولک فتحندن

عسکر لر ۶ اناطولی قاضیه عسکری ۷ روم ایلی قاضیه عسکری ۸ صدور
اناطولی ۹ صدور روم ایلی ۱۰ صدرین مستشار لری ۱۱ فتوی امین لری
۱۲ شیخ الاسلام لر .

قاضیلر - قاضی - قضا ایدیجی ، حکم ایایجی ، حکومت ایدیجی
معناسنه در . دولتمز تابدایت تشکلنده هر قضایه بر قاضی تعیننی لایتغیر
بر قاعده اداره اولمق اوزره وضع ایتمشدر . حتی « قضا » عنوانی ده
آندن مأخوذدر . بر قاضیلق یردیملکردر . ۶۳۰ سنه دن بری دکیشماش
قانونلریمزدن بریسی ده بودر . واضعی ، موسس دولت سلطان عثمان
غازیدر .

حاکم لر - حاکم حکم ، ایدن ، احکام شرعیه نك تطبیق واجرا سنه مأمور
اولان فقیه وقاضی . حاکم الشرع . بو عنوان اساس اعتباریله قاضیدن
فرقلی دکل ایسه ده بزده سنجا قیله ایالت مرکز لر نده بولنانلره ده
زیده تنسیب ایدلمشدر . طوغریسنی ، نرده محکمه واریسه اوراده برده
حاکم واردر .

ناشیر - نائب ، وکیل ، قائم مقام ، معناسنه در . بزده قاضی وکیلی
یرنده قوللاشمشدر . بو عنوانک بزده ابتدای استعمالی قضایک آرپه لق
صورتیله علمایه ویرلمسندن باشلار . بر قضایی بو صورتله در عهده ایدن
ذاته وکالة محلنده قاضیلق ایدن مأمور شرعی یه نائب دیر لر .

علی الاطلاق قضی و حاکمه نائب دنیللمسی ده جائزدر . انلرده
پادشاهدن نیابة حکم ایدر لر . جمعی (نواب) کلیر (مکتب نواب) قضیلر
مکتبی دیمکدر . هندستانده والیلر . و حاکمه (نواب) دیر لر حکمدارک
وکیللری دیمکدر . آنلر بو کله یی مفرد کی قوللانیر لر .

مقداری اوج بیک قدردی ساحل سنجاقلرک تیمارلو وز عیملری سفر
دریا ایله مکلف ایدیلر . یوقاریده (منسوخات تیماری) بحثنه
مراجعت اولنه .

بوستانچی اوچاغی — عجمی اوغلانلردن بش بیک کشی قدرده
درسعادت و جوارری سرای هایونارینه وحدایق شاهانده بوستانچیلیق
وظیفه سی ایله مکلف طو تلمش لردی . بونلرده بالاخره عینی قوانین
ونظامات التمه الهرق بر اوچاق شکلنه قوندی . و سرای هایونلرک
ضابطه مأمورلری وظائفی ایله حائز امتیاز اولدیلر .

یرلی قولی اوچاقلری — بغداد ، مصر ، شام ، ارضروم ، بلغراد ،
بودین ، مجار ، بوسنه کبی بویوک ومهم ایالت مرکز لرنده دخی یرلی
یکیکچری اوچاقلری واردی . عینی قوانینه تابع ایدیلر .

یکیکچری کاتبی — افندیسی — یازیحیسی — قول کتخداسی — کتخدا
یری — چاقرجیسی — زاغارجیسی — صامسونجیسی — شاهنجیسی —
طورناجیسی — سکانجیسی — چورباچیسی — بلوک امینی — بلوک اغاسی —
خاصکی باشیسی — اوچاق امامی — اگا باباسی — بونلرک یکیکچری اوچاغنده کی
وظیفه لری مباحث مخصوصه سنده سویلندیکندن بوراده تکراره حاجت
یوقدر . یکیکچری اوچاغنک لغونده بونلرکده موجودیتیرینه خاتمه
چکله شدر .

رجال علمیه

۸۴

۱ قاضیار ۲ حاکم ۳ نایبلر ۴ اردوی هایون قاضیلری ۵ قاضی

صنديدنه قوبارلر • اورته نك بعض مشترك مصرفلری او صنديقدن تسويه اولنوردی •

بالذات پادشاهلر دخی - عسکر پرورلكك غايه سی اولمق اوزره - برنجی بلوكك يولداسارندن اولمغله علوفه چيقدنجه يكيچری اغاسی قياقتنده برنجی بلوكك قشله سنه كلوب دائره مخصوصه سنه اوتورر و علوفه سی الوردی •

يكيچريارك قوانين اساسيه سی اطاعت و انضباط نقطه سندن حكيميات عاليه عسكريه اوزرينه مؤسس اولمغله اوجاغك او وقتلر مكالمتهجه ، عسكركلكجه اوروياده نظری يوقدی • دولتک اعتلای شانسه پك بويوك همتمار ايتشدی • بيك تاريخندن صكره بو قانونلری بوزمغه باشلادبار •

صرف دوشيرمه چوجقلرينه مخصوص اولان بو عسكرك ايجنه خارجدن نه اولديني بليرسز بر طاقم خذله قارشديرلدى • قانونلرله برابر اخلاقده بوزولدى •

نهايت ۱۲۴۱ تاريخنده سلطان محمود ثانی ارتق زوربالقلىرى مملكتى يقش، يانغين رينه چويرمش اولان بوفساد اوجاغنى ييقدى، لغو و محو ايتدى •

جبهه جى اوجاغى — طويجى و عربه جى اولان يكيچريلردر • عيني نظاماته تابع و مقدارلری يدى سكر بىك راده سنده ايدى • اورته لرى، بلوكارى، آبرى ضابطلری واردی •

ترسانه اوجاغى — بونلرده يكيچريلرك دكزجى قسمى اولان ترسانه خلقيدر • (عزب) عسكرى اكثريته بوجهته تفريق اولنوردی •

عموم طعام ایتدکدنصکره باش چاوش قبه هایون اوکنده ایکی
 الارینی فقرای بکتاشیه نیک نیازی شکلنده کوکنه قویهرق بلند آوازه
 شو کلبانکی چکر : « الله الله . الا الله . باش عریان . سینه پران .
 قلیچ آل قان . بو میدانده نیجه باشار کسیاور ، اولماز هیچ صوران .
 ایوالله ایوالله ، قهرمز قلیچمز دشمنه زیان . قولغمز پادشاهه عیان .
 اوچلر ، یدیلر ، قرقلر . کلبانک محمدی . نور نبی کرم علی . پیرمز ،
 خنکارمز حاجی بکتاش ولی . دمنه ، دوراننه هو دیلم هو . . . »

بعده صره ایله اورتلرک اسمنی چاغیریر . اسمی باغیریلان بلوکلک
 قره قوللقتجیسی (بوراده) دیر . باش چاوش (هایدی) دیر .
 اوبولوکلک یولداشاری سکر دوپ کندی اورتلرینه مخصوص اوله رق
 تفریق و وضع ایدلمش اولان کیسه لری قاپارلر . قیشله لرینه کوتورورلر .
 باش چاوش صره سیله بوتون اورتلره بویله ندا ایدر . اندرده صرا ایله
 کلوب الورلر . یالکیز التمش بشنجی اورتده جواب ظهور ایتمز .
 باش چاوش اوچ کره ندا ایدره اوچنجیده (یوقدر) دیه جواب
 ویریلور . باش چاوش (یوق اولسون) دینجه کافه نفرات بر آغزدن
 (یوق اولسون) دیه باغیرلر . صکره التمش التنجی اورتیه کچیلور .
 التمش بشنجی اورته ایکنجی سلطان عثمانک شهادتنده ذی مدخل
 اولدیغندن نامی اوچاق کوتوکندن چیقاریله رق لغتلمه ایدلمشدر .

ایرتمی کونندن اعتباراً چورباچیدر قشله ده سرکی فرشیله اچقینی
 استحقاق لرینه کوره افراده بدآبید توزیع ایدرلر . بو صره ده (طاس
 باره سی) نامیله یوزده بش درجه سنده بر پاره ده توقیف ایدرک اورته

بعده صالی کوئی علی السحر دفتردار افندی معیتندہ روزنامچہ -
جیلری و متعدد خزینہ دار و وزنہ دار لری اولدینی خالدہ سرای ہایونہ
اچہ پی کتیروب اوزون میشین کیسہ لہ وضع و ہر اور تہیہ عائد مبالغی
تفریق و احضار ایدردی . صدر اعظم دخی صباح نمازیی متعاقب
الای والا و مراسم مخصوصہ ایلہ دیوان ہایونہ داخل اولور ، دیوان
ہایون وزرا وارکانی و دفتردار لہ نشانیلر تماماً موقعارندہ بولنورلر .
برچوق تشریفات اجرا ایدیلوردی .

رئیس الکتاب افندی توزیع علوفہ استیدانی مشعر تلخیص کیسہ سنی
صدر اعظمہ تقدیم ایدر . تلخیص ، مہر ہایون ایلہ مہر لنیر . قبوجیلر
کتخداسی تلخیصی عرض ایدر . تماماً دوشہ نمش اولان کیسہ لردن
لاعلی التعمین بر قاج کیسہ حضور آصفیدہ آچباوب تعداد اولنور .
تمام ظہورندہ ینہ روزنامچہ جی افندی طرفندن مہر لنوب کیسہ یرینہ
قونیلوردی .

او وقتہ قدر توزیع علوفہ ارادہ سنیہ سی مراسم معتادہ ایلہ ورود
ایدر ؛ آچیلور . امر آصفی ایلہ محضر اغا او جاقلی بہ اخبار ایدر .
بعده صدر اعظم و سائر ارکان عموماً طعامہ دعوت اولنورلر .

دیگر طرفدن یکچیری عسکریدہ ضابطانیلہ برابر سرایدہ اور تہ
قبویہ کلورلر . صدر اعظمی و سائر وزرائی سلاملرلر . عسکر ایچون دخی
مطبخ عامردن چوربا و پلاو وزردہ حاضرلنور . قول کتخداسنک
اشارتی اوزرینہ یکچیریلر قوشہرق کلوب طعملری آلورلر . سرای
حوالیسندہ اکل ایدرلر .

در حال قربانلر کسیلوردی . (چونکہ غاو زمانندہ طعامی یمزلر) .

قبوسی، (اغا دیوانی) ده اوراده کی عرض او طه سی ایدی. قلعه عسکرینه ده اغا قومانده ایدری. پای تختك ضبط و ربطنده باقار ایدی. هفته ده بر قاچ کره کیجه ویا کوندوز استانبول سوقاقلرینی طولاشیر. یاراماز. لرك جزالرینی ویرردی. اغانك تخصیصاتی آیده آلتش بیک آچقه ایدی. محاربه یه کیتدیکی زمان او کئنده یکپچری او جاغنه مخصوص طوغ ایله بیاض بر بایراق چکیلور وکیرو سندن مکلف درت یدک آت کوتوریلور ایدی.

یکپچری اغالرندن صدارته و قپودان دریالغه وروم ایلی بکلر بکیلدکنه ترفیع ایدنلر پک چوقدر.

اغا دیواننک کیملردن تشکل ایتدیکی یارقاریده سویلنمشیدی. بودیواننک ده باشقه جه مراسم و تشریفات مخصوصه سی وار ایدی. او جاغك اغاسنه قدر بلاتبدل دوام ایتمشدر.

اغا قائممقامی — اغایری — یکپچری اغاری اردوی هایون ایله حربه عزیزیت ایتدکده یرلرینه وکیل اولان اغالردر. اکثریتله سکیان باشیلر قائممقام اولورلردی. و اغایری دیرلردی.

اغایماغی — یکپچری اغاسنک معینده معاون دیمکدر.

علوفه توزیعی — علوفه بیله درت تقسیط ایله و مطلقا صالحی کونلری توزیع اولنوردی. ابتدا بازار کونی باب آصفیده (اجمال رسمی) اجرا اولنوردی. یعنی یکپچری افندیسی چیمه جق مواجک (علوفه) دفترینی صدراعظمه کترر. و او جاق ضابطانیله رجال دولت بر موجب تشریفات حضور صدراعظمی یه کلیردی. شمدیکی اصولزه کوره بو صورتله بر یوقلمه و تحقق معامله سی اجرا ایدلمش اولوردی.

صو باشی — بدیه وظیفه سنی ایفا ایدر و چارشو و بازار لرك نظافت و انتظامنه باقاردی .

بایراقدار — یکیچری اورتهلرینك علمداری، اسکیمی، خاطر لیبی .
وکیل خرج — اورتهلرک ارزاق و لوازم ایشلرینه باقان و معینات حسابلرینی طوتان و مبايعاتی اجرا ایدن ضابط .

محرر اغا — اورته ضابطلرینك اك ممتازی و یکیچری اغاسنك باب عالی نزدنده قبو چوققداری ایدی .

یت مالچی — وفات ایدن یکیچر بارك مخلفات ایشلرینه باقان و ترکه لرینك قید و حسابی طوتان ضابط .

سرحد اغاسی — اکثریتله عزل اولسان یکیچری اغالرندن سرحدلره کوندزبانلار و یاخود سرحدده بولنان یکیچریلره اغالق ایدنلر .
سقا چاوشی — عسا برك صو معاملاتنه باقان باش چاوشلردر .
اوسته — آوجی اوسته سی — سکردم اوسته سی — ملازم رتبه سنده بولمان اورته ضابطی . باش چاوشدن بویوک، چور باجیدن کو چو کدر .
آوجی اوسته سی . طوغانچی و سکیان اورتهلرینك و سکردم اوسته سی قلعه بدنلرنده یول اچقله مکلف اورتهلرک ضابطی .

یایا باشی — یکیچریلردن اون درت بلوک ترکان عسکرینك بکنه ویریلان عنواندر .

زنبركچی باشی — زنبركچی طوپلرک قوماندانی ، ضابطی .
یکیچری اغاسی — کرک پای تختده کرک طشرده بولنان عموم یکیچری عسکرینك قوماندانی ایدی . اغالرک کندیسنه مخصوص قیوسی و دیوانی وار ایدی . (اغا قیوسی) شمیدیکی شیخ الاسلام

قول (عنوانیه بر صنف عسکر تشکیل ایدنش ایدی . بو چاوش
او عسکرک ضابطی ایدی . صکره لغو ایدلدی .

صالمه چوققداری — کیجه ، کوندوز مختلف قیافتلرده کزهرک
قار و سائر اویونلری منع و جامعه کیتیمیانلری سوق ایدردی . سیویل
تفتیش مأموری دیمکدر . معینده کیلره (صالمه نفراتی) دیرلر .

اوطه باشی — چورباجی معاونی دیمکدر . اورته افرادینک انتظامه
باقار سفرده ، اورته یه مخصوص چادرک دیرکی یاننه اوتورر ، یکیچریلرده
عادتلری اوزره بونک اطرافنده خلقه تشکیل ایدرلردی .

صولاق — رکابه مأمور بر صنف یکیچری . پادشاهارک محافظه
نفسلری ایچون پیاده اوله رق ایکی طرفدن کیدرلردی .

پیک — خبر و مکتوب کوتوروب کتیرن بر صنف یکیچری .
عسکرک مکتوبلرینی ایصال ایدن افراد .

شاطر — باش شاطر اغا - شاطر اهالیدن یولسزاق ایدنلری
توقیف واعزام ایدن و پولیسک وظیفه سنی ایفا ایدن یکیچری افرادی
باش شاطر اغا ، بونلرک ضابطی ایدی .

عسس باشی — پولیس مدیری و یا ضبطیه ناظری وظیفه سنی ایفا
ایدن یکیچریلرک ۲۸ نجی بولوکنک چورباجیسی .

بوجک باشی - بوده ضابطه مأموریدر . و قباحتیلری توقیف
و سوق و جزالری ترتیب و اجرا ایدردی .

فلاجه جی باشی — یکیچری اغاسنک و عسس باشینک معیتلرنده
بولنان فلاجه جیارک ضابطی .

اسمدر. اغا چپلانغی، قپودان پاشا چپلانغی کبی صنفلرده آیریلوردی.
چپلاق چاوشی بونارک ضابطی دیمکدی .

شوباره نفری — شوباره اصلی (له) لسانندن التمش باشه کیلیور
بر نوع دیلملی قالب-اقدرد . یکچیری تشکیلاتنده اورتلرک امور
ضابطه سنه مأمور اولانلرک معیتنده استخدام ایدیلان بر نوع نفراندر.
کچلی — بودخی اورتلرک لوازم ایشنده وعلوفه اخذنده استخدام
ایتدکلی بر قسم افراددرکه باشلرینه اوجی ارقه سنه طوغری صارقش
بر نوع کچه کلاه کیرلردی .

حربه جی حربه — قیصه مزراق ، سونکی . حربه جی قیصه
مزراقله مساح بر صنف یکچیری عسکری . بونلردن بر قاچ نفری
نوتبله یکچیری اغاسی معیتنده بولنوردی .

ترسانه باش چاوشی — یکچیریبارک ترسانه اوجاغنده بولن-ان
قسمنده باش چاوش دیمکدر . اکثریتله قپودان پاشاحضورنده بولنوردی.
اورته — جماعت — یکچیری عسکرنده طابور دیمکدر ترتیب
نظامیسی وجهله بر اورته لاقل التمش نفر ایدی .

اوجاق — صنف عسکر . یکچیری اوجاغی، مراتب پیاده .
زوربا — زورله معامله ایدن . قوه جبریه ایله ایش کوره رک ،
قابوب اوره رق حقه رعایت ایتمین .

اورته چاوشی — باش چاوش معیتنده بولنان ایکی چاوشدن بری
اولوب جزایه محکوم اولان نفراتی تأدیب ایدر ، ویوروش نظامنه
باقاردی .

قول اوغلی باش چاوشی — اسرادن بشده بری النهرق (پنجکلی

اغا قائمقامی ، ۳۷ اغا یری ، ۳۸ اغا یامانچی ، ۳۹ علوفه توزیعی ، ۴۰
جبه جی اوجانچی ، ۴۱ بوسه تانچی اوجانچی ، ۴۲ یری قولی اوجاقلری ،
۴۳ کاتبی ، ۴۴ افندیسی ، ۴۵ یازنجیسی ، ۴۶ قول کتخداسی ، ۴۷
کتخدا یری ، ۴۸ چاقرجیسی ، ۴۹ زاغارجیسی ، ۵۰ صامسونجیسی ،
۵۱ طوغانجیسی ، ۵۲ شاهینجیسی ، ۵۳ طورناجیسی ، ۵۴ سکهانجیسی ،
۵۵ چورباچیسى ، ۵۶ بلوک امینی ، ۵۷ بلوک اغاسی ، ۵۸ خصکی باشیسی ،
۵۹ اوجاق امامی ، ۶۰ اغا باباسی .

چری — عسکر ، لشکر ، دیری ، جانلی معناسنه در .
یکچیری — عسکر جدید ، سلطان اورخانک تاسیس ایتدیکی
معروف پیاده عسکری . دولتمزده ایلك تاسیس ایدیلان پیاده اوجانچی .
(۷۳۰) تاریخندن (۱۲۴۱) تاریخنه قدر (۵۱۱) سنه دوام ایتشد .
التمش اورته دن باشلایه رق ایکی بوز یگر می طقوز اورته یه چیقمشدر .
بهر یکچیری نفری ایتدالری یومیه بر صکره لری اوچ اچّه علوفه
وردی . مع مافیله یازارلق و یوزاقلنی کوسترنلره ضمیر اجرا ایدیلرک
اون ، اون بش اچّه علوفه الانلرده وار ایدی .

عجمی — دوشیرمه طریقیله النوب عجمی قشله لرینه قونیلان
چوجقلردر . بونلر تربیه ایدلرکجه یدی سنده بر یکچیری اوجانک
نقصانی بونلرله ا کمال ایدیلور .

حیوه لک — اوجاغه نقل اولنان عجمیلره اوچ سنه یه قدر مطبخ
خدمتی ایتدیرلر و بونامی ویرلر و یوزلرینه ده پچه طاقارلردی .
چپلاق و چپلاق چاوشی — کینمه مش . صویونمش کیمسه . یکچیری
افرادندن خدمته قوشمق اوزره نوبته صویونان نفرلره ویریلان

موقوفات - اموال و اراضی موقوفه و بونلردن خزینہ عائد
فضلۂ واردات .

موقوفاتی - اشبو وقف ماللردن خزینہ عائد فضلۂ وارداتی
و عموم اجاراتی تحصیل ایدن کیمسه . و خزینہ موقوفات قلمنک
رئیس .

موقوفاتی - بزده مالیه نظارتک تاریخ تشکیلہ یعنی تنظیماتدن
بر سنہ اولہ قدر دوام ایتمش قدیم مأموریتدر . نظارتک تشکیلہ
متعاقب ابتدا جریده ناظر لغنه الحاق و برقاچ کون صکرہ اسہام محاسبہ .
جیلکنہ قلب اولمشدر .

درس : ۲۹

یکچریلر

۸۳

۱ چری ، ۲ یکچری ، ۳ عجمی . ۴ جیودلک ، ۵ چپلاق و چپلاق
چاوشی ، ۶ شوباره نفری ، ۷ کچہلی ، ۸ حربہ جی ، ۹ ترسانہ باش چاوشی ،
۱۰ اورتہ ، ۱۱ او جاقی ، ۱۲ زوربا ، ۱۳ اورتہ چاوشی ، ۱۴ قول
اوغلی باش چاوشی ، ۱۵ صالمہ چوققداری ، ۱۶ او طہ باشی ، ۱۷
صولاق ، ۱۸ پیک ، ۱۹ شاطر و باش شاطر انا ، ۲۰ عسس باشی ،
۲۱ بوجک باشی ، ۲۲ فلاقہ جی باشی ، ۲۳ صو باشی ، ۲۴ بایر اقدار ،
۲۵ وکیلخرج ، ۲۶ محضر انا ، ۲۷ بیت مالجی ، ۲۸ سرحد اغلی ،
۲۹ سقا چاوشی . ۳۰ اوستہ ، ۳۱ آوجی اوستہ سی . ۳۲ سکر دم
اوستہ سی ، ۳۳ یایا باشی . ۳۴ زنبہرہ جی باشی . ۳۵ یکچری اغلی . ۳۶

تشریفات معاملاتنه نظارت و تشریفات دائره سنه ریاست ایدن ذات .
تشریفات عمومیه ناظری - دیگر تشریفاتجیلرک بویوکی .
صدارت تشریفاتجیسی - خارجیه تشریفاتجیسی - عسکریه
تشریفاتجیسی - اودائرله عائد تشریفات معاملاتنه نظارت ایدنلر .
تشریف هایون مدیری - پادشاهلرک بر طرفه عزیزیتلرنده معاملاتنی
ترتیب ایدن ذات . کیدیش مدیری . سرای هایونه عائد مأموریتلردندر .

توقیعجیلر

۷۶

۱ توقیع ۱ توقیعی ۳ توقیعی ۴ توقیعی دیوان هایون .
توقیع - وقع وحیثیت ویرمک . نشان ، علامت ، طغرا . توقیع
رفیع هایون : بونشانینی حاوی اولان فرمان .
توقیعی - فرمان و براتدره طغرا چکن طغراجی ، نشان قویان
نشانجی .

توقیعی - توقیعی دیوان هایون - بومأموریت فاتح عصرنده احداث
ایدلی . وظائف رسمیه سی دفتر خاقانی ناظرینک و نشانجیلرک وظیفه .
لرنده سویلندی . او بختلره مراجعت اولنه .

موقوفاتجیلر

۷۷

۱ موقوف ۲ موقوفات ۳ موقوفاتجی ۴ موقوفاتجیاق
موقوف - وقف و حبس ایدلمش ، طوتلمش ، طور دیرلمش . بر
شرطه تعلیق اولنمش .

بکلیجی - دیوان هایون ضابطی ومیری به عائد رسم وخرجبری
تحصیل ایستدکنصکره فرمانبری ویرن دیوان هایون قلمنک بویوکی .
آمری .

قویون بکلیجیسی - عادت اغنام مأموری .

بکلیجی، دیوان هایون - غلط برتعبیردر . باب عالیده بولنان
دیوان هایون دائره سنک آمری دیمکدر . بومأموریتده قدیم والان
باقیدر .

تشریفاتنجیلر

۷۵

۱ تشریف ۲ تشریفات ۳ تشریفات دائره سی ۴ تشریفاتنجی
۵ تشریفاتنجی ۶ تشریفاتنجی دیوان هایون ۷ تشریفات عمومیه ناظری
۸ صدارت تشریفاتنجیسی ۹ خارجیه تشریفاتنجیسی ۱۰ عسکریه تشریفاتنجی
۱۱ تشریف هایون مدیری .

تشریف - شرفلندیرمه ، شرف ویرمه ، قدوم وزیرتیه ، بریری
مشرف قیلمه ، کیتمه ، کلمه .

تشریفات - رجال دولتک رسمیه کونلرده و آایلرده حضور
هایونه چیه جقلری وقت صره و صنفلری .

وسفرانک صورت قبولنه ورتبه لرله نشانلرک توجیهاتنه عائد معاملات .
تشریفات دائره سی - باب عالیده بونلری قید و ترتیب ایدن دائره .
تشریفاتنجی - تشریفاتنجی - تشریفاتنجی دیوان هایون - بوجه محرر

آمد - کلیش، کله .

آمد شد - کیدوب کله ، مخا بره ، معارفه .

آمدیه - غلط اوله رق قوللانیش بر تعبیردر . کمرکلره کلن امتعه تجاریه دن النان رسمه اطلاق اولمشدر . کیدن امتعه واشیادن النان رسومه ده کذلک غلط اوله رق [رفیته] دیرلردی . [آمدیه] ایچون کمرک رسومنه مراجعت ایدیکنز . [رفیته] الیوم باقیدر . مصره و بزدن آیریبلان بعض ممالکنلره کیدن توتونلردن رژیئیک آلدینی رسمه ویریبلان اسمدر .

آمدی - آمدجی کلن ایشلره باقق ، باب عالیده مأموریت مخصوصه ، (خوش آمدی) تبریک قدوم . (خوش آمدک) یوزه کوله . آمدیء دیوان هایون - باب عالیده مابین هایون ایله اولان مخا بره قلمنک باش کاتبی ، رئیس در . معیتنده بولنانلره ، آمدی خلفاسی دیرلر . آمدجیلک قدیم والیوم باقیدر .

بککجیلر

۷۴

۱ بک ۲ بکک ۳ قویون بکلکی ۴ بکلکجی ۵ قویون بکلکجیسی
۶ بکلکجی دیوان هایون

بک - بویوک ، زنکین ، بای ، رئیس ، عشرت بکی ، پرنس :
سیسام بکی ، آمر : آلا ی بکی ، سنجاق بکی ، اسکی خاندان افردی .
بکک - امارت ، حکومت امیریه ، حکومته عائد ، بکک کمیسی :
میری مالی اولان سفینه .

قویون بکلکی - اغنام رسمی .

ملتزم

۸۱

ملتزم — التزام ایدن ، اوزرینه لازم عد ایلان ، اوستنه آلان ، درعهده ایدن ، خزیننه مالنی تعهد ایلان ، التراجمی . التزامتک وملتزمک تعریفات واقسامی (تکالیف شرعیه) بچشنده کوسترلدی . بیک تاریخندن صکره باشلامش . تنظیمات خیریهده اصلاحات مالیهتک برنجی اساسی اولق اوزره التزام اصولی رفع ایدلمشدی . فقط مع التأسف اووقدن صکره اعشار وبعض رسومات وارداتنده یاواش یاواش التزام اصولی جانانامغه باشلامش والیوم اعشار ملتزمترینک صنوف زراعیه قارشی جملهتک معلومی اولان تعدیلری میدانده ایکن . بو قدر مساعیه قارشی هنوز رفی چارهسی بولنه مامشدر .

سلاحشورلر

۷۲

سلاحشور — سلاح طاشیان آدم ، بر جنسکاور کیمسه . بزده طشره زادکانندن اوله رق خدمت پادشاهیمده بولنان تفنکجیلر . بونلرده ایجابنه کوره تحصیلات و تبلیغاته مأمور اولمشلردر .

آمدجیلر

۷۳

۱ آمد ۲ آمد شد ۳ آمده ۴ آمدی ۵ آمدچی ۶ آمدی
دتوان هایون .

دینلمشدر. (تیمار خاصی) (زعامت خاصی) (امرا ووزرات خاصی)
(خواص هایون) کبی .

خاصلیلر — موظف مأمورلر وکندیلرینه تیمار و زعامت صورتنده
(دیرلک) اولهرق اراضی وقری توجیه ایدلمش کیمسهلر دیمکدر .
بو تعبیرعلی الاکثر اندرون هایوندهکی او جاقلره و قغوشاره قبول ایدلمش
اولانلردن براز قدم پیدا ایتدکن صکره کندیلرینه علوفه و معیشت
اولهرق زعامت توجیه اولنانلره ویرلمشدر . خاص اوطهیه منسوب
اولانلرده (خاصلیلر) دینلدیکی واردر .

متسلملر

۷۰

متسلم — تسلیم اولنان شیئی اخذ و قبول ایدن، بر اداره مأموری
طرفندن ویرکورسومک قبضنه مأمور ایدیلان آدم، تحصیل مأموری،
محضل دیمکدر .

بزده سنجاق متصرفلری طرفندن بر قضانک تحصیل وارداتی
ایچون کوندریالان مأمورلره اطلاق ایدلمشدر . بونلره وویووده دخی
دیرلردی . ایالات والیلری و سنجاقلر متصرفلری عهدهلرنده دیگر
بر سنجاق دهها بولنورده انک ادارهسی ایچون طرفارندن بریسنی
کوندرلرسه اکا (مسلم) دیرلردی که قضالره کوندریالانلره (متسلم)
دیمه نیک مناسبتی بوصورته تظاهرایدر . بیک تاریخندن صکره باشلامش
تنظیماته قدر دوام ایتمشدر .

شرعیہ (میانندہ) خراج) بحثہ و مامورین مالہ اراستندہ (خراج
محصلی) بحثہ مراجعت اولنمی .

جزیہ جیلر

۶۷

جزیہ جی — جزیہ تخصیص مامور اولانلر . (جزیہ شرعیہ)
و (جزیہ محصلی) و (جزیہ دار) بحثلرینه مراجعت ایدلمی .

طاپو جیلر

۶۸

۱ طاپو ، ۲ طاپو جی ، ۳ طاپو کاتبی ، ۴ طاپو ماموری .
طاپو — طاپوقدن قدیم ترکیبہ سی ، تاپوق . بیعت ، انقیاد ،
متبوعک حق تصرفی . اغلاق حق . مقدماتیمار صاحبک شمدی
دفتر خاقانی نظارتک ویردیکی تصرف و تفویض سندى . او سند
مقابلندہ مأمورلرک آلدینی معجلہیہ (بدل طاپو) . (طاپوی مثل) ،
(طاپو حق) ، (طاپو رسمی) ، (طاپو پارہسی) دیرلر .
طاپو جی — قدیم معجلاتی مدیرلری . شمدی دفتر خاقانی مامور-
لری دیمکدر . وظائفی بیلیمک ایچون اورالره باقیکنز .

طاپو کاتبی — قضالرده بولنان و تفویضه مأذون اولان مأمورلر .
طاپو مأمورلری — لوا و ولایتلرده دفتر خاقانی مدیری و مأمورلریدر .

خاصلیلر

۶۹

خاص — بزده بویوکاره و پادشاهلره مختص اولان وارداتہ

- كوشك بكجیسی — یانغینی خبر ویرمك ایچون قولده بکله ین .
قوری بکجیسی — قوریجی ، باغ بکجیسی — باغجی دیمکدر .
بونلرده بعض قوانین مالیه و ملکیه نك اجرا آتته وساطت ایدرلر .

قوزوجیلر

۶۴

قوری — باقیلوب حفظ اولنمش اورمان و مرعی . کویك قوریسی
کبی . قوروتوق ، بکجی ایله بکلمک ، قوریجی ، بکجی و محافظ
دیمکدر . بویلر پک اسکیدن بری بزده مستخدم والیوم اورمان مأمور-
لری میاننده اورمان قوزوجیلری موجوددر . کوی قوزوجیسی ده
وارددر . کویلیلری بر اجرت مقامنده استخدام ایدرلر .

مباشرلر

۶۵

مباشر — حکومتک بر امرینی عائد اولدینی آملاره تبلیغ ایله
اجرا ایدن ویا بر مالی تحصیله مأمور اولان آدم .
مأمورین مالیه میاننده تحصیلات اموریه موظف اولانلره
ویرلمش بر عنواندر و تنظیما ته قدر دوام ایتشددر . (تکالیف شرعیه)
میاننده (جزیه شرعیه) بختنه و (تکالیف عرفیه) میاننده (بدل
مباشریه) نك تعریفنه مراجعت ایدیکنز .

خراجچیلر

۶۶

خراجچی — خراج تحصیلنه مأمور اولان کسه لر . (تکالیف

تام اولسنده باقار ایدی. باشلیجه وظیفه لری (احتماب ناظری) بختنده سویلندی .

مبصر لر

۶۱

مبصر — کوزه دیجی، باقیچی، بکله ییچی دیمکدر. مکتبلرده شاگردانک حسن حاللرینه نظارت ایدن مأموردردر. مأمورین مالیه میاننده کمرکلرده آراییحی کاتبی اولانلره ویرلمش عنواندر. الیوم کمرکلرده، مکتبلرده بومأمورلر موجوددر.

محافظلر

۶۲

محافظ — وقایه، صیانت ایدن. بکچی. مستحکم بر موقعک حفظ وادار سینه مأمور. قلعه محافظی، دیزدار دیمکدر. مأمورین مالیه من میاننده خزینه محافظی: مملحه محافظی، قلعه محافظی نامیه بر چوقه مأمورلر استخدام اولنمشدر .

بکچیلر

۶۳

بکچی — بر شینی بکله ین، حارس، دیده بان دیمکدر .
محله بکچیلی — سو قاقلرده طولاشوب امنیت عمومیه باقار.
واهالینک سائر خدمتلرنده بولنان آدم .

قولجیلر

۵۹

۱ قول، ۲ قولجی، ۳ اغنام قولجیسی، ۴ اعشار قولجیسی، ۵
کمرک قولجیسی، ۶ مسکرات قولجیسی، ۷ توتون قولجیسی، ۸ بالق
قولجیسی، ۹ اورمان قولجیسی.

قول — اوموز باشندن پارمقلمره قدر اولان عضو انسانی، بازو،
اغاچ دالی، شعبه، بولوك، قوله چيتمق، بگله مك، كوزله مك، ديمكدر.
قولجی — بگجی، كوزجی، غاردیان، دیده بان، خدمتجیلره قپو
بولان كهيا ديمكدر. مایه مزده واردات دولتک ضیاعنه محل قلامق
وچاقجیلغه میدان ویرمامک اوزره کچید یرلری کوزلیان و بونلری
بکلیان بگجی مأمورلر، مبصرلر معناسنه قولانلشدر.

اغنام — کمرک — اعشار — مسکرات — توتون — بالق — اورمان
قولجیلری. بو نوع اموالک دولتجه مقرر عشر ورسومی ویرمامک
ایچون وقوعی ملحوظ چاقجیلغه میدان براقامق مقصدیله برآ و بحرآ
استخدام ایدیلان قولجیلردر. بونلر شمیدیه موجوددر.

محتسبلر

۶۰

محتسب — احتساب مأموری. شهره ادخال اولنان وصاتیلان
مواددن رسم آلان مأمورددر. (شجنه)، (سوء باشی)، (ضابطه
مأموری) دخی یرلر. بونلر شهرک ضبط وربطنه واوزان واکمالک

طوغان قوشی. وقتیه اوغوزلرک خاقانی بو قوشی علامت حکومت اتخاذا
ایتمشدر. بزده پادشاهلرک اسماری بو شکلده یازی ایله تقلید ایدلمشدر.
پاره لرک طغراسی، بو علامتی حائز طرفی دیمکدر. اسم خاص اوله رق
دخی قوللانمشدر. طوغرول بک، ارطغرول بک کبی.

طغرائی — طغراکش — طغرایازان. فرمانلره، براتلره طغرای
هایون چکن کسه دیمکدر. توقیعی معاونی ایدی. دولت نامنه ویریلان
هر نوع فرمان و برات و سند و نشر اولنان مسکوکات و قوانین و نظامات.
طغرائی اولوق قواعد اساسیه مزندندر.

عاشر لر

۵۷

عاشر — اونجی و عشرجی و عشر تحصیل ایدن کسه دیمکدر.
دولت عثمانیه نك تشکندن اولکی مأمورلر میاننده ایضاح ایدلدی. بزم
مأمورلر میاننده کورونمسی عامللر کبی موقتدر. عشور دخی بویله در.

معشر لر

۵۸

معشر — عشر طویلیان کسه، تعشیر مأموری، محصولاتک
عشرینی الان اونده لقیجی دیمکدر. دولتک بدایت تأسیسندن بری بویله
مستعمل و ایوم باقیدر. وظائفک تفرعاتی آتیا اعشار بختلرند.
کوریله جکدر.

لیمان رئیس — لیمان دائره سنک و لیمانه متعلق ایشارک آمری
دیمکدر، بحریه ضابطانندن اولور .
رئیس حکومت — رئیس جمهور — بونار جمهوریتله اداره اولنان
محلرده رؤسای منتخبه یه ویریلان عنواندر .
رئیس مجلس — رئیس محکمه — علی العموم مجالس و محاکم
وئیسلری دیمکدر .

نشانیچیلر

۵۵

۱ نشان، ۲ نشانچی

نشان — اثر، علامت، هدف، طغرا، بللی اولمق ایچون قونیلان
هر نوع اشارت. بزده فرمان و براتلره چکیلان اشارته ورجال و مأمورین
واهالیدن احباب لیاقته طرف دولتدن ویریلان و کوکسه طاقیلان
علامت مخصوصه یه تسمیه ایدلمشدر .

نشانچی — نشان آتمده، هدفه اورمده ماهر کسه. اصطلاح
مالیده نشان قلمنک رئیس، طغرا کش، توقیعی دیمکدر. قدیم مأمور-
ریتدر. مناصب سته اربابندن ایدی. وظائفی، دفتر خاقانی ناظری و دفتر
امینی بختنده سویلندی اورایه مراجعت اولسون .

طغرا کشلر

۵۶

۱ طغرا، ۲ طغراجی، ۳ طغرائی، ۴ طغرا کش .
طغرا — ترکیده، توغرا و تورغا و توغرول، قنادلری آچیق

خارجیه نظارتی وظیفه سنی ایفا ایدن منصب صاحبی. دولتک بدایت
تشکلندن خارجیه نظارتنک احداثه قدر دوام ایتشدرد .

رئیس العلما — طریق علمیه رجالنک رئیس . دائره مشیخت
اسلامیهده بر منصب مخصوصک صاحبی در. ایوم باقیدرد .

رئیس الاطبا — دولت عثمانیهده بالعموم طبیبلرک آمری . معیت
شاهانده بولنور . وبالعموم عسکر اطبا سنهده ریاست ایدر ایدی . ملکی
وعسکری خسته خانلرک معاملاتکی کندیسنه مودوع ایدی . تنظیماتدن
صکره لغو ایدلدی .

رئیس المسودین — فتوا خانده بولنان مسودلرک رئیس . باش مسود
افندی . ایوم باقیدرد .

رئیس المنجمین — علی الاکثر (تقویملر) ، (زایجهلر) ، (سالنامهلر)
تنظیم ونشریه موظف اولمشدر . یاقین زمانلره قدر موجود بر مأموریت
ایدی .

رئیس جماعت — علی الاطلاق بر جماعتک رئیس دیمک ایسهده
لسان مالیمزده مالل غیر مسلمه جماعتلرینک رؤسانه علم اولمشدر .
عن جماعه ویرکو توزیع اولندیغی زمان تبلیغات ومعاملات تحصیاییه
واسطه وحکومه قارشى مسئول اولمشلردرد .

رؤسای روحانیه — بودخی مالل غیر مسلمه نک رئیسارینه ویرلمش
اولان عنواندر . وظائف مالیه وملکیه ایله مکلف طو تلمشلردرد .

کمی رئیس — بزده بر کمینک قبودانسه اطلاق اولمشدر .

قوجه رئیس — قوجه باشیلر بختنه باقیکنز .

مفتشی کبی. امور مالیہ مزیدہ بتعیر بعدالتنظیات قوللائلغہ باشلامشدر.
استعمال قدیمی ترجہ اولہرق (باقی قولی) ایدی .

سرمفتش — مفتشلرک باشی بر ہیئت تفتیشہنک رئیس دیملکر.
زده بونک تعیر قدیمی (باش باقی قولی) ایدی . دولتک بدایت
تأسسندن ۱۲۵۳ تاریخنہ قدر دوام ایدن دفتر دارلق مأموریتنک معیتندہ
بوعنوانلہ مستخدم بولنان مأمور ، دائما مأمورین مالیہنک احوالی
تدقیق وقباحتی تبین ایدنلرہ مجازات لازمہ بی اجرا ایدردی .

رئیسار

۵۴

۱ رئیس ، ۲ رئیس افندی ، ۳ رئیس الکتاب ، ۴ رئیس العلماء ،
۵ رئیس الاطباء ، ۶ رئیس المسودین ، ۷ رئیس المنجمین ، ۸ رئیس جماعت ،
۹ رئیس روحانی ، ۱۰ کمی رئیس ، ۱۱ قوجہ رئیس ، ۱۲ لیمان
رئیس ، ۱۳ رئیس حکومت ، ۱۴ رئیس جمہور ، ۱۵ رئیس مجلس ،
۱۶ رئیس محکمہ .

رئیس — باش ، آمر بر طائفہ حکم ایدن ، بر قومہ ریاست ایدن ،
بر جماعتی اداره ایدن آدم ، بر مجلسی و ہیئتی ترکیب ایدن اعضانک باشی .
کمی قبودانی .

رئیس افندی — افندیار بحثنہ باقیکنز .

رئیس الکتاب — دیوان باشی ، کاتبلرک رئیس دیملک . زده

تحصيلدار لر

۵۲

۱ تحصیل ، ۲ تحصیلدار ۳ سر تحصیلدار .
تحصيل — حصوله کتیره مه — اله کچیره مه — ویرکو و ایراد طو پلامه
تحصيلدار — دولتک ویرکولرینی ، ایرادلرینی ، ویا بر صاحب ایرادک
کلیرینی طبلامغه مأمور آدم .
سر تحصیلدار بونلرک رئیس و آمری ، باش تحصیلدار . تنظیماته
قدر تحصیلدار عنوانی بزده پک آز اوله رق جزیه و مقاطعه تحصیلاچون
قوللانلشدر . او مقاهده دخی علی الا کثر (محصل) کله سی استعمال
اولنوردی . بعدالتنظیمات تعمیم ایتشدر .

مفتشار

۵۳

۱ تفتیش ۲ تفتیش مأموری ۳ مفتش ۴ سر مفتش .
تفتیش — صوروب آراشدیرمق ، آچیقدن تجسس ایتک ، بر
شیک دوغروسنی بولمق ایچون هر طرفنی آریابو بحقیق و تدقیق
ایتک . ترکیه باقی قولی دیمکدر .
تفتیش مأموری — تحقیق و تدقیق مأموری . بزده پولیس
تشکیلاتندن اولضا بطاهده مستخدم تحقیق مأمورلری . آناره یالکزجه
« تفتیش » ده ذیرلردی .
مفتش — تحقیق وظیفه سی ایله مأمور اولان مالیه مفتشی عدلیه

بونلر بکچر یارک لغویله ردیف عسا کر منصوره و سواری آلابری
تشکیلاتی تاسس و تکمیل ایدنجه یه قدر دوام ایتشدز .

صاییحیلر

۵۱

۱ صایمق ۲ صای ، ۳ صای پاره سی ، ۴ صای مأموری ، ۵ صایا ،
۶ صاییحیلر .

صایمق — تعداد ، محسوب ، اعتبار ، عدا ایتک .

صای — لغت معناسی . اعداد ، ارقام ، اصلاح مالیمزده قویون
صایمی ، تعداد اغنام ، عادات اغنام .

صای پاره سی — تعداد ایدیبلان اغنامک تحقیق ایدن رسومی .

صای مأموری — اغنامک تعداد و یوقلمه سنه مأمور اولنلر .

صایا — صایچی ، اغنام رسومی مأموری . میری ماندره جیسی ،

[صایا اوجاغی] یوقاریده اوئدهلق اغنام بختنده سویلنن اوجاق .

صاییحیلر -- عادات اغنام و اوئدهلق اغنام ایچون خزیندن وصایا

اوجاغندن کوندریبلان و حیواناتی صایوب رسمنی ویا اوئده برینی

آلان مأمورلر .

بونلر اساس اعتباریله اغنام ایچوندر . صکره لری جاموس و دود

وسائر حیوانات اعلیه تعداد مأمورلرینه ده (صایچی) دنیلمشدر .

اصطلاح ترکیبی بودر . تنظیماته قدر بویله کیمشدر . (معدد)

و (تعداد مأموری) تعبیرلری بکیدر .

زعیملر

۴۰

۱ زعیم، ۲ زعیم کدکوسی، ۳. زعامت، ۴ زعما، ۵ اقلام زعامتی.
زعیم — لغة کفیل دیمکدر. بر قومک سیند و سرکارلرینه وجهه
طرفدن تکلم ایدن سوز صاحبارینه دینور. بیوک تیمار صاحبی،
تیمارچی دیمکدر. بزم اصطلاح مالیزده زعیم تیمارلوردده سویلندیکی
وجهه یکریمی بیگ اچهدن یوز بیگ اچیه قدر حصه یازوسی [دیرلکی]
اولان تیمارلورد. تیمارلورک بکی وضابطی دیمکدر. بر تیمارلو یازاراق
کوستردکجه ترقی ایدر فقط نهایت حصه سی اون بش بیگ اچیه قدر
چیقار. بونوره (ترقیلی) دیرلر. بوضورتله ترقی ایدرک یکریمی بیگ اچیه
بولدیغی کبی بر تیمارلی (زعیم) اولور.

زعیم کدکوسی — ارباب زعامتک قدامولورندن اولانارینه اطلاق
اولور. تفصیلاتی کدک بجهنده سویلندی.

زعامت — لغة کفالت دیمکدر. بوزعامت بوجه محرر تیمارلورک
بکارینه ویرلیدیکی کبی هر ایالت مرکزنده خزینه دفتردارینه، تیمار
دفتردارینه، زعامت وچاوش کتخدالرینه و هر سنه نجاقدده الای بکنه
وقاملورک در زارلرینه مورکب همیونده بولدن قیوچی باشیاره وخواجکان
دیوان همیونده بولان خواجکان و متفرقه دیوان زعمایه وچاوشلره
و دفتر خاقانی و خزینه عامره و دیوان همیون اقلامی کتبه سنه توجیه
اولوردی. و بوزعامت قید حیات شرطیه ویرلیدیکندن متصرفک
بویوک بر جنایتی تحققی ایتدکجه زعامتی عهدده سندن رفع ایدملازدی.

درس

۲۸

سپاهییلر

۴۹

۱ سپاه ، ۲ سپاهی ، ۳ سپاهیلىك ، ۴ سپاه اوغلانى ، ۵ سپاهی اوچاغى .

سپاه — عسکر ، لشکر ، جيش ، چند .

سپاهی — عسکره منسوب . دولت عثمانیه نك على العموم منتظم سواری عسکرینه اطلاق اولمشدر . بونلر ك علفه لى قسمی یوقاریده علفه جیان وغربا وغربان ناملریله بیان اولنان خاصه سواری عسکریدر . تیمارلو قسمی دنخى بالاده تفصیل اولنان تیمارلو سواری عسکریدر . سپاهییلر ده تکالیف عرفیه و دیوانیه دن معافدر .

سپاهیلىك — اهالىء مسلمه دن اولوب هر ایكى نوع سواری عسکرلىك نك هانکیسینده اولورسه اولسون ایفای خدمت ايلك .

سپاه اوغلانى — اهالىء غیر مسلمه دن دوشیرمه طریقيله النان عجمی اوغلانلر .

سپاهی اوچاغى — خاصه سواری عسکرلرینك تشکیلاتی بختنده نظاملری حقتنده اعطا اولنان تفصیلاتدن اکلایشیلان سوارى قشله لری دیمکدر .

•	۱۱,۹۹۰	•	•	۱۲	کریه
•	سالانه	•	•	•	کوردستان
۶۴۵۱۰۴۷۸	۱,۲۰۰,۲۰۰	•	•	•	بغداد
•	۱,۰۰۰,۰۰۰	•	•	•	بصره
•	۲۸۷ کیسه	•	•	•	مصر
•	سالانه	•	•	•	دهلیز جرحه
•	۱,۲۰۰,۷۰۰	•	•	•	طرابلس
•	۱,۲۰۰,۷۰۰	•	•	•	تونس
•	۱,۲۰۰,۷۰۰	•	•	•	جزائر
•	۸۸۰,۰۰۰	•	•	•	حماس
•	۱,۰۰۰,۰۸۰	•	•	•	حبش
•	سالانه	•	•	•	يمن

۶۹۷۵۸۳۰۷ ۳۳۴۵۱۹۹۸ ۵۸۴۳۳ ۶۶۰۰ ۲۹۴ یکون
 تیمار و رعامتارک حاصلری اعتباریله بر ایالده نسبتلرینی کویستر
 جدولدر .

تفرجه لوبر	ارباب مناصب	حصه داران	یکون واردات	حصه پازو	میرمیرانلر
	اچسه	اچسه	اچسه	اچسه	اچسه
۲۰۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	۱	۱,۰۰۰,۰۰۰	۱	۱,۰۰۰,۰۰۰
۴۸۰	۲,۴۰۰,۰۰۰	۶	۴۰۰,۰۰۰	۶	۴۰۰,۰۰۰
۴۰۰	۲,۰۰۰,۰۰۰	۲۰	۱۰۰,۰۰۰	۲۰	۱۰۰,۰۰۰
۸۰۰	۴,۰۰۰,۰۰۰	۲۰۰	۲۰,۰۰۰	۲۰۰	۲۰,۰۰۰
۱۳۲	۶۶۰,۰۰۰	۳	۲۲۰,۰۰۰	۳	۲۲۰,۰۰۰
۲۰۱۲	۱۰,۰۶۰,۰۰۰	۲۳۰	۱,۷۴۰,۰۰۰	۲۳۰	۱,۷۴۰,۰۰۰
۰۰۰۰	۱,۹۴۰,۰۰۰	۰۰۰	۰,۰۰۰,۰۰۰	۰۰۰	۰,۰۰۰,۰۰۰
۲۰۱۲	۱۲,۰۰۰,۰۰۰	۲۳۰	۱,۷۴۰,۰۰۰	۲۳۰	۱,۷۴۰,۰۰۰

یکون

خواص هایون

جمله یکون

۱,۳۵۱,۶۰۹	۹۰۰,۰۰۰	۳۰۲۱	۲۹	۷	سواس - رومیة صغری
۱,۹۴۰,۸۰۳	۶۲۸,۴۵۰	۲۱۵	۲۹	۴	مرعش
۲,۲۴۶,۴۲۵	۱,۰۰۰,۰۰۰	۱۸۶۵	۱۲۸	۷	شام شریف
۹۱۶,۴۰۰	۷۸۶,۰۰۰	۶۱۵	۶۳	۶	طرابلس شام
.	.	۹۸۵	۹۴	۴	جدید ضیدا
۱,۶۱۶,۸۸۹	۸۱۷,۷۶۰	۸۳۳	۹۹	۵	حاب - الشهباء
.	۱۱,۶۰۱	۱۵۵۹	۴۳	۵	اطنه - آدنه
۱,۵۱۷,۳۳۷	۶۸۱,۰۵۶	۶۲۶	۴	۴	رها - رقه
۴,۵۰۵,۸۷۱	۱,۲۰۰,۶۶۰	۱۹۲۶	۹۲۶	۱۲	دیاربکر
۲,۸۸۷,۵۷۱	۱,۲۱۴,۶۰۰	۵۱۵۹	۱۳۳	۹	ارضروم
۳۴۰,۲۹۰	۷۳۴,۸۵۰	۳۹۸	۵۶	۲	طربزون
۸۲۲,۵۳۰	۸۲۰,۷۷۰	۱۲۹۲	۱	۶	قارص
۴,۵۳۸,۴۳۶	۹۲۵,۰۰۰	۶۸۹	۱۵۹	۱۳	چلدر - آخچقه
۳,۵۲۹,۴۴۹	۱,۱۳۲,۲۰۰	۲۶۹۵	۴۶	۲۴	وان
۹۳۳,۲۸۴	۶۸۲,۰۰۰	۱۰۰۴	۶۶	۳	موصل
.	۱,۱۰۰,۰۰۰	۸۰۶	۸۵	۳۱	شهرزور
.	۶۷۹,۰۰۰	.	.	۹	کفه
.	۶۵۶,۰۰۰	.	.	۵	جزیره مورہ
.	۷۹۰,۵۵۵	.	.	۵	واراطه
.	۳۰۰۰ کیسه	.	.	.	اردل - بوغدان
.	۱,۲۰۰,۰۰۰	.	.	.	قریم
۱,۸۹۴,۵۵۸	۱,۲۰۰,۷۰۰	.	.	۷	قبریس

ایستدیلر؟ بونقطه لر ده اوسع بره مقیاسده اکللا شلمق اوزره تیمار وزعامت ایله اشکنجبار ایچون تنظیم ایدیلان نظامنامه نری تدقیق ایتملیدر. بز بوراده یالکز اوزمان ممالک عثمانیه نك تقسیمات ملکیه سنی و بو تقسیماتک مالیه نقطه سندن اساس اعتباریله نسبتی کوسترن برجدولی بروجه آتی درج ایدیوروز. بونک مطالعه سنی بو بایده بر فکر اجمالی حصولی ایچون کفیدر.

قانونی سلطان سلیمان زماننده کی تیمار وزعامتک و خاصه لک مقدار یله تقسیمات ملکیه و مالیه منزی کوسترن جدولدر.

ایالاتک اسملری	سنجاق زعامت	تیمار	ایالت بکارینک سنجاق بکی و دفتردارلر	عدد	عدد	عدن	مقدار خاصی	وسائر امانا خاصی	روم ایلی
				عدد	عدد	عدن	اچیه	اچیه	
	۲۴	۱۲۲۷	۱۲۲۸۷	۱,۱۰۰,۰۰۰	۶,۹۸۹,۶۴۹				
بودین	۱۷	۲۷۸	۱۳۹۱	۸۸۰,۰۰۰	۴,۶۱۴,۰۸۵				
اوزی-سلتره	۶	۱۸۸	۱۲۸۶	۹۸۸,۰۰۰	.				
بوسنه	۷	۱۵۰	۱۷۹۲	۶۵۰,۰۰۰	۱,۸۹۴,۰۵۷				
طمشوار	۶	۱۰۹۰	.	۸۰۶,۷۹۰	۱,۵۰۴,۳۰۰				
جزایر-قبودان پاشا	۱۸۱	۱۸۱	۵۵۸۲	۸۸۵,۰۰۰	۲,۵۳۶,۰۹۵				
اکری	۹	۱۰۸۱	۴,۰۰۰	۸۰۰,۰۸۰	.				
قنیزه	۷	۷۷	۱۰۰۷	۷۴۶,۰۶۰	.				
اناطولی	۱۳	۲۹۹	۵۵۸۹	۱,۰۰۰,۰۰۰	۴,۸۴۵,۱۵۰				
قره مان	۷	۶۸	۲۲۱۱	۶۶۰,۵۷۱	۱,۸۲۲,۵۴۰				

زمانگرنده کی وزیراسندن خسرو پاشا خاطر ویا پاره ایله تیمارلری خلاف نظام شوکا بوکا ویرمکه، صائمغه، التزام ایتمکه باشلادی. واخلافه بو طریق مکر وهی آچدی. بونک ایچون تاریخ کندیسنی دائماً مؤاخذه ایتمش والی الابد ایده حکمر .

حتی بوقباحندن صوقوللی محمد پاشا واوز دیر اوغلی عثمان پاشا بیله قورتیله ماز .

چونکه قانون قدیم بوزولدی. خدمت باشنده اربابی بولتماز اولدی. عثمانلی عسکر ایکنک نقطه تدیسنی بودر. بوندن صکره دائماً حقسزلق، بولسزلق، بوزغونلق دوام ایتمش کیتمشدر .

حتی ده صکره بونلردن (بدل تیمار) نامیله برده ویرکو آلمغه ووارداتلیجه تیمارلر (مقاطعه میریه) نامیله خزینه مانده ایلمکه و مقاطعه شکنده صاتیلوب ازام اولمغه باشلامشدر که ۱۳۰۰ تاریخلرینه طوغری تیمارلور مقدار جه پک آزمش و دیر لیکلر برطاقم نا اهللر اننه دوشمش ایدی .

مع مایه الی یوز بوقدر سنه لک حیات موجودیتیزک بش یوز اللی سنه لک زمانده حکومتک اعالی ایله اولان مناسبات مالیه سی ایشته ابتداده غایت منتظم و صکره لری مشوش بر حاده بولنان بو تیمارلور وسطایته وقوعه کلشدر. بناءً علیه مالیه نقطه سندن دیه بیلورز که حکومت مزاهالی ایله انجق یتش سنه دن بری طوغریدن طوغری به مناسبت پیدا ایتمکه باشلامشدر . اراده کچن بش بچق عصرده مملکتک تقسیمات مالیه و مالکیه سی نصل ایدی؛ بر وجه محرر هم مقتصد هم مجاهد اولان تیمارلور اهالی پی نصل اداره و کندیلرندن خلقی نه صورتله ممنون

بر نفر ا کس لملک احتمالی یوقدر . چونکه بر منحل تیمارہ دائماً
اون طالب بولور .

ثانیاً تیمار صاحبگیری اباعن جد و طئیرینک ضابط و حارس
و مملکتارینک اوجاق زاده سی و خاندانی اولدیغندن اهالی بونلری
بویوک کورهش و اطاعتہ الیشمشدر . انک ایچون اهالینک ایشہ
یارارلرینی در حال طوپالار و محافظه و وطنہ قوشارلر . بناء علمیه سوقیات
عسکر یه ده فوق العاده بر سرعت و سهولت کوریلور .

ثالثاً : بونلرک اولادلری بابالرینه خلف اوله بیللمک ایچون وقت
صباوتلرنده آتہ بینمک، اسلحه قوللانمق، اهالی نرندنه قدر و حیثیتی،
حسن اخلاقینی محافظه ایتمک، خصوصلرینه پک زیاده اعتنا ایدرلر .
بوسببہ ییتیمچیلک و سلاحتسورنتمده و حسن اخلاقده ممتاز اوله رق
یتشورلر و یارارلقلر کوسترلر .

رابعاً : بونلرک فضلہ منفعت تأمین ایتملری دیرلرک لری داخلنده
بولانن زراعتک تکمیلر زراعتلرینه وابسته اولدیغندن محتاج اعانه اولان
اهالی یه تخمک، یمکک ذخیره و یرمک و معاونت نقدیه و سائرده
بولنمق صورتیه زراعتدن خالی محل قالماسنه اعتنا ایدرلر .

خامساً : کندیلاری ایچون حیوان یتشدیرمک مجبوریتنه اولد .
قلرندن ملک محروسه نک کسب معموریت ایتمسی و کلیت اوزره توانا
و جنس اعلا حیوانلر یتشمسی امرنده تاثیرات کلیه اقتصادیه لری
کوریلور ایدی .

بویله حال انتظامده دوام ایدن عسکرلرکک بوزولمسی رأس کارده
بولناتلرک قانونی اخلاص ایتملرندن ایدری کلدی . سلطان سلیمانک صوک

موظف اولان تيارلورله ويريلاق اسمدر . بونلرك مقدارى قاعملرك مقدارى ايله آرتمش ، اكسيلمشدر .

خدمت تيمارى — بعض سرحدلرده بولنان جوامع شريفه امامت وخطابته وسراى هايون خدماتنه باققله مامور تيارلورله اطلاق اولنمشدر . سراى هايونه سنوى اوتوز بيك سنبل صوغانى كتمك وشاهين وچاقق قوشلرني تدارك وتقديم اتمك ودها بوكي ايشلرى كورمك ايچون مخصوص تيارلر واردى . توجه اولنوردى .

منسوخات تيمارى — مسلم ويوروك عسكركلرى كي خدمتارى لغو اولنان صنوفدن بهضيلردن منحل قالان تيارلردر كه حين حاجتده بر خدمت مقابلده اولنق اوزره آروجه قيد ايدياور ايدى . امور بحريه اهميت پيدا اتمك باشلادقن صكره بوتيارلرك معاملاتى (دريقالمنه) ويرمش و (نوند) عسكرينه توجه اولنق صورتده افراد احتياطيه بحريه يتسديرلمشدر .

سپد تيمارى — صكره لرى تاثير تغلب ايله حاصلاتى آزلان و كيمسه به توجه اولنجيوب براتلرى كويا سپدده قالان تيارلردر . حقيقت حالده بونلرك طالبي چوقسهده سنجق بكار بكيه وسرره ماكل اولسى مقصديله (سپد تيمارى) ديسلمش وبعضلرينه اسمنى مسعى اوله رق برات بيله تنظيم ايتديرلمشدر .

تيارلورلك تنظيمات قانونيهسى ترقيات عسكريه وماليه نقطه نظرندن يك مهمدر . باشاوجه فائده لرى شونلردر .

اولا محاربه لر نه قدر تمتد وتلفات نه درجه زياده اولسه عسكردن

واوراده ترقی، ثروت و زراعت و ضبط و ربط و محافظه مملکت و انتظام
اداره و نظارت ایلمری قانوناً شمرطدر .

بر تیمار صاحبی وفات ایدوبده ولدی حرب و ضربه قادر ایسه
تیماری اکا ویریلور . اکر اوغلی صی ایسه ایفای خدمته مقتدر
اولنجیه قدر جبهلی کوندرمک شرطیه توجیه قانور . بلاوند وفات
ایدسه او دیرلک جبهلوردن مستحق اولایه ویرلمک اوزره بکلر بکی
طرفندن انتخاب و در سعادتجه برات شریف ایله تفویض اولور .

مخاربه زمانده تیمارلورلک اوندی بری هم محافظه وطن، هم ارقداشیرینک
دیرلک امورینی تسویه ایلمک ایچون (قوروجی) نامیه مملکتده قانور .
کیرلرک اردویه اتجاقتده بوندر در حال دفتر ایدیلرک قوماندانک
اسمه نسبتله (فلان پاشانک دفترلوسی) دنیلور . مخاربه امتداد ایدر
وسرحدده قینله ق لازمک کورسه ایچیردن بش اون کسینی (خرجلقچی)
نامیه تیمارلری حاصلاتندن پاره کیتیرمک اوزره مملکتده کوندرلر .
زیرا بونلرک سفرده دخی معاش و تعینلری یوقدر .

قیلمچ تیماری — هر تیمارک اناطولیده (۳۰۰۰) و روم ایلمیده (۵۰۰۰)
اچقه حسابیه اساسی یعنی اصلی صاحبنه عائد دیرلک دیمکدر . اندن
فضله ایچون صاحبی هر او مقدار نسبتده بر جبهلو کورتور . کجور جلودر .
اشکنجی تیماری — متصرفلری الای بنی بایراغی التنده مأمور
اولدینی سفره اتمک ایله مکلف اولان تیمارلوره ویریلان عنواندر .
تیمارلو عسکرلرک کلیملو قسمنی بونلر تشکیل ایدر .

مستحفظ تیماری — منسوب اولدینی قلمه بی محافظه ایتمکله

وهر ایالت متعدد [میرلوالقاره] و یا [بکلکلره] تقسیم ایدیلهرک
 نامه [سنجاق] دنیلوردی . هر سنجاق مقدار حاصلات و نفوسنه
 کوره (خاص) و (زعامت) و (تیمار) و (اوقف) و (اوجاقاق)
 اولق اوزره ترتیب وارباب استحقاقه توجیه اولنوردی . حاصلاتی
 یوزبیک آچمه دن زیاده دیرلکلره [خاص] و یکریمی بیکدن یوزبیکه
 قدر اولان دیرلکلره [زعامت] اوج بیکدن یکریمی بیکه قدر اولان
 دیرلکلره [تیمار] اعزه اوقاقه تخصیص اولنانلره (اوقف) و قلمعه
 دزدارلریه محافظلرینه و یریلانلره (اوجاقلق) دنیلوردی .

[خاص] یا بالذات طرف پادشاهییه و سلاطین عظام حضراتنه
 و یا خود وزرا و امرايه عائد اولوردی . پادشاهه و خاندان سلطنته عائد
 اولانلرینه [خواص هایون] ، وزرا و امرايه توجیه اولنانلره
 [خواص وزرا و امرا] دیرلردی . بو ایکنجی قسم منصبلریله قائمدر .
 بویله منصب متصرفی اولانلر سفره عزیمت ایتدکده قاچ یوزبیک
 آچمه خاصی وارسه اناطولیده هر اوج بیک و روم ایلی ده هر بش بیک
 آچمسی ایچون بر جبهلی کورتورمکه مجورددر . شو حالده بر ملیون
 [اسکی ترکیجه تعبیری اون یوک] آچمه خاصی اولان بر بکلر بکی تام
 السلاح و حرب و ضربه قدر ایکی یوز جبهلی ابله حربه کیتمک مقتضای
 قانوندر . کذلک یوزبیک آچمه دیرلکی اولان بر زعیم ۲۰ جبهه و یکریمی
 بیک آچمه دیرلکی اولان بر تیمارلی روم ایلیده درت و اناطولیده اتی
 جبهلی ابله محاربهیه قوشه جقدر .

تیمار صاحبلرینک دیرلکنک بولندیفی سنجاقدقه اقامت ایتلمری

فراغ وانتقالده معین اولان خرجنی آلور . فقط اصطلاح مالپونده صاحب ارض بوناره اطلاق اولنور . دفتر خاقانی نظارتی وظائفنده بوکا دائر بر از ایضاحات ویرلمشدر .

تیمارلو — اصطلاح مالیمزده کندیلرینه (دیرلک) و (معیشت) اوله رق بخش اولنان اراضی بی اعمار ایتمک و ایچنده کی اهالی یه باقق و حین محاربه ده حدوده یتمشک اوزره احداث اولنان سواری آلابرینک افرادیته و کوچوک ضابطاننه دیلور . [عثمانلی شوالیه سی] دیمکدر . صورت احداثی تکالیف شرعیه بختنک مقدمه سنده جملاً بیان ایلمشیدی .

جبهه — تیمارلورلرک بدل کوتوردکاری و ارزاق و سائره قافله لرینی محافظه خدماتنده بولندردقلری مسلح و زرهللی یرلی سواری دیمکدر .

جبهه چی — عثمانلی اردوسنک زرهللی صنفنه منسوب عسکر دیمکدر . جبهه چی باشی — بو صنفک رئیس ، آمری ، ضابطیدر . تیمارچی — تیمارلورلرک بویوکی ، ضابطی یعنی زعیم دیمکدر . شمدی بو عنوان عسکری خسته خانه لرده خسته عسکرلره باقنلره ویرلمشدر . دولتیزک بدایت تشککلنده یعنی اورخان غازی زماننده وضع اولنان قوانین موجبنجه عساکر عثمانیه طرفندن فتح اولنان هر قطعه نیک اراضیسی در حال تحریر اولنور . وهر قریه نیک مقصدار حاصلات عشریه سی و نفوسی و قاچ خانندن عبارت اولدینی و اورمان و سرعازی قید و ثبت دفتر ای دیلوردی . بعده او مملکت مفتوحه [شیرلک] ویا [میرمهیراناق] ویا [بکلر بکیملک] عنوانیه بر [ایالت] اتخاذا اولنور .

خرستیانلرك ایلری کلنلری دخی بو عنوانه نائل اولمشدر. کوی چور-
باجیسی، محله چورباجیسی. کوی و محله کتبخداسی وظیفه سیله هوظف
طوتلمشدر .

چورباجی اوسته — یکیچری اوچاغنده، چورباجی بر قزغانده
پیشن بر طاقک ضابطی در. رتبه سی یوزباشی به معادلدر.
آق صقال — مختار و اختیار و کویک و یا قیبهک باشی . امور
مالیده بوندرده ایجابنه کوره مختار و قوجه باشی و چورباجی و کتبخدا
وظیفه لرینی ایفا ایتشاردر .

تیمارلور

۴۸

۱ تیمار، ۲ دیرلک، ۳ تیمارلور، ۴ جبه لو، ۵ جبه جی، ۶ جبه جی
باشی، ۷ تیمار جی. ۸ قلیچ تیمار، ۹ اشکنجی تیماری، ۱۰ مستحفظ
تیماری، ۱۱ خدمت تیماری، ۱۲ منوجات تیماری، ۱۳ سپد تیماری.
تیمار — باقیه . مریض و علیل اولمش و یا بر بلیه یه اوغرامش
کیمسه لره باقی، نمخوارلق، مهربانلق ایتک. خسته انسان و یا حیوانلرك
اقتضا ایدن خدمتارنده بولمق وانلری بسله مک دیمکدر .

دیرلک — حیات، یاشایش، عمر، یشامق ایچون لازم اولان شی،
نفقه دیمکدر. اصطلاح مالهمزده طرف دولندن ویریلان هر نوع معاش
و علوفه یه و خاص و تیمار وزعامته دیرلر. (پادشاه دیرلکی) نامینه زبانددر.
دیرلک دیمک چفتلک دیمک دکلددر. هرکس ینه اراضی به متصرفدر.
زراعت و حرث ایدرلر. دیرلک صاحباری بو اراضینک عشرینی و حین

ملحق قضالرينه دائره نرى كدكلولرندن و ياخود محملرى خاندانلرندن
 اهالىنىك طب و رضالريله و يووده لر تعين ايدرلردى . بو يووده لره
 مركزجه مقاطعات خزينه سى قلمندن اوامر شريفه و يريلوردى .
 وظيفه كيتدكجه توسع و تعمم ايدهر ك صكره لرى بونلر قضا قائم مقاملى
 وظيفه سيپه ده موظف اولمشلردر . تيار و زعامت اصولى دوام ايدن
 يرلرده بونر يلكيز مقاطعات و خواص قسمنك وارداتى جبايت
 و تنظيماته قدر دوام ايتمشلردر .

قوجه باشيلر

۴۷

۱ قوجه ، ۲ قوجه باشى ، ۳ قوجه رئيس ، ۴ چورباجى ، ۵
 چورباجى اوسته ، ۶ آق صقال .

قوجه — بيوك ، اختيار ، مدير ، زوج معناسنه در .

قوجه باشى — كوى اختيارلرينك باشى ، بزنجيسى ديمكدر . بزده
 صكره لرى بومقامده (مختار) كلسى قوللانمشدر . دواته اهلى بيننده
 تبليغ و تبلاغه و تكاليفك تحصيلات و تسليماته مأمور ايديلر . ده بر
 چوق و وظائف ماليه و ملكيه و عدالته لرى ده وار ايدى . تنظيماته قدر
 دوام ايتمشدر .

قوجه رئيس — برسفينه نك ايكنجى قبودانى ديمكدر .

چورباجى — كويده مسافر طويوران كهيا و متحيز و مختار و قوجه
 باشى و آق صقال ديمكدر . طشرده دكان و مغازه صاحبي اولان

يوروك — چابوق و ابي يوروين ، ابي يول الان . بر يردە
طورميوب كزن خلق ، كوچپە ، بدوى ، خيمە نشين ، عشيرت ديمكدر .
اناطوليدە قويونى چوق ترکان عشيرتلىرىندە يوروك دنيلمىشدر .
يوروك بزده يكيچرى يە رديف اولان اون درت بلوك يايا عسكرىنە
اطلاق ايدلمشدر .

يوروكان يوركار — بونك جمعيدر . يوروكان انقرە ، يوروكان
ذيله . طراقلى يوركارى ديه استعمال ايدلمشدر .

يوروكبكي — مير يوروكان — مذکور رديف يوروك عسكرىنك
ضابطيدر . بودخى (ميرمسلم) بى زعيملىر مياندىن انتخاب اولنوردى .

درس ۲۷

ويووددلىر

۴۶

ويووده — اسلاو جەدن ماخوژ ، صوباشى ، اغا ، بر قومك رئيسى .
بعض محملارك اداره وضبط وربطنە مأمور آدملىر .
افلاق — بوغدان ويوودهسى ، غلظه ويوودهسى كېي .

ويوودهلق — ويووده وظيفهسى ، برويوودهنك تحت اداره سنده
بولنان ير ، بزده ويوودهلق بيك تاريخندىنصكرە باشلاز . ايلت واليلىرى
وسنجاق متصرفلىرى كندى عهدەلرینە توجیه اولانان ايات وسنجاقلىرك .

ایتمک، خندق قازمق، آرابه جیباق ایتمک، طوپ چکمک، عسکره ذخیرم
کتیرمک بالطه جیلق وظیفه سنی کورمک ایله مکلف ایدیلمر. بونلر سائر
تکالیفدن دخی معاف طو تلمشردی. مسلم کسر لامله بر آزالق ناحیه مدیرلرینه
وقضا قائم مقاملرینه ده اطلاق ایلمش و اخذ و صرف اموالده مآذونیت
ویرلمشدر.

مسلمان — بو عسکرک هیئت مجموعه سینه دیرلر. روم ایلمدن
النادرینه ده (یوروکان) دیرلردی.

نبوت — بونلرک عندالایجاب بشده برینک نوبته خدمت باشنه
جلب اولنمسی دیمکدر. اوتوز نفری بر اوجاق صایلموردی. شو حالده
بونلر محاربه ایله مکلف اولیبوب نقلیات و سوقیاتی و حرکاتی تأمینله
موظف ایدیلمر.

مسلم بکی — میر مسلم — بونلرک ضابطلریدر. زعما مینانندن
انتخاب اولنورلردی. صکره دن بو وظیفه مملکتین عسکرینه کوردیریله.
کلدیکندن (مسلمان) عسکری لغو اولنمش و اراضیلری (دریاقلنمه)
الحاق اولنهرق (منسوخات) نامی ویریلان تیمارلر وجوده گلشدر.
بشلو — بش اچقه علوفه لی عسکردر انلرده بونلرک وظیفه سیله
موظف اولمشلردی. عسکره یول آچار و دلیلک ایشنی کورورلردی.
بشلو اغاسی — بو عسکرک سرکرده سی یعنی آمر و ضابطی
دیمکدر.

یوروکلر

۴۵

۱ یوروک، ۲ یوروکان، ۳ یورکار یوروک بکی، ۴ میر یورکان.

بزده يالكز واردات وقفیه نك جباتی ایچون بونامه مأمور لر استخدام
ایدلمشدر. ایومده موجوددر .

متولیلر

۴۲

متولیلر — كذلك یوقاریده تعریف وتفصیل ایدلدی. هر وفقك
ایوم متولیلی وارددر. و اوقاف نظارتنه حساب ویرمكه مكلفدر .

جزیه دارلر

۴۳

جزیه دارلر — بونلره دائر تکالیف شرعییه و جزیه محصللری
و جزیه باش باقی قولی بچملرنده معلومات ویرلدی .

مسلمانلر

۴۴

۱ مسلم، ۲ مسلمان، ۳ بنوبت، ۴ مسلم بکی، ۵ میر مسلم، ۶ بشلوی،
۷ بشلوی اغاسی .

مسلم — کنندیسنه بر شی تسلیم اولنمش و آنک س—لامت حفظنه
مأمور اولمش دیمکدر. بزده برنوع اناطولی عسکریدر . مقداری اللـ
بیک قدر ایدی .. بونلره یوزر دونمك برر چفتلك ویرلمش وعشر
شرعیلری ده بدل خدمت اوله رق کنندیلرینه ترك ایدلمش ایدی. مسلم
دنیا مسنك بر سببی ده بودر. بونلر اردوده بول آچق، تطهیر و تنظیم

واخلاق و اطوار چه اک کزیده لرندن نقل اولنور . مراسم مهمه
و مخصوصه سی واردر .

پادشاهلرده بالذات او خدمت جلیله بی کندیله یچون شرف عد
ایتملردر . بوجه محرر دلبند آغازی خدمت لرنی وكالة ایفا ایدر لر .
ردت یوز بو قدر سنه دن بری هر سنه رمضان شریفک اون بشنده
آلای والایله رسم زیارت ایفا اولنور . اکثر قرنائی و خزینة
هایون کتخدالرنی آنلردن انتخاب ایدر لر . ایوم قانونلری تماماً
مرعی و (خرقة شریف خدمه سی) عنوانیله باقیدر .

عاملر

۴۰

عاملر - دولت عثمانیه نك تشككندن اولکی زمانه عائد مأمورین
مالیه دندر . اساساً او بحثده انلر ایچون ایضاحات لازمه ویرلمشیدی .
بونلرک مأمورین عثمانیه میاننده کورونومی ممالک سائره اسلامیه دن
ممالک عثمانیه ته تحاق ایدن یرلرک قواعد اداره عثمانیه مز وجهله
تحریری اجرا اولنجه یه قدر کچن جزئی مدت ظرفنده موقناً ویا
استثناء ایفا واستخدام اولنلرندن عبارتدر .

جابیلر

۴۱

جابیلر - بونلر حقنده دخی بحث مخصوصنده ایضاحات ویرلدی

نقل بیوردقلری وخرقه شریف دائره منیفه سنی انشا ایتدیر دکلری
 زمان بودائره نك خدمت مبعجه سنده بولنانلر ایچون بنا ایدیلان خانه در.
 کوچك او طه — فاتح رماننده خزینه وکیلار قغوشلرینه مخصوص
 آغالری تربیه و تعایم واحضار ایچون وجوده کتیر دکلری دارالتدریسدر.
 صکره دن سلطان احمد خان اول بونی سفرلی به قلب ایتمشدر .

خاص او طه — خانه خاصه دیمکدر . بر زمان بویله دنیلمشدر .
 خاص او طه باشی — ابتدا خاص او طه نك ضابطی اوله رق احداث
 ایدلمش و صکره اندرون هایون تشریفاتجیلانی وظائفله موظف اولمشدر.
 خانه خاصه انخدار آغاسی — خانه خاصه نك ضابطی در . کافه
 معاملاتنه او قاریشیر . نظامات موضوعه وحرکات مرضیه دائره سندن
 چیقمه ملرینه دفت ایدر . دیگر او طه لردن خانه خاصه آغالغه ترقی
 ایده جك آغالر تشریفات ایله کندیسنه تسلیم ایدیور ایدی . قباحتیلرک
 مجازاتی ومستقیم ومستعدلرک مکافاتی آ کاعا د ایدی . دواړک مفتاحنی
 حاملدر .

خانه خاصه دلبند آغاسی — امانات مبارکنک وکتب نفیسه نك
 موضوع بولندیغی دائره نك کیجه وکوندوز تنظیم و تنویری وتلاوت
 ومطالعہ نظاماتک دوام مرعیغی معامله لرینک ناظر و آمر و ضابطی
 ایدی . پادشاهلرده خانه خاصه آغواتی نوبتسده داخل اولدقلرندن
 آنلرک نوبت وکیلی دلبند آغالریدر .

خانه خاصه آغالری — بولمر خرقه سعادت نبویه ایله سائر امانات
 مبارکه نك نگهبانلریدر . کدکلی ، موظف ، منتخب قرق ذاتدر . یاوز سلطان
 سلیم خانک وضع ایتدیگی قانون موجینجه دیگر او طه لرک قدمیلرندن

عزبیلر

۳۸

۱ عزب — ۲ عزبان — ۳ عزبیلر — ۴ سردن کچدی — ۵ دال قلانچ — ۶ فدائی .

عزب — بیکار ، ایرکن ، متأهل اولمیان ، مجرد آدم دیمکدر .

عزبان — عزبیلر سـپاهییلرک بیکار و مجرد قسمیدر ، بونلرده سواریدر . استکشاف ، هجوم ، آقبجیلیق ، و جاپولجیلیق ایشلرینده بونلرک پک چوق یرازقلری کوریاوردی .

سردن کچدی — دال قلانچ — فدائی — ناملریله بونلرک ایچلرندن پک چوق [فدائی] چیقار ایدی . فدائییلرک علوفه لری ضم اولنمق قانون مخصوص احکامندن ایدی . [۱۱۰۰] تاریخندن صکره بو اصول لغو اولمشدر .

خانه خاصه آغاری

۳۹

۱ خانه خاصه ۲ کوچک اوطه ۳ خاص اوطه ۴ خاص اوطه باشی ۵ خانه خاصه انخدار آغاسی ۶ خانه خاصه دلنبد آغاسی ۷ خانه خاصه آغاری

خانه خاصه — یاوز سلطان سلیم خانک امانات جلیله بی استانبوله

سپاهیسی ولایاتده بولنور وژاندارمه وظیفهسنی ایفا ایلردی. بونلرایسه مرکزده بولنان سواری دیمکدی .

اوزمانک اصولنجه اردونک صاغ طرفنده بولنهجق بلوکه [علوفه جیان یمین] وصول طرفنده بولنهجق بلوکه [علوفه جیان یسار] دیرلردی . بو بلوکاره آنان عسا کردن مراتب عالیهنک اک رفیعنه قدر ترقی ایتمش وتاریخده نام براقش پک چوق اعظم واردر .
بو سپاهیبر عسا کر خاصه اولدیغندن دائماً محاربهده مرکزده لواءشاهانهنک بولندینی یرده اردونک قلمکاهنی ونفس هایوننی وعسکرک آغزلغنی محافظه ایدر وعندالایجاب محاربهیه کیرر ایدی .

غربا

۳۷

۱ غربی - ۲ غربا - ۳ غربای یمین - ۴ غربای یسار .
غربی - یبانجی وکیمسه سز و فقیر آدم . جمعی غربا کلور .
غربا - مراد اولرماننده بروجه محرر تأسیس اولنان بلوکلک دیگر ایکسینی تشکیل ایدن سواری عسکریدر . بونلر . مملکتلری پای تخته پک اوزاق اولان غربیبر ایدی . زمان احدائی علوفه جی عسکر یله برابردر .
غربای یمین - غربای یسار - بونلرک وظیفه لری علوفه جیان حقیقده کوستریلن قاعدهیه تابعدر .

علوفه جیان

۳۳۶

۱ علوفه، ۲ علوفه جی، ۳ علوفه جیان، ۴ علوفه جیان یمین، ۵ علوفه جیان یسار .

علوفه — اصطلاح قدیم مالیده عسکر معاشی . اصل لغت معناسی حیوان یمی دیمکدر . وقتیه سپاهیله ره وسائر عسکرلره ویریلن معاش یالکیز حیوانلرینک یملرینه قارشی ویرلدیکندن او یله مصطلح اولمشر .

علوفه جی — پادشاهلر معیتده ایلك دفعه اوله رق احداث اولنان درت بلوک سواری عسکره ویریلن اسمدر .

علوفه جیان — غلط اوله رق یایش بر جمع و او یله جه چوق زمان قوللانیس بر کله در . حتی مذکور درت بلوکده (بلوکات اربعه) دیرلردی . او وقتک انشاسی ترکی کلهلری فارسى و عربی قاعده لریله جمعلندیرمکه مساعد ایدی . بو غلطاردن بو کون اسان مالیمزه موروث لغتار حالا واردر . چقتلیکات، پیشینات، اغوات کبی .

علوفه جیان یمین — علوفه جیان یسار — سلطان مراد خان اول زمانده (۷۲۹) تاریخنده خاصه سواری عسکر اولمق اوزره [ابنای سپاهیان] بلوکلری نامیه ایلك دفعه وجوده کتیریلن بالاده محرر درت بلوکدن ایکی بلوکیدر . محارباتده الثوب تربیه ایدیلن اسپرلردن و کوکالی و یادوشیرمه طریقیه انان غیر مسلملرک اولادندن تشکیل اولنوردی . بونلر او وقتک مکاتب عسکریه می دیمک اولان (عجمی اوغلانلری) قیشه لرنده تربیه اولنور و کزیده لری بوبلوکلره قید ایدیلوردی . تیمارلو

۴ بحریه مستشارلغی، ۵ مالیه مستشارلغی، ۶ داخلیه مستشارلغی، ۷
ضربخانه مستشارلغی، ۸ صدارت مستشارلغی، ۹ تجارت مستشارلغی.
مستشار — کندیسیله استشاره ایدیلن، ایش طانیس-یلان ذات
یزده [مستشارلق] مأموریتی تنظیماتدن اوج سنه اول احداث اولمشدر.
امور ملکیه مستشارلغی — خارجیه مستشارلغی — ایکی نظارتده
معاملاتک تکثیرینه مبنی (۱۲۵۲) تاریخنده ایملک دفعه اوله رق بو ایکی
مستشارلق تأسیس ایدلمشدر.

بحریه مستشارلغی — کثرت واهمیت پیدا ایدن معاملات بحریه ده
قبودان دریا بولنان ذاته معاونت ایملک اوزره (۱۲۵۳) تاریخنده بو
عنوانله بر مستشارلق وجوده کتیریلهرک ترسانه مدیرلیک لغو اولمشدر.

مالیه مستشارلغی — مالیه ناظرلغنک احداث اولن دیغی کونک
فر داسنده مالیه مستشارلغی دخی وجوده کتیرلمشدرکه (۱۲۵۳) تاریخنده در
داخلیه مستشارلغی — امور ملکیه نظارتی (۱۲۵۳) سنه سنده داخلیه
نظارتنه تحویل ایدلیکی زمان مستشارلغی ده بو عنوانی آلمشدر.

ضربخانه مستشارلغی — ضربخانه معاملاتنک جسامتی تحقیق ایتمسینه
مبنی (۱۲۵۴) تاریخنده امثالی مثللو اورایه دخی بر مستشار تعیین
ایدلمشدر.

صدارت مستشارلغی — ابتدا باش وکالت معاونتلیکی نامیله (۱۲۵۴)
تاریخنده تأسیس وبعده مستشارلغی تحویل ایدلمشدر.

تجارت مستشارلغی — بوده (۱۲۵۴) ده تأسیس ایدلمشدر.

باش وزنه دارلق — اصطلاحك دكيشمه سی اعتباریله برارلق
كله لك تقدیم و تاخیر ایدلمسندن حصوله كلشدر .

وزنه دار باشی اغا — لسان مالیمزه ایلك بو ترکیب ایله داخل
اولمشدر . زمان فاتحدن بری خزینه هایون مأمورینی میاننده موجود
ودفتردار افندیلك معیتنده پاره الوب و یرمك معاملاتیه موظفدر .
هر دفعه قبه هایوننده عاوفه توزیعی مراسمنده حاضر بولنور .
و نتیجهده بر طاقم [اعلا ثوب] خلعتیه تلطیف اولنوردی .

خزینه عامره وزنه دار باشیسی — قدیمآ دفتردارلر و مؤخرآ مالیه
ناظری رفقتنده بولنان و خزینه نك مقبوضات و مدفوعات نقدیه سیله
مكلف اولان و معیتنده متعدد وزنه دار استخدام ایدی لان مأموردر .

حرمین خزینه سی وزنه داری — یوقاریده وظائفی سویلنان
حرمین خزینه سی ناظرینك معیتنده معاملات نقدیه نك ایفاسیله مكلف
اولان وزنه داردر . صره هایون الایی کونی تلطیفاً (خلعت خاص)
اکسا اولنوردی .

وزنه دار چراغی — وزنه معاملاتنده کسب ملکه و رسوخ ایتدیرلك
اوزره وزنه دارلرک معیتارینه نصب اولنان معاوندردر .

مستشارلر

۳۵

۱ مستشار، ۲ امور ملکیه مستشارانی . ۳ خارجیه مستشارانی ،

ومناسی ایچون ویریلان برات وفرمانلرک خرجنی الهرق حفظ
واعطاسنه مأمور .

روزنامهچه کیسه داری — باش روزنامهچه جینسک معیتنده توزیع
وتأدیة نقود مأموریدر . علوفه توزیعنده وصره هایون اخراجنده
بالفعل ایفای توزیعات ایدر واعلا قسمندن خلعت الوردی .

رئیس افندی کیسه داری — رئیس الکتسابلنگ اوراق مهمه
مأموری ، دیوان هایون کونلری قبه التنده برابر بولنوردی .

درس ۲۶

وزنه دارلر

۳۴

۱ وزنه ، ۲ وزنه دار ، ۳ وزنه دارباشلیق ، ۴ باش وزنه دارلق ،
۵ وزنه دارباشی اغا ، ۶ خزینة عامره وزنه دارباشیلیغی ، ۷ حرمین
خزینة سی وزنه داری ، ۸ وزنه دار چراغی .

وزنه — طارقی آلتی ، میزان ، ترازی ، آچه طارقیلان محل ،
صندق ، خزینة معنالیغی افاده ایدر .

وزنه دار — بر دائرة رسمیه نك صندیغنی ، وزنه سنی اداره یه مأمور
اولان ، آچه بی طارتوب آلان آدم ، صدق امینی .

وزنه دارباشلیق — بر دائرة ویا نظارتده بولمان متعدد وزنه دارلرک
باشی ، رئیس ، آمری . قدیم ومهم بر مأموریتدر آلان دوا اردولکده باقی ایدر .

مجلس مبعوثانغزه ویریلن طقسان اوچ سنهسی بودجه سنک تنظیمه قدر
باقی ایدی . اندنصرکه عثمانلی آلتونی واحد قیاسی اولدی .

کیسه دار — بر دائرئک کیسه سنی طوتوب ایجاب ایدن یرلره
آچقه ویرن آدم ، وکیل خرج ، برده قلم ضابطک یمغی که اوراق
کیسه سنی حفظ ایدر .

جزیه کیسه داری — جزیه مقاطعه جیسنک ، جزیه دارباشینک ،
جزیه محصلنک کیسه داری ، وزنه داری دیمکدر ،

بکک کیسه داری — بککچی امدینک اوراقنی احضار واعطا
ایدن قلم ضابطی .

چاوش باشی کیسه داری — چاوش باشی معیتده دعاوی به عائد
عرضحال واستدعائری احضار و دیوان هایونه اعطا ایدن مأمور .

تحویل کیسه داری — خزینه تحویل معاملاتنه یعنی بورج سنداتنه
واسهام ایشارینه باقن اسهام مقاطعه جیسی واسهام محاسبه جیسی معیتده
تحویلارک و اوراق سائرئک احضار واعطاسنه مأمور .

مکتوبی سرخایه سی کیسه داری — زمان محمود خانیده احداث
اولان مکتوبی قلملرینک سرخایه سنه عائد اوراق مأموری .

تشریفات کیسه داری — تشریفاتجیلرک معیتده فرمان و برات
واوراق سائرئک احضار واعطاسنه مأموردر صرّه هایون مراسمنده
بوده خلعت کیردی .

اوقاف هایون کیسه داری — اوقافه عائد پارلرک حفظ واعطاسیه
مکلف اولان خزینه دار معاونی .

رؤس هایون کیسه داری — کرک علمیه و کرک ملکیه مراتب

خزینہ وکیلی — سفر هایونده معیت شاهانده بولنه جق حرم
داثره سنک ناظری و دار السعاده اغاسنک وکیلی دیمکر .
خاص اخور خزینہ داری — خاص اخوره عائد آتلك، آرابه لرك
واندره متعلق طاققرله اشیا وادوات سائرتهك حساب و خفظنه مأمور
اولان كسه لر در .

خزینہ یماقرلی — كرك اندرون كرك بیرون خزینہ دارباشیلرینك
معیتنده بولنان خزینہ دارلر و معاونلریدر — علوفه اخراجنده مشین
کیسه لرله یارملری انلر کتیرر تسلیم ایدرلر .
آلای خزینہ داری — سلطان محمودخان ثانی زماننده سپاهلرك
آلای امینلرینه آلای خزینہ داری دینلمشدر. آلای امینی وظائفنه باقیكزر.

کیسه دارلر

۳۳

۱ کیسه ، ۲ کیسه دار ، ۳ جزیه کیسه داری ، ۴ بلك کیسه داری ،
۵ چاوش باشی کیسه داری ، ۶ تحویل کیسه داری ، ۷ مکتوبی سر خلیفه سی
کیسه داری ، ۸ تشریفات کیسه داری . ۹ اوقاف هایون کیسه داری ،
۱۰ رؤس هایون کیسه داری ، ۱۱ روزنامه کیسه داری ، ۱۲ رئیس
افندی کیسه داری .

کیسه — كوچك طوربه . قلیف : شكر ، اون ، ساعت ، چاقی ،
مهر ، یاره ، کیسه سی کی . بزم معاملات مالیه مزده بر کیسه آقچه بش یوز
غروش اوله رق قبول ایدلمش وپك چوق زمان دوام ایتمش بر واحد
قیاسیدر . دولتك بدایت تأسسندن تا برنجی مشروطیتك اعلاننه وایلك

دیگر قغوشلرنده عفت و صلاح حال و حرکتله کسب امتیاز ایتدکدن
صکره (خانه خاصه) یعنی (خاص اوپه) به مراسم مخصوصه ایله نقل
اولنوردی. بونلر خرقة شریف نبوی ایله سائر امانات مبارکه نك حفظ
و خدمتنه مأموردر. پادشاهلر دخی بالذات بوقرق اغا ایله قپو یولداشیدر.
هر رمضان شریفك اون بشنده خرقة سعادتك زیارتی کونی ذات
حضرت پادشاهی دست شریفلریله شبکه رداء سعادتی سونکر لرله جلا
و نزد هایونلرنده کی آلتون اناختارله صندوقه سنی کیشاد بیورر لر .
و مراسم مستحسنة زیارت بیتنجیه قدر قائماً بولسه رقی زائرینه رداء
سعادتہ تبرکاً تماس ایتدیر دکلری دلبندلری و برر لر .

سرخازن — خزینه دازلرک، خزینه محافظلرینک باشی .

خازن باب هایون — سرخازن اندزونی — اندرون خزینه دار
باشیسی — بونلر ایچ خزینه نك محافظ و مسؤلیدر. نقوددن بشقه
خلعت و سائر اشیاى نفیسه نك ده مأموریدر. پادشاهلرک احسانلری،
خلعتلری توزیع ایدر لر .

سرخازن بیرونی — بیرون خزینه دار باشیسی — سر بلوک خزینه دار
بیرونی — طیش خزینه نك یعنی قبه هایونده بولنان خزینه نك خزینه دار
باشیسیدر. انک حساب و حفظندن مسؤلدر . عسکره علوفه ویرلدیکی
زمان خزینه قپوسنی و مهر مومنی آچان و مشین کیسه لرده حاضرلنان
علوفه دن لاعلی التعین بر کیسه سنی آچمه تحته سنه دوکهرک حضورده
ضایان مأموردر .

خزینه دار اغا — ایچ اغالر ننددر. قانونلری موجبجه دارالسعاده
اغالنك ملازمیدر .

قبوچی باشی-یاق — درکار. ماعلا قبوچی باشی-یاقی — رکاب هایون
 قبوچی باشی-یاقی — سربوایین و صنف قبوچینرک ریئسی و امری
 ایدیلر. (رکاب هایون قبوچی باشی-یاقی) صکر دلری اعتباری اوله رق
 اتخا اولمان بررتبه اولدی. هر قبوچی ایدیلوردی. بونلرده چاوشلر،
 چاوش باشلر کی معاملات مالیه دخی مأمور ایدلشنردر .

خزینهدارلر

۳۲

۱ خزینهدار . ۲ خزینهدار باشی ، ۳ خزینة هایون
 اغاری، ۴ سرخازن، ۵ خازن هایون، ۶ سرخازن اندرونی ، ۷
 اندرون خزینهدار باشیسی، ۸ خازن بیرونی ، ۹ بیرون خزینهدار
 باشیسی، ۱۰ سربلوک خزینهدار بیرونی، ۱۱ خزینهدار اغا، ۱۲ خزینة
 و نیلی، ۱۳ حاص اخور خزینهدار بیرونی، ۱۴ خزینة یاقلری، ۱۵ آلائی
 خزینهداری .

خزینهدار — بر خزینهنک داره و محافظه سنه مأمورا اولان کیمسه
 یزده اندرون هایونک خزینهدار کیمسه منسوب اغالره خزینهدارلر تعبیر
 اولنمشدر. او جاق یولیه ترقی کیم باشی (کیم باشی) مقامنه کلورلردی که
 شمدیکی اتواجی دیمکدر .

خزینهدار باشی — بونلر امری و خزینة قغوشنک ضابطی
 دیمک ایدی. صکره بومأموریت هم ایدیلهرک وظیفه می خزینة هایون
 کتمخدالغنه الحاق اولنمشدر .

خزینة هایون اغاری — بونلر قرق نفر کدکلو اغالردر. اندرونک

دعاجی چاوش — یکیچریلره حضور هایونده علوفه ویرلدیکی
زمان تشریفات قواعدینی ایفا ایدن و سلام طاشی یاننده طورهرق
صدر اعظمک ویکچیری اغاسنک و سائر ارباب دیوانک سلامنی آلان
و معایده مراسمنده پادشاهلره (علیک عون اه) نداسی کبی دعاری
اعلا ایدن چاوشدر.

خبرجی چاوش — دیوان هایون مراسمنده تبایغ اوامره مأمور
چاوشدر .

قبوجیلر

۳۱

۱ قبو، ۲ قبوجی، ۳ سرای هایون قبوجیلری، ۴ درگاه عالی
قبوجیلری، ۵ رکاب هایون قبوجیلری، ۶ دیوان هایون قبوجیلری،
۷ قبوجی باشلیق، ۸ درگاه معلا قبوجی باشلیقی، ۹ رکاب هایون قبوجی
باشلیقی، ۱۰ سربواین .

قبو — هر بنانک کیریلوب چیقیه جق یری — برددواثر رسمیه.
پاشا قبوسنی، شیخ الاسلام قبوسنی، دفتردار قبوسنی کبی .

قبوجی — بر بیوک دائرنک قبوسنی بکلمکک، آچوب قپامغه،
مراجعت ایدنلردن ایجاب ایدنلری قبول ایتمکک مأمور اولان .

سرای هایون قبوجیلری — درگاه عالی قبوجیلری — رکاب هایون
قبوجیلری — دیوان هایون قبوجیلری — معیت شاهانده مسخدم
قبوجیلر دیمکدر .

(میر علمار) و (اسراخورلر) ده بو میانده تعداد اولنه بیلور .

چاوشلر — اورخان غازی زماننده مخابرات و مراسلات و سفارات و ادارة ایالات و تحقیقات و تفحصات و تحصیلات و تفتیشات و مهم تبلیغات ایچون کوندرین مأمورلره ویریلن عنواندر. صکره لری دیوان هایونده و دوائر دولتده یاورلک و محضراق و وظیفه لری ایفا ایتدیلر. تاریخمزمده چاوشلر بیوک و وظیفه لره مأمور ایدلمشلردر .

چاوش باشی — دیوان چاوشلرینک بیوکی ایدی. دیوان هایونده دعاوی ناظری و وظیفه سنی کورر ایدی. مرتبه سی خزینة هایون باش یازمچیانگی مرتبه سننده ایدی .

متفرقه چاوشلری — طرف پادشاهیدن و دیوان هایوندن متفرق خدمتله مأمور ایدیلن چاوشلار و مباشرلک و وظیفه سیله هر طرفه کوندریلنلردر .

متفرقه کان — متفرقه چاوشلری دیمکدر.

یکچیری باش چاوشی — اغا دیواننک تشریفاتیجیبی ایدی. اگادیواننده عرضحال و استدعا اوراقنی اگایه تقدیم و رایخی تحصیل ایدردی. علوفه ویرلدیکی زمان یکچیریلری دعوت ایتمک و وظیفه سیله ده مکلف ایدی . پیاده — سواری — طوبجی چاوشانی — سملک عسکریمزمده کوچک ضابطدر. افرادک تعلیم و تربیه سننده و حربیه سووقده اهمیت و خدمتاری چوقدر .

باش چاوشلق — ملازمدن صکره کلان رتبه ده بولنان ضابطدر.

امر چاوشی — اوامر و اوراق تبلیغ و ایصالی ایچون قوماندان

معیتنده بولنان چاوشدر.

اغاسی ایدی . صکره لری ده یکپجری اغالری اردوی هایونله عزیمت ایدر لرسه سکبان باشیلر (اغا قئمقامی) اوله رق استانبولده قالور لر ایدی .
طور ناجی باشیلر (دیوشیره) نامیله عسکر او جاغنه غیر مسلم
چو جقلرینی طوبیلامق و معاش ایله عسکر یازمق ایشلرینه مأمور
ایدیاور لردی . حکمدار لرك آو ایشلری اکثریتله طوغانجی باشیلره
محول ایدی .

اعل صایب محاربه لر نده (نیکولی) مظفریتدن صکره سلطان بایزید
فرانسهنک اسیر اولان بکلرندن [قور قوسز ژان] ایله سائر قوماندانلرینی
آزاد ایتدیکی زمان آنلره بر آو دعوتی یاپدی . بو آوده یدی بیک طوغانجی
و آتی بیک زاغارجی یعنی کوبک خدمتکاری وار ایدی . کوبکارک
چوللری جانفسدن پارسلرک طاسمه لری مجوهرلی ایدی .
بونلر بو وظیفه لرندن بشقه اکثریتله ولایاتده تحصیلات و تبلیغات
و تحقیقاتده مأمور اولمشلردر .

چاوشلر

— ۳۰ —

۱ . چاوش — چاوشلر ، ۲ چاوش باشی ، ۳ متفرقه چاوشلری ،
۴ متفرقه کن ، ۵ یکپجری باش چاوشی ، ۶ پیاده چاوشی ، ۷ سواری
چاوشی ، ۸ ضویجی چاوشی ، ۹ باش چاوشلق ، ۱۰ امیر چاوشی ،
۱۱ دعاچی چاوش ، ۱۲ خبرچی چاوش .

چارش — باشی صوزغوجاو دیمک . (سیاوش) و (کباوس) دن
هأخوذ آلائی چاوشی : سرهنک ، ترکیه یساوول .

طورناجیلر

۱ طورنا، ۲ طورناجی ، ۳ باش طورناجی، ۴ طورناجی باشی .
 طورنا — کوزی ورنکی کوزل برنوع بیوک قوش :
 طورناجی — انلری تربیه ایدن کسه لرله یکیچریده بر صنف
 عسکری افرادی .

طورناجی باشی — باش طورناجی — بونلرک قوماندانی .

سکبانلر

۱ سکبان . ۲ سکبان باشی ، ۳ باش سکبان
 سکبان — او کوپکلرینه باقان کسه لر و یکیچری عسکرندن
 بر صنف افراد ، وظیفه لرلی زاغارجی وظیفه سنک عینی در .
 سکبان باشی — باش سکبان — بو کسه لرک آمری ، او افرادک
 ضابطی دیمکدر .

بو یدی صنف افراد و ضابطانه عاند ملاحظه عمومیه — یکیچری
 تشکیلاتنجه چاغرجی باشی، زغارجی باشی، صامسونجی باشی ، طوغانجی
 باشی . شاعینجی باشی ، طورناجی باشی ، سکبان باشی اوجاغک بیوک
 ضابطلرندن واغا دیواننک اعضای طبییه سنندن ایدیلر . بزئار هر بری
 یدیشر اورطه آلهرق هر کون عسکری تعلیم ایتدیرلردی .
 سکبان باشی بدایتده سکبان اورتهلرینک و بر آراق بتون یکیچریلرک

صامسونجی — بوکوپکاری اداره وسوق ایدن عسکر لفرادی
 بونلرده یکیچری اوجاغنه مربوطدر .
 باش صامسونجی — صامسونجی باشی — او عسکر افرادینک ضابطی .

طوغانجیلار

۱ طوغان، ۲ طوغانجی، ۳ باش طوغانجی، ۴ طوغانجی باشی .
 طوغان — قوش و سائر اولامق ایچون ایشدیریلان یرتیجی
 قوش، چاقیر .

طوغانجی — بوندری اداره وطوغانله او ایشلرینه نظارت ایدن
 بر صنف یکیچری عسکری افرادی .
 طوغانجی باشی — باش طوغانجی — او صنف افرادینک ضابطی .

شاهنجیلار

۱ شاهین، ۲ شاهینجی، ۳ باش شاهینجی، ۴ شاهینجی باشی .
 شاهین — طوغان نولرندن او ایچون تربیه ایدیلور کوزی
 تاثیرلی بر قوش .

شاهینجی — او قوشلره باقان و آوده اداره ایدن کیمسه و بر
 صنف یکیچری عسکری .
 شاهینجی باشی — باش شاهینجی — انلرک ضابطی .

آوی طوتدیرمق ایشنه باقاندردر . دیگر بر معنا اعتباریله چاقورجی دیمکدر .

باش چاقور سالان — بوده اندرون هایونده بولنان چاقور سالانارک باشی دیمکدر . چاقور سالانلر ، سلحدار اغا و باش چوقه دار معیتنده علی الاکثر یدیشر یدیشر اوله رق بولنیورلردی .

برنجی به باش چاقور سالان دنیلوب ایکنجیدن یدنجی به قدر قاجنجی اولدیفی تعین ایدیه رک سویلنیوردی . باش چاقور سالانلر (خانده خاصه به) ذی الید صاییلور یعنی حق ترفیع اصحابندن طانیلوردی .

زاغارجیلر

۲۴

۱ زاغار ، ۲ زاغارجی ، ۳ زاغارجی باشی ، ۴ باش زاغارجی .
زاغار — آو کوپکی زاغارجی، انلرک حفظ و اداره سینه مأمور آدم . زاغارجیلر ، یکپجری او جاغنده بر صنف عسکر درر .
زاغارجی باشی — باش زاغارجی — بو صنف یکپجریلرک ضابطی دیمکدر .

صامسونجیلر

— ۲۵ —

۱ صامسون ، ۲ صامسونجی ، ۳ باش صامسونجی ، ۴ صامسونجی باشی .
صامسون — بویله مستعمل ایسه ده غلطدر ، فصیحی صامسوندر .
دشمنه صالدره ق اوزره غوغاده قوللانیلان ایری کوپک دیمکدر .

خاصه قصاب باشیسی — منصوره قصاب باشیسی — بونلر خاصه
و منصوره عسکرلرینک تعینات لیمه لرینه مأمور ایدیلر. اوندلوق اغلام
عیناً آلتدیفی زمان بویله معامله ایتشلر ، نقده تحویل ایتدکنصوکره
پارہسی ایله مباحثه و اداره ایله مشلردر .

ایالاتدن بشقه هر سنه افلاقدن ۱۷۰۰۰۰ و بغداددن ۱۲۵۰۰۰
قویون کلمک و بونلرک قاسمدن اول و کانون اولک یکر میسنده و کانون
تاینک اوننده اولمق اوزره نظاماً معین اولان کوندرده [غنم و یووودهسی]
معرفتیله کتیر یابوب قصابلر توزیع ایتک لازم کلیرکن وقتندن اول
جلب ایتمش و بسلیه میهرک سکمان بیک قویونک تلف اولسنه سبب
اولمش اولان بر قصاب باشی عزل و تنکیل ایدلمشدر .

درس ۲۵

چاقرجیلر

— ۲۲۱ —

۱ چاقرجی ، ۲ چاقرجی ، ۳ چاقرجی باشی ، ۴ باش چاقرجی ،
۵ چاقرجی سالان ، ۶ باش چاقرجی سالان .
چاقرجی — پنجهسی ایری و یک کسکین بر نوع طوغان ، چاقرجی
پنجه : طوتدیفنی براقز ، هر شیدن استفاده ایدر دیمکدر .
چاقرجی — خاصه عسکرینک آوجیار قسمته عائد افراددر .
چاقرجی باشی — باش چاقرجی — بونلرک ضابطی دیمکدر .
چاقرجی سالان — آویرنده طوغان قوشنی سالویرمک و اولاننه حق

اوجانك ضابطيدر سليمان قانونی زماننده احداث ايديلمشدر .
سرای هايونك محافظلريدر « صفه ليدر يالوده جيسي » ده ديرلر . علوفه
اخراجی مراسمنده صدر اعظمه الباس اولنه جق خلعتی کتيرردی .

قصابلر

۲۲

۱ قصاب ، ۲ قصابچيلق . ۳ قصاب باشيلق ، ۴ ميری قصاب باشيسي ،
۵ خاصه قصاب باشيسي ، ۶ منصوره قصاب باشيسي .

قصاب — اتلری ينيلان حيواناتی کسوب ساتان کيميه .

قصابچيلق — بر قطة عسکر بهنک معينات لحميه سنی تدارك ايتمه
مأمور اولق .

قصاب باشيلق — اردوی هايونارک معينات لحميه سنی تدارك واحضره
مأمور اولان قصابلرک باشی ديمکدر .

ميری قصاب باشيسي — اونده لق اوله رق على الرؤس آتیه جق
اغنامی جمع وسوق ايله . عسکرلرک تعييناتی وشهرلرک لحم احتياجاتی
آنکله تامین ايديلمکي زمان بونلری سوريارله محللرندن جلب ايتمک
وچوبانلر واسطه سيله آنلری چورلی و ادرنه داخلده کی قيشلا قدرده
بسله يوب لزومی درجه سنده قطعاته ويا شهره تسليم ايتمک وظيفه نريه
موظف ايدي . (ساعی اوجانغی) و (دلی ميشه قيشلاقلری) او زماندن
قالمشدر . صوکره دن (اغنام مدیری) ، (تعيينات لحميه مدیری) بووظيفه نی
ايضا ايتمشلردر . وتنظيماتدن اول لغو اولمشدر .

خاصکيلر

۲۱

۱ خاصكى، ۲ خاصكى آغامى، ۳ خاصكى باشى، ۴ قېو خاصكىسى،
۵ يول خاصكىسى، ۶ امين خاصكىسى .

خاصكى — خدمت خاصه ملوكده بولغانلره ويريلان عنواندر .
سرای هميونده خدمات مخصوصهده مستخدم و خاص اوطهده مقيد
اولانلره ويكيچرى آغامى طرفندن مأموريتله طشرديه كوندريلان
ضابطلره اطلاق اولمشدر .

خاصكى آغامى — خاصكى باشى — خدایق خاصه بوستانچيلرينك
ضابطى ديمكدر . باعموم سرايردهكى خاص بانچهزده بوستانچىلىق دواژه
هايونلرده قايقچىلىق ايشلريله مكلف بزاوجاق ايدى .

بو اوجانك آغاسنه بو اسم ويريلور . بعضاً « بوستانچى باشى »
دنيملديكى ده اولور ايدى .

بوندر صكره بزر عسكر اوجانچى خانى آدينر . يكيچرى آغامى
معيتنده كچديلر . امور ضابطه يهده باقديلر .

قېو خاصكىسى — قېوجياق وظيفه سيابه موظف اولانلردر . ابتدا
قرق اللى نفر ايدى صكره ايجابنه كوره تزايد ايتدى .

يول خاصكىسى — پادشاهلرله سفرده يوله مأمور اولان (روان)
اوطه سنده خدمت ايدن خاصكيلردر . دهها صكره لرى مباشرلر بو
وظيفه لرى اينالتمشدر . بوندر تحصيلات و تبايغاتده مأمور اولمشدر .
امين خاصكىسى — سلحدار آغانك معيتنده اندرون هايون صفه

خواجهکان — خواجهنک جمعی. بزده باب عالی اقلامی افندیلرندن
بر رتبه مخصوصه بی حائز اولان کیمسه، خواجهکان دیوان هایون کی.
خواجهکانلق — باب عالی افندیلرینه و کتبه اقلامه تاطیفاً توجیه
اولنان قلم رتبه سی در. رتبه خامسه معادلی اولان بر رتبه ایدی .

اقلام نایه خواجهلیکی — ۱۲۴۹ تاریخنده مناصب دیوانیه جه
تقیحات اجرا اولندیغی صیرهده (باش مقاطعه جیلک) و (خاصلر
مقاطعه جیلکی) و (تاریخ جیلک) منصبلری برلشدریلهرک (اقلام نایه)
تعیریه حرمین مقاطعه جیلگنه الحاق اولمشدر .

اقلام اربعه خواجهلیکی — کذلک او تقیحاتده (استانبول)
و (بروسه) و (اولونیه) و (ردوس) مقاطعه جیلقلری برلشدریلهرک
(اقلام اربعه) تعیریه کوچک اوقاف محاسبه جیلگنه الحاق ایدلشدر.
اقلام سبعة خواجهلیکی — ینه او تقیحاتده (پیاده مقابله جیلکی)
و (کوچوک روزناه جیلک) و (بیوک قلعه تذکره جیلکی) و (کوچک
تذکره جیلکی) و (سالیانه مقاطعه جیلغی) و (سرکی نظارتی) و (کاغد
اندرون اماتی) منصبلری دخی برلشدریلهرک «اقلام سبعة خواجهلیکی»
عنوانیه بر منصب مستقل عد ایدلشدر .

کتابخانه سرای هایون خواجهلیکی — خزینه هایون خواجهلیکی
کیلاز خاصه خواجهلیکی — خانه سفرلی خواجهلیکی — بو دایره ،
محاسبک ، معلمک ، مربیلک صفتیه تعیین اولنان مأورلردر .

حسابیه و تحریریه سیله مکلف و مواجب دفترینی تنظیم ایدہ رک ، عاوفہ ویرلمزدن اول دیوان هایونده (اجمال رسمی) کونی باب آصفیہ یعنی باب عالیہ کوتوروب صدراعظمہ ویرمکہ مأمور ایدی .

استانبول افندیسی — استانبول قاضیسی ایچون علم اولمشدر . امر فتوی . پک چوق زمانلر اومقامہ کلان ذواتک عہدہ سنده اولوب اوقاف ایشلرینہ و اموال ایتام و ترکاتہ عائد حسابات و معاملاتہ دخی باقار ایدی . مؤخرأ برنجی سلطان محمود زمانندہ شیخ الاسلاملکہ تحویل ایدلمشدر .

نقیب افندی — نقیب الاشراف افندی — بایزید ثانی زمانندہ ، سید و صحیح النسب ذواتک سلسلہ لیرینی و مخصوصات معینہ لیرینی جریدہ مخصوصہ قید ایتمک اوزرہ تأسیس ایدلمشدر . نقیب الاشراف افندی نامیلہ الیوم باقیدر . شرفا و سادات قیودی ایچون اورایہ مراجعت اولنور .

خواجہ لیکار

۲۰

۱ خواجہ ، ۲ خواجہ لک ، ۳ خواجکان ، ۴ خواجکانلق ، ۵ اقلام
۶ اقلام اربہ خواجہ لکی ، ۷ اقلام سبہ خواجہ لکی
۸ کتابخانہ سرای هایون خواجہ لکی . ۹ خزینہ هایون خواجہ لکی ،
۱۰ کیلار خاصہ خواجہ لکی ، ۱۱ خاۂ سفرلی خواجہ لکی .

خواجہ — خواجہ لک — افندی ، آغا ، چلبی ، سید ، صاحب ،
مئلا ، معلم ، مدرس ، استاذ معنالی رینہ در .

افندیلر

— ۱۹ —

۱ افندی، ۲ افندیك، ۳ افندیلر، ۴ باش افندی، ۵ رئیس افندی، ۶ دیوان افندیسی، ۷ یکچیری افندیسی، ۸ یکچیری دیوان افندیسی، ۹ استانبول افندیسی، ۱۰ نقیب افندی، ۱۱ نقیب الاشراف افندی.

افندی — رومجودن مأخوذ، صاحب، سید، چلبی، خواجه ملا، اوقومش معناسه در.

افندیك — بو صفتلری حائز اولمق معناسه اولدیغی کبی لطف واحسان و ایلیك ایتمك مقامندهده مستعملدر.

افندیلر — بزده مأموریتلر ایچنده ابتدا خزینئه هایونده امور قیدیه و تحریریهده استخدام اولنان درت یازیحی به ویرلمش برعنواندر. صکره اوقوبوب یازاندرک کافهسنه تشمیل ایدلمشدر.

باش افندی — خزینئه هایونده کی مذکور درت افندیلر برنجیسنك عنوان مخصوصیدر. مؤخرأ دیگر اقلامده بولنان افندیلرک رئیسریهنهده تشمیل ایدلمشدر.

رئیس افندی — دولت کاتبه و رئیس الکتابه مراجعت اولنه. دیوان افندیسی — سابقاً وزرا و ولایه و سائر رجال و کبارک کاتب خصوصیی و امور تحریریه لرینی ایفا ایدن رسمی مأمورددر. آرده صره تحصیلات و تحقیقاتندهده مأمور اولورلردی.

یکچیری افندیسی — یکچیری دیوان افندیسی — اوچانگ امور

مورود تلخیصات عالیہ تک حضور ہایونہ مہرینی آچہ برق طاہرہ بادشاہہ تسلیم ایتمک و طرف شاہانہ دن بالمطالعہ اقتضائی خط ہایونہ لہ تعیین و ارادہ بیورلد قد نصکرہ سہ دستمالہ وضع و اوزر نرینی مہرہایون ایلہ تمہیر ایستدکن صکرہ تلخیصی بہ تسلیم باب عالی بہ کوندر مک ایدی . بو خدمت پک مہم اولغہ علی الاکثر خزینہ یازیلریدن اقتداری ، عفتی ، و ہر حالی تدقیق و تجربہ ایدلمش و نزد شاہانہ تمامیلہ امنیت حاصل اولمش قدمیلریدن انتخاب اولنوردی .

رتبہٴ زکاب ہایون قبو چوقدارینک مادونندہ ایسہدہ اہمیت موقعی اعتباریلہ ہر وقت انلردن مقبل و معتبر اولمشدر . بدایتہ یالکیز بر یا ماغی واردنی . صکرہ معیتی تزیید ایدلمشدر .

مابین ہایون کاتبی — بالادہ بیان اولنان سرکتابی بالاخرہ مابین کتابتہ و مصالحک تکثری اوزرینہ مابین باش کتبتہ تحویل اولمشدر کہ (۱۲۵۱) سنہ سنہ طوغریدر . والیوم او عنوانی حائردر .

. مصرف کاتبی — ارپہ کاتبی — صہان کاتبی — گیہ کاتبی — انبار کاتبی — سراج کاتبی — اصطبل عامرہ کاتبی — بونلردہ سرای ہایونہ و خزینہ ہایونہ عنوانرینک دلالت ایستدیکی معاملاتک قید و حسابنہ مأمور ایدیلر .

دولت کاتبی — او عصرہ مستخدم و موجود بالعموم کتبہ تک باشیدر . دیوان ہایونہ صدراعظمک یانندہ بونلوردی صکرہ نری وظیفہ سی پک زیادہ اہمیت پیدا ایدرک (رئیس افندی) و (رئیس الکتاب افندی) عنوانرینی المشدر .

کاتب — یازجی — بیتکچی ، یازی یازمقله مکلف مأمور .
باش کاتب — برنجی کاتب ، قلم کتبه سنک رئیس .
خزینہ هایون باش کاتبی — معاملات و محاسبات خزینہ دن مسئول
و خزینہ مفتاحنی حاملدر . وظائفی یوقاریده ایضاح ایدلدی .
یکپچری — سواری او جاقبری — پینده او جاقبری — اشکنجیچار
— عسا کر خاصه — عسا کر منصوره — کاتباری بونلر کندی عصره
لرینک اشبو عنواندری حاز اولان تشکیلات عسکریه سنده اخذ و صرفه
وقید و حسابله مکلف اولمشدر . وظیفه لر حقتده یوقاریده ویریلان
ایضاحات کایددر .

اوامر مالیه کاتبی — مالیه دن یازیلان فرمان و براتارله یومیه و علوفه و
معاش تخصیصنی مبین سندتک کاتبی در . هان دولتک بدایت تأسسندن بری
کمش و بود دفعه کی تنسیقاتده قالدیرلمش بر قلمک ضابطی ایدی . صکره لر
مالیه کاتبی ، مالیه باش کاتبی ، اوامر ممیزی عنوانلرینی آلمشدر .
میری کاتبی — میری به عائد چفتلکلرله املاک سائر منک معجولات
و حاصلات و اجازاتی قید ایدن مأمورددر . (۱۲۵۵) تاریخنده فقط
سظایاتدن اول املاک ممیزی اولمشدر .

رخت کاتبی — رخت ، طاقم ، مفروشات ، یول لوارمی ، آت
طاقی ، رخت کاتبی ، اندرونده نفس هایونه مخصوص آت طاقلرینک
قید و حسابنه مأمور اولان کسه در .

(رختوان اغاسی) بو طاقلرک وسایسلرک معاملاتنه باقان اغادر .
سرکاتبی — محرم اولان ایشاری یازان مأمور و اندرون هایونده
سراٹر سلطنت سنیه به واقف اولان کاتبدر . بونک وظیفه سی : باب عالی دن

يازيچيلر

۱ يازيچيلر ، ۲ باش يازيچي ، ۳ يازيچي باشي .
يازيچي — كاتب، تذكرة جي، محرر، عرض حال جي، معائنہ در .
لسان ماليدہ ايلک استعمالی خزینہ هايونده در. اورادہ متفنن درت.
يازيچي واردی . برنجيسنه باش يازيچي دنيلور. ديگر لری صرہ سسيه
ايکنجی، اوچنجی، دردنجی يازيچي عنوانيه استخدام ايدياوردی .
باش يازيچي — يازيچي باشي — بر وجه يالا خزینہ هايونده باش.
يازيچي اولديني کي يکچري اوچاغنده و دارالسعده اغلعي معيتندده
امور حسابيه ايله مکلف (يازيچي باشيلر) وار ایدی .
بونلر بالاخره کاتب، برنجی کاتب، باش کاتب عنوانی المشاردر .

کاتبلر

۱ کاتب ، ۲ باش کاتب ، ۳ خزینہ هايون کاتبی ، ۴ يکچري
کاتبی . ۵ سواری اوچاقلری کاتبی ، ۶ پيساده اوچاقلری کاتبی ،
۷ اشکنجيلر کاتبی ، ۸ عساگر خصه کاتبی ، ۹ عساگر منصوره کاتبی،
۱۰ اوامر ماليه کاتبی ، ۱۱ میری کاتبی ، ۱۲ رخت کاتبی ، ۱۳ سر
کاتبی ، ۱۴ مابين هايون کاتبی ، ۱۵ هصرف کاتبی ، ۱۶ ارپه کاتبی ،
۱۷ صمان کاتبی ، ۱۸ کياه کاتبی ، ۱۹ انبار کاتبی ، ۲۰ سراج کاتبی،
۲۱ اصطبل عامره کاتبی ، ۲۲ دولت کاتبی .

زده دوائر و اقلامدن برنده کاتب اولانه و سروده باشک ايکنجيبي
بولنانه اطلاق اولتمش ایدی .

سر خلیفه — باش خلیفه — خاقای اقلامک باشی ، برنجیسی ،
قدملیسی ، باش قلفه ، قلفه بک . دیککر .

مقاطعات خزینه سی ذمت خلیفه سی — بوخزینهدن بعض اصحاب
مطلوبه کندیمی اداره ایتمک و یا مشرتیسی بولوب صاتمق اوزره
ویریلان مقاطعات و مقطوعات واسهامی انلرک نامنه ذمت قید ایدرک
بعده بالمحسوب برات ایتدیرمک وظیفه مهمه سیله مأمور اولان ذاتدر .
بک جسیم برمعامله ایدی . هریر ، سنجاق سنجاق هر مقاطعه ، قلم قلم
بولله دولتک بورجنه مقابل ترهین ایدیلور . و یا ایکی سنهدن زیاده
برمدت ایچون الزام اولنوردی . اسهام و تحویل قلملری ده بونلرله
مشغول ایدی . بومأموریتده اقتدار کوسترنلر علی الاکثر محاسبه جیلرکده ،
دفتردارلغه ترفیع ایدلمشدر .

منصوره خزینه سی — طوپخاننه عامره — ترساننه عامره — ضریخاننه
عامره ذمت خلیفه لری — بونلرکده کندیلرینه مخصوص جسیم
مقاطعه لری اولدیغندن بوذمت خلیفه لری انلرک قید و حسابی طوتار ،
محسوبی یایار ایدی . بومأموریتلر بالآخره سر خلیفه لیکه و (۱۲۵۳)
تاریخنده ده مینرلرکده تحویل ایدلمشدر .

كدكلو افنديلر — خزينه هايونده بولنان ادخالات و اخراجات
دفترلريله قيود سائرديني طوتان درت افنديدر. برنجيسنه (باش افندي)
ديرلر. ديكرلري صره سيلاه ايكنجى، اوچنجى، درنجى افندي ديه يادا اولنور
ايدى .

چاوش كدكوسى — اندرون هايون و ركاب على چاوشلرينك
ممتاز وموظف اولانلري ديمكدر .

متفرقه كدكوسى — متفرقه حقتنده چاوشلر حقتنده سوز سويلنه.
جكدر. بونلر تحصيلات و تبليغات و سفارات كبي وظائفه مكلف اولوب
آنلك ممتازلرينه بو عنوان ويريلير ايدى .

زعيم كدكوسى — كدكلولردن زعامت صاحبي اولان اغا و افنديلره
اطلاق اولنمشدر. زعيم نه ديمك اولدينى يرنده سويلنه جكدر .

درس ۲۴

— خليفه لر —

— ۱۶ —

۱ خليفه، ۲ سر خليفه، ۳ باش خليفه، ۴ خزينه عامره ذمت
خليفهسى، ۵ مقاطعات خزينهسى ذمت خليفهسى، ۶ منصوره خزينهسى
ذمت خليفهسى، ۷ طوپخانه عامره ذمت خليفهسى، ۸ ترسانه عامره
ذمت خليفهسى، ۹ ضربخانه عامره ذمت خليفهسى .

خليفه — وكيل، خانف، برينك يرينه كچن آدم. جمعي: خلفاء
تركجهسى: قلفه .

كدكولر

— ۱۵ —

۱ كدكولر ، ۲ كدكولر مختارى ، ۳ كدكولر كاتبي ، ۴ كدكولو
آغالر ، ۵ كدكولو افنديلر ، ۶ چاوش كدكولوسى ، ۷ متفرقه كدكولوسى ،
۸ زعيم كدكولوسى .

كدك - كديك — چنتيك ، يقيقير ، رخنه معناسنه . اسان مالیده
صورت استعمالی، بيوك دائره لرده و سیرای هایونده بر خدمتک ایش
باشیغنی و بروظيفه نك امتیازی و بر صنعتک رخصت و انحصاری دیمکدر .
اصناف کدیگی دکان کدیگی کی . بو کدكارك انواعی بحث مخصوصنده
سویلنه جکدر .

كدكولر — بين الامثال امتیازی اولان بر صنفه ریاست ایدن
کیمسه لدر .

كدكولر مختارى — اندرون هایون نظامتجه ، هر قغوشك . هر
اوطه نك معین و مقداری محدود كدكولری واردی . ایچلرندن اك
قد، ایستی ریاسته انتخاب و مخصوصاتك اخذی کی بعض معاهلاتك ایفاسنه
توكیل ایدر لردی . اكا (كدكولر مختارى) دیر لردی .

كدكولر كاتبي — آنلرك امور تحریریه و حسابیه لرینی ایفا ایدن
مأموردر . مؤخرأ رؤس هایون کیسه دارلغنه ربط ایدلمشدر .

كدكولو آغالر — اندرون هایونده واقع قغوشلر و اونجا قنر
واوطه لرده وظیفه لری و چراقلقلری اولان آغالر دیمکدر .

یوقلمه جیسی - طوپخانہ یوقلمه جیسی - ترسانہ یوقلمه جیسی - او
صنفلره مخصوص عسکرلرک یوقلامه معاملاتنه مأمور و بونلرک وقوعات
ومعیناتندن مسئول اولانلردر .

باقی قوللری

۱۴

۱ باقی ، ۲ باقی قولی ، ۳ باش باقی قولی ، ۴ جزیه باش باقی قولی .
باقی — بققی و باقیشدن بر ایشه خدمت ایتمک ، تقیدده بولنمق
دیمکدر .

بوکله لسان مالیمزده یوقلامق ، مقابله ایتمک معناسنده اصطلاح
اولارق قوللانمشدر .

باقی قولی — یوقلمه مأمورلری ، مفتشدر دیمکدر .

باش بقی قولی — یوقلامه جیلرک ، تفتیش مأمورلرینک آسری
و ضابطی دیمکدی . سلطان سلیم زمانندن بری موجوددر . تنظیماتندن
بر قاچ سنه اولنه قدر دوام ایتمشدر .

جزیه باش باقی قولی — جزیه معاملاتنک یوقلمه سنه ، تفتیش
مأمور اولانلرک رئیس دیمک ایدی . اصل باش باقی قوللغنک معیتده
بولنور ایدی .

۱۲۴۹ تاریخنده ایکیمی برلشدریلرک بر منصب اتخاذا ایددی .
کرک جزیه باش باقی قوللغی کرک اصل باش باقی قوللغی مأموریتلرنده
بولنلار عسکرده علوفه توزیعنده دیوان همایونده بولنور و بعد التوزیع
کندیلرینه دفترلر و روزنامه جیار ایله برابر خاغت کیمیدریلور ایدی .

باش قره قوللقچی — بهر اون ویا اون بش قره قوللقچی به قوماندا
ایدن وانلرک معینات ولوازم ایشرینه باقان ضابط — چاوش حکمنده در .
صو قوللقجیانلی — کیلار قوللقجیانلی — پیشکیر قوللقجیانلی —
موم قوللقجیانلی — بونلرده سرای هایونه و خزینه و کیلار هایونه
مخصوص مأموریتلردر .
باش قوللقجیاق — بو مأموریت اندرونه مخصوص بر مأموریت
اولوب عموم قوللقجیلرک رئیس دیمکدر .

یوقلمه جیلر

— ۱۳ —

۱ یوقلمه جیلر ، ۲ باش یوقلمه جی ، ۳ سواری یوقلمه جیسی ،
۴ پیاده یوقلمه جیسی ، ۵ عسا کر منصوره یوقلمه جیسی . ۶ طوپخانه
عامره یوقلمه جیسی ، ۷ ترسانه عامره یوقلمه جیسی .
یوقلمه — باقه ، صایمه ، مقابله ایتمه معناسنه در .
یوقلمه جی — عسکری کنبه دفترینه تطبیقاً معاينه و تفتیش ایدن
ضابط و مفتش و کنبه دفترلرینی ضبط و قیودات متفرعه بی قید ایدن
قلمک باشی دیمکدر .
امور مالیه ده دخی استعمال ایدلمش بر کله در . جزیه یوقلمه سی ،
اغنام یوقلمه سی کبی .
باش یوقلمه جی — عموم قطعات عسکریه و یاوظائف مالیه یوقلمه جیلرینه
حق نظارتی اولان مأموردر .
سواری یوقلمه جیسی — پیاده یوقلمه جیسی — عسا کر منصوره

عموم قوماندان معینده وظيفه کتابتی ایضا ایدردی. یکچیری اوجاغنک لغوندن صکره بودخی لغو و دیوان هایون توجیهات دفترندن طی ایدلدی. ابتدا سواری مقابله جیایکی لغو ایدلدی. پیاده مقابله جیایکی ده (۱۲۴۹) سنه سنده مایدهده شکل ایدن (قلام سبعة) خواجهلکنه الحاق اولددی.

قوللقتجیلر

— ۱۲ —

۱ قول ۲ قول اوغلی ۳ قپوقولی ۴ قوللق ۵ قره قول ۶ قوللقتجیلر ۷ قره قوللقتجیلر ۸ باش قره قوللقتجیلر ۹ صو قوللقتجیلانی ۱۰ کیلار قوللقتجیلانی ۱۱ پیشکیر قوللقتجیلانی ۱۲ مود قوللقتجیلانی ۱۳ باش قوللقتجیللق . قول — کوله، عسکر، مأمور دیمکدر. پک قدیم تعبیر لردندر . قپوقولی — درکاه معلا عسکری. یعنی التی پیاده والتی سواری اوجاغنی افرادی ویا مأمورین دولت .

قوللق — کوله لک، مأمور لاق، عسکر محلی، نوبتچی مسکینی، قره غو خانه . قرقول — سیاه عسکر، یعنی کیجه عسکری، نوبتچی عسکر . قول اوغلی — قلعه لرده بولنان محافظ عسکر .

قوللقتجی — مأمور لرك باشی، قره قول ضابطی، یکچیری اوجاغنده کوچک ضابط .

قره قوللقتجی — آسایش و انضباط وظيفه سنی ایضا ایچون قره قول خانه لرده اقامه و عندالایجاب کیجه لری دور و نوبت وظيفه لرینی ایضا ایدن عسکر . سالمه قوللق نفراتی .

صکره بو ایشلر برپایه کبی بر اقبه رق و وظیفه لری طوپخانیه و سر عسکر لیکه الحاق اولندی. نهایت بو مأموریتلرده (۱۲۴۹) تاریخنده (اقلام سبعة) خواجه لیکي عنوانی التده توحید ایدلدی .

مالیه تذکره جیلکی — مالیه معاملاتک تنوع و تکثر ایتمی اوزرینه دیگر تذکره جیلکلردن آیری اوله رق زمان محمود خان ثانیده احداث ایدلمش و تنظیماته قدر دوام ایتمشدر. (۱۲۵۴) ده کوچک روزنامه جیلک و کاغذ بیرون امانتی و تاریخ جیلک دخی بو تذکره جیلکه الحاق اولمشدر .

مقابله جیلر

۱ مقابله جی ۲ باش مقابله جی، ۳ سواری مقابله جیسی، ۴ پیاده مقابله جیسی .

مقابله — یوقلامه ایتمک و قارشولشدیرمق معناسنه در .

مقابله جی — عسکرک یوقلامه مغاملاتی اجرا ایتمکه وبر قلمده تیئض اولنان حسابات و محرراتی مسوده لریله قارشولشدیرمغه مأمور اولان ذاتدر .

باش مقابله جی — دیوان هایون اقالمنده و سائر قلملرده مقابله جیلک وظیفه سیله مکلف اولانلرک رئیس و آمریدر .

سواری مقابله جیسی — پیاده مقابله جیسی — سواری و پیاده عسکرلرک یوقلامه معاملاتیه معروضات و توجهات و وقوعاته باقار .

نكده عیناً تدارکی مقصدی واردی ، فقط چوق سورمدی ، لغو اولندی .

تذکره جیلر

— ۱۰ —

۱ تذکره جیلک ، ۲ تذکره اوللک ، ۳ تذکره ثانلیک ، ۴ تذکره جیء اول ، ۵ تذکره جیء ثانی . ۶ بیوک قلعه تذکره جیسی ، ۷ کوچوک قلعه تذکره جیسی ، ۸ مالیه تذکره جیلکی .

تذکره جیلک — تذکره جی : عرضحال خلاصه مأموری و دعاوی خلاصه سنی ضبط و تحریر ایدن مأمور .

بزده (تذکره جیلک) عنوانی دیوان همایونده و قبله التنده باقیله جق ایشاری خلاصه ایدرک صدر اعظمه اعطا ایدن مأمور نره ویرلمشدر . فاتح عصرندن باشلامش ، تنظیماته قدر دوام ایتمشدر .

تذکره اوللک — تذکره ثانلیک — تذکره جیء اول — تذکره جیء ثانی — معاملاتک تکثیرینه مبنی مناوبه طریقله ایضای وظیفه ایتک اوزره ایشلر ایکی به تقسیم ایدیلرک بو عنوانر اعطا قلمشدر . صکره بالنتو حید دعاوی نظارتی معاوندلکنه الحاق ایدلمشدر .

بیوک قلعه تذکره جیلکی — کوچوک قلعه تذکره جیلکی — ابتدا سندده واقع مستحکمه و قلاع شاهانده بولان عساکرک معروضاتنه عند معاملاتک اهمیتنه مبنی بو عنوانلرله و مناوبه به تابع اولوق شرطیه بشقه جه ایکی تذکره جیلک و [باب دفتر] ده آیروجه قلملر تاسیس ایدلمشیدی .

بشقچه بر رسم الختمه برابر فروختی ده انحصار تحتنه قونیه‌رق هر یرده مخصوصاً تحميصخانه‌لر کشاديله مذکور رسماره علاوه هم بر اجرت سحقيه هم رسم انحصار آلتق و دوکولش قهوه‌لر دولتجه تعيين ايديلن فيئاتلر اوزرينه صائيق اساسلری قرار کير اولمشدر. ايشته بو مديرلك دولتک بو قسم وارداتنه باقن مأموردر. برالقی (تحميصخانه امینی) عنوانی ده اخذ ایلمشدر. تحميصخانه‌لر یوزندن‌الن ان واردات مقدارجه اهمیتلی بر واردات ایدی. مقاطعه صورتیه‌ده صاتلمشدر. تنظیماتدن صکرده دوام ایتمشدر. بقیه تفصیلاتی اوراده ویریلور.

مخلفات مدیرلکی — مخلفات بر آدمک بر اقدینی شیلر، ترکه‌سی دیمکدر. ترکه وضبط مخلفات ایچون تکالیف شرعیه و عرفیه بجنشده سوزلر سویلندی. انک اداره و محافظه‌سنه و قوانینی موجبجه بعده خزینیه ایراد یازلمسنه عائد معاملاتله موظف ایدی. بعدالتنظیمات بو مأموریت (بیت‌المال مدیرلکی) عنوانی آلمشدر.

مالکانه مدیرلکی — مالکانه: بر مأمور و یا ضابط و یا مکداره ملک کی تصرف ایتمک اوزره ویریلن اراضی و چفتلک و ایرادیمکدر. ابتداری بویله باشلامشیدی. صکره بو مالکانه‌لرک منحلالاتی ده مقاطعه کی صاتلمشدر. بو صورتله ویریلان و صاتیلان محالارک تفویضاتی، توجیهاتی، مناقلاتی و احالات و سائر وقوعاتی یوروتمکه، موظف اداره‌لک و یا قلمک رئیس دیمکدر. (۱۲۵۴) تاریخنده مقاطعات محاسبه‌جیدکنه الحاق اولمشدر.

روغن‌زیت مدیرلکی — تنظیماتدن بر اول زیتون یاغ‌لرینک محل استحصالنده عشرینی و سائر حقوق خزینیی تحصیل ایتمک اوزره تأسیس ایدیلن بر مدیرلک ایدی. بونک تأسیسنده لوازم میریه و وقفیه.

مدیر — اداره ایدن، چویره، باقان کیمسه، مدیر امور، اداره
بیلیر آدم دیمکدر .

معجلات مدیرلکی — معجلات ناظرلغنه باقکیز .

ابنیه خاصه مدیرلکی — شهر امینلکنه باقکیز .

ترسانه عامره مدیرلکی — ترسانه عامره امینلکنه باقکیز .

فسیخانه مدیرلکی — فسیخانه ناظرلغنه باقکیز .

حریرخانه مدیرلکی — حریر ناظرلغنه باقکیز .

حرمین خزینه سی مدیرلکی — حرمین ناظرلغنه باقکیز .

معادن هایون مدیرلکی — معادن هایون ناظرلغنه باقکیز .

ضربخانه عامره مدیرلکی — ضربخانه عامره امینلکنه باقکیز .

تحمیصخانه مدیرلکی — تحمیص ، قهوه و سائردنی قووورمق

معناسنددر . تحمیصخانه . بزده قهوه نك قاورایوب دوکولدیکی وصاتلیدی

محلله وحاضر دوکولمش قهوه صاتیلان دکانه اطلاق اولمشدر . قهوه

ممالک عثمانیه ده ایلك دفعه (۹۵۰) تاریخلرنده کورولمشدر .

ایلك قهوه خانه تحت القاعده برحلبنی ویامصرلی طرفندن آچیلوب

درحال تمام و تکمیل ایشدر . آز وقتده عموم خلقی ایشدن کوجندن

الیقویه جق درجهیه واران بوکیف جدیدک منعی ایچون علما فتوالر

ویرهش ، شدتلی تدبیرلر آلمش ، قهوه یی کتیرن کیلرک دیبرلری دلتمش ؛

وحقی (۱۰۴۰) تاریخنده موجود قهوه خانه لر کافه عدم ایدلش ایسه ده

ینه تمامیه منعی قابل اوله ماشدر .

انک اوزرینه مالی واقتصادی تدبیرلر مراجعت ایدیلرک کلن

قهوه لر دن الذان کهرک رسمندن ماعدا [رسم بدعت] نامیه قیه باشنه

مرکزده و ایالاتده هرزدهه جزیه تحصیل اولنورسه او مأمورلره ویریلان عنواندر . بوراده بولنان جزیه محصلی، جزیه سندلرینی املایدر و بوغچه لرله ایالاته سوق ایدردی . سندلرک شکلی یوقاریده دخی ایضاح ایدلمشیدی . اصطلاحات مالیه میاننده بولنان (جزیه بوغچه) سی بودر .

زجریه محصلغی — زجر ، منع ایتمک معناسنه در . بزده ممنوعاتدن اولدیغی ایچون (زجریه) مسکرات، رسومی ، معناسنه قوللانیشدر .

[زجریه محصلی] بوقبیل رسومک تحصیل مأموری دیمکدر .

خراج محصلغی — خراج یوقاریده بیایدیرلدی . آنی تحصیل ایدن مأمورلره ویریلان عنواندر . (خراجچی) دخی دینامشدر .

استانبولده بوصنف مأمورینک مشاهیرینه نسبتله تسمیه ایدلمش بعض محلات دخی وادر . (خراجچی محی الدین) محله سی کبی .

درس : ۲۳

مدیرلر

— ۹ —

۱ مدیر ۲ معجلات مدیرلکی ۳ ابنیه خاصه مدیرلکی ۴ ترسانه
عامره مدیرلکی ۵ فسخانه مدیرلکی ۶ حریرخانه مدیرلکی ۷ حرمین
خزینه سی مدیرلکی ۸ معادن هایون مدیرلکی ۹ ضربخانه مدیرلکی ۱۰
تحمیصخانه مدیرلکی ۱۱ مخازنات مدیرلکی ۱۲ مالکانه مدیرلکی ۱۳
روغن زیت مدیرلکی .

محصلق: اموال امیریهنی تحصیله مأمور اولان آدم . تحصیلدار معناسنه در . بو محصل کله سی ؛ دولت عثمانیه نك تشکلندن اولده اوصورتله قوللانمشدر .

ایالت وسنجاق محصلغی — بر ایالتک ویابر سنجاغک اداره سی کندیسنه توجیه ایدیلان ویاخود شمدیکی . افاده ایله بر ایالته والی ویابر سنجاغنه متصرف تعیین اولنان کسه لره عنوان مأموریت اوله رق ویرلمشدر .

ابتدالری یالکیز خواص هایونه تخصیص اولنان سنجاقلره تعیین ایدیلانلره تسمیه اولنمش صکره دها زیاده تعمم ایدهرک سائر ایالت ویاسنجاقلر دخی [بروجه محصلق] دیه توجیه ایدلمشدر .

بالآخره [دیرلک] و [آرهلوق] حکمنی آلدی ، توجیه اولنانلر باشقه یرلرده باشقه ایشلرده بولنور ، فقط اورانک حاصلاتی آورایدی . (محصلق) اک بیوک وظیفه سی تنظیمات خیریه نك ابتدای نشرنده ایضا ایتمش وتشکیلات جدیدیه اساس اوله جق وساطتی احضار ایتمشدر . تنظیمات خیریه اعلان ایدیلور ایدلمز هر طرفه محصللر تعیین ایدیلهرک تنظیماتک اسامی دیمک اولان املاک و نفوس تحریری ایله ویرکونک تعیینی ماده سی وممالکت امورینک رؤیت ر اداره سی بونلره تودیع ایدلمشدر .

المرینه ۱۹ ذی القعدة سنه ۱۲۵۵ تاریخی مفصل ومکمل برتعلیمات ویرلمشدر . بو تعلیمات امور مالیه مزده پک مهم بر دستور اولدیغی ایچون تنظیمته عائد اوراق میاننده ذیل ایدیله جکدر . ومحصللرک بواشی نصل کوردکلری اوراده کوریله جکدر .

جزیه محصلغی — جزیه دارلق ، جزیه تحصیلدارلغی ، جزیه مأموری دیمکدر .

بارس [برص] کتخداسی - برص : آبراشلق عاقی، آلاجه تنلوك
خسته لغی معناسنه در بزده (خسته خانه ضابطلکی) وظیفه سنه عنوان اولمشدر .
(برص کتخداسی) دولت نامه موجود عموم خسته خانه لرك ایراد و مصرفه
دخل و خرجه باقان مأمور ایدی .

ترسخانه کتخداسی - ترسانه امینک وظیفه سیله موظف ایدی .
اورایه باقیگز .

اوجاق کتخداسی - شاهینجیلر، طور ناجیلر، وسائزه کی محللارنده
سویله جك اوجاقلردن هر برینک برر کتخداسی و ارایدی . آنلرك
موجود اولان قانون وقاعده لرینک محفوظیتنه ، ترقیلرینه ، تربیه لرینه ،
تخصیصات و تعیینات لرینه نظارت ایدرلر ایدی . اوجاق ضابطی دیمکدر .
اردوی هایون کتخداسی - اردوده آرای صائبه اصحابندن برقاچ
ذاتک بولنمی لزومی حس ایدیله لرك قریحه پادشاهیدن بو مأموریت
۱۲۴۸ تاریخنده احداث اولنمش و مؤخوآ لغو ایدلمشدر .

کتخدایری - بالاده بیان اولنان قول کتخداسنک و کیلی و تکمیل
یکچیری اوجاغنک قبو چوقدازیدر . یکچیریه برابر قالمشدر .

محصلار

- ۸ -

- ۱ محصل و محصالح - ۲ ایالت و سنجاق محصلانی - ۳ جزیه
محصلانی - ۴ زجزیه محصلانی - ۵ خراج محصلانی .
- محصل - حاصل ایدن ، حصوله کتیرن کیسه .

بدايت احداثی قديمدر . ۱۲۵۱ تاريخنده امور مدييه نظرلغنه
۱۲۵۳ ده داخله ناظرلغنه منقلب اولمشدر .

سرای کتخداسی - سرای هایونک معاملات و خدمات
متفرعه سمنه نظارت ایدن و مراد خان ثانی زماننده تأسیس
ایدیلان (سرای آغالی) وظیفه سی ایله موظف ایدی . بعده
بووظیفه انقسامه اوغرایمرقی باب السعاده آغالی و دارالسعاده آغالی
وسلحدار اغا آیری آیری بو وظیفه لره موظف اولدیار . خط هایونار
و تلخیصلر بیه او واسطه ایله کوندریلور و کتیریلور ایدی .

سلطان کتخداسی - تزویج ایدیلان سلطنتلر حضرتلر
واردات و مصارفه و معاملات اداره سمنه نظارت ایچون قدامی رجال
دولت و صاحبای امتدن تعیین اولان مأمورلردر . بو قاعده الیوم باقی
وجاریدر .

اصناف کتخداسی - مرکز سلطنت و ایالاتده کافه اصنافک برر
منتخب کتخداسی واردی .

اصنافک حکومتله اولان معاملاتنه و اصنافدن تحصیل اولنه جق
هر نوع رسوم و تکالیفک تحصیل اتنه واسطه اولمشدر . قانونی بر مأموردر .
الآن بافیدر . فقط تحصیلاته قاریشمازلر .

دور سلیمان خانیده استانبولده (۱۱۰۰) نوع اصناف اولدینی
مقیمدر . اولوقتک اهمیتلی صورتده قید ایدیلور . اصنافلق قانون و قاعده لری
تمامیله مرعی طوتیلور ایدی . روح اقتصادک تجارت و صنعت اولدینی پک ایی
آ پاشا شدی . کلادشاهلر بیه اصناف مراسمنده حاضر بولور ، آنلری
تشویق و حمایه ایدرلردی .

بيك اون بش تاريخنده سلطان احمد طرفندن احداث اولنان سفرلى اوجاغنك آغامى ديمكر . پادشاهلرك سفره كيدكلرى زمان معيتلرنده بولنور وسفر مهترخانهسى بو اوجاق طرفندن اداره ايديلير . پيراملرده ، سورهايونلرده ، محاربهلرده بونلرك مهترخانهسى ضرب اولنور ايدى . بو كتيخدالر آلات موسيقيه ولوازم سفر يهدن باشقه پادشاهلرك دستار و حولى كې بعض ملابس مخصوصه لر ينك ده محافظه مأمورى ايدى .

كيلار كتيخداسى — نفس هايونه مخصوص ما كولات و مشروبات وسرايه و كيلاره متعلق كافه آوانى سيم وزر و سائر منك تدارك و حفظنه و قيد و حسابنه مأمور و كيلارلى قغوشنك عموم مأمور يتلرينه آمردر . كيلارچيلك سلطان مراد ثانی زماننده تاسيس ايدلمشدر . اليوم كيلارچى باشليق نامه باقيدر .

صدارت كتيخداسى — كتيخدای صدر عالی — وزير كتيخداسى . كتيخدا بك — دولت كتيخداسى — ابتدالرده صدارت كتيخدالغنده بولنانلر ، صدر اعظم لرك خصوصى آدملىرى كې ايدى . صكره دن اهميت رسميه پيدا ايتدى . ارکان دولت صره سته كچدى . صدارتك امور اداره داخليه و ماليه ده مستشار مؤتمنى ايدى . مناصب سته رسماً داخل اولمايغى حالده آنلردن بلكره بالجه مناصبك فوقنده ايدى . ابتدالرى (وزير كتيخداسى آغا) صكره لرى (كتيخدا بك) و مؤخرآ (دولت كتيخداسى افندى) اولمشدر . شيخ الاسلاماره (ولى النعم) تعبىرى علم اولديغى كې وزير كتيخدالرينده (آغا افندمنز) تعبىرى علم اولمش ايدى .

وظائفندہ کو ستریلہ جاکر۔ یکے چری او جانگ امر انضباطنہ و قیودینہ
و مخصصاتنک اخذ و تحصیلہ باقار ایدی .

کوی کتخداسی — محلہ کتخداسی — مختار و قوجہ باشی و قابض مال
دیمکر . بر چوق زمان کوی لردن و محله لردن تحصیل ایدیہ جک
ویرکولری توزیع و تحصیلہ وساطت ایتشلردر .

چاوشلر کتخداسی — دیوان هایونده، معیت پادشاهیده و دو اژده
و ایالات مشیر و والیبری معیتلرنده بولنان بالعموم چاوشلرک رئیس
دیمکر. آنلرک وظائف تحصیلہ و سائرہ لرینہ نظارت و مخصصاتی
تنظیم و تأمین ایدر ایدی .

سلیمان قانونی زماننده دخی موجود ایدی . چاوشلر بختنده
تفصیلات واردر .

مملکت کتخداسی — بعض محللرده تکالیف عرفیہ یکی تأسیس
اولندیغی زمان آنک توزیع و تحصیلہ نظارت ایچون احداث اولمش
و بعض محللرده بووظیفہنی (چاوشلر کتخداسی) و (دفتر کتخداسی)
کورمشدر .

دفتر کتخداسی — تیمار کتخداسی — زعامت کتخداسی — ایالانده
دفترداردن و دفتر امینندن بشقہ برده دفتر کتخداسی، تیمار کتخداسی،
زعامت کتخداسی وار ایدی کہ بونلر تیمار و زعامت دفتر لرینک معاملاتنی،
توجیہتتی، تخصیصاتی دائماً تحت نظارتده بولنلریر، منتظم برسورته قید
ورؤیت ایتدرلردی .

سفرلی کتخداسی — سفر، حربہ کیمک، سفرلی حربده،
بولتق اوزره یولچاق ایدن کیمسه معناسنهدر . سفرلی کتخداسی .

خاتمر ایله تاطیف ایدیلمی ایدی . ایسوم بو مضبوطیت و قانونیت
جاریدر .

دولت عثمانیه من کبی بر معظم پادشاهلغک خزینهنه لایق اولاجق
درجه ددر .

مفاخر ملیه و تاریخیه من ، متبرکات و مقدسات دینه من هپ
اوراده در . آنلره قیمت یوقدر . بناء علیه عثمانلیق نامنه خزیننه
هایون ایله و آنک مضبوطیت قانونیه سیله هر وقت افتحار و آنلره
نظر عبرته باقرق او اجدادک احفادی اولدیغمنی ترقیات مدنیه
و اقتصادیه منله تاریخ نظرند هر زمان اثبات ایتلی بز .

قبو کتخداسی — بر والینک ویا بر دائرنک باب عالیجه ایشلرینی
یوروتک وظیفه سیله موظف مأمور . بغداد قبو کتخداسی ، بطریقخانه
قبو کتخداسی کبی . قبو کتخدایریده بر آراق اخذ و تسلیم امواله
وساطت ایتشدر . پک قدیم اولغله برابر بو عنوان الان باقیدر .
شمعی یالکنز مخبراته مأمورد .

قبو جیلر کتخداسی — کتخدای بواین — قرنا مقامنده اولان سرای
هایون قبو جیلرینک و قبو جی باشیلرینک آمری و رئیس دیکندر . شمعی
(سر قرنا) مقامیدر . مهم مأموریتدر . آنلرک ترفیع و ترقیلری
و مخصوصاتک تحصیل و تأدیسه سی کبی وظائفله مکلفدر .

وزیرلرک معیندهده قبو جیلر کتخداسی واردی . فقط یالکنز
تشریفات ایشلرینه باقارلردی .

قول کتخداسی — یکیکچری آغاسنک معاونی و وکیل اموریدر .
علوفلرک توزیعنده قبه آلتنده بولنور ایدی . تفصیلاتی یکیکچری آغالی

معایده همایون مراسمنده تخت عالینک اخراجی و بعدالمعایده اعاده سی
بیله قید و سندنله اجرا ایدیلور . کتخدالرك تبدلنده دور و تسلیم
ایچون قانون سالیمی موجینجه حرکت اولنور . خلف و سلف
برلکده خزینه همایون قبوسنه کیدرك سلف کندی ایله مهور بال
مومنی فك و کندیسنه مودوع مهر سلیم خان اولی اوپهرك خلفنه
تسلیم ایدر .

خانی ده چانطه جینک حاضرلادینی یکی بلومنی وضع و مهری
تقییل ایتدکن صکره کندی ایله بونی تمهیر ایدر . بعده فردای
تبدلن اعتباراً خلف و سلف ایله برابر شق اول دفترداری و دیوان
هایون قلمی و باش محاسبه دن و ضربخانه خزینه سندن برر محاسب
و خزینه هایونه تابع دواژ محاسبه نندن برر کاتب موجود اولدینی
حاله دور معامله سی اجرا و خزینه هایونده موجود دفترلرك زیرینه
شرح ویریلهرك خلف و سلف و بوهیت طرفندن مهرلیر .
جهه طرفندن مهرلی اولارق یا پیلان دفتر تقدیم اولنور و « منظور
هایون اولمشدر » کات تصدیقه سیله بالتوشیح دفتر خزینه کتخداسنه
اعطا اولنورق حفظ اولنور ایدی .

خزینه هایوندن مالوک و حکمداران ایله قریم خانلرینه و سائر
بکلرله وزرا و امرایه اشیا نفیسه و اسلحه مرصمه ویرلمش ایسه
بالاسی خط هایونلی اوراق مثبتیه سی کوریلهرك اخراجات بو صورتله
قبول اولنور و ضایعات کوریلور ایسه تضمین ایتدیریلیر ایدی .
تمام و منتظم دور ایدن خزینه کتخداری وزرایه مخصوص

۲۲ سلطان کتخداسی، ۲۳ اصناف کتخداسی، ۲۴ بارس [برص] کتخداسی، ۲۵ ترسانه کتخداسی، ۲۶ اوجاق کتخداسی، ۲۷ اردوی هایون کتخداسی، ۲۸ کتخدا یری .

کتخدا - قارسیده اصلی دال ایله : کدخدا، اوصاحبی دیمک، ترکجده ربازدی : کھیا، بر دائره ویا قوناغک ویا بر نوع امورک اداره سنه مأمور اولان معتمد آدم و وکیل امور معناسنهدر، دائره دولت مدیری دیمکدر .

خزینہ هایون کتخداسی - دولت علیه نک تأسسندن شمیدی به قدر دوام ایتمش بر مأموریت مهمه در، اندرون هایون خزینه سنک محافظ و مدیر مسئولی دیمکدر .

سلاطین عثمانیه نک اک معتمدی اولان ذات نصب اولنور . علی الاکثر اندرون هایون خزینه سی نظامنجه ترقی ایدرک خانه خاصه به چیقمش اولان ذواتدن انتخاب ایدیلور و علی الخصوص باش یازمچیلقدن ترقی ایتدیریاور . مهر هایونی حاملدر .

یاوز سلطان سلیم خان اول « بنم آلتونله طولدیردیغم انبارلری . اخلافدن هر کیم آچه ایله املا ایده بیلیرسه کندی مهریله تمهیر ایلسون و الا خزینہ هایون بنم مهریله مهر لیسون » دیو وصیت بیوردقلرندن ایوم خزینہ هایون کتخدالری یدنده مشارالیه ک مهری بولنمقده و خزینه قپوسی دائما آنکله مهر لیمکده در . مهر خزینہ کتخداسنده ؛ مفتاح باش کاتبده بولنور .

خزینہ هایون دفترلری و حساب و قیدلری پک منتظمدر . حتی

بيوك روزنامچه جي — كوچڪ روزنامچه جي — روزنامچه جيءَ
اول وٺائي ديمڪدر. بالاآخريه ايڪيسي برلشديرلمش ويالڪز روزنامچه.
جيلڪ عنوانيه (۱۲۵۴) تاريخه قدر دوام ايتمشر. كوچڪ روزنامچه جي
يالڪز بحريه ايشلرينه بائق اوزره احداث ايدلمشدي.

ترسانه عامره روزنامچه جيسي — ترسانه امينڪ قيدلريني طوتان،
حسابلريني ويرن محاسبه جي ويا محاسبه مديري ديمڪدر . كوچڪ
روزنامچه جيلڪك احداثي ايله باشلامش و ترسانه محاسبه جيلڪك
احداثيه لغو اولنمشر .

ضد اعظم روزنامچه جيسي — وزير اعظم اولانلر اردولره ده
مامور اولورلردي. اولوقت اخذ و صرف معاملاتى مهم اولور ايدى .
آنلرى قيد و حساب ايچون معينده برروزنامچه جي تعين اولنوردي.
بالاآخريه لغو اولنمشر .

کتخدالر

— ۷ —

- ۱ کتخدالر ، ۲ خزينه هايون کتخداسى ، ۳ قيو کتخداسى ،
- ۴ قپوچيلر کتخداسى ، ۵ کتخدای بواين ، ۶ قول کتخداسى
- ۷ کوى کتخداسى ، ۸ محله کتخداسى ، ۹ چاوشلر کتخداسى ،
- ۱۰ مملکت کتخداسى ، ۱۱ دفتر کتخداسى ، ۱۲ تيمار کتخداسى ،
- ۱۳ زعيم کتخداسى ، ۱۴ سفرلى کتخداسى ، ۱۵ كيلار کتخداسى ،
- ۱۶ صدارت کتخداسى ، ۱۷ کتخدای صدرعالى ، ۱۸ وزير کتخداسى ،
- ۱۹ کتخدا بک . ۲۰ دولت کتخداسى ، ۲۱ سرای کتخداسى ،

درس ۲۲

(روزنامه جيلار)

۶

۱ روزنامه چي جي ، ۲ باش روزنامه چي جي ، ۳ روزنامه چي جيءَ اول ،
۴ روزنامه چي جيءَ ثاني ، ۵ بويوك روزنامه چي جي ، ۶ كوچك روزنامه چي جي ،
۷ ترسانهءَ عامره روزنامه چي جي ، ۸ صدر اعظم روزنامه چي جي .
روزنامه — هر كونه كي واردات و مصارفك ويا وقوعاتك قيدينه
مخصوص دفتر ، يومية دفترى . روزنامه چي آنك مصغرى ، هر كونه كي
واردات و مصارفي ويا وقوعاتى يازمغه مخصوص ال دفترى ، كوچك يومية .
روزنامه چي جي — دواژده روزنامه چي دفترى طوتان محاسبه
كاتبى ، محاسبه چي .

روزنامه چي جي لك — بزده محاسبه جي لك ايله برابر احداث اولمش
كيدر يعنى بيك تاريخندن صوكره در . قلم ضابطلرندن معدود در .
شمديكى تشكيلاته قياس ايديلير ايسه محاسبه چي معاونى و محاسبه قلمنك
مديرى عد ايديله بيلير .

باش روزنامه چي جي — روزنامه چي جيءَ اول — روزنامه چي جيءَ ثاني —
بونلر كده تقسيماتى محاسبه جيلاره تبعاً اجرا اولنديغندن باش محاسبه چي لك
معاونى ، باش روزنامه چي جي ، محاسبهءَ اول و محاسبهءَ ثاني معاونى ده روز -
نامه چي جيءَ اول ، روزنامه چي جيءَ ثاني ، اولق اوزره بو عنوانلر و يرلمشدر .
وظائف عيني و وظائف قدر .

[اقلام نلته خوواجهلكى] تعبیرله حرمین مقاطعه جیلدکنه الحاق اولمشدر .

سالیانه مقاطعه جیسی — تیمار وزعامت و خاصلره ترتیب و تخصیص اولمخین ایالاتک حاصلاتنه (سالیانه) دینلیر ایدی . بونلرده مقاطعه صورنیله ساتیلمغه باشلادینی زمان آریجه بر مأموریت و اداره تأسیس ایدلمش و نهایت بوده ۱۲۴۹ ده (اقلام سبعة) خواجاهلكى نامیله توتلید ایدلمشدر .

غنم مقاطعه جیسی — تکالیف بختنده اغنامكده بر آرائق ملتزملره احاله ایدلمدیكنی سویله مشك . بونك معاملات و حسابات عمومیه سنه باقان مأموردز . صكره مقاطعات محاسبه جیلدکنه الحاق اولمشدر .

معدن مقاطعه جیسی — مضایقه مالیه سوقیله معدنلرده مقاطعه یه ویرلمكده باشلادینی زمان آنلك احالات و تحصیلاتیله موظف اولمق اوزره بو مأموریت احداث و بالآخره (اسهام محاسبه جیلدی) مأموریتله توحید ایدلمشدر .

اسهام مقاطعه جیسی — ایلك اسهام وجوده کلدیكى زمان بر طرفدن بونك بر قلیچ سنه لکى ده مقاطعه صورتنده ساتیلور ایدی . بونلك معامله سنه بو مقاطعه جی باقار ایدی . صكره معدن مقاطعه جیلدی برلشدیریلهرک اسهام محاسبه جیلدی وجوده کتیرلدى .

احتیاجاتنه عیناً ذخیره دخی تدارك ایدردی . بو وظیفه بالآخره یعنی ۱۲۴۹ ده (اقلام اربعه) خواجهلکی عنوانی تحتندہ کوچک اوقاف محاسبه جیلکی ایله برلشديرلدی .

بروسه — اولونیه وتوابی — ردوس مقاطعه جیلقلری — بونلرک مقاطعاتی اهمیتارینه مبنی طوغریدن طوغرییه مرکزدن اداره ایدیلور اولدینی ایچون آریجه مقاطعه جیلری وار ایدی . بونلرده کوچک اوقاف محاسبه جیلکی ایله برلشديریلرک (اقلام اربعه) خواجهلکی وجوده کلدی .

پسقیوس مقاطعه جیسی — پسقیوس — برات و فرمانی اولوب باشنه تاج کین بیوک پاپاس ، اسقف ، مطران ، متره پولید ، مرخصه دیمکدر .

ممالک عثمانیه مزده محلات وقراده بولنوبده هر جماعته ریاست ایدن رؤسای روحانیه به اطلاق اولمشدر . اهالی غیر مسلمهدن آلتقمده اولان جزیه دخی بر آراق احاله والزام اولتغه و محللر نده پسقیوسلر و سائر رؤسای روحانیه وساطتیه تحصیل اولتغه باشلامش اولدیفندن بونلر عائد معاملات و حساباتک اداره سی ایچون بو مقاطعه جیلک احداث ایدلمشدر . ۱۱۵۳ سنه قدر دوام ایدرک بعدده مقاطعات محاسبه جیلکنه الحاق اولندی .

خاصلر مقاطعه جیسی — ایضاحاتی آتیاً ویریله جکی اوزره ابتدای تحریرده خواص هایون اوله رق یازیلان محللرک حاصلاتی دخی احاله والزام اولتغه باشلادیفی زمان اونلرک معاملاتنی آریجه رؤیت ایتک ، حساباتی بشقه جه بیلیمک ایچون بو مأموریت احداث و ۱۱۴۹ ده

۴ استانبول مقاطعه جیسی ، ۵ بروسه مقاطعه جیسی ، ۶ اولونیه و توابعی مقاطعه جیسی ، ۷ ردوس مقاطعه جیسی ، ۸ بستقوس مقاطعه جیسی ، ۹ خاصلر مقاطعه جیسی ، ۱۰ سالیانه مقاطعه جیسی ، ۱۱ غنم مقاطعه جیسی ، ۱۲ معدن مقاطعه جیسی ، ۱۳ اسهام مقاطعه جیسی .
مقاطعه جی — تفصیلاتی تکالیف بخدمتده سویله نیلن و بیك تاریخندن صکره تیمار وزعامتلك منحلالتی وسائر وارداتك بر قاچ سنه لکی صائق صورتیله وجوده كلن مقاطعه لرك حسابات و معاملاتیه مكلف اولان مأمور .

باش مقاطعه جی — اتیده بیان ای دیله جك مقاطعه جیلرك رئیس ، آمری دیمكدر . معتنده او نامه بر قلم واردی . اندن باشقه روم ایلی ایلاتك ، روسجق ، ساستره ، فله ، سالانك كبی اك مهم یرلرنده کی مقاطعات اموریده كندی نظارت مخصوصه سی تحتیده ایدی . «۱۲۵۳» ده مقاطعات محاسبه جیلكنه الحاق اولندی .

حرمین مقاطعه جیسی — حرمین شریفینه موقوف مقاطعاتك معاملات و حساباتیه موظف ایدی . «۱۲۴۹» سنه سنده باش مقاطعه جیلك و خاصلر مقاطعه جیلکی ، تاریخجیلك ، مأموریتلری (اقلام نلته) عنوانی التنده بو مقاطعه جیلغه الحاق اولمشدر .

استانبول مقاطعه جیسی — استانبول شهرنده مقاطعه نامی تحتیده نه قدر واردات تحصیل ای دیلورسه انلك حساباتنه باقق و حتی فضله اوله رق ایك عامللرندن آلمان (میزان) رسمنی و اوانی سیم و زر اوزرینه موضوع (تمغا) رسمنی ده تحصیل ایدر . و سالانك و بیك شهر و ترخاله مقاطعاتندن كرك استانبول و كرك ادرنه شهرلرینك

محاسبه جیلده تودیع ایدلمشدی . بونکده قلمی وار ایدی . بو محاسبه سببه جیلک صوکره (اقالام اربعه خواجلیکی) غنوائی آلمشدر . محلنده بیان اولنه جقدر .

حربییه محاسبه جیلکی - مهمات حربیه نظارتک حساباتنه مأور قلمک محاسبه جیسیدر . بونک تاریخ احدائیه صورت الحاقی یوقاریده بیان ایدلدی .

حرمین محاسبه جیلکی - حرمین شریفین اوقافنه عائد حساباتنه مأوردی . قلم مخصوصی وار ایدی . وظائفی ، صورت احدائی یوقاریده سویلنان حرمین ناظرینک وظائفی کی ایدی .

مالیه محاسبه جیلکی - باش محاسبه جیلکک ، ۱۲۵۰ تاریخندن صوکره بعض اقالامکده علاوه سیاه آلدیغی شکلدرکه تنظیماته قدر دوام ایشدر . وظائف ابتدائیه سی باش محاسبه جیلکده ویریلان ایضاحاتدن قسماً آ کلاشیلدیغی کی وظائف اخیره سی بعدالتنظیات ویریله جک ایضاحاتدن تمامیه بیلنه جقدر .

سرکی محاسبه جیلکی - سرکی ناظرلغی حقتنده سویلندیکی وجهان بودجه ووجبنجه تادیه اولنه جق و صرفلر ایچون ویریلان سرکی وسندلرک معاملات قیدییه و حسابیه سنه باقان محاسبه جیدر . بالآخره اقالام سببه خواجلیکنه الحاق اولمشدر .

[مقاطعه جیلر]

۵

۱ مقاطعه جی ، ۲ باش مقاطعه جی ، ۳ حرمین مقاطعه جیسی ،

اسهام ایجاد ایدندی . استانبول کمرکنندن ویا سائر واردادن سنوی یوزده بش فائض ویرمک اوزره یوزر کیسهک سهملر چیقارلدی ، مضایقه مایه تأثیریه بونلرک سکزر ، اونر سنه لکی بردن طالبیرینه ساتلدی . بونک بیع وشراسی جائز ایدی . اکثر ایتم و عجزه آلور و صندوقلارنده صاقلار وفائضندن مستفید اولوردی . فقط هر سهمک فراغنده دولت بر سنهک فائضنی خرج نامیه آلوردی ، بو صورتله تأمین ایتدیکی واردات ویردیکی فائضدن فضله اولدی . عادتاً (مقاطعات) شکلنده بر معامله ایدی .

بومعاهدهنک مضبوطیتی تأمین ایچون بر قلم تأسیس وابتدا [اسهام مقاطعه جیلکی] وبعده [اسهام محاسبه جیلکی] عنوانیه مأموریتلر احداث اولندی .

مقاطعات محاسبه جیلکی - مقاطعات صورت تحدثنی واردات بختنده سویله دک . بونک بشقهجه دفتردارای اولدیغی کبی مخصوص قلمی و خزینهنسی ده وار ایدی . اوقلمک آمری بو محاسبه جیلدر .

جریده محاسبه جیلکی - وظائفی ناظرلر بختنده سویله نیلان جریده ناظرینک مؤخرآ آلدیغی عنواندر . جریده محاسبه قلمنک رئیسیدر . وظیفه سی و قفلرک اداره و حسابیدر .

اوقف محاسبه جیلکی - آناتولی محاسبه جیلکی ایله بر تاریخده احداث اولمشدر . قلم مخصوصی واردی . صکره اوقف نظارتنه الحاق اولندک .

کوچک اوقف محاسبه جیلکی - اوقف وظائفنک بر قسمی اصل اوقف محاسبه جیلکنندن آیریلهرق بو عنوانه تشکیل اولنان کوچک

۷ مقاطعات محاسبه جیلکی، ۸ جریده محاسبه جیلکی، ۹ اوقاف محاسبه جیلکی، ۱۰ کوچک اوقاف محاسبه جیلکی، ۱۱ خریه محاسبه جیلکی، ۱۲ حرمین محاسبه جیلکی، ۱۳ مالیه محاسبه جیلکی، ۱۴ سرکی محاسبه جیلکی .

محاسبه جی — بر نظارت ویا دائره رسمیه نك محاسبانہ و امور حسابیه سنہ ریاست ایدن ذات، بر سنجاغك امور مالیه سنہ مأمور كسه . محاسبه جیلک — تاریخ مزده بو عنوان اوتجی عصر دن صكره كورولمكه باشلار . دفتر دارلق قپوسنك تشكیلاتنه كوره محاسبه جیلک محاسبه قلمارینك مدیری ورئیسى دیمكدر .

محاسبه اول — باش محاسبه جیلک — كافه معاملات حسابیه كندیسه تودیع اولنان محاسبه جی — باش محاسبه قلمینك رئیسى — دیمكدر . او قلمك وظائفی تشكیلات قلمیه بختنده سویلنه جكدر . (محاسبه اول) ده او دیمكدر .

اناطولی محاسبه جیلکی — ابتدا اناطولیده بولنان عسا كرك معاشرینه عائد حسابله اوراده كی مقاطعات معاملاتنی رؤیت ایچون بو نامه تأسیس ایدیلن قلمك رئیسى ایدی . بالاخره شق ثانیلك ایله برلشديرلدى .

خراج محاسبه جیلکی — هر سنه ویركو تذ كره لرینی حاضرلار . جزیه دارلری تحصیلاته چیقاریر . كندیسی بالذات تعقیب و تفتیش ایدردی . خراج قلمنك مدیریدر . ابتدالرده عنوانی ، (خراج جی) و (خراج محصلی) ایدی .

اسهام محاسبه جیلکی — سلطان مصطفى خان ثالثك اوائل سلطنتنده

چارطاق امینی - چارطاق ، لغت درت کمر دیمکدر . بزده بدایه
« کورک محلی » معناسنه قوللانیشدر . وقتيله باغ ، بال ، اون ، ارزاق ،
حيوانات ، قهوه ، توتون ، انفيه ، اپک ، پاموق ومنسوجات ایچون
« قپان » و « میزان » و « چارطاق » و « منکنه » نامريله داخلده
وساحلده مخصوصاً جسيم جسيم محللر وجوده کتيرلمش وبونلرک هر
برلرينه برر امين و نائب وکاتب تعين اولنهرق (احتساب رسمي)
و (باج رسمي) و (قنطار اجرتی) و (آمديه) و (رفيته) ،
و (میزان رسمي) ، و (اعماليه) و (رخصتیه) و (رسم منضم)
کبي نامرله خزينه حسابنه واردات تحصيل اولنوردی . صکره قسماً
رسومات امانته قسماً شهر امانته رجوع ايتدی .

(قپان) - بؤيوک ترازى ، (میزان) - وزن ايده جک آلت ،
« منکنه » - صيغه جق آلت ديمکدر .

آلای امینی - زمان محمود خانیده تأسيس اولنان عسا کر خاصه
ومنصوره آلايارينک حساباتيه مکلف طوتیلان ضابطلردر . رتبه
اعتباريله قائمهقامدن کوچوک و بيکباشیدن بويوک ایدی ،

باوک امینی - کذلک بلوکک حساباتنه باقان ضابط اولوب رتبه سی
يوز باشی ايله ملازم آراسنده ایدی .

[محاسبه جيلر]

۴

۱ محاسبه جی ، ۲ محاسبه اول ، ۳ باش محاسبه جيلک ، ۴ اناطولی
محاسبه جيلکی ، ۵ خراج محاسبه جيلکی ، ۶ اسهام محاسبه جيلکی ،

بنا امینی - ابتداری دولت نامنه انشا ایدیله جک مبانی مهمه یه
مأمور ایدیاور ومصارفاتندن مسئول طوتیاور، موقت مأموریتدی .
صکره لری بر مأموریت دائمه اولدی. وشهر امینلکی وظیفه سنک مقدمه -
سنی تشکیل ایتدی . نهایت اورایه الحاق اولندی .

صره هایون امینی - صره ، آچقه کیسه سی، پاره چیقینی، حرمین
محترمینه جانب سلطنت سنهدن هر سنه اعطا بیوریلان آچقه و سائر
دیمکدر .

ایلك صره « چلبی سلطان محمد » طرفندن ترتیب وار سال قلنمش
ایسده رسمی ودائی دکلدی ، یالکز ابراز احترامات و اکتساب
مثوبات مقصدیله یالشدی . اصل رسمی ومکمل صره نی ترتیب ایدن
« یاوز سلطان سلیم » حضرتلریدر . اولوقتدن بری درتیوز بوقدر
سنهدر منتظماً ارسال قلنمشدر . مقدار حاضری « جرده سنیه »
و « کیلاز حج » و سائر معاش ومصرفلر داخل اوله رق ایکوز اللی بیک
لیرا راده سنهدر .

جرده سنیه - جرده، جبه لو عسکر، محافظه عسکری معناسنهدر .
« جرده سنیه » صره هایونی محله ایصاله مأمور اولان عسکر
دیمکدر . بونلرک قوماندانه « امیر الحج » دینیاور . صره هایون قافله سنه
ریاست ایدر .

کیلاز حج - صره هایون امیناریله معیتنک و برلکده بولنان
قافله حجاجک شامدن حرمین شریفینه وصولنه قدر عساکر عثمانیه
ایله برابر اعاشه و بیتوتت ونقلیه وخیمه مصرفلری مجموعنه اطلاق
اولنور .

پك مهمدر . و تتييه اهميت فوق العاده سي تقدير ايدلمش و ترقيمي
تأمين اولمشدر .

پاصديره اميني ، پاصديره نائبي تعيين ايدلمشدر . امين باج الور ،
نائب دعورله باقار ایدی .

کاغد اندرون اميني — باب دفتریده مناوبه به تابع مناصب قلميه دندر .
احکام ماليه و مابين هايون ايله اولان مخابره اورا قه مأمور ایدی .
۱۲۴۹ تاريخنده « اقلام سبعة خواهانتي » ناميله بر منصب مستقل
وجوده کنوريله رك بو قبيل مناوبه به تابع و پايه نوعندن معدود ديكر
التي قلم منصي ايله برلشديرلمشدر .

کاغد بيرون اميني — بوده ماليه معروضاتنه عائد اوراق معاملاتيله
موظف بر منصب ايديسنده ديكرى كبي « اقلام سبعة » ايله برلشديرلميبوب
۱۲۵۳ سنه سننده ماليه تذکره جيلكنه الحاق ايدلمشدر .

نزل اميني — نزول اميني — قوناق مأمورى ديمكدر . اردوي
هايونلر و يا بر قضاة عسكريه بر جانيه توجه و حركت ايتديكي زمان
اينه جي وقونه جني محله انك لوازم معيشت و بيتوتني اخضاره مأمور
اولان كيمسدر ، شكلي يوقازيده تكاليف عرفيه بخشنده كوستريلان
« عوارض و نزل » و ارادتيه ايشي تأمين و حسابني اعطا ايدردي .
بالاخره تشكيلات عسكريه مزك « قوناق » قسمنه ربط ايدلمشدر .

معادن هايون اميني — دولت حسابنه ايشلديلان عموم معدنلره
نظارت ايدر و بونلرك معاملات و حساباتي رؤيت ايلردی . بر اراق
مديرلك عنواني آلمش و صكره اورمان و معادن نظارتنه الحاق
ايدلمشدر .

اخراج وبیعی معاملاتى نظارت مخصوصه تحتنده طوتیق و مملحه لردن
التمقده اولان حقوق خزینه محافظه ایدلمك اوزره برارالق بو عنوانله
برامات احداث و صکره لری کمرک اماتیه توحید اولمشدر .

اسیرجی امینی - غنائم و اسرا معاملاتنك کایته جاری اولدیغی
زمانلر اسیر آلوب ساتانلردن حکومت حسابنه غر و شده برپاره نسبتنده
برواردات آلمق صورتیه بومعاملاتنك قانون دائره سنده جریانه باقان
بر مأموردی . بالکمز استانبولده سنوی یوز کیسه قدر حاصلات تأمین
ایدردی . مؤخرأ لغو ایدلدى .

باروتخانه امینی - باروتخانه لر ناظری حقننده ویریلان ایضاحاته
مراجعت اولنه جقدر .

چوخه آنباری امینی - لوازم عسکریه نك باشلیجه لردن اولان
مبلوسات قماشلرینك حفظنه مخصوص انباره مأمور، و بونك اخراجات
وادخالات معاملاتدن مسؤل ایدی . صوکره لوازم دائره سنه الحاق
اولدى .

مطبخ امینی - سرای هایونك مطبخ معاملاتى اداره سینه مکلف
بر مأموردر . ادخالات و اخراجاتنك محاسبه و مسؤلیتی اکا عانددر .
« مدیر » عنوانیده آلدیغی زمانلر اولمش و پک یقین وقتلره قدر
دوام ایشدر .

کیلار امینی - طاووق امینی - بونلر دخی سرای هایونك کیلار
لوازمه نظارت و آنی اداره و حسابى اعطا ایتمکله مأمور ایدیلیر .

پاصدیرمه امینی - پاصدیرمه ؛ ات قونسروه لرینك ایچنده بزه
مخصوص بر نوع اختراعدر . قیشاق لوازم و ازراق عسکریه نقطه سندن

(انبار امینی)، دولت انبارلری کنديسنه امنیت ایدیلن کسه . (انبار عامره) و (ذخیره خزینہسی) معاملاتنی یوقاریده سویلندی . [انبار امینی] بونلرک ادخالات و اخراجاتنه مأموردر . وقتیه مرکز سلطنتده [انبار عامره] لر اولدینی کبی طونه ساحلنده (ایساجچی) قصبه سنده و سائر اردو مرکز لرنده بیوک [اردو انبارلری] ده واردی . عینیات معاملاتنی دوام ایتدیگی مدتجه (انبار امینی) مأموریتی ده دوام ایتمش و بالاخره ذخیره نظارتنه الحاق ایدلمشدر .

ارپه امینی — عساگر خاصه و منصوره و اصطلل عامرہیه مقتضی ارپه نك وقتیه تدارك و سوق و اعطاسی وظیفه لری ایله مكلف وارپه معاملاتندن مسئول ایدی .

معینده (ارپه کاجی) نامیله برکاتبده بولنوردی . بر آراق (ارپه انباری امینی) دخی دنيلمشدر .

اوت انباری امینی — اودون انباری امینی — بونلر دخی عین وظائف ایله مكلف ایدیلر .

بغدادی امینی — ذخیره ناظرینہ عائد وظائف ایله مكلفدر . بالاخره اونظارتہ الحاق ایدلمشدر .

پکسات امینی — محاربات متوالیه و حرکات عسکریه زمانلرنده صنوف عساگر عثمانیهیه اقتضا ایدن پکساتلرک اعمال و احضار و حفظ و سوقی و حسابنك اعطاسیه موظف بر مأموردر . اولوقت ایشك اهمیت و جسماتی اعتباریله بویله برامانت مستقلهیه لزوم کورلمشدر . صکره بوده لوازم عسکریه دائره سنه الحاق ایدلمشدر .

طوز امینی — طوزك حواج ضروریه عمومیه دن اولسنه مینی

باشارك معيته اعطا و ۱۲۴۹ تاريخنده مستشارلك احدائى اوزرينه
كلياً لغو اولمشدر .

حساب امينى - بعنوان حساب ايشيه مشغول اولان واردات
و مصارفات دائره لرينك بر خيلوسنده مستخدم حساب مأمورلرينه
ويرلمشدر . اك صوكى ضبطيه تشكيلاتنده قبول ايدلمش اولان حساب
امينلريدر . طابورك حسابيه مكلفدى .

احتساب امينى - احتساب ناظرى حقهده بيان ايله ديكمز وظائفه
مكلفدر . [احتساب آغاسى] هپسندن قديم و [احتساب امينى]
آندن صوكره و [احتساب ناظرى] ده صوكره در .

ضربخانه امينى - بونك وظائفى دفتردارلر و ناظرلر بختنده ضربخانه
اداره سنه دائر و يريلان ايضاحاتده كوسترلمشدر . ضربخانه امينى عنوانى
هپسنگ قديملىسى و دواملىسى اولمشدر .

شهر امينى - از قديم امنا مناصبلك رتبه لوسى اولان شهر امانتلك
خدمتى ، ابنه داخله و خارجيه و اندرون هايون و ابنه سائر ميريه نك
تعمير و تجديدينه نظارت و خدمه سراى هايونك اوچ آيده بر كره
وظيفه لرينى كمر كدن اداره اولنور بعض اوچاقلقدن مرتب بمالغدن
اعطا ايتمكدن عبارتدى . [معمار باشلىق] ده سراى تعميراتيه موظف
ايدى .

دور محمود ثابته بو ايكي مأموريت برلشديريله رك (ابنه خاصه
مديرلىكى) تاسيس قيلنمشدر .

شهر امينى صوكره ينه احداث و بوكونه قدر ابقا ايدلمشدر .
انبار امينى - انبار ، ذخيره و سائر وضع و حفظه مخصوص محل .

دخان کمرکی امینی - استانبول امتعه کمرکی امینی - غلطه امتعه کمرکی امینی - دخان، اوتهدن بری ملکمزك اك بيوك منابع ثروتنددر .
طوپراغمزده بییشان توتونلره نفاستجه معادل کلهجك توتون يتيشدير دن
ير بك آزدر .

اوتهدنبری بو محصولدن النان رسمه اهمیت ویرلشددر . مملکتده
حاصل اولان توتونلرک بهر قیهسندن وقتیه اونر و صکره بشر ودها
صکره اوچر غروش مروریه رسمی آلنیردی .

بو معاملاتنی اداره ایچون آروجه (دخان کمرکی امینی) نصب
اولنشدی . (استانبول امتعه کمرکی امینی) و (غلطه امتعه کمرکی
امینی) . مملکتعزده ادخالنک و کمرکه عائد معاملاتک تکثرینه مبنی
معاملات رسومیه تقسیم ایدلش و وبو صورتله آیری آیری امانتدر
وجوده کتیرمشلدر .

ترسانه عامره امینی - ترسانه (دارالصناعه) دن محرفدر .
سفائن حربیهنک اعمال اولندیفی بحریه فایریقهلری دیمکدر .

ترسانه لرک امورمالیه ومبایعات ومقاطعات و اجارات خصوصیلرینی
رؤیت واداره ایدنلره (ترسانه امینی) دیرلردی .

هرکی مجدداً انشا ویا تجهیز ایدلرکجه مهماتیله برابر سواریسینی
اوله جق قبودانلره تسلیم ولیمان دفترینه قیداولندوقدن صکره برصورتی
(قبودان دریا) بولنان ذاته وبر عینیده دفترار وقتیه بعد الارائه (باش
محاسبه) یه ویریلیر ایدی .

بالاخره (ترسانه امینی) ترسانه مدیرلکنه تحویل وبعده قبودان

۱۱ ضربخانه امینی ، ۱۲ شهرامینی ، ۱۳ انبار امینی ، ۱۴ ارپه امینی ،
۱۵ اوت انباری امینی ، ۱۶ اودون انباری امینی ، ۱۷ بغدادی امینی ،
۱۸ پکلمات امینی ، ۱۹ طوزامینی ، ۲۰ اسیرجی امینی ، ۲۱ باروتخانه امینی ،
۲۲ چوقه انباری امینی ، ۲۳ مطبخ امینی ، ۲۴ کیلار امینی ، ۲۵
طاووق امینی ، ۲۶ پاصدیره امینی ، ۲۷ کاغذ اندرون امینی ، ۲۸
کاغذ بیرون امینی ، ۲۹ نزل امینی ، ۳۰ معادن هایون امینی ، ۳۱
بنامینی ، ۳۲ صره هایون امینی ، ۳۳ چارداق امینی ، ۳۴ الای امینی ،
۳۵ بلوک امینی

امین - قورقلمیه جق ، امنیتلی ، کندیسنه امنیت اوله بیلن ،
موثوق ، معتمد کیمسه دیمکدر . جمعی [امنا] کلیر .

دفتر امینی - دفتر خاقانی امینی - دولت علیه ده ایلك وجوده کلن
مأموریتلردندر . دور اورخان غازیده احداث ایدلمشدر . وظیفه
و موقعنک اهمیتی (دفتر خاقانی ناظری) حقنده ویریلن ایضاحاتدن
اکلاشادی .

بو مأمویت بدایتده [دفتر امینی] صکره لری [دفتر خاقانی امینی]
و [نشانجی] و [توقیعجی] اک صکره ده [دفتر خاقانی ناظری]
اولمشدر .

کمرک امینی - (تکالیف شرعیه) بختنده بدایت (زکات عاشر)
طرزنده اموال تجاریه دن الندیغنی و صکره (کمرک وارداتی) نامنه
صورت تحوانی بیان ایلدی کمز وارداتک اداره سی کندیسنه تودیع ایدیلن
مأمورددر . تنظیماته قدر بو عنوان باقیدر .

« تصحيح و تشحيح جليله حسن صورته وضع و تاسيسى لازمەدن اولديغنه »
« و نافذ افنديك امور دفتریده درکار اولان معلومات و ممارسه سنه مبنی »
« خزائن شاهانه مزك جمله سنه نظارتی اولمق و خزینۀ عامره مزك »
« دخی منصوره خزینہ سنه الحاقیله بعدازین [دفتردار] تعبیری ترك »
« اوله هرق [امور مالیه نظری] اطلاق اولمق اوزره رتبۀ وزارت »
« و پاشالق عنوانیله نظارت مذکورۀ نك مشارالیه توجیهی و ضریحانۀ »
« عامره مز مأموریتی دخی کماکان مشیرك عنوانیله حسیب افندیك »
« عهدہ سنده اوله رق کافی السابق بشقچه اداره سی خصوص سنه »
« اداره سی خصوصه ارادۀ شاهانه م متعلق اولمغله اكا کوره ایجاب »
« و اقتضاسنی اجرا ایلیه سین »

[ملاحظه عمومیه]

تعداد اولان نظارتك كفه سی دولت نامه وازدات و مقاطعات
اداره و نقداً و یا عیناً تحسیلات اجرا و مصارف مخصوصه لرینی تأدیبه
و ایضا ایستکاری جهتله برر نوع مال مأموری صفتنی حائر در لر .
بناء علیه مأمورین مالیه میاننده اسم لرینك و وظیفه لرینك شو صورتله
بجملاً ذکر ایلمسی لازمەدن کور و نمشدر .

[امینلر]

۳

- ۱ امین ، ۲ دفتر امینی ، ۳ دفتر خاقانی امینی ، ۴ کمرک امینی ،
- ۵ دخان کمرکی امینی ، ۶ استانبول کمرکی امینی ، ۷ غلغله کمرکی امینی ،
- ۸ ترسانۀ عامره امینی ، ۹ حساب امینی ، ۱۰ احتساب امینی ،

حسن بیوردیغنه دائر شرفیاش عظیمه سنوح و صدور و اوجه پیرای
سلك سطور بیوریلان خط هایون شوکت مقرون شاهانهك صورتیدر:

— خط هایون —

بیم وزیرم *

« خزینه عامرہ مزك چوقدن بری شیرازہ اصولی مختل و مشوش »
 « اوله رق اکثر مصارفات واقعه ده تعویض صورتیله ضرب بخانه عامرہ مز »
 « طرفندن وقتلی وقتسز اعانه به محتاج اولمسی و بو تقریب ایله مسند »
 « دفتر داریده بولاندرله ضرب بخانه ناظر لری بینده باینت و نازعه کی شیر »
 « وقوعه بولمسی جهت لریله خزینه مذکورہ ك حسن اداره سنه مدار اولمق »
 « و مأمور لری بیننده دخی قیل و قال کسلمك اوزره بوندن اقدم »
 « ایکیسی برلشدیریله زك آراق آراق بعض وارداتك منصوره خزینه سندن »
 « برویه نقلی و خیایجه مصارفاتك اوتیه تحمیلی صورتلریله دخی خزینه »
 « عامرہ مزك میدانه چیقارلمسی چاره سنه باقلمش ایسده سینه بولنه کیرده مہرک »
 « ایکی طرفك مأمور لری کندی ایشلرینی ایلرولتمک چالشمق ایجا »
 « بیله احد هانك آخرله عدم امتزاجنه بادی اولمقدن بشقه رفته »
 « رفته منصوره خزینه می اصولنه سکتہ ایرانی موجب اوله جفی تبین »
 « ایتمکده اولوب حالبوکه منصوره خزینه می کافه مصارفات مهمه »
 « عسکریه مزك محلی اولمسیله خزینه شاهانه مزك جمله سندن معنا »
 « اولمقدن ناشی هر حال تطرق خالمدن وقایتی و خزینه عامرہ مزك »
 « دخی واردات و مصارفات مقررہ سنك اخراجی و ظهوراته متوقف »
 « دنیلان مصروفاتك تفریق و تمیزی والحاصل ادخالات و اخراجاتك »

صفاقوجق ناظری — صوفیه جوارنده (صفاقو) نامیله معروف اولان قصبه بزه ایکن اوراده کی دیمیر معدنی وادرنه داخلنده (صفاقوجق) دیمیر معدن و فبریکه نرینی اداره یه مأمور بولنان ذاته ویریلن عنواندر .

قرائنه ناظری — سلطان محمود زمانده امراض ساریه دن مملکتی وحتى عموم بشریتی محافظه مقصدیله تاسیس ایدیلن وبالعموم آوروپا دولترینه (۱۲۵۴) تاریخده مکتوب بر یازیله برق مشاوره ایچون طبیب ایستیمان قرائنه و تحفظ خانیره عهد معاملاتی و وارداتی و مصارفی اداره ایچون وجوده کتیرمشدر که شمیدیکی صحیه نظارتی انک وظیفه سنی ایفا ایدر . .

تجارت ناظری : تجارت و زراعتک ترقیسنی تأمین ایچون ۱۲۵۵ تاریخنده فقط قبل التنظيمات تاسیس ایدلمش و (ذخیره نظارتی) بر اراقی اورایه ربط اولمشدر . بعد التنظيمات بو نظارت نافعنه نظارتیه توحید ایدلمشدر ایوم او صورتله باقیدر .

مالیه ناظری — دولتمزده دفتر دارلق عنوانک نه صورتله ختامه ایردیگی یوقاریده کوسترلمش و ۱۲۵۳ سنه سنده ایلك دفعه اوله برق [عبدالرحمن نافذ پاشا] مالیه ناظری تعیین ایدلمشدر . مالیه نظارتک تشکیلات جدیده و اخیره سنک مبدئی او تاریخدر . اهمیت فوق العاده سی جهته بوکا دائر اولاحظ هایوننی بورایه درجه ایدیورز .

اشبوذی الحجة الشریفه نک او چنجی چهارشنبه کونی وقت مسعودده عواطف غایه حضرت شاهانه دن پاشا لاق عنوان جلیلیله امور مالیه نظارتی دولتمو نافذ پاشا حضرت تدرینک عهدده باهر الاستیالارینه توجیه

دکتر جیسی دیمک اولان (بایراق) عسکرینی قالدیروب یرینه عما کر
منتظمه بریه و بحریه وجوده کتیرمکه باشلادیغنی صروده مکتب بحرینه
تأسیس و ترسانه بی اصلاح ایتدی .

اوروپادن معلمر ، معمارلر ، مهندسلر جلب ایتدی مستعد بحریه
طلبه سنی اوندریه اکیمل تحصیله کوندردی . انکیلیر کیملرنده سیر و سیاحت
ایتدردی . بو ناظرده او مکتبک ناظریدر .

اوقاف ناظری : مقدماری سلاطین اوقافندن فتح و سلیم و سایرین
حضراتک وقفلری صدر اعظملر و سلطان بایزید اوقافی شیخ الاسلاملر
و دیگر سلاطین ایله وزرا و امرا و سائر اصحاب خیرات و قفلرینی ده
وقفیه لرینه کوره کندی اولادی و یاخود قرنا ی پادشاهیدن دارالسعاده
اغاسی استانبول قاضیسی کبی بریسی باقار ایدی . مرور زمانه بونلرک
اداره سنده دخی پک چوق یواسزلقلر وقوعه کیککه باشلادی . دولتک
امورملیکه سنی تنظیم ایتدیکی سیرده سلطان محمود اوقاف هایون نظارتی
احداث و بالاده صاییلان مناصب اربابنک حق نظارتی برلشدیریلرک او
نظارتیه اعطا قلندی . بونظارت الان موجوددر .

حرمین ناظری : مکه مکرمهده حرم شریف بیت الله و مدینه
منورمهده روضه مطهره حضرت نبی اللهه موقوف و مخصوص اولان
منابع وارداتی و حرمین شریفینه عائد مصارفی اداره و نظارت ایدر .
عادتا حرمین محترمینیه عائد اوقاف ناظری دیمک ایدی . اوقاف
نظارتنک تشکیلندن صکره قسماً اورایه و قسماً مالیه نظارتنه تودبوع
ایدلشدر .

احتساب ناظری : احتساب معاملاتك تفصیلاتی و تكالیف شرعیه میاننده احتساب وارداتك دولتك بدایت تأسیسندن صوك سنه لره قدر بش التي عصر كاك اهمیتله دوام ایدن صفحاتی یوقاریده سویلنمشیدی. بدایتلرده بك چوق زمان [احتساب اغامی] و [احتساب امینی] عنوانلریله بو معاملاتله باقن مامورلر صکره لری [احتساب ناظری] عنوائی آلمشدر. کندیسینده پولیس و بلدییه وظیفه سی ده اولدیفندن (محتساب لری و احتساب اغا) لری مملکتك اداره و انضباطنده اهمیت مخصوصه یی حاز اولمشلردر. خلقی اضرار ایدنلری فلقه یه ییقتار و حبس ایدرلردی. بو وظیفه صکره شهر امینلریله بلدییه لره و ضبطیه و پولیس دائره لرینه و مال مامورلرینه انقسام ایتمشدر.

حربییه ناظری : تنظیمادن اول حربیه ناظرلنی یوقدر. محلنده سویلنمجهکی و جهله بکیچری اغامی و سرعسكرلك دوام ایتمشدر. بوده (مکتب حربیه ناظر) ینك عنوانیدر. ینه سلطان محمود نظام عسکرینی یتشدرمك ایچون اندرون اغالردن طابور ترتیب ایتدیردك بلدات تعلیم و قوماندا ایتك صورتیه اساسنی وضع ایتمكدده اولدیفنی منتظم عسکرلكك ترقی و نهالیسی ایچون تشکیل ایتدیکی خاصه و منصوره عسکرلرینه بوندردن ضابطه انتخاب ایتمكه برابر دیگر طرفدن تمادیا ضابطه یتشدرمك اوزره (۱۲۵۱) سنه سنده مکتب حربیه یی بو ناظرده او مکتبك واردات و مصارفاتنه و معاملات عمومیه سنه باقن ناظر دیمكدر.

بحرییه ناظری : تنظیمادن اول بحرییه ناظرلنی یوقدر. قبودان پاشالقی دوام ایتمشدر. تفصیلی اوراده کوریله جکدر. بو عنوان مکتب (بحرییه ناظری) نه ویرلمشدر. سلطان محمود خان (بکیچری) یی وانلرك

دها صکره لری بو وظیفه [خزینة خاصه نظارتی] نك احدائیه آکا
تودیع ایدلمشدر .

ضربخانه ناظری : صورت و تاریخ تأسیسی یوقاریده دفتردار لر
بختنده سویله نضربخانه عامره معاملاتنی ابتدالرده امینلك صکره مدیرلك
ایله و بر آراق ناظر ایله مستقلاً اداره اولمش و صوکره ینه مدیریته
تحویل و مالیه خزینة سی اداره سنه الحاق ایدلمشدر .

مهمات حربیه ناظری : زمان محمود خانیده تأسیسات عسکریه
صیره سنده محاربه یه عائد کافه لوازم و مهماتک تدارکی صورت مخصوصده
بر نظارته حواله ایدلمش ایدی . صوکره حربیه نظارتنه قلب ایدلدی .
خبره خانه ناظری — او ائناده خبره اعمالتنه فوق العاده اهمیت
و یریلرک بونک ایچونده آریجه نظارت تأسیس و صوکره ینه طوپخانه
اداره سیله توحید اولدی .

سرکی ناظری : سرکی؛ دولت صندوقندن اچقه و یرملک اوزره
موازنه موجنبجه یازیلان سند . سرکی نظری : بومعاملاتنه باقن ماه وردر .
بومأموریت بالاخره (اقالام سبعه) خواجه لکی نامیله توحید
ایدلمشدر . بر اراق استانبولده وجوده کتیریلن تجارت عمومی
سرکیسنه نظارت و ایراد و مصارفنی ، ویت ایچون تعین اولنان ناظرده
(سرکی ناظری) دنیلمشدر .

فسحانه عامره ناظری — بوده اوصیرهده عساکر منتظمه عثمانیه تک
فسارینی اعمال ایچون خلیجده برفابریقه انشا و اداره سی مخصوص برناظره
حواله اولمش ایدی . ایوم باقیدر و بر مدیرک اداره سی تحتده حربیه
نظارتنه مربوطدر .

باشلیق) (دعاوی ناظرلغنه) تحویل و متعا قبا ما بین هایونده بعض دوائر ناظرلرندن مرکب اولوق اوزره (دیوان دعاوی) تاسیس ایدلمش وابتدا رئیس عنوانیسه بر ذات زیاست ایدرکن صکره (ناظر) لغه تحویل ایدلمشدر.

سور هایون ناظری : سور هایونلر واقع اولدقجه بونلرک ترتیباتی اجرا و ایراد و مصارفی رؤیت ایچون ناظرلر تعیین اولنمشدر. صو ناظری : پای تحتک صو یوللرینه عائد مصالح ایله بونلرک تنظیمات و تعمیرات و انشا آتیه و صو الیم و صائینه متعلق کافه معاملاتیه بافق اوزره تاسیس ایدلمش قدیم بر مأموریتدر. الیوم بو عنوانله باقیدر.

دفتر توزیعات ناظری : تکالیفک توزیعنده صکره لری نه کبی یولسزلقلر و حتمسزلقلر وجوده کتیرلدیکی تکالیف بختنده سویلنمشدی. بونک منعی ایچون ترزالق توزیع دفترلرینک مرکز سلطنته جایی ایله بوراده تدقیق و تصدیق ایدلرکن صکره محللرینه کوندرلمی حقتنده برقرار ویرلدی. و بوقراری اجرا ایچون ایشک جسمانته مبنی بر نظارت تاسیس ایدلدی. فقط انکلهده مقصد تأمین ایدیلهدی . بالطبع تنظیماتک اعلانیله بوده ترک ولغو اولندتی .

اندرون هایون ناظری؛ سرای هایون ناظری : زیرده کتبخدالر بختنده بیان اولنه جغنی وجهله سرای هایونک مباحثات و معاملاتنه و واردات و مصارفانته نظارتله مامور ایدیلر. ناظرلق عنوانی صوک زمانلره طوغری ویرلمشدر. اصلی سرای هایون کتبخدالغنی ایدی.

غیررسمیه بی‌ده خارجدن آلیورایدی. هفته‌ده برگره‌نشرایدیلیوردی .
ایلك نسخه ۲۵ جمادی الاول ۱۲۴۷ تاریخلیدر وسنهلك آبونه
بدلی اوله‌رق یوز یکریمی غروش آنور ایدی . بعضاً مدیرلك و بعضاً
ناظرلق عنوانیه مستقلاً اداره ایدلدیکی کبی بر آراق ملکیه و داخلیه
نظارته تدرینه‌ده الحاق ایدلمشدر . بعضاً مطبعه عامرتهك اداره‌سیده بو
نظارته تودیع اولنمشدر . آره‌صیره موقت تعطیلاره اوغرامش ایسه‌ده
ینه انتشار ایتمشدر . ایوم دولتك رسمی جریده‌سیدر .

امور ملکیه ناظری : ملکیه اموری پک چوق زمان کتبخدالاق
مقامنجه رؤیت ایدلدی . معاملات حکومتک هرجه‌تنی تنظیم ایتمکده
اولان سلطان محمود برخط همیون ایله اومقامک عنوانیده (امور
ملکیه ناظرلقی) نه تحویل ایتمش و بالجه وزرا و وکلا طرفندن اداره
امور ووظائفه « ال برلکیه » و « جان‌حقیه » چالیشلمسی‌ده امر و فرمان‌ده
مندرج بولنمشدر .

داخلیه ناظری : (۱۲۵۳) تاریخنده ملکیه ناظری اولان ذاتک
(ملک) کله‌سنه نسبی پادشاهلق اوصافنه عائد کوره‌رك واقع اولان
عرض و طای اوزرینه دولت علیه‌نک خارجیه نظارتنه متناسب اولمق
اوزره (ملکیه) نظارتی‌ده (داخلیه) نظارتنه تحویل ایدلمشدر .

درس ۲۰

دیوان دعاوی ناظری و دیوان احکام عدلیه ناظری :
تنظیماتدن بر قای سنه اول تأمین عدالت مقصدیه ابتدا (چاوش

جریده ناظری : جریده؛ دفتر و دفترخانه ده نفوس و سائرہ کتابی،
حوادث جدولی ، روزنامہ دیمکدر .

وقتیہ خراج تحصیلدارلرینک اراضینک مساحہ سنی یازدقاری دفترہ
اطلاق اولمش و بوضورتلہ لسان مالی یہ کیرمشدر . بزده برخزینہ نک
ویا برادارنک واردات و مصارقات یومیہ سنی قید ایدوب حساب ویرن
مأمورہ ابتدا (روزنامہ چہ جی) و صوکرہ (روزنامہ جی) و مؤخر بعض
وظائف علاوہ سیلہ [جریدہ محاسبہ جیلکی] و بردر جہ دہا توسع ایدہ رک
[جریدہ ناظرئی] وجودہ گلشدر . براز صوکرہ ناظرلق تکرار
محاسبہ جیلکہ تحویل اولمش و عقیب تنظیمانده یعنی (۱۲۵۶) سنہ سنہ
باب مالیه اقلامی برلشدیریلیرکن (جریدہ محاسبہ جیلکی) دہ ملحقات
سائرہ و ہیئت مجموعہ سیلہ برابر (واردات محاسبہ جیلکنہ) الحاق
ایدلمشدر .

تقویم وقایع ناظری : دولت علیہدہ وقایع تاریخہ اوتہدن بری
وقعہ نویسار طرفندن ضبط ایدیلہ رک یکریمی اوتوز سنہدہ برکرہ تاریخ
صورتندہ نشر اولنور ایدی . حریت پرور و مجدد پادشاہ سلطان محمود
جنتمکان بونی کافی کورمدی . خلائق وقایع داخلیہ و خارجیہ نی
واسباب حقیقیہ سنی فی الحال بیلمہ سنی و بوندن باشقہ فنون و صنایعہ ،
زراعت و تجارتہ دائرہ معلومات آلمسنی امل ایدیلہ رک سرعسکر قپوسی
جوواندہ (تقویم وقایع) طبعی ایچون بر طبعخانہ تأسیسنی فرمان
بیوردیلار .

در حال پایدی . ایلمک ناظر مکہ مکرمہ معزولارندن شیخ زاده
اسعد افندیدر . معلومات رسمیه نی دوائر دولت ویریور و حوادث

مقدارینک جدولی نشر اولنور ایدی . تنظیماتدن بر ایکی سنه اول
بونظارت لغو ایدلمشدر .

حریر ناظری : محصولات و اخراجاتمکک همملرندن بریزی
اولان حریر معاملاتنه و ترقیاتنه نظارت ایتک اوزره احداث ایدلمشدر .
مصر چارشوسنده ، کتانچی مغازه لرندن اوتوز مغازه دولته عاند
حریر لر ایچون تخصیص ایدلمش ایدی . بالعموم فابریقه لر و دارالصناعه لر
مقتضی ایبکلر بورادن ویریلر ایدی . بوده تنظیمات صبره سند لغو ایدلمشدر .
کراسته ناظری : لوازم حربیه و بحریه ایچون دولتک ترسانه
و طوپخانه سنده و فابریقه لرنده اعمالات دائمه و انشاآت عمومیه سنه لزومی
اولان کراسته لری آق دکنز و قره دکنز ساحل لری نک کراسته یتشدرین
محللرندن مأمورین مخصوصه معرفتیه ترتیب و قطع و نقل ایتدیر مکه مکلفدر .
کراسته مکلفیتی یوقاریده تکالیف عرفیه بختیده تفصیل ایدلمش ایدی .
طوپخانه ناظری : طوپک پک چوق نوعلری عثمانلیر طرفندن
اختراع و اعمال اولندیغی و بدایت کشفندن بری اهمیت و موفقیتیه قولالاندیغی
معلومدر . شمدیکی طوپخانه نک یرنده فاتح حضرتلری ابتدا مختصر بر
طوپخانه انشا و بعده سلطان بایزید آنی توسیع ایتمش و نهایت سلطان
سلیمان آنلری بیقوب یکیدن مکمل و جسم اوله رق یابدیر مشدر .
ایشته طوپخانه ناظرلری بوراده پایلان طوپلرک معادن و لوازمی
محللرندن ترتیب و تدارک و اعمالاتی تنظیم ایتمک و دولتک طوپ احتیاجاتی
تأمین ایتمک مأموردر . اداره پک چوق صفحات کچیر مکه برابر بو
نظارت الیوم باقیدر . بالکمز وقتیه عموم طوپلر مزی کندیمز اعمال
اعمال ایدردک . شمدی بر قسم مهمنی آوروپادن مباریمه مجبورر .

اراضینک رقبہ می کاملاً (بیت المال) یعنی (خزینہ دولت) ک
ایدی . فقط اصطلاح قانونیہ تیار و زعامت و خاص اربابہ (صاحب
ارض) اطلاق اولیٰ ووردی . اہالیدن بری ترلاسنی صانہ جق اولسہ
بونلرک حضورندہ تقریر و یرمک و (صاحب ارض) ک اذنی لاحق
اولمق لازم ایدی . صاحب ارض دیرلکی داخلندہ محمول اولان اراضی نی
وزراعتدن خالی بولنان یرلری طاپوی مثلیہ طالبارینہ احالہ و تفویض
ایلر واصلا کندی عہدہ سندنہ آنی قویہ ماز ایدی . تیار وزعامت اصولی
قالققدنصکرہ بو اذن و احالہ و تفویض معملہ لری طاپو و دفتر خاقانی
مأمورلرینہ تودیع اولمشدرکہ الیوم بو اصول جاریدر .

ذخیرہ ناظری : پیادہ و سوازی . خاصہ و منصورہ و بحریہ و طوپخانہ
و خیمہ خانہ عساکرینک تعیناتی و بالعموم مؤسسات میریہ و وقفیہ نک
احتیاجاتی و دولت انبارلرلہ پای تخت فروئلری و اککمچیلری ایچون
ایجاب ایدن ذخیری (مبیعات میریہ) (وراغ ایلہ اشتر) عنوانلری
تخندہ تدارک و جلب و درانبار اتمک و ولایاتہ تخملقہ
و یمکلیکہ و ایچدیہ احتیاجی اولان زراعہ طرف دولتدن ذخیرہ و ایچہ
اقراض ایدہرک وقت و سعندہ و یا محصول زمانندہ ذخیرہ المق و الحاصل
مملکتندہ زراعتک ترقیسنہ . ذخائر پیاسہ سنک محفوظیتہ و ذخیرہ و اتمک
ترخلرینہ و قحط و غلا کی احوالک وقوعہ کیمسہ نہ نظارت اتمکلیکہ
مکلفدی . اعشار مالندن (ذخیرہ خزینہ می) و (انبار عامرہ) لر
ایچون ترتیب اولان ذخائر متنوعہ نک ادارہ و حساباتندن دہ مسئولدی .
حق (۴۷) تاریخندن اعتباراً ہر ہفتہ بو انبارلرک ادخالات و اخراجات

ویریلهرك آیریجه بر نظارت تأسیس ایدلمش وبالآ خرم امور ملکیه
وبعدہ امور داخلیه نظارتی دواثری میاننده قلمشدر .

دفتر خاقانی نظارتی : دولت عثمانیه هر ممالکتی فتح ایتمه سنی
متعاقب اراضینک تیمار وزعامت وخواص شایون وخواص وزرا اصولی
اوزره تحریر و تقسیمنی اجرا و حقوق تصرفیه نی تامین ایچون ویردیکی
برات و سندلری و فراغ وانتقال معاملاتنی قید و ضبط ایتمک صورتیه
وجوده کتیردیکی قیود خاقانییه و اکا متعلق کفته معاملاتیه ابتدا دفتر
امینلری صکره نشانجیلر و توقیعجیلر دها صکره دفتر خاقانی ناظرلری
باقشدر .

اصول مبحوئه اوزرینه مستند اولسنه مبنی او زمانک (توجیهات
عسکریه) سی دیمک اولان اراضی توجیهاتی قانون و نظاملری
دائره سنده جریان ایتدیرمک و ممالک مفتوحه نک تحریرینه اعتنا ایتمک
وظائفی بونلره عائد ایدی . بنساءً علمیه دفتر دارلر کبی دفتر امینلری
و نشانجیلر ده (مناصب سته) اربابندن صایا ایدی . قیود خاقانی معاملاتنی
غایت معتنا بر صورتده یوروتیاوردی . حتی بر ارضک وقفه و یارب خاصک
زعامتیه و یا خود بر زعامتک تیماره تحویلی الحاصل قیود خاقانیده مقید
اولدینی جهتک تبدیلی لازم کلورسه اولا اراده مخصوصه پادشاهی
اوزرینه (نشانجی) یه تصحیح امر عالیسی صادر اولور و موجب نیجه
(نشانجی) قیود خاقانی نی کندی قلمیه تصحیح و زیرینه امضاسنی
وضع ایتمک و فرمانک طغراسنی مطلقاً صدر اعظم بولایلر چکمک قانون
احکامندن ایدی . شواعتنایه مستنددرکه معاملات عدلیه ده « قیود خاقانی
تزویردن سالم اولمغه معمول بهدر » دیه مقتضاسیه حکم اولنیوردی .

عسکریه بی منتظماً تأدیبه معاملاتیه مکلف اولمق اوزره وجوده کتیریلن
ایکی نظارتدر. بونلرک زمان تشکیلنده منصوره و ضربخانه دفتردارلقلری
دخی موجود ایدی. ومالیه نظارتنک تشکیلندن صکره ده بعض حدود
دائرة سنده اوله رق برمدت دها دوام ایتشلر وبعده لغو ایدلشلردر.

باروتخانه لر نظری : استنبول و آزادی باروتخانه لرنده اعمال
ایدیلن باروت معاملاتنی اداره ایدنلره ابدالرده مدیرک وبالاخره
ناظرلق عنوانی ویرلشدر. دولتیجه باروت اعمالتنه پک زیاده اهمیت
ویریلور، هر سنه بالذات پادشاهلر وارکان دولت برلکده انداخت
تجربه لری اجرا ومعمولات وموجوداتی معاینه ایدرلردی. صکره بوده
طوپخانه نظارتنه الحاق ایدلشدر.

غلاوره نظری : (قالوره) یاخود (قالوره) پاپوش ودری شیلر.
(قالوره خانه) عسکرک دریدن اعمال اولنان هر نوع آیق قابی، اکر
طاقی، حیوان قوشومی وسائره کبی لوازمی اعمال واحضار ایدن
فابریقه دیمک ایدی. بونک واردات و مصارفیه معاملات عمومیه سنه
باقان ذاته (غلاوره نظری) دنیا مشدر. مرتبه سی (باروتخانه لر نظری)
درجه سنده در. صکره سرعسکرک معینه ویرلشدر.

معجلات نظری : (تکالیف) بختنده طانیدیغمز معجله لرک
احداث اولندیغنی صوک سنلرده تشکیل اولنان ادارنک معاملاتنه باقان
ماموره ابتدا مدیرک صکره بیوتیه لرک ناظرلق ویرلشدر. ولایاتده
دخی معجله ناظرلری استخدام و صکره بو اداره مالیه نظارتنه الحاق
اولمشدر.

نفوس نظری : نفوس تحریری معاملاتنه صوک زمانلرده اهمیت

۱۱ کراسه ناظری ، ۱۴ طوبخانه ناظری ، ۱۳ جریده ناظری
۱۴ تقویم وقایع ناظری ، [مع مطبعه عامره] ۱۵ امور ملکيه ناظری
۱۶ داخلیه ناظری . ۱۷ دیوان دعاوی ناظری ، ۱۸ دیوان احکام
عدلیه ناظری ، ۱۹ سوره هایون ناظری ، ۲۰ صو ناظری ، ۲۱ دفتر
توزیمات ناظری ، ۲۲ اندرون هایون ناظری . ۲۳ سرای هایون
ناظری ، ۲۴ ضربخانه عامره ناظری . ۲۵ مهسات حربیه ناظری ،
۲۶ خبره خانه ناظری ، ۲۷ سرکي ناظری . ۲۸ فسخانه عامره ناظری ،
۲۹ احتساب ناظری . ۳۰ حربیه ناظری ، ۳۱ بحریه ناظری ،
۳۲ اوقف ناظری . ۳۳ حرمین ناظری ، ۳۴ صو قوجق ناظری ، ۳۵
قرانته ناظری ، ۳۶ تجارت ناظری ، ۳۷ مالیه ناظری .

ناظر : نظارت ایدن . برایشک اداره و تمشیتته باقن ذات ، وکلای
دولتن بهری .

مقاطعات ناظری : یوقاریده واردات بختنده (۷۷) نومرو تحتنده
زمان و صورت تحصیل بیان اولنان (مقاطعات) معاملاتنی اداره ایتمک
اوزره احداث اولنان نظارتدر .

«مقاطعه جیلک» لر حتمنده اشاغیده ویریله جک معلوماتدن آکلاشیه جنفی
اوزره ابتدا هر نوع مقاطعه لر ایچون آیری آیری مقاطعه جیلک لر وار
ایکن صوکره بوندلر برلشدیریلهرک [مقاطعات نظارتی] وجوده کتیرلمش
بعده ینه تفریق ایدیلهرک نظارت لغو ایدلمشدر .

واردات و مصارف ناظرلری : زمان سلطان محمود خانیده اجرا
اولنان اصلاحات و تشکیلات میاننده وجوده کتیربان عساکر منصوره
محمدیه ننگ اداره می ایچون تخصیص اولنان وارداتی تحصیل و مصارف

از جمله مؤسس بنیان دولت (عثمان خان غازی) نك حین ارتحالگرده
(اورخان غازی) یه اولان نصایح عالیة حکمداران لری نك بشنجی فقره سی
شویله در : « خامساً : بیت المال مسلمینی محافظه ایدر ك دولتك ثروتی
تكثیره چایشوب مصروف مشروعه یه کفایتدن زائد آنچه تلف ایتمه که
زیاده نصب نفس اهتمام ایله . »

زمان اورخان غازیده بووظائف (دفتردار) لره تودیع ایدلمشدر .
دفتردار لرك کیتدیجه رجال دولت میانده موقعلاری کسب اهمیت اتمش
و (۱۰۰۰) تاریخندن صوکره دفتردار لره وزارت رتبه سی توجیه اولمغه
باشلامشدر . دفتردار لرك خواص تقسیم تنده اوچیوز بیکدن درتیوز
بیک آقچه یه قدر حصه یازوسی و برچوق عواندی و ارایدی .

دفتردار تعبیری (۱۲۵۳) سنه سی ذی الحجه سنك اوچنده صادر
اولوب برصورتی درج ایدیله جك اولان خط همایون موجنبجه ترك
و كافة معاملات مالیه جمع اولمهرق [مالیه نظارتی] احداث اولمشدر .

درس ۱۹

[ناظرلر]

۲

۱ ناظر ، ۲ مقاطعات ناظری ، ۳ واردات و مصارفات ناظری
۴ باطرو تخانه لرناری . ۵ غلاورد ناظری . ۶ مجلات ناظری ، ۷ نفوس
ناظری ، ۸ دفترخاقانی ناظری ، ۹ ذخیره ناظری ، ۱۰ حریر ناظری

او آخر ربیع الاول سنه ۱۲۵۰ تاریخنده دولتجه (ردیف عساگر منصوره) تشکیلاتی وضع ایدلمشدر. بونک اساسی وقعه خیریه دن سوکره سرعت ممکنه ایله معلم عسگر یتشدرمک ایچون اهلینک اسنان معینه و شرائط مقررینی حاز بولان قسمندن هر سنه بر مقدارینه تعلیم اجرا ایتدیرمک و تعلیم زمانلر نده هر برینه یومیه بش غروش و یرمک و ضابطلری مرکز خلافتدن کوندرمک شکنده در. بونلرک یومیه لرنی و ضابطانک آیاقلرنی قارشو قلملرندن تحصیل و منتظماً تأدییه ایتدیرمک ایچون او تاریخده (منصوره خزینهمی دفتردارلی) نامیله بر دفتردارلیق تأسیس ایدلمشدر. بو دفتردارلغه (عساگر منصوره محمدیه دفتردارلی) دخی دینلیر ایدی.

اساسی علاءالدین پاشانک تأمل و تنسیبی ایله اورخان غازی زماننده وجوده کتیریلان (ضربخانه عامره) امین و مدیر عنوانلی مأمورلر ایله اداره ایدلدیکی کچی بر آراق (ضربخانه عامره دفتردارلی) عنوانیله ده اداره ایدلمشدر.

مؤخرأ یعنی (۱۲۵۳) تاریخنده خزینلر بر اشدیریلرک (خزان شاهانه دفتردارلی) نصب ایدلمشدر.

دفتردارلرک وظائف عمومیسی، اموال دولتی تکثیر و تحصیل و مصارفی منتظماً تأدییه و فضله و ارداتی حسن محافظه و یامرکزیه ارسال صورتنده در.

سلاطین عثمانیه بدایت تأسسده بو اساسه پک زیاده سیله رعایت بیورمشلر و کافه معاملات و اجرا آتنده بونقطه بی هدف حرکات اتخاذ ایله مشلر در.

دفتردار لر ، دولتک معاملات عمومی مالیه سنه مرجع و مرکز
رؤیت اولوق اعتباریله شمدریکی مالیه ناظرلری کبی حق اداره و نظارتلری
کافه دوائر و شعبات و آیالاته دخی شامل ایدی .

هر ایالتده اورانک تشکیلاتنه و سنجاقلرینک عددینه کوره [خزینه
دفترداری] ، [مال دفترداری] ، [تیمار دفترداری] بولنور ایدی .
[خزینه دفترداری] ، [مال دفترداری وظائفجه] بردر . بولدر دولت
عائد اموالک [خواص هایون] دن تحصیل وارسالی و حساباتنک تنظیم
و اعطاسی ایله مکلف ایدیلر .

[تیمار دفترداری] ایسه آشاغیده تشکیلات بختنده بیان اولنه جنی
اوزره . تیمار تشکیلاتی اولان برلرده تیمارلورلک حصه یزولری و معاملات
و وقوعات سائر لرینی قید ایدرلردی . [حصه یازو] صاحب تیمارک
حاصلات واقعه دن دفتره [یازلمش] مقید اولان حصه سی دیکدر .

مثلا : ایالت قریم خانلقدی ، دولت عثمانیه یه التحاق ایتشدی ،
یدی سنجاغنی واردی ، خاننی سکه و خطبه صاحی ایدی ، دفتردارینی
و خان کاتبی کندیسی تعیین ایدردی . بزده مقید دفتردار یوقدی .

ایات کتفه : قریمک بر قطعه سی اولوب طقوز قلمه سی واردی .
طوغریدن طوغرییه و بر سنجاق حکمنده اوله رقی دولتیه مربوط
ایدی اوراده مال و تیمار دفتردارلری وار ایدی .

اردوی هایونلر تشکیلاتی وجوده کتیلدکدن صوکره اردوی
معاملات حسابیه سنک رؤیت و تمشیقی ایچون بشقه جه محاسبه جیلر
و دفتردارلر تعیین ایدلمشدر .

(آلاطولی اردوی دفترداری) بوقیورنجر .

فتوحات توالی و ممالک توسع ایستد که دفتر دارلق و طائفی و (دفتر دار قیوسی) که (مالیه نظارتی دائرہ سی دیمکدر) مشاغلی کیتد که تکثر ایستدیکندن دها فاتح زمانندہ روم ایلی ایچون آیریجه بر دفتر دار و آناتولی ایچونده بر معاون تعیین اولمشدی . بوندر یاری فارسی یاری ترکیه اولهرق سیاق ت یازیمی ایله دفتر طوتارلردی .

امور مالیه نک کسب ایستدیکي جسامت فوق العاده یه مبنی معاملات مالیه اوچ قسمه آیریلهرق سلطان بایزید ثانی زمان سلطنتنده [روم ایلی دفتر داری] ، [آناتولی دفتر داری] ، [عربستان و کردستان دفتر داری] نامیله اوچ دفتر داره توجیه اولمشدر .

اوچ دفتر دارلق اولنجه اصل دفتر داره (باش دفتر دار) ویا (شق اول دفتر داری) و دیگر لرینده (شق ثانی دفتر داری) (شق ثالث دفتر داری) تسمیه ایدلمشدر .

امور مالیه ده رئیس اداره (باش دفتر دار) اولوب معاملاتک طرز جریانی اداره مالیه یی باش دفتر دارلرک عهده سنده جمع ایتمکله (شق ثانی) و (شق ثالث) دفتر دارلقدری صکره نری (قلم رجالی) دنیلان مأمورین دولتک مالیه قسمی منسویینی ایچون بر پایه ، بر منصب حکمنی المشدر .

ذاتاً اولوقت بانعموم مأمورین ایچون منتهای مناصب عدایدیان پایه آلتی اولوب او پایه لر ارتقا ایندله (مناصب سته اربابی) دنیلیر ایدی .

مناصب سته : ۱ - اشانجی ، ۲ - دفتر دار ، ۳ - رئیس الکتاب ، ۴ - دفتر امینی ، ۵ - شق ثانی دفتر داری ، ۶ - شق ثالث دفتر داری در .

رجال علمیه	۸۴	معرفیه	۸۱
رجال عسکریه	۸۵	سلاحدارلر	۸۲
رجال ملکیه	۸۶	یکچریلر	۸۳

(دفتردارلر)

۱

۱ دفتردار ، ۲ باش دفتردار ، ۳ شق اول دفترداری ، ۴ شق ثانی دفترداری ، ۵ شق ثالث دفترداری ، ۶ اناطولی دفترداری ، ۷ روم ایلی دفترداری ، ۸ عربستان و کردستان دفترداری ، ۹ مال دفترداری ، ۱۰ تیمار دفترداری ، ۱۱ خزینه دفترداری ، ۱۲ اناطولی اردوسی دفترداری ، ۱۳ عساکر منصوره محمدیه دفترداری ، ۱۴ ضربخانه عامره دفترداری ، ۱۵ خزائن شاهانه دفترداری .

دفتر : معاملات و حساباتک قید و تحریرینه مخصوص کتاب .

دفتردار : دولتمک واردات و مصارفی دفتری طوتان مأمور .

دوات عنیهده (دفتردارلق) تشکیلات اعتباریله (مالیه ناظری)

دیملکر .

دفتردارلر : هیئت اداره دولتمک اوچنجی رکنی ایدیلر .

فاتح سلطان محمد خان زمانسده هیئت دولت برنجیسی وزیرلر ،

ایکنجیسی قضی عسکرلر ، اوچنجیسی دفتردارلر ، دردنجیسی نشانجیلردن

عبارت اولمق اوزره دوت رکندن متشکل ایدی .

قوچیلر	۵۹	غربا	۳۷
مبصرلر	۶۰	غربلر	۳۸
مختبسنلر	۶۱	خانه خاصه آغاری	۳۹
محافظلر	۶۲	عاملر	۴۰
بکچیلر	۶۳	جابیلر	۴۱
قوریحیلر	۶۴	متولیلر	۴۲
مباشرلر	۶۵	جزیه دارلر	۴۳
خر اچیلر	۶۶	مسلملر	۴۴
جزیه چیلر	۶۷	یور و کلر	۴۵
طاپوچیلر	۶۸	ویوه دهلر	۴۶
خاصیلر	۶۹	قوجه باشیلر	۴۷
متاسلملر	۷۰	تیمار لیلر	۴۸
ملترملر	۷۱	سپاهیلر	۴۹
سلاحشورلر	۷۲	زعمیلر	۵۰
آمد چیلر	۷۳	صایحیلر	۵۱
بکلکچیلر	۷۴	تحصیلدارلر	۵۲
آشریفاتیچیلر	۷۵	مفتاشلر	۵۳
توقیه چیلر	۷۶	رئیسلر	۵۴
موقوفاتیچیلر	۷۷	نشانچیلر	۵۵
مبايعه چیلر	۷۸	طغرا کشلر	۵۶
تاریخچیلر	۷۹	عائمرلر	۵۷
نقطه چیلر	۸۰	معرضلر	۵۸

دولت عثمانیه نك تشكاندن صكره و تنظيماتندن اول، تشكيلات ماليه

۱ مأمورين وظائفى :

مأمورينك اسم و عنوانلرى شونلردر :

۱۹	افنديلر	۱	دقتردارلر
۲۰	خواجهانلر	۲	ناظرلر
۲۱	خصكيلر	۳	امينلر
۲۲	قصابچيلر	۴	محاسبه چيلر
۲۳	چاقورچيلر	۵	مقاطعه چيلر
۲۴	زغرچيلر	۶	روزناهچه چيلر
۲۵	صامسونچيلر	۷	كتهخدالر
۲۶	طوغانچيلر	۸	محصللر
۲۷	شاهنچيلر	۹	مديرلر
۲۸	طورناچيلر	۱۰	تذكره چيلر
۲۹	سكپانلر	۱۱	مقابله چيلر
۳۰	چاوشلر	۱۲	قوللتهچيلر
۳۱	قبوچيلر	۱۳	يوقلمه چيلر
۳۲	خزينه دارلر	۱۴	باقى قوللرى
۳۳	كيسه دارلر	۱۵	كدكلولر
۳۴	وزنه دارلر	۱۶	خليقلر
۳۵	مستشارلر	۱۷	يازچيلر
۳۶	علوفه جيان	۱۸	كاتبلر

مالیهلری دخی مذذب بر حاله کیره رک هر کون بوزیلوب یاباغه باشلادی .

کورینیورکه تشکیلات اساسیه شرعیه غایت منتظم و مضبوط ایکن صکره لری اکا رعایت اولنماق سیئسمیله بودولتلر امر اداره ده امرافه قویلشار و امور مالیه لریخی شکلدن شکله قویملر سده موفق اولامد مشلردی .

دنیله بیلورکه بونلر طرح و تحصیل تکالیفده شریعتک تعیین ایتدیکی عدالتی بوزدقلری کوندن اعتباراً هر ایشلری بوزیلهرق نهایت بو یوزدن محو و منقرض اولمش لردر . تاریخ بو حقیقتلری بزم انظار عبرتمزه پک عیان اولهرق وضع ایتمکده در .

بورایه قدر دولت عثمانیه تک تشکیلدن اول ، دول اسلامیه جه استخدا م اولنسان مأمورین مالیه شرعیه ن و اداره ممالک اسلامیه ده تطبیق ایدیلن تشکیلات مالیه شرعیه نی و بونلرک وظائف و تقسیماتی تقرر ایتدک .

شیمدی نوبت بیان دولت عثمانیه مزک تأسیسندن صکره کی مأمورین و تشکیلات مالیه کادی . پروغرامزه دائماً صادق قالمق ایچون بونی ده ایکیه بالتفریق بوراده اولایلکنز تنظیماته قدر اولان قسمی بیان ایده جکز .

دیوان البرید - خلافت مقامک والی و عاملر ایله ویا دول سائر
ایله واقع اولان مخابراتنه عائد کافه معاملاتک مرجع تمشیت و رؤیتی
بوراسیدر. پوسته ادارهسی دیمکدر.

دیوان الرسائل - محررات دائمه دواتی تحریره و قیدوار ساله مأمور
اولان دائره در .

ولایتدرده دخی عامل ویا والی و معیننده بر (دیوان الخراج) و بر
قاضی استخدا اولندی .

احکام شرعیه موجبیجه هر خزینهیه عائد واردات قارشولونی
اولان مصرفه تأدیه اولنور . و دیگرلرینه قطعاً صرف اولمازدی .

خراج و تکالیف سائرینی مقدار شرعیدن فضله آماق و آلمان
تکالیفه مقابل (حجت قبض) نامیله و عامل کنندی ل یازیبی و خاتم
رسمیسی ایله سند و یرمک و موقت عامل ایسه وقتک ختامنده ، ودائی
عامل ایسه حین انفصالنده حسابنی بیت الماله ویا فوقنده کی عامله
و یرمک قواعد شرعیه ایجابنددر .

فقطصکره لری دول اسلامیته بعضلمرندک احتشام و امرف آر تدقیه
امیرلر و حکمدارلر طرفندن چوق یاره جبات ایلمسی عاملره امر اولمغه
باشلادی . آنلرده تکالیف محرره شرعیه خارجنده (طعمیه) (هدییه)
(وظیفه) (نوروزیه) کی تاملرله درلو و یرکولر احداث ایدهرک
تحصیل اتمکک باشلادیلر . ایش انتظام شرعیدن چیقدی . بایبلان
بودجه لره قیدلرده آرتق اساسات مشروعهیه رعایت قابل اولمادیغندن
انواع واردات قاریشیق بر صورتده یازلمغه و طوپلانیبلان یازلمرک
مصرف شرعیسی کوزهدلیهرک کیف ما یشاء صرف ایلمکک و تشکیلات

(دیوان الخراج) ، (دیوان النفقه) ، (دیوان المقاطعات) ،
 (دیوان المعادن) ، (دیوان البريد) ، (دیوان الرسائل)
 دیوان الخراج - خراج و جزیه و سائر کافه اموالک قیود و دفاتری
 اودائزده طویلور حسابری اوراده کوریلور و بووظیفه لرله موظف
 اولان محاسب و کاتب لر اودیوانده بولنوردی .

دیوان النفقه - بیت المالدن معاش و تخصیصاتی بولنسان بالعموم
 احساب وظائفک اسملریله معاش و تخصیصاتلری مقدراری او
 دائرده قید ایدیبلور . و معاملات و عزل و نصب و قوعاتی اوراده
 یورودیبلوردی . بعض دول اسلامیه ده بوکا (دیوان المصرف) و (دیوان
 العطاء) دخی دیمشدردر .

دیوان الجند - کافه معاملات عسکریه اوراده ضبط و قید ایدیبلور
 و معاش و تخصیصاتلری و دخول و خروجلری بو دائرده تحریر
 ایدیبلوردی .

دیوان الاساطیل - قوه بحریه عائد بالعموم معاملات و سفن
 حربیه و تجاریه و تنزیهیه متعلق قیود اوراده رؤیت و ضبط اولنوردی .
 دیوان المقاطعات - خزینت بیت المال نامنه متولی و موالی و جانی
 و سماعی و محصل کی مأمور لر واسطه سیله اداره اولنسان و یا خود
 متولیلر طرفدن ملتزم لر حاله اولان کافه مقاطعات و اقطاع و سائر نک
 معاملات و حساباتی بوراده قید ایدیبلوردی .

دیوان المعادن - کذلک کرک امانت اداره و کرک ملتزم لر حاله
 اولنسان معادن معاملات بوراده رؤیت و تسویه و قید و ضبط
 اولنوردی .

اوچنچى دائره

مصرفى :	ايرادى :
۱ مڧتيلر	۱ غنايم
۲ معلملر	۲ معادن
۳ متعلملر	۳ ركاز
۴ سرحد ودر بند محافظلىرى	
۵ مؤسسات خيريە	
۶ انشاآت نافعە	
۷ ايتام	
۸ مساكين	
۹ فقرا	
۱۰ ابنى سبيل	

دردنچى دائره

مصرفى :	ايرادى :
۱ خسته خانلر	۱ لقطه
۲ محتاج و مريضلر ك نفقه و ادويه سى	۲ ياوه
۳ مالسز وفات ايديلر ك تجهيز و تكفيل	۳ تركه
۴ كسپدن عاجز قالانلر ك اعاشه سى	
۵ لقيطلر ك انفاق	

بودائره لرى برر فصل اعتبار ايدر و رقمه انسارت ايديلانلرى ده
 ماده عد ايلر ايسه ك تمام بر شريعت بودجه سى وجوده كلور .
 خلفاى امويه و عباسيه زمانلر نده بوضندوق ويا دائره لرك هر برى
 باشلى باشنه برر [خزينه بيت المال] عد ايديلهرك آيرى ، آيرى امينلر
 و متوليلر و محاسبلر و كاتبلر استخدام ايدهلى .
 اساس تشكيمات اعتباريله دائره لرك اسملرى شويدهدر :

۹ حق یولنده هیچ برشیدن قورقماق.

۱۰ اموالی ریم مشروع اوزره اخذ و تحصیل ایدوب بدعتلر

چیقارماق.

کافه مکلفینه عدالت و مساوات اوزرینه معامله ایدرک قریب
و بعید و شریف و ضعیف اولانلری مسائل حقوقیه ده یکدیگرندن
اصلاً تفریق ایتمک .

۱۲ کندیوسی هوی و هوسنه تابع اولماق.

امام ابی یوسفک «کتاب الخراج» اسمیه مشهور مکتوبی.
اوزرینه خلفای عباسیه دن هارون الرشید زماننده عامل و والیرک مالک
اسلامیه ده اهالییه قارشی نه یولده معامله ایدکلرینی و حقلرنده ظلم
واعتسافینی روا کوروب کورمکلرینی تدقیق و تقایش ایچون ارباب
عفت و استقامت و امانتدن مفتشلر دخی تعین و اولایاته اعزام اولمشدر.
مکلفیندن مقدار مشروعدنن فضله مال و یا حقسز برشی آلدقلری
و ظلم و اعتساف اجرا ایتکلری تحقق ایدلردن حقسز و فضله آلدقلری
مال تضمیناً بالتحصیل مکلفینه رد ایتدیرلمش و بویله مأمورلر حقمده
اشد عقوبته طرد و عزل جزائی تطبیق اولمشدر .

۳ تشکیلات اداریه و قلمیه :

صدر اسلامده بالکمز بریت المال وار ایدی . آنک دخل
و خرجنه ذات حضرت نبوتناهی و برنجی خلیفه می حضرت ابابکر
بالذات نظارت بیوره مشلردی . فقط یوقاریده سویلندیکی وجهله حضرت
عمر بالذات بیت المال اموریله اشتغال ایتمکله : ابر صکره لری آیروجه

حضرت عمر زمانده تعین اولنان والیله آیده آلتیشر یوز درهم و قاضیله یوزر درهم و کاتبله اوتوزر درهم ویرلدیکی و تحصیل اموالدن ماعدا نمازده امامت و عسکره قوماندا وظیفه لرینگ والیله و بین الناس رؤیت دعاوی وظیفه لرینگده قاضیله تودیعی ایدلدیکی آکلاشلمقده در .

شو جهتنی هان علاوهً بیان ایدلم که تحصیلات واقعه نك سگزده برینی تشکیل ایده جك اولان مصارف جبات ایچنده اك كوچك تحصیل مامورلردن اك بیسوك والی و عاملاره و بیت المال امینلریله خلیفه و حکمدار و امیرله و ارنجیه قدر ویریه جك معاش و اجرتلر داخلدر . ممالک توسع و معاملات ترقی ایتدکجه مأمورین حقنده کی تقیدات دخی تزايد ایتمشدر .

والی و عامل و متولی اولمق ایچون خلقای امویه و عباسیه زمانلرنده ویریلن امرلرده وضع اولنان شرائط شونلر ایدی :

- ۱ اهل صلاحدن اولمق .
- ۲ ارباب دیاسدن بولمق .
- ۳ اصحاب امانتدن طائلق .
- ۴ فقیه اولمق .
- ۵ عالم اولمق .
- ۶ رأی صاحب لریله مشاوره ایتمک .
- ۷ عقیف و مستقیم اولمق .
- ۸ ناس عنندنه عیبلی اولمق .

هرکیمک هانجی والی ویا عاملدن شکایتی وارسه سر بستجه سویلتدیرر
و احقاق حق ایلردی .

حضرت عمر بالذات محافظهٔ اموال خزینه خصوصاً پک علی
مثالار ارائه سیلهده مأمورلری ایقاظ ایلردی .

از جمله زمان خلافنده اولاد رسولدن بری کلوب عرض حاجت
ایتدکده بیت المالدن بیک آتون ویرلمه سنی امر ایتمش ودر عقب کندی
اوغلی عبدالله کلدکده بر درهم ویرمشدر .

اوغلی اولکی سیخاوتنه نسبتله بر درهمی پک جزئی کوروب
اعتراض ایلنجه — « یا عبدالله اولاد رسولک حق طلبی بیت المالدندر .
خزینة بیت المال ایسه الحمد لله غنی و معموردن امانک حقک یالکیز
پدرکده اولوب پدرینک نهسی وارکه چوق پاره مأمول ایدرسک » .
بیورمشدر .

ایشته بونجی وسایطه مأمورلری دائماً اقتصاد و عدالت و عفت
و استقامت دائرهنده حرکتیه تشویق و اجبار و اهالی بی نعمت عدالتله
دلسیر و شکر کذار ایتمش و بو عدالت سایه سنده زمان خلافتلرنده
بویوک ، چوک بیک آتمش قطعه ملک و شهر و قصبه یکیدن حکومت
اسلامیه دائرهنده داخل اولمشدر .

« عدالت اساس ملکدر » حدیث شریفنک حکم منیفی شعبات
ادارهنک کفهنده و علی الخصوص ضرح و تحصیل تکالیف شعبه سنده
پک بیوک اثر کوسترمشدر . و مالک اسلامیه قایدن زیاده عدالتله
توسع ایتمشدر .

مأمورینک مقدار معاشات و تفریق وظائفی بختنه کلنجه :

ایشان در. حضرت عمر زماننده بو صورتله تألیف قلوبه محل قالماش و بناءً علیه حضرت خلیفه مؤلفه القلوبه عائد تأدیاتی مصارف میانندن و شریعت بودجه سندن طی و اخراج ایشدر .

شوحالده اصل مصرفك سكرز نوع اولدیغی اكلاشیلور و بوسبیلله فقهای کرام حضراتی صدقات اموال وارداتك مجموعتی سكرز مساوی قسمه تقسیم ایله بو مصرفلك هر نوعنه و بو میانده وارداتك موضوع بحمض اولان عاملره سكرزده برینی صرف ایتمکه جواز ویرمشلردر . فقط امام شافعی حضرتاری بیورمشلردرکه « بواجرت، عمل و خدمته مقابلدر؛ هر عاملك ایشنه کوزه اجرت ویرمیلدر؛ » امام مشارالیهك قولی علی الاکثر دول اسلامیهجه مدار تطبیق اتخاذ ایدلمشدر .

حضرت عمرك کافی اجرا آتی کبی تشکیلات ادارهده و انتخاب مأمورین خصوصنده رعایت ایتدیکی قواعد دخی هر زمان ایچون واجب الامتثال بر نمونده عدالتدر .

علی العموم عاملر و سائر مأمورنر تعیین ایددیکی زمان ویردیکی امر و فرماندارده تنع و تجمل و ترفهیدن اجتناب ایتلرینی و مزین آتله سواز و آغز بهالی ایجه قماشدن البسه لابس اولمالرینی و خالق قولایلقله کلوب سهولتله افاده حال ایدمیلملری ایچون اداره قبولرینی هر ساعتده آچیق بولندیرمارینیده درج ایدر . و فرمان احکامنندن خارجه چیقیمیه جفته و طریق مستقیم عدلن عدول ایتیه جکنه دائر او مأموردن عهدن و پیمان آلودی . و هر سنه موسم حجهده با جمله والی و عاملاری حجه دعوت ایدر . و دیوان عمومیده خاتمه خطبله

اولمشردره برنجی بیت المال امینی کتاب قریشدن عقیل ابن ابی طالب
 حضرت تریدره . معاشی صدقات اموال وارداتندن تخصیص و اعطا
 قائمشدر . دها صکرملری (صاحب بیت المال) و (صاحب دیوان)
 و (ناظر اموال) عنوانریده کورلمشدر .

بالاده تعداد ایدیلان ووظیفه لری اجمالاً کوسـتریلان مأمورنرک
 کافهسی [عامل] عنوانی تحتندہ داخلدر خاطرزده اولسه کرکدر که
 تکالیف شرعیہ دن صدقات اموالک محل صرفلری اوله رق زکات
 بختندہ یدی نوع مصرف تعداد ایدلمشیدی . اومیانده عاملر دخی وار
 ایدی . بو بابده وارد اولان نص قاطع شوایت جلیهدر [انمالصدقات
 للفقراء] [۱] و انسا کین [۲] و العاملین علیها [۳] و المؤلفۃ قلوبهم [۴]
 و فی الرقاب [۵] و الغارمین [۶] و فی سبیل اللہ [۷] و ابن السبیل [۸]
 فریضة من اللہ واللہ علیم حکیم]

صدقات اموالک محل صرفی بوایت جایله هوجبنجه سکز اولوق
 لازم کاور . حالبوکه زکات بختندہ بونرک یدی حقتندہ ایضاحات ویرمش
 و (مؤلفۃ القلوب) مسکوت قسمی براغلمشیدی . سکز قسمی آمام ایچون
 بوراده اندنده برار بحث ایدلمک ایجاب ایدیور .

مؤلفۃ القلوب — زمان حضرت پیغمبریده وارداتک بو قسمندن
 یعنی صدقات اموال دن کندیلرینه بر حصه مخصوصه تفریق واعطا
 اولنهرق اسلامیت و مسلمانلر حقتندہ قلبلری استماله و تألیف ایدیلان
 بعض نواحی و قبائل اشراقیدر .

بونلر اون بش کشی به بالغ و اسملری تفاسیر و تواریخده
 مضبوطدر . صکردهن بعضیاری قبول اسلام ایتشار بعضلری ده وفات

جایی — علی الاکثر خراج و جزیه بی جزیات ایدنلره تسمیه ایدلمشدر .

متولی — یالکیز خراج ایچون عباسیه زماننده استخدام اولنان تحصیل مأمورلرینه اطلاق اولنمشدر . بومتولیلر صلاحیت واسعه صاحبی ایدیلر حتی التزام اصولی ممنوع اولدیغی حالده بو متولیلر خراجی التزامه ویردکاری بیله واقع اولوردی . بو ایکی عنوان اخیراً جهات و امور وقفیه عائد اجازات و حاصلاتک تحصیلنه مأمور اولنلره اختصاص ایتمشدر .

محصل — هر هانکی نوع مال اولور ایسه اولسون انک تحصیل ایله مکلف اولان مأموردر . بو عنوان بالآخره دولت عثمانیه دیگر برصنف مأمورلره ویرلمشدر که محلنده سویلیه جکیز .

موالی — خلافت امویه و عباسیهده عرب اولیان سائر اهل اسلامدن جزیات اموال ایشنده استخدام اولنانلره ویرلمش اولان عنواندر .

دهاقین — کوی مختارلری و عراق قطعه سننده کوی صاحبی اولان کیمسه لر در که برارالق انلردخی جزیات اموال ایله موظف و تیشدردی . دهقانک جمعی و فارسیدن معربدر .

بیت المال امینی — رسالتپناه افندمزله خلیفه اول حضرت ابابکر زماننده یوق ایدیسهده حضرت عمر زماننده بیت المالك واردات و مصارفاتی و معاملات و محاسباتی تکثر ایتسنه مبنی صیانت اموال مقصدیله [دیوان] تشکیل ایدلمش و بیت الماله عائد کافه وظائفی رؤیت ایتک اوزره هجرتک یکرمنجی سنهسی محرهنده بیت المال امینی نصب

عامل عنوانی ممالک اسلامیہ توسع ایتدیکجه بیومش وریالمرده
عامل دنیلمشدر .

نظر شریعیده عامل ووالی اولوق ایچون شرط اول، اوداتک اهل
صلاح و عفتدن وارباب دیانت و امانتدن اولمشدر .

حضرت پیغمبر و خلفای راشدین عامل و والیرک تعییننده بودقیقه به
یک زیاده رعایت ایتمشدر و بونلرک معیتنه ایکنجی درجهده اولهرق
هر محل ایچون اورانک صلاحاسندن مأمورلرده تعیین بیورمشلردر .

بالموم مأمورلری امر معیشتده کیمسه به محتاج ایتماک ایچون
یک جزیل یعنی مستوفی معاشلر و اجرتلر تخصیص و والیرله عامللره
ویریلان امرلرده دخی مستخدمینی اغنا ایده جک صورتده معاش و اجرت
ویرلسنی دائماً امر و تنبیه بیورمشلردر بوندن مقصد ایسه مأمورینک
احتیاج یوزندن اهالی به ظلم و اعتساف ایتلرینه سببیت ویرمامک
وهر معاملهده حق وعدلی محافظه و توزیع ایتدیرمکدر .

خلفای راشدین و امویه و عباسیه زمانلرنده ممالک اسلامیہ و معاملات
مالیه دهها زیاده توسع ایتمش و عامللره والیرک معیتلرنده هر نوع
اموال و تکالیفی جبابت ایچون زیرده بیان اولانان عنوانلره هر طرفه
آیروجه مأمورلر تعیین ایدلمشدر .

عاشر — اموال تجاربه دن زکاتی المق خصوصنده استیخدام
اولنن مأمورلره اطلاق اولنور بونلری یوقاریده زکات بختنده بیان
ایتشدیک بمضاً بونار اعشاریده جبابت ایتمشلر و بعض محلالرده عشورو
معشر ناملرنیده المشلردر .

ساحی — یالکیز صدقات اموالی جبابته مکلف برنوع مأمورلره
ویریلان عنواندر . تحصیل و جبابته - معی ایدنلر دیمکدر .

تشکیلات مالیہ مزک صفحاتی تدقیقہ کی فوائدہ کلنچہ تشکیلات
اساسیہ مز ایلہ تحولات متوالیہ مزی اساسی بز صورتہ بیامکدر .
مکتبمزک پروگرامہ تشکیلات مالیہ درمی دہ بو مقصدہ مبنی ادخال
ایدلشدر :

دولت عثمانیہ مزک تشکیلات مالیہ سہنہ کیرمزدن اول تکالیفمزک
اساسلرینی تشکین ایدن « تکالیف شرعیہ » نک اداره سی ایچون
تشکیلات ابتدائیہ مالیہ نک نصل وجودہ کتورلدیکی و خلفای راشدین
وامویہ وعبسیہ زمانلرنده نه شکلر آلدیغنی مجملاً اولسون سویامک
لازم کلورکه بجمزہ برمدخل تأمین ایدلم .

دولت عثمانیہ نک تشکالندن اول تشکیلات مالیہ

۱ مأمورین ووظائفی

تکالیف شرعیہ نی اداره وجبایت وظیفہ سہیلہ موظف اولان
مأمورین شونلر ایدی :

نومرو ۱ عامل ۲ والی ۳ عاشر ۴ ساعی ۵ جانی
۶ متولی ۷ محصل ۸ موالی ۹ دهاقین

۱۰ بیت المال امینی

عامل — خلیفہ و حکمدار و امیر طرفندن اخذاموال ایشہ مأمور
ایدیلان کیمسہ در .

لسان شرعده اصل اولان عنوان بودر چونکہ آیت جملیلہ دہ
« والعامین علمہا » بیورلشدر . (عاملین) ایلہ جملندیکی کبی (عامل)
ایلہ دہ جملندیریلور .

تشکيلات . اکر معاملات و وظائف عموميه واقف بر هيئت
اندىن چيقار و قانون و نظام و تعليماتى وقتنده ياپيلور واجرا و تطبيق
زماندىن اول علاقهدارانه توديع ايدلمش و لورايسه موفقيتله تايجه انور .
بالعكس وقوف كامل اوليان كيمسه لرك اندىن چيقار و قانون و نظام
و تعليماتى وقتنده يالاز و موقع اجرايه وضع اولغوزدن برخيلى زمان اولانى
تطبيق ايدمك و سئطك الهويرلمش اولمسه ايك صوكى موفقيت سزلكدر .
يك چوق دفعه لر واقع اولمشدر كه حد ذاتنده او قدرمكمل اوله رق
تدقيق و تتبع ايديله مامش اولديغى حالده وجوده كتيريلان بعض تشكيلات
وقت و زمانيه قانون و نظامى و متفرعاتى تماميله احضار و علاقهدارانه
اعطا و ايصالي ايدلمش اولمى سبيله تطبيقى موفقيتله اجرا ايدلمشدر .
كذلك چوق كره كورلمشدر كه ايك ايني دوشونلش ، ايك زياده تدقيق
و تتبع ايدلمش اولان بعض تشكيلات وقتيه قانون و نظام و تعليمات
و تعريفنامه سى و سائر متفرعاتى اكمل و ايصالي ايدلمامش اولديغى ناسى
تطبيقاتده موفقيت سزلكه دوچار اولمش . تاسس ايدم مامشدر .
وجوده كتيريلان تشكيلات جديده بر كره قابل تطبيق اوله مامق
موفقيت سزلكنه اوغراديمى آرنق نى ديكر بر طقم تشكيلات مستعجه
و نتمسه ولى ايتمكه باشلاز كه بردولت اداره سى ايجون بوندن فنا بر حال
تصور ايديله مزم . بو . عاداتا تشكىل ايدمه مكم ، تاسس ايدمه مكم ديمكدر .
تشكيلات خصوصنده دولتمز يك چوق بايموسه تبدلاره اوغرامش
وبونلردن يك چوق ضرر لر دخى كورممشدر . بونلرك ايجنده ايك
ايجارى ، شهبه سزكه ايك زياده دوام ايدنلردر .
ترقيات و تجديدات آتيمه مزده عين خطالره دوشمه مكم ايجون

محدود بولنور ایسه عمری او مرتبه اوزون اولور . شو حاله کوره تشکیلات یا بمق ایچون قانون تنظیم ایتمک خصوصنده کی قاعده لره تاممیه رعایت ایتمک لازمدیر . یعنی تشکیلات مطلوبه هئیکلی شعبه اداره یه راجع اوله جتمسه او شعبه یه عائد معناه لئیک کافه دقیق و غوامضنه و اصول و فروعنه و تنظیم قوانین قواعدینه واقف بر هیئت واسطه سیله . قانون اوله رق یا پلیدر .

تشکیلاتی وجوده کتوردجک هیئت بونک اول امرده قانون و نظام و تعلیماتی کافه تفرعاتیه برابر احضار و بونلرک هر برلری قوه تشریحیه و اجراییجه علی الدرجات تصدیق ایلدکدنصکره موقع تطبیقه وضع ایلدلایدیر . تشکیلات یا مجدداً تأسیس و احداث طریقیه و یاخود موجودی تعدیل و اکمال صورتیه اولور .

هر ایکی صورتده نظر دقت و اعتباره انسه حق شی ، ویرلمک ایسته نیلان شکلک مطلوبه و حقیقت حاله موافق و احتیاجه کافی دوشوب دوشمدیکنی ابتدای امرده ممکن مرتبه آ کلامغه چالشمقدر .

موجود بر شکل وار ایسه انی تعدیل و اصلاح و اکمال ایتمک تسریع ترقیات نقطه سندن یکی بر شینی احداث ایتمکد مرجح طو تایدیر . چونک بونده نقداً و وقتاً تصرف اولدیفی کبی تأمین مقصد اعتباریه ده اک کسدرمه بر یول و اک قابل تطبیق بر قاعده در .

هیچ بر شینی موجود دکل ایسه او وقت مجدداً تأسیس و احداث جهتته کیدلایدیر . بو تقدیرده متمدن و مترقی و عینی شرطی حائر دیگر ممالک تلمده جاری اولان اصول و قواعددن قابل اجرا اولندری انسه یلور .

پروگرامز ایجابی اوله برق تکالیف بخشندن صکره تشکیلات مالیه
بخشنه کیریورز .

قبل التنظيمات — تشکیلات مالیه

تشکیلات — تشکیل . لغتاً بر شینه شکل و صورت و یرمک بر
شیئی بر شکل و هیئته قویق معناسنه در ؛ اصطلاحاً جمع صیغه سیله
علی العموم تشکیلات . اداره دولتیه وجوده کثیریلان اصلاحات
و ترتیبات و تنظیمات معناسنه قوللانمشدر . عادتاً بر قانون اداره دیمکدر .
بزم بوراده بحث ایده جکمز تشکیلات ؛ امور مالیه عائد تنظیمات
و ترتیبات و اجرا آتدن عبارت اوله جقدر .

تشکیلات مالیه — هر دولتک امور مالیه سیله برابر طوغمشدر .
هر ملتک صفحات ترقیاته و یا تدنیاته کوره تشکیلات مالیه سیده ترقی
و یا تدنی اتمشدر . هر دولت و مملکت ایچون پک مهم و روح اداره یه
عائد اولان تشکیلات مالیه حقنده اجرا ایتدی کمز تبعات تاریخیه بزه
کوستریور که تشکیلات بدایتده دائمی سهل و ساده بر صورتده باشلامش
و ممالکتک ترقیاتی نسبتنده تکامل اتمشدر . و بالعکس ضعف مالی یه
دوچار اوله برق و کندیشنی تجدید ایده ممبرک حریق انقراضی طوغتمش
و اسملری ایله موجودیت سیاسیله لرلی صحیفه عالمدن سیلمنمش اولان
دولترده دخی هر شیدن اول امور مالیه تک تدنی اتمش و تشکیلات
مالیه تک قاریشمش و بوزولمش اولدینی کوزه چار یاز .

تشکیلات . فی الاصل کرک اداری و کرک مالی اولسون نه قدر
سده و منتظم اولور ایسه تطبیقی ده او قدر قولای . استثناسی نه درجه

عربهلردن سگزر غروش خمر عربهلردن اوتر غروش کور و صمان
یوکلرندن التمشر پاره اله کلدیکی .

کور و صمان عربهلردن اون ایکیشر پاره قاز و هندی طاوقلرینک
بهزندن ایکیشر پاره سواری سوریحیلرندن دردر پاره الندیغی .

جرجی یوکلرندن و بو مثللو حملهلردن آلتیشر پاره ویدی قهیه
توزیه کلیوب درسعادته و بوغاز ایلچنده فروخت اولنسان قویون
و قوزینک بهزندن ایکیشر پاره تازه اوتلق یوکلرندن اوچر پاره و تاز
انجیر و اوزوم کونهلردن بشر پاره اله کلدیکی .

اصناف و سائر بعض تجاره بهر سته جانب احتسابدن ویریلن
مهوردفترلردن النان رسومات دخی عفو ایله بعد ازیں ویرلیه جکی .

فی ۱۶ جا سیه ۲۵۴

شهو صوکنجی فرمان عالییه عادتاً تنظیماتک مقدمه خیره می
دیناسه سزادر تنظیمات فرمان هایوننک تکالیفه عائد محتویاتنده بواساس
قبول ایدیلهرک موقع تطبیقه وضع اولمشدر . بو نقطه دن اهمیت مخصوصه
تاریخیه می اولدیغی ایچسون بو فرمان جلیلی عنوان و یوقاریده پک
مختصر اوله رق بحث ایتدیکنز احتساب رسومنک پای تحت سلطنت
استهلاکاتی حقنده نصل تطبیق ونه صورتله عفو و رفع ایدلمش اولدیغی
کورلوب بیانمک و سائر محللرده بوکا قیاس ایدلمک ایچون او فرمان
عالیه مربوط اولان دفتر بو صورتله عیناً نقل ایدلمشدر .

[احوالی جانبندن]

وارد اولان پنايرك بهر قيه سندن اوج پاره بايعيه و بر پاره
احتساب النديغى .

وارد اولان نار دنكك بهر قيه سندن بر پاره بايعيه و بر پاره
احتساب البته كلديكى .

ترزيلر و قيمه جيلر تمغاسز قاش كهه مامك شرطه ديكلشمش البسه دن
و بدستان عتيق و بات بازاری و وزنه جينرده ساتيلان انواع جديد البسه
واقشه و شمال هندي و بونك امثالي شيلرك قيمتندن غروشه بر پاره
رسم تمغا النديغى .

قيمه جي و حاضر جي اصنافك فروخت ايلدكلرى البسه نك كذلك
قيمتندن غروشه بر پاره النديغى .

كافه ديكمك قيمتندن غروشه بروحطك بهر چكيسندن بش پاره
و كمورك بهر يوز قيه سندن بر غروش البته كلديكى .

اهل اسلامك مرور و عبور لرنده پياده دن دردر سواريدن التيشر
و رعايادن اونر وادرنه دن اوتصله سنه كيدر ايسه پياده دن اون سككزر
سواريدن يكرمى دردر پاره البته كلديكى .

تكفور داغدن كان قورى بهمينك بهر جو البدين التيشر پاره و روم ايلي
طرفندن توارد ايدن طاوق و پناير و ككتان تخمى و سبسام عربهلرندن
بهردن يوزر پاره النديغى .

خنطه و دقيق و باغور و طارخانه عربهلرندن يوزر پاره بيانيغى

وارد اولان پکمز و بولامه ورچل طور شومی واریک قوریسی
و پسدل و قوری طربزون خرماسی و طاتی پسدق بهر قیه سندن
ایکی پاره بایعیه و برپاره احتساب انه کلدیکی ،

وارد اولان مرفته پکمزینک بهر قیه سندن اوچ پاره بایعیه و بر
پاره احتساب الندیغی ،

وارد اولان جوین و قوز حلواسی و صوجق و وشنه قروسی بهر
قیه سندن اوچ پاره بایعیه و قیمتندن بهر غروشده بر پاره احتساب انه کلدیکی ،
وارد اولان جوینک قیمتندن اوله رق بهر غروشده ایکی پاره
بایعیه و بر پاره احتساب الندیغی ،

وارد اولان سرکفنگ بهر قیه سندن بر پاره احتساب الندیغی .
وارد اولان تازه چایر پینیرینک بهر قیه سندن درت پاره بایعیه
و قیمتندن اوله رق بهر غروشده بر پاره احتساب انه کلدیکی ،

وارد اولان طوبره یوغوردینک بهر قیه سندن بر بچق پاره بایعیه
و قیمتندن بهر غروشده بر پاره احتساب الندیغی ،

طشره سواخته کیدن میوه ترک بر پاره کهرک و بر پاره احتساب
انه کلدیکی ،

وارد اولان اجناس پنایرک بهر قیه سندن اوچ پاره بایعیه و بر پاره
احتساب الندیغی ،

[بحر سیاه جانبدن]

وارد اولان اجناس پنایرک بهر قیه سندن ایکی پاره بایعیه و بر پاره
احتساب الندیغی .

[چکمهجهٔ صغیر ایله قره قلعه قپولری جوارنده اولان ایوب و کولر]

قره طراق تعبیر اولنور انواع میوهٔ ترک یوکنندن قرق پاره بایعیه
وسبزه نك بهر کوفه سنندن التی پاره بایعیه انه کلدیکی ،

[چکمهجهٔ نره قریب وبعید محالردن]

وارد اولان انواع میوهٔ ترک قیمتندن اوله رق بهر غر و شده ایکی
پاره کمرک وایکی پاره بایعیه و برپاره احتساب الندیغی ،

[قره قلعه قپولردن]

وارد اولان انکننارک بهر کوفه سنندن یکر می پاره بایعیه انه کلدیکی ،

[برآ]

وارد اولان یمورطه نك بهر بیک دانه سننک التمش پاره بایعیه الندیغی ،

[بحرآ]

وازد اولان یمورطه نك بهر بیک دانه سنندن التمش پاره بایعیه و یوز
پاره احتساب انه کلدیکی ،

[در سعاده]

وارد اولان ترایه زیتونک بهر قیمتندن بر پاره بایعیه و بر
پاره احتساب انه کلدیکی ،

[ترسانهٔ عامر یه]

وارد اولان زیتونک قرق و قیه اوله رق بهر سسپتندن اوتوز
پاره بایعیه و اوتوز پاره احتساب انه کلدیکی ،

اشبورطه ايله وارد اولان ميوه ترك بهر اشبورطه سندن يكرمی
پاره بايعيه النديغی ،

[بوغاز ايچندن]

وارد اولان شيره نغك بهر يوكندن قرق پاره بايعيه اننه كلديكى ،
وارد اولان چيلكك بهر سبتندن اتی پاره بايعيه والتی پاره
احتساب اننه كلديكى ،

صاری یار وقاضی قریه سی و بیوک دره باغچلرینک سبزه سندن اون
ایکی پاره بايعيه النديغی ،

بوغاز ایچی باغچلرینک سبزه سندن بهر قابندن اون پاره بايعيه اننه كلديكى ،
وارد اولان ير الماسنك بهر قابندن قرق پاره بايعيه النديغی ،
بوغاز ايچندن وارد اولان شكوفه نك قيمتندن اوله رق غروشده
درت پاره بايعيه و بر پاره احتساب اننه كلديكى ،

[اسكدار چيچك بغچه لردن]

كلن چيچكك قيمتندن اوله رق غروشده اوچ پاره بايعيه النديغی ،

[استانه وجوارنده كئن بغچه لردن]

كلن شكوفه نك قيمتندن غروشده درت پاره بايعيه النديغی ،

[باغچه وبلغراد وجوار قریه لردن]

كلن انواع ميوه ترك قيمتندن اوله رق بهر غروشده درت پاره
بايعيه و بر پاره احتساب النديغی ،

وارد اولان صوغانك بهر يوز وقیه سندن اون پاره احتساب الله كلديكي،
وارد اولان پورتقال و طورنجك بهر بيك دانه سندن درت غروش
كرك و قيمتندن بر پاره احتساب الله كلديكي ،
وارد اولان ليمونك قيمتندن اوله رق غروشده بر پاره احتساب الله كلديكي .

[از ميد طرفندن]

وارد اولان قوصره امرودينك و الماسنك قيمتندن اوله رق بهر
غروشده ايكي پاره كرك و اوچ پاره بايعيه و احتسابی محالده النديغی

[اناطولی قواغندن کوکصويه دكين واقع محللردن]

وارد اولان انواع ميوه تر اوزوم و اووزوم و كراز ووشنهك قيمتندن
اوله رق بهر غروشده درت پاره بايعيه و بر پاره احتساب النديغی .

[روم ایلی فنارندن بيوك درهيه دكين واقع محللردن]

وارد اولان انواع ميوه ترك قيمتندن اوله رق غروشده درت پاره بايعيه
و بر پاره احتساب الله كلديكي .

[کوکصودن قاضی قریه سینه کلنججه واقع محللردن]

وارد اولان ویشنه و كراز و اووزوم و بوستانك بهر کوفه سندن
اوتوز پاره بايعيه النديغی ،

[اورته قریه سندن]

وارد اولان اوزوم و بوستانك قيمتندن اوله رق غروشده ايكي
پاره كرك و بهر قابندن اوتوز ايكي پاره بايعيه النديغی ،

[سلوری و مرفقه و لایسکی و تکفور طانگی اسکله لرندن واردک
ولایسکی طرف لرندن] .

وارد اولان انواع میوه تر و اوزومک قیمتندن اوله رق بهر غرو شده
اوج کمرک و ایکی پاره بائیمه و بر پاره احتساب آندیغی
وارد اولان میوه تر و اوزومک قیمتندن اوله رق بهر غرو شده ایکی
پاره کمرک و ایکی پاره بائیمه و بر پاره احتساب آله کلدیگی
وارد اولان انواع میوه ترک قیمتندن اوله رق غرو شده ایکی پاره
کمرک و ایکی پاره بائیمه و بر پاره احتساب آندیغی .
وارد اولان قوون و قارپوزک قیمتندن اوله رق بهر غرو شده ایکی پاره
کمرک و ایکی پاره بائیمه و بر پاره احتساب آله کلدیگی .

[از میر و ساقز جانندن]

وارد اولان انواع میوه تر و سبزمنک قیمتندن اوله رق غرو شده ایکی
پاره کمرک و ایکی پاره احتساب آندیغی .

[چکمجه صغیر و کبیر وجورانندن]

وارد اولان انواع میوه ترک و اوزومک قیمتندن اوله رق بهر غرو شده
ایکی پاره کمرک و بهر قابندن قرق پازدن آلتش پازمه دکین بائیمه
و قیمتندن بر پاره احتساب آندیغی .

[بحر سیاه جانندن]

وارد اولان انواع میوه ترک قیمتندن اوله رق غرو شده ایکی پاره
کمرک و ایکی پاره بائیمه و بر پاره احتساب آله کلدیگی وارد اولان قیو
قدوغنک بهر قنطارندن قرق پاره بائیمه و قرق پاره احتساب آندیغی .

وارد اولان يشييل وسيد دوکه قبا زيتونک قيمتندن اوله رق بهر
غرو شده ايکی پاره کمرک وايکی پاره بايعيه وبر پاره احتساب الندیغی ،
قره مرسل جانبدن وارد اولان مشکلی اوزومنک قيمتندن اوله رق
بهر غرو شده ايکی پاره کمرک وايکی پاره بايعيه وبر پاره احتساب آندیغی ،
وزد اولان دوکه انواع ميوه ترک قيمتندن اوله رق بهر غرو شده ايکی
پاره کمرک وايکی پاره بايعيه وبر پاره احتساب الہ کلديکی .

[قومله صغیر وکبير وقره چالی اسکهلرندن]

وارد اولان انواع ميوه ترک قيمتندن اوله رق بهر غرو شده اوچ پاره
کمرک و باقی قيمتندن دزت پاره بايعيه و باقی قيمتندن بر پاره احتساب
الہ کلديکی

وارد اولان اوزومک قيمتندن اوله رق بهر غرو شده ايکی پاره کمرک
و بهر قبده یتش پاره بايعيه و باقی قيمتندن بهر غرو شده بر پاره احتساب
آندیغی .

[قورشونلی و مدانیه وارنود قریبی و قاطرلی وانکره

وقوجه درمی و قبالی و فصدقلی اسکهلرندن]

وزد اولان انواع ميوه ترورسون قيمتندن اوله راق بهر غرو شده
اوچ پاره کمرک و اوچ پاره بايعيه وبر پاره احتساب الہ کلديکی
دوکه انواع ميوه ترک قيمتندن اوله رق بهر غرو شده ايکی پاره کمرک
و ايکی پاره بايعيه وبر پاره احتساب آندیغی .

وارد اولان اوزومک قيمتندن اوله راق بهر غرو شده ايکی پاره کمرک
و بهر قبندن یتش پاره بايعيه قيمتندن غرو شده بر پاره احتساب آندیغی .

وارد اولان انواع سبزمنك قيمتمندن اوله‌رق بهر غروشده درت
پاره بايعيه و برپاره احتساب النه كلديكي ،
دوگه سبزمنك قيمتمندن اوله‌رق غروشده ايكي پاره بايعيه و برپاره
احتساب آلنديغي .

[ازميت و يارمجه و هرکه اسكله لرندن]

انواع ميوه تر و اوزوم و كراز و ويشنه‌نك قيمتمندن اوله‌رق غروشده
اوچ پاره كرك و درت پاره بايعيه و برپاره احتساب النه كلديكي ،
وارد اولان دوگه انواع ميوه ترك قيمتمندن اوله‌رق بهر غروشده ايكي
پاره كرك و ايكي پاره بايعيه و برپاره احتساب آلنديغي ،
وارد اولان سبزمنك قيمتمندن اوله‌رق بهر غروشده درت پاره
بايعيه و برپاره احتساب التعمده اولنديغي .

[يلاق اباد اسكله - نندن]

وارد اولان انواع ميوه ترك قيمتمندن اوله‌رق بهر غروشده اوچ
پاره كرك و اوچ پاره بايعيه و برپاره احتساب النه كلديكي ،
وارد اولان اوزومك قيمتمندن اوله‌رق بهر غروشده ايكي پاره كرك
و بهر قابندن يتمش پاره بايعيه و قيمتمندن برپاره احتساب النه كلديكي .
[قره مرسل و الاشلي و ارکلی و خلی دره و قوسنجه و دکرمان دره سی]

[و اووه‌جق و سرابی و قازقلی اسكله لرندن]

وارد اولان انواع ميوه ترك و اوزوم و كراز و ويشنه و زيتونك
قيمتمندن اوله‌رق غروشده ايكي پاره كرك و درت پاره بايعيه و برپاره
احتساب النه كلديكي .

تقویم و فایع نسخه‌سنة دخی درج و تمثیل و در سعادتده رسوم احتساب
بیهتری رفع و الغا اولان اشیا و ارزاقك دفتری دخی اشبو محلله طبع
و تذیل اولمخشدر .

[مالتیه و آطه‌لردن وارد اولان محصول]

وارد اولان انواع میوه‌ تر و اوزوم و کراز و ویشنه و بوستانك
قیمتندن اوله‌رق بهر غروشده ایکی پاره كرك و درت پاره بایعیه
و بر پاره احتساب الله کلدیکی . وارد اولان سبزمنك قیمتده اوله‌رق
بهر غروشده درت پاره بایعیه و بر پاره احتساب آلمدیغی .

توارد ایدن قیق و خیار و خو و بهر قبندن ائمنه نظر آقرق پاره‌دن
آلمش پاره‌یه قدر بایعیه و قیمتندن بر پاره احتساب آلمدیغی .
ورود ایدن بطایجالت قیمتندن اوله‌رق بهر غروشده ایکی پاره
بایعیه و بر پاره احتساب الخمدده اولدیغی .

[قرناک و پندك و عتاجق و دولای بغی و بول شیغی اسکله‌لرندن]

وارد اولان انواع میوه‌ تر و اوزوم و کراز و ویشنه و بوستانك
قیمتندن اوله‌رق بهر غروشده ایکی پاره كرك و ائمنه نظر آ بهر
قبندن قرق پاره‌دن آلمش پاره‌یه دکی بایعیه و قیمتندن بهر غروشده
بر پاره احتساب الله کلدیکی .

[طوزله و داربجه و ککبوزه و طاوشانجیل اسکله‌لرندن]

وارد اولان انواع میوه‌ تر و اوزوم و کراز و ویشمنك قیمتندن
اوله‌رق بهر غروشده اوچ پاره كرك و بهر قبنده قرق پاره‌دن آلمش
پاره‌یه دکی بایعیه و قیمتندن بر پاره احتساب آلمدیغی .

تسبیب و بوضوح جانب مجلس ولای احکام عدلیه دخی است. حسان
 و تصویب اولنهرق اولوجهله اجرالرینه اراده اصابت اواده حضرت
 ملوکانه متعاقبویورلمش وبر موجب اراده سنیه ذکر اولنان خداوندکار
 سنجغذک تحریری مصلحت خیریه سنه موالی فیخامدن بروسه نابی شگری
 افندی ایله عسا کر خاصه شاهانه باش کتابتدن منعزل سعدی افندی
 وردیف باش کتابتدن منفصل رشدی افندی و کایولی محصلی سابق
 نابی افندی و مایه ذمت خلیفه می سابق قدری افندی و کایولی سنجاغنه
 دخی قوبخچلی حسین بک و متوفی سلیم پاشا مهرداری خواجکان دیوان
 هایوندن لطیف افندی درکار اولان درایت و اعلیتلری جهتیه انتخاب
 و تعیین و معیتلرینه لزومی مقدار کتبه ترفیق ایله ترک محررین موسی.
 الیهم و کرک معیارنده بوله جق کتبه ختام مأموریت و عودتلیرینه قدر
 جانب مملکتدن بر اچهلوق نسنهیه محتاج اولماق و خفی و جلی اهلی
 و فقرادن بر اچقه و برجه آلماق شرطیه هر برینه سایه شوکتوایه
 جناب جهانداریده خزیه عامرهدن بشقه بشقه مستوفی خر جراه
 و معاش و ماهیه تخصیص و اعطا و اولوجهله مأموریتلری اجرا قلنهرق
 موسی الیهم بوکو ندرده محل مأموریتلرینه عزیمت اوزره بولمش و سالف
 البیان مخلفات ماده می ایچون دخی اناطولی و روم ایلی به و بحر سفیده
 کائن جزیره رده بالاسی مبارت خط هایون موهت مقرر و جناب ملوکانه
 ایله مزین و موشح قول قول فرمان عالیبر نشر و تسمیای قیلنمش اولغله
 کانه اهالی وزیر دستان حقلرنده بووجهله ارزانی بویوریلان آثار
 مراحم و اشفاق حضرت جهاننابی هرکسک معلومی اولوق ایچون.

الاحسان اولمق اوزره نمونه اولمق تحریرینه مباشرت قلنان سالف
 الیمان خداوندکار وکلیبولی سنجاقلرنده کائن قصالرده شمدییه قدر
 تحصیل اولمقده اولان کافه رسومات احتسابیهنک بعدالتحریر عنفو
 والغاسی ودارالسلطنته السنیه اهالی و سکنهسی دخی اشبو لطف
 واحسان عالیدن حصهمنده اولمق اوزره بو طرفده الختمده اولان
 احتساب رسومندن دخی بعضلرینک رفع واحطاسی بوندن بشقه مالک
 محروسه شاهانده ما تقدمدن جاری اولان ضبط مخلفات مادهسی اینی
 یوز قرق بر سنهسنده وقوع بولان وقعه خیریه اثناسنده طرف اشرف
 شاهانندن رفع والغا اولمش ایسهده بعض وسائل واسبابه مبنی بو بایده
 سوج وصدوو بیوریلان اراده سنیهنک حق ولایقیله حکمی قرار کیر
 اولاماش اولدیغندن الحاله هذه ممالک محروسه ماوکانده متوطن
 باطنه فقرا ورعایا حقلرنده بالاده بیان اولندیفی وجهه مجدداً اجراسی
 در دست اولان آثار معدلت و مرحمت جهاندارى اقتضاسنجه بوندن
 بویله ممالک محروسه الممالک پادشاهانده بلاوارث وفت ایدنلردن
 ماعدل کړک ووزر اورجال وخدمه سلطنت سنیهدن وکړک طشره برده
 بولنان متسلمین وویوده واعیان ووجوه و تجمار وسائردهن هر کیم
 اولورسه اولسون وظهور ایدن اموال واشیاسی آز وچوق بولنسون
 هیچ فردک مخلفاتنه جانب میریدن وطرف آخردن قطعاً دخل وتعرض
 وقوعبولماسی ووفات ایدن کیمسنک ذمتنده دیون میریه بولندیفی
 حالده نه مقدار ایسه غرمایه ادخال اولمقسنزین اول باول ترکه سنندن
 بالاستیفا ماعداسنک دیون سائردهسی وار ایسه بر نهج شرعی تأدیه
 اولمق اوزره ورثهسنه ترک واعطا قلمسی خصوصلری جمله طرفندن

جکی آچھنک مقدارینی مبین میری مہریلہ مہور سند اعطا وسندہ
ایکی تقیسیطیلہ تحصیل واستیفا اولتوب یدینہ ویریلہجک مہور سندہ
محور مقدار دن ماعدا ہیچ فردہ خفی وحلی بر آچھ ویرمامک وھیچ
کیمسہ بلا اجرت انفاریہ صورتیلہ کرک خدمات سلطنت سیندہ وکرک
مہورین سائرہ خدمتارندہ واعیان ووجوہدن بولنانلرک ایمجہ
تکلیف لرنده استخدام اولنماق والحاصل اصول مشروحه اوزرہ سنوی
ایکی تقیسیطیلہ ویریلہجک ویرکودن ماعدا کیمسہ کیمسہ یہ بلا
موجب وبی وجہ بر آچھہ ویرجہ ویرمیوب ہر کس مال ومنال
وحضور بانیلہ امین ومستیخ اولق اوزرہ ممالک محروسہ شاہنہدہ
کائن محللرہ طرف طرف محرر لڑ تعینیلہ اشبو خصوص خیریت
منصوصک بمنہ تعالی بر وفق دخواہ عالی ہر ہر محلہ کاملاً اجرا سنہ
ابتدار قلنہجفی درکار ایسہدہ بو مثللو اہالی وفقرائک استکمال
وسائل حسن حمایت وصیانت وآسایش حال واستراحتارینی مستلزم
امور خیرینک محور لایقندہ غایت اطرافلو ودقتلو طوبیسی فریضہدن
اولہرق اول امردہ محسناتی جملہنک معلومی اولق ایچون تیزال دن نمونہ
صورتیلہ اناطولی وروم ایلی طرف لرنده برر مناسب سنجاقلر دن بدئیہ
انلر مطلوب اوزرہ حسن اصولنہ قونیلوب کیفیتی لایقیلہ اکلاشلدق دن
صکرہ سائر محللر دخی اورالرہ تطبیقاً تحریر وتنیق ایلہ بالادہ بیان
اولنان نظام مستحسنلری اجرا وشمدیلک جواریت مناسبیلہ اناطولی
طرفندہ خداوندکار وروم پایدہ کلیولی سنجاقلر دن شروع وابتدا
اولنمی واهالی وفقرائی رعیت حق لرنده بروجہ بالا مبذول اولان
آثار مراحم والطف بی پایان جناب جہانبانی یہ علاوہ احسان علی

قضائر اهااليسنك مرتبات مذ كوره فيثاتندن وكرك بلا اجرت انقاريه صورتيله قوللانيلان عمله وحيوانات و آرالقده وقوعه كلان تلفات و حكام وضابطان ايجون دفاتر توزيمانه قونيلان شيلردن دولايي دوچار اولدقلمرى مصارفك مقدار وكيتي واهاليسنك تحت تصرفلرنده اولان املاك وحيوانات بلعامينه قيمت حقيقيلمرى وهر بر محله قديمدن اعتبار اولنان خانلر ايله شمديكي هينتلرى كيفيتي اول امرده على وجه الصيحه تحرير و تميق و بو طرفدن خزان عامرهنك شمديكي واردات مقيده و كذلك ايراد حكمنده بولنان مرتبات معينه سى فيوداتي دخي اخراج ايله جمله سى اورتهيه قونيله رق موازنه و تطبيق اولنوب اصل خزان شاهانديه عهد احوال ضرور يردن ماعد اشوك بوكا مكل كل صورتيله ملكتلردن چيتمقدمه اولان اچقلر بعدالتبين تنزيل و فقرايه طوقنميه جق بعض رسوماتدن بشقه كافه محدثات و خدمت مباشره و تحصيلداريه و جرايم و مفايه متعاق جزئي و كلي باجله اعتسافات كليا محو و ابطال و بو تعديلدن صكره توزيع و تحصيلي اقتضا ايدجك مطالبات صحيحه سلطنت سنيه خصوصنده معاف و غير معاف اهل اسلام و رعيا و وجود و اركان مملكت و حتى مشيران عظام و فريق ولوا بولنانلر و سائر مأمورين و حكام و كافه منسوبات و متعاقاتلرى سيان طوتيله رق تحت تصرفلرنده اولان املاك و اراضى و تجارت و متمعلرينه كوره وقت حضره مخصوص اولاق شرطيله بيكده حسابيله هر كسك حصلمرى بروجه حقايات محالرنده معرفت شرع شريف و لازم كانلر معرفتلىيله تفريق و توزيع اولنه رق رأس سنه مارت اعتباريله سيجلات محاكمه قيد و املا و هر بر شخص بدنيه بر سنده حصه تكاليف ناميله ويره-

اهالیء مملکتدن موثوق و معتمد کس نه ر غایت خفی اوله رق حضور
فائض النور شاهانه لرینه جناب ایله بالذات تحقیق و استکناه عالی بیورلمش
اولوب بلطفه و کرمه تعالی زمان مجددیت عنوان شاهانه ده نظامات
عسکریه و امور ملکیه کون بکون حسن صورت و ضابطه یه ربط
و ادخال و کافه ممالک و بلدانک آسایش و امنیت لازمه سی استکمال
قلنمقدمه اولدیفی مثللو و دیعه جناب کبری اولان اعلا و ادنی کافه اهالی
و فقرا اوزر لرندن بعدازین شو مظالم و تعدیات کلیاً رفع و احما و هر بر
محلده تعدیل و تسویه شروطنی لایقینه اجرا اولنحق اوزره فقط عساکر
بری و بحریه و مهمات حربیه و طوپخانه و ترسانه عامره و سائر مهم
سلطنت سنیه مصارف طبیعی ضروریه سنک اداره کافیه سی هر کسک حال
و تحملی کوزه دیله رک بر حسن صورت و ضابطه تحتنه ادخال و سایه
هاوایه هاو کانه ده جمله نک رفاه حال و فراغ بالری و سائلی استکمال
قلنمسی اراده مراجماده حضرت شاهانه مقتضای منیفندن اولحق حسبینه
خصوص مذکور بود فعه دارشور ای باب عالیده وزیرای عظام و وکلای
فیخام سلطنت سنیه ابدقیام حاضر اولدقاری حالده بالدفعات ملاحظه
و تذکر و جهت شرعیه و ملکیه سی کوزه دیله رک زیر و بالاسی اطرافینه
مطالعه و تفکر برله اتفاق آرا ایله و یریلن قرار اقتضاسنجه اناطولی
و روم ایلی ده کائن هر بر قضا اهالیسنک کرک خزائن عامره مرتبانه
و کرک و لاله و متصرفین و متسلمین و و یوده لره و مباشر و سائر مرور
و عبور ایدن لره و مواد سائر یه بر سنه ظرفنده و یرمکده اولدقاری
مبالغت و ترسانه و طوپخانه و بار و تخانه عامره یه تیل و کمدیر و کراسته
و کهرچله و میری و رایخ ذخایری و مرتبات سائر نقل و ارساله مربوط

سایه عدالتوایه ملوکانه لرنده آسوده نشین اولان کافه بلاد و عبادک رفاه حال و آسایش باللری قضیه خیریه سی اقدم افکار معدلت آثار جهانبا نیلری اولدیغنه مبنی لیل و نهار بو خصوص خیریت منصوصک استکمال وسائل لازمه سنه هم والایم کشور کشاییلری مصروف و درکار بیوزیله رقی یاورى توفیق جنب باری ایله کون بکون آسایش مالک و امنیت طرق و مسالک قضیه سی رونما و هر کسده حضور و راحت هویدا اولمش ایسده اهالی و فقرانک و برکولری ماده سی کسب اعتدال ایدمه اش و بوماده ضمننده شمده یه قدر نیجه کره مالک محروسه شاهانه یه اوامر علیه اشریله تنیهاک اکیده و تویجات شدیدیه اجرا و حتی الیوم جاری اولدیغی وجهله هر بر قضایانک توزیع دفاتری کتور دیلرله بو طرفده تدقیق و تنقیح صورتیریه اعتدال اولمش ایکن یه دفاتر مذکورده محالرنده درلو درلو حیلله و فساد قارشیدیر یله رقی جلب دفاتر ماده سنک هیج ثمره سی مشاعده اولنه مدیفندن بشقه حین توزیع و تحصیلنده دخی اصلا تعدیل و تسویه شروطی کوزده دلیوب مثلا بر قضاده مقدا بشیوز خانه اوله رقی مرور زمان ایله نصفی درجه سنه ایتمش و بعض قضایانک خانه نری دخی مکرمدن آرتوب ایکی قاتی مثابه سنه وارمش ایکن تکالیف وارده نری یه اسکی بواندقلری خانه حسب ایله توزیع و تحصیل و اکثر قضا و قصبه ندره بولنان ویووده واعیان و وجوه و بولنک منسوبت و متعلقاتی تکالیفدن حصه ویرمیوب جمله سی عجزه کروهنه تحمیل اولنق کی خلاف رضای عالی وضع و حالت وقوع بولمده اولدیغی خبر آلمش و بویکیفیت کچن سنه روم ایلی جانه لطفاً و مرحمتاً شریف میامن ردیف حضرت ملوکانه وقوعنده

مقتضاسندن ایدوکی و بو باده اغماض و رخاوت و ذهول و غفلتله
ادتی درجه خلافی حرکت و وقوع بولور ایسه متجاسر اولنر و عیدات
محرره پادشاهانمه دوچار اوله جقلرندن بشقه بو کیفیت سز لک
حقک زده دخی مستازم مسئولیت اوله جغنده اصلا شبه اولمدیغی
معاومکنز اولدقده بر منوال مشروح عمل و حرکتیه بالاتفاق اعتنا
ودقت و خلافی وضع و حالت و وقوعندن غایه الغیه حذر و محجبت ایلیکنز
بانده فی اوائل ن سنه ۱۳۴۹

امر عالی صورتی

جناب نظامبخشای کون و مکان و تنسیق فرمای مصالح ملک
و بلدان جل شانہ عن التحول و النقصان حامی حوزة ملک و ملت
و ناشر آثار شفقت و مرحمت اولان ذات ستوده منقبت شاهانه بی
الی الابد زیور افزای دیهم اقبال و شوکت و امور نظامات مالکیه و کافیه
مهام سلطنت سینه لرنده نوبنو آثار جلیله مجدانه مه موفقیتله عصر
بامر النصر ملوکانه لرن مقارن انواع ین و مسعدت ایلیه آمین .
مستغنی قید افهام و تدبیر اولدیغی اوزره ذات قدسیت آیت حضرت
شهنشاهی انوار تأییدات و تجایات ربانیه ایله خایفه روی زمین و وکیل
حبیب جناب رب العالمین اوله رق سریر شوکت مصیر جهانبانی ذات مجدیت
آیت تاجدارانه لرله رونقیاب اہت و اجلال و امور ملک و ملت یدمؤید
شاهانه و دست نصفت پیوست پادشاهانه لرینه امانت جلیله رب متعل
اولدیغی روز فیروز دنبرو باعث سلامت دارین اولان شریعت مظهر دیه
توسلاً و حق جل و علانک امداد و اعانه صمدانیه سنه متوکلاً زیر

افزای صدور اولان خط هایون شوکت مقرون ملوکنه مقتضای منیفی
 اوزره دفاتر مذکورہ تک تدقیق و تنقیحی مصلحتتہ رجال دولت
 عالیہ مدن شق ثنائیک انضمامیلہ حالاً حرمین محاسبہ جیسی اولان افتخار
 الاکبر والاکارم علی رائف زید علوه انتخاب و تعیین قائمش اولمقلہ
 سزکہ وزرای مشار و میرمیران و موالی و سائر مومی الیہم سز وصول
 فرمان جلیل العنوان خدیوانہ مدہ صورت ارادہ معدلتعداد پادشاهانہ می
 جملہ یہ اعلان و اشاعت برلہ بعد ازین زیر حکومت و اداره کزده اولان
 محملرک کالاول آتی ماہدہ بر دفعہ توزیع دفتر لرنده مال مقاطعات
 و ثمرہ و معینات بشقہ و مصارف ضروریہ ممالکت دخی بشقہ جہ
 کوستریلہ رک زہار او مثللو فاحش و بیوجہ شیلر ادخال اولتمامی
 و دفاتر مذکورہ بو طرفدہ باشدقیق رخصتی حاوی صدور ایدہ جک
 امر شریعت ایلہ بعدالاعادہ اوزرینہ بر آقچہ ضم اولتمقززین اولیلہ جہ
 معرفت شرح شریف و جملہ اعالی اتقاقیلہ موجود اولان اهل اسلام
 و رعایانک حال و تحملرینہ کورہ تعدیل و تسویہ شروطنہ رعایت
 اولنہ رق توزیع و تقسیم ویرلو یرینہ تادیہ و تسلیم اولنمسی خصوصہ
 اہتمام و دقت و بوندن صکرہ دخی خلافہ جسارت و آراق توزیعی
 نامیلہ فقرادن بشقہ آقچہ طلب و اخذینہ جرأت وقوعہ کلور ایسہ
 محلی حاکم و ضابطانک بالادہ محرر و عیدتالہ مظهر تاقیب و مجازات
 اولہ جقلرینی جزماً و یقیناً بیابوب اکاکورہ حرکتہ مبادرت ایلمکنز
 فرمانم اولمغین اعلاماً و تأکیداً و اقداماً و تہدیداً مخصوصاً اشبو امر
 جلیل القدرم اصدار و . . ایلہ تسیار اولنمشدر . ایمدی اشبو وصایا
 و تنبیہات پادشاهانہ ک علی اللوامتفیذ و اجرایی ارادہ قطعہ تاجدارانہم

نامیله آقچه لر ادخال اولمق ووزرا و میرمیران و خنده و مباشران
 و سائر مأموریندن مرور و عبور ایدناره قضائر اهالیسی طرفلرندن
 بر صودن غیرى مفت و مجاناً یه ویهه جکه دائر بر شی ویردیرلیوب
 هر کس مانزه لرینی کندی آقچه لر یله آلوب فقرای مملکته بر آقچه
 و بر حبه ضرر و خسار و وقوعه کتور مامسی بالذفات او امر علیه توصیه
 و تئ کید قیلمش ایکن دفتر مذکور یه مرور و عبور و مصرفی و بازگیر
 اجرئی نامیله دخی کلیتاً و آقچه لر صوقوشدیر لمق و بو مخالفدن فضا
 محالده آراق توزیعی دینلرک فقرادن بشقه جه آقچه اخذ و تحصیل
 فیلسق منلو از نکایات و وقوع بولمده ایدوکی بانتجسس قرین علم عالم
 آرای شهر یازانه اولوب زیر جناح معذات و مرحت مالو کانه مده آسوده
 نشین اولان فقرا وضعفا و عجزه و بر ایانک وجود مظالم و تعدیاتدن
 وقایت و تخفیف بار و ثقلتلریله سایه مراحوییه مالو کانه مده استکمال
 آسایش و استراحتلری اخص آمال خیریت اشتمال پادشاهانهم اولدیغی
 رهین بداهت و بو صورت هم رضای حضرت بارینک خالافی و هم
 مقدم و مؤخر صحیفه پیرای صدور اولان او امر معذات مائر شاهانه
 و رضای سعد اقتضای شهنشاهانه مه مغایر و منافی بر کیفیت اولدیغنه مبنی
 خصوص مذکور بو دفعه غایت اطرافلو و دقتلو طوتیه برق بوندن
 بویله دفتر توزیعاته بالاده بیان و تعداد اولانان ماده لر و آنلرک امثلی
 فاحش شیر و وضعنه جرأت اولنور ایسه او مقوله مبالغ اول مملکتک
 حکام و ضابطانندن زجر آ تحصیل و فقرایه رد و تسلیم اولنه جغندن
 بشقه کندیولرینک اشد عقوبتله حقلرندن کلنمک اوزره از سرنو تحت
 ضابطیه ادخالته اراده سنیه پادشاهانهم تعلق ایدوب اولاباده شرف

عظام دام اجلالهم ومیر میران کرام دام اقبالهم وموالی وقضاة ونوابه
واعیان وویودکان ووجوه ممالکت وبالجملة ایش ارلرینه حکم :

ممالک محروسة المسالک پادشاهانهمده کائن الوبه وقضائر اهالی وسکنتهمی
ذات مرحومات پادشاهانهمه ویدیة جناب کبریا اولدرق همبشه اقدام افکار
مراحم آتاز ملوکانهم جهنسنک رفته حال و آرامش بالمری وسائرنک
استکمالهمه معطوف اولمقدن ناشی بونلرک تکالیف صحیحہ مملکتیدن
بشقه کونا کون مواد ظالمیه ایله اضرار وازعاج اولندقلری مقسدا
تحقیق کردد شاهانهم اولمق حسبیلله کندولری او مقوله ظالمیه دن قور -
تاریهدرق اسباب رفته واسایشاری استحصال تلمق ارادة خیریه سیاه
مصارف صحیحهلرینک روز قاسم وروز خضر اعتباریله آلتی آیده بر
دفعه ممضی دفترلری لأجل التذقیق درسعادتمه جلب اولمق اوزره
اصوله ربط اولمقش ایسده بر مدتدنبرو غواش حیوانتیله لایقیله تقید
ودقت اولغیهرق الحاله هذه تقدیم اولان دفترلره حد اعتدال دن افزون
خدمت مباشریه و تاتار خوجراهلری وسائر زائد وفاحش شیرلر و بعض
ویوده و متساملر مقاطعه و ثمردن بشقه دأرد مصارفی وکتبخدائییه
وخدماتیه وخرج باب نامیه نیجه ظلمیه لر ادخال ایتدکن صکره سیاه
حین ودرویشان فقراسنه وسائر شوکا بوکا کندی کیسه نرندن ویرلمسی
لازم کلان مبالغی دخی - علاوه ایتدکه اولدقلری و هر قضائک واقع
اولان مصارف صحیحهمندن حاکم شرع شریف اولانلر خرج امضا
نامیه مخصص اولان غرو شده بر پارندن مانعا امور ولایت ویاخود
مهام دولت علیه ایجون ویریلان اعلاملردن بشقه خرج آلامق
نظامندن ایکن اکثر دفترلرده خرج اعلام وخدمه محکمه اجرتی

« امدادیةٔ حضرتیه دن حق وعدل اوزره هرکس حصه لرینه دوشنی »
 « شروطلری اوزره ایالت وسنجاق متصرفلرینه ویردکن صکره ایالت »
 « وسنجاق متصرفلری طرفندن دور نامی وفتتان بها وذخیره بها »
 « وعشردیت وسائر بهانه وعات ایله بر اچقه وبرجهلری المامق ودعویء »
 « شرعیه ایچون بافرمان مباشر کوندرلمی اقتضا ایتدکه دعواسنه کوره »
 « بر ایکی حاصلی درت بش نپردن زیاده آدم ایله بر محله مباشر کوندر »
 « لمامک وکدن مباشر لر دخی واردقلری یرلرده مجاناً یم ویه جک »
 « وبر نسنه المامق وقاضیلر ونائبلر ویردکاری حجتلردن وعرضلردن »
 « وسجالاته یازیلان قضایادن وسائر امور محکمه یه دائر مواددن خرج »
 « کتبات نامه یله قانون اوزره تعیین اولان شیلردن زیاده بر اچقه المامق »
 « ومقاطعات ویوودهلری وخواص همایون وواقف ضابطانی ومتوینلری »
 « وجابیلری وزعامت وتیمار اربانی اللرنده برات ودفترخاقانی صورتلری »
 « وامر علیه لرنده تعیین اولنان شی هر نه ایسه قانون ودفتر موجینجه »
 « آتی الوب یازیحی اچمسی وضرافیله واججابائی ودفتر و مغاناً یم ویه جک »
 « وسائر نسنه لر ایسته میوب لازم کلن اعشار ورسومات ایچون قانون »
 « ودفترلردن زیاده اچقه المامق وکتبخدالری ویکیکچری سردارلری دخی »
 « خرج معقوله نامه یله وسائر وجهله بر درلو فقرانی انجتمک واعیان »
 « ولایت دخی واقع اولان سالیانه و تکالیفدن کندولریچون رعایایه »
 « بر اچقه یو کلامک وجزیه دارلر دخی یدارنده اولان برات عالیشاندر »
 « شروطندن زیاده جزیه المامق . . . »

امر عالی صورتی

آناطولینک صاغقولی یمین ویساریله نهایتنه وارنجه واقع وزیرای

ایراد و کتیردیگی اجاره و حاصلاتی دیمکدر. تنظیباتک اعلاننه قدر بویله دوام ایشدر صکره (املاک امیرییه) حسابنک ایجار و حاصلات قسملرینه کچمشدر.

[ح]

طیارات

۹۷

طیارات — هوائی واردات دیمکدر. لسان مالیء قدیمده غیر ملحوظه، غیر مقرر، غیر مقنن، غیر مأمول تعبیر لریله دفترلرده کورمکده اولدیغمز واردانه اطلاق ایدلمشدر بعضاً قیدلرده ثمرات ایله طیارات حسابلری برلشدرلمشدر اسکی حسابلرده بوقلم دائماً شمدیگی (حاصلات متفرقه) و (واردات غیر مقررده) دیدیکمز حسابلرک وظیفه سی ایفا ایدمکمشدر. تکالیف عرفیه نك دفترلرده کوریلان انواعی و بونلرک صورت طرح و تخصیصاری بحثی بوراده ییتدی. بئء عالییه بوجوشک نهایتنه تعایق ایتدیکمز بعض فرمانلرله امر عالیله صورتلریخی بروجه آتی درج ایدیوروز:

[خلاف شرع و قانون اوله رق النان بعض تکالیف میساننده (عشر دیت) كده منعه دائر اولان فرمان عالی نك فقره مستخرجه سی]

« ممالک محروسه ده اولان باجمله اهالی ورعایا یرلرنده و بوردلرنده »

« اوتوروب هر کس کار و کسب لرنده و اکینلرنده یچملرنده اولارق »

« اولرنده اولاد و عیالاریله راحت و صفالرنده اولوق و سفرلر و قوعنده »

« پاشالره ویرلمسی فرمان اولان امدادیه سفریه و سفر سنز وقتلرده »

بر طرفه ایدله جك هر نوع اعانهلر بورایه کیردیگی کبی حتی ولی پاشارک قوناقلرینه کلن فقرا و درویشان و سیاحین و مجذوبانه شان ایچون ویریلان خصوصی صدقهلر، بخشیشلر و دائره دفتری آچیلوب مأموریندن طویلانهرق اعطا اولنان اعانهلر بیله بعض محالرده بالآ خزه بو طریقته توزیع دفترینه کوروب اهلیدن آلتیشدر. بر آزالق اعانات مسئلهسی اودرجهیه وازدیرلدی که شهرت و شان حریمی اولان بر طاقم مأمورلرله ایش ارلری اعانهنی آلت آتخا ایدرک کندیلرینک تشبثات خود سرانهلرینی احتیاجات صحیحه تکلمده کوسه تردیلر و حکومتک ویا کندولرینک بر حاجت موهومه سنی استیفا ایچون خلقی احتیاجات حقیقهلرندن محروم براقیلر. فرانسه مشهیر حکما سندن (روح القوانین مؤافی) موتسکیونک ویرکولرک مشروعیتی بخمنده منع و تقبیح ایستیگی بو حال بزده اعانه طریقته جریان ایدیوردی. اعلالی ایچون بو حال طبیعی بر مصیبت و فلاکت ایدی. هر طرفدن فریادلر شکایتلر یوکسلدجه یوکسلور و منعی ایچون متوالیاً امرلر اصدار اولنیوردی. بوده تنظیماتی اعلان ایترن اسبابک باشلوجهلر ننددر.

[جب]

ثمرات

۹۶

دولت اداره سنده بولنان املانک و عمار و اراضینک و هر نوع التزامات و مقاطعاتک مأمورین دولت طرفندن امانتک اداره می خائنده ویردیگی

ابتداءً سندہ محکمہ شریعہ کے صورت انعقادی ایضاح ایدیلان عمومی
مجاہدہ پاپلان تو زیعاتدن صکرہ ظہور ایدن بعض مصارف مستعجلہ
ایچون آزالقده بر بشتہجہ توزیع دفترتری پاپلہرق النان تکلیفدر .
مصارفک نوعی کثیر و اولجہ غیر معلوم اولدینی ایچون بعض محلردہ
بو شکہ دوکلشدر . حالبو کہ مکلفینی اک زیادہ شاشیرتہجق ، سنہ
اورتہسندہ بیچ مأمول ایتدیکی بر زماندہ بویلہ بر ضربہیہ اوغرامسندن
نشی ایشینی پک زیادہ بوزہجق بر طرز تکلیفدر . ہیچ بر قاعدہیہ
تطبیق قبول ایتمز (کیفی) دیمکدن بشقہسوز بولنمز بر توزیع اولدیغندن
پک چوق شکایات ودعاوی بی موجب اولمشدر .

غریبی شوکہ بودعواتر ایچون اقتضا ایدن اعلام ومحکمہ خرچلری
بیلہ دیگر بردفتر توزیعہ قونیلہرق اہالیدن آلمشدر .

بو حاکم منعی ایچون تنظیماتدن اول پک چوق فرمانلر امرلر
اصدار اولنمش ومأمورلر اشد عتہوبتہ تہدید ایدلش ایکن سنہ اوکی
آلنہمامشدر . بالادہ بو بحتک نہایتہ علاوہ ایدیلہجکی بیان اولنان
فرمان وامر عالیلر صورتلرنده بو منع وزجرک پک شدید اولدینی
کوریلہجکدر . بو حالده تنظیماتک اعلانی نہایت ویرمشدر .

[جا]

اعانات

۹۵

هر نوع اعانہ بونک ایچنہ داخلدر . بر یردہ اہالی حریق زدہ ،
سیلاب زدہ ، حرکت زدہ اولمق کبی مصائب وسائرہ ایلہ حکومت نامنہ

بيك بش يوز غروشدن عبارتدر. بالطبع بوده تنظيمات ايله برابر
رفع ايدلمشدر.

[بظ]

باب عالی تعمیراتی دوائر تفریحاتی

۹۳

۹۲

مرکزده باب عالی نك ودوائر دونك تعمیر وتفریسی ایجاب ایتدجه
ولایات اوزرینه بر تقسیم بایله برق واورانك توزیع دفترلینه ادخال
ایتدیریلهرك پاره چكك دخی بر آرائق قاعده اولمشیدی . اکثریا
بوقبیل مصرفنك دفترلری یکی تعیین اولمان والیله کیدرکن ویریاور
ویا صکره دن کوندریاور وامر تقسیمده بر اساس وقاعده کوزه دلمز
ایدی . غایتی پارنك نرودن جایی ممکن ایسه ویا هانسی والی دها بوکا
مستعد ایسه دفترتی اكا ارسال قنور وروز حضر وروز قاسمده
تقسیماتر النوب ایش کوریاور ایدی . بو حالی کورن محلی هیئتلری ده
دوات مالی اولان هر نوع حکومت قوناقنریله سائر مبانینك انشاوتعمیر
مصرفلرینی دفترلره ادخال ایدرلر ایدی . تنظیماتده بولر دخی مصارف
عمومیه دولت میانسه قوناق صورتیله قالدیرلدی .

[بغ]

توزیعات

۹۴

بوتوزیعات (آرائق توزیعی) دینیلان توزیعلردر . یعنی ، سنه

دارالاستحضار لرندن اولان بمض اعمالتخانه و دباغخانه و شابخانه کبی
محلاره نقایات اجرانسیچون محل متجاوز ددن دوملر ترتیب ایدلمش
وبونلر ایچون بر بدل تقدیر ایدیلهرک توزیع دفترینه بالادخل اهلیدن
استحصال ایدلمشدر. انغاریه شکله کیرن بودود تکلیفی ده تنظیمات خیریه
ایله مرفوع اولمشدر .

[بذ]

کاتب املاک - معاش مالیه

۹۰

۸۹

التزامات و مقاطعات و سائر حاصلاتنک تعهد تمسکاتی وبونلره
عائد حسابات و معاملاتنک قیود و دفاترینی یازوق ایچون استخدام اولنان
من و ملک کاتبلرینه و یریلان تخصیصات مقررده دخی توزیع دفترلرینه
بالادخل استحضال ایدیلور ایدی . بونلرده مصارف عمومیه میاننه
قونیهرق تنظیماتده لغو ایدلمشدر .

[بض]

جیب هایون ایچهمی

۹۱

بو تکلیف یالکزر بروسه قضاسنک دفترنده کورینوب بشسقه لرنده
تصادف ایدلماشدر .

حکومت عثمانیه مزک ایلاک پای تختی اولان بوشهر دن بدایه توزیع
دفترینه بالادخل بر تقدومه حالنده ویرلمکه باشلانان بو ایچهم سنوی ایدی

اولنديغى اوزره بشقهجه تكاليف عرفيه مياننه كيرر ايدى. تنظيماتده بونلرده مصارف عموميه مياننه التهرق مصرفارى واردات عموميه دولتن تسويه اولمغه باشلامشدر .

(بث)

عوائد معتاده

۸۷

بو عنوان على الاكثر قانون خارجنده احداث ايديلان بر طاقم عوائده اعطا اولممشدر . بر طاقم مامورين وكتبه وخدمه نك متفرق عوائدى بو عنوانه ادخال ايديلهرك اهالى به طرح ايدلمشدر . مفردات كو سترليه جكي ايچون بورايه هر شى كيرر و بر كره كيرديمى ارتق (معتاده) اولوردى . حتى محلى اعيانك كندى حصه لرينه دوشن تكاليفى وسائر متفع ايتك ايسه دكلارى كيمسه لره ويريله جك هديه واعانه كبي شيلرك ائمانى هپ بورايه قونلشدر . بالطبع بوده تنظيماتله برابر اورته دن قالمشدر .

درس ۱۳

[بخ]

شتران بدلى

۸۸

شتران بدلى — دولر مصرفى ديمكدر ينه لوازم ومهمات حربيه

(سكبان) بر بيوك دائرده آوكوپكلىرىنه نظارت ايدن و بونلرى اداره ايدن خدمه (سكبان بائى) بو صنف خدمه نك رئيسى ديمكدر فقط وقتيله يكيچرى اوجاغنه ملحق بر نوع عساكر خفيه يه اطلاق اولمشدر . بوندن بشقه هر والى ويا قوماندان و پاشانك معينه رتبه - سنه و يرينه كوره سكبان بولنور و قپو قولى دنيلور . بونلر بمضماً دفع و تنكيل اشتميا كى خصوصاً ته مامور ايديلور ايدى بو صورته مامور اولدقلارنده انلره و يريله جك مصارف دخى توزيع دفترلرندە ادخال ايديله رك اهاليدن النور ايدى .

طوپچىلار ، خبیره جيلار : بر محله بولنان قلمه نك طوپچى و خبیره جيلارى ايجون و يريلان معينات و ملبوسات و مصارف سائره و حتى يو وازنلارك اعماليه سى و نقليه سى دخى اورانك توزيع دفترينه كيرر ايدى .
تنظيماتدن صكره بو مصرفلر مصارف عموميه اداره ميانه النمش و اهاليدن بوكا مقابل برويركو النق اصولى لغو اولمشدر .

(ب)

قايق مصرفى .

۸۶

سفينه مصرفى

۸۵

- واحده بولنان محللره ايصال دست خسار ايدن حيايد و اشقيانك اندفاعلر بچون بحر آتعيين و تجهيز اولان و بعض محللرده قاجايغه و سائره يه قارشى ترصد ايشنده قولالانيلان و والى و مصرفلر معينه بولديريلان سفينه و قايقلارك انشا و تعمير مصرفى و يا خود ايجار و توليدز . بونلر ك ايجنده بولنان ملاحارك . نفرلر ك ، عسكرك قومانيسى ، علوفه سى ، ذخيره سى و سائر مصرفى يوقا زيده ذكر اولنان بخللرده بيان

تنظیمات خیریه نیک اعلانیہ برابر ہووظیفہ ہر حکومتہ التہرق اوکے
قضا وقری اہالیسی دہ سائر محلات اہالیسی مثلہو تکالیف امیریہ بی اعطا
ایمکله مکلف قلمشدر .

فناوای قانونیہ دہ بو بختہ عائد بر حکم شایان ضبط کورلمکله بورایہ
نقل اولدی :

« در بندچی و اوغلاری بشقہ یرہ کیتسه واورادہ عوارض خانہ سنہ
قید اولوب رسوم رعیتن ادا ایدر ایسه ایلدیشلمز . یوقسه کندی
کویتہ اعادہ ایدیلوب در بندچی وظیفہ سی ایفا ایتدیریلور . »
بو حکم در بندچیلک وظیفہ سنک درجہ اہمیتی کوستر (عوارض
خانہ سی) بورادہ (تکالیف عرفیہ) دیمکدر .

(بش)

بلدازان	سکباندر	طوپچیلر	خمہ بردجیلر
۸۱	۸۲	۸۳	۸۴

بلدازان - بل، یوکسک طاغک ایکی ذروسی آراسندہ کی مقوس
قیمی ویا اچانچہ اولان کچید و بوغازی ، دیمکدر طاغ بلی چاملی بل . کبی .
شو معنایہ کورہ (بلدازان) بر طاغک کچید و بوغاز محلی محافظہ یہ
مأمور اولنارہ اطلاق اولمشدر . بلدازان نفراتی دخی دیرلر در بندجیلرلہ
بونلرک فرقی شودرکہ در بندجیلر بالنفس بو وظیفہ بی ایفا ایلہ مکلف
اولدقلری حالده (بلدازان) و بو وظیفہ بی بر معاش ویا اجرت
معینہ مقابندہ اجرا ایدرلر . بونلرہ ویریلان معاش و اجرتک مقدار
سنویسی ہر محلده نہ مقدارہ بانغ اولور ایسہ اورانک توزیع دفترینہ
ادخال ایدیلرک اہالیدن تحصیل ایدیلوردی .

مذکورہ نیک مقدار وزمان اعطاسندہ ہر فردک طاقتندن زیادہ بر شی
تحمیل اولمزد ایدی .

صکرہ لری ہر تکلیف و تدبیردہ کورلدیکی وجہ ایله بوتدبیر دخی
چیغرنندن چیقارلمش و عادتاً آنقاریہ شکلہ دوکیہدرک او قضاالر اہا .
لیسنگ باشندہ بر بلای عظیم حالہ کتیرلمشدر . بدایت تنظیماتدہ
بر قسم خانقہ اجرا ایدلمکدہ اولان بوازعاجات دخی نظر اعتبارہ الہ -
رق بوکی لوازم و مہمات اعمال و اعطاسیہ مکلف اولانلرہ او وقتک
راچی اوززینہ بر بدل اعطاسی قرار آلتنہ آلتہرق اورالر اہالیسی
بوخسرتلقدن قوتارلمشدر .

[بر]

کو پریجی	در بندجی	صو یولجی
۷۸	۷۹	۸۰

طرق عسکرینک دائماً حسن حالہ محافظہسی و طرق تجاریہ نیک
تہمین سلاہتی و احتیاجات عمومیہ نیک باشاوجہ سندن بولنان صویولرینک
متمادیا تعمیر و انشاسی کی مقاصد مہمہ ایچون بعض محللر اہالیسی
بالادہ محرر خدمت لرلہ مکلف طوتیش و بوسبیلہ تکالیف عرفیہ دن
استننا ایدلمش ایدیلر .

بونلر یوللرک و صویوللرینک بوزیلان محللرینی کویجہ و جماعتجہ
دائماً تعمیر و انشا ایدر و بونلرلہ در بندلری ، کچیدلری مناوبہ ایله بکلر ،
محافظہ ایلر دیلر .

[بق]

کهرچله بدلی	کومور بدلی	کراسته بدلی	کندیر بدلی
۷۴	۷۵	۷۶	۷۷

دولتک باروتخانه لری ، طوپخانه لری . ترسانه لری وسائر قاپریقه لری ایچون علی الدوام لزومی اولان بالاده محرز مهمات ومواد ابتدائیه نیک ساحلده بولنان قضاالرده ودها نره لرده سرعت وسهولت واهونیتله ویا مجانا تدارکی ونقلی ممکن ایسه اورائر اهالیسی بوموادک اعمال واخلراج وقطع وزرع ایلیک وجانب میری یه نقل وتسلیم ایتمکله . مکلف طوتمشدر . فی الواقع نقاط اقتصادیه نیک کافه سندن باقیله جرق اولسه تطبیق تاجه بوندن نافع وسریع برتدیراوله ماز . اجراءت ومعاملا تنده سؤ استعمال وقوعه کتیر یلمک شرطیه هر زمان ایچون مقبول ومستحسن بر قاعددر .

بدایت احداثنده پک کوزل تطبیق ایلمش اولدیغندن او عصرک عرفان ومدنیتنجه حیرت بخش عقول دینه جک صورتده بر سرعت ومکملیتله برسنده بر قاج یوز قطعه سفینه حربیه دن مرکب دونمائلر وجوده کتوره رک متفق دوشمنلردونماسنه غلبه ایتمک وسائر دولتلرده هنوز کورلیمان طوپلری ، باروتلری ، وافواه ناریه ایله اسلحه حربیه نی . علی الدوام یتشدر مک بوکی تدابیر حکیمانه سایه سنده میسر اولمشدر . بوکی مواد ولوازم حربیه وبجربیه نی اعمال واعطایله مکلف اولان محارر اهالیسی تکالیف عرفیه سائر نیک کافه سندن حتی امدادی سفریه واعانه جهادیه دن بیله مستثنی طوتیلور وبناء علیه توزیع دفتر لرینه ادخال ایلمز وعلی الخصوص تدارکیله . وظف طوتلوقاری وواد

[بص]

صرافیه	اچقه باشی	گذشته	سنهك نما
۷۰	۷۱	۷۲	۷۳

تكاليف عرفيه نك امداديه سفریه و حضریه و اعانه جهادیه مثللو
 مشروع و مقبول اولان قسمندن ماعدا بالاده اسملری تعداد ایدیلان
 برطاقم مصرفلر مقابلی اولهرق توزیع دفترلرینه ادخال قلمقدمه اولان
 مبالغ علی الاکثر صرفیات و قوعندن صکره طرح ایدلمکده در. حالبوکه
 صندوقلرده موجود یاره اولدیغندن بو صرفیات صرافلردن وسائر
 معامله جی و مرابحه جی و فاضل جیلردن استدانه صورتیه اجرا ایدلمش
 وبالطبع صرافك ایستدیکی فرق و فائض دخی بالاده کوسترلیدیکی وجهله
 صرافیه و اچقه باشی و گذشته و نما و سائره کی عنوانلرله توزیع دفترلرینه
 وضع اولنمشدر .

اصلاری قواعد شرعیه و احکام قانونیهیه موافق اولیلان اوکی
 آچیق وزمان و مقداری غیرمعین و هر درلو سوء استعماله مساعد
 اولان بو نوع مصرفلردن تحصیل ایدن نارتکالیفه برده فائض علاوه
 سنده کی یولسزلك و ظم و تضییقك درجه سی نظرلرده و هاقه تعین
 ایدر. ایضاحه حاجت قالماز.

	بهر سفینه‌دن	
آوستریا	۱۳	۱۳
ایتالیا	۱۵	۱۵
یونان	۱۵	۱۵
اسوئج	۱۸	۱۸
دایمارقه	۱۸	۱۸
بلجیقا	۱۶	۱۶
فلنک	۱۸	۱۸
اسپانیا	۱۸	۱۸
آمریقا	۱۶	۱۶
رومانیا	۱۶	۱۶
قرطاع	۱۶	۱۶

بوجاصالاتک مقدار سنویسی حساب و سخی ایله ایکویز اللی بیک
غروش درجه‌سنده دره بر قاج کرده لر بودجهیه و واردات عمومی دولت
میانسه النمی تذکر ایلدیسه ده هن برنده بر صورتله تأخر ایتمش
ونهایت ۱۳۲۶ سنه سندن اعتباراً دیوان همایون ولیمان فرمان قاملرنده
بوعاداتی المقدمه اولان خلفایه معاشدر تخصیص ایدلنلرک واردات
مذکوره (۱۳۲۶) سنه سی موازنه عمومی سه ادخال ایلمشدر .

(بنف)

عشر دیت ۶۹

دیت : احکامی کتب شرعی دهه مفصلاً ذکر اولندینی اوزره خطا
و شبه عمد ایله وقوعه کالدیکی ثابت اولان قتله و یا خود تعطیل عضوه

۱۰۶۰ و ۱۰۸۰ تاریخ‌نکرده تجدیداً و توسیماً عقد ایدیلان معاهدات عتیقه‌ده بونک مقداری بهر سفینه‌دن ۳۰۰ اچمه اولمق اوزره تصریح اولمشدر .

بو اذن سفینه فرمانلری دیوان هایون قلمنبجه اسم محللری آجیق بر اغیلر ق و بالایی طغرای هایون ایله موشح اوله رق یازیوب احضار ایدیلور . و حین اقتضاده اسم محللری املا و لیمان اداره سی واسطه سیله اعطا قلمور . بو فرمان خرجی بر نوع خرج قلمیه اولدینی ایچون حاصلات واقعه دیوان هایون قلمی ایله مؤخر آلیمان اداره سندده تأسیس اولنان فرمان قلمی خلفاسی بیتنده تقسیم اولنور و اموال عمومی دولت میانسه داخل اولماز ایدی .

بو خرجلرک مقداری هر دولنک سفائنه کوره متفاوتدر . بدایت وضعندن شمیدی به قدر مسکوکاتک تبدلاتسه تبماً بر خیلی تحولاته اوغرامشدر . بعض دولتلر سفائنه ک فرماں خرجلرنجه واپور و یلکن سفینه سی اولمق اعتبار یلده فرق واردر . اک صوک تقرر ایدن و ایوم جاری اولان مقدار حقیقه دیوان هایون قامندن اتان معلوماته کوره اذن سفینه فرمانلری نیک خرجلری بروجه آتیدر :

	بهر سفینه دن	
	یلکن	واپور
سفائنه ک تابع اولدینی دولتلر		
انگلتره	۱۳	۲۲
فرانسه	۱۴	۱۴
آلمانیا	۱۷	۱۷
روسیه	۱۳	۱۳

روا کوره کاندکاری، شو معاملات غدارانہدن شکایتہ امکان بولہ میہرق
بو حاللرہ پک چوق زمان نظر مسامحہ ایلہ باقتمده و نہ ایسترلرسہ
ویرمکده دوام ایتمشدر .

حتی ایلمک تصادف ایتمدیکی دربندده باجنی و برن بر تاجر و یایولجی،
آنی ولی ایدن ایکنجی دربندده تکرار باج ویرمکده مجبور طونیلور
وشو صورتلہ بر کونده بعضاً بر یوکلی حیوان بش آلتی کرہ باج
رسمی ویردیکی واقع اولور ایدی .

بالآخرہ بو حال تجار ایلہ مکاریجبار و مامورلر آراسنده پک بیوک
اختلافات و منازعاتی مدجب اولمش واجنی تجارلرک منسوب اولدقبری
قونسلوسلرجه پک چوق شکایات و اعتراضاتی انتاج ایتمش و ایشته
بو سببلہ کمرک معامده لری بپیلور و قایبتہ اولاسیوندرک تملی آتیلورکن
بومثللو باج و رسملرک آلتاماسی و کمرک رسمندن بشقہ بر شی طلب
اولتاماسی مؤکداً درج ایدلمشدر .

بونلرده تنظیماتده لغو ایدلمش ایسهده بعض محالرده بلدیہلریوللرک
انشاآت و تعمیرات مصرفی مقابلی اولهرق قصبہلرک مدخللرندہ باج
رسمی آلمقده دوام ایتمشدر .

(بع)

اذن سفینه ۶۸

بحر سفید و سیاه بوغازلردن خروج ایدن تجار سفینه لرینہ ویریلان
فرمانلرہ مقابل آلتان خرچدر .

ایقای تعهددن سوکره رد ایدرکن مقطوع ویا نسبی اوله رق آلمسی
معناد ویا مقرر اولان بر طاقم خر جلددر .

(بس)

دریند رسمی	سلامتک	باچ	یاساق	یول رسمی
۶۰	۶۱	۶۲	۶۳	۶۴
مرویه	طرطل رسمی	رسم مکس		
۶۵	۶۶	۶۷		

بونلر تجارک کچدیکی دزبندلرده قانولرده کچدلرده و اکثریمی
روم ایلی قطعه سنده اولوق اوزره صعب المرور محللرده اقامه ایدیلان
بکجیلر و انشا اولنان خان و جسر [اخشاب کوپری] و قنطره
[کارکیر کوپری] لک انشا و تعمیر و محافظه مصارفی مقابلی اوله رق
وضع ایدلمش بر رسمدر . بو رسملر ملزملره احاله اولنور و تعرفه
قدیمسی ایجاچه بوجه آتی نسبتلرده آلتور ایدی .

آچه

۲۰	بنک حیوانلریله یوکسز حیوانلرک بهر رأسندن
۴۰	یوکلی حیوانلردن
۸۰	آرابه دن

صکره لری ماتزملر تعرفه یی بوزدرق مقدارلری ایکی مثلی ترتیب
ایلدکاری حله تجار و ابنای سبیل ملزمارک طاغ باشلرنده خلتقه قارشو

اولدیغندن بونلرک آباق کرالرینه ، بیتوتلرینه ، زحمتلرینه مقابل
محللری مأمور لرلرجه دک فاحش اجر تلو و بدللر تخمین اولنور و علی الاکثر
بر مباشر کوندریله جک ایشه بش کیشی کوندرلدیکی اولور ایدی .

(بم)

دائرة مصرفی	بازکیر مصرفی	مرور و عبور مصرفی
۵۳	۵۵	۵۵

دور مصرفی

۵۶

بونلر دخی رؤسای مأمورینک واردقلری و کچدکلری و اقامت
و بیتوت ایتدکلری یرلرده وقوع بولان دائرة مصرفیله کندیلرینی
و احوال و ائقالنی و معیتلرینی نقل ایچون استیکرا اولنسان حیوانلر
ایجاری و مرور و عبور و دور ایتدکلری یرلرده کندیلری و معیتلری
یوزندن اهالی به توجه ایدن بر طاقم مصارفک قارشولغیدر . وقوعنه
تابعدر . بر طاقمی بعدالوقوع بر طاقمی ده تخمیناً قبل الوقوع دقتلرله
ادخال ایدیلرک اهالی به طرح و توزیع ایدلشدر .

(بن)

تعهد تمسکاتی	ردیة تمسک	خروج ردیه
۵۷	۵۸	۵۹

بونلرده بالعموم تعهد و ملتزم لرک و کفیل اولان صرافلرک
خزینیه و مال صندوقلرینه ویردکاری تعهد و کفالات سند و تمسکلرینی

[بل]

اعانه حکاميه	بدل مباشريه	خدمايه	کتبخدايه
۳۴	۳۵	۳۶	۳۷
قلميه	کتابيه	عوائد خدمه	خرج باب
۳۸	۳۹	۴۰	۴۱
خرج دفتر			۴۲
احضاريه	محضريه	خرج خدمه	خرج محکمه
۴۳	۴۴	۴۵	۴۶
خرج کتابت	يازيجي آچمسي	قيديه خرجي	اعلام خرجي
۴۷	۴۸	۴۹	۵۰
	اخذ وکالت خرجي	تحصيلداريه	
	۵۱	۵۲	

بونلر دخي محکمه لرده حاکم لرك . قاضي لرك . نائبلرک و ير دکلري حجت لردن و عرض لردن و سبجاته يازي لان قضا يادن و سائر امور محکمه يه دائر مواددن و مال و مقاطعه قلم لرنده اجرا اولانسان معاملاتدن قانونلر اوزرينه آلانان بر طقم خرج لردن و مأور و کاتب و تحصيلدار و مباشر و محضر و خدمه کي مستخدمينک معيشت و مصرف لرينه مقابل اعانه و اجرت اوله رق تعيين ايديلان شيلردن .

مأمورينه عائد اولانلري مطلقا محل لرينک توزيع دفتر لرينه ادخال ايديلهرک اهالي اوزرينه طرح و تحصيل ايديله کلشدن .

مباشر لر يالکيز محکمه مباشر لري اوليوب هر ايشده مباشر لر

طوبایایانلره تسمیه ایدلمشدر اصل ترکیبسی [چاچه] در . بونلرده
دیگرلری کبی تنظیمات خیریهده ملغی اولانلردندر .

(بك)

خرج فرمان	خرج اوامر	تبشیریة معتاده	خرج بها
۲۵	۲۶	۲۷	۲۸
قدومیة	جواز	هدیه بها	قفتان بها
۲۹	۳۰	۳۱	۳۲

روبه نواسی

۳۳

وزیرلر و مشیرلر و والیلر و حاکم و متصرفلر و سائر مأمورینک مأمور-
یتیرینه و سفرلرینه و مقاطعات و التزامات و سائر خصوصیاتهدائر و یریلان
بالجمله فرمانلردن و امرلردن آلمسی قانون اولان خرجلر و بیوک
مأمورلرک بر محله تمینلرنده و یا قدوملرنده تبشیریة و قدومیة و جائزه
و هدیه و قفتان بها نهمله صرف و تأدیة ایتملری معتاد اولان بخششار
دخی تماماً توزیع دفترلرینه کیرر ایدی .

بونلرک مقدارلری پک متنوع و نسبتلری زیاده سیهه متفاوت
اولدیندن ذاتاً اساسی آکلاشماقدن صکره تفرعاتنک تحری
و قیدنده پک اوقدر فائده مأمول اولمادیقدن صرف نظر اولندی .
بونلرده تنظیمات خیریه اعلاننه قدر بویله دوام ایتمش و صکره
لغو ایدلمشدر .

ترتیب ایدلیدیکی عتیق موقوفات قلمی احکام دفترلرنده مقید اولدیغی کورولمشدر .

بعض محللرده عوارض تعبیری هر نوع مضارف غیر ملحوظهیه اطلاق ایدلمشدر . چونکه بو نوع مصرفلر اولدن معلوم اولیوب صکره دن عارض اولور شیر ایدی . حتی بونک ایچون محلهلرده ، کوبلرده وقف ایدلمش و ربخ و نمایه ویرلمش پاره لر وار ایدی . یوقاریده صاییلان تکلیفلر تخصیلاتی فسماً محللارنده صرف اولنور . و قسماً مرکزده کوندریلو ایدی . تنظیمات خیریهده بونلر الغا ایدلمشدر .

[بی]

کورکجکی بدلی ترسانه بدلیه سی قالیونجی بدلیه سی غایبار بدلی

۲۲

۲۱

۲۰

۱۹

کورکجیان عوارضی

بدل عساکر بحریه

۲۴

۲۳

کیلرده کورکچکمکه ، و یلکن آچوب طوب پلاغه قادر اولانلری حکومت اونر آچقه یوهیه ایله استخدا م ایددرک بونلرک مصرفنی یرینه کوزه درت ویدی و سکر و طقوز و اون خانهیه بر کورکجکی اعتباریه طرح و تحصیل ایدردی . هر محلك توزیع دفترلرنده بالادم محرر نامه لرله تصادف ایدلمکده در . بونلرک همی عینی معنای افاده ایدر . یالکیز (غایبار) ایتماینجهدر فی الاصل (غایبه) دنیان یلمکنی آچوب طوب پلایانه مخصوص و مستعمل ایدی ایسه ده موخرأ عموم یالکینلری آچوب

بر محله هم (امدادیۀ سفریه و حضریه) و هم [اعانه جهادیه]
توزیع ایدلیدیکنه چوق دفعه قیدلرده تصادف ایدلمشدر . حتی بوده
موقت ایکن محاربات داخلیه و خارجیه تک توالمی سبب اوله زرق
اکثر محملرده دائمیت شکلی آلمشدر . دیکر لریله برابر بوده تنظیمات
خیریهده و برکویه انقلاب ایتشدر .

[بطن]

مقابله آچقه سی	عوارض آچقه سی	منزل مالی	قوناقه صرفی
۴	۵	۶	۷
خان و خانه و چایر کراسی	بدل نزل	پکسمات بهاسی	
۸	۹	۱۰	
ذخیره بها	علوفه بها	قومانیا بها	تعینات بدلی
۱۱	۱۲	۱۳	۱۴
نان بها	قاتق بها	طعامیه	نواله بها
۱۵	۱۶	۱۷	۱۸

بونلر بری و بحری عساکرک و ضابطان و مأمورینک بر محله اقامت
و بیتوت و استراحت ایتدکاری زمان و یرمک اوزره ترتیب واحداث
اولنخس اولان بر نوع تکلیف موقتلردر . سلطان سلیم زماننده
احداث اولندیغی بعض تاریخلرده مقیددر . مقابله و عوارض آچقه سی
بش سندده بر یکره سی آچقه آلتق اوزره بعض محملرده بر شکل دائمی
آلمشدر . حتی بعض قبائلرده نقد یرینه عیناً پکسمات و ذخیره اوله زرق

خلق آرمسندہ یازلق و قیشلق معاملات ہپ او اساسلر اوزرینہ یوریدلمک مثلاً خدمتچی ، یناشمه ، ایرغاد ، رنجبر ، چراق ، چوبان ، صغیر تماج کی اجرتله استخدام اولنه جقلمر او وعدہ لرله طویلق و صیفی و شتوی خانہ لر و دکانلر اولہ کرالتمق معناد اولدینمی کی حکومتمتجدہ تکالیفک توزیعاتی خلقک معاملاتنه و اللرینہ پارہ کچدیکی زمانلره توفیق ایدلمشدر . حتی ایلمک چیقاریلان اسهام عادیهنک تقییطلری بیله (روز خضر) و (روز قاسم) اوله رق تعیین قیلنمشدی . زراعت مملکتلرنده آلی آیلق معاملات ایچون پک الویرشلی مبدأ اولق اوزره قدیمدنبری قبول ایدلمش و ایسوم پک چوق یرلرده بین الحاق استعمال ایدلمکده بولنمشدر .

[۴]

اعانه جهادیه

۳

اعانه جهادیه : محاربه یه یاردم ایچون موقتاً ایستلمش بر اعانه در . بونک مقداری هر محکم درجه اقتدارینہ کوره قضا ویا لوا اوزرینہ مرکز دن ترتیب و توزیع دفترلرینہ مقدار مقطوع اوله رق وضع اولنور ایدی .

(امدادیة سفریه) دن بونک فرقی شو ایدی که بو طوغرودن طوغروه مرکز اداره کوندریلور ایدی .

(بز)

امدادیهٔ حضریه

۲

امدادیهٔ حضریه: قواعد طرح و تحصیل اعتباریله (امدادیهٔ سفریه) نك عینیدر . شو قدر وازکه بو آنچه زمان حضرده یعنی سفر سز و قتلرده توزیع و تحصیل اولنور . روز قاسم روز خضر اعتباریله ایکی تقسیمه منقسم اولسی و محکمهٔ شرعیه جه تنظیم اولنه حق دفتره ادخال قیلمسفی و خزینده و یا خود قوماندان پاشاره ویرلمسی و تنظیماته برابر و برکویه منقلب اولسی کبی احکام تماماً (امدادیهٔ سفریه) کبی جاری اولمشدر . حتی بعض ولایات دفتر لرنده (امدادیهٔ سفریه) و یا (امدادیهٔ حضریه) اولوب اولدینی تفریق ایدلمیهرك ساهجه (روز خضر توزیعی) (روز قاسم توزیعی) و یا خود (روز خضر تقسیطی) و (روز قاسم تقسیطی) عنوانلریله و بعضارنده دخی بالکمز (امدادیه) نامیسه مقیددرکه بو ایکی قلمك حکماً بر شیئی اولدینی بونکلهده واضحاً آ کلا شیلور .

بوراده بالمناصبه شونی ده ذکر ایدلم که امور مالیه مزده سنه شمسیه بی قبول ایتمزدن اول بزده سنه قریه تابع اولمیان معاملهٔ مالیه لرده نیسانك یکر می اوچنچی کوننه مصادف (روز خضر) و تشرین اولك یکر می آلتیچی کوننه مصادف (روز قاسم) وعده وهبدأ و تقسیط کونلری اولهرق علی الدوام معتبر اولمشدر .

زرهنی، آتی آلوب کیدنلره ویرمک ومالاً اغانه ایتدیرمک صورتیه
بالدفاعات تطیقه یدلمشدر .

تاریخدرمک تبعاتندن آکلاشیلورکه بزده دخی بو صورتله
(امدادیه سفریه) تکلیفی وضعی خزینهده مصارف عسکریه نی تامین
ایدهجک وسعت بولمیدنی زماندن اعتباراً باشلامشدر .

صورت طرح وتحصیلی ، عموم تکالیف عرفیه ایچون یوقاریده
بیان اولنان قواعد تابعدر . تحضیل اولنان امدادیه سفریه بعضاً
خزینهه کوندیریلر وبعضاً طوغریدن طوغریه اردویه مأوراولان
مشیران و وزیرایه اعطا ایلدیلر ایدی .

بونک مقدراری ، بعضاً فرمانلره تزید وتنقیص قیلنیر وهر پاشایه
ویریلهجک امدادیه سفریه فرماننده تصریح ایدیلهرک فرمان موجبنه
توزیع دفترینه ادخال قیلنیر ایدی .

اشای توزیمده سادات وائمه وخطبا ورهبان وصدقات ناس ایله
کچینان فقرا مستثنی طوتیلوب بونلره تکالیفدن حصه طرح اولنماز ایدی .
بونلردن بشقه ینه بر نوع عسکرلک دیمک اولان کورپریجیلک
ودربندجیلک وصو یولجیلق خدمتلیله موظف بولنان وجانب
میرییه کرسنه و ذخیره وکندر کبی عینیات اعطاسیله مکلف طوتیلان
اهالی، قرا بو دفترلره ادخال ایلمز ایدی .

شو قدر وارکه بعض محللر اهالیسنه یازیلان (امدادیه سفریه)
تکلیفی خفیف وبعض محللرده آغیر اولدینی کورلمش وصوکره لری
بوکا درلو درلو ناملرله بر چوق تکالیفک التحاق ایتسی اساسنده کی
علویت وعدالتی اخلاص ایدهجک درجه یه ککش ونهایت تنظیمات خیریهنک
اعلاننده ویرکویه قلب ایلمشدر .

[بث]	عوائد متاده ۸۷
[بخ]	شتران بدلی ۸۸
[بد]	کتاب املاک ۸۹
	معاش مالیه ۹۰
[بس]	جیب همایون آبخه سی ۹۱
[بط]	باب عالی تعمیراتی ۹۲
	دوائر تفریحاتی ۹۳
[بغ]	توزیعات ۹۴
[جا]	اعانات ۹۵
[جب]	ثمرات ۹۶
[جج]	طیارات ۹۷

(بو)

امدادیه سفریه

۱

امدادیه سفریه : اسمندنده آکلاشلدینی وجه ایله ایلک دفعه
 مصارف سفریه یه مدار اولق اوزره احداث واهالی به طرح و تحویل
 اولنان صرفی تکلیف بودر .

بیت المالدیه وسعت اولمدینی زمان سفر بر اولان عسکرک تجهیزتی
 ایچون عسکر اولیسانلردن ویرکو آلمق شرعاً جائزدر . بیت المالدیه
 قدرتی وار ایسه ناسدن نسنه اخدی تجویز اولنماز . بوکا لسان [جعل]
 دیرلر . زمان پیغمبریده وحضرت عمر زمانلرنده سفره کیتیمانلرک

[بن]	۵۷ تعهد تمسکاتی
	۵۸ ردیة تمسک
	۵۹ خرج ردیه
	۶۰ دربند رسمی
	۶۱ سلا متلك
[بس]	۶۲ باج
	۶۳ یاساق
	۶۴ یول رسمی
	۶۵ مروریه
	۶۶ طرطیل رسمی
	۶۷ رسم مکس
	۶۸ اذن سفینه
	۶۹ عشر دیت
	۷۰ صرافیه
[بس]	۷۱ آنچه باشی
	۷۲ گذشته
	۷۳ سنه لك نما
[بق]	۷۴ کهرچله بدلی
	۷۵ کمور بدلی
	۷۶ کرسته بدلی
	۸۷ کندر بدلی
[بر]	۷۸ کوپریجی
	۷۹ دربندجی
	۸۰ صویولجی
[بش]	۸۱ بلداران
	۸۲ سکبانلر
	۸۳ طوبیجیلر
	۸۴ خمیره جیلر
[بت]	۸۵ سفینه مصرفی
	۸۶ قایق مصرفی

[بک]

خرج فرمان	٢٥
خرج اوامر	٢٦
تبشیریه معتاده	٢٧
خرج بها	٢٧
قدومیه	٢٩
جواز	٣٠
هدیه بها	٣١
قفتان بها	٣٢
روبه تواسی	٣٣
اعانۀ حکامیه	٣٤
بدل مباشریه	٣٥
خدامیه	٣٦
کتخدائیه	٣٧
قلمیه	٣٨
کابینه	٣٩
عوائد خدمه	٤٠
خرج باب	٤١
خرج دفتر	٤٢
احضاریه	٤٣
مخضریه	٤٤
خرج خدمه	٤٥
خرج محکمه	٤٦
خرج کتابت	٤٧
بارنجی الجهمی	٤٨
قیدیہ خرجی	٤٩
اعلام خرجی	٥٠
اخذوکالت	٥١
تحصیلداریه	٥٢
دائرہ مصرفی	٥٣
بارکبر مصرفی	٥٤
مرور و عبور مصرفی	٥٥
دور مصرفی	٥٦

[بل]

[بم]

بالتحقیق ویریلان تعلیمنامهیه تطبیقاً تسویه و ازباری لازم کیککه شرح ویرلدی .

کرك بو دفترلرده و كرك قيود و سجلات موجوده سائرده مطالعه ایدیلهر ك جمع ایدیلان معلوماته كوره (تكالیف عرفیه) عنوانی آتنده طرح و توزیع ایدیلوب تحصیل ایدیلان واردات بونلردر :

نومرو تكالیف عرفیه اسملری صورت طرح و تحصیلاری

[بو]
[بز]
[بچ]

- ۱ امدادیة سفریه
- ۲ امدادیة حضریه
- ۳ اعانة جهادیه
- ۴ مقابله آنچهسی
- ۵ عوارض آنچهسی
- ۶ منزل مالی
- ۷ قوناق مصرفی
- ۸ خان و خابه و چایر کراسی
- ۹ بدل نزل
- ۱۰ یکسمات بها
- ۱۱ ذخیره بها
- ۱۲ علوفه بها
- ۱۳ قومانیه بها
- ۱۴ تعیینات بدلی
- ۱۵ نان بها
- ۱۶ قاتق بها
- ۱۷ طعامیه
- ۱۸ نواله بها
- ۱۹ کورچکی بدلی
- ۲۰ ترسانه بدلیهسی
- ۲۱ قالیونجی بدلیهسی
- ۲۲ غایبار بدلی
- ۲۳ بدل عساکر بحریه
- ۲۴ کورچکیان عوارضی

[بط]

[بی]

اوقاف هایون و حرمین خزینه لرندن مضبوط اولان

[اوقاف هایون خزینه سندن مضبوط اون سکر قلم تولیت و مقاطعه نك مع خرج باب ردیه تمسك بدلاتی]	۴۸۰۳۸۶
[حرمین خزینه سندن مضبوط اون اوج قلم تولیت و مقاطعه نك مع خرج باب ردیه تمسك بدلاتی]	۹۳۰۰۰
	یکون ۵۸۳۳۷۶

ترسانه عامره خزینه سندن مضبوط اولان

۲۰۰۰۰ بروسه قضا سندن مرتب عساگر منتظمه بحریه بدایه سی
روزحضر نفراً فی
۵۰۰ ۵۰۰

۸۳۳۳ خدمت مباشریه سی
۵۰۰۰۰ کته قضا سندن عساگر مذکور بدایه سی روز قاسم نفراً فی
۵۰۰ ۱۰۰

۱۶۶۶ خدمت مباشریه سی
۴۶۹۰ بروسه نك کوره بجیان عوارضی
۱۸۲۰۷۷۴ بروسه میزان حریر مقاطعه سی
۱۵۴ خداوندکار سنجاغنده کاش تیمارات
یکون ۲۱۳۵۲۱۷

دفتر مزبورک شرحی

قضاهای مذکورده محرر التزامندن باشقه اصحابی عهدده لرنده
اوله رق بدلاتی مخلنده و بوراده بولنانلر نظر فرندن اعطا اولنان واصحابی
جانبلرندن تعشیر قلنان التزامات قیداً بیلانه مدیکندن بونلرک مجلسه بجه

فرانسه وانکلتره وسائرہ داخل معاہدہ اولان دول تجاروتیہ سنک	}	۰۰۰۰
بالبایہ خداوندکار دخان کمرکندن دیار اجنبیہ یہ نقل ایستکبری دخان کمرکنک احتساب ورخصتیہ سی		
بروسہ کمرکنک انکلتره و فرانسه وسائرہ داخل معاہدہ اولان دول تجاروتیہ سنک فضیہ تعرفہ رسمی]	۰۰۰۰

یکون ۱۲۸۳۲۴۴

پراکنده التزامات بدلاتی

	غروش
اوقاف هایون خزینہ سنندن مضبوط اولان	۱۵۳۰۰
خزینہ عامرہ دن مضبوط قطعات مقاطعہ سی حصہ سی	۴۰۰۰
متولیری عہدہ لرنده اولان اوقاف مقاطعاتی	۱۶۸۹۵
اصحابی عہدہ لرنده اولان	۱۰۳۵۳۸
مقاطعات خزینہ سی مضبوط آندن کشاد اولان تیارات بدلی	۱۹۳
التزامات وسائرہ مرقومہ تہمت مسکاتنک بر موجب نظام خرج ردیہ سیلہ منصورہ خزینہ سی خدمہ سنک بر معتمد عوائدی وغیراز اعانہ جہادیہ ماعداسنک خدمت مباشریہ سی	

غروش

تہمت مسکاتی	۱۶۰۰	
خدمت مباشریہ	۳۰۹۳	
عوائلہ خدمہ خزینہ	۲۰۰۰	
خرج ردیہ	»	۵۰۰
معاش مالیه	»	۲۰۰۰
کاتب املاک	»	۱۵۰

یکون ۱۵۰۲۶۹

	آب مقاطعه سنك نصف حصه سی	۱۷۵۲
مخرم	خداوندكار سنجاغی امداد حضریه سی	۹۲۱۰
كذا	خداوندكار سنجاغك تبشیریہ و سائرہ معتاده سی	۳۵۰۰
بدلی	كدوس شابخانه سنك خداوندكار سنجاغندن مرتب شتران	۲۰۰۰۰
مارت	انهار و كولرده حصوله كلان سولك صیدیہ سی	۲۰۰۰۰
	يكون	۱۵۱۹۴۲

بدل الزام و احتساب و ثمره قنطار و سائرہ

	غروش	
	عتیق و جدید احتساب و مع حریر اشیای متنوعه تمغا و سائرہ	۸۲۰۵۰۰
	رسومیله طحل مقاطعه سی	
	بروسه تخمیس و اما تجلیکی و سلطان اورخان و قنی قنطارینك	۲۵۰۰
مارت	ثمره سی	
محرم	رسوم منكنه قطنی واقشه و سائرہ بروسه مقاطعه سی	۲۷۰۰۰
مارت	بروسه سرچین درجین رسومی	۲۵۰۰
مارت	بروسه قوری هایونی	۵۰۰۰
محرم	بروسه قنی ملحقه آندن نفس بروسه و کته قضاری کبران جزیه سی	۳۳۵۱۱۵
	بروسه قضا سندن مرتب جیب هایون آقچه سی	۷۵۰۰
	بروسه و کته قضا زندن مرتب اعانه جهادیه آقچه سی	۵۴۳۲۰
	بروسه و کته قضاری عوارض و توزیعات اوامری	۱۸۹۰۹
محرم	بروسه نك دلال باشیانی	۵۰۰۰
محرم	بروسه نك اسیرجیان کتخدالغیله دلال باشیانی	۵۰۰۰

منصوره و ردیف خزینه لرندن مضبوط اولان	
خداوندکار متسلمدکنه مربوط آتی الذکر التزاماتک ثمراتی مارت	
غروش	
] ۱۵۳۶۰	مقاطعه عادت اغنام و منجنیق و توایت کلرخ سلطان و بیت المال و آنچه قیون و سائر
۵۰۰۰	مقاطعه فیلدار
۱۴۳۰	قریه تیه جک
۱۱۰۰	قریه چایر
۸۵۰	قریه قوزلو ویران واکرجه
۲۵۰۰۰	اعیانلق کته
۲۲۵۰	زمین باغان کته
۱۰۵۰	معمارلق و نظارت آب بروسه
} ۱۰۵۰۰	التزامات مزبورہ نك طوپدن اولوب قیسا تفریق اولنه میان ثمره سی
۶۷۰۰	قوچجارجامتی ملحقاتندن بروسه قضا سنه کولجک قریه سی مارت
۲۱۰۰	بروسه طبزنلکی مارت
۱۹۲۵	خداوندکار سنجاغ نك اغنام بدلی محرم اغنام رؤس: ۲۵۰۰
۵,۲۰	فی
} ۶۳۸۰	سلطان حصار ی قلعه سی ملنی خواص تیمار لرندن بروسه و کته قضالرنده اولان معلوم الاسامی تیمارات مارت
} ۵۱۰	نفس بروسه قضا سنده حاصل و بازار یرلرنده بیع و شرا اولتان ینبه ورشته ینبه و قوزه ینبه نك رسومی کذا

سلانیک سنجاغنده واقع آتی الذکر قضالرده بولان آرپه لوق
ومعیشت وسائر منک مقدری :

	غروش	
۹۹۹۹۶	سلانیک قضایی مولویتنک مقدری	
۲۰۴۰۰	عورتحصاری قضایی قاضیلکی	
۱۸۳۹۶	یکچیۀ واردار قضایی قاضیلکی	
»	» قره طاغ	۳۰۰۰
»	» طوبران	۱۱۵۹۸
»	» قره فزیه	۲۹۴۹۸
»	» اغستوس	۲۴۶۰
»	» وودینه	۱۷۴۹۶
		<hr/>
		۲۰۲۷۴۲
	یکون	<hr/>
		۲۳۶۹۰۹۲
	جمماً یکون	<hr/>
		۷۶۹۲۶۰۴

خداوندکار سنجاغنی مقاطعات و التزامات و تکالیف صورت دفتری

خداوندکار سنجاغنده واقع بروسه و مدانیه و اطرانوس و توابی
قضالرنده کائن اولوب خزان شاهانه دن مضبوط اولان و اصحابی عهده لرنده
بولان آتی الذکر مقاطعات و جزیه و التزامات سائر منک مقدار و ثمرات
و بدلاتیه کیمت و کیفیتنی مبین صورت دفتریدر :

بروسه و کته قضالرنده اولان

خزینہ عامرہ دن مضبوط اولان

سلانیک سنجاغناک دفع منزل مالی روز حضر و قاسم	۲۳۶۵۰
بعض قضا و قریہ لک عوارض مالی محرم	۹۷۷۵۸

۱۲۱۴۰۸

زجر یہ صندوق غنہ عائد اولان

۲۰۰۰۰ مات یہودیان مقطوعی
۲۲۸۷۵۰ معلوم الاسامی قریہ لہر مقطوعی
۲۰۰۰ آئینہ روز جزیرہ سی مقطوعی
۲۴۷۷۰ خرج باب بر موجب مقاسمہ
استانبول دخان کمرکنہ عائد سلانیک سنجاغی دخان کمرکی رسومی
جزیران سنہ ۱۲۵۶
غروش
۲۸۸۷۵۰ مع ضم مثل بدل قدیم
۲۸۸۷۵۰ ضم مثل جدید

۵۵۷۵۰۰

یکچہ واردار قضا سنہ تابع قومبار قریہ سنیدن عوارض بدلی
اولہرق بہر سنہ اصطلیل عامرہ یہ بر وجہ اوجاقلق مرتب
اولان } ۱۰۵۶۰

الوہ ختمہ مشیراکنندن ہدیہ ہامقابل باب عالی باب دفتری مأمورلی
معاشرلی مخصوصانندن سلانیک سنجاغی حصہ سی } ۸۳۶۰۰

کذا	اسحق پاشا وقتی تولیتی	۲۰۰۴۰
کذا	کلریه قضااسنده کسندیره مقاطعه سی	۱۰۵۲۰۰
کذا	واردار مہرندہ طالبان ماہی مقاطعه سی	۸۵۵۶
کذا	سدرہ قوپس ناخیہ سنده لوزیک قریہ سی	۵۵۱۱

۱۴۳۴۲۵

باروتخانہ عامرہ خزینہ سندن مضبوط اولان

سلانیک ویکچہ وودینہ قضالری کهرجلہ - بدلری	}	۱۰۰۰۰۰
۲۵۰۰۰۰ قیہ بہر قیہ سی ۴		
عورتحصاری واغستوس و سائر معلوم الاسم قضالک عوارض مقابلی کهرجلہ بدلری]	۶۷۲۸۰
معدن سدرہ قوپس قضااسندن مرتب کهور بدلی قیہ ۲۵۰۰۰۰		

۱۰۸۴۳۳

ترسانہ عامرہ دن مضبوط اولان

سلانیک و عورتحصاری وودینہ ویکچہ و واردار وقرہ فریہ قضالردن عسا کر بحریہ منتظمہ شاهانہ بدلیہ سی نقداً ۳۳۳	}	۱۶۶۵۰۰
طویران قضااسندن مرتب غایبار بدلی نقداً ۳		
سلانیک سنجاغناک رسم میزان و عشر حریر بدلی مارت		۳۶۹۴۰۶

۶۴۴۱۵۶

	غروش	
	کاتب املاک	۸۰۰۰
	ذمت مذکورہ	۱۲۵۰
	کتبہ دوائر	۳۰۰۰
		<hr/> ۳۴۳۱۹
	نقل یکون	۳۴۳۱۹
۱۰۷۵۰۰۰	مقاطعة تختہ وطایان کبیر مع چارداقار وشمعخانہ سلانیک وتوابی (مقاطعه سی (درعہدہ حضرت وکالتپناہی)	
۷۵۰۰۰	نصف حصہ مقاطعة چفتاک صاری قاضی (درعہدہ محمد سالم اغا)	
۲۵۰۰۰	تیار قریہ لوقنی (درعہدہ محمد محسن افندی)	

طوپخانہ عامرہ دن مضبوط اولان

	سلانیک سنجاغندہ قرہ فریہ قضا سندنہ کاش طوخرہ واور تختہ (چقتلکاری)	۲۲۲۹
--	--	------

حرمین الشریفین خزینہ سندن مضبوط اولان

	غروش	
	غازی احمد بک وقفندن اغستوس قریہ سی	۲۲۵۰۰۰
	وقف مرہوردن اولان مسقات بدلی	۲۵۰۰۰۰
		<hr/> ۴۷۵۰۰

یکون ۲۰۱۶۴۸

اوقاف ہمایون خزینہ سندن مضبوط اولان

	غروش	
مارت	سلانیک سنجاغندہ رسم ملح مالیہ مقاطعه سی	۴۱۵۸

		غروش
روز قاسم	لوقه پنایری	۲۴۴۱۲
مارت	سلانیک سنجانی جنوار روسی	۲۴۳۲۹
محرم	اولاد فاتحان مقطوعی	۱۲۲۰۱۰۷
محرم	سلانیک و قره فریه قضاری محضر باشیلی	۱۶۵۰
	سلانیک سنجانی سولک صیدیه سی	۵۰۰۰۰
	{ قترین و قره فریه حوالی سینیه کلر په و بازار کاه و کسندیره و قراء خاص سدره قوبسی معدنی جیناری محصولانیدن اجناس کر استه قطعیه سی محرم	۵۱۰۰۰
محرم	سلانیک مع بازار سپاه بدستان دلال باشیلی	۵۰۰
حزیران	سلانیک دغان کمرکی	۲۸۴۴۵۰
مارت	یکهجه واردار و آغستوس و ودینه قضاری احتساب و احضاریه سی	۱۹۵۰
مارت	{ مع کتابت سلانیک و توابی امته کمرکیله قنطار جینق مقاطعه سی (او تیمور قنطاری	۰۰۰
	{ فرانسه وانکاتره و سائر داخل معاهده اولان دول نجار و تبعه سنک (دیار اجنبیه نقل ایلدگری دغان کمرکنک احتساب و رخصتی سی	۰۰۰

۲۴۶۴۵۷۱ یکون

اصحابی عهده لرنده بولنان پراکنده التزامات بدلاتی

التزامات و سائره مرقومه تعهدتمسکاتنک بر موجب نظام خرج ردیه سیله منصوره
خزینه سی خدمه سنک بر معتاد عوائدی و غیراز اعانه جهادیه ماعداسنک خدمت
مباشریه سی

غروش

۵۸۵۶ ترک ردیه

۱۱۲۱۳ خدمت مباشریه

۵۰۰۰ ذمت مقاطعات

۳۸۰۰ ضریحانہ عامرہ دن مضبوط اولان بعض زعامات .
 سلائیک ولنقظہ واینہ روز قلملرینک حاوی اولدقلری معلوم الاسامی
 قضالک کبران جزیه لری

محرم
 غروش

۱۳۷۲۰۰ سلائیک قلمنک حاوی اولدیفی قضالر
 ۹۵۰۲۵ لقمظہ قلمنک » » »
 ۳۹۸۵۵ اینہ روز قلمنک » » »

۱۵۰۹۱۸۰

لواء مزبور دن مرتب اعانہ جہادیہ آچہ سی

غروش

۲۵۰۰۰۰ }
 ۱۲۵۰۰۰ روز قلم تقسیطی
 ۱۲۵۰۰۰ روز حضر تقسیطی

یکون ۱۸۵۹۶۵۰

عموم التزامات

غروش
 ۸۰۹۹۶ سلائیک احتساب رسومی مارت
 ۱۷۴۹۶۵ سلائیک تمغا رسومی محرم
 ۱۸۶۱۶۱ (فرنکستانہ نقل اولنان ییاغی وروغن کل والاجہری واشیای سائرہ
 (رسوم ورخصتیہ سی) محرم
 ۷۶۰۴ قوزی جلدی رخصتیہ و تجارتی روز حضر
 ۲۹۱۱۹۸ مملحلر طوز جہادیہ سی رسومی مارت
 ۶۷۰۵۲ سلائیک قضالری محصولاتندن اولان ذخیرہ تجارتی محرم
 ۲۰۶ روسیہ لی فضلہ تعرفہ رسومی مارت

کوملجنه وقره یقه و سرتار یقه اھالیسنگ حصہ عوارض و تکالیف سائرہ معاہدہ تری بدلی	۳۵۵۰۰
اردار و توابعی مقاطعہ سنک باش قلمی	۲۴۴۵۰
شریحخانہ لہ ماہیہ مقطوعہ لری	۱۷۶۶۶
سلانیك اسکھسی شمع عمل رسومی	۶۰۰
سلانیك تخمیس خانہسی	۲۱۵۰۰
سلانیك قوری ہمایونی	۷۱۵۰۰
مع قضاء قوالہ سلانیك سنجاعنك جوائز و مباشریہ و خرج اوامر و بشیریہ معتادہسی	۱۷۵۲۰
بعض متقاعدین و ذوات سائرہ معاشری ایچون سلانیك سنجاعنك مرتب اولان اعانہ	۲۰۰۰۰
سلانیك و عورتحصاری و ودینہ و یکچیہ و اردار و قرہ فریہ قضاالینك توزیعات و عوارض خرجلری	۳۱۵۹۰
غروش	
خرج توزیعات ۳۰۸۴۰ » غوارض ۷۵۰	

۹۹۹۲۴۱

غروش	پراکنده التزامات بدلی
۲۳۹۰۰	متولیل ہمدہ لرنده بوئان اوقاف مقاطعاتی
۵۷۸۰۰	اوقاف ہمایون خزینہ سندن مضبوط اولان مقاطعات
۲۴۹۷۰	خزینہ عامرہ دن مضبوط اولان مقاطعات

آتی الذکره بوجه تعدیل توزیع و تقسیم اولوب تحصیل ایچون یدینه
ویریلن دفتردرکه بوجه آتی ذکر اولنور سا ۲۰ جمادی الاخره سنه ۱۲۲۳

قری	یکون
عدد	غروش
۲۸	۱۵۳۳۴

سلانیک مقاطعات و التزامات و تکالیف صورت دفتری

سلانیک سنجاغنده واقع اولوب خزان شاهانه دن مضبوط اولان
واصحابی عهده لرنده بولنان مقاطعات و التزامات و سائر نک اسامیسی
و مقدار بدلات و ثمرات و منافع مفیده لرینی مبین دفتریدر :

منصوره وردیف خزینه لرندن مضبوط اولان

	مفردات
	غروس
عادت اغنام قلم سلانیک مقاطعه سیله سیروز مقاطعه سی ملحقانندن قره طاع مقاطعه سی	۳۹۵۰۰
سلانیک قلعه سی ملغی خدای عهده لرندن مرفوع معلوم الاسامی تیمارات ایله مهندسخانه هایون تیماراتندن سلانیک سنجاغنده مارت	۴۸۰۳۵
حصه های قره فیه مقاطعه سیله چلتوک انهار رسمی و رسم دخان ورلیوفه و خورتاج و توابعی مقاطعه لرلیک نصف و ربع حصه لرلی مارت	۱۰۹۹۵۰
سلانیک سنجاغنک ثمرات و طیاراتی	۵۴۷۱۸۰
ایواصیل و توابعی مقاطعه سنک نصف حصه سی	۵۵۰۰
سلانیک خمس پیاغیسی	۸۸۰۰
محررم	
کذا	
مارت	

رؤس	نواحی
۱۷۷۸	ناحیة انتظہ
۱۳۴۷	ناحیة بازارکامہ
۹۰۷	ناحیة بغداد
۳۲۰	ناحیة کلبریہ
۱۶۶۷	حصہ رومیان شہر
۸۳۳	حصہ یہودیان شہر
۹۲۶۶	یکون

قراء خاص لونغوز

رؤس

۱۷۵۴۰

۱۳۲۴ ۲۵۰ تنزیل شد

جماً یکون غیر از تنزیلات خاص ۱۰۵۹۰

محرورہ سالنیک قضا سنده واقع خانہ کشان قرامی اہالیلمریک
مقطوعات حسابی اوزرہ طرف ولایتہ صرفی مقتضی اولوب بیک ایکی
یوز یکرمی سنہمی جہادی الاولنک عرسندن ماہ جہادی الآخرہ غایتہ
کاینجہ برسہ ظرفندہ شہر کتبخانی تحویلاتیہ صرف اولنان اون بیک
طقوز یوز اون غروش و مبلغ مزبورک برسناک نماسی ۲۱۷۶ غروش
واخذ وکالت ۲۰۰۰ غروش و بر معتاد خرج دفتر ۲۲۰ غروش
وقلمیہ ۱۱ غروش و قیدیہ و خرج سائرہ ۱۷ غروش کہ جمماً ۱۵۳۳۴
غروشندن کرح قریہ سندن بش سنہ ظرفندہ طرف ولایتہ مقطوعاً
وپردکاری ۷۵۰ غروش بعدالتنزیل باقی ۱۴۵۸۴ غروش بالجملہ اصناف
بہ و رعایا قوجہ باشیلری رأی و معرفتلی و معرفت شرعہ قرای

اوج سنه سنه محسوب اردوی هایونہ مرتب بلداران نفراتی میریسندن
 ۸۰۰ غروش و جاموس میریسندن ۱۸۰۰ غروش و یراقلی و بوداقلی
 قریه سنک یکر می اوج سنه سی روز حضرینه کلنجیه برسنه ده مقطوع علی
 ۷۵۰ غروشکه جمعاً ۸۸۱۸۱ غروش بعدالتزیریل باقی قالان ۲۱۳۸۸۸
 غروش و اصحاب مقطوعانہ و یریلان روبه نواسی ۲۱۳۱۶ غروش و بر معتاد
 خرج دفتر ۲۵۰۰ غروش و نائب افندی یه ۱۵۰ غروش و کتبخدایه
 ۱۵۰ غروش و باش کاتب افندی یه ۱۵۰ و قیدیہ و خرج و سائرہ ۱۵
 غروشکه ۲۳۸۱۶۹ غروشیدن غیر از قراء خاص لونغوز ذکر آتی
 قراء سائرہ اہالی و رعایا سنک رؤسارندن متمنی و موقوف قریہ لرینک
 حصہ رؤساری بعدالتزیریل باقی قالان و رومیان و یہودیان رؤساریلہ جمعاً
 ۹۲۶۶ رؤسارینہ توزیع و تقسیم اولندقدہ بہر رأسنہ اصابت ایدن
 یالکز یکر می ایکی بچق غروش و سالف الذکر خاص لونغو زرعیاسنک
 ضعف حاللری اولمغہ اصحاب علاقہ معرفتلیلہ احوال لرینہ مرحمتہ
 رؤسارندن ۲۵۰ رؤس فرونہادہ اولندیغی حسابیلہ مبلغ مجموع
 موزعدن افراز اولنان ۲۹۷۸۴ غروش رعایای قرای خاص مزبورک
 ۱۵۷۴ رؤسنہ توزیع و تقسیم اولندقدہ بہر رأسنہ یالکز ۱۸ غروش
 ۳۷ بارہ اصابت ایتمکین تحصیل ایچون یدینہ و یریلان دفتر درکہ بروجہ
 آتی ذکر اولنور :

حرر فی غرة جمادى الاولى لسنة ثلاث وعشرين ومائتين والف

رؤس نواحی

۱۸۰۷ ناحیة واردار کبیر

۶۱۴ ناحیة واردار صغیر

سایه انداز اجلال اولان دولتو سید عثمان پاشا ودولتو صدر سابق ابراهیم حلمی پاشا وحالا سالنیک متصرفی اولوب اردوی هایونه عریمت ایدن دولتو خسرو محمد پاشا حضر تلرینک تشریف لرنده باب عالی تعمیرات ومفروشاتی ومشارالیهم حضر اتنک بر معتاد قدومیه وذخیره بهالری ومصارف سائر لری وسالنیکنده مسافره سایه انداز اجلال اولان حالا مدلی محافظی دولتو محمد پاشا حضر تلرینک دائره دولت لرنده تعینات ومصارف سائر لری وروم ایلی وسالنیکن والیلری وزرای عظام امدادیه سفریه لری وسواحلده ایصال دست خسار ایدن حیادید واشقیانک اندفاع لری ایچون بحرأ تعین وتجهیز اولنان سفان وقایقارک نول محارقیله عسکرک قومانیه بهالری وبرأ سواحلده تعین بیوریلان (ایکی قطعه بیورلدی سامی ایله) سکیارنک علوفه ونان عزیز وقائق بهالری وبرسنده سالنیک فرقته سنک تعمیراتی ونفقات ملاحلری علوفه سیله قومانیه بهالری واردوی هایون ورکاب منشیاندن باوامر علیه ورود ایدن مباشرانک خدمت وطعامیه لری ومهمندار عثمان آغانک امدادیه سی وبالجمله ولایت مصارفی اولان اوچویوز ایکی بیک آتمش طقوز غروشدن بر معتاد مقطوعاً توزیع اولنان ۶۰۰۰۰ غروش واهل اسلام مقطوعی ۱۰۰۰ غروش ویکرمی ایکی سنه سی محرمی غره سندن سنه مزبورده ذی الحجه سی غایتنه کلنجیه سدره قویسی معدنی رعایانک بر سنه لک مقطوعی ۱۵۰۰۰ غروش وکچن سنه توزیع اولنان دفترده مباشرانه ویرلمک اوزره علی الحساب اوله رق داخل دفتر اولان ۷۵۰۰ غروش وقره فربیدن قلاع سالنیکه مراتب مرمیوار لقلر بها - سیچون داخل دفتر اولان آچهدن باقی قان ۱۳۳۱ غروش ویکرمی

چکن سنه توزیع اولنان دفترده مباشرانه ویرلک اوزره عل الحساب اوله رق داخل دفتر اولان مبلغدر	۷۵۰۰
قره فریه دن قلاع سالنیک ایچون مرتب مرمر یواراقلر ایچون داخل دفتر اولان آقچه دن باقی قالان مبلغدر .	۱۳۳۱
یکرمی اوچ سنه سنه محسوباً اردوی هایون مرتباتندن بلدار نقرانی میریسی	۸۰۰
کذلک اردوی هایو مرتباتندن جاموس میریسی	۱۸۰۰
براقلی و بوداقلی قریه لرینک یکرمی اوچ سنه سی روز حضرتنه کلنجه بر سنه ده مقطوع لری	۷۵۰
یکون بالاده مذکور مبلغدن تنزیل اولنان	۸۸۱۸۱

صح الباقی لتقسیم بین الرؤس برقاعده مملکت	۲۱۳۸۸۸
بر معتاد اصحاب مقطوعاته ویریلان روبه نوالری	۲۱۳۱۶
بر معتاد خرج دفتر	۲۵۰۰
بر معتاد باب نائبی افندییه	۱۵۰
بر معتاد کتخدای افندییه	۱۵۰
بر معتاد قلمیه باش کاتب افندییه	۱۵۰
خرج خدمه و محکمه	۱۵
جملاً یکون	۲۳۸۱۶۹

دفتر مذکورک ذیللری

بیک ایکموز یکرمی ایکی سنه سی ماه جمادی الاولی غره سندن بیک
ایکموز یکرمی اوچ سنه سی ماه جمادی الاولی غره سنه کلنجه سنه کاه
ظرفنده حالاً شهر کتخداسی اولوب سابقاً او جاق یکچیریان درکاد
عالی یازیجیلارندن احمد افندینک مضی و مختوم دفتری موجبنجه سالنیکه

غروش	اسامی مصارفات
۲۸۱۹۰	دولتلو خسرو پاشا حضرتلرینک سوزنجبلك ایله اردوی هایونه مأموریتلرنده طشره قراده مباشراتی جلب و دفع و مأمور معیتلری اولان عساکری قضا مزده تاخیر ایتدیرمامک ایچون سفریه لرندن ماعدای یکریمی بش بیک غروشه ابلاغ ایچون اقتضا ایدن مبالغی ویرمهکة تعهد اولنوب اصحاب ذخائرہ حواله ایتمکله ویریلان
۱۰۰۰	قالیونجی بدلیه سنک یوز نفره تنزیلی ایچون جمله معرفتیه اخدا اولنان اعلام خرجی اوله رق مشرب زاده افندی به ویریلان
۱۰۰۰	جلوس هایون حسیلله قضا مزده معافیت ادعا ایدنلرک معافیتلری قیدی ترقین بیورمقی ایچون افندیء مشار ایه حضرتلرینک اعطا بیوردقلری اعلام خرجی
۱۰۰۰	سلانیک قضاسندن مثلی نامسبوق مطلوب بیوریلان اغنام بدلی تعهد اولتمیوب دفعی ایچون قبل شرعیدن اخدا اولنان اعلام خرجی
۷۵۰	رؤس تحصیلداریه سی رفعتلو ابراهیم بک افندی به
۳۰۱۴۹۰	
۵۷۹	طی ایدیلان کسورات اولوب ضم اولنان
۳۰۲۰۶۹	یکون یالکز اوچ یوز ایکی بیک آلتش طقوز غروشدر

منهالاخراجات

غروش

۶۰۰۰۰	برقاعدهء مملکت مبالغ مزبورده دن افرازو اصحاب مقطوعاته توزیع و تقسیم اولنان مبلغدر
۱۰۰۰	بر قاعده اهل اسلام طرفندن امداد اولنان مقطوع
۱۵۰۰۰	یکرمی ایکی سنه سی محرمی غرسندن ذی الحجه سی غایتنه کلنجه سدره قویسی معدنی رتایلرینک طرف ولایتہ ویردکاری بر سنه لک مقطوع

غروش	اسامیء مصارفات
} ۲۶۲۰۰	سلانیکده بولنان فرقتینک تعمیراتی و نفرات و ملاحلری علوفه سیاه
	قومانیه بهاسی
۱۰۷۰۰	بعض ذوات ایله مباشران طعامیه وسائره سی
} ۷۲۴۷۰	سید عثمان و ابراهیم حلمی و خسرو محمد و محمد پاشا لرحضراتنک بر معتاد
	قدومیه و ذخیره و تعیینات بهالریله مصارف سائره لری
} ۴۰۶۶۰	محترق اولان سفائنک دروننده بولنان طویلری اخراج ایچون آلتان
	نفراتک قومانیه بهاسی و در سعادتیه قدر نوللری و سواخله تعیین
	بیوریلان سکابیان ایله طویجی و خیره جی علوفه و نان عزیز و قاتق
	بهالریله طویلر ایچون آلتان مازمه بهالری
۳۰۰۰	کراسته قطعنه مأمور و خدمه نک قومانیه و مامیه لری
۲۱۱۶۰	باب عالی مفروشاتی و تعمیراتی
} ۱۳۶۳۰	دو اتر سائره تعمیرات و مفروشاتیله خان و خانه و چایر کرا لری و مایه
	اولنان منزل ایچهلری
} ۱۵۵۴۰	لنقطه قریه سی ممر و زرای عظام اولغله کلیتو مصارفه دوچار اولدقلرندن
	یریشانتدن صیانه مصارف لری نه بحسوباً و یریلان و اصحاب مقطوعاتک
	امور مملکتی اداره یه بوسنه مبارکده عسرتلی اولدیقتن صرافیان رومیان
	تجاری و اموال کورک و سائرتجاردن جسته جسته استدان اولنان آچهلر
	اشبو دفتر دن تحصیل و ادا اولنجه یه دکن اقتضا ایدن نولری
۱۲۵۰	مباشرین
۳۵۱۰	کورک روم ایلیدن و کورک در سعادتدن کلن تاتار لره
} ۶۴۴۰	رومیانک مقطوعیت منازعه نرینک دفعی ایچون ایکی یوز یکر می ایکی
	سنه سی حمادی اولی غرم سنده توزیع
} ۳۱۷۰	کذلک یهودیان شهرک مقطوعیت منازعه لری دفع ایچون سنه سابقه
	توزیع دفترندن (حصه روز خضر دن)
۶۹۷۰	معلوم الاسامی قریه لر مقطوعلری
۷۵۰	مصارف متفرقه

اعتباريله وديكر ولايتلرده بونلره قياس اولنه بيه جكي مطالعه سيله عيناً
بروجه آتی نقل ايدييورز :

سلانيك توزيع دفتري

دفتري مذكورك سرسخني

بيك ايكيوز يكرمی ايكي سنه سی جمادی الاولی غره سنندن يكرمی
اوچ سنه سننده واقع جمادی الاولی غره سنه كلنجه برسنه ظرفنده شهر
كتخداسی احمد افنديك وبالجمله وجوه بلده واهالی معرفتليله
ومعرفت شرعله طرف دولتعايه دن محروسه سلانيكه ورود ايدن مبا-
شرانك خرج راهلری ومحروسه مزبورده واليدرينك دائرة عليه نرينه
وقوناق كرارينه وساير امور ولايت ايجون صرفی مقتضى مبالغ
تصريحيله مفرداتی اوزرينه تحرير اولوب كرك دفتري رؤسا وكرك
مقطوعاته غدرو حايه دن عاری اوله رق وجوه واهالی معرفتليرى ومعرفت
شرعله توزيع وتقسيم اولنان مبالغك سجل محفوظندن مخرج مفردات
دفتريدر كه بروجه آتی ذكر اولتور. ۲۲ جمادی الاخره سنه ۱۲۲۳

دفتري مذكورك مفرداتی

غروش	اسامی، مصارفات
۱۵۶۵۰	امداديه
۲۷۴۵۰) سواحه ايصال دست خسار ايدن حيايديك اندفاعي چون بجزاً تعيين وتجهيز قلنان سفن وقايقلرك نول مصارفيله عسكرك قومانيه بهالی (وبعض ذواته اعطا قلنان خرج راه

قاسم اعتباریه ایکی تقسیمطده آلتق اوزره توزیع دفترلی تنظیم
ایدیاور. و بو دفتر محاکم شرعیه نك سجن محفوظنه قید اولنور ایدی.
حکم شرعی هر فرد عننده مقبول و مسموع اولدیغندن هر کس
حصه سنه دوشه نی در حال اعطا ایدرک قورتیاور. و بقایای قلماق
حسبیه کرک مأمور لرحه کرک دفتر لرحه برکونه مشکلاته تصادف
ایدلز ایدی.

بو توزیع دفترینه بر مملکت اهالیسندن استحصالی مقرر نه قدر
تکالیف عرفیه وار ایسه هپسی ادخال ایدیاور ایدی.
توزیع اولنه جق تکالیفک مقدار عمومی قیچه بالغ اولمش ایسه
نفوس موجودیه علی السویه تقسیم ایدلمکده و دفترک بر صورت
مصدقه سی لاجل التحصیل کتخذالره امانیه و یا مأمورین مخصوصه سنه
و برلمکده ایدی.

سالنیک قضاسنک ۱۲۲۲ سنه سی جمادی الاولی غره سنندن
۱۲۲۳ سنه سی جمادی الاولی غره سنه قدر بر سنه تکالیف عرفیه -
سنک توزیعاتی مبین محکمه سجنندن چیقاریلان دفتر صورتی و قتیله
مطالعہ ایتش و بو دفتر مریجنجه ولایتده بر سنه ایچون توزیع اولنه جق
تکالیف عرفیه نك مقدار ی ۲۳۸,۱۶۹ غروش اولدینی و ۹۲۶۶
نفوسه لدی التقسیم هر رأسه یکر می ایکی بچق غروش اصابت ایدلیکنی
کورمش ایدک.

کرک اودفتری و کرک خداوندکار ولایتی قیودی میاننده بولدیریلان
دیگر بر توزیع دفترینی روم ایلی و اناطولی قطعه لرنده او زمانلر طرح
و تحصیل ایدلمکده اولان عرفی تکالیفک انواعی و اقسامی جامع اولملری

عرفیه بی محاربات متوالیه الجاسیه طرح و وضع بیورمشلر و مساع
شرعی خارچنده اولهزق تکالیف شاقه صورتنده بر تکلیف تحمیل
ایتمامشلردر .

شو قدر وارکه بو تکالیف عرفیه اساساً موقت و فوق العاده شیلر
ایکن محاربات خارچیه و غوائل داخلیه نک توالیسی یوزندن کافسی
بر تکلیف دائمی شکلنی آملشار . و آشاغیده بیان اولنه جنی وجهله
ایچلرندن بعضلری قواعد مغایر اولنهرق طرح ایلدیکی ایچون
(تکالیف شاقه) یه بکزه مشلردر .

دولتمزك دور استیلاسنده خزائن عامره و احتیاطیه سنده موجود
نقود و حاصلاتی مصارف سفریه بی دائماً تأمینه کافی ایدی . بناءً علیه
محاربات ایچون بو صورتله طرح تکالیفه لزوم کورلمز ایدی .

فقط صکره لری محاربه لر توالی اتمش، ایش پک بیومش، نقود
موجوده کافی گماش اولدیغندن اسفار و محارباتی اجرا ایده بیلیمک
ایچون بو یواده تکالیف طرحنه احتیاج مس اتمشدرکه بو احتیاج
اون برنجی عصر هجریدن اعتباراً باشلار .

تکالیف عرفیه ، در سعادتدن و آیالات ممتازه ایله اولوقت مستثنی
بز صورتده اداره اولنان سوریه ، حلب ، بغداد ، بصره ، موصل ،
طرابلس غرب ، کرید ، بنغازی ، یمن ولایتلرندن ماعدا آناتولی
و روم ایلی و عربستان ولایتلرنده موقع تطبیقه قونمشدر .

صورت طرحلرینه کلنجه : هر سنه والی متسل و ویوووده لر
طرفندن وجوه و اعیان مملکت و شرع شریف معرفیه مملکتک
نفوس ذکوری ویا خانهمی اوزرینه بنا ایدهلرک روز خضر و روز

شمی پروغرامز موجبنجه تکالیف عرفیهی وانک قواعد طرح
وجباتی تدقیق وانواعنی تقریر ایدلم :

— تکالیف عرفیه وقواعد طرح وتحصیلی —

تکالیف عرفیه : دولتک احتیاجات دائمه ویا فوق العاده سیچون
حکمدارانک امر لایله وضع وطرح اولنسان تکلیفلردر . بو عرفی
تکلیفلر صورت طرح لری اعتبار لایله بروجه آنی ایکی قسمه تفریق
اولنور .

قسم اول :

اگر تکالیف عرفیه ومدکورده احتیاجات حربیه ایچون تکالیف
عادیه قواعدینه توفیقاً طرح اولنور ایسه فضائل جهاد وغزایه ومحا-
ربه تک استلزام ایدم جکی فوق العاده فداکارانه منی شرعاً وضع وطرحنه
جواز ومساع واوردر . بو قیلدن اولان تکلیفلر قسم اولی تشکیل ایدر .

قسم ثانی :

اگر تکالیف عرفیه بویله بر احتیاج فوق العادیه مساند
وتکالیف قواعدینه موافق اوله رق طرح ایدلیوبده تکالیف شاقه
شکلنده وضع وتحصیل ایدلیبور ایسه بونده فضیلت وعدالت اوله میه جفته
منی طرحنه جواز ومساع شرعی یوقدر بو نوعدن اولان تکلیفلر قسم
ثانی تشکیل ایدر .

دولت عثمانیهده سلاطین عظام حضراتی دائماً برنجی قسم تکالیف
ایچون کوریلان جواز شرعی به استناداً مفرداتی زیرده بیان اولنان تکالیف

و (منصوره خزینه سی) و (حرمین الشریفین خزینه سی) و (اوقاف
هایون خزینه سی) ناملرینی آلمشدر. بونلرک سبب تشکیللری و وظائفی
تشکیلات مالیه بختنده کوریله چکدر .

بیت المال: دولت عثمانیه ده صکرملری یالکیز وارثی معلوم و حاضر
اولیان متوفالرک اموال و اشیای متروکسنی و بوکا مائل اموال عمومییه
حفظ ایدن صندوق و ادارهیه تسمیه ایدلمشدر .

بلا وارث وفات ایدنلرک ترکهنی بیت المال مدیر و مأمورلری
اولان محللرده انلر طرفندن و اولیان یرلرده مال مأمورلری جانبندن
ضبط و تحریر و عیناً حفظی لازم کلن نقود و سائرهنی حفظ و دیوتی
تسویه و مطلوبی تحصیل ایدیلور .

بو صورته اله ایدیلان متروکات اثمائی بش سنهیه قدر امانت
حفظ و بو مدت ظرفنده وارثی چیقمازسه مال صندوقلرینه تسلیم
اولنور .

بونلردن قرقده بر درجه سنده رسم امینیه و سائره آنور. کرک
بو رسم و کرک هیچ وارثی ظهور ایتمیان ترکلر اثمائی بیت المال
وارداتی تشکیل ایدر .

حاصلات مذکورده دخی مقدملری آیری قید ایدیلورکن صکرملری
حاصلات متفرقه میائنه المشدر .

درس ۱۱

بوزایه قدر قبل تنظیمات تکالیف شرعیه مقابلی نهکی واردات
استینا اولندیغی و بونلرک قواعد طرح و تحصیل و تعقیبنی بیان ایلدک

تخصیص ایدیلان بنایه اطلاق ایدلمشدر . زمان حضرت پیغمبریده مسجد شریفک اتصالده کی خانه بیت المال اتخاذا ایدلمشیدی . خمس غنائم و اموال صدقات اورایه وضع و مؤخرآ توزیع اولنور ایدی . خلفای راشدین زماننده توسیع ایدلدی .

حضرت عمر (بیت المال امینی) نصب و صیانت اموال ایچون واردات و مصارف قیدی ضمننده (دیوان) تأسیس ایلدی . امویه و عباسیه زمانلرنده واردات توسع و تنوع ایتدکجه هر نوعی ایچون آیری دائره لر تخصیص و خزینه دولت عنوانلری ایله تسمیه ایلدی لر . دولت عثمانیه نك ابتدای تشککنده ایسه مولانا قره رستمک اخطاری و قاضی عسکر جاندارلی قره خلیل فتواسیله غنائمک خمی (بیت المال) خزینه سنه وضع اولنغه باشلادی و اداره سی بردفترداره حواله قلندی .

(خزینه امیریه) (خزینه پادشاهی) (خزینه خاصه) (خزینه هایون) (خزینه دولت) کبی مختلف عنوانلر عینی معنالی افاده ایدر . یالکیز صکره لری مصارف فوق العاده حربیه و سائریه قارشی بر احتیاط خزینه سی) اولمق و وارداتی خواص هایون حاصلاتی و غنائم خمی و حکمداران دن آلمان هدایا و سائردهن تشکل ایتمک اوزره (ایچ خزینه) و (اندرون خزینه) سی تأسیس ایلدی .

صکره لری واردات و حاصلاتک تکثر ایدن انواعنه و صورت صرف و استعمالنه کوره جزائن شاهانه تعدد ایتدیریلهرک (خزینه عامره) و (مقاطعات خزینه سی) و (ترسانه عامره خزینه سی) و (باروتخانه عامره خزینه سی) و (ضربخانه عامره خزینه سی)

ایشته بوجی محافظه سی مصرفه توقف ایدن لقطه لر حاکم اذنی اولدجه اتفاق واعاشه وبيع وایجار ایديله یه چکندن بونلرک هر نوعنک محافظه سی حکومته التمشدر .

یاوه و یاوه؛ غائب و ضایع معناسنه در . یاوه اصطلاحده صاحبسز اوله رق طوتیلان حیوان دیمکدر . قاقچون انک ترکجه سیدر . باشی بوش قیرلرده ترالرده صاحبسز حیواناتی طوتوب حکومته تسلیم ایتمک وبرزبانی واریسه قید ایتدیرمک لازمدر . حاکم بر قاقچ کره اعلان ایتدیرر . صاحبی چیقماز ایسه و محافظه سنده ضرر کورر ایسه صاندیرر . زیانی و مصرفی و دلایله یی اثماندن تأدیه و بقیه اثمائی مال صندیغنه تسلیم ایتدیرر .

بالاخره صاحبی چیقوبده بر نهیح شرعی اثبات صحابت ایلر سه بقیه اثمائی استیفا ایدر .

حیواناتی چوق اولان محللرده کثیر الوقوع بر معامله اولدیغندن بدایتلرده ایزو حساب و عنوانلرله قید ایدلمکده ایدی . صکره لری حاصلات متفرقه میانسه ادخال ایدلمشدر . صاحبی چیقمیان یاودلرک اثمائی واردات عمومیه دولت میاننده قالیر .

بیت المال حاصلاتی

۸۰

بیت المال : مال اوی دیمکدر . بدایت اسلامده غنائمدن، زکاتدن، عسردن ، خراجدن . جزیه دن جمع ایدیلان اموالی وضع ایچون

مناسب تعیین اولنه رق کسه دن زیاده برشی انهمامسی» دنیلمشدر. احکام
واوامر ایچنده بوندن بلیغ برجه و اصول التزامک محاذیری حقتده
دها مؤثر سوز اولیه جفندن فضله برشی علاوه ایتیه رک بویاده انکله
اکتفا ایدیورز .

(بد)

یاوه وقاچقون رسمی : ۷۹

بونر لقطه حقتده کی احکام شرعییه تابعدر .
لقطه : اصطلاح فقهاده بشقه سنک ضایع ایتدیکی برشیئی حفظ
ایچون المقدر تملک ایچون دکل . بناء علیه لقطه امانت حکمنده در .
ملتقطک تعدیسی اوله دن لقطه انده تلف اولسه ضمان لازم کلز .
لقطه یی بولان وصاحی جیقدیغی زمان و یرمک اوزره صاقلامق
ایچون الان کیمسه « بن بویله بر مال بولدم ، آرایان اولور ایسه بکا
کوندر یکلز » دیه بولندیغی یرده برقاچ کشی یه سویلیسی وبر آرتعریف
ایتمی لازمدر . بویله یامزسه او مال انده لقطه اولماز .
شاید ضایع اولور وصاحی ده چیقارسه تضمین ایتمی ایجاب ایدر .
لقطه حیوانان دن ایسه بولان کسه حاکمک اذنی اولمادن یم و بیه جک
و یررسه بدلی بالآخره صاحبندن آله مز . فقط اذن حاکم ایله و یررسه
الهییلور . حتی بومصرفی و یرمدن مالی صاحبنه تسلیم ایتمسه حقی واردر .
حاکم و مال مأموری لقطه یی بشقه سنه ایجار ایدر وصاتار .

آمشلر ، ودولت و مملکتکته و اهالی به اداره ، سیاست ، اخلاقاً پک چوق
فنالقلر اجرا ایتمشلر در .

دنیاه بیلیرکه بونلرک ظلم و غدیری مملکتی تخریب ایتمش و تاریخده
مذهب صحیفه لر تشکیل ایدن و بتون دنیاه صیت و شهرت و یرن عدالت
عثمانیه مزى عادتاً محو ایتمشدر . ملیونلرجه صادق تبعه مزک پک آز
زمانده بو ظلم سببی ایله الیزدن چیتدیغنی و برقاچ بویوک دولت تشکیل
ایده جک قدر قطعاتک مدت جزئیه طرفنده محضاً شو مظالم مالیه
یوزندن بزدن آیرلیدیغنی بوراده اک آجی بر حقیقت اوله رق اعتراف
ایتملی یز . ولهور مالیه سنده عدالت و انتظام اولیان بر دولت نه قدر
قوی اشکیمه اولسه موقعی محافظه ایده میه جگنی بوراده بر دها تأمل
ایده رک عبرت آلملی یز .

نهایت التزامات اصولنک فنالغی هر طرفه اکلاشلدی و تنظیمات
خیریه ایله برابر کاملاً لغو ایدلک صورتیه اکاده نهایت ویرلدی ،
کاخانه خط مشهورینک بوکا دائر اولان فقره سی او زمانک حریت
کلامیه سی درجه سنده سویلنه بیان رسمی سوزلرک اک بلیغی اولغله
بروجه آتی اقتباس ایدیوروز .

« آلات تخریبی بدن اولوب هیچ بر وقتده ثمره نافع سی کورلمیان
التزامات اصول مضره سی جاری اوله رق بو ایسه بر مملکتک مصالح
سیاسیه و امور مالیه سی بر آدمک ید اختیارینه و بلکه نیجه قهرینه تسلیم
دیتمک اوله رق او دخی اکر ذاتاً ایجه بر آدم دکلسه همان کندی
چیقارینه باقوب جمیع حرکات و سکناتی غدروظلمدن عبارت اولسیله
بعدازین اهالیء ممالکدن هر فردک املاک و قدرته کوره بر ویرکوی

التزام اصولی بدایة برقاچ قلم حاصلاته مخصوص اوله رق باشلامش ایکن آز زمانده اعشار و اغنام کبی هر نوع واردات و کمرك و احتساب مثللو باشلیجه رسومات و امدادیه و جهادیه کبی تکالیف و اعانات کاملاً التزام صورتیه احاله اولمق قاعده کایه حکمنی آلمشدر .

ملتمزم اولان ذات مزایده فونیلان بر وارداته قیو آچوب پی سوره جک اولدینی حالده اول باول خزینه جه تمهدی جاری و معتبر بر صراف کوسترمه می نظام آلتنه آلمدی . و بر طاقم کیمسه لره قویروقلی دنیلان امتیازلی سندلر و یریله رک [خزینه صرافلری] وجوده کتیرلدی که یونلره [قویروقلی صرافلر] دیرلردی .

خزینه جه کفیل اوله رق قبول اولنه بیله جک صراف مطلقاً بو قویروقلی صرافلر زمره سندن اولمق و بو زمره یه کیره جک صراف ۲۵۰۰۰ غروشدن ۱۰۰۰۰ غروشه قدر خرج برات و یرمک و بوندن باشقه هر التزام بدلنده دخی خرج فرمان نامیله نسبی بر خرج و یرمک و تمهدینی بعدالایفا سندی کندیسینه اعاده ایدیله چکی زمان [ردیه تمسک] عنوانیله بر خرج دها تأدییه ایتمک لازم کلیردی . التزامه یرلمکده اولان کافه واردات عشریه و رسومیه و سائره منحصر آ بو نلرک کفالتیله و یریلوردی . خزینه تقاسیطک حلوانده ملتزملری طامیبوب اموال عمومی عاداتاً تمامیله بو صرافلردن طب و تحصیل ایدردی .

بو ملتزملر کندیلرینه احاله اولان واردات عشریه و رسومیه تک تحصیل و تعقیبنده ایلری کیده ، کیده حکومت ایچنده حکومت شکلی

عسریه و رسومیه می و معادن و ممالح و سائر می پک چوق زمانلر کتبخدا و امانا معرفتاریله تعشیر و تحصیل ایتدیریله گمشدی . صکرملری و عذایق کایه باش کوستره رنک پارهیه شدتله احتیاج حاصل اولمغله تیمار و زعمت محلولاتنک اربینه توجیبی حقتده کی قوانینه و خواص هایونک امانا واسطه سیله اداره می خصوصنده کی قوعده رعایت ایدیلهرک خواص مذکورہ (التزامات) و تیمار و زعمت محلولایتده (مقاطعات) نامیله سنیدن سنهیه ملتزملره احاله ایدلک و بدلاتی صرافلر واسطه سیله خزینہیه التحق اصولی ایجاد ایدلمشدر . حتی دها ایلری واریلهرق بوزلرک بدلات مقیدهلرینک بر قیج سنه لکنه برر معجله تقدیر اولنهرق طویدن بالاخذ بوجه مالکانه طالبلرینه فروخت اولنمشدر .

۱۲۶۶ تاریخنده یکچیریلرک افناسیله عساکر نظامیه احداث اولندی بی زمان زعمت و تیمارلر و ۱۲۵۵ تاریخنده تنظیمات اعلان ایدلدی کی زمان مقاطعهلر مالیه خزینہ سنیدن ضبط ایدیلهرک مقابلنده اصحابنه بر بدل اعطاسی نظامه ربط ایدلک صورتیله بوحاله نهایت ویرلمشدر .

(ب)

التزامات

۷۸

التزام - اقسام و اردات دولتدن بریسی بدانی مقسطاً ویره جکنه کتیل کوستره رنک درعهده ایتک دیمکدر . دولت عثمانیهده التزامات عامه سنک تاریخ و صورت حدودی بالاده مقاطعات بخدمه سویلدیکندن بوراده تکراره لزوم یوقدر .

(با)

حاصلات متنوعه - ۷۶

قیدلرده باشلوجه بر قلم تشکیل ایده جك درجه ده اهمیتی اولیان و حصولی اولجه تخمین ایدیله میان هر نوع واردات بو عنوان تحتند جمع ایدیور .

جزای نقدیلر ، استرداد اولانان اچهلر و هر نوع آچه فرقلری و دولته عائد اموال و اشیاى منقوله دن کهنه لکنه و یا لزوم سزلغنه مبنی ضاتیلانلرک بدلری کبی . بو نوع حاصلات دخی یا لکیز خزینة دولته عائد اوله رق النوب ویرلمشدر . بالطبع تیمار لولره تعلق یوقدر . حاصلات متنوعه هر زمانده موجود اولغله بوکا دائر اولان سائر تقسیمات و تفصیلاتی بعدالتنظیات تکالیفه عائد مباحثه بر اقیورز .

(بب)

مقاطعات - ۷۷

مقاطعه : اراضینک کسیمه ویرلمسی و معین بر کرا مقابلنده تملیکی دیمکدر .

مقاطعات اساساً مضایقه خزینه اوزرینه ایجاد ایلمش بر تدبیردر . یوقاریده اراضی بختنده اراضی مبریه دن قسم اعظمینک تیمار وزعامت اربانه ویرلدیکنی و بر قسمینک ده خواص هایون نامیله خزینه نامه قید ایلدیکنی سویلشدک . خواص هایونه مقید محللارک واردات

بو کبی مصادر اتدن باشو جه لری یانیه، سالانیک و مناستر ولایتارنده
الیوم بقیه سی موجود اولان چفتلک کر و بکتاشی درکاهلرندن ضبط
اولتان املاک و اراضیدر .

بونلر بدایه ایروجه قید و حساب ای دیلورکن صکره لری (املاک
امیزیه) میانسه قلب و الحاق ای دلشاردر .

بو مصدره کیفیتی عدالت و حسن اخلاق حکم فرما اولدجه
اورتدن قالقمش و ظلم و فساد اخلاق رواج بولدجه ینه ظهور ایتمش
و نهایت تنظیمات خیریهنک اجراسندن صکره محو اولوب کیتمشدر .

(غ)

رسوم متنوعه - ۷۵

اشبو رسوم متنوعه اوچیوز الییدن متجاوز ناملرله صورت
مختلفه ده و اکثریسی حوائج ضروریه اوزرینه ایتمش بر طاقم مزعج
رسملردر . بونلر وارداتک قسم کلیسی تشکیل ایتمکده و امور مالیه ده
ضرورت یوز کوستردجه درلو درلو رسملر احداث ای دیلهرک دفع
احتیاج ای دلکده ای دی .

محصولات ارضیه و حیوانات اهلیه و اهالی مسکونه و غیر مسکونه
اوزرندن انان انواعی و احتساب رسومی میانسه داخل اولان اجناسی
یوقاریده صردسی دوشدجه سولیشیدک .

بونلرده اعلان تنظیمات تاریخنه قدر بویله دوام ایتمش و مؤخرأ
قسم کلیسی الغا ای دیلهرک یالکمز بر قسم قایللی بلدیله نامنه تفریق وابقا
اولتمشدر .

معجزة: میریہ عائد املاک خزینہ یہ تأمین ایتھکہ اولدیغی واردات سنویہ نك سکنز الی اون ایکی سنه لکنی دفعه آلمق اوزره مالکانه طریقہ آخره تمليك ایدلدیکی زمان النان بددر .

مؤجزة: ینه بو صورتله صاتیلان املاک سنه دن سنه یه بر مقدار تأدیہ ایدلک اوزره مقسطاً النان اثمانیدر .

اجاره: املاک مذکور نك آخره ایجار ایدلدیکی زمان النان کراسیدر .

حاصلات: املاک امیری نك بعض مأمورین مخصوصه و ناظر و مدیر لر واسطه سیله امانه اداره سنده النان وارداتدر .

بونلر دخی تیمار لولره، زعیملره و یرلیوب هر وقت خزینه نامنه تمليك و ایجار و اداره ایدلمشدر .

(ظ)

املاک مضبوطه - ۷۴

مصادرات و مضبوطات دورینه عائددر . بودورک باشلانغی ۹۴۱ تاریخنددر . ایلک دفعه اموان و املاکی مصادره و ضبط اولنان دفتر دار اسکندر چلییدر .

بو وقعه تاریخ مالیزده بیوک بر لکه براقش ایکن او زمانک مالیونی بو ضبط و مصادره نی عادتاً بر تدبیر مالی شکلنه صوقه رق خزینه ده مضایقه کورلدکجه ملنک ز نکینلرینی برر بهانه ایله مصادره و اموال و املاک نی ضبط ایتھکه دوام ایتشلردر .

تعبیری ناسک یرم گوموب صاقلادینی مالده شاملدر بز بوکا دینه
وکنز دیورز .

اراضینک هر هانکی نوعنده اولورسه اولسون بولوب چیقاران
شرعاً خمسینی زکات اولهرق ویرمکه مکلف اولدینی زکات رکاز
بچنده سویلنمشدی .

دولت غنایه‌نک بدایت تأسسندن تنظیمات خیریه به قدر معدنلردن
هپ خمسی آلتیق اساس محافظه ایلمشدر شو قدر وارکه معدنلر
و ملجهلر امانتاً اداره ایلمک و شرائط معینه ایله الزام واحاله اولمق صورتیه
هپ خزینه نامنه واردات اولهرق جیبات اولمش و تیمارلورده ترک
ایلمامشدر . معدنلره عائد نظام و قانونلرده تنظیماتدن صکره وجوده
کتورلدیکندن بونلره متعلق تفصیلات اوراده ویریه جکدر .

(ض)

املاک امیریه - ۷۳

اشای فتحده دولت نامنه تملک ایدیلان و دولتجه مجدداً انشا
اولنان و صاحبنک بلا وارث وفات اتمسبله خزینه‌یه قالان و یاخود
بدل التزامات و مقاطعات مقابلنده خزینه نامنه تفوض اولنان هر نوع
املاک و مستقاته و دولت مالی اولان چفتلک و اراضی و سایریه املاک
امیریه اطلاق اولنور .

بونلر دولته درت نوع ایراد تاهین ایدرلر . برنجیمی معجله ،
ایکنجیمی مؤجله ، اوچنجیمی اجاره ، دردنجیمی حاصلاتدر .

وبونك یدی سنده بر تعدیلی کبی بعض احکام مقیده دخی علاوه
ایدلمشدر. مؤخرأ سائر دولتدرده بو معاهدهیه اشتراك ایتشلردر .
كرك داخلی كرك خارجی كمركلر رسومی تنظیمات خیریه نك اعلانی
زمانه قدر بویله جریان ایتمش و كمرك وارداتی هیج بر وقت تیمار
وزعامت اربابنه و خاص وزرا و سائریه ترك و اعطا اولغنیوب دائماً
خزینة عامریه عائد واردات اولهرق امناسا و مأمورین مخصوصه
معرفتیله اداره و جبات ایدلمشدر .

یالكز یوقاریده صایلان مستثنی ایالتدرده اورالرك اداره و محافظه
سنه قارشولق اولهرق محللربنه و محافظلرینه ترك اولندیفی و التزامات
اصولی احداث اولندیفی زمان بعض محللرك ملتزمله حاله ایدلیکی
واقع ایسهده بو حاللر قواعد اساسیه سنی اخلال ایتماشدر .
معاملات رسومیه نك اساسلریده سائر معاملات کبی تنظیمات
خیریه نك اعلانندن صکره اصلاح و قوانینه ربط ایدلیکه باشلادیفندن
تفصیلات سائره بعدالتنظیمات رسومات فصلنه ترك ایدیلور .

درس

۹

(ذ)

معدنلر - ۷۲

معدن كرك سطح ارضده كرك زیرزمینده بولنان هر نوع اجسام
و جواهره اطلاق اولنور . بوکا ركاز دخی دیرلر یالكز (ركاز)

سلطان سلیم خان حضرتلری طرفدن تصدیق و سلاطین سائره
جانلرندن تجدید و توسیع ایدیلان ۱۰۶۰ و ۱۰۸۰ تاریخی
عهدنامه لردر .

بوندرک کمرک رسومنه عائد احکامنه نظراً یوزده بش کمرک یرینه
یوزده اوچ رسم کمرک و مصدریه و یرملک و ممنوع اولان بعض امتعه نك
ادخالنه مساعدده ایدلمک و رفتیه و باج و یساق و اوچیوز آچقیدن
زیاده سلامتلك (اذن سفینه) طاب ایدلمک کبی مساعدده لری
حاویدر .

۱۲۱۶ سنه سنده فرانسه و انکلتره دولت لری آرسنده عقد
ایدیلان کمرک معاهده سی مندرجاتنه دولت علیه اشترک ایتمش و عهدود
قدیمه نك محتوی اولدیعی مساعدات بو صورتله تجدید اولنه رق تجارت
معاهده لرینك عقدی دخی قرارلشدیرلمشدر .

بو قرار ایجابی اوله رق ۱۲۵۴ تاریخنده فرانسه ایله بر تجارت
معاهده سی دخی عقد اولمش و بونده هر نوع امتعه نك ادخالات
و اخراجاتی ایچون فرانسه تجارینه و یا شریک و یا آدم لرینه مساعدات
واسعه و یرلمشدر .

کمرک رسمی ایچون کافه رسوم قدیمه نك الغاسیه یرینه اخراجات
اشیاسنك اسکله لره نقلنده قیمتندن یوزده طقوز رسم مقرر واسکله دن
حین اخراجنده یوزده اوچ که جمعاً یوزده اون ایکی رسم اخذی
و ادخالات اشیاسنك اسکله یه ورودنده یوزده اوچ اصل و یوزده ایکی
منضم رسم که جمعاً یوزده بش رسم استیفاسی قبول ایدلمشدر .

بو معاهده نك صوك فقره سنده امتعه ایچون تعرفه جدیده وضعی

ویا ممالک عثمانیه دن ممالک اجنبیه یه کتوریلان اشیا دن مخرجنده آلتان رسمدر .

(مصدریه) ممالک اجنبیه دن ممالک عثمانیه نك بر اسكله ویا قصبه سنه کتوریلوب اوراده صرف و استهلاك اولنان امتعه دن آلتان رسمدر .
(مروریه) ممالک عثمانیه یه كلوب فقط داخنده صرف اولنیه رق دیگر بر اجنبی مملکتته امرار اولنان امتعه رسمیدر . بوکا بزده (باج عبور) دخی دنیلمشدرکه شمديکی ترانسیت رسمی ديمکدر .
داخلي کزکلرده آلتان رسوم هر محلك تجارت و صنایعنه کوره حکمداران طرفارندن قوانین مخصوصه ایله تعیین ایدلشدر .
تفصیلاتی اجمال خاقانی دنیلان دفترلرده مندرجدر . بعض محللرده قیمت جاریه اوزرندن یوزده اوچدن بشه قدر و بعضلارنده یوك حسابیه تعامل اوزرینه یوك باشه بر غروشدن اون غروشه قدر رسم آلتشدر .

- خارجی کمرکلر -

دولت عثمانیه ده امتعه و اشیا ی اجنبیه اوزرینه کمرک رسمی وضعی اشیا ادخالی ایچون بر مساعده فرمانی و امتیاز براتی ویرلك صورتیه باشلامشدرکه بو مساعدات (قایتولاسیون) نامنی آلتان عهد قدیمه و عتیقه یی تولید ایلشدر .

بوندرک انک اسکیمی فاتح سلطان محمد خان حضر تلرینك زمان سلطنتارنده وندیكلولره ویریلان امتیاز، ایکنجی-مصر ممالک عثمانیه یه الحاق اولغانزدن اول مصر ملکی طرفندن فرانسولره ویریلوب یوز

ممالك ایلدیکي محملرده حکمداران سالفه طرفدن کمرک رسمی
حقتده وضع اولنان اساندر دخی قبول ایدیلهرک تطبیق ایدلمشدر .
بو اساسلر اوزرینه کمرکلر (داخلی کمرکلر) و (خارجی کمرکلر)
نامیله ایکی قسمه آیرلمشدر .

— داخلی کمرکلر —

امتعه و اشیای تجاریه کرک ممالک عثمانیه تک بر اسکله سندن دیگر
اسکله سنه بحرآ و کرک بر شهر و قصبه دن دیگرینه برآ نقل اونسون
کمرک رسمی آلمش و موقع اعتباریله بونلرک ساحده بولنا نلرینه
(سواخل کمرکاری) و حدود بوینده بولنا نلرینه (حدود کمرکاری)
و اورته یرلرده اولانلرینه (قره کمرکاری) تسمیه اولمشدر .
ممالک عثمانیه توسع و تجازت تکثر ایتدجه کمرک معامله سی دخی
تزايد ایدهرک اخذ رسوم قاعده سی انتظام پیدا ایکنه باشلامش
و باشلوجه دنت نوعه آیرلمشدر .

۱ آمديه

۲ رفتیه

۳ مصدریه

۴ مروریه

(آمديه) کرک بحرآ کرک ممالکتک بر قصبه سندن دیگر قصبه سنه
و بر اسکله سندن دیگرینه و یا خود ممالک عثمانیه تک هر هانکی نقطه سنه
کثیریلان امتعه و اشیایان موردنده آلنان رسمدر .
(رفتیه) بو صورتده ممالکتک بر قصبه و یا اسکله سندن دیگرینه

تقسیم ایله خزینسہ درتیوز بیک غروش مقطوع ویرکو ویرلمی
تقرر ایتمشد .

اینه روز : سلطان مراد اول زمانده ویریلان امتیازنامه حکمنجه
سلانیک سنجاغنده کسندیره قضاانده بولان و اینه روز شبه جزیره
سندگی مناسترلره مربوط اولان اللی سکنز قطعه چفتلکک اعشاری
مقابلی اوله رق ۸۷۰۰۰ غروش مقطوع ویرکو آلمقده در .

(خ)

کمرکلر -- ۷۱

کمرک لایتنجه تجارت معناسنه کلن (قومروس-یوم) کلمه سندن
مأخوذدر . علی الاطلاق اموال تجاریه دن آنان رسمدر . تکالیف شرعیه
میانده سویلدی کمز زکات عاشر مقابلیدر . بالکنز ایکسنگ آره سنده
مطرح اعتباریه فرق وارددر . زکات عاشرده صاحب مالک ذاته
کوره نسبتی دکشور . فقط کمرک رسمی صاحب ماله کوره دکشمیوب
مال تعرفیه تابع ایسه تعرفیه می موجبجه ، دکل ایسه قیمت
رایجیه سی اوزرندن آلتور . کمرک رسمنگ وضعی و تعرفه لک ترتیبی
اساساً صنایع و تجارت محلیه بی وقایه ویا محصولات ارضیه بی حمایه
کی مقاصد و حقایق اقتصادیه مستنددر .

دولت عثمانیه نك ابتدای تأسسندده بو واردات احکام شرعیه
توقیفاً [زکات عاشر] طرزنده جبات ایدلمشد . بعده ضمیمه

مصر ایالتی : بورانك مقطوعی اساساً واردات عمومیہ سنك مقدارینہ كوره تزیاد و تنقص ایدر. بالادہ كو سترديكمز مقدار خنكار اسكھسی معاہدہ سنندن صكرہ و تنظیيات خيريهك اعلانندن اول یعنی (۱۲۴۹) سنہ سنندہ دولترك موافقیته تعیین اولنان مقدار در . فقط اولوقت مصر والیسی اولان محمد علی پاشا بونی قبول ایتمش اولدیغندن انكلیز و آوستریا دونناری بزم دوننالیله برلكده اسكندریهیه عزیمتله قبول ایتمیر مشاردر. هر حالده ویركونك بو مقدار اوزرینه تحقق ایدوب تحصیل اولغسی تنظیيات خيريهك اعلانندن صكرہ باشلا دیغندن بوکا عائد تفصیلات او قسمه ترك ایدلمشدر .

افلاق و بغداد بلكلاری : بو ایکی بلك خزینہ لسانندہ مملکتین نایله یاد ایدلمش و جغرافیایاریمزده اوله كچمیشدی بونلك مالك عثمانیهیه الحاقلاری ذاتاً امتیازلی بر صورتده وقوعه كچمشدر . یوقاریده كوستریلان مقطوع ویركولر بدایته اول مقدار اوزره تعیین ایدلمشدر . بو ایکی مملكته ابتداری آیری بكار تعیین ایدیلوركن صكره لری برلشدر یله رك بر بك بر ویوده ویا بر پر نسه توجیه اولمشدر .

صربستان : اساساً هیچ بر امتیازده مالك دكل ایكن (۱۲۴۶) و (۱۲۴۹) سنهلرنده بعض احوال اوزرینه ویریلان امر عالی وفرمانلره واردات محایه امارت طرفندن تحصیل اولنهرق مصارف محایهیه قارشواق طوبتاق و سنده ایکی تقسیمطبه بلغرادده تسلیم اولغق اوزره خزینهیه مقطوعاً ۲,۳۰۰,۰۰۰ غروش اعطاسی تقرر ایتمشدر .

سیسام : بو جزیره ۱۲۴۷ سنه سنندہ ویریلان فرمان موجینجه كرك و اعشار حاصلاتی امارت طرفندن آلتق اوزره سنوی ایکی

و بعض محللرنده دودلردن تخريجیه انسورکه دفاتر مالیهده کوریلان واردات خزینه بونلردن عبارتدر .

عن ولایتی : زکات نامیهله محصولات ارضیهدن النان اعشار و حیواناتدن النان رسوم و احتساب رسمی شکلنده جبات اولنسان رسوم متفرقه بو ولایتک واردات عمومیهسنی تشکیل ایدر .

جبل لبنان متصرفلی : اوراده تکلیف اوچ نوعدر . برنجیمی مقطوعاً اهالی به توزیع صورتیهه آلمان یدی بیک کیسههک ویرکو ، ایکنجیمی املاک هایون اعشاری ، اوچنجیمی مختلف رسوماتدر .

(ث)

امارتلر مال مقطوعی

۷۰

نظاماتک اعلانندن اول موجود امارتلر ایله انلرک مال مقطوعلری بروجیه آیدر :

غروش

مصر	۳۰,۰۰۰,۰۰۰
افلاق	۲,۰۰۰,۰۰۰
بغدان	۱,۰۰۰,۰۰۰
صرب	۲,۳۰۰,۰۰۰
سیسام	۴۰۰,۰۰۰
اینهروز	۸۷۰,۰۰۰

۳۵,۷۸۷,۰۰۰

اولاً بونلرک کافهسی تعداد و قید اولنسدقدن صکره اغاجلر برر وقویولر اونر عدد اعتبار اولدینی کبی دوهرلرک برر و اوکوزلر و مانده لره اینکارک ایکیشر و قویونلرک اونر و کچیلرک بکرهیشر رآساری برر چادیر اعتبار اولنهرق انک اوزرینه ویرکو طرح و توزیع ایدیلور . و اهالی مسکونه و غیر مسکونه دن مختار و شیخلری معرفتاریله تحصیل اولنور .

بویکی ولایتک ممالک عثمانیهیه الحاقی زماننده مجاناً خدمت عسکریهده استیخدام ایدلک اوزره [قول اوغللری] نامیله ویرکو و اعشاردن معاف طوتیش بر صنف ممتاز اهالیسی دخی وار ایدی . فقط صکره دن بو امتیاز رفع ایدلش و انلرده مکلفین میاننه کیرمشدر .

برده اورالرده [لاکبی] رسمی واردر . بو رسم بر نوع جزادر خرما آغاجلرینک تپهسنی کایاً کسهرک بر نوع ایچکی استیحصال ایدرلر . بو سببله آغاج سنه لرجه محصول ویرمز . منع ایچون او رسم وضع اولنمشدر . کسیلان خرما اغاجنک بهرنذن لا اقل بر آلتون انور . اغاجک یئمی زیاده اولدقجه رسمک نسبتی ده تراید ایدر .

حجاز ولایتی : حرمین محترمین محتویدر . سنکنهسی زراعت و تجارتله مألوف و موقعی زراعته مساعد دکلدر . بناء علیه بو ولایت اهالیسی تکالیف امیریه ایله مکلف طوتنامشدر . حتی خزیننه دولتدن و خدیویت مصریه خزینسندن و ممالک سائره اسلامیه دن متنوع و متعدد صره لری و اکرامیه لری و مرتبات و مخصوصات سنویه لری و (خوة) نامیله بر چوق عطیه وهدیه لری واردر .

یالکیز جدهده محصولات و معمولات داخلیه دن احتساب رسمی

اصول طرح کردند. بزده دخی (قسم من الخمس) (قسم من الربع) الخ نامیله حصه امیره جبات ایدلمشدر.

بو بدل و ایجاردن ماعدا اورالده بر نوع انحصار و امتیاز بدلی دیمک اولان کدک معامله سی ده جاری اولمشدر .

کایتلیسی بیروت شهرنده ایدی. بو کدک وارداتی و معاملاتاتی بر بحث مهم اولدیغندن صیره سی کلدیکی زمان تفصیل ایدیله چکدر .

حاب ایالتی : بورالده دخی اراضی شمسیه ایجار و بدلاتی ایله اعشاری وارداتک قسم مهمنی تشکیل ایدر. بوندن بشقه کرک صیدا و کرک حاب ایالتلرنده چولدن کلوب معموره لره کیرن عشایردن کاه نقدآ، کاه مواشی اوله رق عنیا (ودی) نامیله برویرکو دخی آلمش و صکره لری اون غروش نقد اخذی تقرر ایتمشدر .

بغداد بصره و موصل ولایتلری : بورالده عشردن نصفه قدر اعشار حاصلاتی و مقاطعات وارداتی و احتساب عنوانی آلتده ذکر ایتدی کمز رسملر دخی آله کلمش در . بوندن ماعدا عشایردن چادیر باشه و یا خود مواشینک عددی اعتباریله هر عشیرتک حانه و محالرینک تعامل قدیمه کوره چادیر ویرکوسی ده استیفا ایدلمشدر .

طراباس غرب و بنگازی ولایتلری : بو ایکی ولایتده طرح اولنان ویرکولرک قاعده سی دیگر ولایتلرده کوریلان قاعده لرک هیچ برینه بکزه من. اساس اعتباریله ایکی قسمه تفریق ایدیله بیلیر بریسی خرما و زیتون اشجاری ایله قویولر اوزرینه دیگرکی ده نفوس ذکور و حیوانات اوزرینه موضوعدر .

وامور مالیہ لرینہ سرکزجہ مداخلہ ایدلما مشدر . بناءً عایہ اہالیسی
اسکیدن بری نہ کی تکالیف ایلہ مکلف ایسہ خزینہ ایچوندہ او آلمش
واراضیسی حقندہ مقدماتہ نہ معاملہ جاری ایسہ حالیلہ ابقا ایدلما مشدر .
بوولایتلرک احکام عمومیہ ادارہ یہ تابع طو تہامسندہ برچوق سبیلر
واردر . بونلرک باشلیجہ سی اہالیسنک عشایر و عرباندن متشکل
ویا مختلف مذاہب و ادیانہ منسوب بولنمی و موقعلرینک سیاستہ
مہم و نازلک اولمسی کی احوالدر . (مفرض القم) نامیلہ ایروجہ برر
خزینہ تشکیل ایدردی . شام خزینہ سی ، بغداد خزینہ سی ، یمن
خزینہ سی الخ دیرلردی .

بورالردہ دولت نامنہ النان تکالیف بروجہ آتیدر :

صیدا ایالتی : اصول عتیقہ موجبنجہ بو ایالتک اہالیسی کوی
ومزرعہ اعتباریلہ فدان ویا چفت اوزرینہ قید و ہر فدان اوزرینہ
سنوی مبلغاً و عیناً دینلرک ایکی جنس تکلیف وضع اولنمشدی .
مبلغاً تحصیلی لازم کلان تکلیف خزینہ یہ کوندرباور و عیناً النان
حنطہ و شعیر دخی (شونہ) دنیلان میری انبارلرینہ تسلیم اولنوردی .
آنان نقدیات و عینیات خراج نسبتندہ یعنی یوزدہ اوندن اللی یہ
قدر مترقی بر درجہ دہ ایدی . عیناً ہر نوع حبوبات النمش و حتی
قیدر میانندہ اراضینک قدانی اوزرینہ شو قدر قبہ روغن سادہ اندیفی
بینلہ کورلما مشدر . بوندن باشقہ اورازدہ صاحبلمری منقرض اولوب
محولاً خزینہ تک مالی اولان اراضی شمسیہ پالانمزر زراعت ایدلک
اوزرہ ملتزم لہ ایجار ایدلش و محصولانندن عشر آلمشدر .
بو ایجارلرہ اورالرک تعبیرنجہ (قسومات) دخی دیرلرکہ قدیم

یکرمی درت ادناسی ایچون اون ایکی غروش اخذ اولنیور ایدی .
 (۱۲۵۰) سنه سنده سکه اوزرینه یاپیـلان بر حساب تیجه سنده
 اعلاسی التشر اوسطی اوتوزر ادناسی اون بشر غروش ابلاغ اولنمشدر .
 جزیه شرعیه اصلا اصحاب تیمار وزعامته ترك ایدلامش و اعلان تنظیماته
 قدر دائما جزیه دارلر ، تحصیلدارلر ، مباشرلر ، و سائر مأمور مخصوصـ
 صلر تعیین ایدیلرک انلر واسطه سیله خزینه نامنه جبايت اولنمشدر .

درس

۸

(ت)

مستقی ایالتلر وارداتی — ۶۹

اناطولی وروم ایلی قطعه لرینک خارجنده احکام عمومیۀ اداره دن
 مستثنا طوتیلان ولایتلر شونلردر :

- ۱ صیدا ایالتی (شمذیکی بیروت و سوریه ولایتلری داخلدر)
- ۲ حلب
- ۳ بغداد
- ۴ بصره
- ۵ موصل
- ۶ طرابلس غرب
- ۷ بنغازی
- ۸ حجاز
- ۹ یمن

بو لایتلردن حجاز ایله بصره نك اراضیمی اراضیء عشریه دن
 و دیگر لرینک اراضیمی اراضیء خراجیه دندر . بونلر فتح اولنوبده
 ممالک عثمانیه اله الحاق اولدینی زمان تیمار وزعامت اصولنه تابع طوتیلامش

اهالییدن کرک جزیه دار و تحصیلدار لر طرفندن ، کرک حکام جانبارندن بونا دلره و کشادیه واکرامیه ناملریله و بهانه سائره ایله باشقجه بر حبه آلتامسی . و فقط اعلا اوراقه ایکی بچق و اوسطه بر بچق و ادایه بر غروش ضم ایدیله کرک اعلا ده ایکسینک اوسطه برینک ادناده یارمنک معاش اوله رق جزیه دار لره ترکیله قصور قاله جق یارمشر غروشیدن دردز یارمنک خرج اقلام اولمق اوزره محالرینه ویدیشر یارمنک کفیللمه اچمسنه و طقوز یارمنک ده جریده اوطه سنک معاش و مصارفه ، مقابل خزینه به کوندلمسی و جزیه دار لر طرفندن کوندریله جک مأمور لره قضا و نواحی و قراده مدت اقامت لرنده مصارف ضروریه لر یه لری ایچون رعایا طرفندن بهر نظرینه یوز درهم نان عزیز وینک حیوانلری نه برز قوطو آرپه و دردز قیه صمان و یریلوب فضله بر شینی ویرلماسی نظام آلتنه آلتدی .

فقط بوصورتله اصل جزیه به ضمیمه آلتنه جق مقدار ایله مأمور لرک کنسیرینه وینکلرینه و یریله جک ما کولات مسئله سی ینه مدار تعدی اولدی . شکایت تولید ایتدی . انک اوزرینه (۱۲۴۹) سنه سنده ایکنجی بر قرار نامه ده ها نشر ایدیله کرک بعد ازین تحصیلداریه ، مباشریه ، کفیللمه قوچلی حفی ، یم بیه جک نامیله کیمسه دن بر شینی ایستامیوب یالکز اصل جزیه مقدارینک التمی و بعض مستقنالدردن ایستامکده اولان جزیه نک بعدما قطعاً طلب اولتماسی شدیداً امر و تبلیغ اولمشدر .

بو امر لر ویرلدیکی زمانده جزیه نک نسبتی بر درهم گوشه مقابل بر غروش حسابیله جزیه نک اعلامی ایچون قرق سکز اوسطی ایچون

ایدلشدر . بناءً عليه جزیه نك یوقاریده بیان اولنان وضع شرعیسی و نسبتی دوام ایتمشدر .

یالکیز توزیعمنده و تحصیلنده بعضاً اصلاحات اجرا اولمشدر که بونلرک انک مهملرندن بریمی صدر اعظم کوپرلی فاضل مصطفی پاشا زماننده اجرا اولنان اصلاحاتدر . مشارالیه علما ایله بالمشاوره جزیه مکلفلرینک یدلرینه ویرمک وهرسنه تبدیل ایدمک اوزره اعلا، اوسط وادنا نامیه مهرلر حک ورنکلکی توزیع ورقه لری تنظیم وبونلرله تخنیم ایدمک واولوقنک پاره سیله اعلان دردر اوسطدن ایکیشر ادندن برر شریفی آلتونی [۱] الخلق و طرف میریدن (جزیه دار) نامیه مخصوص مامورلر و مباشرلر تعیین ایدیلرک انلر واسطه سیله تحصیل ایدمک و بونلره مدار معیشت اولمق اوزره اعلا ایچون اونر اوسط ایچون سکیز ادنا ایچون دردر پاره عائدات تخصیص ایدمک حصو - صلرینی قانون التنه المش و فرمانلر اصداریه هر طرفه موقع تطبیقیه قویتمشدر . بو قاعده لرک تطبیقاتی دوام ایدرک یالکیز مسکوکات متدا - وله تبدل ایتمکجه مقدارلر سکدره توفیق ایدیه کلمشدر .

جزیه یه نك توزیع و تحصیلنده کی اصلاحات مهمه دن بریسیده جنتمکان سلطان محمودخان ثانی زماننده اتخاذ و اجرا اولنان تدابیردر . نفوس غیر مسلمه دن جزیه ایله برابر مباشریه و تحصیلداریه و کفیلله و وقولجی حتی کبی درلو ناملر اتنده بر طاقم پاره لر تحصیل ایدلمکده اولدیفی آ کلانسیلدیغندن اولابو فنالقلره بر نتیجه ویرمک ایچون (۱۲۴۶) سنه سننده بر قرار نامه نشر ایدیلرک فی مابعد

[۱] شریفی التونی ۳۶۰ آنچه قیمتنده بر التوندر .

واينك دفعه عساكر منصوره مصارفنه قارشولوق اولوق اوزره او
تاريخده مجدداً قانونلر ودفترلر تأسيس ايديلهرك طرح و جبايتى تنظيم
ايدلمشدر .

مقدارجه مهم بر يگون طوتار واردات دولندن معدود ايدى .
بدبترلنده جبايتى (احتساب اظامى) (احتساب امينى) صكره لرى
(احتساب ناظرى) دينيلان مأمورلره مودوع ايدى .

بو مياندهكى تمغا رسمى معمولات و منسوجات داخلينه دستگا-
هلردن حين اخراج و فروختنده طوبلرى و پارچه لرى اوزرينه و ايتون
و كوش و باقر او ايمك عبارلرني توقيع ايچون اوقت معينه سنده اوانى
اوزرينه و آت نعلاريله ترازى و قنطارلره و كيله و اوچلكلاره اورولور
ايدى .

بجق مقتصد عنوانه لايق اولان اجدادمن احتياجات ذاتيه لرى
ايچون دائم معمولات داخلينه ترجيحاً استعمال واستعمال ايتدكارلردن
بو واردات يقين زمانلره قدر اهميتنى محفوظه ايلش و بالاخره ورقة
عحيحه رسمى كې رسملر دخى بو وارداتنه التحاق ايدرك مقدارجه
بر قات دها ترايد ايتمشدر .

(س)

جزية شرعيه — ۶۸

دولت عثمانيه نك بدايت تأسسندن تنظيمات خيريه نك نئزيمه قدر
تد بش بجق عصر جزيه نك اصول طرح و تقسيمنجه اساساً هيچ بر
كونه تبدل و تغير وقوعه كتور ييره رك مشروعيه دائره سنده اداره

(ص)

۶۵ رسم اسپنج

بر نوع شخصی ویرکودر . مسلم اولانلردن یکریمی ایکی غیر مسلم اولانلردن ۲۵ اچمه المق قانون اولمشدر . اکثریتله روم ایلی ولایاتنده تطبیق ایدلمشدر . اولیسندن ، بکارندن ، طوپراقلوسندن ، طوپراقسزندن علی السویه اخذ اولمشدر .

(ق)

۶۶ رسم جرم و جنایت

تیمار داخلنده وقوعه کتیریلان جرائم زراعیه وسائر ددن هر محاکم تعاملنه کورده مختلف مقدار لرده النان متفرق جزالردن عبارتدر .

(ر)

۶۷ احتساب رسمی

تغنا و میزان و اوزان و اکیال رسملری و یومیه دکا کین و باج بازار کچی عنوانلرله شهر و قصبه لرده و پنایر و بازار محللر نده النور قدیم بر رسمدر . بدایه قرقرده بر اساسی اوزرینه مؤسس ایدی ایسه ده مؤخر آنسبتلری بوزولمش و مقدار جه هر یرده متفاوت اولمشدر . خلیفه ثانی حضرت عمر الناروق زمانندن بری بالجه ملوک اسلامیه نژدنده سرعی و جاریدر . وضع شرعیسی امر بالمعروف نهی عن المنکر مقصدیله در .

احتساب بر فعلی قبیحی بکنمیوب نهی و مؤاخذه ایتک دیمکدر . (محتسب بلده) بو معنادن کلور شمدیکی بلدییه وارداتنک اساس مشروعی بودر . بزده (۱۲۴۲) تاریخنه قدر پک متخالف شکلرده جاری اولمش

بومحصولات و مزروعاتك رسمارى قيه و عدد و مساحه اوزرينه
 وقانونلرله معين اولان مقدار و نسبتلر موجبجه يوزده اولدن يوزده
 اللى يه قدر عيناً و يا بدلاً استحصال اولنور .

(ع)

٥٩ رسم مجرد - ٦٠ رسم رعيت - ٦١ رسم بناك - ٦٢ رسم
 باد هوا - ٦٣ جابا اچهسى

بونلر برنوع تمتع و يرکوسيدر . زراعت ايچون اراضيه مالک
 اوليان و فقط کار و کسبه مقتدر اولان کيمسه لردن آنور . رسملر
 بردر يالکيز اسملر اصطلاحات محليه يه کوره تخالف ايتشدرد . مکلفنرک
 بورسمدن قورتلارى زراعت اراضيسى ايدنارينه متوقفدر . نسبتى
 بوجه آتيدر :

اچه	
متاهلردن	١٢
مجردلردن	٦

(ف)

٦٤ رسم عروس

قوجه يه واران قيزلرله ، قادينلرک قوجه لردن نسبت مقطوعه
 آتیده آنور :

اچه	
مسلم قيزلرينك باكرلردن	٦٠
ييلردن	٣٠
غير مسلم قيزلرينك باكرلردن	٣٠
ييلردن	١٥

فواكه - ۵۴ رسم كواره - ۵۵ رسم قووان - ۵۶ رسم پنبه - ۵۷
رسم حرير - ۵۸ رسم شيره

رسم باغچه - ميوه باغچه لرندن النان رسم اولوب موسم حصادى
ميوه لرك ايريشوب كانى بولدينى و دو شيرمك درجه سنه كلديكى زماندر .
رسم بوستان - قانون قارپوز خيار و سائره كچي بوستان محصول اتندن
النان رسم اولوب موسم حصادى اكثر يتاه بونلرك كاله كلديكى وقتدر .
رسم باغ - باغ لرندن آنان رسم اولوب موسم حصادى اوزوملرك
ايريشوب و كسيلوب كوفه و سبتلره كيرديكى زماندر .

رسم فواكه - باغ لرندن ما عدا محلا رده حصوله كان هر نوع ميشدن
النان رسمدر . موسم حصادى فاكهه نك كاله كلوب طوپلاندينى وقتدر .
رسم كواره - كودرى دنيان متفرق سبزه و ميوه لرندن النان
رسمدر . ايركن ادراك ايدن هر نوع ميوه و نوخود باقلا مرجك
صوغان صار مساق و سائره كچي . بونلرك حصادى طوپلانمغه باشلا دقلىرى
زماندر .

رسم قووان - باك قووان لرندن النان رسمدر . موسم حصادى
صاغلسون صاغلمسون قووانلرك طولدينى زماندر .

رسم پنبه - پاموقدن النان رسمدر . موسم حصادى قوزه لرك
اغزلى آچيلوب پاموق ميدانه چيقدىنى زماندر .

رسم حرير - ايبك بوجكلرينك وجوده كتير دكلرى حرير
قوزه لرندن النان رسمدر كه قوزه لرك قايناق درجه سنه كلديكى وقتدر .

رسم شيره - اوزوم عصاره سندن النان رسمدر كه موسم حصادى
اوزومك تكمته يه كيروب صيقلدينى وقتدر .

اچہ	
بوتون چفت ایچون	۳۰۰
ییم چفت ایچون	۱۵۰
دھا دون مقدار اراضی ایچون	۷۵

(م)

۴۸ رسم طابو

بو رسم وقوعه تابع بر نوع اجاره مجله دیکدر. الیوم مقاطعة زمین ، اجاره زمین ، بدل عشر دینیلان بر رسمدر . اوزرینه بنا ییش وقوری ویا خرمن یری وسائر دینیلان آلیقونیش اولان اراضی امیریدن صورت مقطوعده بروجه آتی اخذ اولنور :

اچہ	
اعلاستدن	۵۰
اوسطندن	۴۰
ادناستندن	۳۰

(ن)

۴۹ رسم آسیاب

سپاهییلرک متصرف اولدقلری اراضیده ایشلدیلان دکرمنلردن صورت مقطوعده ودرجات آتیه اوزرینه النان رسمدر :

اچہ	
بر سنه تمام ایشلرسه	۶۰
» الی آی	۳۰
» »	۱۵

(س)

۵۰ رسم باغچه - ۵۱ رسم بوستان - ۵۲ رسم باغ - ۵۳ رسم

اچھ

- ۱ اعلا یرک ایکی دوتمندن
- ۱ اوسط یرک اوچ دوتمندن
- ۱ ادنی یرک بش دوتمندن

(ک)

۴۵ رسم چفت - ۴۶ چفت اچھسی

قانوناً ایکی اوکوزلک یر بر چفت اعتبار ایدلمشدر . و دفترلرده بو رسم چفت حسابیله قید اولمشدر . هر یرده نسبتی مطرد دکادر . ولایاتک برقسمنده آزدیکر لرنده چوقدر . هر ولایتک دفتر حصلرینک ظهرلرنده کی قانوننامه لرده رسم چفت نه مقدار یازلمش ایسه اولمقدار آنور . جد اصغری ۲۲ حد اعظمی ۵۷ اچھدر .

چفت اچھسیله رسم چفت عینی رسمدر . اصطلاحات محلیه کوره تخالف ایتمشدر .

(ل)

۴۸ رسم چفت بوزان

چفت وچوغنی بوزوب وارضیسی اکیوب بشقه کار وکسبه سلوک ایدنلردن زجر آالن بر رسمدر . گرچه تصرفده کی اراضیسی بلا سبب اوچ سنه زراعت ایتیه رک ترک و تعطیل ایدن کیمسه رک اراضیسی ضبط ایدرک بشقه سنه ویرمک حکم قانون ایجابندن ایدسه ده اندن آز بر مدت ایچون دخی بوجزا تعیین ایدلمشدر که بونده زراعته اجبا رواردر . بوجزانک نسبتی شویله در :

(دمت اصولی) ترالارده دمتلر صاییلوب عیناً دمت آلمق و بونی
امهجه [عامهجه] طریقیه کویلیویه خرمن ایتدیر مکدر .
(نمونه اصولی) دمتلر صاییلدقدن صکره اعلا، اوسط، ادنا اعتباریله
اوج نوع محصولدن اوچر (طقورجون) آلتوب مجموعی خرمن
ایدیلهرک طرفین حضورنده وزن و تکیین ایدیلور . هر دمه حد
وسطی نه دوشرسه هرکسدن او حسابله عشر آلتور .
طقورجون : اکثری طقوز رقمک مضر و بلری اولمق اوزره
۱۸ ، ۲۷ ، ۳۶ ، ۴۵ دمتدن تشکیل ایدیلان کومه لردر . جوباتک غیری
مزر و عاتک عشر و رسملری زیرده بحث مخصوصلرنده بیان اولنه چقدر .
اعشارک عیناً الندیغی کبی رضای طرفین ایله بدلاً آلتدیغی ده واقعدر
خواص هایونه عائد محللر اعشاری امانت اداره ایدیلدیگی کبی الزام
اولندیغی ده واردر بو صورت حیایت تنظیمات خیریه نك اعلاننه قدر
بویله دوام ایتش کیتمشدر .

(ی)

۳۹ رسم دوم - ۴۰ رسم زمین - ۴۱ باصمه آچمسی - بویوندروق
حتی - ۴۳ آغالق حتی - ۴۴ قوللق حتی .
تیمارلورله سپاهیلرک تحریر ایدیلهرک تخصیص ایدلمش اولان
طوپراقلرنده بولنانلردن زراعت ایتدکاری اراضینک دونمی نسبتده
سنوی مقطوعاً نان رسمدر .
حیویات و خاص پنهبیتر و صو باصاری اولمق شرطدر نسبتی
بروجه آتیدر .

(سالاریه) سالار لغة (باش) و قوماندان معنایرینه در (قافله سالار) (سپاه سالار) کبی . امرا و وزرا و سائر ارباب مناصب ایچون محصولات ارضیه دن التان حصیه (سالاریه) اطلاق ایدلمش و علی الاکثر روم ایلی و اناطولی قطعه سنه مخصوص دفترلرده تصادف اولمشدر .
الحاصل بو درت عنوانک محالرینه والسنة مملکتیه کوره مصطلح اولدیغی آکلاشیلور .

صورت و نسبت تحصیلیه سنه کاینجه : بونلر بالجه روم ایلی و آنا- طولیده کائن ایالات و الویه داخلارنده کی زعات و تیمار و متطاعات و اوقاف اراضیسنده ایکیده و اوچده و درتده و بشده و آلتیده و یدیده و سکیزده و اونده بر اوله رق دفتر و قوانین مخصوصه می موجبنجه تیمارلور و یا مأمورین مخصوصه معرفتیه جبات ایدلمشدر . شو قدر وارکه هر تیمارلو و یا زعیم کنندی دفترنده هانکی رسمی آلغه مأدون قانمش ایسه آنی تحصیل ایدر . انک خارچنده کیمسدن بر شیئی ایستیه مز .

او قانونلر موجبنجه امر تعشیر ایچونده هر محمولک زمان ادراکی نظر اعتباره النوب بر حصاد موسمی برده اصول تعشیر تعیین ایدلمشدر .

انک مهمی اولان حبوبات اعشاری ایچون (خرمن) وقتی زمان استیفا اوله رق کوسترلمش و اکثر محللرده (دانه) اصولی جریان ایتمش و بعضیارنده ده (دمت) و (نونه) اصولاری مرعی طوتلمشدر .

(دانه اصولی) خرمنده دانه حاصل اولدقدن صکره اولچیلهرک و یا طاریه رق معین اولان عشر مقدارینی المقدر .

معدود اولدینی حالدہ دردنجی عصردن اعتباراً مجبوری اولمشر .
رهبانہ ودرہ بکرینه عابد اولهرق تحصیل ایدیلوردی . حتی تاریخمزه
شدت تعلق حسبیله ذکر ایدلم که مجاهد مشهور صلاح الدین ایوبی
اوزرینه حرکت ایدن اوچنجی اهل صلیب اردوسنک مصارفنی تأمین
ایتمک ایچون انکلتره وفرانسه قرالری طرفندن (Dime Saladin)
عنوانیله فوق العاده اولهرق واردات جسیمه دخی طرح واستحتمال
ایدلمشر .

(دیوس) تعبیرینه اکثریتله سوریه قطعهسنه مخصوص اولان .
دفترلرده تصادف اولنور .

(اقطاع) ک اصل معناسی خراج دیمکدر ، فقط حین فتحده .
صاحبلمری منقرض اولان ویا متصرف ویا مالکی مجهول بولنان اراضی
بیت المال نامنه ضبط اولنهرق بعدالتحریر دیکر لرینه (کسیمه) ویرلمک
یعنی تعبیر قانونیسی ایله تفویض وایجار ایدلمکدر . اقطاع ایکی درلودر
برسی (اقطاع تملیک) دیکری (اقطاع استقلال) در .
(اقطاع تملیک) ارضی اعمار و احیا ایتمک شرطیله برکسمیه
ویرمکدر . اوچ سنه ظرفنده بو شرطه رعایت ایدلمزسه او ارض
ینه بیت المال طرفندن ضبط اولنور .

(اقطاع استقلال) ارضی حاصلاتندن یوزده برهمقداری حکومته
ویرلمک اوزره ایجار ایتمکدر .

برنجیسی عادتاً (خراج موظف) ایکنجیسی (خراج مقاسم)
معاملهسی کیدر .

(اقطاع) معاملاتنه علی الاکثر خطه عراقیه مخصوص قیدلرده
تصادف اولنور .

بونلر هپ محصولات آرضیه دن النان حصه میرینه ک عمومته شامل
تعبیر اتنددر . السنه محلبه یه کوره اصطلاح اولمشدر . عشر شرعی
حتمده کچن درسلرده ایضاحات کافیه ویرلمشدی . بوراده سویلنه جک
مهم نقطه عشر و اعشار کله لرینک بالآخره اصطلاحات مالیه مزده
دیگر لرینه غلبه ایده رک عنوان عمومی اولمق اوزره ابقا اولمشدر .

ممالک عثمانیه عدادینه ادخال اولنان اراضی بدایه بالتحریر عشریه
ویاخراجیه صفتلری قالدیر یله رق اراضی امیریه حکمی اعطا اولندجه
قانون ودفترلری یاپیش و عشرک صورت اخذی آنلرده تصریح
ایدلمشدر .

قوانین عتیقه موجبنجه (خراج موظف) داخل اولان اجورات
ورسومات یوقاریده (۳۹) نجی نومرودن (۴۹) نجی نومروه قدر
اسملری بیان اولنانلردر . (خراج مقاسم) ادخال ایدیلانلرده
(۵۰) نجی نومرودن (۵۸) نجی نومروه قدر اسملری درج
ایدیلانلردر . صورت طرح و تحصیللری بیان ایدیه جکدر . بونارک
هیئت مجموعه سنه (عشر) عنوانی شاملدر . (دیموس) بو کله عربجه
عشر کله سنک مقابلیدر . فرانسه زجه سی (دیم) در . محصولک اونده
بری دیمکدر .

عشر ویرکوسی همان ادیان قدر قدیمدر . شرایعک کافه سنده
وارددر . حضرت ابراهیمک حضرت یعقوبک حضرت موسانک
اعشارک تحصیلی و محل صرفنک تعیین و تخصیصی حتمده کی شریعتی
تاریخجه مضبوط و مالیون ایچون شایان تدقیقدر .

خرستیانلرده دخی بدایه عشر عبادت مالیه دینه جهه سنندن

تنظیمات خیریه‌نک اعلانی و تحریر قاعده‌س‌نک تطبیقی ایله اورتدن
قالق‌دینی حالدہ ایک:نجیسی الآن حیوان رسومی نامیلہ بلدیہ‌لرجه
استحصال ایدلمکده در .

(ح)

۳۳ رسم خنزیر - ۳۴ رسم جنوار

اسکی قیدلردن بورسمارک برآراقی بلغراد و آلاجه حصار سنجاد
قلانده بولنان خنازیرک بهر رآسندن سنوی دردر یاره رسم میری
آلمق اوزره طرح اولدینی و فقط رعایانک استدعالری اوزرینه عفو
اولنه‌رق بورسمه اوقدر اهمیت ویرلمدیکی وتاریخ عفو ۱۱۹۳ سنه‌سنه
مصادف اولدینی اکلایشاییور . مؤخرآ بونلرک کثرت توالد وتناسلی
ودریلردن اصحابنک درجه انتفاعی نظره النه‌رق احتساب رسمی
احداث اولدینی صرده روم ایلی قطعه‌سنده یکیدن آلمغه باشلادینی
کورینیور و مقدار رسم هر یرده مختلف نسبتده اولدینی ده تصادف
ایدیلان قیدلردن تبین ایدیور .

احوال اخیرہ تنظیمات خیریه‌نک اعلاندن صکره‌کی زمانه مصادف
اولدیلردن صیره‌سی کلدکجه اورالرده ایضاح ایدیلور .

درس

۸

(ط)

۳۵ عشر - ۳۶ دیموس - ۳۷ اقطاع - ۳۸ سالاریه

(و)

۱۹ دم رسمی - ۲۰ بالظه رسمی - ۲۱ سرچین رسمی - ۲۲ در

چین رسمی - ۲۳ ذبحیه رسمی - ۲۴ مرده باجی .

بونلر شهر و قصبه لرده ذبح اولنان بالعموم حیوانان دن النان رسومدر
بونده اغنام ایله برابر قصابخانه و ساجبخانه لرده ذبح و اتلری اکل
اولنان هر نوع حیوانات داخلدر .

رسم حیوان باشنه النور ای دیسه ده مقدار متخالف ای دی بونلر
دخی بالآخره ملتزم لره احاله ای دیلرک آبرو آبرو مقاطعه حانی
آلمشدر .

(ز)

۲۵ دوه رسمی - ۲۶ جاموس رسمی - ۲۷ مانده رسمی - ۲۸

اوکوز رسمی - ۲۹ اینک رسمی - ۳۰ آت رسمی - ۳۱ استر رسمی

- ۳۲ مرکب رسمی .

حیوانات اهلیه تعبیری تحتنده بر اشدیرمک قبل اولان بو حیوا-
نات چیفت و نقلیات لوازمندن اولمسی مطالعه سیله قدیتمدن بری رؤس
اوزرینه رسم التمامش ای دی . فقط ای لروده بحث مخصوصه لرنده
سویله جک احتساب رسمی و حیوانات اهلیه رسمی وضع اولندیغی
زمان بو کبی حیوانات اوزرینه ده علی الرؤس رسمدر وضع ای دلدیکی
کبی بازار ی لرنده النوب صا تلد ق لری زمان آبروجه قیمت لری اوزرندن
عروشده بر پاره حسابیله بر رسم اخذ اولمشدر . برنجیمی

اغنام و سائر حیواناتدن حق رعی اوله رق اخذ واستحصال ایدیلان بر اچمه ایدی . مبدئی [۱۰۰۴] تاریخی اولوق لازم کلیر . فقط صکره لری ملتزم لر بو رسمی ده درعه ده و التزام ایتمش لر و هر قسم وارداتده یابدقاری کبی بو حقی ده سؤ استعمال ایدرک اهالی قرانک کندی قزیلرینه مخصوص مرعزلرنده رعی ایتمک لری حیواناتدن دخی رسم المغه باشلامش لر در .

(د)

۱۲

اغنام باجی

بازار یرلرنده و پنایر محللرنده اغنامک آلیم صائمنده النور بر رسم ایدی قیمتلرندن غروشده بر پاره حسابیه آلتیوردی .

(ه)

۱۳ قصابخانه - ۱۴ سیلخ خانه - ۱۵ سرخانه - ۱۶ کله خانه - ۱۷ پاچه خانه - کله آیاق جگر پاره سی .

بوزنر شهر و قصبه لرده ذبح اولنان قویون و کچیلرله قوزی و اوغلا- قلردن النان رسملر در . اسمار محلالرینک اصطلاحلرینه کوره زبانزد اولمش رسملر هر یرک تعامل و تعرفه سی . موجینجه مختلف مقدارلرنده قونلشدر . حیوان باشنه ایکیشر پاره دن باشلا یوب اون پاره یه قدر التمشدر . حتی بعض محللرده پاچه جیانی الحصاره ویرمشلر و اورلرنده رسم معیندن باشقه حکومت ذبح اولنان حیوانلک باش و آیاق و جگر لرنی عیناً الوب پاچه جیلره صائمشدر .

سائر ولایانده بو ایکی نوع رسم یعنی عادت اغنام رسمی ایله اوندهلوق اغنام رسمی برایشدیریلرک سنجاق اوزرینه ملتزملره مقطوعاً احاله اولنگه باشلامشدر. اورالرده عسکر لوازمی ایچون انهجق قیونلره بدل ویرلشدر. بو بدل الهچکن بعض معلوماته کوره ارکک قیونلرده ۲۰۰ شیشکده ۱۵۰ قیصیر، ماریه، طوقلی، کچی ده ۱۰۰ اچقه ایدی. دهها صکره مقاطعه حالنده بش اون سنه لکی بردن صائغه باشلادی و بر چوق فناقلرده بو یوزدن ظهور ایتدی تنظیمات خیریه اعلان ایدلدیکی زمان اغنام رسمی بو حالده ایدی .

(ب)

۴ سلامت اچقه سی - ۵ کچید رسمی - ۶ طوپراق باصدی پاره سی - اغنام طشره لرده دربندلردن وسائر کچید محللارندن کچرکن ودر سعادتله بلادئله ده مثلاً استانبولدن اسکداره واسکداردن استانبوله مرور ایلرکن ویاوانمرای ویدی قله ودیل اسکله لرینه سوق و اخراج اولنورکن حیوان باشنه مختلف مقدار لرکه النان رسملردر .

حکماً بردر فقط لسان مالیده سلامت اچقه سی وکچید رسمی ولسان عوامده (طوپراق باصدی پاره سی) نامنی آلمشدر .

(ج)

۷ آغیل پاره سی - ۸ چیت پاره سی - ۹ اوتلاق رسمی - ۱۰ یایلاق رسمی - ۱۱ قشلاق رسمی

بو رسملر بدایت وضعنده اصحاب اغنامک جبال مباحه ایله میرییه عائد اورمان و اوتلاق و یایلاق و قشلاقلرده رعی ایتدکلی

محللرده ابتدای هر سنه باشنده عادت اغنام رسمی و اوندلوق اغنام رسمی اغنام مدیر و ناظر و قول مأموری و صاخبیلر واسطه سیله امانتاً اداره ایدیلهرک قوزی و اوغلاقدن ماعدا موجود کافه اغنام بالتعداد عیناً و یا بدلاً آلمش و سکره لری سنجاقچه بلمزایده ملتزم لره مقطوعاً احاله قلمشدر .

عادت اغنام رسمی: تاریخاره و قوانین عتیقه مجموعهلرینه کوره بدایه زکات حالنده ایکن بیک قرق سنه سنده آغیل رسمی ایله برلکده احداث اولمشدر . بهز قیون و کچیدن بدلاً النان رسمدر . رسمنک مقداری هر سنه مدیر لره ناظر لره ملتزم لره و یریلان فرمانلرده درج واکا کوره تعداد و تحصیل ایدیلور ایدی .

اوندلوق اغنام رسمی: عساکر منصوره آلابرینک تاریخ تشکلی اولان ۱۲۴۱ سنه سنده احداث ایدلمشدر . اساسی عسکرک معینات لجه سیله پای تحت اهالیسنک لیم احتیاجی تأمین اتمک مقصدیلهدر . هر سنه مالیه ابتداسنده مدیر عمومینک مسئولیتی تحتنده قول قول فرمانلی ناظر لره و مأمور لره و صاخبیلر چیقاریلهرق اغنام تعداد ایدیلور . و اونده بری (امر شریف) موجبنجه یا عیناً و یا بدلاً النور . عیناً النان لره بهررأسندن بشقه جه مباشریه نامیله بکر میسر باره استیفا اولنور ایدی . عیناً النان اوندلوق اغنام عسکرک بولندیفی محللرده دولتجه تاسیس ایدیلان قشلاقلرده اغنام مدیری و میری قصاب باشسی نضال . رتلیله بسلتدیریلور ایدی . بدلاً النان قسمی ده نقداً جبات ایدیلهرک خزینیه کوندریلور ایدی . سکره دن بو معاملاتده بر چوق فنالق کورلدیکندن یالکیز روم ایلینک بعض محللارنده سنه عیناً الخق اوزره

درس

۷

۱ عادت اغنام رسمی - ۲ اوندهاق اغنام رسمی - ۳ اغنام رسمی

ممالك عثمانیهده موجود اغنام بش جنسدر :

قویونلری	}	۱ قیویرجیق
		۲ قره مان
		۳ داغلیج
کچیلری	}	۴ تفتیک
		۵ قیل

اغنامدن انان رسملر تکالیف شرعیهنک اساسلرنده سویلدیکنز سووایم زکاتی دیمکدر . یوقاریده زکات بختنده مثال اولهرق نقل ایتدیکنز فتوالر بوکا دلیدر .

بورسملر بعض محله تیمارلورله زعیملره وسائر اصحاب مناصبه دیرلک و معیشت اولهرق تخصیص ایدلمش و بعض محللرده دخی خزینه حسابنه تحصیل اولمشدر .

رسمک مقداری وزمان تحصیلی مختلفدر . ابتدا بر خیلی یرلرده زکات شکل ونسبتنده عیناً و برچوق یرلرده اولوقتمک قیمتی وسکسیله قیون باشنه بر اچهدن باشلایهرق بدلاً تحصیل ایدلمشدر . بالاخره اصول مسکوکاته تبعاً اچهلر پاریه یاره لر غروشه تحویل ایتمشدر .

تیمارلورله تخصیص اولنان یرلرده طوغریدن طوغری به انلر طرفدن استیفا اولمش وخواص هایونه و خزینه به تخصیص اولنان

	رسم باغچه	۵۰
	» بوستان	۵۱
	» باغ	۵۲
	» قواکه	۵۳
» [س]	» کواره	۵۴
	» قوان	۵۵
	» پنبه	۵۶
	» حریر	۵۷
	» شیره	۵۸
	رسم مجرد	۵۹
	» رعیت	۶۰
» [ع]	» بناک	۶۱
	» باد هوا	۶۲
	» جابا اچمه سی	۶۳
» [ف]	رسم عروس	۶۴
» [ص]	رسم اسپنج	۶۵
» [ق]	جرم و جنابت	۶۶
» [ر]	احساب رسمی	۶۷
» [ش]	جزیه شرعیه	۶۸
» [ت]	مستثنای ایلنلر وارداتی	۶۹
» [ث]	امارتلر مال مقطوعی	۷۰
» [ج]	کمرکلر	۷۱
» [ذ]	معدنلر	۷۲
» [ص]	املاک امیریّه	۷۳
» [ض]	املاک مضبوطه	۷۴
» [غ]	رسوم متنوعه	۷۵
» [با]	حصولات متنوعه	۷۶
» [بب]	مقاطعات	۷۷
» [بج]	التزامات بدلاتی	۷۸
» [بد]	یاوه و قاجقون رسمی	۷۹
» [به]	بیت انان رسمی	۸۰

		نومرو
		دم رسمی ۱۹
		» بالظه ۲۰
» [و]	}	» سرچین ۲۱
		» درچین ۲۲
		» ذبحیه ۲۳
		مرده باجی ۲۴
		دوه رسمی ۲۵
		» جاموس ۲۶
		» مانده ۲۷
» [ز]	}	» اوکوز ۲۸
		» اینک ۲۹
		» ات ۳۰
		» استر ۳۱
		» مرکب ۳۲
» [ح]	}	رسم خنزیر ۳۳
		جنوار رسمی ۳۴
		عشر ۳۵
» [ط]	}	دیموس ۳۶
		اقطاع ۳۷
		سالاریه ۳۸
		رسم دونم ۳۹
		رسم زمین ۴۰
» [ی]	}	بصمه آنچه‌سی ۴۱
		حق بویوندوروق ۴۲
		» اغالق ۴۳
		» قولقی ۴۴
		رسم چفت ۴۵
[ک] حرفیه		چفت آنچه‌سی ۴۶
» [ل]		رسم چفت بوزان ۴۷
» [م]		» طابو ۴۸
» [ن]		» آسیاب ۴۹

جهتی اورایہ تملیق ایلہ یالکنز وارداتک انواعی و صورت طرح و تحصیل
 و کیفیت تخصیص و تقسیمی حقنہ جریان ایدن احوالی بیان ایدیورز:
 تکالیف شرعیہ نك درت اساسی اوله رق اولجیده ذکر ایتدی کمز زکات
 واعشار و خراج و جزیه مقابلی دولت علیہده طرح و استیفا اولنان
 رسوم شونلر در :

تکالیفک اسماری : (صورت طرح و تحصیلاری زیرده ابجد
 حروفی ترتیبیلہ ایضاح ایدلمشدر .)

نومرو

	{	عادت اغنام رسمی	۱
[ا] حرفیه	{	اوندہلق »	۲
	{	اغنام رسمی	۳
	{	سلامت انچهسی	۴
[ب] »	{	کچید رسمی	۵
	{	طوپراق باصدی پارهسی	۶
	{	آغیل رسمی	۷
	{	چیت پارهسی	۸
[ج] »	{	اوتلاق رسمی	۹
	{	یا یلاق »	۱۰
	{	قشلاق »	۱۱
[د] حرفیه		اغنام باجی	۱۲
	{	قصاب خانہ باجی	۱۳
[ه] »	{	» سلح خانہ	۱۴
	{	» سر خانہ	۱۵
	{	» کله خانہ	۱۶
	{	» باچه خانہ	۱۷
	{	کله ایاق جکر پارهسی	۱۸

تکلیفه عائد ایدی . شمدی دولت عثمانیه نك تأسسندن تنظیمات خیره نك اعلاننه قدر تکالیف شرعیه نك نصل تطبیق ایدلدیکی بیان ایده جکز .

درس

۶

دولت عثمانیه نك تشکلندن صکره تکالیف شرعیه

و

مقابلنده آلمان واردات

دولت عثمانیه نك تا بدایت تشکلنده یعنی سلطان اورخان زماننده جاندارلی قره خلیل [خیرالدین] پاشا طرفندن عسکرلک و مالیه نقطه نظرندن پک مهم اولان تیمار وزعامت اصولی احداث اولمشدر . فتح و ضبط اولنان محللرک اراضیمی کرک عشریه ، کرک خراجیه اولسون اراضیء امیریه حکمنه قونلشدر .

هریر ضبط اولندقجه اراضیمی درحال مأمورین مخصوصه معرفتیله تحریر ایدیلرک وارداتی (خواص هایون نامینه خزینیه و (دیرلک) نامیه وزرا و امانا و زعمایله تیمارلو و سپاهیلره (وارپهلق) نامیلره سنجاق بکلرینه و قلعه دیزدارلریله محافظلرینه و [تخصیصات] نامیه دولت و ملت یارار اقلری مشهود اولان غزاة مشهوریه و جلالت قدرلری مسلم بولنان اعززه اوقافنه تخصیص ایدلمشدر .

بونلرک تشکیلاتی و امور مالیهیه تعلق اعتباریله وظيفه لرینی آتیده تشکیلات مالیه بختنده تعریف ایدر ایسه ک دهنا مناسب اوله جقندن بو

ثانیاً طرح اولنان جزیه سنویه بی طویدن طلب و تحصیل ایتیموب اداسنجه سهولت اولقی اوزره شهری زنیکنلردن دردر اورتیه حالیلردن ایکیشر فقیرلردن برر درهم اولهرق اخذ واستحصال ایلمک نالناً قادینلردن وصبی ومقعد واعمی ومفلوج وپیرفانی وکشیش کبی نصرتدن محروم اولانلره جزیه طرح ایتمامک .

نصرت : غزایه ومحاربهیه یاردم ایتمک دیمکدر . ذاتاً جزیه نیک تعیین درجاستنده کی مقیاس بو یاردیمک درجه سیدره . شرعاً جزیه کذار اولنلرک فقیرلری یایاز، متوسط الحال اولانلری سواری، غنی اولانلری کندیمی ایله برابر بر بشقه سنی ده آتالاندیره رق محاربهیه یاردم ایده . جکلری فرض و تقدیر ای دیلهرک اوچ قسمه آیرلمش و یوقاریده سویانیلان جزیه مقدارلری بو صورتله یاردم ایلدیکی وقت وقوع بوله جق مصارفات مقدارینه کوره بالحساب تعیین وقاعده آتخاذایدلمشدر . بوراده دخی نظر عبرت ودقته آله جق بر نقطه حکمت وار . معلومدرکه علم ثروت علماسی « تکالیف عمومییه بی افراد ملنک کافه سی اقتداری نسبتنده ویرملی امتیاز واستثنا اولمه لی بونکله تکالیف کمال خفت وسهولتله اوده نیله بیله جک صورتده طرح و تحصیل ایلملی » دیرلر . شو سوزلرک ماخذ قدیمی آرانیلورسه انلردن بریمی ده ایشته فقههای کرامک احادیث نبویهیه مستنداً بو جزیه شرعیه نیک طرح و تحصیلی حقنده وضع ایتدکاری قنون وقاعده لر اولدینی اکلایشلور .

دیمک که بو بابده کی فضل وشرف فقههای مشارالیه مه عاندذر . زیرا آنلر او قاعده بی اون درت عصر اول وضع ایتشلردر . بورایه قدر بیان اولنان احکام تکالیف شرعیه نیک اساسلرینی تشکیل ایدن درت

صاحبسز قالان اراضی دخی (اراضی امیریه) عد ایدلمشدر . بوکا
(ارض ملکیت) و (ارض بیت المال) و (ارض سلطانی) دخی دینمشدر .
سوریه قطعه سنده بو قبیل اراضی به اراضی شمسیه اطلاق اولنور .
احکام و معاملاتجه جمه سی مساویدر .

اراضینک بو نوعی اوزرینه وضع اولنان تکلیف ، عشر و خراج
اولیوب اجرتردر و بونلری زراعت ایدنار مستاجر دیمکدر .

احکام شرعیه نیک اراضی به تعلق ایدن قسمنی بو قدرحق ایضاح
کافیدر . تفصیلات سائرینی دولت عثمانیه نیک تشکیلدن صکره وضع
اولنان قوانیندن بحث ایدرکن اعطا ایدرز .

جزیه

جزیه : نفوس غیر مسلمه اوزرینه خدمت عسکریه مقابلی طریقه
اولنور بر رسمدر .

لسان شریعتده جزیه ایکی قسمدر . بریسی مقطوع جزیه دیگر
علی الرؤس جزیه در .

مقطوع جزیه : حین فتحده صاحباً تعیین ایدیلان بدل مقطوعدر .
نه شکلده ونه مقدارده قرارلشدیرلمش ایسه اوپله النور .

علی الرؤس جزیه : هر کسک استطاعت مالیه سی کوزهدملک اوزره
شخص اوزرینه و آدم باشنه طرح اولنان جزیه در .

بو باده متخذ اولان قواعد شرعیه شونلردر :

اولاً مکلفینی اوچ صنفه آیره رق غنی اولانلردن سنوی قرق
سکز واورته حاللیدرکن یکرمی دردر ، فقیر اولانلردن اون ایکیشر
درهم آلمق .

معامله‌سنى ایفا ایچون صحابه‌دن ایکی ذات مأمور بیورلمش ایدی .
مأموریتلرینی بالا کمال عودت ایتدکن صکره حضور خلیفه‌یه داخل
اولدقلرنده خلیفه مشارالیه بونلره خطاباً « ارضک طاقتی خارجنده
بر شی تحمیل ایتماش اولدیفکیزی پک مأمول ایدرم » بیورمشلر
آنلرده جواباً « خیر یالکیز طاقتی مقداری تحمیل ایلدک اکر زیاده
قیسه ایدک طاقتی قالمزدی » دمشلردر .

بو فقره دخی بزه کوستریبورکه آوروپایه پک چوق عصرلردن
صکره منتشر اولان علم اقتصادک اک زیاده دقتله تجری ایتدیکی قاعده
اعتدالجویانه وتبعه پرورانه اساسی خلیفه مشارالیه ده اوزمان وضع
واتزام بیورلمشلردر .

ذاتاً طرح تکالیف حقنده اول وقتلر بر چوق قاعده‌لر وضع
ایدلمشدرکه بونلر عادتاً علم اقتصادک اس اساسی حکمنی المش والیوم
دستور العمل بولمشدر . مثلاً بر ارضک صولری منقطع اولدینی ویا
بر ارضه صو باصوب زراعتیه آفت اصابت ایلدیکی حالده اوراردن
خراج آلتامسی وخراج النان یرلرده بر سنهده ایکی محصول ویرن
اراضیدن ایکی دفعه خراج آلتامسی فقط عشر النان یرلرده محصول
تکرر ایتدکجه عشرکده تکرر ایتسی او زمانک ائرننددر .

دنیه‌بیلورکه اسان شریعتده (خراج) دنیلان تکالیف الیوم
اوروپانک بعض محملارنده قبول اولنان قداسترو اصولنک عینیدر .
آرالرندهکی فرق قداسترودهکی خریطه‌نک مکملیتیدر . کرك اراضی
عشریه کرك اراضی خراجیدن معدود اولان محملارده اهلی قدیمه
سنک ترک وطن ایتسندن ویاخود بلا وارث وفات ایتسندن ناشی

درس

۵

خراج

خراج : آراضیء خراجیه ده الزنان تکالیفدر .

آراضی خراجیه : ا کر حکمدار اسلام بر ملکئی فتح ایستیکی زمان اهالیسنی قیرمیوب واسیر ایتمیوب مملکتزنده ابقایبلر والارنده اولان یرلرنیینه آناره تملیک ایدرک وظیفه تعیین وکندیلرینه جزیه وضع ایدر ایسه اول آراضی خراجیه و اول وظیفه ده خراجدر . خراج ایکی قسمدر . بریسی خراج مؤظفدر . دیگرى خراج مقاسمدر . خراج مؤظف : آراضیء خراجیه مساحه ایدیلرک مقطوعیت وجه ایله جریب ویا دونم باشنه سنه ده بر مقدار اچنه النور . خراج مقاسم : آراضیء خراجیه نك محصولاندن عشردن نصفنه قدر حصه النور .

خراجك طرح و تقسیمنده نصاب طاقت ارضدر . یرك تحملنه کوزه محصولك عشرى ، سدسى ، خمى ، ثلثى ، نصفى درجه سنه بر مقدار آنور خدعايه مى نصفدر . اندن زیاده وضع اولنه ماز . بناءً علیه بر محله خراج وضعی ایچون اول او راسی مساحه ایدمك ثانیاً طاقتی کوزه دمك لازمدر .

حتى مشهوردر : صدر اسلامده خلیفه ثانی حضرت عمر الفاروق عراقی ومصرى وشامی فتح ایستکلری زمان محضر صحابه ده آراضیسنه خراج وضعنه اجماع صحابه ایله قرار ویرلمش وعراقه وضع خراج

شو حقيقت اقتصاديه بي بيلميان بعض مؤلفر صوك زمانره قدر
بو اعتراضى كتابلرينه ذرچ ايدو كلسلردر كه بو كون شمرك كافه
تشريعات و حكيمانه وقوف ادعاسنده بولنان اوروپا مدنيتى ايجون بو
ذهول بيوك بر نقيصه ايدى .

فقط آثار اخيره ده بوجهت آكلاشامغه باشلامش واو اعتراضده
اسكى قوتنى غائب ايدرك يالكز بونك شمدي تطبيق ايدلمكده اولديغنى
بيان ايتمكدن عبارت قالمشدر .

واقعا شمدي آلمقده اولديغمز عشر خطه عراقه دن بشقه يرلرده
هپ مساوى مقدارده يعنى تجهيزات عسكريه و معارف و منافع حصه لريله
برابر سگزده برنسبتنده اولوب حاصلات غير صافيه دن آلمقده ايسه ده
بزده شهر جوارنده كى ترلا و بوستانلردن ماعدا اراضيده هنوز صنعى
و طبيعى كوبره لرله قوتلنديرمك و جدوللر و قنالملر و ماكنه لرله صولامق
كبي و سائط زراعيه و اسقائيه وجوده كتيريله ميوب هر طرفده حال طبيعىده
يعنى قوه اسقائيه سمان و قوه انباتيه ارضدن و فيض و بركت دخى اللهدن
بكنمك صورتيله زراعت ايدلمكده اولديغدن دولتجه شمديلك حاصلات
غير صافيه صورتك واردات صافيه صورتنه قلب و افراغنى تطبيق
ايدمك زمان كلمه مشدر .

زراعت شمديكى حل ابتدا ايسسندن قورتيلوبده بلك مترقيه ده
اولدينى كبي معدنى، كيميوى، حيوانى كوبره لر و ترقيات فيه ايله موافق
صوك سيستم ماكنه لرله اجرا و مزروعات و سائط جديده ايله اروا
واسقا ايدلمك باشلا دىنى زماندن اعتباراً اعشارك مصارف استحصاليه سى
تماماً چيقدقدن صوكره اراضينك حاصلات صافيه سى اوزرينه آلمقى
اسبابنى تأمين ايتكده ممكن اوله جغه شبهه يوقدر .

اراضی عشریه به طرحی ایحاب ایدن تکالیفک نسبتی نصف عشر
ویا تام عشر اولی حکم شرعی مقتضاسنددر .

زکات خارجک احکامی بیان ایدر کن اراضینک یاغور ودره
صولیبه صولانان قسمک تام عشره ودولاب وماکنه وسائر وسائطه
اروا واسقا ایدیلان قسمک نصف عشره تابع اوله جقارینی بیان
ایتمشیدک بو باده صادر اولان حدیث شریف منطوق منیفنده اسقا
جهتدن زحمتنر محصول ویرن اراضیدن تام عشر آلمسی لازمکدیکی
حالده مشقت ایله اروا واسقا ایدیلهرک محصول ویرن اراضیدن نصف
عشر آلمسک امر اولنسی پک بیوک برهمنه اقتصادیه در .

معاملات عشریه ده بواساس اقتصادینک دائماً نظر اهمیت ودقتده
طوتلسی مقتصدین ایچون واجیدر .

بالخاصه بومهمه اقتصادیه اوزرینه بوراده بر بحث آچهرق انظار
تدقیق وتبعکزی جلب ایتمک ایسترم .

معلومدرکه اوروپا مالیونی علی الاکثر بزم اعشارک محصولات
ارضیه دن استیفاسنده قاعده اقتصادیه جه مزاحم ومصارف استحصالیه
نظر اعتباره آلمیوب حاصلات غیر صافیه دن آلدیغنی بیان ایله عشر
شرعی به اعتراض ایتمشدردر .

حالبوکه شو حدیث شریف کوستریورکه عشر شرعیده محصولک
مصارف ومزاحم استحصالیه سی اساس تشریعه ده نظر اعتباره آلمشدر .
اوروپالیبردها مدنیت نه دیمک اولدیغنی بیلمدکاری بر زمانده یعنی بوندن
اون اوچ عصر اول عشر وضع ایدیلورکن مصارف ومزاحم
استحصالیه سی اولیانردن تام واولانردن نصف عشر النمی تشریح
ایدلمشدر .

درس

۴

عشر شرعی

عشر : وقت حصاده محصولات ارضیه دن اخذ اولان مالہ اطلاق اولنور . جمعنه (اعشار) ، تحصیل وجبایت ایدناره (عشر) (عشور) (معشر) دنیلور .

عشرک مشروعیتی « محصولات ارضیه کزک حق زکاتی یوم حصادنده ویریکز » معناسنی متضمن اولان [و آتوا حقه یوم حصاده] آیت جلیله سی ایله زکات بچینده بیان ایلدی کمز [فیما سقته السماء العشر الی اخره] حدیث شریفی احکامنه مستنددر .

اعشارک حقیقتنی ، مطرحنی ، خراج ایله اولان فرقنی کلامق ایچون اول امرده اراضی حقنده کی احکام شرعیه بی محملاً بیان و تقریر ایتمه من لازمکلور .

کتب فقیهه و سیاسیه مزده اراضی ابتدای امرده صاحب و مالککاری اعتباریله ایکی نوعه تقسیم اولمشدر . برنجیمی اراضی عشریه ایکنجیمی اراضی خراجیه . اراضی خراجیه نک تعریفنی محلهه بر اقدرق بوراده یالکز اراضی عشریه نی اک مختصر صورتده تعریف ایدم :

اراضی عشریه : حکمدار اسلام بر مملکتی فتح ایدوب اراضیسنی غنیمینه تقسیم ایلمه یا خود قبل الفتح اهالیسی اسلام اولوب حکمدار ، اراضیسنی اللرنده ایقا ایتسه اول اراضی ، عشریه در .

سوائم) بزده (عادت اغنام) شكندنه تحصيل اولمغه و(تكالیف عرفیه) نامیله بر طاقم ویرکو و رسملر المغه باشلا دینی زمانلر بونلرک زکاتدن معدود اوله جقمیرینه دائر فتوالر صادر اولمشدر بر قاجنی مثال اوله رق ذکر ایدلم :

۱ فتوی (بهجة الفتاوان) . عادت اغنام جمعنه مأمور اولان زید عمروک قیونلرینی صایوب رسمنی آلدقه عمرو ویردیکی قیونلری وبارهلری زکات نیتیه ویریحک زکاتی یرینه کچرمی ؟ الجواب : کچر .
۲ فتوی (نتیجه الفتاوان) تکالیف عرفیه اخذینه مأمور اولان زید تکالیف عرفیه نامنه عمروک شوقدر آچهنی آلدقه عمرو ویردیکی اچهنی زکات نیتیه ویریحک زکاتی یرینه کچرمی ؟ الجواب : کچر .
۳ فتوی (علی افندی فتاواسندن) تجار طائفه سندن زیدک مال تجارتندن کمرک نامیله ویردیکی اچهنی زکات نیتیه ویریحک زکات یرینه کچرمی ؟ الجواب : کچر .

زکاتک تکالیف شرعیه میاننده نصل النوب ویرلیدیکی بورایه قدر خلاصه ایدلمش اولدیفندن دولت عثمانیه نك تأسسندن صکره تنظیمات خیریه نك اعلاننه قدر کچن مدت ظرفنده بونک نه صورتلره افراغ ونه وجهله طرح و تحصيل ایدلیدیکی ونه کبی اقسبامه شعب ایدرک نه کبی قوانین وقواعد تابع طوتلدیغنی ایلروده بحث مخصوصلر نده کوره جکمزدن زکات شرعی بحثنده بیانات واقعه ایله اکتفا ایدرک عشر شرعی بحثنه کچوروز .

مندرج مباحث مخصوصه سندن تتبع ایدہ بیلر لر . یالکیز ز کاتک ہیئت
مجموعه سنه و علی اخصوص صورت تادیه و صرفنه عائد بعض احکام
شرعیہ وارد زکہ انلر کده بو بحثه علاوه سی فائده دن خالی دکا در .

ز کات شرعاً یدی صنف مصرفه ویر یله بیلور .
فقیر ، مسکین ، مکاتب ، مدیون ، فی سبیل الله منقطع ، ابن سبیل
عامل ، صنفلر یدر .

فقیر — نصاب مقدارنده ماله وانک قیمتته مالک اولمیاندر .

مسکین — هیچ بر شیئی اولمیاندر .

مکاتب — رقبه سنی ملو کیتدن قور تارمق ایچون ائندیمی ایله بر
بدل معین اوزرینه سوز کسایشان کوله در .

مدیون — بورچندن فضله نصابه وانک قیمتته مالک اولمیان
بورچیلدر .

فی سبیل الله منقطع — تحصیل علوم ویا ایضی حج ایچون یوله
چیقوبده نفعه سنک نفدی (پارسنک یتیمی) ویا دابه سنک هلاکی
(سنکنک اولمی) سببیه یولده قالمش اولاندر .

عامل — ز کات تحصیلنه مأمور اولانلر در .

شو تعریضات فقیهه دن ا کلاسیلیور که ز کات ایله مکلف اولانلر
اغنیاء و کندیلرینه ز کات ویریلانلر محتاجین و فقرا عد ایدلمشلر در .
ز کاتی اغنیاء بر وجه محرر محل صرف اوله رق احکام شرعیه
ایله تعیین اولنسان صنوفه بلذات ویره بیادکاری کی دوات و حکومت
طرفدن کوندریلان عاملاره دخی تادیه ایدر لر .

حتی آشنایده بحث مخصوصنده بیان اولنه جنفی وجهله (ز کات

ركازى بولوب چيقاران خمسنى زكات اولارق ويرمكله . مكلفدر .
معدنلر ، مملخلر ، دفينهلر حقتندله ايلروده صرملرى كلدكجه
تفصيلات لازمه ويربله جكندن بوراده ياكيز اساس شرعى نى بوقدر جق
بيانله اكتفا ايدىوروز .

زكات خارج

خارج : اصطلاحات فقهيه ده كرك يا غمور ونهر صولر بله ويا طولاب
وما كنه واسطه سيله سقى اولنان اراضيدن آلنان محصولات متنوعه
كرك اورمانلردن ، طاغلردن كسييلان كراستلر وطوپالانيلان ميوله لاله
سائر در . بونلرده نصاب بوقدر . هر نه مقدار محصول اخراج
اولنور ايسه زكات اخذى واجب اولور .

بونلردن آلنه جق زكات شرعى يا تام عشر ويا نصف عشر در .
يا غمور ونهر ودره صولر بله بلا واسطه صولانان اراضى محصولاتندن
تام عشر ودولاب وما كنه كې وسائلله اروا واسطه ايديلان اراضى
محصولاتندن نصف عشر آلنور .

بويا بده كى دستور شرعى (فيما سقته السماء العشر وفيما سقى بالسانية
نصف العشر) حديث شريف مشهوريدر .

مؤخرآ اراضى كسب وسعت ومعاملات عشريه احراز اهميت
ايتدكجه فقهاى عظام ، عشرى ده مستقل بر بحث اولوق اوزره تفريق
ايتشلر و زكات خارج قسمنى عشر و خارج ويرميان اراضيدن ماعداسندن
استخراج ايديلان محصولات ارضيه قصر ايتشاردر .

زكات اقسام اصليه سننى و بونلر ك قواعد وجوب و تحصيللر نى
اجمالآ بيان ايلدك دهها زياده تفصيلات آرزو ايدنلر كتب فقهيه ده

کیلی : کیله ایله اولچیلان مال — (مکیلات)

وزنی : طاریریلان شی — (موزونات)

ذراعی : ارشون و مترو ایله اولچیلان شی — (مذروعات)

صناعی : بر صنعت ایله یاپیلان شی — (مصنوعات)

عددی : صاییلان شی — (معدودات)

مثلی : چارشو و بازارده معتدبه یعنی بهانک اختلافی موجب بر

تفاوت اولمقسزین مثلی بولنان شی (مثلیات)

قیمی : چارشو و یازاده مثلی بولنمیان و بولنور ایسهده فیاتجه

متفاوت اولان شی (قیمیات)

فقهای کر آمدن بمعضلری زکات عاشر بختی زکات عروض بختیه

ادخال ایشلر و اکثریت ایسه بونی بر بحث مستقل اولمق اوزره ذکر ایشلردر.

اسامی اعتباریله مال تجارت عروض میننده داخل اولدیغندن

توحید ایدنلر او اسامی محافظه ایشلردر.

فقط یوقاریده مختصراً بیان اولندیغنی اوزره زکات عاشرده

تاجرک یعنی صاحب مالک صفتنه کوره احکام تبدیل ایتدیگی ایچون

تفریق ایدرک بحث مستقل یازانلر اهمیتنی نظر اعتباره المشلردر.

بو بحث آتیده کمرکلر مباحثنده درمیان ایده جکمز احوال

واحکامک اسامیرینی کوستردجکی ایچون بزده مستقلاً بر باب اولهرق

تشکیل و تحریر ایدن فقها مزک مسالکیرینی ترجیح ایلدک .

زکات رکاز

رکاز : اصطلاحات فقها ده الهک یرده یر ایتدیغنی معدنلر و انسانلرک

دفن ایتدیگی ماللره علم اولمشدر .

درس

۳

زکات عاشر

عاشر : صدقات تجاریہ نیک اخذیچون طرف دولتیدن انواع شروط و قیود ایله طرق تجارت اوزرینه نصب اولئن مأموردر . بونلره عامل دخی دیرلر شمدیکی کمرک و تحصیل مأمورلری کبی . صدقات تجاریه : اموال تجارتدن الیه حق زکات و عشروریم دیمکدر . بونده نصاب ، یوقازیده عروضک زکاتنده سویلدیکنز مقداردر . اموال تجارتده نسبتی یرلی واجیبی اولوق کبی بعضی احواله کوره تبدل ایدر . مثلاً لسان شرعده (حربی) دنیلان اجنبی تجارینیک مانندن قرقده بر یرینه اونده بر آنور اسباب و شرائطی کتب فقهیهده مندرج اولغله ارزو ایدن اورالره مراجعت ایده بیلر .

مال تجارت : کیلی ویا وزنی ویاخود ذراعی ویا صنعی و عددی و مثلی ویا قیمی اولسون ذکاته تابعدر .

مال : لسان شرعده طبع انسانی مائل اولوب ده وقت حاجت ایچون ادخار اولنان شی درکه منقول و غیر منقوله شامل اولور .

منقول : بر محلدن محل آخره نقلی ممکن اولان شی درکه نقود و عروضه و حیوانات و مکایلات و موزوناته شاملدر . (منقولات)

غیر منقول : خانه و اراضی مثللو محل آخره نقلی ممکن اولمیان شیدر . شمدی امریقاده مجموعی دیردن پارچهلی و ویدملی اوله برق انشا

ایدیلان مبانینک سوکیلوب بشقه یره نقلی امکان الیه الشمس اولمسنه کوره بوقسم خانه لرده اموال منقوله دن عدایدیله بیلورلر . (غیر منقولات)

عروض : عرضك جمعیدر سوائم ونقودك غیرى اموال معنا -
سندر . تجارت نیتی ایله طوتیلور ایسه نصابه بالغ اولان بیلامنش
مقداری قیمتک قرقده بری نسیتمده زکاته معروضدر .

تجارت ایچون اولیان عروضك زکاتی اولماز . بناءً علیه زینت
ایچون اولان جواهر ولائییه زکات ترتب ایتمز . فقط تجارت ایچون
اولور ایسه زکات واجب اولور .

عروضده نصاب . ایکوز درهم کوش ویا یکرمی منقال آلتون
قیستنده اولان تجارت مالیدر . مع مافیه نقوده آلتون وکوش نصابی
یکدیگره ضم و علاوه ایلدیکی کبی من تجارتک قیمتیه نقوده ضم
ایدیلهرک نصابه بالغ اولور ایسه زکات لازم کالور .

فقط بونارک بیلامنلری اعتباریله مدتلیری یکدیگرینه ضم ایدیلهر
مثلا تجارت مقصدیله اله بولندیریلان سوائم دخی عروضدن عد
اولته بیلور ایسهده زکات سوائم ایله زکات تجارت مقدارجه وسبیجه
مختلف اولدیغی ایچون برینک مدتی اوبرینک مدتیه ضم ایدیلهر
صاحبنک نیت وقرارینه کوره مبدأ تعین ایدر .

زیرا تجارت مالندن زکات مقداری دائماً ربع عشر یعنی قرقده
بر ایکن سوائمده اولیه دکادر . یوقریده بین ایدلدیکی وجه ایله نوعه
کوره تخلف ایدر و تجارت مالنده سبب زکات یالکیز نصاب نامییه
مالک اولمقدن عبارت اولدیغی حلاله حیوانات سائمهده سبب زکات
عدد معینه مالک اولمق واوره تمک ویتشدریمک مقصدیله اله بولندیر .
مقدر .

نصابه بالغ اولان (الاجق) دخی زکاته تابعدر .

عيناً آلتق جائز اولدينى كېي قيمت تقديريله تقدراً آلمغه مساع شرعى اولدينى بيلمك بزم ايچون بو بحثده كافيدر .

زكات نقود وعروض

نقود : نقدك جمعيدر نقدين و ثمنين دخى دينور آلتون وكوشدن عبارتدر . كرك كوچله ويا سكه كرك حلى ويا آوانى اولسون جهلسى زكات معروضدر .

نصاب ، كوشده ايكي يوز درهم شرعى [۱۷۵ درهم] آلتونده يكرمى مثقالدر . قرقده برى زكات اولهرق ويرياور ؛ كسرلر نصابك خمسنه بالغ اولمادچقه زكات و يرلمز يعنى كوش نصابى اولان ايكي يوز درهمدن صكره هر قرق درهمده بر درهم والتون نصابى اولان يكرمى مثقالدن صكره هردرت مثقالده ايكي قيراط زكات اعطا اولنور . التون وكوشده ايكي نصاب يكديكرينه ضم و علاوه اولنور بنا ، عليه اللى درهم كوش و يوز اللى درهم كوش قيمتمنده اولمق اوزره اون بش مثقال التونى اولان كسه ملك نصاب عد ايدياور و زكات و يرمهسى لازم كلور .

حلى : زينت اولمق اوزره طاقيلان ، قوللانيلان شيلردر . قاديئلر ايچون : طراق ، كمر ، كردانلق ، بيهزيك ، ار كيكار ايچون : قوردون ، قول دو كهمسى ، يوزك ، مهر كيسهسى كېي . بونار مرصع اولدقلىرى حالده طاشلرينه زكات لازم كلوب يالگز التون وكوشلرينه زكات و يرلمك ايجاب ايدر . سببى [زكات عروض] بحثده ا كلاشيله جقدر . آوانى : آنيهك جمعيدر قاب نوعندن اولان شيلر ديمكدر ، صحن ، ظرف ، توتون طبقهسى ، انفيه قوطوسى ، شمعدان وساړد كېي .

زکات سوائم

سوائم : سائمه نك جمعيدر . سائمه : سئنه نك نصفندن زياده سئندم . اوت اوتلامقته باريئان وقيرده ياييلان وانلري يئيلن حيوانات اهليه يه اطلاق اولنور . بونلردن زكات ويريلور . ييالك ياريسندن زياده سئنده اخورلرده بسلنان حيوانلره علوفه ديرلر ، بونلر ك زكاتي اولماز . حيوانات سائمدن زكات ايله مكاف اولانلر : دوهلر ، صغيرلر ، قويونلردر . بونلر ك نصابي دوهلرده بش مانده و صغيرلرده اوتوز و قويون و كچيلرده قرقدر .

آتلردن استرلردن مركبلردن تجارت ايچون يتشديرلديجه زكات انهميه جئني كي دوه ياوريلري بوزاغيلر قوزيلر اوغلاقلر ايچون زكات طاب ايديله مز . فقط بونلرده سوريده داخل تعداد اولور . حتى قرق عددي بر قويون سوريسي تاماً ياورولردن مركب اولوب ايچئندم يالكيز بر بيوك قويون بولنسه ينه زكات واجبدر .

مقدار نصابه واصل اولان حيوانات سائمه نك عددي زياده لشدكجه زكاتك نسبتى تناقص ايدر كه بو حال (علم اقتصاد) نقطه نظرندن ، على الخصوص [تكليف متزايد] نظريه لرني تعقيب ايدن ماليون طرفندن يك زياده دنمه تدقيق ايديله جك مسائل مهمه اقتصاديه دندر . سوائمك حد نصابنده آله جق زكاتك مقدارلري و تزايد ايتدكجه نسبتلري و اسباب موجبه شرعيه سي مدونت فقهييه مزده يك مفصل بر صورتده مندرج اولوب آنري بوراده جمع و بيان خارج از امكاندر .

يالكيز اساسلري شو صورتله ضبط و قيد ايتمك و سوائمك زكاتنده

بررسی تکالیف شرعیه ، دیکری تکالیف عرفیه ؛
 پروگرامز مه جنبه اولاً تکالیف شرعیه و انک قواعد طرح
 و تحصیلنی تدقیق و انواعنی بیان ایدهلم ؛
 تکالیف شرعیه ؛ احکامی کتب فقهیهده تفصیلات لازمه سهیمه
 مندرج و تقسیماتی شرع شریفه مستند اولان تکلیفردر .
 اساسلری درتدر .

زکاة

عشر

خراج

جزیه

زکاة : حاجت اصلیه سندن خالی نصابه مالک اولانلری بیلامش
 مال نامیلرینک قرقدنه برینی سندن سنهیه تفریق ایدرک اعلنه اعطا
 ایتمکدن عبارت بر عبادت مالیه سنویهدر .
 حاجت اصلیه : نفقه ، مسکن ، یازاق قیشلق البسه ، صنعت ادواتی ،
 خانه اشیامی ، بینهجک آت ، اوقویهجق کتاب ، کبی شیردر .
 نصاب : هر نوع مالدن زکاتک واجب اولدیفنی مقدار دیمکدر .
 مال نامی : ربخ و تجارت و توالد و تناسل ایله تراید ایدن ونما .
 لندیرمغه صاحبی مقتدر اولان مالدر .

فقهای کرام زکاتی و محل و جوبنی بش قسمه آیرمشلردر .

۱ سوائم

۲ نقود و عروض

۳ عاشر

۴ زکاز

۵ خارج

بو صفحاتی بو صورتله ترتیب ایده بیلیمک ایچون الیمزده منتظم اثرلریمز یوقدر . بونلری موجود تاریخلریمزدن ، مالیه مسلککنده دوام ایدن اوتوز آلتی سنهک خدمتمزده الده ایده بیلدیگمز قیود و وثائق رسمیه دن ، آوروپاده بزه عئد اوله رق یازیلان و صحتی بعض وثائق ایله تأییدین اثرلردن تبع و جمع و تالیق ایتمک صورتیه وجوده کتیره جکز .
افندیلر

مفاخر مایه مزدن اولان بوا ساسلری تحری ایدرک تدوین ایتمک او خزائنی ظاهره چیقاردرق قیمت و حکمتلرینی اکلادقدن سوکره امور مالیه مزک تنظیم و اصلاحنه چالیشق مالیه مسالکنه سلوک ایده جک ، اختصاص پیدا ایلمه جک اولانلر ایچون فرض عیندر . بدایت امرده هر شیده نقصان اوله بیلور . فقط هدف تعیین و مساعی یکدیگره ضم و توحید ایدیله رک دوام ایدر ایسه تکامل وجوده کلیر .
ایشته آنجق بو طریق ایله حرکت ایدرک تبعاتنه و بذل مساعییه دوام ایده جک اولور ایسه مک مقصده وصول میسر اوله بیلور . سی
و غیرت بزدن ، توفیق و عنایت اللهدن .

درس

۲

قبل التنظيمات — تکالیف مرصوده

دولت عثمانیه مک بدایت استقلالی اولان ۶۹۹ تاریخندن تنظیمات خبریه مک نسر و اعلان ایلدیکی ۱۲۵۵ تاریخنه قدر بش بحق عصر ظرفنده الدینی احوال و اوضاع تاریخیه اعتباریله تکالیفی ایکیه تفریق ایدیورز .

— بعدالتنظیمات —

تکالیف موجوده :

- ۱ بالواسطه آلمان تکالیف — انواعی وقواعد طرح و تخصیصی
 - ۲ بلاواسطه آلمان تکالیف — انواعی وقواعد طرح و تخصیصی
 - ۳ انحصار لر — انواعی ومقابولاتی وفوائد ومحاذیری
 - ۴ حکومتی عائدہ مؤسسات نافعہ وصناعیہ — موجودانواعی ومقابولاتی
 - ۵ مقطوع ویرکولر — فرمانبری امتیاز لری
 - ۶ واردات وخصوصات سائرہ — انواعی وقواعدی
- تشکیلات مالیہ :

- ۱ مأمورین ووظائفی
 - ۲ تشکیلات اداریہ وتقسیمات قلمیہ
 - ۳ بدایت تنظیمات دن اعلان مشروطیتہ قدر آلتمش طقوز سنہک اجمن
- مشروطیت دن صکرہ قبول ایدیلان اساس لر

- ۱ تکالیف عمومیہ حاضرہ وقانون لری
 - ۲ تشکیلات مالیہ حاضرہ وقانون لری
- شو تقسیمات دنده اظهار ایدیور که کرک تکالیف کرک تشکیلات اعتباریلہ احوال مالیہ مزی اوچ مهم قسمه آریورز .
- بونک بریسی دولتک بدایت تاسسی اولان ۶۹۹ سنه سندن تنظیمت خیریهنک تاریخ اعلانی اولان ۱۲۵۵ سنه سنه قدر مرور ایدن مدته ایکنجیمی تنظیمات خیریه دن اعلان مشروطیتہ قدر کچن زمانده اوچنجیمی ده ایوم احکامی مرعی اولان تکالیف وتشکیلات قانونلرینه عائددر .

امور ماليديه انتساب ايتمك ايستيانلارك بواحكام وقواعدك اصليرينه كسب وقوف ايتمك ايجون كتب فقهييه وسياسيه نك بوندره دائر ابواب ومباحثني لايقيايه مطالعه وتديق ايدرك تطبيققاند اكا كوره حركت ايتلمرى ممكندر .

فقط بدايت احوالده بو صورت پكده قولاي برشى اولمديغندن بزدرسلىمزده نيك عثمانيدهده تطبيق ايدلان تكاليف قواعدى وتشكيلات ماليه اساسلى حقتنده معلومات ابتدائيه وجمليه ويرمك صورتيه مهما امكن او تبعمه برطريق آچه جغز .

شو اساس آكلاشلقدن صكره مكتملزك پروغرامى موجبجه درسلىمى بر وجه آتى ترتيب وتقسيم ايدىورز :

اولا تكاليف وقواعدى حقتنده برمقدمه وتاريخى برمدخل بعدده درسلىك هيأت مجموعهمى قبل التنظيمات ١ وبعد التنظيمات ٢ ناميه ايكيه تفريق .

— قبل التنظيمات —

تكاليف موجوده :

١ تكاليف شرعيه — وقواعد طرح وتحصيلي

٢ تكاليف عرفيه — وقواعد طرح وتحصيلي

تشكيلات ماليه :

١ مأمورين ووظائفى

٢ تشكيلات اداريه وتقسيمات قلميه

٣ دولتك بدايت تاسسندن اعلان تنظيماتقدر بشيوزالتي نيك اجمال

و اوروپا لسانلرينك كافه سنده (فينايس) دينيلان دولت مالي و صندوقلار يدر .
تعريفى : خزينه دولته كيروب چيقه جق اموالك صورت جلب و جمع
و جمعى ايله ماوضع لهرينه صرفى حتمده كي اصول و قواعدى وادله و احكامى
بيلديرمكدر .

غايى : اموال مستحصله نك . صرفيات واقعه نك حسابلرينى اوقات
معينه سنده لازم كلن محالره اعطا ايده رك برائتى اثبات ايتك و مقابله نده
ناائل مكافات اولمقدر .

فائده سى : تكاليف موضوعه نى مكلفيندن سرعت و سهولتله تحصيل
و مصالح عموميه نى تنظيم و تسويه ده رسوخ پيدا ايتمكدر .

تكاليف : تكليفك جمعيدر . تكاليف ثروت عموميه مليه دن بر
قسمنك خدمات عموميه نى ايضا ايچون دولت صندوقلرينه تسليميدر .
خدمات عموميه : ملك و ملك محافظه و ادامه موجوديتى و اصلاح
احوالى و تاامين ترقيمى مقاصد مهمه اساسيه سى اوزرينه ايديلان
مصرفلر ديمكدر .

بو مكلفيتى لسان شريعتده (غرامت ماليه) ايله تعبير ايتمكدر .
غرامت ماليه نك مكلفين اوزرينه صورت طرح و تقسيمى ايله طلب
واخذى كتاب و سنت و اجماع امت ايله ثابتدر . اوقات معينه لرنده
ايقاسى دين مابين اسلامده فرضدر .

افنديلر

ايشته شو بيانالدهده توضح ابديوركه بزده علم اقتصادك اساسلرى
احكام شرعيه و قواعد فقيهه اوزرينه مؤسسدر . تكاليف عموميه مزده ،
تشكيلات ماليه مزده او احكام و قواعد رعيت ايدلمشدر .

جمله عجزه معاومدرکه اسراف هر قوم نزدنده غیر مقبولدره ارباب
 ادیان عندنده غیر مشروعدر . دیانت جلیله اسلامیهده ایسه حرامدر .
 اسلامیت . هر شیده علی الخصوص اوج یرده اعتداله رعایتی امرایدر :
 بیه جک ، کیه جک ، اسکان ایده جک شیلرده . حقیقده پک چوق
 آثار واردر . جناب حق مسرفلری سوسوز معناسنه اولان (ان الله
 لا یحب المسرفین) آیت جایلهسی واقصداده رعایت ایدن صیقندی چکمز
 معناسنی افاهه ایدن (ماعال من اقتصد) حدیث شریفی اوجه دندر .
 آ کلاشیلوریا اقتصاد عقلاً و نقلاً واجب الرایه ، بوتون معناسیله
 سعادت تأمین ایده جک بر قاعده حیاتیهدر .

بر کندیتمزی ، برده شوسعادت سرمدیه تأمین ایدن قاعده نی کوز
 اوکنه کنیره رک مقایسه و تامل ایتمیزی . افراد ملتدن اولوق اعتباریله
 وظائف ملیه ذاتیه مزه توجه ایدن بو نقطه یه صوک درجه یه رعایت
 ایتمیزی . زیر آنجق بوکی افراددن ترکیب ایدن بر قومه . بر هیئته
 بر ملتبه (امت مقنصده) عنوان جلیلی و یریله بیلور .

کله علم اقتصاده : (اقتصاد) ک معناسی صکره بویوش توسع
 ایتمش مقدس برفنک اسمی اولمش (علم اقتصاد) وجوده کمشدر .
 علم اقتصاد . ثروت ممالکتمک صورت تحصیل و صرفندن امور مالیه
 و صرفیه سندن بوندن بر قسمک تکالیف امیریه صورتنده خزینة دولته
 نصل کیروب ، نصل چیقدیغندن بحث ایدن فنه عنوان اولمشدر .

و هر علمده قاعده دن اولدینی اوزرد علم اقتصادکده موضوعی
 تعریفی ، غایتی ، قائدمی تعیین ایتمشدر .

موضوعی : لسان شرعهده (بیت المال) لسان سیاستده (خزینة)

مقدمه

درس

۱

افندیلر

درسمن مکتبک تعلیماتنامه سننده کوسه ترلیدیکی اوزره [تکالیف قواعدی] یعنی ممالک عثمانیه ده تکالیفک طرح و تحصیل و تعقیب حقننده کی اصول و قواعد ایله تشکیلات مالیه نك اساسلرینه دائر معلومات مجمله دره . شو عنواندن آ کلاشیلدیور که بوراده عثمانلی علم اقتصادندن عثمانلی امور مالیه سنندن بحث ایده جکیز . انک اساسلرینی تدقیق ایده جکیز . دولت عثمانیه نك دولت حالنده تشکلندن صکره طرح و تحصیل و تعقیب ایتمدیکی تکالیفه طائد اصول و قواعد حقننده معلومات ویزه جکیز .

عثمانلی اقتصادی دیدک ؛ اولاً :

اقتصاد و علم اقتصاد نه دیمکدر بونی تدقیق ایده لم ؛

اقتصاد لغه اعتدال دیمکدر . یعنی امر معیشتده ویرادی خرج

و صرف ایتمکده افراط و تفریطه اسراف و تقصیر کیتیمکدر .

دها آچیق ترکه ایله ایشنده ، کوچنده کچمه سننده « اکسیک »

ایله « آراق » ک ، (آز) ایله (چوق) ک اوز ته سنی اختیار ایتمکدر .

HJ

3574

H4V4

v.1-2

تکالیف کا قواعد

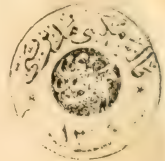
Tekalif kavā'idi

ممالک عثمانیہ دہ تکالیفک طرح و تحصیل و تعقیبی حقتندہ کی اصول و قواعد
اہلہ تشکیلات مالیہ نیک اساسلرینہ دائر معلومات بجاہ

مالیہ مکتبہ نیک تحصیل و مال ماہور لرلی صنفتندہ معلہ عبدالرحمن و فقیق
بک طرفندن تقریر اولمان درس لردر .

عددی محدود و مالیہ مکتبہ نیک مہربنی حاوی اولمان نسخہ لہ ساخته در .

طابع و ناشری
قناعت کتب خانہ سی صاحبی الیاس

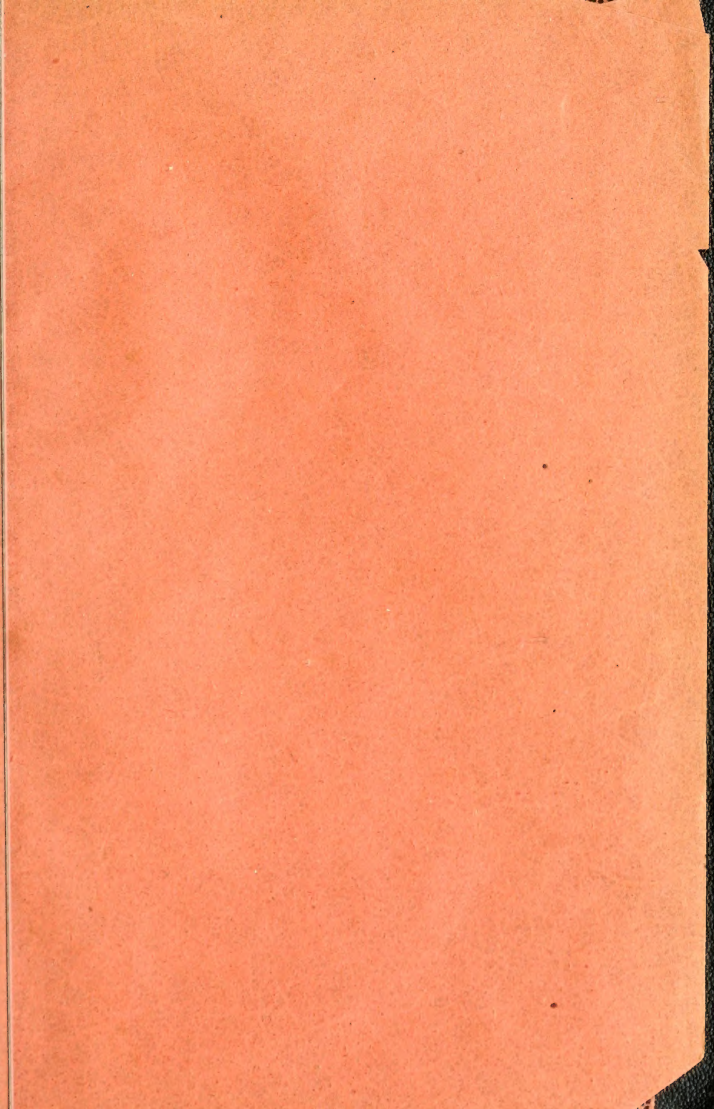

حقوق محفوظدر

برنجی طبعی

در سعادت — مطبعہ « قدر »

۱۳۲۸

HJ
3574
A4V4

Vefîk, 'Abdürrahmān
Tekālîf kavā'idi

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

